

Bangba: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹ Ingilí ka Yezu Krisitu, engá Davidi, engá Abarama. ² Abarama zu'naní Isaka; Isaka zu'naní Yakobo; Yakobo zu'naní Yuda dé ondayi e; ³ Yuda de Tamara zu'naní Faresa de Zará; Faresa zu'naní Esoromo; Esoromo zu'naní Arama; ⁴ Arama zu'naní Aminadaba; Aminadaba zu'naní Nàsona; Nàsona zu'naní Salmona; ⁵ Salmona zu'naní Boaze de Ràba; Boaze zu'naní Obese té Rutà; ⁶ Obese zu'naní Isayi; Isayi zu'naní Davidi. Ngámá Davidi zu'naní Solomoní té wára Uriya. ⁷ Solomoní zu'naní Roboame; Roboame zu'naní Abiya; Abiya zu'naní Asa; ⁸ Asa zu'naní Yozafata; Yozafata zu'naní Yorama; Yorama zu'naní Oziasí; ⁹ Oziasí zu'naní Yoatame; Yoatame zu'naní Akaza; Akaza zu'naní Ezekiasí; ¹⁰ Ezekiasí zu'naní Manasé; Manasé zu'naní Amona; Amona zu'naní Yosiasí; ¹¹ Yosiasí zu'naní Yekoniasí de óndayi e, go dhinga té óbé wó go ndjaká go Babilónà. ¹² Sidinga mabé go ndjaká go Babilónà, Yekoniasí zu'naní Salatiele; Salatiele zu'naní Zorobale; ¹³ Zorobale zu'naní Abiuda; Abiuda zu'naní Eliakime; Eliakime zu'naní Azoro; ¹⁴ Azoro zu'naní Sadoke; Sadoke zu'naní Akim; Akim zu'naní Eliuda; ¹⁵ Eliuda zu'naní Eleazare; Eleazare zu'naní Matana; Matana zu'naní Yakobo; ¹⁶ Yakobo zu'naní Yosefu, waté Maria, no Yezu ezu tèe tè, no ongbo buka Krisitu. ¹⁷ Egulu omambèmbè bukpa de fé e bálá de Abarama mbi Davidi, omambèmbè bukpa de fé e bálá de Davidi mbi go mabé go ndjaká go Babilona, de omambèmbè bukpa de fé e bálá nàtò mabé go ndjaká go Babilona mbi Kirisitu. ¹⁸ Itsia bakaná mazú is Yezu Kirisitu nokoto etè. Maria, yiyie engu, ngbo time nàzà Yozefu, eya zà bú, go ndjaká ka Sipiritu Satu, egilanó bā omaka té wó. ¹⁹ Yozefu waté ngi, ngbo de jo kpara té engu mà dini nàsiti élé Maria māmá, egbò bā otse té wó go lifi. ²⁰ Bakaná engu ngbò kina fé 'ngoná, Anzelu ka Ngámá eno sidingangu gó màlà, efá : Yozefu, engá Davidi, kpe dé nàzà Maria, wára mo, engi zà bú go ndjaká na Sipiritu Satu; ²¹ Ezùga engá komokò, té motò fengi élé Yezu; engi kowogà o ndayi e de ligbiri kà wó. ²² O nengó ndé motò tongókà nà kokisi no té Ngámá nofà dini té o profetá: ²³ Itsia, itumba zà bú, ezù engá komokò, té otò fengi élé bā Emanuele, alingi nàfà Emè esuga hi. ²⁴ Yozefu ezokò emele no té Anzelu ka Ngámá nofà fengi, eza Maria ede ngi. ²⁵ Tà, embelà Maria dé mbi bā engi zù engá komokò, fedà engi tò élé Yezu.

Chapter 2

¹ Go dhinga té ozu Yezu tè go Betelema go Yudaya, go dhinga na ngámá Hérode, itsia ó ngbe kpara óya éndjangu ókoto go Yerusalemá, ² Tó fa bá: Ngámá kó yuda yó no éyáa zuté? Kókóró dé aya tsia kofala kángu endjangu, áno nóbèbè éngó kangu. ³ Ngámá Hérode yā djé éngó no, mákiná kángu misà téyé, dé Yerusalemá nde de kéngu. ⁴ Ingí ya buka ó hi fotewó dó hi ètè ngó, téngiyi tandjò wó séké nóngbó bá Yezu zu téyète. ⁵ Té ófa féngu bá: go Betelema go Yudaya; afano bakaná ó profeta etenani: ⁶ Emo, Betelema, mó détó na Yudaya, á de ngbilingó, mó de mbó kpara dé esuga ó that's ná Yudaya, áno, mógbega Ngámá no tige ó dinga má na Izraélita. ⁷ Adeno Hérode ya buka go lifi ó ngbe kpara na mákiná dó gara kpara lèke ó ngó jójó go ne dhinga ne kofala no toéte ná tsi. ⁸ Téngi ya tima wuó go Betelema, tengi fa : inéke ka nodje éngó ná mbó djadji no timakangi no dé manéke kpikpikama nobèbè éngó kangu. ⁹ Sidi nga ná djé ngali ngámá, óya néké. Táno, kofala tóyatsia étukpé ngbó dhókó égilanó mbii gó séké nóngboéte mbó djadji no, téngu ya ló biso. ¹⁰ Go dhinga tótsiáte kofala no, tó so de ngbè zō ¹¹ ó yā lé gó sa gbámu tó tsia mbó djadji déké Mariya yiyié tó gbukuma tóhótó na bèbè éngó kángu; tóya ó tumba kawuó, tóya to féngi bèndèlè, oro, de é mó ná máfuru. ¹² Sidi ngánga, té Eme fa féwuó bā ódji ngaó tokana sidi ka ngáma Hérode dé, óya du ngáwuó go gara kadjé. ¹³ Go dhinga tó néké té no, tsia, anzelu ka Eme yakoto Sidi nga Yozefu go lóto téngi fá bā: yā étukpé de mozà mbó djadji de yiyié, kpekpe go Ezipito, de motigā ká mbi mayā lo fémo; tano Hérode gélé gā mbó djadji no tóngó ka na móróngu. ¹⁴ Té Yozefu yā, téngi zá mbó djadji no de yiyié tó kpe gó Ezipito. ¹⁵ Tóngbókà mbi ékpi ka Hérode, ánomele téyé bā tóngó ka nakukisi éngó té Eme fánani go ómó profeta : mábùka éngama go Ezipito dé. ¹⁶ Ano Hérode, ná tsia bā ó móró makiná ngbó mélé wutu nódjo déngi no, téngi ya lé gó ndjándjá téngi tima bā ómóró ó djadji nde ngbóngbó go gálá boshu no ngbó go Betelema dó séké nde bahada bákáná dhinga na mázù káwuó Sidi ngómóró mákiná. ¹⁷ Ano ánóngbó tóngó ká ná kukisi ngáli profeta Yereimiya: ¹⁸ ó djé wiwi go Rama dó gba, dó ngbè tsinga: Rachele téku ó dinga ye, ingi kónnda dé bā ó djé téwó, kókóró dé ó djadji kpiyi bā kpá. ¹⁹ Go dhinga té Hérode nó kpiétè, tsia, anzelu ka Eme ekoto go lóto Sidi nga Yozefu go Ezipito, ²⁰ Téngi fá : ya étukpé de mozà mbó djadji de yiyié de mónéke go Izraelita, táno ó kpara ngbó nani gélé bā ómóró mbó djadji no ó kpihiyi. ²¹ Yozefu yā yia , téngi zá mbó djadji no de yiyié tó néké gó Izraelita. ²² Éngó bili tá, báka tó djé té bā Arkelausa ngbó yága go Yudaya go séké ka Hérode wuéngu, tsóró éméngi tóngó ka nákotò ká , de lóto ka Eme Sidi ngáye gó bití, téngi ya dji ngáye gó Galilaya, ²³ Tengi tigago gbata té obhùka ba Nazareta ba amele téyéte bakaná ó profeta fá nání été: ó bhùka ga kóté no bā Nazareta.

Chapter 3

¹ Go dhinga no kpara bili bā Yoani Batista, éngu ngbó tō li Éme go gó na Yudaya. ² Éngi ngbó fá: ódji téyi , Ano gó ngámá ná étukpé tá moli. ³ Yoani de kpara té Isaya, profeta, fánani éngó kángu , go dhinga téngu ngbó fá té : á de ngáli kpara ngbó wángá gó éngó : ileleke kadjé fé Eme, iseke kadjé kángu. ⁴ Yoani ngbó énaní yó bóngó bili eleke téyé de kono, de kudu bili na kwira édji téyé élanga du ngu. Éngi ngbó nání zó ó kindóló de éwó na bélé. ⁵ ó kpara na Yerusalemá, de óno na Yudaya de ó kpara nde na kóténo de nō óngbó edele Yordani, ónéké édengu; ⁶ Té ótó na gbe ó sisiti óngó kawuó; ó ngbó zá

batisimo ésakangu gó ngbè ngu na Yordani ⁷ Éngó bili tá, ná tsia nódjò kpara ngbó nó tóngó ka naza batisimo ó farizeyo de ó sadiseyo, téngi fá féwuó: ó dhinga mboma, éda fá féyi bã ikpe sitingó ngbó nó? ⁸ Itó jó nguwa ngbóngbó sesele de ná dji téyi. ⁹ De na bè támbayi isuga yi : á de woha Abarayama! ¹⁰ Bákáná té éló ésitéyete na fé ó seye dé ó yakpaye : éló nde ngbó Tó jó nguwa de okolo angu tóro gowa. ¹¹ Ema, mate batisi yi dengü, tokana néké déyi mbi dei dji teyi; no kpara ngbó noga Sidi ngámá no éngu ndjandjaka gayi nye fema; malengeta dide na mburu le katara kangu. Engu, engu no nobatisi de Esipirisi Santu de wa. ¹² Engu deno likama esakaye; engu fuu ga bolo, engu o ga go mbura o ndala, engo bili ta, engu tsuruga gani go wa no ngbo ndiya de. ¹³ Bakana Yezu ekowote go Galilaya go Yordani tenga Yowani, tongo ka naza batisimo esakangu. ¹⁴ Engo bili ta Yowani o gbagba, tengu fa: ma melema de mabolo de naza batisimo esakamo, de manota sidi ngamo! ¹⁵ Yezu du fengu: tsetse amele teye tsitsiane kokoro de a de dhinga ba nimele engo nde ngbo sesele. Te Yowani etiya beba ndjandjaka. ¹⁶ Go dhinga te Yezu za ete batisimo, engu yakoto go ngu. De itsia, étukpé ya ho teye, ano tengi tsia sipirisi Santu ka Eme ngbó kó bakana kurubu eko fengu. ¹⁷ Tsi tsia, eli bili yakoto étukpé: nengune de tabara, fe da maho engo nde go gumara.

Chapter 4

¹ Ano Sipiritu bè Yezu to egó, bã gbongwa lè engi. ² Sidinga ó kini de ó biti bukpa bukpa balá nazò e dé, gomo eya mele engi. ³ Moró malè, eno ede ngi, efá fengi : té mode Enga Emè, de modji ó teme no, de akoto ezó. ⁴ Yezu eya du : a etè té e : pkara kowoga be d'ezó dé, tabho de lí nde ekokoto go mò Emè. ⁵ Gbongwa ebé engu gó selè gbatá, fé ngbè koté, ⁶ té efá fengi : Té mode Enga Emè, gbotemo ekitó, a etè té e bã : engi ya kpamá ó anzelu kaye tongó kamo; oyà bé de ó kpa wó, de tsoró bã lé mo doto temè. ⁷ Yezu du fengi bã : a etè té e tokaná : mo lègà dé Ngámá kamo : Emè. ⁸ Gbongwa ebé engu tokana fé ngbè tà, esuda féngi ó gongámá ndè nató de mabèbè ka wó, ⁹ Té efá fengi bã : matògà fe mo ó é no ndè, té mo gbakpa go lé má, té mo bèbè ngo kámá. ¹⁰ Yezu edu fengi : zatémò téré, gbongwa! A etè té e : mobègà be Ngámá, Emè kamo, de momele ga no engi fáfà. ¹¹ Tano gbongwa eya tsè engi. Sidinganá, ó anzelu ònó ede engi, ongbó mele kitimá féngi. ¹² Yezu, nàdjè bã ó í Yoani, eyá néké go Galileya. ¹³ Engi tsè Nazareta, éngi néké nòngbò gó Kafaranauma, ede ngbèngü, gó tó ka Zabulona de Naftalí, ¹⁴ bã amele té e baká té efá profeta Isaya etè : ¹⁵ Ó kpara na Zabulona de ònó na Naftalí, ede ngbèngü, go koté eyíngü Yordani, de ònó na Galileya ka ó kpara na lidjadja, ¹⁶ Ó kpara nò, óngbó go mbili biti, ótsià mbà séké; de ònó óngbó go biti ná kpí, mbà séké éno fe wó. ¹⁷ Be go dhinga nò Yezu eyá tó nà tō ngali Emè, té engi fá : idji gumá idji, gongámá nà kpé tā molí. ¹⁸ Baká té engi ngbò dhókò ede ngbèngü nà Galileya, eyá tsia Simoni, té obhubhuka Petero, de Andreyá, ndayi e, óngbó gbo fiyó go ngú; óngbó dini ó igbe sungú. ¹⁹ Efá de wó : ifata ngamá, té maya melè de hi ó igbe ó kpara. ²⁰ Tano, ótsé o fiyó, té ofata mgangi. ²¹ Eyá néké mbayí egilanó, eyá tsia o ndayi bhochu, Yakobo, enga Zebedeyo, de Yoane, ndayi he, ongbo dini go zabo, de Zebedeyo, wo wó, ongbo leke o fiyó. ²² Eyá bhuka wó, tiane, oya tse zabo kawó, de wo wó, te ofatanga engi. ²³ Yezu ngbo dhoko go Galileya, engbo sudha go o ngbe kote ka Emè, engbo to ngali Gongama, te engi ngbo kowo o moro ko de o moro mazè. ²⁴ Ele engi eneke mbi go Sisiya, ta ongbo be fengi o moro ko de o no, kote wó ngbo kè, o moro gbongwa, te engu ngbo kowo wó. ²⁵ O libi o kpara otanga engi, de Galileya, de Dekapole, de Yeruzalema, de Yudea, de eyi ngu Yorodani.

Chapter 5

¹ Natsia ó libi kpara, Yezu lé fe tá ; Sidi ngá ngu nangbó, ómava ye yado téwó édengu. ² So, ná hō moye, téngi tó náshudha wó, téngi fá: ³ Lidjadja fé ómóró guma na tsinga, gó ngámá ná kpé á féwuó! ⁴ Lidjadja fé ókpara ná kō , táno óngbó ga de gu gumá! ⁵ Lidjadja fé ó Kpara na jó gumá, óngbó ga óngámá na tó. ⁶ Lidjadja fé ó kpara éngbo de gumuzo de gumu bula, ano óngbó ga ó kpara ná sikabu. ⁷ Lidjadja fé ó kpara ná gumá na tsinga, ano ó djè ga Tsinga féwuó. ⁸ Lidjadja fé ó kpara na jó gumá, ótsiaga Eme. ⁹ Lidjadja fé ó hi yóngó, ano ó bukaga wó ódjinga Eme. ¹⁰ Lidjadja fé ó kpara nō dje tsinga tóngó ka bula, gó ngámá ná kpé ngbó ga féwuó. ¹¹ Lidjadja fé ó kpara nō tosiriga wuó, tódjega ndjaka tsinga, tódjiga éléwó go sisiti kadje, tómelega wó dó ndandanga ngó té élémá. ¹² Ingbó de lidjadja de jó gumá, kókóró dé ngbè lifuta kayi ngbó ga étukpé; Ano á bibā tómeléanani di ó profeta na gilánó. ¹³ Ide ngoto na tó té ngoto ndjia ngalaye féyi! A tiga be na tóro ekilidjò toyalá de lé. ¹⁴ Ide zèwa na tó. Gbata éngbo fé tā alingita na wó téyé de. ¹⁵ O dedeke tala de hō esa meza, éngó bili tá ó ngbó hō fé meza té áshudha séké go bu té. ¹⁶ Bā de tala kayi ngbó bibā egila ó kpara, Sidi nganga de ó tsia ngánga de ó ziba wóyi éngbo go kpé. ¹⁷ Ikina de bano eme kadje ngó na máfátá de ó profeta; máno tokana eme de , éngó bili tá to ka malingita. ¹⁸ Táno, matefa féyi go ngbilingo, té étó ya de kpé elema ndjia ga dé té kadje óngó na máfátá bili ya gaye dé. Be éngó na motata na molongo. ¹⁹ To ka kpara ó kadje ngó na máfátá kpara na shudha ó Kpara mèle bákáná, ngbó buka gaye go ngámá ná tikpé , éngó bili tá kpara ngbó tsia tengu shudha Kaye de ná tsia, kpara na ngbó buka téyé ngbè kpara go ngámá ná kpé. ²⁰ Ano, má fá féyi, té bula kayi gulu ka ó hi éte ngó de ka ó Farisaya, ilé ga dé go ngámá na tikpe ²¹ A bákáná idje nání été Sidi nga ó diri kpara: imoro bili dé, kpara ga ingbó móró éngi de étumbu go djila ó zuzi. ²² Éngó bili tá má fá féyi, kpara éngbongbó de sirika gumá fé ndayié elingita de étumbu kó zuzi; kpara engbó fá fé ékili ye: kubaya! Éngi lingita de étumbu esaka ó hi gbo ngó kóyuda, teno kpara engbo fe ekili ye ba mode madobo! elingita de etumbu na mbelewa. ²³ Tangbó bã kpara etó maziga go té ka Eme, Sidi ngánga té moya kina temo bã ndayimo deno fémo, ²⁴ Té mó tse maziga kamo egila ngbè té ka Eme, néké na djè téyi de ndayimo, Sidi nganga, de mono noto maziga kamo. ²⁵ Teingbo de ekilimo dengó, go dhinga mo ete go kadje dengü, itse tangbo bádé ó gbo gayi ódjila ó zuzi tóngó na hó mó gó ku. ²⁶ Mafa fe mo ngbili ngo, mokoto ka ga dé go dhinga té moto kose de. ²⁷ Idje enani bã Imele gbáma ná tsia wara ekilimó dé. ²⁸ Éngó

bili tá éma, máfa féyi bā: té kpara na tsia wuruse tengi konda té gumá ngu méle gbáma.²⁹ Té djila mó na kokpá shudha mó té siti ngó, de mó eme aleke de fémo bā séké mó bili siti de mógó djogo gówa moze maze.³⁰ Té kpamo na kokpá tima mó gó siti ngo, ayo bā mó kolo; molé go ékpé moze maze, bá de kóté mó báda go gó mbelewa.³¹ Ófa náni bā: té kpara eme waraye, déngi été ketsekpa na eme wuruse go kadjé.³² Éngó bili tá, máfa féyi, té kpara éme waraye téngo ka gbáma éngi tima éngi méle gbáma. Noza wuruse tolike ngu go kadjé, éngi méle gbáma.³³ Idje nani, ò diri kpara fá ba: kolo sirika de, éngó bili tá méle éngó té mokonda na méle fé Eme.³⁴ Éngó bili tá éma, máfa féyi bā ikolo sirika de, go ékpé dé, kókóró dé ángá de daséké ka Eme na mángbó.³⁵ Isla de, ángá de da lé Eme, go Yerusalema de kókóró dé ángá de ngbe gbata ka ngámá.³⁶ Kolo sirika go ngóró de, tóngó mó de kpara nádji sundjo búbù to bébééré dé.³⁷ Li mó ngbó bā wóyi, wóyi, bádé, bádé; ó gara fé ékiliye dé no tó hō fé ekiliye éya té móró wu.³⁸ Idje bā ofanani ba: djila fé djila, éte fé éte.³⁹ Éngó bili tá éma, máfa féyi bā ito gbagba fé siti kpara dé. Té kpara bè tagba djemo na kokpa, de modji féngi na gale.⁴⁰ Té kpara kóndá náfofo mó bā niza simisi kamo, tse téngi tokana koti kamo.⁴¹ Té kpara tima mó námele déngi kadjé koto bili, méle koto boshu.⁴² To fé óno ngbó yó temo, gálá na to féwuó bopuru de fé óno ngbó yó temo.⁴³ Idje nani bā kóndá ekilimó, de moyala no eyala mo.⁴⁴ Éngó bili tá má fá féyi, donda eyala mo, gongu fé óno ngbó sāmamo, méle jóngó fé óno gálá mó, de mókutemo fé Eme fé óno ngbó melemo sisiti, dóno ngbó to femo tsinga.⁴⁵ Bā deyingbo ódjinga ába go kpé; tóngó éngi gbe éla fé ó siti kpara dé ó jó kpara; eto wago fe o ngbili kpara de o siti kpara.⁴⁶ Té ikonda ónono kondamo, ne fayida ne té iza? Ó hi bité kose ka lita ómeletewo be bā de? ⁴⁷ Té ibitsa be ó ndayiyi, ne ndjaka ngó ne té imemele? ó hi lé dé méle be bákáná yi dé? ⁴⁸ Ingbo sesele bákáná wóyi go kpé sésèle.

Chapter 6

¹ I lila te yi na mele o jojo ongo go dila o kpara, na ma na chile te yi; go gara dhinga, ingbo ga de mabhunza de ede wo yi engbongbo go kpe. ² Te mo ngbo to fe Eme, wanga di de bakana ememele o isala go Sinagoga de fe zero, tongo o kpara bebe ngo kamo. Mafa fe yi fano, oza mabhunza ka wo i. ³ Tano té mo ngbo fo fe Emè, de kpa mo na kokpa mbela de no ememele kpa mo na kokomoko, ⁴ Ba mafo kamo ngbo na mawo te ye; Wo mo engbo tsia go mawo dùgà fe mo. ⁵ Go dhinga na ma ku teyi fe Eme, imele de bakana o isala, engbo kina nalo etikpe eku te wo fe Eme go Sinagoga de edele zero, tongoka na chile te wo fe o kpara. Mafa fe yi fano, oteza mabhunza ka wo ndalo. ⁶ Ta go dhinga na maku te mo, le go te, dhika langote de mo ya ku te mo fe wo mo engbo go da seke na mawo; te wo mo engbo tsia engo wowo te ye, du ga anga fe mo. ⁷ Na ku te mo fe Eme, lo ongo nodjo nye de, bakana o ile Eme de, engbo kina ba go malo o nodjo ongo te engi dje wo. ⁸ I ngbo ba wo de, so no wo yi embela i de gomo ne egilano ba iyo te engu. ⁹ Itsia bakana te ingbo ku te yi fe Eme: wo ni engbo etikpe o kpara bebe ele mo; ¹⁰ De manyaga kamo no; de malanga kamo mele te ye esa la bakana etikpe. ¹¹ To fe a enena ezo na la nde; ¹² Saboli o siti ngo ka a, bakana asasaboli ongo ka o bu a tete; ¹³ Tse a de go kumika, eme a go siti ngo. Tongo esaka mo manyaga, de ndjaka de mabebe go o karanga kama na kama. De angbo ba! ¹⁴ Te isaboli o siti ngo ka o ndayi yi, wo yi etikpe saboli ga yi mini; ¹⁵ Tangbo ba isaboli o kpara de, wo yi etikpe saboli ga o sisiti ngo ka yi de. ¹⁶ Go dhinga ite gili zo, ingbuta de, bakana o isala, engbo i la ndjo wo, ba kpara nde mbela ote gili zo. Mafa fe fe yi fano, oteza mabhunza ka wo. ¹⁷ Te mo ngbo gili zo, furu malasi te ndjomo de mozoro landjomo, ¹⁸ Tongoka na chile fe kpara de ba mo te gili zo, ta fe wo mo engbongbo go da seke ewo te ye; te wo mo engbo tsia go mawo, duga fe mo. ¹⁹ Iwo ô e kayi kitó sene de, oyie de gu seke neke no siti, anga omorozi neke nogoma ya zi. ²⁰ Iwo ô é kayi etikpe, oyie de gu seke siti de, omorozi onó imakà de. ²¹ Da seke te o e kayi engbó eté, guma yi ngbo be ka. ²² Djilá de tala na kote te djilá te djilá mo ngbo JoJo kotemo ngbo mbamba ²³ Te djilá mo ngbo sisiti kotemo ngbo nde go biti etsia de da go mbili biti ²⁴ Kpara bili memele kitima fe o gama bhochu de mo to temo fe bili te moyala gara, mo itemo te bili te tse gara imele kima fe eme de mamona nde ²⁵ ma fa feyi isiti guma yi tongo ka makowo kayi de ba izo ne, iyo ne, makowo kayi, ngbengbe egulu fe na mazo, de bongo na mayo. ²⁶ Olu etikpe olulu eye de, ongbongbo de ezo de, o de kifi amana, wo zo kawo eme te to ezo fe elu azeba ta yi okpara ebe enye fe elu. ²⁷ Esoga yi, de da neke no o ela bili fe o karanga kaye sene kito? ²⁸ tongo kane itoto gumayi tongoka bongo? tsia bakana ofelele te ga ete goye ²⁹ Adeno te fa feyi ba salomoni te ngi ngbo di go mebebe kaye noyo bakana wo de. ³⁰ Te eme ngboyoyu suguru go bele, na matsia anga jojo gambi ono ngbe anga to neke cho go gbagba, angbo ta feyi okpara na mbo male. ³¹ Ifa de mazo ne, ma ndjo ne, te ma yo ne. ³² Ongbo no nde, opagano ma mele o, woyi go kpe embela ongo no nde mini engbongbo te guma yi ³³ Igelano igele go ngama de ma gbo ngo ka eme, ogara ngo kayi nde to taye feyi sidi. ³⁴ gumayi tete de tongo kelegambi, ongo kayi be deya. ela bilibili a de ongo kaye

Chapter 7

¹ Igbo ngo ka kpara de, tongo onogbo ga engo kayi de ² Tongo ogbo ga yi de ongo te yi ngbo gbogbo te opimi gayi de ee te ingbo pimi di. ³ Tóngó kane mótsia be gányi go djilá ndáimó, dènga mo tsianà sugurú gò djilá mo dé? ⁴ mo melè fe na fa fé daimó ba; tsè ma emè gányi gò djilá mo dènga mo dé sugurú to djilá mo ⁵ Osaka emenà fékendji sugurú go témo tsiáta gányi go djilá ékilimo ⁶ to e ngbé dé fe oboró, Toro talàtalà kamó dé fe odingà fame Tóngó na ngbé onó dodo to go bodoló tagò féi de baba. ⁷ Iyòyò otò féyi, imamá té imakà, imé langoté téo oféi. ⁸ Tóngó kpara engbó yo otò fengi, no engbó ma tengu Mama, to olangote fé kpara engbó buka. ⁹ Le kpara Le esogayi to teme fé engage tengu yo Bala gbanda? ¹⁰ Tengu ya go ta sungu, temo ya gotta tengu kporo? ¹¹

¹² No nde te te ile ba omele tekotei omele beba te obuyi Tóngó anga de motindo ta de profeta. ¹³ Ile te mbo molangoté. Tóngó ngbé molangoté, de kadjé engbó timayi go osisiti ngo, nodjo okpara eleka. ¹⁴ No mbo molangoté, de kadjé etiga fé

opkara engbo ma makowó, okpara tend egulu ka .¹⁵ Ilila teyi fé ositi profeta. ono sidi ngai de obongo ma onó na mati ,ta go wo it's de osiya¹⁶ Imbela wo te nguwa wo.ongbo kpolo leló fé djo eti, soko figi fé djo kelé¹⁷ Ojojo lo nde to ojo nguwa de onó sisiti to be siti nguwa.¹⁸ Jo elo toto siti nguwa, de onó sisiti to diri Jo nguwa de.¹⁹ Olo nde etoto Jo nguwa de ayo ba okolo de itoto gowa.²⁰ Imbela ta wo te nguwa wo.²¹ Onó ngbo fa fele: ngama, ngama, olebada de go ngama na tipke ,de be kpara engbó melè be engo te woma etikpe ele.²² Nodjo okpara fa ga fele to la kaka ngama, ngama, ato nani ngali me de elemo ? alike nani gbongwa de elemo de? amele nani okpakalango de elemo de? ²³ Ma fa ga fewo ngbada ; mambela nani eyi de, iya edema sidi eyi engbo mele sisiti ongo.²⁴ Ta ngboba, kpara engbo dje Eli ne te engi meleba, engi ngboga bakana kpara de djaka djilà elute fe teme.²⁵ Te wago té, te mogbala so, te ndjaka wavi efe egonde tekote eté no: atè de Tóngó aluteé fedjo teme.²⁶ No kpara engbó dje Eli ne, te engi oanga go kitima, engi ngbo fa bakana kpara engbó de makina Mama elute Kaye fe keke.²⁷ Te wago té, te mogbala so, te ndjaka wavi efe ta misa eté taya te.²⁸ Sidinga yezu na ndjia na longo, okpara nde nongbo so odje li yezu tombambanga.²⁹ Godenga suda engo de ngama teé, ta bakana ô i eté ngo kawo de.

Chapter 8

¹ DHINGA te Yezu eko ete fe ta, logo o kpara engbo fatanga ngi. ² Kpara bili na gbolè edo te ye ede engi egbukuma, efá : Ngamá, te mole no, kowo ma. ³ Te Yezu eya o kpa ye fengi, efá : male i, de mo kowo.Tiane engi kowo de gbolè kaye. ⁴ Sidinganga Yezu efa fengi ba : lila te mo fa fe kpara de; neke no sudha te mo fe o izoro ngbi, de mo sule mafo kamo bakana Mosa no yete ete, ba o kpara tsia de o le di na. ⁵ Bakana Yezu ele tete go Kafaranauma, ngama ka o soda eya lo ngo d'engi, ⁶ Eku te ye fengi efa : Ngama, moro kitima kara d'eko, emele engi de maze, engi te gala. ⁷ Yezu efa fengi : maneke ga te makowo ga engi. ⁸ Ngama ka o soda no edu : Ngama, ma de kpara ba mole go te ma de, fa be li mo bili, moro kitima kara ya kowo. ⁹ So made o ngbengbe ngama, made o soda esa makpama kama; mate fa fe bili ba : neke, te engi neke; fe gara : nono te engi no; fe moro kitima kama : mele bana! te engi mele anga. ¹⁰ Sidinga na dje engi, Yesu embambanga, te eya fa fe o kpara ongbo fatanga wo : go ngbilingo ma fe yi, tangbo go Izraele be matsiana kpara na male bakana engi de. ¹¹ So, mate fa fe yi ba libi o kpara no ga de ndjongu de ekati, te ongbo ga fe meza de Abarama, Izaka de Yakobo, go Gongama na kpe. ¹² Ta ogbo ga o enga gongama no go mbili biti ekilidjo, go da seke na ku gba de na zo te. ¹³ Sidingana Yezu eya fa fe ngama ko soda no : Neneke, de amele teye fe mo bakana male kamo. Be go dinga no, moro kitima kaye eya kowo. ¹⁴ Yezu eya neke gote ka Petero, eya tsia gili he worose de tsuru kote. ¹⁵ Eya tana kpa ye te engi; eya eme te ye, te eya mele kitima fe engi.

¹⁶ Etambulago, obé fe Yezu libi o kpara na gbongwa. Eyá like o yémè be de li engi, té eya to na kowo o moro ko nde, ¹⁷ Ba amele te e bakana efa profeta Izaya : Engi za o maze kani, te engi ya be o ko kani. ¹⁸ Yezu, na'tsia o kpara nodjo ede ngi, eya tò makpamá na'kolo engú. ¹⁹ I'ètè ngó bili éno ede engi, efá fengi : Isuda, matō na' fatanga mo gó oseké ndē mòtò nānéké di. ²⁰ Yezu du fengi bā : ô lombo ó da séké na wo te ó, ô lu na'étikpé dili de té wó. Enga kpara na e de séké na ô ndjōè tètè māmá. ²¹ Gara bili, esuga o mava éfá : Ngámá, tse fele dHINGA naneké nose wora. ²² Engó bili tā Yezu du fengi bā : fata ngama, de motsè o kpara kpikpi no zé ó kpi ka wo. ²³ Ingi lé go zabo, té omavangi fata ngangí. ²⁴ Sidingá ná, gifí enó fé ngu, ebuka fé zabo. Yezu ngbo nae là. ²⁵ O mava'nó edengi, ozoko ngi, ofa : Ngámá, kowò a , atékpí. ²⁶ Yezu fa fe wó, ikpè nè, okpara na malè tenè? Eya etikpé, endjandja fe wavio de engu, té séké eya gbo babi. ²⁷ Okpara no oto na to guma wó bā : no deda, de wavio, de engu té djè ngi? ²⁸ Go dHINGA té Ingi kolo engu, gba o ingbo Gadarania, omoro gbongwa bhochu, okoto go mógó, ono Sidingángi. Ongbo ndjandja, té okpara ngbò kpe nà gulu so. ²⁹ Té owanga bā : ade nengó nè esugani de mo, Enga Emè? Mono tā nositi guma à egilanó bā? ³⁰ Libi o fame ngbò gulu ngengelè de wó. ³¹ O gbongwa oku té wo fe Yezu, nāfā : té molike a, tima a go libi o fame. ³² Eya fa fe wó : ineneké. Té okoto, té olé go o fame. Sidingángá no libi no okpè de worò oté gó ngu okpi bā ndē. ³³ O itsi fame nò oté de worò mbi go gbatá té ofa ongó ndè inogulu de no inokokoto de o moró gbongwa no. ³⁴ Té o ingbo gbatá no ndè okoto nomaka Yezu. Go dHINGA té otsia ngi ètè, oku té wo fengi bā engi kokoto gba wó.

Chapter 9

¹ Yezu, tengi le ete go bu zabu, ekolo ngbengu, tengi neke go gbata kaye. ² Tsiana, o ge fengi moro aloba ese fe kitikpala. Yezu tsia male kangí, fa fe aloba: za ndja ka, engama, olibiri kamo egbe teyeyi. ³ Fe gara ne, o gara mashudha na mobko di teo go guma, fa: kpara ne esiri Eme. ⁴ Yezu, embela makina kawo fa: tongo kane ide siti makina go gumayi? ⁵ Tongo, nne gulu na fa ba: yia tikpe, de modhoko? ⁶ Atano, imbela ba enga kpara de ndjaka na eme libiri ka o kpara: ya tikp, engi fa fe kpara zemaze, za kitikpala kamo de mogo. ⁷ Tengi ya yia, tengi neke kpaye. ⁸ DHINGA te o libiri na kpara no koto te, o kpara tsia ba , te osi de tsoro, te ozebata Eme, eto fe o kpara nga tsia ndjakano. ⁹ Baka tengu neke ngelengele, Yezu tsia kpara bili engbo go biro na bute pako, engi ngbo buka teye ba Matayo. Tengi fa fengu: fata ngama. Te kpara no fata nga ngu. ¹⁰ Bakana te Yezu ngbo ete go mesa go bute, engi tsia nodjo kpara na shudha motindo, de o kpara na siti guma o tsia Yezu engbo fe mesa dengu de o mava e. ¹¹ O farusi tsia engono te ofa fe mava kangí: tene ngo ne molakisi kayi zo! a de o kpara na motindo de o kpara na siti guma? ¹² Yezu djewo, tengi fa: anga de o kpara ngbo de joko kote de ngbo gele monganga, omoro ko. ¹³ Ineke, dei mbela ne ba mashudha: makonda o kpara na guma tsenga nye fe mabonza tongo mano nobuka o ngbili kpara de, be o moro libiri kpara. ¹⁴ Tano o mava ka Yoani ono de Yezu, tofa: tongo ne e ha do farizeyo agina ezo, teangbo de o mavamo, o gina zo de? ¹⁵ Yezu ge fewo: ikina ba oto bandayi na kadje gina zo yia kuteo go dHINGA te ongbo

ete dewo? Ela ga enbgo eno, tekomo kpi ete te go dhinga no ta te o ginana ezo.¹⁶ Kpara te te aga tobongo de didiri de , tongo dhinga te bongo sura teye ete masura kaka ngbo sisiti.¹⁷ O ngbo de to fande go badiri ekilie nafaba tokana, o gara baba te oto na misa teo bokale ngeta; o ngbo e tofande go bu tokedhe, te fande te kedhe odje tewo.¹⁸ DHINGA tengi ngbo tambisa fewo ete o line, tsia , ngama bili wuruse ekoto, egbukuma egilangu , tengu fa , e ngama wuruse ekpi tsiane; te angbo ba, mono de mo kowo.¹⁹ Yezu ya, tengu fata kpara no de o mava ye.²⁰ Go dhinga nó, wuruse bili ngbo hi ngote fè ô gara bhukpa de féye boshu ya koto édo téye te ya zoro bóngo kangu.²¹ Go saano, éngu ngbo lo téye: ta lingita bá mamofa be bóngo kángu no, má yá kówo.²² Yezu dji téye téngu fa nátsiangu: zawo djadji Kama, málè kamo ákowo móyi. Té wuruse no ya kówo be gó dhinga no.²³ Go dhinga Yezu koto té gba ngámá bili, téngu tsia ô kpara na méle with do gara nódjò,²⁴ téngu fa féwuo: dungai du; énga wuruse no kpi Nate dé, éngi lá málá. Té ótó ná móhó ngu.²⁵ DHINGA ô kpara no du ngawó té no, éngi ya lé ,té éngi za kpa djadji no te djadji no ya étukpé.²⁶ Wiwi nádoko go ô séké nde.²⁷ Náyáká, ô mazibo boshu ngbó fáta ngá Yezu ,ô ngbó wangá: Ngbó dé tsinga guma féa énga Davidi.²⁸ Nákótó ikoté, ô hi mazibo dótéwó sidi ngángu té Yezu fa féwó: ilé bá mamele éngo no yé? Woyi Ngámá tó ya du féngu.²⁹ Ano téngu yá tána djila wó téngu fa amele téye féyi go málè kayi.³⁰ Té djila wó ya ótéye. Yezu ya to féwuo ndjaka mobeko bá gara kpara mbela éngo no dé.³¹ Éngo bili tá be gó mákótó kawuo, ógboro óngo no go séké ndemini.³² Go dhinga óngbóenékéteno, óbé fé Yezu móró gbóngwa bili éngu ngbó lo éngo de.³³ DHINGA tólike été gbóngwa no, ábóbóyi ya lo. Té ó nódjò kpara no tó ná mbámbánga tó fa: éngó báne meléa téyé dé go Izraélita.³⁴ Ano ó irengó fa: a go ndjáka gbóngwa déno éngi like di ó gbóngwa no.³⁵ Yezu ngbó gulu ó gbóto dó mbó kóté, náto li EME go ngbe té, fa jóngó ná Ngámá dé ná kówó ómóró kó dó álobá.³⁶ Ná tsia ónódjò kpara, té tsinga ya lé go gumangu, kókóró dé ó kpara no ndalayi bakana óno ná málilá té mómóró amá.³⁷ Ano téngu fa fé ó máva ye: éyé ngbèngbè, éngó bili tá ó móró kitima tènè.³⁸ Iku téyi fé móró éyé bá éngu tima ó móró kitima gó bu éyé Kaye.

Chapter 10

¹ Tengu buka Omava ye bukpa de fe bhochu, tengu to fe wo ndjaka na like sisiti ngo, de na kowo omoro ko de o Moro ma ze. ² tsia elé Omava bukpa de feye bhochu, no na gilanó Simoni, to obuka ba petero, de andere, ndayi yakobo, enga zebedeyo, de yowane ndayi, ³ filipo, de baretelemi, toma, de matayo ,ilolo ba kpa yakobo ,enga alafano, ta de tadayo . ⁴ Simoni kpara na kanana, de yudasi- kariote, kpara efo yezu . ⁵ Omava bukpa de fe bhochu te Yezu tima wo, sidinga na to fewo machuda ne: ineke de sidinga o I le eme de de ,na le go gbata na samariya de. ⁶ Ineke ta sidinga goa seke te ono na ma Lila endjo ete gote na ezaraye. ⁷ ineke, I'lo ,de ifa: ngo ngama na tikpe ta moli. ⁸ Ikwlo omoro ko, izo ko okpikpi, de Moro gbole ilike ogbongwa. Iza kokoro ito kokoro . ⁹ Iza oro de, faranga de ,kose de ,o kudu de; ¹⁰ Iza kude de, na ndoko de ogo, bhuchu de kpotso de katara, de Moro kitima eleke de ezo Kaye . ¹¹ Esoga gbata de mbo kote ti le ete iyi ngo ka ngbili kpara no iya le gba ngi tongo ka mangbo gbangi mbi go denga na neke kayi ¹² Te ongbo le go te ibatsa kpara no ¹³ Te go te na no ngbo Jojo di yiya tse jongo kayi gogo te kote ngbo Jojo de, de bongo kayi go denga yi. ¹⁴ To le yi de odje diri ngali yi de , de iya koto go kote nano go gbata no iya bunda embe remote leyi. ¹⁵ Mafa feyi ngbilino: go kini na bura, kote na sodomo de gomoro ma siti anga Bakana gbata no . ¹⁶ Tiya, matima yi Bakana ono na Lila esoga o siya ongbo de ndjaka djila Bakana kporo, kokoro Bakana o kurubu. ¹⁷ Ingbo de malila ko okpara, kokoro de ofoyi go bura, de na fowa ga yi de fimbo go ngbe te ka me ka wo; ¹⁸ Otiliga yi, tongo ma, te djila o ngbe kpara ta de go djila o ngama ,tongo da ngbo fewo bakana timo de o i le eme de. ¹⁹ Engo bili ,ta denga ta to foyi, ete ikina gumayi de Bakana ti ngbo longo de no ti fa; be engo bili te ifa ato teye feyi be go denga kaka; ²⁰ Go denga nano Angbo ta feyi, de ngbo longo Angbo ta de sipiri ko wo yi lo ga ngo yi. ²¹ Ondayi de ndayiye fo tee to ka kpi mama wodjadjí de engaye ;Odjadjí yala ga wo wo tongo ma moro wo . ²² Isala kine oyala ga eyi tongo elema no ngbo de ndjaka guma mbi te makoto ingi kowlo ²³ Oyala gambi eyi go ngbe kote ; oma eyi go seke nde ; mbi go izaraye tongo ema enga Eme te manoete nokolo ngo isala . ²⁴ O mava eme ingi sule ngome ingi nye ngama ka ye de ²⁵ Anga yo ba mava eme ngbo isule ngo ka ngu de ngama kaye na te obuka yi ba mo de esuda ngo go bute ka bezebula go me ninga ne? imaka ndjaka na bukayi , ba eyi do kpara go bute no ? ²⁶ Ikpengo bili de tanga ngbo, go seke ne e wo teye so ²⁷ Ma fa feyi ngbili ngo tanga ngbo go biti go la no moge mofa ngo kama go ndjote ;go seke nde . ²⁸ I kpe okpara o moro koteni de guma de i kpe be woni eme ;ingi moro koteni de gumani ingi toro koteni de gumani go wa seke engo te ma fa feyi biti ifa fe okpara gola ono ombela lima fa fewo deodje . ²⁹ Otikisi o ngbalu bochu go ngba bili de soga wo anga te kito de tee woni eme ingi lebe mbela meleye . ³⁰ Sundjoni nde woni eme engi mbela bilibili meleye ³¹ Ni kpe ngo de imi nodjo bakana omoro kotsa de . ³² Te kpara fa ba nikondama de guma ye bili , ema mini male ngo kangí go djila woma ngbe eme ³³ No kpara eyala ma go djila okpara ema enga eme mayala ngu go djila woma engbo go kpe de wo angelu go kpe . ³⁴ Fa de ba mano kini esala tongo ka na jongo ; mano tongo ka na eyete kpara . ³⁵ Mano nayete komoko de wiwe esoga engu de worose de gilie worose ³⁶ Na yete o kpara gbangu . ³⁷ Tekpara konda ngo kaye de woye deyiye enyera mayala ngu te kpara konda enga ye worose de enga komoko enye ma mayala ³⁸ No kpra ingi be kuruse kaye na fata ngara mayala ngu tongo engu fata ngara de . ³⁹ Te kpara be kuruse kaye te engi fata ngara ma ngbo de egnu. ⁴⁰ Te kpara tse ngo kaye nde , engi maka jo seke tenga wora go kpe . ⁴¹ Te kpara konda ngo kayi engi konda ngo kara ema timayi engi konda wora go kpe engi timara meleye . kpara ekonda ngo ka profeta ; kpara ka eme engi maka jongo kpara engbo de ngbili kpara ,go djila eme engi maka jongo , tenga woni eme go kpe. ⁴² Ma fa feyi go ngbilingo ,esogayi te kpara to kangu na gu ngu fe odinga odjadi kara engi maka jongo tenga eme go kpe .

Chapter 11

¹ Denga Yezu endjiya te nató na sudango fe Omava ye bukpa de fe bhochu, te mele so, no suda de naefa ngali eme go ô gbata na kote. ² Yowane, go te ku edje Ote fa ojongo ka kristu, tengi toma ô mava ye ba oyi: ³ Mo be de no tono, fa bamo teno soko nibiti nga gara kpara? ⁴ Te Yezu edu fewo :ineke no fa fe Yowane engo te idje de no te otsiya: ⁵ O Moro mazibo te tsiaya , o Moro maze te edoko, o Moro gbole ekoto mgbee, o moro dikadje te dje, o ikpikpi te zoko .go denga no ngali eme ti doko sidinga okokoro kpara. ⁶ Zongo fe kpara te mangbo fe ngi de kadje na mate! ⁷ Denga to neke ete, yezu tona fa fe olibi kpara , fe engo tsiya yowane: ineke no tsiya go go? Bakana te wavi time te gbaka ? ⁸ Engo bili ta ineke notsiya ne ? komoko bili eyoteye Jo bongo ? itsitsiya ô kpara engbo eyo Jo bongo ô ngbongbo go te ka ô ngama . ⁹ Ino neke no tsiya ne profeta? woyi, mafa feyi ,ba manye fe profeta. ¹⁰ Tongo engi o ete: tsiyana matima matima kama kangamo, ba denga leke kadje femo sidinga ngama. ¹¹ Ma fa feyi ngbilingo ,esoga odjadjji te oworose ezuzu ,djadjji bili mama egulu fe Yowane batisita .be no ngbo go ngama na tikpe ebe ngaye enye fe gnu. ¹² Bakana atoteye denga ka Yowane batisita mbi enane, ekpe eyikeyi tongo omoro djanga ele mele wo. ¹³ Oprofeta bakpa de orengo olo mbi denga kayowane; ¹⁴ te ilingi na embela engu ye te eliya fa ba engu ¹⁵ kpara engbo de dje de engu dje ¹⁶ Okpara na nane bakana oda ?obakana odjadjji ongbo go da poso , eneke wutu, ¹⁷ Ma fa feyi mame ngabi, ilobe de ;mayo djenga iku gba de. ¹⁸ Tongo Yowane nono,engi ngbo Zoe de edjo fande, o fa ba ngu de gbongwa. ¹⁹ Ema enga kpara mano, ma te Zoe , edjo fande ; o fa ba ma de Moro elé Moro fande ba ma dje tema de ositi kpara made ekiliye wo.bagini kera echido teé go kitima ka ngu. ²⁰ Sidi te Yezu eto na kpeke fe gbata notsiya okpakala ngo, tongo odji guma wo de. ²¹ tsenga kamo korazini, tsenga kamo betasayida, tongo o ndjaka o kpakala ngo eno emele te singa yi ta mele te ba go tire de go sidona ba o dji guma woyi na eyó beré de furu embé ²² Busi ma fa feyi denga na kolo ngo,tire desidona engo kawo ngbo . ²³ Emo kafaranauma,mole etikpe? ewu moko kito mbii kini na kpi tongo kpakala ngo eno mele teé gbamo ta mele teé ba go sodomo,ba mbii enane ba ngu lado ²⁴ Busi ma fa feyi: denga na kolo,kote na sodomo ngbo ga kito. ²⁵ Go denga ,te Yezu eza eli te ngu fa: Ema mazeba mo, baba , ngama na tikpe de na kito, tongo mowo ongo fe ongbengbe kpara de o imakina ngo, te ngo echido fe odjadjji ²⁶ wo yi, baba,Ema mzeba Bakana temo le ba. ²⁷ wora eto fele o e ba kpa, kpara embela, be ewo de kpara mama embela ewo be djadjji de no kpara te djadjji esuda . ²⁸ Ino sidingara eyi okpara ndala , Ife teyi ²⁹ Izoro djema de Iza engo kama tongo ma gugu guma na kito de imaka mafe te guma. ³⁰ Tongo djema gugu, gbiye kama tiri.

Chapter 12

¹ Go dhinga no; Yezu ngbó gulu go bu yé na ndala má ó kpara go kini na sabata. Ó máva ye ngbó de gomó, té óto na gboro ndo ezo. ² ó Farisaya, Natsia bã tófá féngu: tsia, ó máva mó emele engo ngbongbo de na mele go kini ka Eme. ³ Engo bili ta Yezu du fewo: itanga enani de ba dhinga te Davidi dje gomo ete engu de o mava ye; ⁴ Engu nole go te ka Eme enozo mokate. Te o kina de na mamele de mazo enonbo de dengu eno oteye be fe o Kpara ka Eme. ⁵ Ino tanga go buku na rengu de ba kini ka Eme o kpara ka Eme no gulu fe koni ka Eme o te ka Eme na mbela de ba nitongo de. ⁶ Mafa feyi ba, anga sene o dinga he ngbengbe enye fe ete ka Eme. ⁷ Te imbela ba: maza jojongo fe okpara na guma na tsinga de o mava kama o hi ga tongo de no. ⁸ Ano enga Eme de ngama na sabata. ⁹ Nayaka, Yezu ya le go ngbe té ka Eme. ¹⁰ De itsia, engu maka kpara bili komoko de óró kpaye. Toyi tandjo Yezu ba: aleke nde nakowo kpara go sabata? Anongbo de kadje na fóngu. ¹¹ Téngi du féwuó: éda esugayi engbó bi de enó na malilá bili tengu noté go du go sabata, mó néké de ngbè ngu go du? ¹² Edo fé ngbè kpara enye fé ngbè no jó kadjo kaha bã kpara méle jóngó go sabata. ¹³ Éngi fa fé kpara no: tima kpamo. Éngu ya tima kpaye, té kpangu ekowo bákáná gara no. ¹⁴ Ó farisaya ya koto, tokina bã ani méle fè na móró ngu. ¹⁵ Éngó bili tá Yezu na mbela bã, éngu ya yia go séké no. ó libi kpara tó na fata ngangu. Éngu kowo ó móró kō nde, ¹⁶ Tá éngu yoko wó ndjándjáká bã éngu ngbó de dã, ¹⁷ Ánóngbó bã tóngó kana Rhonda éngó té profeta Isaya fánani: ¹⁸ Tsia móró kitima kama té malólo, ndáyi té má hō guwama. Má hō ga sipiritu kama féngu, éngu fága bùla fé ó kpara. ¹⁹ Kpara djè ga wiwingu de, Kpara djè ga lingu de té ókadjé. ²⁰ Éngu goma ga Kpara enyoko no dé, éngu móró ga tala efa bã nikpi makpi no dé, éngi méle bã tóká na ló fé bùla. ²¹ Té ó kóté nde hō ga gumawo fé ndjongu. ²² Onó de móró gbongwa mazibō bili ngbó ló de Sidi nga Yezu, té Yezu kowo Kpara no, téngi tó na ló de na tsia. ²³ O libi kpara to na mbambanganga tofa: engi denga Davidi de? ²⁴ O Farisaya nadje ba, tofa: kpara no like ogbongwa te ele Belezebula, ngama kogbongwa. ²⁵ Baka te Yezu mbela ete bano, engi fa fewuo: ongama nde dokpara kawuo egogo esuga ono mandia kawuo de kpi kote nde de okpara nde ongbo egogo esuga ono mandia kawuo o lolo de. ²⁶ Te gbongwa like gbongwa, engi like teye kpikpi kaye, ngama kangu lo ga fe? ²⁷ Tangbo de ma, ba malike ogbongwa de wo Belezebula, odjingayi, omelega fe? Ano tongo kane ongboga ozuzi kayi. ²⁸ Engo bilita, tangbo ba ade sipiritu ka Emedeno malike di ogbongwa no, go ngama ka Eme noyi feyi. ²⁹ Kpara lingita fé na lé gote ka komoko bili tongoka nagboro kumuka kaye, go dhinga to hina ndjaka komoko no de? Ano engu gboro ga kumuka gote kangu. ³⁰ No kpara enbo de ma mama engu yala ma, no kpara engbo dema mama dengu misa. ³¹ Busisi mafa feyi ba: makonda nde do siti ngo saboliga teye fe o kpara nde, engo bili ta siti ngo toka sipiritu sabolaga teye de. ³² Kpara nasiri Enga Eme, engu zaga saboli; engo bili ta kpara nasiri Sipiritu Santu, zaga saboli de go dhinga ne de go dhinga no ngbo nono. ³³ Ofa ba elo jojo de lele jojo, ofa ba elo meleje jojo ba lele sisiti; bakana nimbela elo de lele. ³⁴ Eyi odjinga mboma, ifa ga o jojo ngo go ndenge ne, ondjangja kpara bakana yi? Dhinga o nodjo ngo te guma no te emo fa. ³⁵ Jo kpara gbeke o jongo sidi nga kitima kaye. ³⁶ Mafa feyi: dhinga nakolo ngo, o futi ga o kpara na fata ngali wo de kitima tomemele. ³⁷ Tongo ka ngaliyi, igbo ga de hi iga teyi. ³⁸ Tene esuga o hi ete ngo dofarisaya za ngali tofa: Ngama, nikonda ba momele ngbengbe ngo feha. ³⁹ Tengu du fewo: ndjangja mbembe domoro gbama iyo ngbengbe ngo; angboga beno amelenani te profeta

Yona.⁴⁰ Tongo, Yona nomele kini bata de biti bata go bu ngbe sungu bili, beba enga kpara melega kini bata de biti bata esa to.⁴¹ O komoko na Ninive yaga étukpé go dhinga na gbo ngo, de mabebe no o hi ga wo, kókóró dé o nole ngali Yona; de tsia, asene o gara de Yona.⁴² Ngámá na Midi yága go dhinga na gbo ngó, de mabebe hi gawo, kókóró dé ó séké nde na to ó djè makiná ka Salomoni, de itsia, ó gara de Salomoni.⁴³ Dhinga te gbongwa ekotote te komoko no, engi ma seke ningbo fe teye, engi maka de.⁴⁴ Sono engu fa ba: mago ga sidi gote kama manokoto enani ete; go dhinga tengi koto ete, engu maka kote kokoro, okpa makpa te o leke jojo.⁴⁵ Engu neke, tengu za o gara gbongwa marazi nongbo ndjandja fengi; tole gote, tongbo ka, te mobeko kangu ngbo ndjandjaka na gulu no na gilano. Angbo ga beba fe ndjandja mabebe no.⁴⁶ Baka te Yezu ngbo lo ete de o libi kpara no, ano, yiyié do ndayié, nongbo ekilidjo, ongbo ma nalongo dengo.⁴⁷ Kpara bili fa fengu: titsia, yimo do ndayimo ekilodjo, oma nalongo demo.⁴⁸ Engo bili ta Yezu du fe kpara no ngbo longo sidi nga ngu: Yima deda, do ndayima?⁴⁹ Sidi nganga, engi eme kpaye fe o mava ye tengu fa: titsia yima dondayima.⁵⁰ Ano, kpara namele ngo ka wora nongbo étukpé, kpara no de ndayima, tsangbase de yira.

Chapter 13

¹ Bigo tano, Yezu eya go ete, ekoto, enbgo edele ngbengu. ² Nodjo kpara ongbo ede engu mini, engi le go zabu, engbo. Libi o kpara onbo edengu. ³ Engi fa go mayanga olibiongo, tengi yafa : ⁴ Eluye ekoto tokanalu ohi, bakan tengu eluete, tengi azo eteedele kadje: elibi elu okoto, oya zo. ⁵ Gara ete go seke na tem, gara go seke to ngbo jojo ama: tango kho bigo dhinga no, tongo engi maka jo eto de; ⁶ Engo bilinta dhinga ela koto ete, tanga oro tengu tsuru, selo angbo jojo de. ⁷ Gara nguwa ete go oti: o etito etakangi. ⁸ Gara ate go jo eto: aya to lelo, nguwa kama tuku sita, gara tuku misato. ⁹ Kpara ngbo de dje dengo dje. ¹⁰ O mava okoto moli, oya fa: tango ne mofa go mayanga? ¹¹ Yezu eya du fewo: kokoro de kpara ato teye mbila ongo namawo go ngama na tukpe, ano to teye fewo de. ¹² Tongo oto fe kpara engo ngbodi, engi kotodi nodjo, engo bili ta no kpara engu ngbo di ama, o eme nono tngi ngbo dina. ¹³ Anga dilo malo fewo go mayanga, tongo otsia bakana otsia de, teye na dje, odje bakana o dje de. ¹⁴ Anga fewo ngali profeta Isaya alingita teye yi: Idje go djeyi bakana odje d, itsia go djil bakana o tsia de. ¹⁵ Dhinga o guma ka kpara siti, to dhika dje wo, odhika djilawo, de makpe otsia djilawo be odje mele bigo guma wo, dho dji guma wo, adine makowo wo. ¹⁶ Engo ili ta tsila go djilayi, toka matsia, de djeyi, ate dje. ¹⁷ Mafa feyi go ngbilingo, nodjo profeta ede o jo kpara ogele mbila na tsia, o hino otsia de, djengo no ite dje, engi dje nade. ¹⁸ Eyi nde, dje nodjo ngo na elu go mayanga. ¹⁹ Go dhinga kpara je ngali go ngama embela ngo de, o kpara na siti makina koto Eme ohi o lu go guma engu: kpara no de kpara elu go edele kadje. ²⁰ Kpara eza nguwa na malu go seke na teme, kpara idje ngali engi za ndalo go djadja; ²¹ Engo bili ta selo kaye bili mama, engi yanga de, ano, dhinga ekoto go ma gala tinga ngali Eme, engi tey fano. ²² Kpara emaka nguwa esuga oti, engi kpara ngbo dje ngali, engo bili ta makina de djadja na kito na kumuka eme ngali Eme go gumaye. ²³ Kpara maka nguwa go joeto, engi de kpara dje ngali Eme na mbila; engi maka jo lelo, ade guma koto, kama gara tuku sita, na gara tuku misato. ²⁴ Engi gele ba ilongo go mayanga, engi fa: go ngama na tukpe abakana kpara elu jo nguwa go eye kangu. ²⁵ Engo bili ta, go dhinga kpara la ete, siti kpara koto lu o hi go siti suguru eya neke. ²⁶ Go dhinga jo elo akoto ete, siti suguru koto ndalo. ²⁷ O moro kitima na ete ka ngama ofa fengi: ngama mo elu jo o hi go ye komo de? Siti suguru no ya tayo? ²⁸ Engu du fewo ba: siti kpara, engi mele engo no mele, o moro kitima oya fa: mokonda ba oneke gboro? ²⁹ Ba de, engi fa fewo, go dhinga magboro suguru ete mogbeke elu ndalo. ³⁰ Itse aga seke bili mbi oya kokolo go dhinga na makolo, mafa ba: gboro siti suguru fekendi, moya tsuru, engo bili ta seke bili go kafa kama. ³¹ Tengu ya fa fewuo gara mayanga tengi fa: go ngama na étukpé amala teye de nguwa ngbongbo te komoko bili eza te ngula goye kaye. ³² A deanga mbo nguwa na malu; engo bili ta, go dhinga tengu ngbokena angbo anefe kpedekpede de nakoto bakana elo, tongokanolu na tukpe ngbó etena fe o yayakpa. ³³ Tengu ya fa fewuo gara mayanga: go ngama na tukpe anga malateye de toma te wuruse bili ngbo za miziri bata o go zuye, bite kambe ya emeteye. ³⁴ Yezu yafa fe o libi kpara ongo nde be go mayanga, tengu ya tse nafa go mayanga, ³⁵ Sidi nganga daya mele teye bakana te o profeta fanani ete: ma o ga mora go mayanga, mamburuga ongo wotewo bakana eto meleanani teyetená. ³⁶ Ano sidi nga na du o libi kpara, tengu ya le gote. o mava ye dotewo edengu, tofa: shudha fea mayanga na lela ngbongbo guye. ³⁷ Tengu ya du: kpara ngbo lu jo nguwa, a de enga kpara; ³⁸ Eye ,detó; jo nguwa, a de odjadjí na go ngama; lela ngbongbo, a de odjadjí na moro ewu; ³⁹ Moro siti guma eluanga de gbongwa; mawa, a de matata na molongo; o moro na mawa do anzelu. ⁴⁰ Tongo, bakana togboro sugu keno to toro go wa, anga ngbo beba go matata na molongo. ⁴¹ Enga kpara timaga o anzelu, togboroga go ngama kaye o kpara nde ngbo kere de ono ngbo mele ligbiri: ⁴² Tengu ya toroga wuo go djuwa engbo ndjandjaka, go da seke na gba de nazo te. ⁴³ Go dhinga no o kpara na bula ngbo ga etsi bala go ngama ka wo wuo. Te kpara ngbo na dje nadje dengo dje. ⁴⁴ Go ngama na tukpe anga tokana mala teye bakana kumuka na mawo gó yé. Kpara emakangu tenguwo; go lidjadjá kangu, tengu tikisio hé nde tengi ngbodi, sidinganga tengu ya sia eye. ⁴⁵ Go ngama na kpe amala teye tokana baka kpara na tikisi ó hé ngbo ma o jojo teme. ⁴⁶ Engu maka teme bili ngbengbe de ndjaka gba; engu ya neke notikisi o he nde tengi ngbodi, tengi ya sia teme no. ⁴⁷ Go ngama na tukpe amala teye tokana de fiyo bili te o toro anga go ngu teya tsó ó ndanga do jo sungu nde. ⁴⁸ Ghinga tasiete, ó makangó ya gbeke wuó; tenganga, toya gbeke ededebe ngu, té ó tó na ho ibu mbura ono ngbo jojo de na toro o sisitina. ⁴⁹ Anga ngboga beba go matata na molongo. O anzelu nó ga náýē ó móró ndjándjá dó móró bhùla, ⁵⁰ te o toroga wuó go du na mangiya de, sô angbogaka de gba de názó téme. ⁵¹ Idje dingangó noyi jojo? Tó ya dù, wóyi. ⁵² Tengu ya fa féwuó: kókóró dé, hi éte ngó nde na mbela de natsia go ngámá na tukpé emala teye de móró kóté bili éngi ngbó go kumuka Kaye ó tō ngó dó diri ngó.

⁵³ Go dhinga té Yezu ndjiatē nālō ó mayanga no, téngi ya sō. ⁵⁴ Dhinga tengi kotote go gó Kaye, éngi ngbó to ngáli Eme go

sinagoga, go dhinga té óngbó djè éngi té no té ó to na mbanga téofa: makiná bã de ó ngationgó bã éngi yadi yó? ⁵⁵ A déngu de énga foro hé? Mariya meleye de yiyié de? Yakobo, Yozefu, Simoni de Yuda, ó dó ndayié dé? ⁵⁶ Dó ndayié wuruse ó nde isuga ha de? Engu ya yo dongatiango ba? ⁵⁷ Ano engu ngbonani féwuó bakana kadjé na máté. Éngó bili tá Yezu yafa féwuó: ó lèlè profeta bili be gótó Kaye de gbangu. ⁵⁸ Tèngu méle ò nódjò ngó gó séké no dé , tóngóka ndjaka guma káwuó.

Chapter 14

¹ Go dhinga no, ngama Hérode eyá djè otelōngo ka Yezu, ya fá fé ó móró kitima Kaye: bã a de Yoani Batista! ² Éngu zoko Sidi nga kpi, a deno tengu tengu méle ete ó kpakpala ngó. ³ Táno Hérode no memele bã ómóró Yoani, té ó hingi go ku tóká Herodiya wara Filipino ndayié, ⁴ Kókóró dé Yoani fá féngu: Ano lingita de gbangu tsiangu bákáná wuruse. ⁵ Éngi kóndá bã nimoro ngu, éngó bili tá éngi ngbó de tsóró fé ó libi kpara, kókóró dé éngi ngbó tsia Yoani bákáná profeta. ⁶ Bagini dhinga tóngbó zébã éla na mázù ka Hérode, énga wuruse ka Herodiya élobè esuga gó Kpara óno go da be, té aleke fé Hérode, ⁷ Bákáná tengu fá té de mále bã óto féngu no tengu yōgã. ⁸ Tengu djè li yiyié téngi fá bã: tofele kine go by gato ndjo Yoani. ⁹ Ngámá ngbó de tsinga, éngó bili tá, tóngó ka sirika Kaye fé ó kpara, tengu tó liye bã Itó féngu, ¹⁰ Tengu tima bã ókoko ndjo Yoani go ku. ¹¹ Tóya be ndjongu go gato té ónodi to fé énga wuruse, tengu yato fé yiyié. ¹² Ó máva Yoani yaza kóngu, tóya zéngu. Tóya néké nófa fé Yezu. ¹³ Na djè tóngó no, Yezu ya lé go zabu tokana doteye ngengele go égo; té ó libi kpara dje, to fata ngangu go Gbata de léó. ¹⁴ Do dhinga tengu koto été go zabu, tengu tsia ó libi kpara, tengu djè Tsinga go gumá ye, ya to na kowo ó móró kō. ¹⁵ Tambilago ekoto, ó máva ódo téwó edengu, tó fá bã: séké ne dégó, té dhinga nékéyi, dudu ó libi kpara dogo gbawó tóngó nasiya ó hé na mazo. ¹⁶ Yezu du féwuó: ókonda na néké ikoté dé, ito féwuó ó hé na mazo bi nékéyi. ¹⁷ Éngó bili tá ófa féngi: abisene de mále buleve de sungu boshu. ¹⁸ Tengu fá: ibé nodi féle. ¹⁹ Éngi koto té ó libi kpara ngbó fé suguru, eza mapa buleve de sungu boshu, tengu eme djila ye étukpé, tengu to garasia. Sidi nganga, tengu hō mapa de nato fé ómava bã óto to fé ó libi kpara. ²⁰ Ó kpara nde zó té ósika, té ó gara óbé mbura bukpa de téyé boshu gbe de zó no titiga. ²¹ Ó kpara nozo zó ngbó bakana o komoko koto buleve na eme o wuruse de o djadji. ²² Tsi tsiana, sidi nganga tengu fá fé ó máva ye bã óleleke zabu dó yagulu egilanó féngu go gara fangarangadi, go dhinga té éngi ngbó du ó libi kpara. ²³ Go dhinga té éngi du été ó libi kpara nō, éngu ya lé fé tà , tongo ka ná ku teye edede; báka te tambelago ngbo ekoto été , éngi ngbó bi kpikpi kaye. ²⁴ Zabu ta eto ngbe ngu, ndjaka wavi eme zabu fangara ngadi. ²⁵ Go biti na bala, Yezu eneke sidi nga wuó, nánoko fé ngbè ngu. ²⁶ Go dhinga té ó máva tsia ngu noko fe ngbe ngu, toto na mbambanga tofa : a de kulu Kpara! Go bu tsóró kawuó, óto na wángá. ²⁷ Yezu fá féwuó: igugu gumayi, a be dema, ingbo de tsóró fé. ²⁸ Petelo du féngu: Ngámá, tangbó de mó, fá bã máno Sidi ngamo fé éngu! ²⁹ Tengu fa ba : Nōnó! Petero ekoto go zabu, tengu to na dhoko fengu, tongo ka naneke sidi nga Yezu. ³⁰ Engo bili ta, na tsia ba wavi ngbo ndjandjaka, te tsoro lé tengu, bakana tengu to nalinda ete, tengu wanga: Ngámá, kókóró má. ³¹ Te Yezu to kpaye, tengu zorongu, yafa: komoko na mbo mále, molé dé tóngó kanè? ³² Tóyalé go zabu, té wavi ndjia. ³³ Óno óngbóngbó go zabu ónéké nogbukuma egila Yezu, tófã: Move de énga Eme fanó. ³⁴ Sidi nga nakolo ngbè ngu no, tóya néké go Genezaretá. ³⁵ Ó kpara na kóté no, na mbela Yezu, óya tima óli go ó séké nde, tóya bé féngu ó móró kō. ³⁶ Tengu fa fewuo de omofó mó bóngó kangu. Té ónodi nde óngbó mofo óya kowo.

Chapter 15

¹ Ano o Farizayo de o i yete ngo ono go Yeruzalema ede Yezu, te ofá : ² Tongokane o mavamo odji o diri ngo ka o kondu a? Ozoro kpa wó de tongoka nazo. ³ Edu fe wo : ata eyi, Tongokane ite o ndjaka ndjo fe ongo ka Emè tongoka o diri ngo kayi? ⁴ Emè efa : Kpe wo no de yi mo; ba : te kpara to siti ngali fe wo engi de ye engi, o moro engi. ⁵ Ta eyi, ifa : te kpara fa fe wo engi de ye engi : e te mafa ba mato fe mo, mato anga fe Emè. Anga jójó. ⁶ I te dji ngali Emè tongoka o diri kobo kayi. ⁷ Isala, Isaya efa feyi ba : ⁸ O kpara no te bebe ngo kama be go mo wó, ta go guma wó, wó ngengele ma. ⁹ Mabebe ma wo no de zero, o te suda makpama no engbo ka o kpara. ¹⁰ Eyá bhuka libi o kpara, efa : Idje de i o go ndjo i. ¹¹ Ade no engbo le go bu angbo siti kpara; ta no engbo koto go bu siti kpara mele ye. ¹² Omavangi ono ede engi, ofa : mombela ba o Farizayo ngbo kpe, de oli te ongbo dje no? ¹³ Engi du fe wo : elō elu wó ma go kpe de no, egbe ga te e be mele ye. ¹⁴ Itsetse wó : ade o mazibo deno ote gbeke te so; te mazibo ngbo gbeke mazibo, ote ga go dú. ¹⁵ Petero, eza li, efa : dji fe a mayanga no. ¹⁶ Te Yezu fa : Eyi mini, Imbela nakina ngo dé? ¹⁷ Imbela de ba no engbo gulu go mo no engbo neké go bu, te aya toro teye go seke o titsia dé? ¹⁸ Ta no engbo koto go mo eya be go guma, ano engbo siti kpara. ¹⁹ Ta go guma engbo koto o siti nakina, no namoro o kpara, no na waza, ezi, gbama, na dji ele o kpara. ²⁰ Ade ono engbo siti kpara; nazoro kpa de tongoka nazo, engbo siti kpara dé. ²¹ Yezu eya koto so, eya neke go Tire de go Sidona. ²² Te worose bili na Kanana, eno de ede ngu, eya wanga fengi : dje guma tsenga fe ma, Ngama, engá Davidi! Enga ma na worose edengesa teye esaka gbongwa. ²³ Engi du fengi engo bili de, te o mavangi odo te wo ede engi, te olifila na ye tengi : Fa fengi engo ba engi ya neke, tongo engi te wanga sidingani. ²⁴ Eya du fe wo : mano enani fe ono na matsi no engingita go te ka Izaraye. ²⁵ Ta worose no eno no gbukuma te e egilano, efa : Ngama, gamisi ma! ²⁶ Eya du : a jojo mama naza bala gbanda ka o djadji, etoro fe o dinga boro. ²⁷ Woyi, Ngama, efa engi, ta o dinga boro ongbo zozo be no engbo te esa meza ka moro ye. ²⁸ Tano Yezu eya du fengi : worose, male kamo ngbengbe; amele te e bakana mo yo tete. Te be go dhinga na, engá worose no ekowo. ²⁹ Yezu eya ya go da seke no, eneke ede ngbe ngu na Galileya. Te engi le fe ngbe ta, eya ngbo kito. ³⁰ Tano libi o kpara ono ede engi, obe o kpara na maze, o mazibo, o loba de o moro ko nodjo. Oya o wo ede le engi, te eya kowo wo. ³¹ Libi o kpara no ngbo de lidjadjá natsia ba : o ndayi wo oto na lo ngo, ote dhoko, etia mbara, o mangbungbu te dje, o aloba o eme to wo odhoko, te

oto nazeba Ele Eme na Izarayele.³² Yezu ebhuka o mava kaye, efa fe wo: masi de guma tsenga fe libi o kpara no, kokoro de omele yi ola bata ede ma, te ode e na mazo mama. Madu wo tokana de gomo de, na kpe ba wo wo za fe kadje.³³ O mava fe fengi : amaka ta ezo go oroda seke ne yo tongoka na to fe libi o kpara ba?³⁴ Yezu eyi tandjo wo : ide de o bala gbanda so fe? Oya du fengi ba : marazi de o mbombo sungu.³⁵ Tano, eya fa fe libi o kpara no ba ongbo kito.³⁶ Eya za o bala gbanda de o sungu no, te, sidinga naku te e fe Eme, te ngiga, te engu to fe o mavangi, ba ogafa fe libi o kpara no.³⁷ Wo nde ozo esika, te ya be o mbura marazi na ndundula sungu oge.³⁸ Ono enani zozo ngbo o komoko koto bala, natse o worose de o djadji.³⁹ Sidingana, eya fa fe libi o kpara no ba ogogo, eya le go zabo, eza kadje na Magadani.

Chapter 16

¹ Ofarizayo de osadusiya ono koto sidinga yezue ,fa fe engi ba : ingi shuda fe wo teré bili eya go kpe. ² Yezu efa fe wo: ba etambilogo, ifafa ba ela ngbo gambi Jojo Bakana ekpe akofo mbembe de fiyo. ³ A leé enane, Bakana seke ete guguba, embela na Tsia teré na engo bili ta imbela teré nadenga de. ⁴ Ote to okpakala ngo otoga fe wo ogara kpakala ngo de bili ka yonase ye. eya. eme teye te ngi ya neke . ⁵
⁶ Yezu efa fe wo :izoro teyi Jojo tongo ka toma ka farizoya de saduseya. ⁷ Omava eto na Toto guma wo, efa ba :abaka nino elé bukuma ete. ⁸ Yezu, eya mbela makina kawo, efa itoto guma yi tongo neè, eyi okpara na male tene, efa ba ino za bukuma de ? ⁹ Ikoto Bakana okpara na makina tene, imbela tokana engo ka bukuma buleve onoto fe okpara koto buleve de ombura fe te ino bebe , ¹⁰ De obukuma marazi fe okpara koto bala do gara e go kude kayi to no bé neke di ? ¹¹ Afe teyi mbela de ba ano ngbo engo ka bukuma de ma fa feyi? ilila teyi tongo ka toma ka farizoya de osadusiya. ¹² Sidi oya ta mbele ba angbo engo ka toma ka bukuma de, onofa engo kaka angbo ta de mashula ka farizoya de sadusiya. ¹³ Yezu, enokoto go kote mo sezariya de filipiya, tengi ya yitadjo Omava ye ba: ifafafe ba ma deda ,era, enga kpara ? ¹⁴ Oto na du: ba ogara mo de yowane mobatisi; ogara eliya; ogara takana yeremiya ;bili ka oprofeta. ¹⁵ Ata yi ,ifafe nayi fe, ba ma deda?
¹⁶ Simoni petero edu ba: mo de kristu, emga eme na ela nde. ¹⁷ Yezu edu liye ,tokana ba mode ledjadja, Simoni, enga yonasi ;baka Ade kote de ngote mama, efa femo engo ne anga de wo ma go kpe eshulo femo meleé. ¹⁸ Era mafa femo ba mode teme, fefe mano nolu été ka eme, molangote ko kpi guluga efe de. ¹⁹ Matoga femo tolo ka ngama na tikpe: ongo nde te I anga kito kini o I any etikpe, engo nde te mo mburu kito link anga ya mburu teye etikpe. ²⁰ Eya fa fe Omava ye ba ifafafe fe okpara deba ma de kristu. ²¹ Bi go denga no Yezu eto na fa fe Omava ye ba ongbo ba maneke go yeruzalema ,ba na tse denga nodjo tongo ka diri ngbengbe kpara, okpara oifo toe de oi ete engo, omoro gangi ,te engi zoko ta sidinga ela bata. ²² Petero, eno za engi, mboyi ededele efa fe engi, ba ta ngbo Jojo fe eme, tongo no nde fe maka ngamo de ngama ²⁴ Ano te Yezu eya ta efa fe Omava ye: te kpara fa nino ede ema , de engi tse ositingo Kaye ,de engi be kurusu Kaye, de engi ya fata ngama. ²⁵ Kpara le na kowo teé ya fo teé, no kpara ngbo fo teé fe ma ngbo go makowo. ²⁶ Angbo ta Jojo fe kpara bili naza esala nde, te engi fo me Kaye . ²⁷ Enga kpara no ga go mabebe ka woye, de o angelu Kaye, engi to ga fe kpara na kpara Bakana te Inge no mele kitima Kaye ete . ²⁸ Mafa feyi ngbilingo, ogara kpara sene okpi ga de ,otsiya Bakana enga kpara no ete de ngama Kaye .

Chapter 17

1

² To koto ka te djila engu edji te fe wo ladjo ngu koto bakana ela bongo ka ngu ekoto . ³ Sidinga no ,totsiya sene mosa de eliya okoto ede ngu ;okoto na longo de yezu . ⁴ Petero efa fe yezu ngama anga jojo ,ba ma lu ete bata bili femo ,bili fe mosa , gara bili fe eliya . ⁵ Go denga no li ngu tsiya de ekpe edika wo eme elo ba no de engara ma konda ngo kangu : idje ngu jojo . ⁶ Go denga no petero yakobo tsoro ezoro wo ,to buka djila wo go to. ⁷ Yezu ekoto ede wo emofo wo ,ilolo etikpe ,itse tsoro . ⁸ To olo to djila wo otsiya be yezu gbigbikaye . ⁹ Go denga ote ko go ta ,yezu eyoko wo ingi to fewo kobo ifa fe kpara bili engo teitsia dini tsanene enga kpara o igambi engu to moro engu ezoko go kpi . ¹⁰ Sidinga ngo no omava etsiya ofa eliya no gambi tokana sidi odje nani ba . ¹¹ Yezu efa fewo anga ba eliya no yi fano go ngbilingo no tsiya ngo nde . ¹² ma fa feyi go ngbilingo eliya no okpara ono mbela ngu de okpara mbela be ngo kawo .mbi enga kpi gambi ngo kawo ¹³ Okpara tene ombela enani go denga engi ngbo fa ngo ka yowane batisita . ¹⁴ Go denga okoto esoga olibi kpara , to ya engbo .kpara bili egbukuma egila yezu te ngi fa : ¹⁵ Ngama tsiya tsenga ka engu ma eko gbo ngu kito engi te gowa de te go ngu . ¹⁶ Mano de ngu tenga mava kamo okowlo engu de . ¹⁷ Yezu efa fewo eyi okpara na djaka tso de ositi ngo kayi ela nde mangbo esogayi ma dje tsenga kayi toka ngo kayi ,no de engamo tengara kine . ¹⁸ Yezu fa ndjandja fe gbongwa ekokoto te kote djadji ne ,te djadji kowlo be go denga no . ¹⁹ Omava yezu eno tenga ngi to yi tandjo ngu go denga no okpara ono gbongwa tongo kane ano gbe siti gbongwa no de ? ²⁰ Yezu fa fewo male te nga eme anga tene imere de ,mafa feyi go ngbilingo teyi ngbo esoga na le lima de ele eme bakana nguwa kozo ba engi fa ba eta ne yiya sene neke kpane te eta yiya fano, gara ngo nye yimama . ²¹ Anga yo ba na ngbo de djaka lisambo na gili zo temo nye gbongwa mo ya like ngu . ²² Angbo ela bili mava yezu ongbo go ngbe kote go galileya , yezu fa fewo ofo gambi enga kpara esaka ositi kpara . ²³ Omoro gambi ema ,sidinga kini bata ,te ma zoko go kpi ; omava ngu ongbo de tsenga go guma wo . ²⁴ Go denga yezu de omava ye okoto go kafaranaumu . ²⁵ Onde ka leta ongbo kitisi pako go te ka eme ,okoto tenga petero o yitandjo ngi ba yezu siya naye pako ka leta kene ? ²⁶ Petero efa fewo engi futi nde go denga petero ele gote yezu eto na fa egilano fe simoni eda to makuta tongo ka buku ka leta engbo toka pako na dowane go ngama na sa la kine kito ? odinga kote ,de okpara enono na magulu go kadje . petero efa ;fe okpara na gulu go kadje yezu efa fengu toko odjadjji na kote osiya de ? ²⁷ Ni o kpara go siti kadje de

neke go ngbe ngu motoro ndobani kamo go liko mo gbe singu demo i egelano .momaka sungu temo ngbe nguwa faranga de mo siya kara de mosiya kamo modje ngo kani te nga wo .

Chapter 18

¹ Go dhinga na, o mava odo te wo ede Yezu, oya fa : eda ngbongbo ngbe kpara go Gongama na kpe? ² Yezu, eya bhuka mbo djadji bili, eya o engi etoto, ³ Te efa: Mate fa fe yi go ngbilingo, te ikoto bakana o mbo djadji no de, ile ga go Gongama na kpe de. ⁴ Tongokana, no kpara engbo dji teye bakana mbo djadji no ngbo ga ngbengbe go Gongama na kpe. ⁵ Te kpara le de mbo djadji no de ele ma, mba engi le ma mini. ⁶ Ta, te kpara bili ngbo chile osisiti ngo fe bili esuga o djadji no o lema no, a jojo ba o i fe ngoro engi ngbolo teme de oya gbo engi go ngbe ngu. ⁷ Thinga go to fe o kpara na siti ngo! So a jojo ba o sisiti ngo mele te ye; ta thinga fe kpara siti ngo no d'engu! ⁸ Te kpa mo de le mo ngbo fe mo kadje na mate, kolo anga de mo gbo anga ngengele mo; a jojo ba mole go makowo de maze, ta mono le de o le mo de o kpa bhochu nde go mbele ewa no engbo ono te ye de. ⁹ Te dila ngbo fe mo kadje na mate, gbe anga de mo gbo anga ngengele mo; a jojo ba mo le go makowo, be de dila mo bili, ta na ngbo de o dila bhochu nde te moya le go mbele ewa. ¹⁰ Ilila teyi tongoka nayala o mbo djadji no; so mate fa fe yi o anzelu ka wo go kpe te tsia go dhinga nde landjo wora go kpe. ¹¹ So Enga kpara eno tongoka na kowo o no ongingita. ¹² I to guma yi fe? Te kpara engbo de ono na matsi kama bili, te bili ngita no, eya tse ga o no gara bukpa bukpa miniwa de fe ye miniwa de fe ta, tongoka na neke noma no engita no? ¹³ Te, engi maka no, mate fa fe yi ngbilingo, no ya to fengi lidjadja na nye fe o bukpa bukpa miniwa de fe miniwa no nde. ¹⁴ Adiri be ba, ade malanga ka wo yi go kpe de ba bili esuga o djadji o ngita. ¹⁵ Te ndayi mo mele ligbiri, neke no maka engi de mo ya fa fengi siti ngo kaye be esugo mo d'engi bhochu. Te engi dje mo no, mo nye fengi iyi. ¹⁶ Ta, te engi dje mo de, za gara kpara, bili te angbo diri bhochu, ba engo no nde leke te e fe li o kpara bhochu diri o kpara bata bakana o timo. ¹⁷ Te engi yo nadjé, fa anga go Ete ka Eme; tengi yo ta nadjé, de engi ngbo fe mo bakana ile Eme de. ¹⁸ Mate fa fe yi ngbilingo, engo nde te i hi ga kine to, o iga anga diri etikpe, te no nde i mburuga go to kine o mburuga anga etikpe. ¹⁹ Mate fa fe yi ngbilingo, te o kpara bhochu oto kpa gara fe ekili e, tongoka na yo e bili, te wo ma go kpe to ga anga fe wo. ²⁰ So te o kpara bhochu de angbo diri bata obite te wo de ele ma, ma esuga wo. ²¹ Ano Petero edo te e ede engi, te eya fa: masaboli ga ndayi ma do fe go o sitingo te mele ga di ma? Angbo do bara marazi? ²² Yezu eya fa fengi: mafa fe mo be do marazi de, ta do bukpa bukpa marazi do marazi. ²³ Tongokana, Gongama na kpe emala te e de ngama bili ekunda ba o moro kitima du kose kaye no engbo go banza. ²⁴ Go dhinga te engi ngbo tanga kose, ono fengi de no engbo de taleta koto bili. ²⁵ Bakana engi ngbo de e mama tongoka na du anga, ngama eya fa ba o o engi ngo ngba, engi, de wara ye, de o djadji kaye, de o e nde engi ngbo di, ba banza no ndja te e. ²⁶ Moro kitima no, ete fe to, egbukuma egilano engi, te eya fa: Ngama, dje guma tsenga fe ma, te ma ya ndja ga banza no nde. ²⁷ Eya dje ngbe tsenga, ngama ka ye etse ba engi neneke, te engi ya du banza no. ²⁸ Go dhinga te engi koto tete, moro kitima no eya tsia gara bu e eno ngbo dini de banza kaye kama bili. Te engi ya te fe ekili ye no efe ngoro engi ba engi kpi, efa: du banza kama. ²⁹ Ekili ye no, ete go to, eku te e fengi, nafa: tse mboyi fele dhinga, maduga banza kamo. ³⁰ Ta gara no saboli engi de, eya za engi egbo go ku, mbi ba eya du banza no. ³¹ O bu e, natsia ongo ekokoto no, odje tsenga, te oya neke nafa fe ngama ka wo ongo nde egugulu. ³² Tano ngama eya bhuka moro kitima no, te eya fa fengi: ndjandja moro kitima, masaboli mo de banza ka mo nde, bakana mono ku te mo fe ma; ³³ Tongo ka ne mosaboli ekilimo de, bakana mano mele fe mo? ³⁴ Te ngama endjandja, etore engu go ku, mbi te eya ndja banza kaye. ³⁵ Wora go kpe mele ga yi beba, te bili esuga yi saboli ekili e de de guma e bili.

Chapter 19

1

² Nodjo okpara to na fata nga ngi bika tengi kowlo omoro ko. ³ O I re ngo ya no sidinga ngi ba de olo, tongo ka na le ngi, ajojo ba komoko like waraye te ndjongo bili bane ? ⁴ Tengi du: ino tanga de ba igbengo Bakana atoteye ete, engu mele ,komoko de worose ⁵ Tengi fa :engo no de no komoko tse wuye tse yiye to ngbo seke waraye, ba te wo koto nde mini kpara bili? ⁶ Ongbo tokana bhochu, de engo bili ta to ngbo ta be kpara bili ba no ngo te eme e I kpara buru de. ⁷ Tongo Kane, engi fa ngo no ba fewo, Mosa yete kpo to fe worose waraga na kadje na makpi de na like worose? ⁸ Tengi ya fa fewo Ata ngo ka djaka guma kayi busisi Mosa fa feyi ba ngbo ilike owara yi Ano ngbo ba de. ⁹ Engo bili ta Mafa feyi ba kpara elike waraye, bili Bi no tiga ba te ngu za gara, emele gbama. ¹⁰ Omava efa fengi : Ata de makpama ka komoko te djila waraye, mbini na kadje ta ma . ¹¹ tengu fa fewo ono mbela eli ne de, engo bili ta bi no toteye fewo . ¹² Obulu ngo de nodjo tere okpara tongo na kadje fe o ;gara ade bulu ngo go denga tongbo zu wo ogara kpara ositi wo ogara gokadje na mama tongo ka ngama na tikpe kpara no ele engu chule fe no le . ¹³ Ano ono fengi de ombombo djadji, ba engi o kpaye de na lo teye. fewo engo bili ta omava ngbo du wo . ¹⁴ Te Yezu fa : itse ombombo djadji, de na teré wo de ba de ono sidinga ngama; kokoro ngama na tikpe Afe okpara emala teye de wo. ¹⁵ Tengu okpaye fe wo, de na neke Bi ka . ¹⁶ De na tsiya , komoko edo teye tengu fe Yezu : ichichilo , mamele ta ne jongo ne maza makowlo na gilano . ¹⁷ Tengu du fengi : tongo Kane moyi tandjo ma tongo ka jongo ? bili be Jojo te mo ya ba mo te le ngo makowlo tsiya Omakpama le tengu ya fa . ¹⁸ Te Yezu du: kokoro ga de ; mamele ga gbama de; ba mo zi de, ba mo fa li wu de dedeya ngo ka womo de yimo ¹⁹ Temo kinda ngo ka ikilimo Bakana mo. ²⁰ Ndjaka kpara komoko fa fengi : matsiya o e nde mini ; Nene endjoma ? ²¹ Yezu du fengu : te mo yiya ba mo ngbo jojo, neke mo gongba de o e te mo ngbo di to anga fe o I ndjondjoko, te mo ya maka egalambu ojojo e go kpe .de mono de mo fata ngama . ²² Denga tengu dje ngali ngi ndjaka kpara komoko eya neke de tsenga so engi de nedjo kose . ²³ Yezu efa fe

omava ye : ma fa fe yi ngbilingo akpakpala ba moro kose le go go ngama .²⁴ Ma fa feyi tokana ; anaye fe dongi na gulu mbulu na sindani Moro kose le de go ngama na tikpe .

²⁵ Omava , te odje ngo no Toto na mbamba, te ofa : efa na kowlo ta ?²⁶ Yezu etsiya wo , tengu fa fewo : fe okpara anga kpakpakala , engo bili ta ngo nde mini elengeta fe eme .²⁷ Petero, to na longo , fa fengi :etsitsiya , atse ongo nde , tato na fata ngama Angbo ga ta fe ?²⁸ Yezu fa fewo : ma fa feyi go ngbilingo , denga engo kpara go na leke ongo nde mini , Engu ngbo ga fe gbiye na ngama de mabebe go ye eyi no efata nga ma ,Ingbo ga Bakana ono ngbo fe gbiye bukpa de feye bhochu , te Ingbo ga zuzu ko yingili bukpa de feye bhochu na izaralita .²⁹ Eda no tse ga tongo elema , bokose tsangbase , wo,yiye ,waraye odingaye , de Oto de te omaka kumuka do bara bata na kama te o za ga makowlo mbi galambu .³⁰ Ono djo no na gilano koto ga na sidi , de onodjo na sidi koto ga na gilano.

Chapter 20

¹ Abakana go ngama na tikpe amala teé de ngama bili ekoto fiyo tongo na ebuka omoro kitima tongo vino ka ye .² Engu edje teé de wo fe kose bili na la, te ngu etima wo go vino Kaye .³ Engu koto go sa bata tengu etsiya ogara engbo kokoro .⁴ Engu efa fewo ineke diri go vino ka ma , ma to feyi eé etsitsiya teé⁵ Oya eneke ka.alifila tene tengu goko go sa sita de sa menewa, tengu mele be ba .⁶ Tengu esikida ekoto go sa bukpa de feye bili , tengu tokana ogara ongbo so ,tengu efa wo: tongo Kane ongbo sene yelazi kokoro ?⁷ Te o du fengu :kpara mama ebuka a.ineke mini go vino kama tengu fa fewo ba .⁸ Denga te tambilago ekoto ete te ngama na vino efa fe kpara na eto kose : buka okpara na kitima nde mofuti wo, na to te kpara na Sidi te kpara ekoto okpara na gilano .⁹ Okpara na sa bukpa de fe bili tono te oza bili bili kose bili .¹⁰ Okpara na seke na eno diri, de makina aniza nedjo engo bili ta te oza diri bilibil kose bili .¹¹ Naza, te Oto na lofola te ngama na kote .¹² Te ofa : okpara eno Sidi omele be kitima sa bili , te mo futi wo ba ha, e ha akiba ndala na la de kokó .¹³ Engu du fe bili kawo : tabama ,mamele mo siniti de;nidjeteni demo tongo kose bili ?¹⁴ Za beno elenge de mo demo neke .malanga eto fe kpara na Sidi be ba mo .¹⁵ Alengeta de ba mamele de o e Bakana tema tsiya? to notsiya de ositi djila Jojo?¹⁶ So okpara Sidi ngbo ga egilano okpara na gilano ngbo Sidi .¹⁷ Denga te Yezu elé ete go yeruzalema, Engu eza mini Omava ye bukpa de feye bhochu tengu to na fa fewo te kadje :¹⁸ Itsitsiya Nile go yeruzalema ka engo kpara ya ga fo teye fe ongbengbe ifo te o de I ete ngo .wo fa ba engu lengeta de kpi ,¹⁹ Te Oto ngu esaka o I le eme de. ba de omongu mengu de fimbo, de nagbada engu; sidinga kini bata te kowo go kpi .²⁰ Sidi so deyiye odjadj ka zbedeyo edo teé ede Yezu de ondjinga ye tengi gbukuma tongo na to tengi engo.²¹ engi fa fe ngu :moma ne ? ekpama ,engi fa fe ngu odinga ma bochu ,wono , ngbo go ngama kamo bili go kokpamo gara go galemo.²² Yezy edu : imbela de one te iyo ,indjo kangu te mandjo ?Alengeta ofa ba .²³ Tengu fa fewo: ajojo na endjo go kangu kama, engo na enongbo go kokpama de galema, Ade ngo kama mama , te okpara te woma ewo fewo .²⁴ Obukpa odje engo no tokoto madjandja te ondayi bochu no .²⁵ Yezu eya ebuka wo, tengu fa : imbela de ba ongama na kito nyianga ,go ndjandjaka de ngbengbe ye te doto wo ,²⁶ Angbo ga bade esoga yi ,engo bili bane talenge esoga yi ba kpara ngbo ngbengbe engu ngbi moro kitima ko obuye.²⁷ Tangele esoga yi kpara bili, engu ngbo bali .²⁸ Ata no nó engo kpara no, de ba omele feni, egno bili ta tongo na mele de nato kote ye bakana ezo fe onodjo.²⁹ Denga tokoete go yeriko, link okpara efata nga Yezu.

³² Yezu eya to ebuka wo, eya fa ilanga ba mamele ne feyi ?³³ To du fengu: ngama, ba odjila ha oteye ;³⁴ Nguma na tsenga ,Yezu emofo odjila wo; tsitsiane Toto natsia seke, tofata nga ngi.

Chapter 21

¹ Go dhinga te okoto moli Yeruzalema, te oya koto go Betafazeya, fe eta na Oliva, Yezu eya tima o mava kaye bhochu,² efa fe wo : ineneke go mbo kote te egilano i ka, imaka ga dhongi o i engi de ke engo e, imburu wo, de ino de wo fe le .³ Te kpara bili yita ndjo yi, idu ga bas : Ngama te yo anga. Go dhinga no engi ya tse ba ino di .⁴ So, amele te e bakana te ngali o profeta efafa :

⁵ Ifa fe engo woruse na Siona : Tiana, Ngama kamo te no sidinga mo, de gu guma, fe dhongi, fe engo dhongi .⁶ Omava oya neke, omele be bakana Yezu no fa tete fe wo .⁷ Ono de dhongi de engo ye, oya o obongo fe ye, te oya o engi fefe .⁸ Nodjo esuga libi o kpara osu o bongo ka wo fe kadje, o gara okolo o kpa lo, ogbo fe kadje .⁹ O no egilano de o no sidinga Yezu ngbo wanga : Ozana fe engo Davidi! Eku ngu fe no engbo no de ele Ngama! Ozana go kpe .¹⁰ Go dhinga engi ngbo le go Yeruzalema, gbata nde embambanga, te ongbo fa : no de da?¹¹ Libi o kpara no ngbo du : Ade Yezu, profeta, na Nazareta na Galileya .¹² Yezu eya le go te ka Eme. Eya like o kpara nde ongbo tikisi de no ongbo sia go ta Eme; Eya dji maza ka o idji pata, de o seke na mangbo ka o itikisi kurubu .¹³ Te eya fa fe wo : a yete te e : ete kama ngbo ga ete na ku te ye fe Eme. Ta eyi, idji anga seke nawo he ka o morozi .¹⁴ O mazibo de o maze o do te wo ede engi go te ka Eme. Te engi kowo wo .¹⁵ So, o kpara ofo te wo de o iyete ngo o tsia te bakana na o ndanga kpara, natsia ongo te engi memele, de mbo djadj ngbo wanga go te Eme : Ozana fe engo Davidi!¹⁶ Oya fa fengi : Mo te dje engo no ote fa no? Wo yi edu Yezu fe wo. Itangana ngatio o li no de : mo gbe maziba go mo mbo djadj de no ongbo ndjo eka?¹⁷ Te, eya tse wo, ekoto ekilidjo gbata no tongoka na neke go Betania, engi la dini ka .¹⁸ Fiyo, go djinga na go go gbata, eya dje gomo .¹⁹ Eya tsia lo figi fe kadje, edo te ye ede anga; ta engi maka be kpakpa, te efa fengi : lelo sikidha koto de mo egalambu de! Be go dhinga no lo figi no eya oro .²⁰ O mava, natsia anga, ombambanga, te ofa : amele te ye fe ba lo figi no oro be titiane no?²¹ Yezu eya du fe wo : ma te fa fe yi go ngbilingo, te ingbo de male de ite toto guma yi de no, imele ga be no ekokoto fe lo figi no de, ta go dhinga te iya fa fe ngbe eta no : ya so de moneke no te go ngbe ngu, aya mele te ye .²² O e nde te iyo de male de lisambo, imaka ga .²³

Yezu eneke go tepelo, te, go dhinga te engi ngbo to ngali Eme ete, ogi na o kpara o fo te o de o diri kpara ono nofa fengi: go li ngama ne mote mele ongo no, te eda ato femo na ngbo fe o kpara? ²⁴ Yezu edu fe wo: Ma yita ndjoyi diri; te idu fele no, te ma ya fa feyi fe ngama ka da mamele ongo no. ²⁵ Batisimo ka Yoani, anga ya yo? Go etikpe, soko sidinga o kpara? Ta okina esuga wo; te a du: etikpe, engi fa feni: tongokane ano le enani engu de? ²⁶ Te a du: sidinga o kpara, ate kpe libi o kpara no, tongo ote za Yoani bakana profeta. ²⁷ Ano odu fe Yezu ba: ambela de. Te edji te ye efa: Ema gbeka mini, mafa feyi de ba go ngama ka da mamele ongo ne. ²⁸ Ikina fe? Kpara bili ngbo de o djadji bhochu, elo ngo fe no na egilano, efa: enga ma, neke no mele kitima enane go eye na vino kama. ²⁹ Edu: makunda de. Sidingana, edji guma e, te eya neke. ³⁰ Te engi fa fe gara, be ngbolo ngo bili no. Te djadji du: male i, ngama. Te eya neke naye de. ³¹ Esuga wo bhochu eda amele malanga ka wo wo? Oya du: No na egilano. Te Yezu efa fe wo: mate fa feyi ngbilingo, o ilolo pata ka leta de moro waza lega fekendi feyi go Gongama ka Eme. ³² Tongo Yoani eno sidinga yi go ngbili kadje, te ile de engi de. Ta o ilolo pata ka leta de o moro waza ole de engi; te yi, itsia anga nde, idji ta o guma yi de tongoka na le engi. ³³ Idjedje gara mayanga. Engbo de kpara bili, moro kote, elu eye vino. Te engi boso, edhika de gbaka, edjo du ngu, te elu ziriba ededele, elila vino etse fe kpara na mele kitima vino, etse gbata no eneke. ³⁴ Go dhinga na egbe ngwa kolo ete, etima omoro kitima kaye sidinga o no ongbo lila vino no, tongoka naza ngwa vino kaye. ³⁵ O no ongbo lila vino, ozoro o moro kitima no, o gbala bili, omoro gara, te o wike no na bata na bata teme. ³⁶ Te engi tima tokana o gara moro kitima, nodjo, egulu fe o no na egilano no; te o kpara na lila vino omele wo be bakana ono na egilano. ³⁷ Go nandja, etima fe wo enga ye, efa: o kpe ga enga ma. ³⁸ Ta, go dhinga te o elila vino otsia djadji, ofa esuga wo : itsia enga moro kumuka no dene; inono, amoru engi, de aya za feni kumuka no nde. ³⁹ Te oya i engi, ogbo engi ededele eye vino, te omoro engi. ⁴⁰ Tiane, go dhinga te moro vino noga, engi melega o elila vino no fe? ⁴¹ Te odu fengi: engi moro ga wo nde, te engi to ga eye vino fe o gara kpara, ono ongbo to ga le vino go dhinga te engi yo ga. ⁴² Yezu efa fe wo: ino tanga ngali Eme nani de: Teme enani te o ilute toro, ekoto gina ngbe teme; Anga no de Ngama, ade gboko ngo go dhila yi? ⁴³ Tongokana, mate fa feyi, Gongama ka Eme yiga esaka yi, te ato ga te ye fe o gara kpara, fe o gara yingili, otoga le mele wo. ⁴⁴ No kpara etega fe teme no, engi gumaga teye, te no anga te ga fengi engi kpiga. ⁴⁵ Sidinga nade o mayanga no, o ngbengbe o ifo te wo de o farizayo oya mbela ba Yezu ngbo fa ongo tongo ka wo. ⁴⁶ Te ongbo ma na i engi; ta ongbo kpe libi o pkara, tongo ongbo za engi bakana profata.

Chapter 22

¹ Yezu, eza li, elò fé wó tokana gó mayanga, efá : ² Gongámá na kpé bakaná ngámá bili emele dini ebe fe enga e. ³ Etima o moró kitimá kaye obhuka o kpara té engi no bhuhukà, engó bili tā, oyò namanó. ⁴ Etima takana o moró kitimá kaye, efá, ifá fé wó bā : ititsia, mamele festo kámá, mamoro o bagara de o ngbengbe nó kára, o é ndé kitó, inónó gó festo. ⁵ Nā tótó gumá dé, oneké, nengune go yé, ne kà to dá franga kaye. ⁶ O gara zoro o moró kitimá, ómé wó, ómoró wó. ⁷ Ngámá ndjandjá, etima o kpara kaye, té o moró o imomoró no, té otsuru gbató kà wó. ⁸ Ano, efá fe o moró kitimá kaye, ebé ekoto i, tā okpara té anobhuhukà ngbò o no leleké dé. ⁹ Ineneké fé zero de ibhukà go bē o no té imaka. ¹⁰ Ómoró kitimá kaye oya néké go o mbombo kadjé, oza o no té onomamaká, o siti kpara de o jo kpara, tā séké na bē eya sí de o kpara. ¹¹ Ngámá lé tongóka nà tsia o kpara'ngbó fé meza, té engi tsia kpara bili kà, de bongò nà festo māmá. ¹² Efá fengi : tabá má, monomelè dini fè nalé kine de bongò nà festo dé? Kpara no engbo bā bi. ¹³ Ano, ngámá fa fé ómoró kitimá kaye : izoro o lé engi de o kpa engi, de igbo engi go mbili biti ekilidjò, go dá séké nà kugbā de nà nyuma ligboté. ¹⁴ Kokoró dé, nodjo obhuka wó, tenè olè wó. ¹⁵ Ano, o farizayo oneké nomà kadjé nàzà Yezu go o liye. ¹⁶ Otima edengi o mava wó de o Erodianà, ofá : Isuda, ambelà bā mode ngbili kpara, bā moté sudha kadjé Emè go ngbilingó, mo tótó gumá mo té kpara dé, motitsà okpará té lándjò wó dé. ¹⁷ Fa fé a : a jójó na'sia pako kà Kaizaro? ¹⁸ Yezu, nàmbelà mandjándjá kà wó, edù bā : tongó kà nè ité lè má, o isalà? ¹⁹ Isudhā fele franga té ité sia pako di. Té osudhā angá féngi. ²⁰ Yezu eya yò wó bā : no de kulù dá de o ma' eté fé franga no? ²¹ Odù fengi bā a kà Kaizaro. Ano efá fe wó : Idù fe Kaizaro nò ngbo kà Kaizaro, de idù fe Emè nò ngbo kà Emè. ²² Nā tótó gumá fé nò odjedjè, oya tse ngi, té oya néké. ²⁴ Imachida ,mosa fa ba te kpara kpi engu zu djadji de ndandayi yaza wawara ,de ngu zu ta da ndayie ye . ²⁵ So, ano ngbo esoga ondayi marazi. na ngilano eza worose ,te engi kpi bakana te ono zu odjadji de, te engi tse wwaraye fe ndayieye. ²⁶ Amele teye beba fe na bhochu ,de na bata, mbi go na marazi. ²⁷ sidi nganga ,te worose ya kpi. ²⁸ masoko go kpi, eda esoga o marazi ngbo ga de worose ?tongo wo nde noza ngi. ²⁹ Yezu edu fewo: imbela ngo de tongo, idje ngali eme jojo de, de djaka ka eme. ³⁰ Denga, na mazoko go kpi, okomoko za ga oworose de , oworose za ga diri okomoko de , engo bili ta ongbo ga ta bakana o angelu ka eme etikpé. ³¹ Tongo ka no na mazoko go kpi , inó tanga nani engo te eme fa feyi de. ³² Ma de eme ka abarama ,eme ka izaka ta eme ka yakobo ,eme de eme na ma kpi de ,de na makowo. ³³ Okpara ,engbo edje nde to ombambanga de machuda ka yezu. ³⁴ Ofalisaya,to dje ba seke koto babi osadusiya ya bite te wo ³⁵ bili kawo, ngbe kpara na motindo, ya go tadjo ngi, tongo ka nale ngi ³⁶ Imachuda,le makpama le ngbengbe enye go motindo? ³⁷ Yezu ya du: mokonda ngama kamo engbo te eme,de guma mo nde, de me kamo nde, ta de makina kamo nde. ³⁸ Ade na gilano de ngbe makpama. ³⁹ Tsia na bhochu, dene emala te de na gilano :mokonda kilimo bakana te mongbo konda temo tete. ⁴⁰ Omakpama bhochu ne eza o motindo de o profeta. ⁴¹ Bakana te o falisaya ngbo seke bili, Yezu eto yi tandjo wo , ⁴² Efa :ikina ne fe Kristi ? engi de da? oya ege fe ngi ba davidi. ⁴³ Te Yezu efa fewo: tongo Kane davidi , me eyoko wo, obuka ingi ba ngama denga engi fa ⁴⁴ Ngama efa ba ngama kama :ngbongbo go kokpama ,mbi denga te mamele de okpara eyala mo

odoko esa lemo ? ⁴⁵ Te davidu buka ingi bangama , engi ngbo ta engu ngi? ⁴⁶ Kpara bili be fengi eli de. na toté go la nokpara bili no ngboyi tandjo engi de.

Chapter 23

¹ Ano Yezu fá fé ó nódjò kpara dó máva ye bā: ² Ó hi éte ngó dó hi rengó ngbóyi go meza ka Mozà. ³ Imele ditsia molimoli óngó nde tófá féyi, éngó bili tá, Imele téyi de bákáná ó méle téwó éte. Táno, ótéfá, ómele dé. ⁴ Ó gbite ó tiri gbite, dé ná óanga fé ndjókpele kó kpara, Éngó bili tá á ndjándjáká féwuó ná zóró ángá de lé kawuó. ⁵ Ó méle óngó no ndemini tóngóka ná shudha téwó fé ó kpara. Táno, óyó téwó dóngbe édé, dó ngbengbengele bóngó, ⁶ Ó kóndá bā óngbó égilano gó dā be, dó séké ná gilánó gó ngbè éte ka Eme; ⁷ Ó kóndá bā ó kpara bitsawó gó ó ngbengbe séké ; dó kpara bukawuó Rabuni Rabuni. ⁸ Éngó bili tá éyi, ibuka téyi bā Rabuni dé, táno éyi bé de ngámá bili, déyi ndemini bé dó ndáyi. ⁹ Ibhùka kpara bili wóyi dé; táno wóyi bé bili étukpé. ¹⁰ Ibhùka téyi ó hi shudha ngó dé, táno móró ná shudha ngó bé bili Yezu. ¹¹ Ngbè kpara ésuga hi ngbó gā móró kitima kó bùyé. ¹² Ano kpara ná émetéyé étukpé ó dú gāngi sidi, de nō ngbó dhu téyé Sidi oya éme ngu étukpé. ¹³ Tsinga kayi ó hi éte ngó dó hi rengó isala ! kókóró dé ité dhika ngbè kadjé ka Eme fé ó kpara nō lè ná lé. ¹⁴ Tsinga kayi ó hi éte ngó dó hi rengó isala! kókóró dé itegbóró gó té kó ndarase , áno ikuteyi ngbengbengele gó djila ó kpara bā itsia téyi jójó féwuó ; fé éngó no, ógbo gayi ndjándjáká. ¹⁵ Tsinga kayi ó hi éte ngó dó hi rengó isala, kókóró dé ité dhókó féngu de fésalā tóngó ka ná dji guma kpara Sidi ngáyi, gó dhinga té kpara nō dji téyéte no Imele bā kpara nō koto énga mbelewa dó boshu ná gulu hi. ¹⁶ Tsinga kayi ó hi shudha kadjé kpi djila tifa: té kpara kolo sirika gó té Eme á de kókóró kitima; éngó bili tá, té kpara kolo sirika de óro gó té Eme, éngi hi téyé de sirika Kaye. ¹⁷ Ó mádobo dó mazibò! Enè ngbengbe fé ékili ye, óro, soko éte Eme ézóró óro? ¹⁸ Té kpara fá féyi tokana, kolo sirika fé meza ka Eme, á de kókóró ngó; éngó bili tá, té kpara kolo sirika gó máfó fé meza ka Eme, éngi hi téyé de sirika Kaye. ¹⁹ Ó móró mazibò! enè gulu fékilié, máfó , de meza ka Eme ézóró máfó? ²⁰ Kpara no kolo sirika fé meza ka Eme éngi kolo sirika fé meza dóngó nde fé ndjondjo; ²¹ Kpara ná kolo sirika gó té ka Eme éngi kolo sirika gó té ka Eme de kpara nō ngbóngbó ka; ²² De kpara nō kolo sirika étukpé éngi kolo sirika gó ngà má ka Eme de kpara nō ngbóngbó ka. ²³ Tinga fe yi, o iyete ngo de o farizayo isala! Kokoro de iteto bili fe ndjokpa na o djoro ngwa modere de matinda, engbo bili engo na ngbe ngali kote ko ngama te no etitiya ngbilingo, gugu guma fe ekilimo de ofanango. Aleke jojo ba ileke ongo kayi fekendi bakana mobeko ekoto, itsia ogarango kokoro de. ²⁴ O mazibo, eme siri teye, tse gbiya ngulu. ²⁵ Thinga ka yi, o iyètè ngo de o farizayo! kokoro dé, ite zoro rangbo kodho na vino de ngbo bala, gogo ndesi d'elhi : de koro. ²⁶ Farizayo na mazibo! To fekendi nazoro go kodho kaye de bala, sidingana de go bubu ngbo sēsèlè. ²⁷ Thinga kayi o iyètè ngo de o farizayo o isala! Kokoro dé, i bakaná ô bù mogó, engbò chile te e jójó ekilidjo, sono gogo esi de bike de no okpikpi de o zi e nde. ²⁸ Eyi mini, ekilidjo, itia te yi bakana o ngbili kpara fe o gara, ta natsia go i, isi de o sisiti ngo. ²⁹ Thinga kayi, o iyete ngo de o farizayo o isala! Kokoro de, ilulu te fe o mogo ka o profeta, te igo tere tokote mogo ka o ngbili kpara, ³⁰ Te ite fa : te ano ngbo go dhinga ka o wo a, ano mele ba atike ngote o profeta de de wo. ³¹ Ite du timo fe yi be mele yi ba ide o djinga o kpara omomoro o profeta. ³² Indja kitima te o wo yi noto. ³³ O kporo, yingili ka mbuma! I mele ga fe na kpe mbele wa? ³⁴ Tongo kaka, ite tsia, ma tima fe yi o profeta, de o kpara ombela nakina de o iyete ngo. I moro ga o gara, i fuaga o gara go o sinagoga kayi, te i ndraga o gara go gbata nde, ³⁵ Amele ga teye ba ngote ka o ngbili kpara fe to te fe yi, nato be de Abele ngbili kpara mbi go no na Zakariya, engu Barakia te imomoro esuga tempelo de meza ka Eme. ³⁶ Mafa fe yi go ngbilingo, ongo no nde te ga fe ingili no. ³⁷ Yeruzalema, Yeruzalema, engbo moro o profeta de engbo chite teme fe o no otitima, edo mbara fe male nabite go da seke bili o djinga mo, bakana ye engo engbo bite o djinga ye esa mbulaye, te ikunda nani de. ³⁸ Itsia na, bakana ete kayi tse ga yi go mogo; ³⁹ Tano, mate fa fe yi, itsia egambu ma de, mbi de iya fa: Eku ngu fe no engbo no de ele Ngama!

Chapter 24

¹ Bakana Yezu ngbo eneke ete nakoto go tepelo, o mava engi odo te o ede engi, ofa fengi ongo fe malu na tepelo. ² Ta efa fe wo: ite tsia anga nde? Mate fa fe yi ngbilingo, teme tiga ga fe ekiliye teme sidinga namisa te ye. ³ Engi ya ngbo fe ta na Oliva. Te o mava ono be wo eyita ndjongi: fafe a, go dhinga ne engo na kotoga ete, de ne chile ga ba mano kamo ta moli de motata na molongo? ⁴ Yezu du fe wo: Ilila te yi ba kpara fite yi de. ⁵ Tongo o nodjo kpara noga de ele ma, te nafa: Mamelema de Kirisitu. Te oya fitega o kpara nodjo. ⁶ I djega ongo na go de gili ogo : ilila te yi go mambambanga, tongo ayo ba ongo no nde koto, ta anga na de ka motata na molongo de. ⁷ Gara kote dji ga te e fe ekiliye, te gongama fe gongama, te angbo ga, go o seke nodjo, gomo de bazuguzu na eto. ⁸ Anga nde ngbo ga be mato na make. ⁹ Ano o fofo ga eyi go o ndjandjaka o siti ongo, te omoroga eyi; te oyala ga yi kote nde mini tongoka ele ma. ¹⁰ Ano tokana, nodjo o kpara kpi ga, te ofofo ga wo, o gara yalaga o buye wo. ¹¹ Nedjo siti o profeta oya ga egalambu, te ofitega nodjo o kpara. ¹² Te, o sisiti ongo ngbo ga nedjo, malanga ka o kpara nedjo kotoga gugu. ¹³ Ta o kpara ngbo ga elenda mbi egalambu na makowo kangu kowo ga e. ¹⁴ Jo Ngali Eme to ga te ye esa la nde go to, tongoka na ngbo timo fe o yingili nde. Tano motata na molongo ya koto. ¹⁵ Anga deno, dhingha te itsia o ndjandjaka siti ongo de o yangala sisiti ongo na kpi, te profeta Daniyele fa go sele da seke, ba o kpara ongo li, lila te wo! ¹⁶ Adeno, ono ngbogo Yudeya kpe go go eta, ¹⁷ Teno kpara ngbo yo ndjo ete kho noza e engbo gobuti kaye de; ¹⁸ Adeno, no kpara engbo go eye djinga ye sidi noza bongo kaye de. ¹⁹ Tsenga ka o worose ongo ga de bu, de ono ongo ga to eka fe o djadji te la no. ²⁰ Iku teyi fe Eme ba makpe kayi ngbo go Karanga de, diri go la na Sabata de. ²¹ Kokoro de, tsenga ngbengbe na ameleana te e de esala na to teye bakana te eto to teye enani mbi enane, te andja ga de. ²² Te, lango na ngbo gboogo de, kpara bili kowo ga de; ile anga de. ²³ Te kpara fa fe mo ba : Kirisitu sene, tokana: engi

kpane, ile di de. ²⁴ Ano, o sisiti Kirisitu de o siti profeta, omelega o ngbengbe ongo de o gboko ongo, tongoka na fite o kpara, te kadje o teye mbi de ono te Eme lolowo. ²⁵ Itsia, ma fa feyi egilano ba akoto. ²⁶ Te ofa feyi ba: ititsia, engi go ego, ineneke ka de. ititsia, engi go bute, ile di de. ²⁷ Tano, bakana zewa neke ekati te ayia lee mbi endjongu, beba mano ka enga Eme ngbo ga. ²⁸ Go gara seke, angbo de ka kpara, ka ozwa bite ta ndjowo. ²⁹ Tsiane sene, sidinga ngbe tsenga, ela koto biti te efe so ndjandjaka bakana ela. Okofala te ga kito, ndjaka na kpe ya misa teye. ³⁰ Ano, o tere ngo ka Enga Eme suda teye go kpe. Oyingi baada kito kute o, otsiaga enga kpara nogo mapata na kpe de ndjaka nde de mazeba kaye. ³¹ Engitima o anzelu kaye de kelelo te me teyo, tengi lolo o kaye ukubala na molongo, natoteye feganga dji mbi te fe gara. ³² Idjedje machilo go ekalo no lo figi. Go dhinga te o kpakpa oto nakoto, iya mbela dhinga na wago ta moli. ³³ Beba, go dhinga te itsia ga ongo nde, imbela ba Enga kpara ta moli, ede mo langote. ³⁴ Ma fa fe go ngbilingo, ingili no gulu de, te ongo no nde mini koto. ³⁵ Ekpe de kito gulu ga, ta o li ra gulu ga de. ³⁶ Tongo no etsia kini de dhinga, kpara bili mbela de, de angbo o anzelu go kpe, de angbo de djadji, Aba mbela mele ye. ³⁷ No engo ekokoto go dhinga ka Nowa koto ga mini go dhinga na mago ka Enga kpara. ³⁸ So, go o kini no egugulu egilano dhinga na masi ka ngu, o kpara ngbo zo te ongbo ndjo, ongbo za o worose te ongbo za o djinga wo na worose, mbi go kini te Nowa ele tete go zabo; ³⁹ Te ongbo toto guma wo fe engo bili de, mbi te engu si te abe wo nde : angbo beba go dhinga na mago ka Enga kpara. ⁴⁰ Ano, esuga o kpara bochu ongbo go ye, oza ga bili te bili ya tiga; ⁴¹ esuga worose bhochu ongbo yo komo, o eme ga bili te bili ya tiga. ⁴² Ilila te yi, tongo imbela kini te Ngama kayi no ga tete de. ⁴³ Imbela anga jojo, te moro kote no mbembela dhinga te moro zi no ya koto sidinga ye go biti, eya kenge engi de engi tse engi de gulu.

⁴⁴ Tongokana, eyi mini, ingbo kenge, tongo Enga kpara no ga go dhinga te ikina de. ⁴⁵ Ede engbo moro kitima na makina, engbo dhoda kitima kaye? Engi de kpara te ngama kaye e o engi fe o moro kitima nde, tongoka na to fe wo ezo go dhinga kaka? ⁴⁶ Lidjadjaja fe moro kitima no, te Esuda, go dhinga na mano kaye, makaga engi te mele bana! ⁴⁷ Ma te fa fe yi go ngbilingo, engi ya o ga engi fe e kaye nde. ⁴⁸ Ta, te moro kitima bili de mandjandja, egnbo fa go ye ba : Isuda kama no ga titiane de, ⁴⁹ Te engi to name o bu ye, te engi ngbo zo de endjo deke o moro fande, ⁵⁰ Isudha kaye no ga go kini te engi ngbo bitinga e de, go dhinga te engi mbela de, ⁵¹ Eya dede ga engi, te engi ya to ga kaye e esuga o isala : go da seke na ku gba te na nyaga o te.

Chapter 25

¹ Ano Gongama na kpe abakana o worose bukpa, oza otala kawo, oya neke tongoka na maka komoko. ² Buleve esuga wo ngbo dini o nabebe, te buleve ngbo o kpara namakina. ³ O nabebe, naza o tala kawo, oza dini emo de go o gbiye kawo. ⁴ Ta o no ongbo kina no oza anga, de o tala kawo, de emo go o gbiye. ⁵ Bakana te komoko ngbo dini lifila, te wo nde ondala oya la. ⁶ Eto biti, owanga: itsia komoko, ineke no maka engi! ⁷ Ano o worose no nde ozoko, te oya leke o tala ka wo. ⁸ O nabebe no ofa fe ono okikina no: ito fe a emo, o tala kani te ono te o. ⁹ Ono ongbo kina no odu: ale de; anga lingita ga de fe a de yi nde; ineneke sidinga o kpara otitikisi, de iya sia kayi. ¹⁰ Dhinga te oneke no sia anga, komoko eya koto; ono ongbo tikengangu oya le deke e gote na festo, te oya dhika langote. ¹¹ Sidi tene, ono gara no ono, ofa: Ngama, Ngama, o feni langote. ¹² Ta edu: mate fa feyi ngbilingo, mambela yi de. ¹³ Ilila, tongo imbela dhinga de, de kini de. ¹⁴ Engbo ga bakana komoko bili, no engbo dhoko, te engu bhuka o moro kitima kaye, te eya ge fe wo o e kaye. ¹⁵ Engi to fe gara talata bhuleve, fe gara bhochu, te eya to bili fe kpara na bata, fe wo nde natsia makoki ka kpara na kpara, te eya neke. ¹⁶ Tiane no eza taleta bhuleve eneke, no mele ba akoto nodjo, te engu ya maka o gara taleta bhuleve. ¹⁷ De angbo, gara no eno za taleta bhochu eya maka tokana bhochu fefe. ¹⁸ No eza nae be bili no eneke nodjo du go to ewo talata ka ngama kaye. ¹⁹ Alifila tene sidi, ngama ka omoro kitima no ego, eya bhuka wo tongoka o taleta kaye. ²⁰ No eza taleta bhuleve edo teye, de taleta bhuleve, te efa: Ngama, mono to fele taleta bhuleve; tsia, mamaka tokana o gara bhuleve. ²¹ Ngama kaye efa: momele jojo, jo moro kitima; mo no ngbo ngbili kpara te o mbombo e, mato ga fe mo nodjo; le go lidjadjaja ka ngama kamo. ²² No eza taleta bhochu, edo te e efa: Ngama, mono to fele taleta bhochu; tsia, mamaka o gara bhochu. ²³ Ngama kaye efa: momele jojo, jo moro kitima; mo no ngbo ngbili kpara te o mbombo e, mato ga fe mo nodjo; le go lidjadjaja ka ngama kamo. ²⁴ No kpara bili eno za talata bili eya do teé, efa : ngama ,mano mbela ba mode kpakala kpara ,mo ngbe e da seke te molulu de, mo te da seke te mo bubu de. ²⁵ Mano de tsoro, te maza talata kayi eneke nowo esato; adeno kayi dene. ²⁶ Ishula go Kaye efa fengi :Moro kitima na madjandja de kotsa, mini mono mbela ba mawa seke te manolu ete de, makokolo daseke obubu ete de. ²⁷ Ano ngbo ba modu faranga kama fe okpara na baki, go denga na mago ka ma, mano za de gara feye. ²⁸ Iza esaka engi talata, Kaye ito anga fe kpara no engbo di bukpa. ²⁹ Tano oto ga fe okpara no ngbo di nodjo, te engi koto di nodjo, engo bili no kpara no engi ngbo di ama. ³⁰ Moro kitima kokoro, igbo engi ka go mbili bilti ekilidjo, ngboga ka seke na kugba de nazote. ³¹ Te galala enga kpara noga ete de mabebe, de anzelu ,engi ngbo fe bhala ka ngama na mabebe. ³² Okoto nde bite ga teho kanga engi ,bili do gara bakana o itsi no te ono na matsi omeme ; ³³ Engi o ga ono na matsi go kokpa ,o meme go gale . ³⁴ Te ngama fa ga fe ono ngbo go kokpa Kaye: inono, eyi okpara no te woma; ebuka Iza seke go ngama to leke feyi. ³⁵ Mano ngbo de gomo ,ino to ezo fele, mano ngbo de gomo ngu ,ino to engi na madjo fele, manongbo de to kpara gbayi, ino to seke fele . ³⁶ Manongbo de bongo mama, ino mbara de bongo, manongbo de eko, inono tsiara, manongbo go te ku, tiya no sidingama. ³⁷ Ombele kpara du ga fengi :ngama,go dhenga ne anotsia yi gomo tato ezo, femo de gomo ngu ,ta to engu na madjo. ³⁸ Go dhenga ne ano Tsia mo ete Bakana to kpara gba a ,ta to seke femo Manongbo ngelemba, ta ya to bongo femo . ³⁹ Go dhenga ne Manongbo de eko ,go ku tayano sidingamo . ⁴⁰ Te ngama du ga fewo :ma fa feyi ngilingo, go dhenga nde engo mele fe kpara bili mboyi tene esoga o ndayima, inongbo mele anga fema. ⁴¹ singanga te fa ga fe okpara

no enongbo go gale ye: iya edema sidi ,okpara te woma ku ngu, feyi de ineke go mbele wa ka eme seke teono leke anga fe o gbongwa de anzelu kayi. ⁴² Te ,manongbo ete de gomo, inoyala de ezo, mano dje gomo ngu ,inoyalama de ngu na mandjo; ⁴³ manongbo de to kpara gbayi, ino to seke fema de, manongbo ngelemba, inoto fema bongo de, manongbo de ko diri go te ku ,inotsiama de. ⁴⁴ Ono du ga ba :ngama, go dhenga ne anotsiyamo gomo, de gomo ngu,Bakana to kpara gbaa Manongbo ngelemba diri de ko, go te ku te a to kpa a femo de ? ⁴⁵ Te engi du ga fe wo: Mafa feyi ngbilingo, go dhenga nde ino mele anga de esoga eyi fe mbo kpara, bili ongbomele anga fema. ⁴⁶ Teokpara no nde ya ta ga neke go mbelewa, o jo kpara neke ga ta lora.

Chapter 26

¹ Go dhinga te Yezu ndjia te matanga, tengu fa fe o mava ye: ² Imbela ba Pasika etiga kini boshu, otoga engu kpara tongo kana gbo ngu fe kurusu. ³ Natsiangu angbo bakana mogbala, te bongo kangu ngbo bubu ba sangu. ⁴ O kpara to na gele ba ozoro Yezu de ke guma, de na moro ngu. ⁵ Engo bili ta ofa ba: angbo tango na festo de, tongo ka na to yikiyiki fe o kpara de. ⁶ Bakana Yezu nongbo ete go Betaniya, go te ka Simoni moro gbole, ⁷ wuruse bili edo teye sidi ngangu, ezoro bukusa na emo na mafuru no ngbo ndjaka ngba; go dhinga tengu ete go meza, tengu dji emo na mafuru no fe ndjongu. ⁸ O mava ngu, natsia ba, oto na lofola tofa ba: o siti he ba kane? ⁹ Aleke enani ba otikisi anga go ndjaka ngba, de oto kose na fe o moro tsinga ¹⁰ Yezu nambela engo tongbo kina, yafa fewo: tongo kane ikina fe wuruse ne? Engu mele jongo fe ma; ¹¹ Tongo ideo moro tsinga elande esugayi, engo bili ta ito fema e he de. ¹² Nafuru kote ma de emo no, engu mele yi fe mogo kama. ¹³ Mafa feyi ngbilingo, go seke nde otoga timo nango tengi memele, fesala nde, ologa engo te wuruse no mele fema. ¹⁴ Ano bili de ndjokpa de feye boshu, tobuka Yuda Skariota, eneke sidi nga o hi fotewo, ¹⁵ Tengi fa ba: ikonda nato fema ne ba mafongu feyi? Toya to fengu kose bakana ndjokpa bata. ¹⁶ Be go dhinga no, ongbomele ma kadje to kana fo Yezu. ¹⁷ Go kini bili tongo kana zo bhukuma, o mava gji tewo sidi nga Yezu tofa ba: mokonda ba nileke festo na Pasika yo? ¹⁸ Tengu fa fewo: ineke go gbata sidi nga kpara bili, difa fengu ba: Ngama fa ba: Dhinga ngama ta moli; mamele ga festo na Pasika sidi nga mo domava kama. ¹⁹ O mava omele be bakana Yezu notimawote, to lekefesto na Pasika ²⁰ Tambilago ya koto, engi ngbo fe meza do mava ye. ²¹ Go dhinga tongbo ete zo he, engi ya fa: Mafa feyi ngbilingo, bili esuga yi fo gama. ²² Owo nde ngbo de tsinga na guma, te kpara na kpara to na fa fengu: A de ma, Ngama? ²³ Tengu du fewo: kpara ngbo o kpaye de ma go siani , engu deno fo ga ma. ²⁴ Enga kpara te neke bakana to ete enani ete. Engo bili ta tsinga fe kpara no te engu kpara fo ga teye! Anoleke ba kpara no zu teye de. ²⁵ Yuda, kpara nafo ngu, efa ba: A de ma, Rabuni? Yezu ya du fengu: Mo fayi. ²⁶ Go dhinga tongbo ete zo he, Yezu za bhukuma, sidi nga na bebe ngo ka Eme, tengu to fe o mava ye tengu fa: iza , dizo, ne de kote ma . ²⁷ Tengu za kongu na ngu, sidi nga na bebe ngo ka Eme, engi to fewo tengu fa: Indjo eyi nde; ²⁸ Tongo ene de ngotema, ngote na to ndayi esuga o kpara de Eme, noto teye fe o nodjo kpara tongo kana ndjia libiri. ²⁹ Mafa feyi ngbilingo, mandjo ga tokana vinio de lelo deyi de mbi ga te mandjo anga deyi go ngama na kpe de wora. ³⁰ Sidi nga na bi ti, toyaneke fe ta na Olive. ³¹ Te Yezu fa fewo ba: Mangbo ga feyi , be go biti no, kadje na mate ; tongo a ete teye: ma fwaga ga i tsi no dono na malila misa tewo. ³² Engo bili ta, ga te makowo teno, maneke ga egilano feyi go Galilaya. ³³ Petero , eza li tengu fa fengu: baka te mongbo ga ete kadje na mate, mongbo ga ba de fema. ³⁴ Yezu fa fengu: mafa femo ngbilingo, go biti na nane, egilano ba engo buka, moyala ga ma do bara bata. ³⁵ Petero ya du fengu: nikpiga be demo, mayala ga mo de. Te o mava nde fa be engo bili no. ³⁶ Fendjo engo no, Yezu neke de wo go Getesemane, tengu fa fe o mava: ingbo sene, go dhinga te ma nekete ku fe Eme. ³⁷ Tengu za Petero do djinga Zebedayo boshu, tengu to na dje tsinga go guma ye tongo ka kpi. ³⁸ Tano engu fa fewo: Gwama de tsinga mbi go kpi, ingbo sene de ilila de ma. ³⁹ Ano, naneke egilano, tengu ho djila ye kito, tengu to na kuteye ba: Wora, tangbo jojo, de mo eme kongu no edera! mele engo te makonda fe ma, engo bili ta mele baka te mokonda ete fe ma. ⁴⁰ Tengu ya neke sidi nga o mava ye, engu maka wo go la, tengu fa fe Petero: izwi dhinga naloteyi de ma! ⁴¹ Ito gumayi go losambo toka inote go ndjandjaka ngo de: ameletye bakana Ome ofa ete, engo bili ta so ma endalay. ⁴² Engu do teye tokana do bara na boshu, eto ngoye fe Eme : Wora, anga jojo mama ba ongbomele tewo bakana onofate. ⁴³ Engu yano, tengu maka wo be go gola; tano djila wo ngbo de la. ⁴⁴ Engu tse wo, tengu ya neke, tengi sambeli toka na do bara na bata, nafa be ngaliye bili. ⁴⁵ Ano engu ya neke sidi nga o mava ye, efa fewo: itela, itewo! Tsia, dhinga kotoyi, engu kpara fo teyeyi fe o kpara na libiri. ⁴⁶ I yiya naneke, itsia, kpara de fo ma engu moli. ⁴⁷ Bakana engu ngbo lo, ete tengi tsiya, yudasili bili ka bukpa de feye bhochu, ekoto, de ono djo kpara de se ta de sape de okpotso, te ongbengbe i fo te o diri kpara etima wo. ⁴⁸ kpara eno fo ngi fa fewo ba; no te fo mo ngi , izoro ngi. ⁴⁹ Tsiya, odo tewo ede yezu, tengu fa, RABUNI modokoyi, tengi fo mongi . ⁵⁰ Yezu fa fengi tabara ,engo te no mele memele ano te okpara to do tewo ya za kpawo o te yezu de zoro ngu . ⁵¹ Etsiya ,bili de ono ngbo nani de yezu eto kpaye tengou ngbe sape kaye ; tengu ya me morokitima ka ngbe ito te ye fe eme tengi kolo dje ngi . ⁵² Ano yezu fa fengi ge sape daye kpara egogo de sape kpi de sape . ⁵³ Mombela namo de a ngbo ba ma yo te wo ma ba tengu nani ondjaka katara ko angelu ? ⁵⁴ Ameleteye ba de ngali eme kokisi teye sidinganga da ya ngbo ba . ⁵⁵ Go denga no yezu fa fe ondjo kpara ino ta sidingama bakana morozi de o sape de kpotso ba izoro ma ma ngbo nani elande mini esoga yi echulo yi go ngbe te ka eme de ino zoro ma de ⁵⁶ Engo bili ta ono nde ekoto ba oma ete ka oprofeta lengeta . ano to mava ya tsengu to ya gbe . ⁵⁷ Ono zoro yezu te oneke dengi sidinga kpe ifo teye kayifa , ka o i ete de diri kpara te oto biti te wo ⁵⁸ Petero fata nga ngi ngengele mbi go tongba ka ngbe ifo te ye te ngi ya le de na ngbo ede wo morokima tongo na tsiya adjiya fe . ⁵⁹ Ongbe i fo te ye de ikobo ngbo ma osisiti ngo tekote yezu , angbo ba omele de ngu kpi ⁶⁰ Engo bili ta onomaka de te okpara nodjo to fa ngali wu te okpara bhochu , ya lo : ⁶¹ Ne efa :kpara na fa ba mamoro te ka eme te ma lu anga go kini bata . ⁶² Ngbe ifo te ye ya lo etikpe de na fa fengu : mo du ngo de ata dene te okpara otemo ? ⁶³

Yezu ngbo ba bi te ngbe ifo teye za na longo fengi : sereka de eme no makowlo te mo fa fe a ba mo de kristu enga eme .⁶⁴ Yezu fa fengi ; mo fayi , ma fa feyi tsiyane itsiya ga enga kpara ngbo go djaka kpa na kokpa ka eme, te ngu ya ga fe bukpe na tikpe .⁶⁵ Ano ngbe ifo teye eya sura bongo kaye de na fa :engu sama teye ! a no ta o i ngbo da ngo oyi tongo kane ? tsiya ingi ya tsiyane te idje masamaka ngu ikina ne ?⁶⁶ To du ta engu lengeta bi de kpi .⁶⁷ Te oku ngusu go djila , dema babala ndjongu o gara mengi⁶⁸ Kristu profeta fa fe a eda memo ?⁶⁹ Ano petero ngbo nani go tongba ekilidjo morokitima worose bili edo teye ede ngu tengi fa modiri mini de yezu kpara na galileya⁷⁰ Engo bili ta engu no yala ngo kangi te djila okpara te ngi fa mambela na made no ngo te moya fa no .⁷¹ Ingi neke nolo molimoli ede molangote , gara worose tsiya ngi te ngu fa fe okpara nongbo so, kpara ne ngbo diri mini de yezu na nazareta⁷² Engi ya lo tokana ngo kangi na kolo sereka, te djila okpara mambela na makpara no de .⁷³ Mbayi sidi tene ;okpara ngbo so te ono teo do teo ede petero ;te o fa fengi gbagba de modiri mini bili ka wo malongo kamo echudo ngo kamo .⁷⁴ Ano tengu to na yala ngo kangi ndjandja ka tengu kolosereka mambela kpara no de bi go denga kaka te mokongo ekugba⁷⁵ Te petero kina ngali yezu tengi ngbo fa ; ba egilo no na gba mokongo moyala ga ma do bara bata tengu koto ekilidjo de gba na tsenga ka yezu.

Chapter 27

¹ Be fiyò, o Farizayo de o ngbe kpara oto na ma kadje na moro Yezu. ² Sidinga na i engi, oya neke dengi, te odu engi fe Poso Pilato, ngbe kpara na koté. ³ Ano Yuda, kpara eno mele ba o i engi, etsia ba ofa omoro engi, edji guma e, te eya dù o lékose bukpa bukpa bata fe o Farizayo de o ngbe kpara, ⁴ Eyá fa : mamele lighiri, nàtekisi ngbilí kpara. Oya fa fengi : ade ngo kani mama; atsia be mo. ⁵ Yuda eya toro olékosè no go tepeló, eyá neké naye, eya i ngoro e ekpi. ⁶ O kpara ofo te wó ololo anga, te ofa : no de e na o go mazigá ka Emè mama, ade sele na ngoté. ⁷ Sidinga nakina fefe, oya sia de kose no eye ka o ifo kedhe, tongoka nazé o tó kpara. ⁸ Ade Tongokana eyé no ebhuka te ye eye na ngoté, mbi enane. ⁹ Tano amele te ye bakana efa profeta Yeremia : oya za olékosè bukpa bukpa bata, sele ka ngbilí kpara, ofa ba ade ka o djadji na Izraelita; ¹⁰ Te oya to anga fe eyé ka o ifo kedhe, baka te Ngámá no fa fe má. ¹¹ Yezu eyá koto igila ngbe ngamá na koté. Ngámá eyá yí engi, ba : mode ngamá ka o Yuda? Yezu eyá dù fengi : mofa be ye. ¹² Ta so, engi dù li dangala dé fé li ka o Farizayo de o ngbe kpara na koté. ¹³ Tano Pilato efa : Modje dé bakana o te ho mo? ¹⁴ Te Yezu no dù nani fe engi eli bili dé fé o ngo no, engi no embanga ta ngamá mele ye. ¹⁵ Go o fasto nde, ngamá ngbo dini tse moro ku bili, no te libi o kpara ngbo yó. ¹⁶ Moro ku bili ngbo dini so, d'elè ba Barabasi. ¹⁷ Bakana ono ngbo da seke bili, Pilato efa fe wo : Barabasi de Yezu, no ongbo bhuka Kirisitu, ilingi ba matse da? ¹⁸ So engi mbela dini ho Yezu go foli. ¹⁹ Go dhinga te eya ngbo daye, wara ye efa fengi : engi bili ngbo mama esuga mo de ngbilí kpara no; enane, kote ma ke go lotò tongoka kpara no. ²⁰ O ifo te wó de o ngbe kpara na koté ofa fe libi o kpara no ba oyò be Barabasi, omele ba Yezu kpi. ²¹ Ngámá eyá za li, efa fe wo : esuga o kpara bhochu no, matse da? Oya dù ba : Barabasi. ²² Pilato efa fe wo : mamele ne ta de Yezu, ongbo bhuka Kirisitu? Wó nde oya dù : gbala engi fe kurusu. ²³ Guverenere eyá fa : he siti ngo ne engi mele? Te owanga tokana : gbala engi! ²⁴ Pilato, natsia ba ongbo kpe e bili dé, ba o kpara ngbo be no, eza ngu, ezoro kpa e go dila libi o kpara, te engi fá : Ma de ngo mama tongoka ngoté ka ngbilí kpara no. Ade engo kayi. ²⁵ Tano o kpara odu : ngoté kangi te ga fé a de o djadji ka a! ²⁶ Tano Pilato eyá tse kpa te Barabasi; té sidinga na me Yezu, eyá tse engi ba ogbalà engi. ²⁷ Ô soda ka guverenere obe Yezu ekilidjò, odji te so ede engi nodjo. ²⁸ Oya gbe bongo te engi, te omba engi de o mbé bongò. ²⁹ Te ogbe siki nati, oya o anga go ndjo engi, té oto bakete go kpa engi na komoko, tokana, oya gbukuma egilano engi, ongbo mo engi, ongbo fa : modhokoyi, ngamá ka o Yuda! ³⁰ Ongbo tore ngusu t'engi, ongbo za bakete no omé di engi fe ndjo. ³¹ Sidinga na mó engi, o Emè ngbeti de engi, omba engi de bongo kaye, te eya neké tongoka na gbala engi. ³² Go denga o ngbo koto te o makakpara na sirene elengu ba simoni ozoro engu ba engi be kurusu ka yezu. ³³ Okoto go seke obuka ba gologota ,no fa ba bike djo kpara. ³⁴ Oto fe yezu fande soso toka na le ngu engu djo de ³⁵ Ogbo ngu go kuruse oza bongo kangu te ome te wutu na makuta toe ogafa bongo kangu , ³⁶ Sidinga ngo no ongbo tongo ka na lila ngu. ³⁷ O ete go ndjo kuruse kangu djo kpi kangu ba yezu de ne ngama ka oyuda. ³⁸ Ozoro mini okpara nazi omrozi ongbo bhochu go djo kuruse ede yezu gara go kokpa gara go gale. ³⁹ okpara engbo gulu te kadje o te tsiya yezu ote siri ngu ote yike ndjowo. ⁴⁰ Ongbo fa ,mongbo fa ba , mo moro gambi ete ka eme mo lu sidinga kini bata kowlo temo te mo fano enga eme. ⁴¹ Ongbengbe okpara ka eme esuda ngo ka eme ongbo fa ba. ⁴² Ingi nongbo kowlo kpara engi kowlo na teye ingi no o male kaye tenga wo ye. ⁴³ Engi fa ba ni enga eme ni tsiya tsiyane te wo ngu kowlo engu tongo engi de enga eme. ⁴⁴ Mbi omorozi ngbo mo ngi mini ⁴⁵ Na to go denga no ono gbo ngu go kuruse na go denga na midi mbi go sa bata mbili biti ezoro sala bada. ⁴⁶ Yezu ewanga go djaka li : eli eli lamasabakani ! no fa ba eme eme kara mo tse ma tongo kane ? ⁴⁷ Ogara okpara olo ngengele ongbo tsiya ono dje li ngu to fa .engu te buka eliya. ⁴⁸ Soga okpara bhochu ego woro eza kala bongo e o go fande eza kekere e o go djodjo ba engi ndjo .tengi tsiya kokoro engi ndjo de. ⁴⁹ Ni ngbo na na tsiya ba eliya no tsiyane no kowlo. ⁵⁰ Yezu ewanga ndjandjaka te ngi kolo guma ye. ⁵¹ Go denga no ngbe bongo te ngbo dika di lolalo na tepelo ta ba toye na to tikpe mbi kito .eto yike te oteme babala tewo. ⁵² te omogo otewo okpara enokpikpi te ozoko ⁵³ Ono koto mogo kawo de enga me ole go kote satu ⁵⁴ Ongama ko soda de ongama na roma ongbo tsiya lilita ka yezu onotsiya mayike na de ogara ngo lilibi anomele gola no te tsoro mele wo tolo yezu nongbo fano enga eme. ⁵⁵ Go lilita o worose no ngbo ka ono fata nga yezu tongo ka na ku tsenga de na gamisi ngu. ⁵⁶ Esoga wo nongbo mariya magalena ,mariya ,ye yakobo de yosefu de yiye odinga zebedeyo. ⁵⁷ Ano koto etambogo be go la no moro kumuka elengu ba yosefu arimatere engi ngbo mini mava yezu. ⁵⁸ Engi neke te nga pilato na ko yezu ba na neke noze ngu te pilato ya le. ⁵⁹ Yosefu eza ko yezu tongbo na ze ngu. ⁶⁰ Yosefu eze ngu go to mogo ono ze kpara go de. ⁶¹ Mariya na magadala de gara mariya ono ngbo ka etsiya mogo. ⁶² Kele gambi fiyo anga nongbo ela sidi naleke ongbengbe kpara de o farizayo oneke sisinga pilato. ⁶³

to fa ba ,ngama akina ngali moro wu engi no fa ba teni kpi sidinga kini bata nizoko go kpi ⁶⁴ Ayo ba mogo no olila anga mbi sidinga kini bata tongo omava no zi ko ngu to ya fa fe okpara ba engi zoko go kpi ne engbo mele ga te sidi ne nye ga ta fe na gilano. ⁶⁵ Pilato efa fewo ineneke nomele bakana teyi fa te tongo no teyi no dje . ⁶⁶ Te oneke te oboso mogo ndjaka de teme te olila anga .

Chapter 28

¹ Sidinga sabata, gó séké kpe na tó link nágílanó: Mariya na magadala de gálá Mariya tóyá néké notsia mógó. ² De mótsia bákáná té ndjaka bazuguza; táno anzelu bili ka Eme eya étukpé eya dji téme, téngi yangbó fefena. ³ Nátsiangu angbo bákáná mogbala, té bóngó kángu ngbó búbù bã sangu. ⁴ Ó sisiti ngbó de tsóró ndjandjaka bazuguza ekoto bákpi. ⁵ Ndálo té anzelu eza ngó na málo, téngi ya fá fé wuruse: tóká káyi, íkpe dé; tóngó no mambéla bã imá Yezu no tógbalatalangi. ⁶ Éngi tokana seneámá; éngu zoko téngakpi; báka téngi fánáni été. Inónó, nótsia dángù téngisèténá. ⁷ Déinéké Ndálo nófa fé ómava ngu bã éngu zokoyi gó kpi. Déi tsia; éngi ló égilano imaka ngu go Galiyala: be ka tehiya tsiangu. A deno te mafa feyi. ⁸ Té óya tse mó gó ekayika, de tsóró de ngbè tselá mini té óyágo work notambisa fé ómava ngu. ⁹ Dé notsia Yezu eyá néké tóngóka ná maka téwó, téngi fá: má bitsiayi. Tóyadó téwó tóngóka ná ngbó edelengi tóya gbukuma té djilangu. ¹⁰ Ano Yezu yafa féwuó: ingbó dé; inéke nófa fé óndayimá bã ó neke go Galilaya; ono tsiara ka. ¹¹ Dhinga tóngbó été tékadjé , ó ndambo nokomoko bali óya lé go gboto, tóya tambisa fé ó hi fo tewó éngó nde gugulu. ¹² Sene, Sidinga mángbó na lifi ó ngbengbe kpara tóya to fé ómóro kelō ngbè faranga. ¹³ Náfa bã: Ifa bã: ómava ngu ónónō go biti nòzingu, dhinga tangbolate. ¹⁴ Té guverneré djé éngó no, niguguga gumángu, té nigbegayi go magalá. ¹⁵ Ó móro kèlu oyaza faranga, té oyadje ngáli mákpamá totonani féwuó. Té ógili óngó no eyanoko esuga ó Yuda mbi náne. ¹⁶ Ómava ngi bukpa de téyé bili yanéke go Galilaya, fé tà no té Yezu shudhanáni féwuó. ¹⁸ Yezu eyá do téyé téngi yafa féwuó bane: ngámá nde éto téyé féma go kpé de sala. ¹⁹ Inéke nomele fé tó nde ómava má; de yabatisi wuó nde de élé abā, de djadji de sipirisi santu, ²¹ ²⁰ Déyi shudha féwuó óngó nde máno été féyi. Adeno, mángboga déyi mini nde, mbi go mago na motata na kpe.

Mark

Chapter 1

¹ Eye etatele ya Nsimo Elaa ya Yesu Klisto, iyo nwana wa Nwaphongo. ² Moimosi Isaya akoma o buku pha Nwaphongo bobo: Nwaphongo yokye, kyeka namotoma toma yanga o boo phawe, amoébongyisa nzela; ³ Moto monomo kaanwane o bokye: Bongya nzela ya Nkolo, omo teisa nsonga. ⁴ Yoane aési ya tokolo o bokye, ateyaka bato yokye, bongya mandondo ma bée, obatisame, emba Nwapho amoélimbisa masumu ma bē. ⁵ Bato banso ba ekolo ya Yuda na ba mokyisi nwa Yelusaleme, bakyekye oka ye; baimolaka bobe pha bēe o miyo ma bato banso, ndokolo Yoane kambe ya ba batisa o maa ma ebale ya Yaladene. ⁶ Yoane alataka etobu eya tongamaka na nkungye ya nyama na nkombo shamo, alataka na nkamba ya lopho la nyama o mobimbi nwe. Azaka ntète mpe alètekye na ma boo. ⁷ Aimolaka bato mē bobo: Moto owa moya o sima yanga andekyi na mwiya, nga sikokyi iminya o boo phe obotshe naingole nono nsimbi ya bikoto bē. ⁸ Nga naébatisa na maa; ka iyo amoébatisa na Bolobo Bosantu. ⁹ Emba minkolo mēe, Yesu aési ya uta o mokyisi monomo o manyete ma Galileya, nkombo ya mokyisi mēe Nazaleté. Aési ya koma oka Yoane, Yoane aési ya mobatisa o ebale ya yaladene. ¹⁰ Sakoko Yesu aési ya londwa o maa, okolondwe yo aweni ikolo sizibo, mpe Bolobo bomutesi ndokolo inkoto nwinya. Aokyi nwesi moüte ikolo mowo bobo: Iwe nwana ¹¹ wa nga owa lozingo nali nawe na nkyisa boikye. ¹² Sakoko Bolobo aési ya kamba Yesu o bokye, ¹³ Yesu abaka o bokye nkolo mako mane, omoo Molembe amumekaka, baanze bamosungaka. ¹⁴ Wa nyosa be Yoane o boloko, Yesu aési ya kye o manyete ma Galileya, abuto ikye mimola nsimo elaa ya Nwaphongo. ¹⁵ Abaka kakye miwo yokye: Unwanwa eye imbele mē simbi ya koka, Nwaphongo aweninye bokonzi phe. Bongola ntema ya bēe, anola nsimo elaa ya Nwaphongo. ¹⁶ Mokolo monomo Yesu aési ya banda o mokukulu nwa maa manène ma Galileya, oko bande yo aési yawene baosi ba swe babale mankombo ma bēe Simo na nwana nyago Andele bavakye bondendi o maa. ¹⁷ Yesu amba yawo na bēe yokye: yambegye, otokuleba baosi ba swe namoébuya baosi ba bato phoya Nwaphongo. ¹⁸ Sakoko bikyika mandendi mabe bamobengyi. ¹⁹ Yesu akuli susana na nwana o boo, aési ya wene Zake, na Yoane, bana ba Zebede. babaka mi vato babambe mandendi mabē. ²⁰ Sakoko, Yesu aési ya babanga; baikyika ango wa bē Zebede o vato na bato bēe ba etoma, babengyi Yesu. ²¹ Yesu na baékosi bēe baési ya kyende o mokyisi munène nwa Kapalanaüma. O mokolo moéme Bayuda, Yesu aési ya nyolo o ingambi sa makyita, atati iteya. ²² Bato bakamwaka iyoka iteya sē; pho abateyaka na boékondo bonso. Taikaka bateya ndokolo bateye ba bamibeko. ²³ Imbele mē moto monomo aési ya nyolo o ingambi sa makyita abaka na bolobo bobe, atati ianwana yokye: ²⁴ Yesu wa Nazaleté, kolukye ilokyela bo? Oési nde iya loünva? Naéyebe. Iwe mosantu owa toma Nwaphongo. ²⁵ Yesu aési yaphaphala na bolobo mē yokye: Zala bose, tokolo o nzoto ya moto oyo. ²⁶ Mpe bolobo boobe boési ya nyingyina moto mē nabokusi, mpe boési ya anwana na bokusi, botokosi o nzoto ye. ²⁷ Bato banso baési ya kamwa na boikye, nde baabona babuto imituna bekye: Eye lowo ye? Kateya mapho manyakune na boékondo! Katome na malobo maabe, mamokye! ²⁸ Nwana bokyi bobo nsango ya Yesu yéesi ya nyangwa o nkyisi inso ya Galileya. ²⁹ Bobele Yesu na Zake na Yoane baési ya mana o ingambi sa makyita. Baéosi ya kye o ingambi sa Simo na Andele. ³⁰ Bòo pha Simo owa nwanwasi aminangyaka, pho abaka na mowewe; okokome Yesu baési ya moimola bolosi pha nwanwasi mē. ³¹ Yesu asusinye phenephe nēe, amophisi na eboko amoteyé, mowewe moési ya mana. Nwanwasi mē atati ibakyelela. ³² Wankokolo, bato bamba ya ikyela Yesu bato banso baabaka na biswete na baa malobo mabe. ³³ Bato

banso ba mokyisi nwa Kapalanaüma, baési ya angana o boo pha ingambi sa baka Yesu.³⁴ Wamòo Yesu abikyaka bato baikye na biswete ndengye na ndegye; atokoloko na malobo mabe maikye, mpe iyo taikaka benela obotshé malobo mabe mawo pho malobo mamana maébaka obotshé ali Nwana wa Nwaphongo.³⁵ Yana na munkukutu Yesu aési ya umwa, aési ya tokolo o ingambi sa baka bèe, aési ya kyende o elele eya bose, omoo atati ibondele.³⁶ Simo na bebi babaka nè bamba yakye moluka;³⁷ okomozwe bè bamba ya wo ne bèkye: bato banso baélukye.³⁸ Kasi Yesu yokye: Yaka tokyende, tokyende o nkyisi iyoko ya phenephe, pho ya obotshe nakye teya nsimo elaa o mòo mè; naési nde phoya etoma mè.³⁹ Nde babona Yesu akyekye mitambula nkyisi inso ya Galileya, ateyaka o mangambi manso ma makyita, atokoloko na malobo mabe ma baka onté ya bato.⁴⁰ Bobele moto monomo wa maba aési ya kyende oka Yesu; amba ya mokusamela, amba ya mobondo yokye: Boozingyi okokyi imbikya.⁴¹ Yesu amookyelaka ngongo, amba ya moélolola eboko, amba ya mokuma yokye: Nazingyi, bika.⁴² Sakoko maba mè maési ya mana, moto mè aési ya bika.⁴³ Yesu amba ya wo nè nabokusi yokye⁴⁴ Inzokye na bolaa, saümola lowo lolo nono moto monomo; kasi kyende nde oka nganga ya Nwaphongo, omoteya nzoto yawe oambya makabo ma ibika sa we, bo wakoma bèe o buku pha Mose. Kyela babona pho bato baébe obotshe obikyi phele. Nsima Yesu amba ya mobuya o ingambi sè.⁴⁵ Kasi nabo babona, moto mona abuto kakyemiimola mboka enso lowo lamokomelaka. Yango mena, Yesu takulaka miweninya na bato, aikalaka nde oélele éeteli bato. Emba bato baakyekyemiüta mboka enso, bakyekye oli yo.

Chapter 2

¹ Nsima ya bana nkolo, Yesu akuli butwa o Kapalanaüma. Bato baokyi obotshé ali o ingambi sabaka yo, ² mpe bato baikye bamba yaangana wamo. Malondo ma obotshé banyolo bèe banso o ingambi mè, temabaka na elele ya iteme o boo pha ingambi teyabaka. Yesu aba ka baimole Nsimo ya Nwaphongo. ³ Ikyeka bobo, bato bané baési ya moyelela na etuku, bamophisi miitoko. ⁴ Nzuka nzela ya obotshé bamokominya oka Yesu teyabaka, pho bato baloboko, bobele bamba ya baa o ikolo sa motondo nwa ndaku mè nwalangyemaka. Baési ya zibola muna motondo mè o elele eyabaka Yesu. Baési ya uya moto mè mina sina itoko. ⁵ Yesu aési ya wene obotshé bato mè bali na ianola, emba amba ya wo na etuku mè yokye: Nwana wanga, masumu mawe malimbisami. ⁶ Bateye ba mibeko baayoko babaka wamo baési ya bomba maümunya mama o mandondo mabè: ⁷ Iyo nza obotshé awo babona? Eyenga kawambe nde Nwaphongo. Kyelimbisa masumu nde Nwaphongo? ⁸ Nde mina wamo Yesu aési ya eba maümunya maabaka na bè, amba wo yokye: Phoya ye otondi na maümunya mamana? ⁹ Bo na wo na etuku obotshé masumu ma we malimbisami, na obotshé teme, kpa itoko sawe kyende, lowo ye loolobi bokusi? ¹⁰ Kasi nazingye okye oébe obotshé nga Nwana wa Moto nali na bokonzi pha ilimbisa masumu o mokyisi mumu. Bobele Yesu amba ya wo na etuku yokye: ¹¹ Nawo na we obotshé: teme kpa itoko sa we, obutwe o ndaku ya we. ¹² Sakoko moto mèe aési ya teme, akpe itoko sè o miyo ma bato banso abutoo. Bato banso bakamwaka, babutwaka ikumisa Nwaphongo, bèkye: Naino teloweni lowo la ndengye eye. ¹³ Yesu amba kula ya kye mitambula o mokukulu nwa maa manene ma Galileya. Bato baikye bayakaka ya mobenga, amba ya bateya. ¹⁴ Waalekana yo, amba ya wene moto monomo, nkombo ye Lewi, nwana wa Alafa, azasi o elele ekyephutisa bèe mputi. Yesu amba ya wo yokye: Imbengye! Lewi aési ya teme, amobengyi. ¹⁵ Emba Yesu amba ya kye zala o ingambi sa Lewi. Baési ya zaa wamo, yo na baékosi bèe na baphutise ba mputi na bato bayoko ba masumu; pho bato bamobengaka babaka baikye. ¹⁶ Bateye ba mibeko baabaka o ingomba sa bafalisayi baési ya tuna baékosi ba Yesu bekye: Phoya ye kaze na baphutise mputi na bato ba masumu? ¹⁷ Yesu aési ya baoka okowo bè. ndokolo kambe ya wo na bèe yokye: Esengyesi na munganga nde bato ba malos, kasi bato baa nzoto nkusi phe. Naési ya banga nde bato ba masumu, siési phoya bato ba bosembo. ¹⁸ Mokolo monomo Baékosi ba Yoane Mobatise na Bafalisayi bamiimaka ntoma. Bobele bato basu baesi yakye tuna Yesu bekye: Louiti bo obotshé baékosi bawe tebaikyi miima ntoma? Emiimi ntoma nde baékosi ba Yoane na bafalisayi? ¹⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: Okokyele bèe eseleko ya bolonga, babutu babangye bè, bamiime ntoma? Bo molongyi ata baa na bèe wamo, ete baamiime ntoma. Teli bomo! ²⁰ Kasi mokolo moli, bamoya manya molongyi, nde mokolo mèe bamiima ntoma. ²¹ Moto tabambe munyengu munyakune mi etobu. Bo phe munyengu munyakune nwamowawola etobu éekasi, iluu samokula ingwa sinène. ²² Na moto tateye maleku maa swaswa makokyi na mbongo éekasi. Bo phe, maleku mè maülubi mamobola mbongo mè. Ebe maleku, ebe mbongo iso yamokye phaa. Maleku maa swaswa makokyi na mbongo éenyakune. ²³ Mokolo monomo nwa sabata, Yesu alekanaka yo na baékosi o manzabi ma ble. Baékosi bèe batati ikye minoko ble nzela nzela. ²⁴ Bobele Bafalisayi baési ya wo na Yesu bekye: Kyeka phoya ye baékosi bawe, bakyele etoma mokolo nwa sabata? Mobeko nwa banga temobenele babona. ²⁵ Yesu amba ya babuyisa yokye: Toika tanga o buku pha Nwaphongo lowoo lakyelaka Davidi? Waabaka yo na nzala, iyo na bato baabaka ne; ²⁶ Aési ya nyolo o Tempelo, akye zaa mapa maambyaka bèe oka Nwaphongo. O mobeko nwa banga, mapa mè maaze nde banganga bèe na bè. Ka Davidi aési ya kpa mapa mamana amaze. Aési na ya maphe na bato baabaka nè. Minkolo mè Abiyatala abaka nganga eya o boo ya banganga ba Nwaphongo. ²⁷ Bobele, Yesu akuli ya wo na bèe yokye: Nwaphongo akyela mokolo nwa sabata phoya bato, kasi taika kyela bato pho ya mokolo nwa sabata. ²⁸ Yango mena, ingaa, Nwana wa Moto na Nkolo ya mokolo nwa sabata.

Chapter 3

¹ Bobele Yesu akuli yakyende o ingambi sa makyita. Moto monomo owa ngbatatala eboko abaka nè omo. ² Bafalisayi bayoko baabaka wamo bakyekaka Yesu na bibèe bo amobikya moto mè mkolo nwa sabata: balukaka obotshé bamosongyele. ³ Yesu amba ya wo na moto owa ngbatatala eboko yokye: Inua okyende o boo pha bato banso. ⁴ Emba Yesu

amba ya tuna bato babaka bamokyekye, yokye: Mobeko nwa banga mowo bo phoya mokolo nwa sabata? Ikyela bolaa na ikyela bobe, elaa ye? Ibikya moto na iboma moto, elaa ye? Bèe banso tebazwaka na lowo la ibuya.⁵ Na eyano mè, Yesu aési ya bakyeka. Abaka na ná ngongo phoya maümunya mabe ma bè. Bobele Yesu aési ya wo na moto mè yokye: Elola eboko yawe! Waélola yo eboko bobo, ikyeka, ebongyi.⁶ Bafalisayi baési ya tokolo o Ingambi sa makyita. Bakyeky angana ikolo na bato baaka mokonzi Elode. Balukaka malondo ma iboma Yesu.⁷ Lolo eye Yesu akuli kye na baékosi bè phenephe na maa manene ma Galileya. Bato baikye baési ya mobenga. Bato mè baütaka o manyete ma Galileya; na manyete ma Yuda na o Yelusaleme.⁸ Baayoko baütaka o manyete ma Idume, o mokukulu nwa ebale ya Yaladene, o nkyisi ya phenephe na manyete ma Tula na ma Sidona. Bato mè baikye baokaka yaakyelaka Yesu. Yango mene baési yakye oka ye.⁹ Bobele, Yesu aési ya toma baékosi bè obotshé bamolukyele vato pho bato bèe samokatitisa.¹⁰ Yesu awoko babona pho abikyaka bato baikye, bato banso baamalosì bawelanaka ikye mokuma.¹¹ Wawene bato babaka na malobo mabe Yesu, bakyekye nivaka o makolo me. Babutwaka baanwane bèekye: Iwe oli Nwana wa Nwaphongo.¹² Kasi Yesu amba katela bato mè, yokye: Sanzebinyal!¹³ Bobele Yesu amba yakye baa o ngommba, amba ya banga bato baazingaka yo. Bèe baési yakye oka ye.¹⁴ Aési ya olo bato iko mbuka babale, batangaka yo batoma. Yesu abaoloko obotshé babe nè elele yonoyo, obotshé abatome ikyemiteya¹⁵ na obotshé abakyisa mwiya nwa itokolo malobo mabe.¹⁶ Bato iko mbuka babale mè, yabaka: Simo, Yesu amophekye nkombo ya Petelo;¹⁷ Zake na Yoane wabe angò, Zebede, (Yesu abaphekye nkombo ya Bonèlegesi kyelimbole obotshé: Bana ba nkakye);¹⁸ Andele; Philipe; Batelemi; Mqtiye; Toma; Zake (nwana wa Alafa); Taade; Simo owamiambya pho ya bosomi pha ekolo ye;¹⁹ na Yuda Mokyeliyota, owamungya Yesu.²⁰ Bobele Yesu akuli butwa o ingambi, bato baikye bakuli yaangana, malondo ma obotshé Yesu na baékosi bèe baze temali.²¹ Banaa nyango na Yesu baési yaoka simo mè. Bamba ya kyende obotshé bakye mokpa; pho bato bawoko bèkye: Abuto ndokolo elemele.²² Unwanwa eye bateye ba Mibeko baütaka o Yelusaleme bawoko bèkye: Molembe amunyosi, katokolo malobo mabe nde mwiya wa Bèlezebula, mokonzi nwa malobo mabe.²³ Bobele, Yesu amba ya banga bato banso. Amba ya bawole na bite yokye: Tebakokyi itokolo Molembe na mwiya nwa Molembe.²⁴ Bo bato ba mokyisi monomo banwane bèe na bè, mokyisi mè ete mookoko.²⁵ Bo bato ba ibota sonoso banwane bèe na bè, ibota mè ete siikoko.²⁶ Ka bo bokonzi pha Molembe bomikabinye, bokonzi mè ete bookoko.²⁷ Moto takokyi inyolo o ingambi sa moto oli na nkamba pho akye iba mbolo ye, bo naino moto mè tebamobakyi maphanga. Elaa atamobaka maphanga phanza, amba iba mbolo ye inso.²⁸ Nde phele nawo na bèe ngakye: Nwaphongo amolimbisa masumu manso maakyele bato, na mapho manso maatole bato nkombo ye;²⁹ Kasi moto ookotole Bolobo Bosanto, kakyele isumu sitesilimbisa Nwaphongo. Isumu mè samwikala nde bobele.³⁰ Yesu awoko na bèe bobo, pho bèe babak bawo bekye: Bolobo bobe bonyolesi Yesu.³¹ Bobele, nyango wa Yesu na bana bèe ba bampele, baési oka Yesu. Bamba ya teme o ibanda. Bamba yatoma moto obotshé ababangyele Yesu.³² Bato banso bazalaka wamo, bamolungyaka. Bamba ya wo nè bekye: Kyeka nyongo na banaa nyongo batemi o ibanda baélukye.³³ Yesu amba ya babuyisa yokye: Mama eli nza? Bana mama eli banza?³⁴ Bobele, Yesu amba ya kyeka bato bazalaka nè amba ya wo yokye: Kyeka mama na banaa mama, bèe baba.³⁵ Pho moto okokyele mapho mazingye Nwaphongo, yo nwana mama owa lele, yo nkanasa ya nga, yo mama.

Chapter 4

¹ Yesu akuli butwa iteya bato o mokukulu nwa maa manene ma Galileya. Bato baikye baési yaangana wali yo, emba Yesu amba yakye zala o vato, vato mè phabaka o maa, emba bato babaka o mokukulu.² Abaka kateya mapho maikye na bite. Amba ya bateya yokye: ³ Okyemela! Mokolo monomo, moto monomo akyekye o inzabi oikye minyaka ndemo obotshé itokolo.⁴ Waanyaka yo ndemo o inzabi, ndambo iési yakaa o nzela, mnyosi maési yakye ikomola.⁵ Ndambo eyoko iési yakaa o manyete maa mabanga, wamo manyete maikye phe; Sakoko ndemo mina iési ya tokolo pho teyaika zwa manyete maikye wamo.⁶ Waa manzanga, ndemo mè iési ya nyita, iüngyi pho teyaikaka ba na ya kolo nkanga.⁷ Ndambo esuu ya ndemo iési yakaa onté ya nkata ya milo. Nkata ya milo mina iési ya kola, yubié ina ndemo emba teyaamba bota.⁸ Kasi ndemo nsuu mè iési yakaa o manyete malaa, iési ya tokolo, ikosi, iboti. Iiyoko iboti mbuma maato, iiyoko mako motoba, iyoko munkama.⁹ Emba Yesu amba kula wo na bè yokye: Moto oli na mato miyoka aokye!¹⁰ Bobele, Yesu aési ya ika bato babana o mokukulu. Waabaika yo, baékosi iko mbuka babale na bayoko babaka phenephe nè baési ya motuna bekye abaimole ntina ya bite mè.¹¹ Amba ya wo na be yokye Nwaphongo aéteye; bèe baba, sekyele ya Bokonzi phe. Bato basuu baokye nde na bite.¹² Yango mena wacomama bobo: Nabo bakyekye na bolaa, tebaawene ekpele. Nabo baokye nabolaa, kasi tebaasosolo, bo phe nde babongolakyi mandondo ma bè, emba Nwaphongo nde abalimbisakyi.¹³ Bobele, Yesu amba ya wo na bè yokye: Bo bèe toébe ntina ya ete mena emba waamba eba ntina ya bite bisuu ndengye ye?¹⁴ Mophikyi ndemo ali ndokolo moto okoteya iloba sa Nwaphongo.¹⁵ Bato bayoko bali ndokolo nzela. Simo ya Nwapho yakyekye kaa wamo. Baokyi nsimo mè; oéyokyi bèe, Molembe aési ya emanya o mandondo ma bèe.¹⁶ Bato bayoko bakokaa na ndemo ikaa o manyete maanaga na mabanga; waokye bèe iloba sa Nwaphongo, basanosi izele na nkyisa.¹⁷ Kasi iloba me tesaika nyosè nkanga o mandondo ma bè, baanole nde nwana imbele mokuwe. Kasi bo nkaka na minyoko yeesi phoya sina iloba sa Nwaphongo, balè ianola sa bèe izele.¹⁸ Bato bayoko bali ndokolo ndemo iika o nkata ya milo; baokyi maloba ma Nwaphongo,¹⁹ kasi maümunya ma mokyisi mumu, phowa ya ezwele ekye kosa bato, na maümunya masuu ndengye na ndengye maoto sina iloba, emba tesiibote.²⁰ Kasi bato basuu bali ndokolo ndemo ikaa o manyete malaa; baokyi maloba ma Nwaphongo, bamaanosi emba baboti mbuma iindaa, iiyoko mako maato, iiyoko makoo motoba, iiyoko munkama.²¹ Bobele Yesu amba ya wo na bè yokye: Bo moto aési na tala, amoékukya na katini nde amoéteye o se ya ntangye? Kasi

amoéteya ikolo sa mesa. Teli bombo? ²² Mapho manso maabombama mamotokolo, na mapho manso ma enzombi mamowenene saa. ²³ Moto oli na mato maioka aokye! ²⁴ Yesu akuli wo na bée yokye: Nde kokyebe na mapho maéyumole nga. Nde bokokyele bée bebi, Nwaphongo amoékyela nde bombo mè. Amba kula ekyela nakoleka. ²⁵ Moto oli na mbolo nzikye bamokula mophe nsuu. Moto oli pha, bamobololo nono nwana ndambo oli ne. ²⁶ Yesu akuli wo yokye: Bokonzi pha Nwaphongo boli ndokolo moto monomo anyakaka ndemo o inzabi sè. ²⁷ Na mokolo, wa lale yo na ná moo wakyemitambula yo, ndemo kyikole. Moto mè taikaka eba bo wakolaka yango. ²⁸ Eli nde manyete maakosaka ndemo. Phanza kyetokolo ibongyi, sima kyembe ya tokolo munkoloko, o suka kyembe ya bota mabotu na bolaa; ²⁹ Ble éesi yaola. Waaola mbuma, moto mè akye noko pho mbuma ya inoko yakokaka. ³⁰ Yesu akuli ya wo yokye: Ekpele'ye elongoba na Bokonzi pha Nwaphongo? tokpa ete'ye pho ya ilimbola Bokonzi pha Nwaphongo? ³¹ Bokonzi pha Nwaphongo pha ulana na mumbuma nwa mutarde. Bo bakyée mophika, mumbuma mamuna, molekyi iso yaamokyisi na bokyiky. ³² Nsima moési yakola, moombe ya leka ndemo inso na bonene. Moombe yatokolo bitakyi binene. Manyosi mamotongwa moobo ma bée o òomèle ya nwete mè. ³³ Nde babona Yesu ateyaka bato nsimo ya Nwaphongo na bite biikye bya ndengye eye. Abateyaka na ndengye éekokyi na bée ioka. ³⁴ O mateya mè taikaka lée ibakpela bite. Kasi waabaka yo kaikale na baékosi bée yo mampenza abalimbolelaka nde bite mè binso. ³⁵ Mokolo mamuna bunya boési ya inda. okoinde bunya, Yesu aési ya wo na baékosi bée yokye: Toakale o mokukulu nwa maa bina. ³⁶ Yesu azalaka o vato. Baékosi baési yakyende nè o vato babona. Mato masu mabaka wamo mè. Baikaka bato banso baabaka wamo. ³⁷ Bobele ewele ekusi yamba yakyela. Kanda yanyosaka maa o motema nwa vato. Vato babona phatataka itonda na maa. ³⁸ Yesu abaka o mbolo eya sima ya vato. Alangyaka moto nwe o ikolo sa mungbèlengo, alasi ebuu. Baékosi bée bamba ya moùmola miébu mena, bèkye: Towée! Towée! Toli na maùmunya phoya banga? ³⁹ Yesu amba ya umwa, amba ya wo na ewèele na ná maa na bokusi yokye: Ikala bose! Bobele ewèele éesi yaïnva. Emba maa mamba yaikala ena phioo! ⁴⁰ Akuli na baékosi yokye: Bée koile phoya'ye? Bée naino toanosi? Baékosi bawènekye inganga siikye, bawoko bèkye: Moto oyo ali nde nza? Na maa na ewèele kyimotosa!

Chapter 5

¹ Bobele, Yesu na baékosi bée baési yakoma o mokukulu mè o manyete ma Bagelaza. ² Yesu aési ya aphwa. Okoaphwe yo, moto monomo atokosi o malita. Aési ya vana nè, bolobo bobe phanyoloko o nzoto ya moto mè. ³ Abutwaka izala o malita. Bato tebakulaka koka imobaka maphanga, ebe na munyololo. ⁴ Soosoo bamokangye maboko na makolo na munyololo. Nzuka moto me abaka kabile muna munyololo. Moto na monomo takokaka imozibisa. ⁵ Na moo na mokolo abaka katambule o malita na o ngomba. Mbala inso abaka kaanwane nzanga, abaka kamizikya na ná mabanga. ⁶ Mena Yesu ataa baa itakye, ambo mowene. Aési ya kyilingana. Akye mokusamela na mabongo o boo phè. ⁷ Amba yaanwana nabokusi yokye: Yesu Nwana wa Nwaphongo owa ikolo, kolukye ikyela bo? Naongyi nawe o boo pha Nwaphongo sanveninya mpasi! ⁸ Awoko bobo pho Yesu ababa kawo yokye: Bolobo bobe tokolo o nzoto ya moto oyo. ⁹ Yesu amba kula tuna moto mè yokye: Nkombo yawe nza? Aési ya mobuyisa yokye: Nkombo yanga, Ekonzo, pho banga toli baikye ¹⁰ Aongaka Yesu nabokusi obotshé satoma malobo mabe mama o mokyisi mosuu. ¹¹ O ngomba mè yabaka wamo, bokanda pha mangulu, phabaka bokyemiwaa. ¹² Malobo mamba bondele Yesu bobo: Olotome onté ya mangulu mamana, tokye nyolo o nzoto ya mango. ¹³ Yesu amba ya maphe nzela. Bobele, malobo mabe mamana maési yatokolo oka moto me. Maési yakye nyolo o mangulu mamana. Bokanda boso phabaka phenephe na mangulu nkoto ibale. Mangulu maési ya uta ngomba, maési ya kyilingana nono o maa. Mabutwaka ikyiba maa, mamba ya waa. ¹⁴ Babanze ba mangulu baabaka wamo, baési ya lotta, bakye imola o lombo nono o manganda. ¹⁵ Baési ya koma oka Yesu. Baweni moto mè owabaka na malobo mabe azasi, alati bitobu, abongyi. Waamowene bè; bato mè bawenekye bobo. ¹⁶ Bato bawenekye maphoo mè manso, baési ya baimola maphoo ma moto owa malobo mabe na ma mangulu. ¹⁷ Bobele, bato baokaka mapho mè baési yawo na Yesu obotshé amane o manyete ma bè. ¹⁸ Yesu akye kpela o vato. Okokpele yo, moto owabaka na malobo mabe aési yaonga na Yesu yokye: Bo ozingyi nakyende na we. ¹⁹ Yesu alè, amba wo yokye: Butwa oka bè, o ibota sa we, okye baiomla inso iyekyelesi Nkolo na ngongo ye. ²⁰ Emba moto mè amba yakye. Atati ikyemiimola o nkyisi yaabaka wamo na nkombo Dekpapolis. Aimolaka inso yaakyelaka Yesu pho ye. Bato banso baamokaka bakamwaka. ²¹ Yesu akuli akala na vato o mokukulu nwaabaka yo. bato baikye baési yaangana wali yo. Mena ataaba o ibongu, baési ya molungya. ²² Monomo na baangyesi ba Ingambi sa makyita aési ya koma. Nkombo ye Yailo. Aési ya wene Yesu. Amba ya mivaka o makolo mè. ²³ Amba ya nyingonela ne yokye: Nwana wanga wa nwanwasi kawe. Tokye oka nga, okyeyela maboko o ikolo sa nzoto ye obotshé yo sawa, abikye. ²⁴ Bobele, Yesu aési yakye nè nzela yonoyo. Bato baikye bayekye nè ewawaka. Bamokatitisaka na mbale na mbale. ²⁵ Nwanwasi monomo abaka na bè. Abaka na bolosi pha malongo, phakoko nè mambula iko mbuka ibale. ²⁶ Akomaka o maboko ma baminganga baikye. Abungyaka baphalanga bée anso. Taikaka bika. Bolosi bokule ngala nde bongasi. ²⁷ Aoka nsimo ya Yesu. Aùmunyaka o ndondo ye yokye: Bo nakye kuma nono bitobu bée, nde nabikyi. ²⁸ Nde bowa woko yo, aési yamobenga na ikyemivaka onté ya bato babana nono wakoma yo onsima yè. Aési yaphila etobu ya Yesu. ²⁹ Mina wamo malongo maési ya tenya. Aési ya wene o nzoto ye obotshé abikyi na bolosi mè. ³⁰ Nde wamo, Yasu aési ya mioka onté ye obotshé ndambo ya mwiya nwe motokosi. Aési ya miékpinya o ntanté ya bato, yokye: Oonkumi o bitobu banga nza? ³¹ Baékosi bekyye: Aaa! Oweni okye bato baékatise mbale na mbale, kokule tuna okye Oonkumi nza? ³² Kasi Yesu aesi ya kyeka o mbale na mbale, obokye aébe moto omokumi. ³³ Nwawasi mè abaka katekyenele na sina inganga, pho aébaka lowo lamokomelaka o nzoto ye. Aési ya mokusamela. Bobele, aési ya moimola phele phele mapho manso maabaka nè. ³⁴ Yesu amba yawo nè yokye: Mana, boanosi we, obikyi. Ebe nde bombo. Kyende na

bolaa.³⁵ Waabaka Yesu kawo babona, bato baüti o ingambi sa Moangyesi mè, Yailo. Baési yawo bekye: Nwana wawe awe; Kokule nyokolo Moteye phoya'ye?³⁶ Nzuka Yesu aokaka mapho mawoko bè. Amba ya wo na Moangyesi wa Ingambi sa makyita mè yokye: Sakula ila! Anola ndeto!³⁷ Yesu taikaka benela bato basuu ikyende nè. Anolaka nde Petelo, Zake na nwana nyango Yoane.³⁸ Baési ya koma o ingambi sa Moangyesi mè. Yesu aweni obotshé bakyemi mivaka, balele na ngongo, baanwane.³⁹ Aési ya nyolo o ingambi. Aési ya wo na bè yokye: Ikyemi mivaka na ilelo sisi sa lowoo'ye? Nwana wabe taikiy waa, kasi alasi nde ebuu.⁴⁰ Baaélesi baési ya moékye. Emba Yesu aési ya batokolo bée bango o nzée. Akye na ango na nyango na babaka nè. Bamba yanyolo omotema nwa ingambi o elele eya langyaka bè nwana.⁴¹ Yesu amba ya phila nwana me mi eboko yokye: Talita kumi! (kyeimole obotshé: Nwana ngondo, Umwa!).⁴² Mina wamo nwana ngondo mè abaka na mambula iko mbuka ibale, amba ya teme. Abuto itambula. Baabaka nè wamo, bakamwaka nde bokamo.⁴³ Yesu awoko na bée na bokusi yokye: Moto saimola moto lowo lalona, amba kula wo na bè yokye bamophe ntoma kaaze.

Chapter 6

¹ Yesu na baékosi bée baési ya mana o elele mè, baési ya kyende o Nazaleté mokyisi nwa kolaka yo. ² O mokolo nwa sabata, abaka kateya o Ingambi sa makyita. Bato baikye baamokaka, bakanwaka, mpe bamitunaka bekye: Pho iye aizwe bi? Malondo mazwe yo mama maüti bi? Kakyela na bilekyesako bibi ndengye'ye? ³ Eye ka mowasi nwa mabaya, bola pha Zake na Zoze na Yudasi na Simo. Na basii bée ba babasi ka bali na banga wawa. Yango mena balekye imoanolela. ⁴ Yesu kambe yawo na bée yokye: Moimosi wa Nwaphongo bamokumole nde o nkyisi nsuu, manya o mokyisi nwe mampenza, na ibota sè na oka bana nyango. ⁵ Yesu taikaka koka ikyela nono elekyesako yonoyo éenene omo, manya nde ndambo ya bato bamalosi baatandelaka yo maboko, baabikaka. ⁶ Akamwaka na boikye pho ya bato ba Nazaleté tebaikaka ba na ianola. Emba Yesu amba yakyemiteya o nkyisi yaa mambale. ⁷ Aési ya banga baékosi iko mbuka babale, atati ibatoma ikyemiteya babale babale. Abaphe na bokonzi pha itokolo malobo mabe. ⁸ Abakatelaka yokye: Bo wamokyende bee o imbanga bobo, bee saphila ekpele esuu, ebe ntoma, ebe ikuba, ebe na baphalanga, ophilaka nde ntuu. ⁹ Bee salata bitobu bibale, kolate nde etobu yonoyo na bikoto. ¹⁰ Yesu amba kula ya wo na bee yokye: Bo okomi o mokyisi monomo, obaka nde o ingambi saa molala bee nono mokolo nwa mokyende bee o mokyisi mosuu. ¹¹ Ka bo bato ba mokyisi monomo balee iekumbela, balee na iyeyoka, lekana mokyisi me, ololo ngonza pho ya ibateya bobe bootshesi be. ¹² Bobele baekosi bamba ya kyemiimola bato obotshe babongole ntema ya be. ¹³ Batokoloko na malobo mabe maikye. Baingaka na bato ba malosi maikye mauta, bababikyaka. ¹⁴ Nkolo me, mokonzi Elode amba yaoka nsimo ya Yesu pho ngambo ye ya tambulaka nkyisi iinso. Bana bakye: Eye eli nde Yoane Mobatise akundo! Yango mena ali na phembo yaikyela bilekyesako babina. ¹⁵ Kasi bayoko bawoko bekye: Eli moimosi Eliya. Basuu bayoko bekye: Ali moimosi ndokolo baimosi baa phanza. ¹⁶ Waaoka Elode ziko sa bato, amba ya wo yokye: Eli Yoane Mobatise, owa tomaka nga obotshe batene moto, akundo! ¹⁷ Pho Elode atomaka batuluku bee obotshe baakya Yoane bamunyosa o boloko, pho ya Elodiya nwanwasi wa nwana nyango Philipo owa buyaka yo nwasi we. ¹⁸ Pho Yoane awoko na Elode yokye: Tokokyi ilonga nwasi wa nwana nyongo. ¹⁹ Elodiya aphinywaka na Yoane. Alukaka malondo ma imoboma, kasi taikaka mozwa. ²⁰ Pho Elode ailaka Yoane, aebaka obotshe Yoane ali moto wa bosomebo, moto wa Nwaphongo. Yango mena, ambaka baa kamobanza. Elode abaka katungyisame na boikye na mateya ma Yoane, ka na baabona azingaka nde imooka. ²¹ Wakoma eseleko yaiumuunya mokolo nwa ibotama sa Elode, Elode abangaka bankumu, bakonzi ba batuluku, bato ba ngambo ba Galileya, obotshe baya zaa oka ye. Mokolo me Elodiya awenekye obotshe nkonzo ye ya iboma Yoane imbi ya koka. ²² Waba beebazee, nwana wa Elodiya wa nwanwasi amba yakye ba binela. Elode na bato baabangaka yo basepelaka na mbina ye. Bobele mokonzi Elode amba ya wo na nwana ngondo me yokye: Inzongye ekpele eenso ekyezingye we, namoephe yango. ²³ Amba ya kata na seleka yokye: Namoephe ekpele enso eyamunzonga we, ebe nabo etee ya mokyisi moangyele nga. ²⁴ Nwana ngondo me atokosi, akye tuna nyango, yokye: Naongye ekpele'ye? Nyango yokye: Koongye nde moto nwa Yoane Mobatise. ²⁵ Sakoko, nwana ngondo mona akuli butwa izele oka mokonzi Elode akye wo ne yokye: Nazingye nde obotshe ompe nde inwanwa eye moto nwa Yoane Mobatise mi lako. ²⁶ Waaoka mokonzi Elode baabona, aokyi ngongo na boikye. Ka naiumuunya seleka eya kataka yo o miyo ma babutu babangaka yo o eseleko, takokyi na ile imophe ekpele enso eya ongaka yo. ²⁷ Sakoko, mokonzi amba ya toma tuluku monomo o boloko akye tena moto nwa Yoane ²⁸ Aesi na nwango mi lako, amophe nwana ngondo me, akye mophe nyango. ²⁹ Waaoka baekosi ba Yoane maphoo manso maalekaa, baesi yakye kpa ebembe ye bakye ekunda. ³⁰ Batoma waaute bee o imbanga, baesi yaangana wali Yesu, bamoimosi maphoo manso makyelaka bee na mateyaka be. ³¹ Pho bato baikye babaka basekane oka Yesu, Yesu na baekosi bee tebaikaka zwa ngonga ya iza, yango mena amba ya wo na bee yokye: Yaka tomene wali bato, tokye luka elele eya bese pho tokute zaa tombe naema. ³² Bobele bamba ya baa o vato bakye bee mampenza o elele eteeli bato. ³³ Waaba bee bakye babona, bato babaweni, babasososi. Babaka baute o nkyisi inso na mambangu, bakye koma o boo o elele eyalukaka Yesu na baekosi bee ikyende. ³⁴ Waaseme be, Yesu amba ya abwa o vato, aweni moluku nwa bato baikye. Abaokyelaka ngongo boikye pho babaka ndokolo mampate mazangyi mookosi, amba tata ibateya maphoo maikye. ³⁵ Walekana bunya, baekosi bamba ya kyende oli Yesu, bamba ya wo ne bekye: Bunya bolekaa, elele eye eli itakye na lombo. ³⁶ Buya bato obotshe bakyende o manzabi, na onkyisi ya mambale, pho bakye miombela ntoma ya iza. ³⁷ Yesu amba ya babuyisa yokye: Be mampenza obaphe ntoma ya iza. Baekosi bekye: Kozingye obotshe banga toombe mapa ma badenali nkama ibale pho ya izeya moluku munso mumu? Na bo toombi mapa ma badenale nkama ibale pho ya izeya moluku munso mumu ete maabakokye. ³⁸ Yesu amba ya batuna yokye: Oli na mapa bo? Taa kye kyeka! Waakye kyeka be, bamba ya moimola bekye: Toli na mapa matano na

swe ibale.³⁹ Ndokolo kambe ya toma baekosi bazasa bato banso o nkata, biboko biboko.⁴⁰ Babazasaka na ndongo, muna nwa munkama, mooyoko nwa mako matano.⁴¹ Yesu aesi ya kpa mapa matano mamana na swe ibale, atombi miyo o ikolo abondesi Nwaphongo. Waunva yo ibondele, akyesi mapa, amaphe baekosi obotshe bakabele bato banso. Akuli kyela na swe nde bomo.⁴² Bato banso baazaka baokaka.⁴³ Baekosi bamba ongo bikyesi ba mapa na ba swe baa otwaka be, batonzaka banyanzima iko mbuka babale.⁴⁴ Motango nwa bato banso baazaka mapa mamana, o itanga nde bampele, nwabaka nkoto itano.⁴⁵ Sakoko, Yesu aesi ya toma baekosi obotshe ba baa o vato, bakatisa, bakye moziya o boo o mokukulu moyoko o mokyisi nwa bato o mokyisi nwa Betesaida. Mina wamo, aesi ya buya na moluku nwa bato babaka wamo o nkyisi ya be.⁴⁶ Waunva yo ibuya, aesi ya kye bondele o ikolo sa ngomba.⁴⁷ Waainda bunya, baekosi bataka baa onte ya ebale sa bokomakye. Kasi Yesu abaka yo mampenza o mokukulu.⁴⁸ Awenekye baekosi banwane na iluka pho eweele yabaka kyebabuya na minsima, Waa munkukutu, Yesu amba ya babenga na makolo o ikolo sa maa, aunvaka na balekana.⁴⁹ Waamowene bee katambule o ikolo sa maa na makolo, baumunyaka obotshe eli mozisi. Bamba ya anwana,⁵⁰ pho bee banso bamowenekye, batondaka na bobo. Yesu amba ya wo na bee yokye: Ititala, bee salota, eli nde nga!⁵¹ Amba ya baa o vato phaabaka be, eweele eesi ya ema. Baeskosi bakamwaka na boikye.⁵² Pho na waakyelaka Yesu elekyesako ya izeya bampele mapa, tebaikaka soslo, malondo ma bee mabaka makuwe.⁵³ Waaunva bee ikatisa ebale, baesi yakye seme o Genezalet.⁵⁴ Waaphwa bee o vato, sakoko bato, sakoko bato baesi ya eba obotshe eli Yesu.⁵⁵ Bobele bamba ya kyilingana o nkyisi ya bee inso, ikyemipha bato banso baa malosi, babanyanye mi matoko bakyekye na bee o bilele binso baokaka bee obotshe Yesu ali wamo.⁵⁶ Bilele binso baabaka Yesu kakye mikyende, ebe o nkyisi iinene na iinkyiky na yaa mangonda, babaka bakye milangya bato baa malosi o munsongo. Banyingonelaka na Yesu bekye: Obale bakume nono songye ya etobu ya we. Emba, banso baamokumaka, babikaka.

Chapter 7

¹ Mokolo monomo Bafalisayi na bateye ba Mibeko bayoko bautaka o Yelusaleme, baesi yaangana oli Yesu.² Waawene bee obotshe baekosi ba Yesu bayoko baze ntoma na sokoto sakunyola nse, bo kowo mateya ma bankoko,³ pho Bafalisayi na Bayuda banso bakumolaka mibeko ma bankoko, o boo pha iza ntoma, ela bakunyosi nse bo wa teyaka bankoko.⁴ Bo baute o zando, te bakokyi iza bo tebakunyosi bo kowo mibeko ma be. Bali na maphoo masuu maikye ma bankoko maakumole be, maphoo me mango mama: Ikunyola binywele, mambongo, manzongo maa bibende, na biziye.⁵ Yango mena Bafalisayi na bateye ba Mibeko bamba ya tuna Yesu bekye: Pho ya'ye baekosi ba we te baakumole mibeko ma bankoko, baze ntoma sa kunyola nse?⁶ Yesu amba ya babuyisa yokye: Moimosi Isaya alongaka nde phele waawo yo pho ya Yesu obotshe: Bato baba bankumole nde na maloba, kasi o mandondo bali itakye na nga.⁷ Losambo la bee loli nde pha, bateya nde mibeko miute na bato, bekye maphoo ma nga Nwaphongo.⁸ Yesu akuli wo na bee yokye: Komanya mibeko ma Nwaphongo pho ya ikumola mibeko ma bato.⁹ Koebe na bola nde ile mibeko ma Nwaphongo pho ya ibanza mibeko ma bankoko.¹⁰ Pho Mose awo yokye: Kumola nyongo na ongo. Kasi owa motola nyango na ango, basengyesi imoboma.¹¹ Ka koteya bobo: Moto takokyi iwo na nyango ebe na ango yokye: Mbolo iunvakyi nga iesunga na yango, nataa iphe Nwaphongo, kyelukye iwoo obotshe mbolo me ibuto kolobane.¹² Bo bakyesi babona, mena bamokatesi ikula sunga nyango na ango.¹³ Na bomo, mena kooto Nsimo ya Nwaphongo na mateya ma bankoko maateya be. Kokyele maphoo masuu maikye nde bomo.¹⁴ Nsima me Yesu akuli ya banga moluku nwa bato, amba ya wo na bee yokye: Okyemela, bee banso ososolo na bolaa.¹⁵ Ekpele enso eekyenyo onte ya moto, tekokyi oto ndondo ye, kasi nde maphoo matokolo o ndondo ya moto, eli mee maamooto.¹⁶ Ooli na matoo ma ioka, aokye!¹⁷ Waaio baabaka ne, anyosi o ingambi, baekosi baesi ya motuna ntina ya ete me.¹⁸ Yesu amba ya wo na bee yokye: Na bee naino tosososi? Toebe obokye ekpele enso ekye nyolo onte ya moto teekokyi itokolo ndondo ye?¹⁹ Pho ekpele me te nyolo o ndondo ye, kasi kye nyolo nde o ibu, nsima kaetokolo o ziky. Na ete me, Yesu ateya obotshe ntoma inso ili ndaa pho ya iza.²⁰ Akulaka wo yokye: Kyeoto moto nde ekpele ekyetokolo o ndondo ye.²¹ Pho maumunya manso maabe maute o ndondo ya moto, booli: Bondumba, iiba, iboma bato,²² ikyela baphemba, imengyela, ikyela bato bobo, ikosa, ikyela mobulu nwa babasi na bampele, zuwa, ikata bole, lolendo, bobubusi.²³ Maphoo maabe manso mama matokolo o ndondo ya moto, mee mambe mooto.²⁴ Yesu aesi ya mana o elele me, akye o nkyisi iili phenephe na mokyisi nwa Tula. Aesi ya nyolo o ingambi sonoso pho taikaka zinga obotshe bato baebe wali yo. Kasi na bo babona, bato baebaka nde elele eli yo.²⁵ Nwanwasi monomo otoika ba Moyuda abotama o Fenisi. Nwanwasi me abaka na nwana we wa nwasi, abaka na bolobo bobo.²⁶ Waoka yo nsimo ya Yesu, sakoko aesi yakye mivaka o makolo me, amba nyingonela na Yesu obotshe atokolo bolobo bobo o nzoto ya nwana we.²⁷ Yesu amba ya wo ne yokye: Tale naino bana bazee phanza baokye, pho teli bolaa obotshe okpe mapa ma bana omavakyele bana ba manva.²⁸ Nwanwasi me amobuyisaka yokye: Eli bomo, Nkolo, ka bana ba manva nga bakute zaa nono ina mpusu ikilasa bana onse ya mesa.²⁹ Yesu amba ya wo ne yokye: Ee mama, pho ya mobuyisesi nwa we molaa maamuna, butwa o ingingambi sa we, bolobo bobo botokosi o nzoto ya nwana wa we.³⁰ Waabutwa nwanwasi me o ingambi se, akye takana nwana we amilangye o ntangye, bolobo bobo botokolelekyi.³¹ Yesu amba ya mana o nkyisi iili phenephe na Tula, alekaa ya mokyisi nwa Sidona, aktise Dekapole wakoma yo o maa manene ma Galileya.³² Omo, baesi ya moyelela na moto owa loko, abaka na na' ikyekumisa. Bato me babaka banyingo nele ne obotshe amotandele maboko pho ya imobikya.³³ Yesu amba ya mokpa, akye ne nwana imbale, itakye na moluku nwa bato. Amunyose nse o matoo, amitowi matee o nsee, amotasee na mango o lolee.³⁴ Bobele, Yesu amba ya tomba miyo o ikolo, auye moo, amba ya wo na moto me yokye: Ephata! Kyelukye iwo obotshe matoo zibwa!³⁵ Mina wamo, matoo ma moto me mazibo, lollee le loingo, abuto iwo na bolaa.³⁶ Yesu akatelaka

bato me baabaka wamo obotshe bee saumola nono moto monomo. Na bo wabakatelaka yo babona, babaka bakye miimola nde inso ya kyelaka yo.³⁷ Bato bakamwaka nde bokamo bekye: Inso iikyikyele yo ili nde ndaa! Kaingole matoo ma bato baa loko, pho babutwe ioka, kawoya na bato baa mbubu!

Chapter 8

¹ Nde minkolo me, bato baikye bakulaka yaangana wali Yesu. Kasi bo toikaka baa be na ntoma ya iza, Yesu amba ya banga baekosi be, amba ya wo na bee yokye: ² Nali na ngongo pho ya bato baba, baambokyela na ga wawa nkolo iyato, kasi inwanwa eye tebakuli baa na ekpele ya iza. ³ Bo na babuye o mangambi ma bee na nzala, bamokye kpaa phikiyi o nzela, pho bayoko bauta itakye. ⁴ Baekosi bamba ya mobuyisa bekye: Wawa toli o bokye, tomozwa mapa ma ibaphe bi obotshe bazee baokye? ⁵ Yesu amba ya batuna yokye: Oli na mapa bo? Baekosi bekye: Toli na mapa sambo. ⁶ Emba Yesu amba ya wo na bato banso obotshe bazale o nse. Aesi ya kpa mapa sambo maamana, aphe Nwaphongo melesi, amateni aphe baekosi obotshe bamakabele bato bansao. Bakyelaka nde bomo. ⁷ Bakulaka ba na na' banaa swe bakyikyi. Yesu akuli phe Nwaphongo melesi pho ya swe me, aiphe baekosi bee obotshe bakule ikabela bato. ⁸ Bato banso baazaka baokaka. Baekosi baongoko ntoma yaotwaka bee, batonzaka banyanzima sambo. ⁹ Bato banso baazaka babaka phenephene nkoto ine! Bobele Yesu amba ya babuya o nkyisi ya bee. ¹⁰ Waunva yo ibabuya, ndokolo kambe ya kpela o vato yo na baekosi bee, bamba ya kye o manyete ma Dalamana. ¹¹ Mokolo monomo Bafalisayi baesi ya tokolo, batati iika ziko na Yesu. Pho ya imumeka, bamba ya motuna obotshe akyele iyaa pho ya iteya obotshe maphoo maakyele yo maute oka Nwaphongo. ¹² Yesu aumesi, amba ya wo yokye: Pho ya ye bato ba lolu eye batune ikyela iyaa? Na wo na bee nde phele, esikyele nono iyaa sonoso! ¹³ Bobele, aikiyi baika, akuli kye kpela o vato, aesi ya katisa o mbale eya mokukulu mooyoko nwa maa. ¹⁴ Baekosi babungaka iphila mapa, babaka nde na ipa sonoso bobele o vato. ¹⁵ Yesu amba ya wo na bee yokye: Oebakye! Kyeba na siulole mapa sa Bafalisayi na ba Elode. ¹⁶ Baekosi, bee na bee baikaka ziko beekye: Awo babona pho teloli na mapa. ¹⁷ Yesu aebaka maumunya ma bee, amba ya batuna yokye: Pho ya ye bee koikye ziko obokye toli na mapa? Bee naino tosososi? Naino tobamze? Malondo ma bee makuwe? ¹⁸ Oli na miyo, toowene? Oli na mato, tookye? Obungyi elekyesako eyakylaka nga? ¹⁹ Mokolo nwa zeyaka nga bampela nkoto itano mapa matano, wabutwaka na banyanzima bo baatonzaka bee na bitee bya tonzaka bee? Baekosi bamobuyisaka beke: Tobutwaka na banyanzima iko mbuka babale. ²⁰ Yesu akuli batuna yokye: Mokolo nwa ezeyaka nga bato nkoto ine mapa sambo, wabutwaka na banyanzima bo na bite batonzaka bee na baaotwaka bee? Baekosi bamobuyisaka bekye: Tobutwaka na banyanzima sambo. ²¹ Bobele, Yesu amba ya wo na bee yokye: Bee naino tosososi? ²² Yesu na baekosi be baesi ya koma o mokyisi nwa Betesaida. Omo, bato bambaa yeleda Yesu moto owa pholo miyo. Bamba ya nyingonela ne obotshe amotasa. ²³ Yesu amba ya kpa moto owa pholo miyo o eboko, akye ne o ebonga ya mokyisi. Aesi ya motowa matee o miyo, amba ya motanda maboko, amba ya motuna yokye: Kowene nwana ekpele? ²⁴ Moto owa pholo miyo amba ya zibola miyo yokye: Nawene bato. Nabawene ndokolo Nete kasi batambule. ²⁵ Bobele amba kula motasa o miyo, abuto iwene na bolaa, abikiyi, abuto iwene mbolo inso na bolaa. ²⁶ Bobele, Yesu amba ya mobuya o ingambi se, yokye; sazwa ya muunsongo. ²⁷ Yesu na baekosi bee baesi ya kyende o nkyisi yiili phenephe na Sezare Filipe, mokyisi nwa Filipe. Waaba bee o nzela, Yesu aesi ya tuna baekosi bobo: bato ba wo obotshe nga nali nzaa? ²⁸ Baesi ya mobuyisa bekye: Bakiyi baetangye Yoane Mobatise, bana baetangye moimosi Eliya, baayoko ba wo bekye oli monomo na baimosi ba kalakala. ²⁹ Yesu akuli ba tuna yokye: Ka bee, kowo obotshe nga nali nzaa? Petelo aesi ya mobuyisa yokye: Oli Klisto. ³⁰ Emba Yesu abakatelaka na bokusi obotshe bee saloumola nono moto. ³¹ Bobele, Yesu aesi ya tata iteya baekosi bee yokye: Esengyesi obotshe nga, Nwana wa Moto nawene malosi maikye. Bankumu ba ingoma, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko bamunde. Bamumboma, kasi o nsima ya nkolo iyato namokundwa. ³² Abawolekye nde pwa pwa. Petelo amba ya mokpa, akye nee nwana imbale, atati imoyaa yokye: Sawoko baabona. ³³ Yesu amba ya ekpana, akyekyi baekosi, amba ya phaphala na Petelo yokye: Mana wawa Molemba! Maumunya ma we temali maaka Nwaphongo, mali nde maaka bato ba mokyisi. ³⁴ Bobele, Yesu aesi ya banga bato na baekosi bee, amba ya wo na bee yokye: Bo moto kalukye imbenga, yo sakula lika bolaa phe mampenza, anyanya ekulusu ye, embaa ambe mbenga. ³⁵ Pho moto okolukye ibikya bomoo phe aabobungya. Ka owamobungya bomoo phe pho ya nga na pho ya iimola Nsimo Elaa, aabobikya. ³⁶ Na bo moto amizweesi ezwele enso eli o mokyisi, kasi abungye bomoo phe, ambi zwa ekpele ye? ³⁷ Ekpele ye ekokyi yo ambya pho ya iikola bomoo phe? ³⁸ Bato ba lolu eye bakyele masumu te baa lote na Nwaphongo. Bo moto aokyi nsoo ya imbenga, aokyi na nsoo ya imola Nsimo ya nga oka bato baabana, inga Nwana wa Moto nde bomo me, naamoka nsoo waamoya nga na Baanze bansantu o nkyemo ya Tata.

Chapter 9

¹ Yesu akuli wo na bee yokye: Nde phele na wo na bee ngakye: Bokonzi pha Nwaphongo pha moya na mwiya, naino bayoko bali na bee wawa sataa waa. ² Nsima ya nkolo motoba, Yesu aesi ya kpa Petelo, Zake na Yoane. Akye na bee o ngomba yonoyo eyaanda, itakye na bato. Omo, babaka nde bee mampenza. Nzoto ya Yesu yeesi ya butwa ndengye esuu o miyo ma bee. ³ Bitobu be babutwaka ingyengye na bokusi. Babutwaka bitane pee na ndengye yonoyo obotshe moto monomo o mokyisi takokyi ikunyola bitobu pee pee babona. ⁴ Bobele, baekosi me baato baesi ya wene Eliya na Mose bawono na Yesu. ⁵ Emba Petelo amba ya wo na Yesu yokye: Moteye, eli bolaa obotshe tobeye wawa! Totongye ndalaku iyato, monomo pho ya we, muna pho ya Mose mooyoko pho ya Eliya! ⁶ Petelo ababangaka saeba ikiyi wo yo, pho ebee yo ebe bebi ne bawenekye inganga siikye. ⁷ Emba impata sonoso siesi ya baziba. onte ya impata me, nwesi monomo moesi

ya okana mowo bobo: Oyo Nwana wa nga owa nsomi, omookyee! ⁸ Mina wa mo, baekosi bayekyi na mbale na mbale, tebakuli wene moto mosuu, nde Yesu yo mampenza. ⁹ Waaba bee baute ngomba, Yesu abakatelaka yokye: Saika imola na moto monomo maphoo maweni bee mama, tee nono mokolo Nwaamokundwa Nwana wa Moto onte ya bawee. ¹⁰ Bazitaka maphoo me kasi babaka bamitune bekye: Ikundwa onte ya bawee nkyeneluka iwoo bo? ¹¹ Bobele, baesi ya tuna Yesu beekye: Phoya ye bateye ba mibeko bawo bekye: Esengyesi obokuye Eliya ata kula yaa phanza, Masiya amba yaa nsima? ¹² Yesu amba ya babuyisa yokye: Eli bomo! Esengyesi obokye Eliya ayee phanza iya bongya maphoo manso. Ka pho ya'ye yakomama o buku pha Nwaphongo obotshe Nwana wa Moto amowene bolosi boikye, bamba ya mosemola? ¹³ Kasi nga nawo na be ngakye: Eliya ka aunva yaa, bato baamokyelela maphoo manso mabe bowa zingaka mandondo ma bee, nde bo wa koma bee o buku pha Nwaphongo pho ye! ¹⁴ Waa koma bee phenephe na baekosi baayoko baikalaka, baweni bato baikye balungye baekosi mr, bateye ba Mibeko baikye na be ziko. ¹⁵ Waa wene bato me Yesu, bakamwaka na boikye, bakyilinganaka ikye mobeya. ¹⁶ Yesu amba ya tuna baekosi be yokye: Lowoo ye lookyele bee na be zoko? ¹⁷ Moto mono onte ya bato babana amo buyisaka yokye: Moteye, naeyelelakyi na nwana wanga wa lele pho ali na bolobo bobe phamobuya mbubu. ¹⁸ Bilele binso biimoakya bolobo me, bomovakye onse. Nwana kabutwe itokolo lulu o munoko, kaze na mino, nzoto kyimbe na etetala ne. Naongakyi na baekosi bawe obotshe batokolo bolobo me, kasi tebaikyi koka. ¹⁹ Yesu amba ya wo na be yokye: Oo, bee toli nde na ianola! Esengyesi obotshe nakule baa na bee bileko bo, obotshe oombe anola? Inzelele na nwana me wawa. ²⁰ Bamba moyelela na nwana me. Waawene bolobo bobe me Yesu, phamba ya nyingyinya nwana me nabokusi. Nwana me aesi ya kaa o nse. Abuto ikulubana, bibi lulu lomotokolo o munoko. ²¹ Yesu amba ya tuna anga wa nwana me yokye: Ambokyele na bolosi me mambula bo? Anga wa nwana yokye: Pha tata ne nono wa bonwana. ²² Sooso bolobo me bomovakye o nwenya, ebee na o maa nde obotshe bo mobome. Kasi bo wa mokoka, olookyele ngongo, olosungye! ²³ Yesu amba ya wo ne yokye pho ya'ye owo wekye: Bo namokoka? Oebe obotshe: maphoo manso makokyi ikyelama pho ya moto okoanole Nwaphongo! ²⁴ Sakoko anga wa nwana atati ianwana yokye: Naanosi, kasi insungye pho sili na ianola siikye! ²⁵ Waawene Yesu bato baikye baye wali bee na mankyee, aesi ya phaphala na bolobo bobe me yokye: Iwe bolobo bobe pha buya nwana mbubu na loko, na wo na we ngakye: Tokolo o nzoto ya nwana oyo, na mbala sakula mobutolela. ²⁶ Bolobo me boesi ya lika nwaangye, boesi ya nyingyinya nwana na bokusi, phamba ya tokolo. Nwana aesi ya butwa ndokolo moto awe. Yango mena, bato baikye babaka wamo bekye: Nwana me awee! ²⁷ Kasi Yesu amba ya mokpa mi eboko, amolangosi. Nwana me amba ya teme. ²⁸ Nsima me Yesu aesi ya butwa o ingambi. Waaba yo na baekosi bee na be, baekosi bamba ya motuna bekye: Banga, telokyi koka itokolo bolobo me pho ya'ye? ²⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: Malobo maabe mandengye mena makokyi itokolo nde na ibondeli. ³⁰ Yesu na baekosi be baesi ya mana o elele me, baesi ya lekana o manyete ma Galilaya. Yesu taikaka benela obotshe bato baebe elele eli yo. ³¹ Pho abaka baekya baekosi bee bobo: Nga Nwana wa Moto bamunzambya o maboko ma bato, bamumboma, kasi nsima ya nkolo iyato namokundwa. ³² Kasi baekosi tebaikaka sosolo ntina ya maphoo ma woko yo, bailaka na imotuna ntina me. ³³ Yesu na baekosi bee baesi ya koma o Kapalanauma. Wanyolo be o ingambi, Yesu aesi ya batuna yokye: Lowo ye lobakyi bee koikyele ziko o nzela? ³⁴ Kasi baekosi baikalaka bese, pho babaka baikye ziko o nzela pho ya ieba nzaa oolekyi na ngambo onte ya be. ³⁵ Bobele, Yesu aesi ya zala, aesi ya banga baekosi bee banso iko mbuka babale, amba ya wo na be yokye: Bo moto kalukye ibaa owa o boo, esengyesi obotshe abe o mbomela ya banso, aambe kula ba owa etoma ya bee. ³⁶ Bobele Yesu aesi ya kpa nwana omokye, amoteye onte ya be, amobebi, amba ya wo na be yokye: ³⁷ Moto nzaa owa moyamba nwana omokye boli oyo bobo pho ya nga, mena anzambi nde nga mampenza. Ka owa munzamba, taikyi yamba nde nga mame, kasi ayambi na Nwaphongo owantoma. ³⁸ Yoane aesi ya wo na Yesu yokye: Moteye, towenekyi moto monomo katokolo malobo maba na nkombo ya we. Tomokatelaka pho taikaka ba monomo na banga. ³⁹ Yesu amba buya yokye: Bee samokatela! Pho moto takokyi ikyela elekyesako na nkombo ya nga nsima ambe kula nvole na bobe. ⁴⁰ Pho moto ootoolotemele ali na banga mbale. ⁴¹ Nde phele na wo na be ngakye: Moto owa moephe nono kopho ya maa ma inywa pho be oli bato banga, Klisto, nde phele amozwa mbano ye. ⁴² Ye su amba kula wo yokye: Ka bo moto nza katomisa monomo bali na ianola sikyiki oka nga obokye bakyele bobe, esengyesi obokye batingya moto me ibanga sinene o nkyingo, bamovakye o ebale. ⁴³ Bo eboko ya we kyeetome ikyela bobe, oetene! Pho elekiki bolaa inyolo o lola na eboko yonoyo, na ikyende na maboko manso mabale o lifelo, onwenya moote mozime. ⁴⁴ Omo, nkuu ikyi twe nzoto ya bato teyiwe, na nwenya temoozime. ⁴⁵ Bo ekolo ya we kyetome ikyela bobe, oetene pho elekiki bolaa inyolo o lola na ekolo yonoyo, na ikyende na makolo manso mabale o lifelo, o nwenya moote mozime. ⁴⁶ Omo, nkuu ikyi twe nzoto ya bato teyiwe, na nwenya temoozime. ⁴⁷ Ka bo ziyo sawe sietome ikyela bobe, osi phengolo! pho elekiki bolaa inyolo o bokonzi pha Nwaphongo na ziyo sonoso, na ikyende na miyo manso mabale o liphelo. ⁴⁸ Omo, nkuu ikyitwe nzoto ya bato teyiwe na nwenya temoozime. ⁴⁹ Bato banso bamolekana o nwenya obotshe babongo, nde bokokyele bee mokpa o ntoma obotshe ibongo. ⁵⁰ Mokpa elii ekpele elaa. Ka bo mokpa mumani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye? Baka ndokolo mokpa onte ya bee, oombakye baa na bese onte ya bee.

Chapter 10

¹ Bobele Yesu aesi ya mana o Kapalanauma, aye o nkyisi ya manyete ma Yuda. Nsima aesi yaakala o mokukulu mooyoko nwa Yaladene. Omo, bato baikye bakulaka angana waalo yo, aesi ya tata ibateya bo waamelekye yo. ² Bafalisayi bayoko bayakaka wali Yesu pho ya imumeka, baesi ya motuna bekye: Lele akokyi ile nwasi we? ³ Yesu amba ya babuyisa yokye: Mobeko ye nwa ephekye Mose? ⁴ Bafalisayi bekye: Mose abambyaka nzela obotshe obo pha ile nwasi o bolonga, esengyesi

obotshe lele amokomele mokanda nwa imole obotshe bolonga bowee. ⁵ Kasi Yesu yokye: Mose aekomela mobeko mamuna pho ya mandondo makusi ma bee. ⁶ Kasi uta o etatele ya mokyisi, Nwaphongo akyelaka nwawasi na lele. ⁷ Yango mena, lele amoika ika nyango na ango, amokye aangana elele yonoyo na nwasi we. ⁸ Bee banso bamobutwa moto monomo. Nde bommo, tebakoli baa bato bable, kasi babuto nde moto monomo. ⁹ Emba bo Nwaphongo ambo anginyina nwanwasi na lele, moto sa bakabinya. ¹⁰ Waba Yesu na baekosi bee o motema nwa ingambi, baekosi bakulaka motuna pho ya lowoo laiboma bolonga. ¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: Bo lele ale nwanwasi we, akye longa mosuu, mena akyeleli nwanwasi we owa phanza bobee pho akyemba. ¹² Ekoli baa nde bommo, bo nwanwasi alee lele we, akye zala na lele mosuu, mena akyesi phemba. ¹³ Mokolo monomo, bato basuu bayaka na bana ba bee oli Yesu obotshe aba pambole, kasi baekosi babaka babakatele. ¹⁴ Waawene Yesu obotshe babakatele, aesi ya tembe na baekosi bee yokye: Bee le ibakatela! Le bana bakyee baye oka nga, pho bokonzi pha Nwaphongo boli bato baali ndokolo bana bakyee. ¹⁵ Nde phele na wo na bee, ngakye: Bo moto taanosi bokonzi pha Nwaphongo ndokolo nwana mokyee, takokyi inyolo omo. ¹⁶ Bobele, Yesu aesi ya bebe bana me, abapambosi. ¹⁷ Waa ba Yesu kalukye na ikyende o Yelusalem, moto monomo aesi na mbangu oka ye. Akye mokusamela. Amba ya motuna yokye: Moteye molaa, nakyele bo pho nazwe bomoo pha bobele? ¹⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Pho ya'ye kontangye moto molaa? Moto molaa tali, bo teebe nde Nwaphongo. ¹⁹ Koebe mibeko mimi: Saboma moto, sakyela baphemba, sa iba, satemele moto bonzoka bobee, sakpa mbolo ya bato na malondo mabe, kumola nyongo na ongo. ²⁰ Moto me amba ya wo ne yokye: Moteye, nakumole mibeko minso mamina bonwana pha nga. ²¹ Yesu amba ya mokyeka na miyo maala yokye: Oikasi na lowo lonolo, lee lolu: kyeungya mbolo ya we inso, okpe baphalanga me obaphe babola. Mena wamozwa bomengo o ikolo. Emba ombe ya mbenga. ²² Waaoka moto me babona, yo munso anyibi, aesi ya butwa na ngongo, pho abaka moto wa ezwele iikye. ²³ Bobele, Yesu aesi ya kyeka baekosi bee banso baamolungyaka, amba ya wo na bee yokye: Eli nkamba pho ya bato ba ezwele inyolo o bokonzi pha Nwaphongo! ²⁴ Baekosi bakamwaka na maphoo me. Kasi Yesu akulaka wo na bee yokye: Bana banga, wali nde nkamba o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo! ²⁵ Eli nkamba pho ya nyama enene boli Shamo o itubana o iluu sa solu. Kasi nkamba kyiimbe kula lobo pho ya moto wa ezwele o inyolo o bokonzi pha Nwaphongo. ²⁶ Baekosi bakulaka kamwa na boikye, bawoko onte ya be, bekye: Ka bo ebe babona, ombi koka ibika nza? ²⁷ Yesu abakyekeyi, amba ya wo na bee yokye: Moto takokyi imibikya yo mampenza, kasi nde Nwaphongo moto ookokyi imobikya, pho Nwaphongo akokyi ikyela maphoo manso. ²⁸ Emba Petelo amba ya wo ne yokye: Kyeka! Banga baba toikyi ika inso yaabaka na banga, tobuto ikye miebenga. ²⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Nde phele nawo na bee, ngakye: Bo moto aikyi ikaa ingambi se, ebe banaanyango, ebe nyango na ango, ebee bana bee, ebe na manzabi me, pho ya nga na pho ya Nsimo Elaa, ³⁰ moto me amokula izwa mbala munkama o mokyisi mumu. Ebe mangambi, banaanyango, bana, na manzabi. Aamba na nyokomo pho ya nga. Kasi mi nkolo yaa moyaa, amozwa bomoo pha bobele. ³¹ Bato baikye bali o boo lolu eye, bamobutwa baa o nsima, emba baikye baali lolu eye o nsima, bamobutwa baa o boo. ³² Waaba Yesu na baekosi bee bakyende o Yelusalem, Yesu abaka katambule o boo pha be. Baekosi babaka na boilakye pho bakyende o Yelusalem, bato baayoko babaka na bee babaka na bolotakye. Yesu amba yaangyina baekosi bee iko na babale, atati ibaimola maphoo maamoyelela. ³³ Amba ya wo na bee yokye: Okyemela! Inwanwa eye tokyende o Yelusalem, omoo, nga Nwana wa Moto bamunzambya oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na baeteye ba mibeko. Bamuntenela bolombe pha iwaa, bamba na nzambya oka bato bate baebe Nwaphongo. ³⁴ Bamunzakya, bamuntowa matee, bamumbinda phimbo, baamba na mboma. Kasi nsima ya nkolo iyato namokundwa. ³⁵ Bobele, Zake na Yoane, bana ba bampele ba Zebede, baesi ya kye oka Yesu, bakyee wo ne bekye: Moteye, tozingye obotshe olokyelele maphoo mamoyonga banga. ³⁶ Yesu amba ya batuna yokye: Bee kotingye obotshe naekyelele ye? ³⁷ Bamba mobuyisa bekye: Waamokoma we o bokonzi phaa we pha nkemo, olozasaka phenephe na we, ona bii boloo pha we, omoyoko bii bowe pha we. ³⁸ Kasi Yesu amba ya wo na bee yokye: Bee toebe lowo loongye bee. Kopho ya bolosi eyamunywa nga, bee wamoenywa? Na ibatisa sa minyoko saamozwa nga, bee waasizwa me? ³⁹ Bamobuyisaka bekye: Tomokoka. Yesu ambakula wo na bee yokye: Nde phele kopho ya bolosi eyamunywa nga, na bee wamoenywa me. Ibatisa sa minyoko sa mozwa nga na bee wa sizwa me. ⁴⁰ Kasi lowoo la izasa bato, ona bii boloo, omoyoko bii bowe pha nga, telokyekeyi nga. Biziye me bili pho ya bato baunva bongya Nwaphongo. ⁴¹ Waoka baekosi iko bayoko lowo me, babuto iyokyelele Zake na Yoane yoo. ⁴² Yesu aesi ya babanga bee banso wali yo, amba ya wo na bee yokye: Bee koebe obotshe bato bawene bee ndokolo bakonzi ba bapakano, bakonza bato ba be, bato baanene baweninya bato ba bee mpasi. ⁴³ Nzuka onte ya bee baekosi tewali baabona. Bo monomo na bee kalukye ibaa o boo, esengyesi obotshe abe moombo wa bato banso. ⁴⁴ Pho nga Nwana wa Moto siika yaa obotshe bato bankyelele. Kasi naya nde obotshe nabakyelele, naambe ambya bomoo pha nga pho ya iikola bato baikye o boombo. ⁴⁵ Bobele, Yesu na baekosi bee baesi ya koma o Yeliko. Waaba bee na moluku nwa bato batokolo o Yeliko, moto monomo owa pholo miyo abaka wamo. Nkombo ye Balatime, nwana wa Time, abaka kazale imbale ya nzela pho ya iongaka. ⁴⁶ Waaoka yo obotshe eli Yesu wa Nazalet moto okolekane, abuto ianwana, yokye: Yesu, Nwana wa Davidi, inzokyele ngongo. ⁴⁷ Bato baikye baphaphalaka ne, bekye: Kanga munoko! Kasi yo akulaka anwana nde na bokusi, yokye: Nwana wa Davidi, inzokyele ngongo. ⁴⁸ Yesu aesi ya teme, amba ya wo yokye: Omobangye! Bamba ya mobanga, bekye: Salota! Teme, kaebangye! ⁴⁹ Bobele amba ya vaka munoko nwe, angbengo, akye oli Yesu. ⁵⁰ Yesu amba ya motuna yokye: Kotingye obotshe naekyelele ye? Moto owa pholo miyo amba ya mobuyisa yokye: Moteye, kyela obokye nakule wene. ⁵¹ Emba Yesu amba ya wo ne yokye: Kyende! Ianola sa we siebikye! Mina wamo, moto me owa pholoko miyo abuto iwene. Abuto ikyemikyende na Yesu.

Chapter 11

¹ Yesu na baekosi bee baesi ya koma phenephe na Yelusaleme. Waata baa bee o Betani, phenephe na Betafaze, o ngomba ya nzete ya ikyibangye bee ba-Olive, Yesu aesi ya toma baekosi bee babale, ² yokye: Kyende o mokyisi mooli o boo. Bo okomi omo, wamokye wene nwana wa mpunda bamotingye. Naino moto ta baa mi yango. Bee oeyingole, oye na yango wawa. ³ Ka bo moto aetuni obotshe koeyingole pho ya'ye? Bee omobuyisaka obotshe: Nkolo asengyesi na yango, amokula ebuyisa yango wawa izele. ⁴ Bobele, baekosi me baesi ya kyende. Wakoma bee omo, bakye zwa nwana wa mpunda o munsongo, atingyi o nzee o mozibo nwa ingambi sonoso. Bamba ya eyingola. ⁵ Bato baayoko babaka wamo bamba batuna bekye: Bee mena kokyele'ye? Koingole nwana wa mpunda pho ya'ye? ⁶ Baekosi me bamba ya mobuyisa bo wawoko Yesu na be. Emba bato me bamba ya bale bakye na yango. ⁷ Baekosi baesi yakye na nwana wa mpunda me ooli Yesu. Bawasi bitobu ba bee o ikolo sa nwana wa mpunda me, Yesu amba ya zala o ikolo sa yango. ⁸ Bato baikye bawalaka bitobu ba bee o nzela. Waayoko bakyelaka nkanga yatenaka bee o manzabi, o nzela. ⁹ Bato baabaka batambule o boo pha Yesu, na baabaka o nsima ye, babaka baanwane bekye: Ozana! Nwaphongo apambole oko ye na nkombo ya Nkolo! ¹⁰ Nwaphongo apambole bokonzi booye, bokonzi pha mokonzi Davidi nkoko wa banga! Ozana oka Nwaphongo owa ikolo! ¹¹ Waakoma Yesu o Yelusaleme, aesi ya kyenyolo o Tempelo. Waaunva yo ikye miekyeka, amba ya butwa yo na baekosi bee iko mbuka babale o Betani pho bunya phalekanaka. ¹² Mokolo nwa nsima, Yesu na baekosi bee baesi ya mana o Betani, Yesu aesi ya oka nzala. ¹³ Aesi ya wene na itakye nwete monomo nwa Fige nwa lebolo, amba ya kye mokyeka naa amozwa mbuma omo. Waakoma yo phenephe na nwete me, akye wene nde maakyi na maakyi, pho imbele sikute mbuma te sataaka koka. ¹⁴ Yesu amba ya wo na nwete me yokye: Moto nono monomo etakule zaa mbuma ya we! Na baekosi bee baokaka bo wawoko Yesu na nwete me. ¹⁵ Yesu na baekosi bee bakuli koma o Yelusaleme. Yesu aesi ya nyolo o Tempelo, atati iwinya baungye na baombi ba mbolo o mokpengba nwa Tempelo. Aesi ya bumbya ba mesa ba baendinye ba baphalanga. Akuli na bumbya biziye ba bato baungya mankotonwenya. ¹⁶ Akatelaka bato banso obotshe moto salekana na ephesi o Tempelo. ¹⁷ Bobele, Yesu amba ya teya bato obotshe: Nwaphongo kawo o buku phe yokye: Bamobanga ingambi sa nga ingambi sa losambo pho ya mabota banso. Amba kula bakya yokye: Ka bee osibuye ibombo sa baibi! ¹⁸ Bokonzi pha banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko, baokyi lowoo loleka o Tempelo. Baesi ya luka malondo ma iboma Yesu. Kasi bamoile pho bato banso babaka basambe mateya me. ¹⁹ Waakoma wa nokolo, Yesu na baekosi bee baesi ya mana o Yelusaleme. ²⁰ Na munkukutu Yesu na baekosi bee, bakuli ya lekana mi nzela me. Baesi ya nwene nwete nwa Fige me muungyi nono o nkanga. ²¹ Petelo aesi ya uumunya maphoo maawolekye Yesu nwete me, amba ya wo ne yokye: Moteye, kyeka, nwete nwa Fige nwawambaka we munso muungyi. ²² Yesu amba ya wo na baekosi bee yokye: Bee anola Nwaphongo. ²³ Nde phele na wo na bee ngakye: Bo moto awo na ngomba eye yokye: Mana wawana, kyende mivaka o ebale eenene! Bo moto me tabe na ziko o ndondo ye, bo aanosi obokye lowoo yo lamokyelama, Nwaphongo aamokyelela lango. ²⁴ Yango mena nawo na bee ngakye: Bo kobondele pho ya ionga ekpele oka Nwaphongo, anola obotshe umbo ezwa, Nwaphongo amoephe yango. ²⁵ Waateme bee pho ya ibondele, booli na lowoo na moto, omolimbisa. Na bomo, Ango wabee ooli o Ikolo amoelimbisa na bee bobbe pha bee. ²⁶ Ka bo bee toolimbisa bebi, Ango wa bee oli p Ikolo ne etaelimbisa bobbe pha bee. ²⁷ Yesu na baekosi bakuli ya nyolo o Yelusaleme. Waaba Yesu kakyemitambula o Tempelo, bokonzi pha banganga ba Nwaphongo, na bateye ba Mibeko, na bankumu baesi wali yo. ²⁸ Bamba ya motuna bekye: Kokyele maphoo mamana na bokonzi ye? Owa ephe bokonzi pha ikyela maphoo mamana nza? ²⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: Naetune nde motuna monomo, bo ombuyise, emba namba eimola na bokonzi ye bokyele na nga maphoo mama. ³⁰ Owa tomaka Yoane ibatisa bato nza? Yamotomaka Nwaphongo nde bato? Inzimole. ³¹ Babutwaka iwono bee na be, bekye: Bo tobuye obotshe yamotomaka Nwaphongo, amokula lotuna yokye: Toikaka anola Yoane pho ya'ye? ³² Bo toombikula mobuyisa obokye: Yamotomaka bato... Ete wa bongo bailaka bato, pho bato banso baanolaka obotshe Yoane ali nde owakolo moimosi wa Nwaphongo. ³³ Yango mena bamba ya buyisela Yesu bekye: Toloebe. Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: Na nanga me esi eimole bo nakyele maphoo mama na bokonzi pha nza.

Chapter 12

¹ Inwanwa eye Yesu atati ibakpela bite, yokye: Moto monomo abalaka inza vinyo. Aesi ya silungya na kyengyete. amba ya ima ibela o mabanga pho ya ikyela isungu sa imola mbuma ya vinyo. Atongaka na ingambi sonoso sianda pho ya moto okokyengyele si na inzabi. Nsima amba siikyela bato basiphutele, yo akye o imbanga. ² Waakoma imbele sa inoko mbuma, mokolo inzabi aesi ya toma moto wa etoma we oka bato baphutele inzabi obotshe akye mokpela iyalo sa mbuma saaka ye. ³ Kasi bato baaphutele inzabi baakye moto wa etoma me, bamobomi, bambi na mobuya maboko pha. ⁴ Mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu, bamozokye o moto, bamba na mosambola. ⁵ Emba mokolo inzabi akuli ya toma moto wa etoma mosuu. Ka mono, bato baaphutele inzabi bamobomi. Mokolo inzabi amba kula ya toma bato ba etoma basuu baikye. Kasi bakulaka bakyela nde bomo, baktubaka bakyi, babomaka baayoko. ⁶ Mokolo inzabi aesi ya ikala nde na nwana we monomo owa loboko yo zinga. O mbomela enso amba ya toma nwana me oka be, o ndondo ye yokye: Bamokumola nwana wa nga. ⁷ Kasi bato baaphutele inzabi bamba ya wo onte ya be, bekye: Kyeka nsomi ye, owamoikala na sina inzabi bo ango awe! Yaka tomobome, inzabi me saamba butwa sa banga! ⁸ Baesi yaakya nwana me, bamobomi, bakyemovaka o nselekye ya inzabi. ⁹ Mokolo nwa inzabi aabakyele bo? amoya boma bato baaphutele inzabi

baabana. Amba siphe bato basuu.¹⁰ Bee toika tanga maphoo mama o buku pha Nwaphongo? Bo wakoma bee obotshe: Ibanga saavakaka batongyi ba mangambi, sibuto ibanga siiphisi ingambi sinso.¹¹ Mena etoma ya Nwaphongo. O miyo ma banga eli lowo laa ikamwa.¹² Bakonzi ba Bayuda balukaka malondo ma iyakya Yesu, pho baebaka obotshe akpaka ete me nde pho ya ibalungola. Kasi bailaka bato baabaka wamo, bamba ya mole, nono owa kye bee.¹³ Bakonzi ba Bayuda bamba ya toma ndambo ya Bafalisayi, na bato basuu bali mbale na Elode Antipasi oli Yesu. Baesi ya motuna mituna, pho ya imolongo obotshe bamozwe na maloba me mampenza.¹⁴ Baesi ya motuna bekye: Moteye, toebe obotshe iwe kowo nde maphoo maphele, tooile na moto. Tooile na boo pha moto, kasi koteya nde o phele maphoo ma Nwaphongo. Taaloimola, pho ya Kaisala mibeko ma banga miwo bo? Tokokyi iphuta nde telokokyi iphuta?¹⁵ Kasi Yesu aebaka obotshe baziti maphoo masuu. amba ya wo na bee yokye: Koya mbekisa isengye pho ya'ye? Inzelele na phalanga yonoyo ya ebende, naekyekye.¹⁶ Baesi ya moyelele na yango. Yesu amba ya batuna yokye: Mi ebende eye, boo pha ema bee bobo, na nkombo eya koma bee eye, ya nza? Bamba ya mobuyisa bekye: Ya Kaisala.¹⁷ Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: Phe Kaisala yaka Kaisala, phe Nwaphongo yaaka Nwaphongo. Bakamwaka na boikye na eyano ya Yesu.¹⁸ Basadukai bayoko baesi oli Yesu. Oka bee Basadukai bawo obotshe bato baawa ete bakundwe. Bamba ya tuna Yesu bekye:¹⁹ Moteye, Mose alokomela o buku pha mibeko bobo: Bo bola awe aikyi ika nwanwasi kasi taikyi bota ne, esengyesi obotshe mosi nye azasa bozengye babona pho bola phe owa waa azwe bana.²⁰ Yabaka babona o mokyisi monomo, bana ba bampele sambo, babaka bee banso nyango monomo ango monomo. Bola pha bee aesi ya longa nwanwasi, awe sa bota ne,²¹ Owa ibale aesi ya zasa bozengye me. Akuli waa sa bota ne. Yakulaka baa nde bomo oka mosi nye owa iyato.²² Bee banso sambo baazasaka bozengye me, bawa sa bota ne. O nsima ya bee banso, bozengye me amba ya waa ne.²³ Ka mokolo nwa mokundwa bawe, onte ya bee banso sambo, amoba nwanwasi wa nza? Pho bee banso bamozasaka.²⁴ Yesu amba ya wo na bee yokye: Bee komengye! Pho toebe maphoo makoma bee o buku pha Nwaphongo, ebe na mwiya nwe.²⁵ Pho mokolo nwa mokundwa bawe, malonga ete makule baa. Kasi babasi na bampele bamobutwa ndokolo baanzelu ba ikolo.²⁶ Pho ya lowo lokyekyi ikundwa sa bawe, naebe phele obokye bee waunva tanga nsimo ya nwete mookyiki nwalolaka sazika. Omo Nwaphongo awoko na Mose yokye: Nga nali Nwaphongo wa Abalayama, wa Izake, na wa Yakobo.²⁷ Tali Nwaphongo wa bawe, kasi ali Nwaphongo wa bato baali na bomoo. Oweni! Yango mena bee komiklosa na boikye.²⁸ Moteye wa mibeko monomo abaka kaokye bowabaka Yesu na Basadukai baikane ziko. Aesi ya wene obotshe Yesu abuyise Basadukai na bolaa, amba ya susinya, akye motuna yokye: Onte ya mibeko minso ma Nwaphongo, mobeko ye molekyi minyoko?²⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Mobeko molekyi minyoko nwango mumu: Isalaye, okyemela! Nwaphongo Nkolo wa banga ali nde yo monomo, mosuu tali.³⁰ Zinga Nwaphongo Nkolo wa we na ndondo ya we enso, na molimo nwa we munso, na maumunya ma we manso, na na' bokusi pha we bonso.³¹ Mobeko nwa ibale nwango mumu: Zinga nwebi na we bookomizingye we mampenza. Mobeko mosuu moolekye ibale mamina temoli.³² Bobele moteye wa mibeko amba ya wo na Yesu yokye: Moteye, eli nde bomo! Iwo we ili nde phele: Nwaphongo Nkolo wa banga ali nde yo monomo, mosuu tali.³³ Esengyesi obotshe tozingye Nwaphongo na ndondo ya banga enso, toombe kula na zinga bebi na banga bookomizingye banga mampenza. Elekyi bolaa ikyela babona na obotshe otumbele Nwaphongo mambeka ma manyama na imophe bilambo.³⁴ Yesu aesi ya wene obotshe moteye wa mibeko amobuyise na zebi sinso, amba ya wo ne yokye: Toli itakye na bokonzi pha Nwaphongo. Banda wamo, na moto monomo takulaka meka mituna.³⁵ Waaba Yesu kateya o Tempelo, amba ya tuna motuna yokye: Pho ya'ye bateye ba mibeko bawo bwkye: Masiya ali nde nwana wa Davidi?³⁶ Davidi na bokambemakye pha Bolobo Bosantu, awoko: Nwaphongo kawo na Nkolo ya nga yokye: Yaka ya zale o boloo phanga tee nono waamouya nga banguna ba we.³⁷ Davidi yo mampenza kamobangye Nkolo, ka ndengye'ye Masiya ambi kula koka iba nwana we? Bato baikye babaka baokye Yesu na nkyisa.³⁸ Abateyaka obotshe: Bee nde kokyebe na bateye ba mibeko. Bee bazingye ikyemitambula na bitobu biinene, bianda, bakule na zinga obotshe ba babeyakye o bilele biangane bato baikye pho ya imiebinya obotshe bali baakolo bato.³⁹ Baolo biziye ba o boo o mangambi ma makyita, ebe na biziye baa kaa o biseleko.⁴⁰ Baiyele mazengye na mbolo ya bee inso na malondo mabe. Pho ya ibomba bobbe pha be, bambe bunzinya na mabondesi maanda. Yango mena Nwaphongo aabaphe etumbu yonoyo yamoleka bonene.⁴¹ Yesu amba ya kye zala phenephe ekokolo ekye kye ambya bee makabo o Tempelo. Abaka kakyekye bo koyaambya bato makabo. Baabizwele bambyaka baphalanga baikye.⁴² Bozengye bonobo phabaka wamo, yo mobola. Ne aesi yaambya banaa baphalanga ba bibende babale baa motiya mokyiki.⁴³ Emba Yesu amba ya banga baekosi bee, awo na bee yokye: Nde phele na wo na bee ngakye: Ikabo sa bozengye bobo, yo mobola, bilekyi makabo manso maambye bee wawa.⁴⁴ Pho baabizwele, baambye nde baphalanga bate baasengyelaka na be. Ka bozengye bobo, na bobola phe, ambye nde banaa baphalanga banso baabaka ne, takuli ikala na na' ekpele yonoyo ya ibika.

Chapter 13

¹ Waba Yesu katokolo o Tempelo, monomo na baekosi bee amba ya wo ne yokye: Moteye, kyeka! Eye mabanga bolaa, eye mangambi manene! ² Yesu amba ya mobuyisa yokye: Kowene mangambi manene mama te? Etewaikale na ibanga sonoso wawa, manso mamunyangwa. ³ Bobele, Yesu amba ya kye zala o ikolo sa ngomba ya ba Olive, ekyekyekane na Tempelo. Petelo, Zake, Yoane na Andele, babaka ne omo, bamba ya motuna bekye: ⁴ Taaloimola, maphoo mawo we mamokyelama imbele ye? Tomba na eba na ye obotshe imbele me sikokyi? ⁵ Yesu amba ya babuyisa yokye: kyeba, moto saekatela. ⁶ Bato baikye bamoya na nkombo ya nga, bamo wo bekye: Masiya nga oyo! Bamokatela bato baikye. ⁷ Wamooka bee obotshe mabita maeyelele, na mansimo ma mabita mali bisuu, bee sa ila! Esengyesi obotshe maphoo mamana mayee, kasi mena

etee taaba nsuka ya mokyisi.⁸ Ekolo yonoyo yamunwana na ekolo eyoko, bokonzi bonobo phamunwana na bokonzi booyoko. Manyete mamuningana o bilele biikye, zilo siikusi samoba. Maphoo manso mamana mamoba ndokolo etatele ya eswete ya ibota.⁹ Kasi bee ba na bokyebi, bato bamoesongyela oka bananga. Bamoebinda phimbo o mangambi ma losambo. Pho ya nga, bamokye na bee o boo pha baangyesi ba nkyisi na o boo pha bakonzi. Na bomo, wamoba manzoka manga o boo pha be.¹⁰ Pho esengyesi obotshe Nsimo Elaa eimolame naino oka bato banso, emba nsuka ya mokyisi eembe yaa.¹¹ Ka waamokye bee na be o boo pha bananga pho ya ikye samba, bee sataa miima phanza pho ya maphoo maamowo bee. Imbele me, wamowo nde maphoo maamoeteya Nwaphongo, pho ete wo bee, kasi yaamowo bee yaouta nde na Bolobo Bosantu.¹² Onte ya mabota, bana bamuungya bana nyango na bee obotshe bababome. Baango ba bana bamokyele nde bomo na bana ba be. Bana bamobutwa banguna ba baboti ba be, babaungya oka bakonzi obotshe bababome.¹³ Bato banso bamoeiyina pho ya nga. Kasi owamoititala nono o nsuka, yo mona Nwaphongo amobikya.¹⁴ Wamowene okobangye bee mooti owa inganga: atemi o elele etekokyi yo iba. (Motangyi wa maphoo mama amasosolo). Imbele me, baamoba o manyete ma Yuda, bee olotaka bi mangomba.¹⁵ Owamoba o ibanda yo sakula nyolo o ingambi pho ya ikye kpa mbolo ye.¹⁶ Na owa moba o inzabi, yo sakula butwa o ingambi pho ya ikye kpa etobu ye.¹⁷ O nkolo me, ngongo ya moba na babsi baekama, na na' malekyele.¹⁸ Bondele Nwaphongo obotshe imbele me sango saba wa mambula.¹⁹ Pho nkolo me yamoba yaa malosi maikye maali naino bato sa wene uta o etatele ya mokyisi bowamokyele Nwaphongo nono lolo eye. Malosi maamoulana na mango etemaawenene.²⁰ Bo Nwaphongo tabukolaka nkolo ya malosi me phe, moto nono monomo nde tabikyi. Kasi aibukola pho ya bato baolo yo pho ye.²¹ O imbele me, bo moto awo na bee yokye: Kyeka Masiya ali wawa! naa ali wana! bee samoanolela.²² Pho ba masiya baabole, na baimosi babole bamoyaa baikye. Bamokyele bilekyesako na maphoo maikamwa pho bo walongoba bazwe nzela ya ikosa bato baaunva olo Nwaphongo.²³ Yango mena, bee oebaka! Naumbo ekyebisa na maphoo manso maamoya.²⁴ Kasi mi nkolo me, waamunva malosi mamana, moo nwamobutwa enzombi, bokombe etebokule ngala.²⁵ Banyaseesi bamobiya, iso ili o ikolo yamuningana.²⁶ Emba imbele me, bamunvene nga Nwana wa Moto naye onte ya mampata, na mwiya mwikye na na' nkyemo nzikye.²⁷ Namba ya toma baanzelu banga obotshe baangyinya bato banso baaunva nga olo. Bato me bamouta o bilele binso ba mokyisi.²⁸ Sosolo na bolaa ete ya nwete nwa fige. Bo molebosi, mena bee koebe obotshe imbele sa ikyete sikosi.²⁹ Nde bomo, waamowene bee maphoo manso maamana makyelame, oebe obotshe wabuto phenephe.³⁰ Nde phele na wo na bee ngakye: Maphoo manso mama mamokyelama, naino bato baayoko bali na banga lolo eye sataa waa.³¹ Ikolo na munse yamolekana, kasi maphoo ma nga etemaalekane.³² Moto nono monomo taebe na mokolo na imbele saamokyelama maphoo maamana. Ebe baanzelu o ikolo tebaebe, ebe na ona nga Nwana wa Nwaphongo siebe; kyebe nde Tata Nwaphongo yo mampenza.³³ Bee oebaka! Sa lala ebuu pho toebe waamokoka sina imbele me.³⁴ Yamoba ndokolo moto monomo okokye o imbanga. Okokye yo, aikyi ika bokonzi pha ingambi se oka bato bee baetoma. Aikyi phe moto na moto ye etoma ya ikyela. Amba ya wo na sinzili yokye akyengyele ingambi na bolaa.³⁵ Nde bomo, na bee okyengyelekye pho toebe imbele sa moya nkolo ya ingambi, naa amoya wa nkokolo, naa wa molengyela, naa wa tongo mansoo, naa wamumbengu.³⁶ Boaesii mbanyaka, yo sa yaetakana olasi ebuu.³⁷ Maphoo maewole nga mama, namawole na bato banso obotshe: Nde kokyengyele na bolaa.

Chapter 14

¹ Inwanwa eye yaikalaka nde nkolo ibale obotshe Bayuda baze eyenga ya bee ya iumunya bo wabikyaka Nwaphongo bankoko ba bee o Ezipito, na eyenga ekyeze bee mapa maa te maaulwe. Banganga banene na bateye ba Mibeko balukaka malondo ma iyakya Yesu na ma imoboma obotshe bato saeba.² Bee na bee bekye: Bo tomoakye o miyo ma bato baaze eyenga, bamotombo na banga.³ Inwanwa eye Yesu aesi ya kye o Betani. Aesi ya kye zala o ingambi sa Simo owabaka na bolosi pha maba. Waaba bee baze o mesa, nwanwasi monomo aesi ya nyolo o ingambi me. Abaka na molangyi nwa malasi. Bakyelaka malasi me na nwete monomo na nkombo naladi. Amaombaka na motiya moikye. Bakyelaka molangyi me na ibanga sibangye bee alabata. Aesi ya bola munoko nwa molangyi me. Amba ya sweya malasi o moto nwa Yesu.⁴ Bato bayoko babaka wamo bamookyelaka yoo. Bawoonoko bekye: Pho ya'ye aoti malasi mama bobo?⁵ Bo bamaungye, nde bazwe baphalanga ba bibende nkama iyato. Emba baphe babola bana bana baphalanga me. Babilelaka nwanwasi me mankyee.⁶ Kasi Yesu yokye: Bee omole bose. Pho ya'ye komunyokolo? Nwanwasi oyo ankyesi bolaa.⁷ Babola bamoikalaka na bee bobele. Waabakyela bolaa nkolo inso boozingye bee. Ka nga, esiikale na bee bobele.⁸ Nwanwasi me akyesi ikokyi ne. Ambo nzolo malasi o nzoto pho ya obotshe ibongo mokolo nwa munkuda be.⁹ Nde phele na wo na bee ngakye: Bo bakye imola Nsimo Elaa, ebe mbale ewaa o nkyisi inso, bamoimolaka na maphoo maakyesi nwanwasi oyo obotshe bato bamaumunya.¹⁰ Monomo onte ya baekosi iko mbuka babale, nkombo ye Yudasi Mokeliyota, abaka wamo. Amba yakye oka banganga baanene obotshe ambya Yesu.¹¹ Waaoka bee bobo, babaka na nkyisa. Bamolakyelaka imophe baphalanga. Aluka ndengye ewaa eyamoambya yo Yesu.¹² Mokolo nwa etatele nwa eyenga ekyeze bee mapa maate maulwe, mokolo mobome bee mampate pho ya iza eyenga ya ilekana, baekosi ba Yesu bamba ya motuna bekye: Ozingyi obokye tokye bongya elele eyamoza we eyenga ya ilekana bi?¹³ Yesu amba ya toma baekosi babale yokye: Kyende o mokyisi muunene. Lele monomo amovana na bee. Aphisi mbongo ya maa. Bee, omobengaka.¹⁴ Elele eya moatola yo, na bee, waatole nde wamo. Wamoimola nkolo ya ingambi bobo: Moteye awo, yokye: Oloteya elele eya mozaa yo na baekosi bee eyenga ya ilekana.¹⁵ Emba amokye eteya elele eyaembo o ingambi, eyatonga bee o ikolo sa eyoko. Mbolo inso isengyesi na banga ili wamo. Elele me nde yango mena, eya mobongya bee obotshe toze eyenga.¹⁶ Baekosi me babale

baesi ya kyende. Baesi ya koma o mokyisi muunene me. Bamba yazwa maphoo manso nde bomo, bo wabawolekye Yesu. Bamba ya bongya mbolo inso ya eyenga.¹⁷ Waaina bunya, Yesu aesi ya koma na baekosi bee iko mbuka babale.¹⁸ Baesi yakye zaa o elele me. Waaba be baze, Yesu amba ya wo na bee yokye: Nde phele na wo na bee, ngakye: Onte ya bee baaze na nga, monomo amunzambya.¹⁹ waaoka baekosi baabona, bee banso baokaka ngongo. Baesi ya motuna, monomo na monomo bekye: Eli nga nde'ye?²⁰ Yesu yokye: Eli nde monomo na bee baekosi, baaze na nga baba.²¹ Nwana wa Moto amowaa nde bo wakoma bee pho ye, kasi ngongo ya moto owamunzambya. Bolaa bo moto me taikaka botama.²² Waaba bee baze, Yesu aesi ya kpa mapa, aphe Nwaphongo melesi, amakyesi, amaphe baekosi bee yokye: Kpa ozee, eye eli nzoto ya nga.²³ Akuli ya kpa kopho, aphe Nwaphongo melesi, aephe baekosi. Bee banso baesi ya enywaa.²⁴ Yesu yokye: Eye eli malongo ma nga, malongo ma sangola, masweye pho ya bato baikye.²⁵ Nde phele na wo na bee ngakye: Esiikule nywa maleku mama tee nono mokolo nwamokula nga manywa o bokonzi pha Nwaphongo.²⁶ Bobele Yesu na baekosi bee bamba ya tuba meembo ma Nwaphongo. Waunva bee ituba meembo, bamba ya kyende o ngomba ya Olive.²⁷ Yesu amba ya wo na baekosi bee yokye: Bee banso wamundota. Pho, bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: Namoboma mookosi wa mampate, emba mampate mamunyangwa.²⁸ Kasi waamokundwa nga, namokye o Galileya o boo pha bee.²⁹ Petelo amba ya wo ne yokye: Na bo bee banso baeloti, nga esielote.³⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Nde phele na wo na we, nde o mokolo nwa lolo, mena soo sabotongokye mbala ibale, iwe wamunzangana mbala iyato obotshe toonzee.³¹ Kasi Petelo amba kpete kapha yokye: Naboebe obotshe nawee na we elele yonoyo, nga esieyangane. Baekosi banso bamba ya wo nde bomo.³² Yesu na baekosi bee bamba ya koma o elele yonoyo ekyebangye bee Getesemani. Yesu aesi ya wo na baekosi bee yokye: Bee zala wawa nga nakye bondele Nwaphongo.³³ Amba yakye na Petelo, Zake na Yoane. Bobele atati iyoka ndondo bolosi na inganga.³⁴ Amba ya wo na bee yokye: Ndondo ya nga etondi na ngongo ndokolo namowa; ikala wawa, bee okyengyekye.³⁵ Amba yakye nwana itakye, akye kusama, atati ibondele pho bowakokyi ikyelama, imbele sa bolosi siimoziya nsima itakye ne.³⁶ Amba ya wo yokye: Aba, Tata, iwe okokyi ikyela maphoo manso. Manya kopho ya bolosi eye itakye na nga. Kasi sakyela iizingyi nga, kyela nde iizingyi we.³⁷ Yesu amba ya butwa oli baekosi bee baato. Aesi yakye batakana balasi ebuu. Amba ya wo na Petelo yokye: Simo, kolale? Toikiy koka iba salala nono ngonga yonoyo?³⁸ Kyengye ombe na bondele Nwaphongo pho bee sakaa o bimekyiba Molemba. Pho na bo molimo nwa moto moli na phowa iikye ya ikyela bolaa, kasi nzoto ye ili na bokoo.³⁹ Bobele Yesu akuli ya baika, akye bondele nde bowabondelekye yo phanza.⁴⁰ Akuli ya butwa wali baekosi bee, akuli ya batakana balasi ebuu. Pho ya miyo bozito, tebakulaka eba na lowo la imobuyisa.⁴¹ Waabutwa Yesu mbala eya iyato, amba ya wo na bee yokye: Bee ominangye, olasi, waumbo! Imbele me sikokyi. Inwanwa eye nga Nwana wa Moto banzungya o maboko ma bato ba masumu.⁴² Teme tokyende! Kyeka moto ookonzungya aesi!⁴³ Waaba Yesu kataa wo, sakoko Yudas, monomo na baekosi iko mbuka babale aesi ya koma. Aesi na bato baikye baphisi mphata na nkpongu o maboko. Yabatomaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko na bankumu.⁴⁴ Yudas moto okobaungyisa abateyaka iyaa saamokyela yo. Awoko na bee yokye: Moto owa moyamba, mena yo! Omoakya, kyende ne, omobanza na bolaa.⁴⁵ Waakoma be, Yudas amba ya susana phenephe na Yesu, amobangyi yokye: Moteye! Amba ya moyamba.⁴⁶ Bato baabaka na Yudas, bamba yaakya Yesu, bamokangyi.⁴⁷ Monomo na baabaka na Yesu, amba ya gholo mumphata nwe, ateni itoo sa monomo wa etoma ya nganga mokonzi wa Nwaphongo.⁴⁸ Yesu amba ya wo na bee yokye: limba ya nzakya kombeya na mphata na na' nkpongu ndokolo nga nali mwibi!⁴⁹ Nkolo inso nabe na bee o Tempelo, nateya, toika nzakya. Ka inso iye ikyelame pho ya ikokya maphoo makomama o buku pha Nwaphongo.⁵⁰ Emba baekosi banso bamba molota.⁵¹ Munzenga monomo mi baabaka babengye Yesu, alataka imputa. Waaluka bee imoakya,⁵² aikyi ika sina imputa amba lota bolumbu.⁵³ Bamba ya kye na Yesu oka mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, yaanganaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bankumu na bateye ba Mibeko.⁵⁴ Petelo abaka kabengye Yesu na itakye nono waakye nyolo yo o lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, amba kye zala elele yonoyo na basinzili, abuto ioto nwenya.⁵⁵ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bananga banso ba ikyita sinene balukaka eleko oka bato pho ya iingya Yesu, kasi tebaika ezwa.⁵⁶ Pho bato babaka bamokatela maphoo ma bole, kasi bina biwole ba bee tebaikaka kokana.⁵⁷ Emba bato baayoko baesi ya teme, bamba mokatela bobo:⁵⁸ Tomookaka kawo yokye: Nga namouwola Tempelo eyatongama na bato eye. O nsima ya nkolo iyato, namotonga esuu eyamoba satongama na na maboko ma bato.⁵⁹ Kasi na bo na lowo lalona, biwole ba bee tebakulaka na kokana.⁶⁰ Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba teme o boo pha bato banso, amba tuna Yesu yokye: Iwe toobuya na iiki ewole bato baba?⁶¹ Kasi Yesu aikalaka nde bose, sabuya. Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba kula motuna yokye: Iwe Masiya, Nwana wa Okokumole banga?⁶² Yesu amba ya mobuyisa yokye: Eli nga. Bee banso wamowene Nwana wa Moto azasi o boloo pha Nwaphongo owa mwiya, waamba na mowene kaye onte ya mampata.⁶³ Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo amba ya kakola bitobu bee balataka yo, amba ya wo yokye: Telokuli sengyela na manzoka!⁶⁴ Bee banso omookyi bookotole yo Nwaphongo. Bee koununya bo? Bato banso bamba ya nyete Yesu bekye akokyi na iwaa.⁶⁵ Bayoko onte ya bee babuto imotowa matee, bamozibi boo, bamowande mankutu bamba wo ne bekye: Imola oewandi nza? Bobele, basinzili bamba ya mokpa babuto imowanda bingyete.⁶⁶ Waaba Petelo o ibanda sa lophango la mokonzi wa banganga ba Nwaphongo, nnwasi mono, monomo na baa etoma bee amba yaa wamo.⁶⁷ Aesi ya wene Petelo kaoto nwenya, amba ya molembetela, amba ya wo ne yokye: Nawe wabaka na Yesu moto wa Nazalet!⁶⁸ Kasi Petelo aesi yaangana yokye: Siebe ikyilukye we iwo! Bobele aesi ya mana wamo, aesi yakye zala o nze o munoko nwa lophango. (Bobele soo eesi ya tongo.)⁶⁹ Kasi nwanwasi me akuli yakye mowene, amba ya imola babaka wamo yokye: Moto oyo ali monomo na bato baabana!⁷⁰ Petelo akuli angana mbala esuu yokye: Phe, teli bomo! Nwana bonte, baabaka wamo bakuli ya wo na Petelo bekye: Nde phele, oli monomo na be, pho na we oli moto wa Galileya.⁷¹ Emba Petelo amba

butwa ikata seleka yokye: O nkombo ya Nwaphongo, siebe moto okowo bee mona, bo nakate, Nwaphongo ampe etumbu!

⁷² Nde o sina imbele me, soo ekuli ya tongo mbala eya ibale. Emba Petelo amba ya umunya maphoo maawoko Yesu ne obokye mbala ibale, wamunzangana mbala iyato obotshe iwe tonzebe. Emba Petelo amba ya tokolo abuto ikyemilela.

Chapter 15

¹ Namoyelo, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baesi yaangana ikyita na bankumu na bateye ba Mibeko. Baesi ya kanga Yesu maphanga, bakye moika oka Pilata. ² Pilata amba ya tuna Yesu yokye: Iwe oli mokonzi nwa Bayuda? Yesu amba mobuyisa yokye: Mena ewo nde we. ³ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bamba ya phunda Yesu na maphoo maikye. ⁴ Bobele Pilata amba kula motuna yokye: Iwe toobuya? Ka kookye maphoo maikye maephunde na be! ⁵ Kasi Yesu taika buya na lowoo. Yango mena Pilata amba kamwa na boikye. ⁶ O biseleko binso ba eyenga ya ilekana, Pilata kakandole moto wa boloko monomo okoongye bato. ⁷ Nzuka o boloko yabaka moto monomo nkombo ue Balaba. Abaka o mo yo na bato basuu baabomaka moto waatombekye bee Baloma. ⁸ Bato baikye bamba ya kyende oka Pilata, bakye moonga obotshe abakyelele bo waamele yo ibakyelele. ⁹ Pilata amba ya babuyisa yokye: Ozingyi obotshe naekandolele mokonzi nwa Bayuda? ¹⁰ Pho Pilata aebaka na bolaa obotshe bakonzi ba banganga ba Nwaphongo bayakaka yamophe Yesu nde pho ya zuwa. ¹¹ Kasi bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baidisaka bato obotshe bawo nde obotshe babakandolele nde Balaba. ¹² Pilata amba kula batuna yokye: Ka nakyele bo na okobangye bee mokonzi nwa Bayuda? ¹³ Bee bamba ya anwana bekye: Omobakye o ekulusu! ¹⁴ Pilata amba kula ya batuna yokye: Akyesi lowo lobe ye? Kasi bamba kula nde anwana na bokusi bekye: Omobakye o ekulusu! ¹⁵ Pho ya isepelisa bato, Pilata amba ya bakandolela Balaba. Amba toma batuluku babinde Yesu phimbo. Waa unva bee imobinda phimbo, amba mophe bee obotshe bakye mobaka o ekulusu. ¹⁶ Batuluku baesi yakyende na Yesu onte ya lopango la mokonzi Pilata, baesi ya bangana bee banso. ¹⁷ Pho ya imoekye, baesi ya molasa munkoto nwa mangola, baesi ya tonga na eboko ya milo, bamba ya molasa yango o moto. ¹⁸ Babuto imobeya bekye: Enawe mokonzi nwa bayuda! ¹⁹ Babuto imobida na munziye o moto, bamotowi mate, bakusami na mabongo o boo phe ndookolo bamokumbele. ²⁰ Waunva bee imoekye, bamba ya mumanya munkoto nwa mangola, bamba kula ya molasa bitobu be. Nsima, bamba tokolo ne o ibanda pho ya ikye mobaka o ekulusu. ²¹ Moto monomo wa Sirene nkombo ye Simo, ango wa Alegizandele na Lufusu, autaka o manzabi, amba ya lekana wamo. Batuluku bamba ya moengyisa obotshe anyanya ekulusu ya Yesu. ²² Baesi ya kye na Yesu o elele ekyebangye Gologota, (kyelukye iwo obotshe Elele ya Engyengyele). ²³ Bamba ya mophe maleku bamaangyinya na muno mobangye be mile; kasi Yesu taikaka manywa. ²⁴ Bobele batuluku bamba ya mobaka o ekulusu. Bamba ya maa mbese pho ya ikaba bitobu ba Yesu. ²⁵ Yabaka ngonga ya ibuwa eya mumbengu waamobaka bee o ekulusu. ²⁶ O nwana ibaya owakomaka bee ewelele ye, bakomaka obotshe: Mokonzi nwa Bayuda. ²⁷ Batuluku baesi ya baka na baibi babale o ekulusu phenephe na Yesu: Ona o boloo, omoyoko o bowe phe. ²⁸ Yango mena wakokiyisami bowa koma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Bamwangyinye o mobombo nwa baibi. ²⁹ Bato baabaka balekane wamo babuto imotola, banyingye nzoto bekye: Ee! Iwe owawoko obotshe wamobukola Tempelo, wamoetonga na nkolo iyato! ³⁰ Ka omibikya, uta o ekulusu! ³¹ Nde bomo na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baekyekye Yesu. Bawonoko onte ya bee bakye: Abikyaka bato basuu kasi yo mampenza takokye imibikya! ³² Bo ali Masiya, mokonzi nwa Isalaye, aute inwanwa eye o ekulusu pho towene, toombe anola! Na baibi babale baabakaka bee o ekulusu phenephe na Yesu bamotolaka nde me. ³³ Waakoma bunya imoto, enzobi eesi ya ziba mokyisi munso tee nono wa ngonga eya iyato eya nkokolo. ³⁴ Waakoma ngonga ya iyato, Yesu aesi ya anwana na bokusi yokye: Eloi, Eloi lamasabakatani? Kyelukye iwo obokye: Nwaphongo wanga, Nwaphongo wa nga, pho ya'ye onde? ³⁵ Bato basuu babaka wamo bamookyi, Bamba ya wo bekye: Okyemela kabangye moimosi Eliya! ³⁶ Monomo na baabaka wamo amba ya kyilingana, akyenyiiny inyuka o maleku ma ngaa, asikangyi o nsongye ya mungbalango, aesi ya phe Yesu pho anywee. Amba ya wo yokye: Ziya tokyekye bo Eliya aesi ya mouya o ekulusu! ³⁷ Kasi Yesu amba ya aanwana nwangye mookusi nono wakata yo motema. ³⁸ Etobu enene eya lengyekye o Tempelo ya kakwaka na mibale, uta o ikolo nono onse. ³⁹ Mokonzi nwa batuluku owa temekye o boo pha Yesu awenekye bo wee yo, yokye: Nde phele, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo. ⁴⁰ Babasi basuu babaka na be wamo, babaka bakyekye na itakye. Onte ya be yabaka Maliya owa Magadala, na ndoo ye Maliya nyango wa Zake eya munzenga na Zoze, na Salome. ⁴¹ Babasi baabana, babaka babengye Yesu, babaka bamokyelele wabaka yo o manyete ma Galileya. Yabaka na babasi basu baikye omo, baatambulaka na Yesu nzela yonoyo o Yelusaleme. ⁴² Waakomaka nkokolo, imbele siilengyele bee mokolo nwa sabata. ⁴³ Yosefi owa Alimataya amba yaa. Abaka moto wa ngambo onte ya bananga baanene ba Bayuda, nee abaka kaziya iyaa sa bokonzi pha Nwaphongo. Amba ya kye na boitalakye bonso oka Pilata ikye onga ebembe ya Yesu. ⁴⁴ Pilata amba ya kamwa na ioka obotshe Yesu ambo waa. Aesi ya banga mokonzi nwa batuluku owa baka wamo pho ya imotuna bo Yesu ambo waa elinga. ⁴⁵ Wamwimola mokonzi nwa batuluku obotshe Yesu aumbo waa, Pilata amba ya phe Yosefi nzela yaikye kpa ebembe ya Yesu. ⁴⁶ Yosefi aesi ya omba imputa siilaa, aesi ya uyaa ebembe ya Yesu o ekulusu, aezingyi na ena etobu, ambakye enyosa o ilita saimaka bee o mabanga. Nsima, amba uka ibanga siinene pho ya iziba munoko nwa moto. ⁴⁷ Maliya ma Magadala na ndoo ye Maliya, nyango wa Zoze, babaka bakyekye elele ekyekunde bee Yesu.

Chapter 16

¹ Inwanwa eye mokolo nwa sabata moesi ya unva. Maliya na Magadala na ndoo ye nyango wa Zake na Salome baesi ya kye omba mauta ma nsolo elaa obotshe bakye maololo ebembe ya Yesu. ² Wamumbengu nwa mokolo nwa nsima ya

sabata, waatokolo munyele, baesi ya kye o mooto.³ Bawoonoko bekye: Moto owa lomanyisa ibanga o munoko nwa mooto nzaa?⁴ Waavaka be miyo omo, baesi ya wene obokye baambo manya ibanga me imbale. Ibanga me sabaka siinene.⁵ Bamba ya nyolo o mooto. Baesi ya wene munzenga monomo omo, azasi bii boloo o moto, alato etobu etane. Babasi me bawenekye inganga siikye.⁶ Kasi aesi ya wo na bee yokye: Bee sa ila. Naebe obotshe bee kolukye Yesu owa Nazalet, owabakaka be o ekulusu. Aambo kundwa. Wawa tali! Kyeka elele eya molangyaka be.⁷ Emba bee banso kyende, kye longolo Petelo na baekosi bayoko obotshe Yesu akye baziya o Galileya. Bee bamokye mowene omo, boobalongosi yo.⁸ Babasi me baesi ya tokolo, bamani o moto, bakyilinga mambangu pho ya sina inganga, batekyenelekya pho malondo maunvaka na be. Tebaikaka imola nono moto monomo, pho bailaka.⁹ Wakundwa Yesu na moyelo nwa nsima ya mokolo nwa sabata, atataka itokolele Maliya ma Magadala, owamanyaka yo malobo mabe sambo.¹⁰ Maliya amba kye imola Nsimo me oka baekosi ba Yesu. Akye bazwa balele na ngongo.¹¹ Kasi waoka bee obokye Yesu ali na bomoo, Maliya amoweni, tebaikaka anola.¹² Nsima Yesu akulaka tokolele baekosi babale o nzela ekyekye bee o manzabi. Amibuyaka ndengye esuu.¹³ Baekosi me bamba ya bomela, bakye imola bebi na bee bo wa wenenekye be na Yesu. Kasi bee tebaikaka na anola.¹⁴ Nsima ya inso, Yesu akulaka tokolele baekosi iko mbuka monomo, baabaka baze. Amba ya baoya yokye: Bee toli na ianola, kombe iikyela na ziko baayakaka ya eimola obotshe banveni na miyo obotshe nali na bomoo.¹⁵ Emba amba ya batoma, yokye: Bee banso, kyende o mokyisi munso, okye imola bato banso Nsimo Elaa.¹⁶ Bo moto aanosi Nsimo Elaa me, bo abatisami, amobika. Ka bo moto taanosi Nsimo Elaa, amosambisama.¹⁷ Baanosi mee bamokyela bilekyesako bibi: Bamo winya malobo mabe na nkombo ya nga, bamo woo noko nsuu itiebe bato;¹⁸ bo baakye manzo, na bo banywe zwe siibome, etebaokye bolosi, ete bawe, bamotandela bato ba malosi maboko, bato mee bamobika.¹⁹ Waunva Nkolo Yesu iwoo na bee bobo, abuto o ikolo. Akye zala o elele ya ngambo o boloo pha Nwaphongo.²⁰ Bobele, Baekosi baesi yakye miimola Nsimo Elaa me mboka enso. Nkolo abaka kabasungye o etoma ya bee, akyelaka bilekyesako biikye o nzela ya bee pho ya iphe maloba ma bee mwiya.

Luke

Chapter 1

¹ Owa lozingo Téofile, Bato baikye bameka ikoma na molongo simo ya maphoò maalekana onté ya banga,² bo waloüimola bawenwkye maphoò mè na miyo uta etatele, baabuto lolo eye bato ba etoma ya ikyemiimola Nsimo ya Nwaphongo.³ Yango mena, nanga mè, o nsima ya ioka maphoò manso mawenekye bèe na miyo mamana na bolaa tata o etatele, nasepesi iyekomela nsimo mè na molongo, nwebi nanga owa ngambo Téofile.⁴ Nakyele babona pho oébe obotshé mateya mateyaka bèe mali maa phele.⁵ Waaba Elode mokonzi nwa manyete ma Yuda, yabaka nganga monomo wa Nwaphongo, nkombo ye Zakaliya abaka o ibota sa banganga ba Nwaphongo sa Abiya. Nwasi we Elizabeti abaka ne o bosoo pha nganga mokonzi Alona.⁶ Bèe banso babale babaka bato balaa o miyo ma Nwaphongo, babaka bakumole nabolaa mibeko miso na Nkolo.⁷ Kasi tebaikaka baa na nwana pho Elizabeti taikaka baa kabote, na bèe banso babale bakotwaka.⁸ Mokolo monomo yabaka ngala ya banganga ba ibota sa Abiya ya ikyela etoma, Zakaliya abaka kakyele etoma ye ya bonganga o boo pha Nwaphongo,⁹ Ikokana na mobeko nwa banganga, mbèse ya kaaka miyo obotshé anyolo o elele elekya bosantu ya Nkolo pho ya ikye tumba mpaka ya malasi.¹⁰ Moluku nwa bato banso babaka babondele onzé imbele siitumbe bèe mpaka ya malasi.¹¹ Bobele anzelu monomo wa Nkolo amba ya motokolele, anzelu mè aési ya teme o boloo pha elele ekyetumbele bèe Nwaphongo mpaka ya malasi.¹² Waawene Zakaliya anzelu mèe, malondo maési ya unva nè, abuto iwene boòbo.¹³ Kasi anzelu amba ya wo ne yokye: Zakaliya, saila pho Nwaphongo aokyi ibondési sa we. Nwasi wawe Elizabeti amoébotela nwana wa lele, waamolaa nkombo Yoane.¹⁴ Wamoba na nkisa nzikye, na bato baikye bamobaa na nkyisa pho ya ibotama sè.¹⁵ Pho amoba moto munene o boo pha Nkolo. Etanywe na maleku naa ekpele éekyelangya. Amotonda na Bolobo Bosantu tata o ibuu sa nyango;¹⁶ Amobuya bana baikye ba Isalayele oka Nkolo Nwaphongo wa bè.¹⁷ Amoya o boo pha Nwaphongo, na bolobo na ná mwiya ndokolo moimosi Eliya, pho ya ibongya ba ango na bana ba bè, na ibuya bato baa nzoto nkusi bato ba malondo malaa, pho ababongya pho ya iyambya Nkolo.¹⁸ Zakaliya amba ya tuna anzelu yokye: Namoéba na ye obotshé lowo mè loli phele? Pho nga na nwasi wanga tokotoo.¹⁹ Emba anzelu amba ya mobuyisa yokye: Nga nali Gabiliyele, okoteme o boo pha Nwaphongo. Antomi pho ya iyewole na iyeyumola nsimo elaa.²⁰ Mapho maéyimosi nga mamokyelama imbèle saameka Nwaphongo. Kasi otoikiy we anola, wabobutwa mbubu, otokule wo tata lolo nono mokolo mè.²¹ Imbele mè bato babaka baziya Zakaliya onze bakamwaka pho akokoko nabwikye o motema nwa elele elekya bosantu.²² Watokolo yo, takokaka ikula bawole nde na bikyela pho abutwaka mbubu. Emba bato banso bamba eba obotshé aweni lowo onté ya elele elekya bosantu.²³ Waünva Zakaliya nkolo ye ya etoma o ingambi siinène sa Nwaphongo, abuto oka ye.²⁴ Nsima ya nwana imbele, Elizabeti nwasi we aékami. Akyekye mibomba makombe matano, amiwolekya yokye:²⁵ Kyeka ngolu enkyeleso Nkolo pho amanye inga nsoò o miyo ma bato.²⁶ Waakoma ibuu sa Elizabeti na makombe motoba, Nwaphongo aési ya toma anzelu Gabiliyele o mokyisi monomo muunene nwa Galileya, nkombo ya nwanga Nazalet,²⁷ oka ngondo monomo owa mozala na lele monomo nkombo ye Yosefi, moto wa ibota sa mokonzi Davidi. Nkombo ya nwana ngondo mè Maliya.²⁸ Mwanze amba ya nyolo oka Maliya amba ya wo nè yokye: Kumba Nkolo Nwaphongo aéteye bolaa phe.²⁹ Waaoka Maliya mapho maamana, malondo makyimaka nè, amba ya mituna ntina ya ikumba mè.³⁰ Emba anzelu amba ya wo nè yokye: Saila Maliya pho ozwe ngolu o miyo ma Nwaphongo.³¹ Wamoékama, wamobota nwana wa lele, waamola nkombo Yesu.³² Amoba moto munene, baamobanga Nwana wa Owa Ikolo. Nkolo Nwaphongo aamophe eziye ya bokonzi pha nkoko ye Davidi.³³ Amoba mokonzi

pho ya bobele o ingambi sa Yakobo, bokonzi phe eteboobe na nsuka.³⁴ Maliya amba ya wo na anzelu yokye: Lowo mè lamokyelama ndenye'ye pho nga naino sianga na lele? Mwanze amba ya mobuyisa yokye: Bolobo Bosantu pha³⁵ moéyutela, na mwiya nwa Owa Ikolo wa moeziba na oòmele ye, yango mena nwana owamobota we amoba mosantu, bamobanga Nwana wa Nwaphongo.³⁶ Kyeka na nwana nyogo Elizabeti nè aékama, amobota nwana wa lele na bokoto phe. Yo owa woko bée obotshé tabote,³⁷ pho lowo loolekye Nwaphongo teloli.³⁸ Emba Maliya amba ya wo yokye: Nali nwanwasi wa etoma ya Nkolo. Manso makyelame minga bo wo we! Nono wa moika anzelu.³⁹ Nde onsima imbele mè, Maliya amba ya kye izele o mokyisi monomo mbale eya mangomba o manyete ma Yuda.⁴⁰ Aési ya kye nyolo o ingambi sa Zakaliya, aési ya beya Elizabeti.⁴¹ Waoka Elizabeti ibeya sa Maliya, nwana oli o ibuu se anyinganaka, emba Elizabeti amba tonda na Bolobo Bosantu.⁴² Amba ya wo na nyesi mokusi yokye: Opambolami ileka babasi banso, na nwana oli o ibuu sa we apambolami mè!⁴³ Ndengye'ye nyango wa Nkolo yanga aya nkyeka?⁴⁴ Pho okyi nga ibeya sa we, kyeka nwana anyinga na nkyisa o ibuu sa nga.⁴⁵ Nkyisa ili na owaanosi: imowolesi bée pho ya Nkolo yamokyelama!⁴⁶ Emba Maliya yokye: Nakumole Nkolo na ndondo ya nga enso;⁴⁷ na molimo nwanga motondi na nkyisa pho ya Nwaphongo mobikye wanga,⁴⁸ pho akyekyi moombo we ootoli nja ngambo. Phele tata lolo, bato banso bamumbanga moto wa esengo,⁴⁹ pho Ekambambasi ankyeleso maphoò manene: Nkombo ye ebe ensantu.⁵⁰ Bolaa phe kabokyele oka bato banso bamoile o bayoo banso.⁵¹ Akyesi misala ma ikamwa na mwiya nwa eboko ye, anyangosi bato ba lolendo;⁵² amanye bakonzi baakusi o biziye ba bokonzi ba bè, atombi bato batebali na ngambo.⁵³ Baawe na nzala abatonze na ntoma, na baa ezwele ababuye maboko pha.⁵⁴ Asungyi bato ba Isalaye, bato ba etoma bè, na baümunyakye bolaa phè,⁵⁵ Eli bowaalakyela yo bankoko ba banga, Abalayama na bana bée pho ya bobele.⁵⁶ Maliya amba ikala na Elizabeti phenephe na makombe maato, bobele amba ya butwa oka bè.⁵⁷ Waakoka mokolo nwa Elizabeti nwa ibota, aési ya bota nwana wa lele.⁵⁸ Babubaa nè na ibota sè baokyi ndengye eyamokyelela Nkolo bolaa, bée banso bamba kumba nè.⁵⁹ Waakokya nwana nkolo nwambi, bakye mobèle, bakulaka kye imola nkombo ya anga, Zakaliya.⁶⁰ Emba nyango amba ya wo yokye: Phele nkombo ye yamoba Yoane.⁶¹ Bamba mobuyisa bekye: Moto na monomo o ibota sa we tali na nkombo mena.⁶² Bamba tuna anga wa nwana na bilembo pho ya iyeba nkombo'ye ekokyi yo ilaa nwana.⁶³ Zakaliya amba ya onga nwana ibaya wa ikoma, amba koma bobo: Nkombo ye Yoane. Emba bato banso bamba kamwa.⁶⁴ Mina wamo munoko na lolo le loingo, abuto iwoò, abuto ikumbela Nwaphongo.⁶⁵ Emba babubaa nè babuto ilaa. Na o mangomba manso ma manyete ma Yuda babaka bawo nde mapho mè.⁶⁶ Bato banso baa okaka maphoò mè bamabanzaka o mandondo ma bè, bakye: Nwana oyo amuna ba nza? Pho nde phele mwiya nwa Nkolo nwabaka nè⁶⁷ Bobele Zakaliya anga wa nwana, atondaka na Bolobo Bosantu, amba tata isakola bobo:⁶⁸ Nkolo apambolame, Nwaphongo wa Isalaye, pho aési ya kyeka bato bè, abamanye o boombo.⁶⁹ Alotokolesi kamba Mobikye, o ibota sa Davidi, moto we wa etoma.⁷⁰ Nde bowa woko yo kalakala na noko ya baimosi bée basantu:⁷¹ Ibikiyi siilomanya o maboko ma banguna na o maboko ma bato banso baloine.⁷² Aweneinya bolaa phe oka bankoko ba banga, aümunye sangola ye esantu.⁷³ Pho Nwaphongo akyeleka nkoko wa banga Abalayama,⁷⁴ ilobololo o maboko ma banguna pho tomokyelele saba na boilakye,⁷⁵ onté ya bosantu na bosembo o miyo mè nkolo inso ya bomoò pha banga.⁷⁶ Ka we nwana oomokyèe, wamoba moimosi wa Owa Ikolo, pho wamotambula o boo pha Nkolo pho ya ibongya manzela mè,⁷⁷ pho ya iteya bato bée obotshé kaye iya babikya na ilimbisa masumu ma bè.⁷⁸ Eli lowoò la bolaa boikye pha Nwaphongo wa banga. Pho ya bolaa mè, moo motokosi o ikolo moési ya lokyeka.⁷⁹ Motokolesi bato baali o enzombi ya iwaa, pho ya ikamba matambe ma banga o nzela ya bose.⁸⁰ Nzuka nwana akolaka na nzoto, akutaka mpe na o molimo. Abaka kabe na o mabokye téé nono waakokaka mokolo nwe nwa imiweninya oka bato ba Isalaye.

Chapter 2

¹ Imbele mè, mokonzi Kaisala Ogisito ambyaka mobeko nwa itanga bato banso ba ekolo ya Loma.² Itanga sa bato saa ntubo sasina sakyelamaka imbele sabaka Kilinus moangyesi wa Siri.³ Bato banso bakyekye komisa mankombo, moto na moto o mokyisi nwe.⁴ Yosefi nè amba ya mana o Nazaleté o manyete ma Galileya, amba ya kye o Beteleme o manyete ma Yuda, waabotaka bée mokonzi Davidi. Pho yo Yosefi abaka moto wa bosoo Davidi.⁵ Akyendekye komisa nkombo yo na nwasi we Maliya, owabaka na ibuu.⁶ Nzuka imbele saba bée o Beteleme, mokolo nwè nwa ibota nwakokaka.⁷ Amba ya bota nwana wa lele, nwana wè owa boo. Aési ya mzinga na bitato, amba ya molangya o kyesi ekyelangyisa bée manyama ntoma ya iza, pho tebaikaka zwa elele ya ilala o ingambi siilasa bée babutu.⁸ O manyete mè, babanze ba mampate babaka balale o manzabi pho ya ibatela mampate ma bè.⁹ Nwanze wa Nkolo monomo amba ya batokolele, nkyemo ya Nkolo yamba ya bangyengele, emba bailaka na boikye.¹⁰ Kasi Mwanze amba ya wo na bée yokye: Bée saila, pho naési ya iéimola nsimo elaa, eya mosepelisa bato banso:¹¹ O mokolo nwa lolò eye, mokyisi munene nwa Davidi, baébotesi Mobikye ooli Masiya, Nkolo.¹² Kyeka bilembetele baamoéba na bée: wamokye wene nwana oo mokyiky bamingyi na bitato, alangyi o kyesi ekyelangyisa bée manyama ntoma ya iza.¹³ Mbala yonoyo banze basuu baikye bamba ya angana na anzelu o wa boo. babaka bakumbele Nwaphongo bobo:¹⁴ Le nkemo ya Nwaphongo iwènene o ikolo, bose bobe wawa o nse oka bato baazingye yo!¹⁵ Waabutwa banze o ikolo, babanze ba mampate bamba ya woòno onté ya bè bekye: Tokyende téé nono o Beteleme, tokye wene lowo lokyelami o mo, loloumosi Nkolo Nwaphongo.¹⁶ Bamba yakye o izele, baési ya kye wene Maliya na Yosefi na nwana o mokyiky alangyi o kyesi ekyelangyisa bée manyama ntoma ya iza.¹⁷ Waamowene bè, bamba imola inso ya bawolekye bée pho ya nwana.¹⁸ Emba bato banso babaokaka bakamwaka na maphoò maabaka babanze ba mampate bawo.¹⁹ Kasi Maliya abanzaka maphoò manso mamana o ndondo ye ambaka baa kamaümunya. Bobele babanze ba mampate bamba ya butwa. Bakumbeleka bonene pha Nwaphongo, bamokumisaka

pho ya mapho manso maaokaka bèe na maawenekye bè, pho manso malekanaka nde bowabaimolaka anzelu.²¹ Waakoka nkolo nwambi nsima ya ibotama sa nwana, imbele sa imobele sakokaka, bamba ya molaa nkombo ya Yesu, nkombo eyawoko anzelu phanza nyango saboékamake.²² Bobele, wakoka mokolo nwa ikye manya nsokoto bookowo mobeko nwa Mose, Maliya na Yosefi bamba yakye na nwana o Yelusaleme pho bakye moteya Nkolo.²³ Pho yakomama o mobeko nwa Nkolo bobo: Nwana munso ooboti bee wa lele owa o boo, kabe wa Nkolo.²⁴ Maliya na Yosefi bamba yaambya na bee ibonza bookongye mobeko nwa Nkolo: Mankoto nwenya mabale ma ngonda na bana babale ba mankoto nwenya maa lombo.²⁵ Nzuka o Yelusaleme moto monomo abaka omo, nkombo ye Simeyo. Abaka moto wa bosembo, abaka kakumole na Nwaphongo, ambaka baa kaziya mokolo nwaamoya Nwaphongo Isalayeke ngongo. Bolobo Bosantu phabaka ne.²⁶ Bolobo Bosantu phamoimolaka obotshe etewa bo naino taweni Masiya owa motoma Nkolo.²⁷ Emba Simeyo akambemi na Bolobo, amba yakye o ingambi siinene sa losambo. O imbele me, baboti ba nwana Yesu bamba yaa ne pho ya ikye kyela bookongye mobeko pho ye.²⁸ Simeyo amokpe o maboko me, amba ya phe Nwaphongo melesi yokye: ²⁹ Inwanwa eye, Nkolo, okokye mbunu ya we; okokyi ilee moombo nwa we awee bose.³⁰ Pho miyo manga maweni ibikyi sa we,³¹ sabongya we pho ya bato banso: ³² Ibikyi mee sili mo nwa mungyengyele bapakano, nwa mophe nkemo oka bato ba we Isalayeke.³³ Ango na nyango wa Yesu bakamwaka na iikyimowole bee.³⁴ Simeyo amba bapambola, aesi ya wo na Maliya, nyango wa Yesu yokye: Pho ya nwana wa we, bato baikye o Isalayeke, bana bamooka baayo baamotemele. Amobaa elembo ya Nwaphongo, kasi bato baamole.³⁵ Emba maumunya mabombama o mandondo ma bato mamowenene o pha. Na we, Maliya, bolosi phamoetubinya ndookolo mumphata.³⁶ Yabaka na moimosi monomo wa nwanwasi, nkombo ye Ana, nwana wa Fanuele, owa ibota sa Asele. Yo akotwaka na bokusi. Bee na lele we bazala bolonga nde mbula sambo,³⁷ bobele aesi ya ikala bozengye. Abaka na mabula makoo nwambi mbuka mane. Ana abaka nkolo inso o ingambi sa losambo pho ya ikyelela Nwaphongo na moo na mokolo, na imiima ntoma na na' ibondele.³⁸ Nde osina imbele me, abuto iphe Nwaphongo melesi. Abuto iwo pho ya nwana na bato banso baabaka baziya obotshe Nwaphongo aikole Yelusaleme.³⁹ Waunva baboti ba Yesu ikyela yaaongaka mobeko nwa Nkolo, bamba ya butwa na nwana o manyete ma Galileya, o mokyisi nwa bee Nazalet.⁴⁰ Nwana akolaka, azwaka bokusi. Atondaka na zebi, na bolaa pha Nwaphongo phabaka mi yo.⁴¹ Milbua na mbula baboti ba Yesu babaka bakyende o Yelusaleme pho ya eyenga ya ilekana.⁴² Wakokya Yesu mabula iko mbuka mabale, baboti bee, bakyekye ne owaa mele bee ikyela pho ya eyenga.⁴³ Waunva eyenga, baesi ya butwa. Kasi Yesu aikalaka o Yelusaleme, baboti bee saeba.⁴⁴ Baumunyaka obotshe ali na bebi na bee ba imbanga, bamba kyela nzanga mobi ya nzela bee sataa moluka. Nsima, bamba ya kye moluka oka banaa nyango na oka baeba na be.⁴⁵ Kasi waaba be sa mozwa, baesi ya butwa o Yelusaleme ikyemimoluka.⁴⁶ Nsima ya nkolo iyato, baesi yakye mozwa o Tempelo azasi onte ya bateye ba mibeko, kabaokye kambe batuna mituna.⁴⁷ Bato banso babaka bamookye bakamwaka na malondo me na na' biyano be.⁴⁸ Waamowene bee, bakamwaka na boikye, emba nyango amba ya wo ne yokye: Nwana wa nga, olokyesi babona pho ya'ye? Kyeka nga na ongo tobakyi na ntoma o ikolo pho ya ikye mieluka.⁴⁹ Amba ya babuyisa yokye: Bee kondukye pho ya'ye? Toebe obokye nasengyesi ibaa o ingambi sa Tata?⁵⁰ Kasi bee tebaikaka sosolo yaa bawolekye yo.⁵¹ Bobele Yesu amba ya butwa na bee o Nazalet. Abaka kabatosa. Nyango abanzaka maphoo manso maamana o ndondo ye.⁵² Emba Yesu abaka kakole na zebi na na' nzoto, awenenekye moto molaa o miyo ma Nwaphongo na oka bato.

Chapter 3

¹ O mbula ya iko mbuka itano ya bokonzi pha Tibeke Sezale, Poso Pilata abaka moangyesi nwa Yuda. Elode abaka mokonzi nwa Galileya, nwana nyango Filipe abaka mokonzi nwa Itule na Talakonite, Lizania abaka mokonzi nwa Abilene.² Ana na Kaipha babaka banganga baanene ba Nwaphongo. Imbele me Yoane nwana wa Zakaliya, aesi ya imola Nsimo ya Nwaphongo o bokye.³ Yoane abuto ikye mitambula nkyisi inso iili o mokukulu nwa ebale ya Yaladene. abaka kakye mi wo na bato yokye: mBoangya ndondo ma bee, obatisame. Emba Nwaphongo amoelimbisa masumu ma bee.⁴ Ndenye mena, Yoane akokyaka maphoo maakoma moimosi Isaya o buku pha Nwaphongo obotshe: Moto monomo kaanwane o bokye: Bongya nzela ya Nkolo! Omoteyisa nsonga!⁵ Mangongo manso bamakyinza, mangomba na makosi manso bamawalole. Mangbongbo manso bamaelole, mabela mali o nzele bamakyinza.⁶ Emba bato banso bamba wene booko bikya Nwaphongo bato.⁷ Bato baikye babaka baye oka Yowane pho ababatisa. Yoane abaka kawo na be obotshe: Bee bosoo imele, oephe malondo ma ilota yoo ya Nwaphongo ekye ye Nza?⁸ Kyela maphoo maaweniny obotshe obongye mobesi. Lee imiwole obotshe: Ekpele yonoyo ete lokyele pho Abalayama ali nkoko wa banga. Nawo na bee ngakye Nwaphongo akokyi ibuya mabanga mama bana ba Abalayama.⁹ Baambo bongya ikoko pho ya itena nkanga ya nzete. Nwete munso moote mobote mbuma indaa, bamokpete, baamovaka o nwenya.¹⁰ Bato bamba motuna bekye: Emba tokyele bo? ¹¹ Yoane amba ya babuyisa yokye: Ooli na bitobu bibale ba ikolo, aphe yonoyo na ooli pha. Ooli na ntoma ya iza, akabele ootoli na ntoma.¹² Bafutise ba mputi babaka na bee oka Yoane pho ababatisa. Bamaba ya motuna bekye: Moteye, tokyele bo? ¹³ Yoane amba ya babuyisa yokye: Futisa mputi nde bo wamoetoma be.¹⁴ Batuluku bamba ya motuna na bee bekye: Ka banga tokyele bo? Yoane amba ya wo na bee yokye: Bee sanyokolo moto, sabololo moto baphalanga, sakatela moto lowoo, bika nde na ifuta sa be.¹⁵ Bato banso babaka bakyele maumunya na ilemela obotshe emba Yoane teli nde yo Masiya,¹⁶ Yoane amba ya babuyisela bee banso yokye: Nga naebatisa nde na maa, kasi okoye andekyi na mwiya, sikokyi na iingola nsimbi ya bikoto bee. Yo amoebatisa na Bolobo Bosantu na na' nwenya.¹⁷ Aphisi enyengyele o maboko pho ya inyengyele nkata yaangana na mbuma. Amobomba mbuma o bompemde kasi amotumba nkata o nwenya

moote mozime.¹⁸ Yoane akulaka na teya bato maphoo masuu maikye, abaka ka baimole na Nsimo Elaa.¹⁹ Yoane aoyaka Elode mokonzi nwa Galileya pho alongaka Elodiya, nwasi wa nwana nyango, na pho akulaka na kyela maphoo mabe maikye.²⁰ Emba Elode akulaka kyela lowo loosuu loobe, la inyosa Yoane o boloko.²¹ Waunva Yoane ibatisa bato banso, aesi ya batisa na Yesu. Waaba Yesu kabondele, ikolo siesi ya zibwa.²² Bolobo Bosantu boesi ya moutula ndookolo Inkotonwenya, nwesi monomo mouti o ikolo mooka obotshe: Oli Nwana wa nga owa nsomi, nali na nkyisa boikye pho ye.²³ Yesu abaka na mambula phenephe na makoo maato waatata yo etoma ye. Bato batataka iumunya obotshe ali nwana wa Yosefi.²⁴ Yosefi abaka nwana wa Eliya, Eliya nwana wa Matati, Matati nwana wa Lewi, Lewi nwana wa Melekyi, Melekyi nwana wa Yanayi, Yanayi nwana wa Yosefi,²⁵ Yosefi nwana wa Matatiasi, Matatiasi nwana wa Amoi, Amosi nwana wa Nauma, Nauma nwana wa Esili, Esili nwana wa Nagayi,²⁶ Nagayi nwana wa Maati, Maati nwana wa Matatiasi, Matatiasi nwana wa Semeyi, Semeyi nwana wa Yozeki, Yozeki nwana wa Yoda,²⁷ Yoda nwana wa Yoanana, Yoanana nwana wa Leza, Leza nwana wa Zolobabele, Zolobabele nwana wa Salatiyele, Salatiyele nwana wa Neli,²⁸ Neli nwana wa Melekyi, Melekyi nwana wa Adi, Adi nwana wa Kosama, Kosama nwana wa Elemadama, Elemadama nwana wa Ele,²⁹ Ele nwana wa Yesu, Yesu nwana wa Elezele, Elezele nwana wa Yolima, Yolima nwana wa Matati, Matati nwana wa Lewi,³⁰ Lewi nwana wa Simeyona, Simeyona nwana wa Yuda, Yuda nwana wa Yosefi, Yosefi nwana wa Yowama, Yowama nwana wa Eliakimi,³¹ Eliakimi nwana wa Meleya, Meleya nwana wa Mena, Mena nwana wa Matata, Matata nwana wa Nata, Nata nwana wa Davidi,³² Davidi nwana wa Yese, Yese nwana wa Yobeni, Yobeni nwana wa Boaze, Boaze nwana wa Sala, Sala nwana wa Naasoni,³³ Naasoni nwana wa Aminadaba, Aminadaba nwana wa Alani, Alani nwana wa Aselona, Aselona nwana wa Pelesi, Pelesi nwana wa Yuda,³⁴ Yuda nwana wa Yakobo, Yakobo nwana wa Izaka, Izaka nwana wa Abalayama, Abalayama nwana wa Tela, Tela nwana wa Nawolo,³⁵ Nawolo nwana wa Seluga, Seluga nwana wa Leyu, Leyu nwana wa Peloga, Peloga nwana wa Ebele, Ebele nwana wa Sela,³⁶ Sela nwana wa Kainama, Kainama nwana wa Alapakasada, Alapakasada nwana wa Sema, Sema nwana wa Nowa, Nowa nwana wa Lameke,³⁷ Lameke nwana wa Metusela, metusela nwana wa Enoke, Enoke nwana wa Yaledede, Yaledede nwana wa Malele, Malele nwana wa Kename,³⁸ Kename nwana wa Enos, Enos wana wa Seti, Seti nwana wa Adamu, Adamu nwana wa Nwaphongo.

Chapter 4

¹ Yesu atondi na Bolobo Bosantu, amani o ebale ya Yaladene, Bolobo amba o bokye. ² Omo, Zabulu aesi ya mumeke nkolo makoo mane. Nkolo inso miina Yesu taikaka zaa, nsima me amba yaoka nzala. ³ Zabulu amba ya wo ne yokye: Booli Nwana wa Nwaphongo, wo na ibanga sisi sibutwe mapa. ⁴ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Buku pha Nwaphongo bowo bobo: Moto etabikye nde na mapa. ⁵ Emba Zabulu amba yakyende ne o elele yonoyo ya ikolo, amba ya moteya nkyisi inso ili o mokyisi. ⁶ Amba ya wo ne yokye: Namoepe bokonzi na ngambo ya nkyisi inso mina pho baimphe, nakokyi iphe na moto owa ozingyi nga. ⁷ Ka bo onkusamesi, inso miina yamobutwa ya we. ⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Buku pha Nwaphongo bowo bobo: Wamokusamela nde Nkolo, Nwaphongo wa we, wamosambela nde yo. ⁹ Zabulu ambakula yakyende ne o Yelusaleme, akye moteye o songye ya Tempelo, amba ya wo ne yokye: «Boli Nwana wa Nwaphongo, omikumbe onse; ¹⁰ pho buku pha Nwaphongo bowo bobo: Nwaphongo amotoma banze bée obotshe baya ebanza. ¹² Yesu amba ya mobuyisa yokye: Buku pha Nwaphongo bowo bobo: Sameka Nkolo, Nwaphongo wa we. ¹³ Waunva Zabulu imeka Yesu, amba ya moika akyee tee nono o imbele sisuu saamozwana be. ¹⁴ Bobele Yesu, na mwiya nwa Bolobo, amba ya butwa o Galileya. Ngambo ye ya tambulaka o nkyisi inso ya manyete ma Galileya. ¹⁵ Abaka kakyemiteya o mangambi ma makyita, bato banso basambaka mateya me. ¹⁶ Yesu akyendekye o Nazalet mokyisi nwa kolaka yo. Mokolo nwa Sabata, amba ya nyolo o ingambi sa makyita bowameelekye yo. Amba ya teme pho ya itanga buku pha Nwaphongo. ¹⁷ Bamba ya mophe mokanda nwa moimosi Isaya. Amoingosi, aesi yakye zwa elele eyakoma bée obotshe: ¹⁸ Bolobo pha Nkolo boli mi nga. Anzosi pho ya iya imola babola Nsimo Elaa. Antomi pho ya iya iimola bato baa boloko obotshe baabakondola, na baapholo miyo obotshe bamokula wene, na pho ya iyabikya bato baa minyoko, ¹⁹ pho ya iya imola bato mbula eyamoweninya Nkolo ngolu ye. ²⁰ Emba Yesu amba ya ziba buku abobuyise moto wa etoma o ingambi sa makyita, bato banso babuto imolembetela. ²¹ Bobele Yesu amba ya wo na bée yokye: Maphoo maatangyi nga mama makokiyisami lolo pho ya bée baanzokye. ²² Bée banso basepeleka na Yesu bamba na kamwa na maphoo malaa maawoko yo. Bekye: Eye nga nwana wa Yosefi! ²³ Yesu amba ya wo na bée yokye: Naebi obotshe bée wa munkpela ele ekye wo obotshe: Munganga, omibikya we mampenza. Wamokula wo na nga na obotshe: Tooka inso yaakyela we o Kapalanaüma, oikyele bomo na wawa o mokyisi nwa we. ²⁴ Yesu ambakula wo na bée yokye: Nde phele na wo na bée ngakye: Moimosi tebamoanole o mokyisi nwe. ²⁵ Nakule bakya ngakye: O imbele saka moimosi Eliya, mazengye mabaka maikye o Isalayeleye. Waaba imbele me mambula sa noo mbula iyato na makombe motoba, zilo sikusi sakyindaka mokyisi munso. ²⁶ Kasi Nwaphongo taika toma Eliya nono oka monomo na mazengye mamana. Kasi amotoma nde oka bozengye bonobo phaabaka o Salepeta mokyisi nwa manyete ma Sidona. ²⁷ Na wa imbele saka moimosi Elize, bato baikye ba maba babaka o Isalayeleye. Na monomo na bée taikaka bika. Kasi yabikaka nde Namana moto wa Siri. ²⁸ Waaoka bato banso baaaka o ingambi sa makyita maphoo me, bée banso baokyelaka Yesu yoo. ²⁹ Bamba ya teme baesi ya tokolo na Yesu o ebonga. Bamba ya kyende ne o ikolo sa ngomba eya tonga bée mokyisi pho bamuukye onse. ³⁰ Kasi Yesu amba ya holongana onte ya bée nono waakyende yo. ³¹ Bobele Yesu amba ya kyende o Kapalanaüma, mokyisi nwa manyete ma Galileya. Abaka kateya bato nkolo inso ya Sabata. ³² Bato bakamwaka na moteyesi nwe pho abaka kawo na bokonzi bonso. ³³ O ingambi sa makyita, moto monomo abaka na bolobo bobe. Amba ya butwa iyanwana na bokusi yokye: ³⁴ «Aa ! Yesu wa Nazalet,

kolukye ilokyela bo? Oesi nde iya loünva? Naeyebe, iwe oli Mosantu owa toma Nwaphongo³⁵ Yesu amba ya phaphala na bolobo bobe me amba wo na phango yokye: zala bese! eemba na tokolo onte ya moto oyo. Bolobo bobe me phaamba ya vaka moto me onse o boo pha bato banso, botokosi saika mokyela na bobe.³⁶ Bato banso bakamwaka na boikye, bamba mituna onte ya bée bekye: Maphoo ma moto oyo mali ya bo'ye? Kawo na bokonzi na malobo mabe obotshe matokolo, maambe na tokolo.³⁷ Emba ngambo ya Yesu ya tambulaka o nkyisi inso.³⁸ Yesu amba ya tokolo o ingambi sa makyita, amba ya kye nyolo o ingambi sa Simo. Bokyilo pha Simo owa nwanwasi abaka na mowewe moikye, bamba onga na Yesu obotshe amobikya.³⁹ Yesu amba ya mikpakya mi yo, na nwesi mokusi amba phaphala na mowewe nono waamana nwango, mina wamo aesi ya inwa, abuto ibakyelela.⁴⁰ Waatate inda bunya, bato banso baabaka na bato ba malosi ndengye na ndengye bamba ya na bée ooli Yesu. Amba ya tandela monomo na monomo maboko, amba babikya.⁴¹ Malobo mabe maatokolo onte ya bato bayoko ba malosi maanwanaka obotshe: «Oli Nwana wa Nwaphongo! Kasi Yesu amba phaphala na mango, amakatelaka obotshe me sa wo, pho me maebaka obotshe yo ali Masiya.⁴² Waaye bunya Yesu aesi ya mana o Kapalanaüma, aesi ya kyende o elele yonoyo ya bese. Bato baikye babuto imoluka. Waamozwa be, bamba mozimba obotshe iyo salekana.⁴³ Kasi Yesu amba wo na bée yokye: Nasengyesi iimola Nsimo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo o nkyisi iyyoko me. Pho Nwaphongo antoma nde pho ya bomo.⁴⁴ Amba ya kyemiteya o mangambi ma makyita manso maali o Yuda.

Chapter 5

¹ Mokolo monomo, Yesu abaka o mokukulu nwa maa maanene ma Genezalet, bato baikye bamba ya izele oli yo pho ya iya oka iloba sa Nwaphongo.² Yesu aesi ya wene mato mabale o mokukulu nwa maa maanene. Mato me ya maikaka baosi baütaka o maa pho ya ikunyola mandendi ma be.³ Yesu amba ya baa ovato bonobo, yabaka phaka Simo. Amba wo na Simo obotshe tangola vato nwana itakye na mokukulu. Yesu amba ya zala o vato abuto iteya bato⁴ Waaünva yo iteya, amba wo na Simo yokye: Susinya vato o bodiko, emba iwe na bebi na we, ovakye mandendi pho obome swe.⁵ Simo amba ya mobuyisa yokye: Moteye, toösi mokolo mobimba toloikiy boma na ekpele. Ka pho we oniwo babona, na movaka mandendi o maa.⁶ Bamba ya vaka mandendi o maa, bamba zwa swe boikye. Mandendi ma bée matataka naikakwa.⁷ Bamba ya banga bebi na bée babaka o vato boyoko obotshe bayabasunga. Bebi na bée bamba yaa. Bamba tonza mato manso mafale na swe. Mato me malukaka na izinda.⁸ Wawe ne Simo Petelo babona, amba kaa na mabongo o boo pha Yesu yokye: Nkolo, mana phenephe na nga, pho nali moto wa masumu.⁹ Pho ebe yo ebe bebi ne baokaka boobo, pho ya boikye pha swe yaa bomaka be.¹⁰ Zake na Yoane, bana ba Zebede, bebi na Simo bayakaka ya basunga bawenekye na bée boobo. Kasi Yesu amba ya wo na Simo yokye: Sa ila! Banda lolo otokule ba moosi wa swe, wamobutwa molukyi wa bato.¹¹ Emba bamba komya mato o mokukulu, baesi ya ika inso nono waa benga bée Yesu.¹² Waaba Yesu o mokyisi monomo, moto monomo abaka na bolosi pha maba amba ya ooli yo. Wa wene yo Yesu, aesi ya kusama o boo phe, boo nono onse, amba nyingonela ne yokye: Nkolo! bo ozingyi okokyi imbikya.¹³ Yesu amba ya tanda eboko, amba mokuma, amba wo ne yokye: «Naanosi, bika. Nde mina wamo, maba mamani.¹⁴ Yesu amba yawo ne yokye: Saika imola na moto monomo lowo lolo. Kasi kyende nde miteya oka nganga ya Nwaphongo boobuto we, emba ombe ambya ikabo bo wa wo Mose pho ya bato babikyi na bolosi pha maba, pho ya iweninya oka bato obotshe obikyi phele.¹⁵ Ngambo ya Yesu yatambulaka mboka enso. Bato baikye babaka bayaangana waali yo pho ya iyamooka na iyaluka ibikyi na malosi ma be.¹⁶ Kasi Yesu abaka kakyende bondele yo mampenza o bilele ba bese.¹⁷ Mokolo monomo Yesu abaka kateya. Bafalisayi na bateye ba mibeko babaka wamo. Bakyekye miüta o nkyisi inso ya Galileya na ya Yuda na o Yelusaleme. Yesu abaka kabikya bato ba malosi na mwiya nwa Nkolo Nwaphongo.¹⁸ Bato bamba moyelela na moto owa nyiba makolo bamophisi miitoko. Bamba ya luka nzela ya imunyosa o ingambi pho ya ikymolangya o boo pha Yesu.¹⁹ Kasi pho ya boikye pha bato, tebaika zwa nzela ya ikoma nnono ooli Yesu. Bamba ya baa o motondo nwaa langyema, bamba bumbola muna motondo nono wa moüya bée mi sina itoko onte ya bato o boo pha Yesu.²⁰ Waawene Yesu ianola sa be, amba ya wo na moto owa nyiba makolo yokye: Nwebi na nga, naelimbise masumu ma we.²¹ Bateye ba mibeko na bafalisayi, babuto imituna bekye: Moto ookonetola Nwaphongo oyo ani ba nza? Ookokyi ilimbisa masumu nza bo teebe nde Nwaphongo!²² Yesu aebaka maümunya ma be. Amba wo na bée yokye: Bée köümunya babona pho ya'ye?²³ Iwo na moto obotshe: Masumu ma we malimbisami, na ná iwo ne obotshe: Teme, tambula? Elekyi bokusi iye²⁴ Kasi nazingyi obotshe bée oebe obotshe Nwana wa Moto ali na bokonzi pha ilimbisa masumu wawa o mokyisi. Emba amba ya wo na moto owa nyiba makolo yokye: Nawo na we, teme, kpa itoko sa we butwa oka be.²⁵ Mina wa mo, aesi ya teme o miyo ma bato banso atombi itoko saamolangyaka na be, nono wabutwa yo oka bée na ikymikumbela Nwaphongo.²⁶ Bato banso bakanwaka na boikye, bakumbelaka Nwaphongo, na boobo bekye: Towneni lolo maphoo ma ikamwa!²⁷ Bobele Yesu amba ya tokolo, amba ya wene moto monomo nkombo ye Lewi, mophutise wa mputi, azasi o elele ye ya etoma. Yesu amba wo ne yokye: Imbengye!²⁸ Lewi aesi ya teme, aikyi iika inso abengyi Yesu.²⁹ Emba Lewi amba kyelela Yesu eseleko enene o ingambi se. Baphutise ba mputi baikye na bato basuu babaka o mesa na be.³⁰ Bafalisayi na bateye ba mibeko bawenekye bobe, bamba ya wo na baekosi ba Yesu bekye: Pho ya'ye bée koze, konywe elele yonoyo na baphutise ba mputi na bato ba masumu?³¹ Yesu amba babuyisa yokye: Baali na nzoto ndaa tebasengyesi na munganga, esengyesi na munganga nde bato bali na malosi.³² Siesi ya banga bato balaa. Kasi naesi ya banga nde bato baabe pho babongole ntema ya be.³³ Bafalisayi bamba ya wo na Yesu bekye: baekosi ba Yoane Mobatise, ebe na baaka bafalisayi bamiime ntoma, bambe na bondele; ka baekosi baaka ya we baze, banywe.³⁴ Yesu amba babuyisa yokye: Mokolo nwa eseleko ya bolonga, okokyi ilasa bato baabangyi yo o eseleko

nzala bo molongyi ataa ba na be? ³⁵ Kasi mokolo nwaa moba molongyi saba onte ya be, emba mi nkolo mina, baamilasa nzala. ³⁶ Yesu amba ya bakpela ete eye: Moto takokyi ikpa etato ya etobu eenyakune pho ya ietongya na etobu eya böka. Bo akyesi babona, aoti etobu eenyakune, etato ya etobu eenyakune teekoka na etobu eya böka. ³⁷ Nde bommo, moto takokyi iangola maleku maa swaswa o mambongo maaboka. Bo akyesi babona, maleku maa swaswa mamobola mambongo maaboka, maleku ma molukwa onse, mambongo mamootono. ³⁸ Kasi babona phe, maleku maa swaswa bamateye nde o mambongo maaanyakune. ³⁹ Moto etazingye inywa maleku maa swaswa bo ambo nywa maleku maa mpiko, pho amowo obotshe: Maleku maa mpiko malekyi bolaa.

Chapter 6

¹ Mokolo monomo nwa Sabata, Yesu na baekosi bée balekanaka o manzabi ma ble. Baekosi bée babuto inoko ena ble, baeyinya o matandala bambe za ina mbuma. ² Bafalisai bayoko baamba ya tuna baekosi ba Yesu bekye: Pho ya'ye kokyele maphoo maakatele mobeko ikyela mokolo nwa Sabata? ³ Yesu amba ya babuyisa yokye: toikatanga yaakyelaka Davidi, mokolo monomo yo na bebii ne babaka na nzala? ⁴ Anyokoloko o Ingambi sa Nwaphongo, akpaka mapa maambyaka bée oka Nwaphongo. Amazaka, aphekye na bebi ne. Kasi mobeko nwa banga moww obokye mapa mamana makokyi iza na nde banganga ba Nwaphongo. ⁵ Yesu amba ya wo na bafalisayi yokye: Nwana wa Moto ali Nkolo wa Sabata. ⁶ Mokolo mosuu nwa Sabata, Yesu amba ya nyolo o Ingambi sa makyita, abuto iteya. Moto monomo owa nyiba eboko ya boloo abaka omo. ⁷ Bateye ba mibeko na bafaliayi babaka bakyekye Yesu naa amobikya moto mona mokolo nwa Sabata pho bazwe nzela ya imophunda. ⁸ Kasi Yesu aebaka maümunya ma be. Amba ya wo na moto owa nyiba eboko yokye: Inwa, oteme o boo pha bato banso! Moto me amba ya inwa, akye teme. ⁹ Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: Naetune bée, mobeko nwa banga moww bo pho ya Sabata? Ikyela bolaa ndee ikyela bobbe, ibikya moto ndee imole kawe? ¹⁰ Yesu amba bakyeka bée banso, amba ya wo na moto owa nyiba eboko yokye: Elola eboko ya we. Amba ya eyelola, eboko ebongyi. ¹¹ Kasi bateye ba mibeko na bafalisayi batondaka na yoo, babuto iyika ziko onte ya bée pho ya lowoo lookokyi bée ikyela pho ya Yesu. ¹² Imbele me, Yesu akyekye baa o ngomba pho ya ibondele. Alekyinyaka mokolo mobimba omoo pho ya ibondele Nwaphongo. ¹³ Waa ye bunya, amba ya banga baekosi be. Onte ya be, amba ya olo iko mbuka babale, amba ya baphe nkombo ya batoma. ¹⁴ Yabaka: Simo owa phekye yo nkombo ya Petelo, Andele nwana nyango na Simo, Zake, Yoane, Filipe, Batelemi, ¹⁵ Matiye, Toma, Zake nwana wa Alifa, Simo owa ingomba sa baatembele mokyisi nwa be, ¹⁶ Yuda nwana wa Zake, na Yudas Isikaliyota, owa ungyaka Yesu. ¹⁷ Yesu amba ya uta ngomba yo na batoma be, amba ya kye teme o elele yonoyo eya langyema. Baekosi bée baiky babaka wamo. Yabaka wamo na moluku nwa bato mwikye baütaka o Yuda mobimba, baütaka o Yelusaleme na o nkyisi ya mbale ya Tula na Sidona. ¹⁸ Bato bayakaka pho ya iya oka Yesu na iluka ibika na malosi ma be. Bato babaka batungyisame na malobo mabe, na bée babikaka. ¹⁹ Bato banso balukaka ikuma Yesu pho phembo yaabaka kytokolo ne yabaka kyibabikya bée banso. ²⁰ Emba Yesu amba kyeka baekosi be, amba ya wo na bée yokye: Nkonzo na bée baali babola, pho Bokonzi pha Nwaphongo boli pha bée! ²¹ Nkonzo na bée bali na nzala inwanwa eye, pho wa mozwa ntoma ya iza na nziky. Nkonzo na bée baale inwanwa eye pho wamoekye! ²² Nkonzo na bée bo bato baeyine, bo baele na bo baambe etola, bambe tanga mankombo ma bée na bobbe pho koanole Nwana wa Moto. ²³ Sepela ba na esengo mokolo nwa moya maphoo mamana, pho iphuti siinene sieziya o ikolo. Oebe obotshe bankoko ba bée banyokoloko baimosi ba Nwaphongo nde bommo. ²⁴ Kasi ngongo ya bée bato ba ezwele pho ombozwa esengo ya bée wawa onse. ²⁵ Ngongo ya bée baali na inso isengyesi na bée wawa onse inwanwa eye, pho wa mowa na nzala. Ngongo ya bée bato baekye inwanwa eye, pho wamoba o elesi wamba na lela, ²⁶ Ngongo ya bée bato banso baewole na bolaa; bankoko ba bée bakyelaka nde babona na baimosi ba boole. ²⁷ Kasi na wo na bée baanzokye: Zinga banguna ba be, kyela bolaa na bato baaeyine, ²⁸ imela bolaa na bato baeyimele bobbe, bondele Nwaphongo pho ya baenyokolo. ²⁹ Bo moto aewandi engyete o mpakato eya bowe, kula molaalela na mpakato eya boloo. Bo moto aebolosi munkoto nwa we, omole kapke na ena simisi. ³⁰ Kabela moto munso okoeyongye ekpele. Ka bo moto akpe ekpele ya we, sakula eonga. ³¹ Kyela na basuu ikyizinye we obotshe baekyele yango. ³² Bokonzinye nde bato baezinye, wamba zwa ye? Pho na bato ba masumu bazingye baabazingye. ³³ Ka bokokyele bolaa nde na bato baaekyele bolaa, wamba zwa ye? Na bato ba masumu bakyele nde bommo. ³⁴ Ka bokobekya nde na baaebe we obotshe bamoebuyisa, wamba zwa ye? Na bato ba masumu babekya bebi na bée bato ba masumu pho baababuyisa ndengye eebabekyaki be. ³⁵ Ka bée, zinga banguna ba bée obakyele bolaa, bekya salemela obotshe baabekye we bamoebuyisa. Emba wamozwa iphuti sinene, wamba baa na bana ba Nwaphongo Owa Ikolo. Pho yo ali molaa pho ya bato bate baaphe melesi na bato baa nkamba. ³⁶ Okyelaka bato ngongo bokokyele ango wa bée bato ngongo. ³⁷ Sasambisa bebi, etebaesambisa me. Sanyete bebi, etebaaenyete me. Limbisa bebi, bamoelimbisa me. ³⁸ Kabela bebi, bamoekabela me. Bamotonza banyanzima ba bée, baa bainisa, baabanyingyina pho batonde na bolaa. Pho, bamoekabela nde bokokabele we bebi. ³⁹ Yesu ambakula bakpelele ete yokye: Moto owa pholo miyo takokyi iteya nwebi ne owa pholo miyo nzela. Pho bée banso babale bamokye kaa o ibela, teli bommo? ⁴⁰ Moekosi na mnomo taalekye molakyisi we na mayele. Kasi moekosi munso oteye bée na bolaa kabutwe nde booli molakyisi we. ⁴¹ Pho ya'ye kowene mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we, kasi ete ya nwete eli o ziyo saka ya we toewene? ⁴² Ndengye'ye okokyi iwo na nwebi na we obotshe: Nwebi, le naemanya mungalala mooli o ziyo sa we, kasi toowene ete ya nwete eli o ziyo saka ya we? Moto wa bole, taamanya ete ya nwete eli o ziyo sa we, emba wamowene na bolaa pho ya imanya mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we. ⁴³ Nwete molaa temoobote mbuma mbe, na nwete moobe temobote mbuma ndaa. ⁴⁴ Nwete na nwete bamoebe nde na mbuma ya nwango. Tebaa imbe mbuma ya fige o nzete yaa

miló, tebaa noko mbuma ya vinyo o nkaa.⁴⁵ Moto o molaa katokolo maphoo malaa maüte o ndondo ye. Moto o mobe katokolo maphoo maabe maüte o ndondo ye. Pho inso iikytokolo o munoko nwa moto kyiüte nde o ndondo ye.⁴⁶ Pho ya'ye bée kombangye: Nkolo, Nkolo, kasi tokyele ikyi wo nga?⁴⁷ Na moeteya moto owaülana na moto okoye oka nga, kaokye maphoo ma nga kambe na matosa.⁴⁸ Aülana na moto okotongye ingambi, aimi mbongu nzindo, akyesi mabanga o motema. Ambitata itonga o ikolo sa mabanga me. Waaya mpela enene, maa ma ebale matombi, maesi ya koma nono o sina ingambi. Kasi temaiky siüwola pho inganbi me satongamaka na bolaa.⁴⁹ Ka moto okookye maphoo ma nga kasi tamatosa, aülana na moto monomo katongye ingambi nde o ikolo sa manyete sä ima mbongu ya inyosa mabanga. Waaya mpela, ingambi sizindi, sikaa nde mbala yonoyo siüwo sinso sinso.

Chapter 7

¹ Waaünya Yesu iwole bato maphoo mamana, ambaka ya kyende o Kapalanaüma. ² Omo, mokonzi nwa batuluku ba Loma abaka na moombo owa loboko yo zinga. Moombo me abaka na bolosi pha iwaa. ³ Waaoka mokonzi nwa batuluku me nsimo ya Yesu, amba ya motomela banaa bankumu ba bayuda pho ya ikye wo ne obotshe aya bikya moombo we. ⁴ Waakoma bankumu oka Yesu, bamba butwa inyingonela ne bekye: Moto oolotomi oyo ali molaa, akokyi obotshe omosungye ⁵ pho kazingye bato ba banga, eli na yo moto owa lotongyela Ingambi sa losambo. ⁶ Bobele Yesu amba ya kye yo na bankumu baatomaka be. Waakoma yo phenephe na ingambi, mokomzi nwa batuluku aesi ya toma bebi ne pho bakye wo na Yesu obotshe: Nkolo, le mitungyisa. Siiky longobana obotshe onyolo o ingambi sa nga. ⁷ Yango mena naloti iya nga mampenza oka ya we. Kasi wo nde lowoo lonolo, moombo wa nga amobika. ⁸ Nga na tosa bakonzi ba nga, naambi na ba na batuluku baa kambe nga. Bo nawoo na monomo na bée ngakye: Kyende, ka kyende, bo naani woo na ooyoko ngakye: Yaka, kaye. Bo na woo na moombo wa nga ngakye: Kyela bobo, kakyele nde bomo. ⁹ Waaoka Yesu maloba mamana, amba sepela na mokonzi nwa batuluku. Amba ekola boo oka bato baabaka bamobengye, amba wo na bée yokye: Na wo na bée ngakye naino siweni ianola sa ndengye'ye ebe na o bato ba Isalaye. ¹⁰ Waaya butwa bato baatomaka bée o ingambi sa mokonzi nwa batuluku, baya kye zwa moombo me abikyi. ¹¹ Bobele Yesu amba yakye o mokyisi muunene monomo nkombo ya nwango Naina. Baesi bée na bato basuu baikye baakyendeke ne. ¹² Waakoma yo phenephe na ibala, baesi ya vana na bato bakyende kunda moto o malita. Yabaka nwana wa lele nde monomo wa nwanwasi bozengye. Bato baikye ba mokyisi bakyekye mi moükyä. ¹³ Waa wene Yesu nwanwasi me, amookaka ngongo, amba ya wo ne yokye: Le ilela. ¹⁴ Yesu amba ya susinya, amba ya kuma ena ephomba. Bato baaephilaka bamba ya teme. Yesu amba ya wo yokye: Munzenga, na wo na we, langwa! ¹⁵ Mowee amba ya zala, abuto iwo. Yesu amba ya mobuyisa nyango. ¹⁶ Bato banso bailaka na boikye, bamba butwa iwo bekye: Moimosi munene atokosi onte ya banga! Nwaphongo aesi na ya bikya bato be! ¹⁷ Emba ngambo ya Yesu yamba tambula mboka enso tee nono o Yuda mobimba na o nkyisi yaa mambale pho ya lowo laakylaka yo. ¹⁸ Baekosi ba Yoane bamba kye moimola maphoo manso. Emba Yoane amba ya banga babale mi baekosi be. ¹⁹ Amba ya batoma oka Yesu pho ya ikye motuna obotshe: Eli we Masiya ookoye ndee toziya mosuu? ²⁰ Waakoma bée oka Yesu, bamba ya wo ne bekye: Yoane Mobatise alotomi pho ya iya etuna obotshe we Masiya ookoye ndee toziya mosuu? ²¹ Nde o sina imbele me, Yesu abaka kabikya bato baikye na malos ma be, na bileme ba bée na bato ba malobo mabe, na baapholo miyo. ²² Emba Yesu amba ya buyisa batima ba Yoane yokye: Kyende kye imola Yoane maphoo manso maaweni bée na maokyi bée; bato baapholo miyo baweni, bato baaotono makolo batambusi na bola, bato baa maba babikyi, bato baaloko baokyi, bawe baako, babola baokye Nsimo Elaa. ²³ Esengo na moto owamoba sabungya ianola se pho ya nga! ²⁴ Waabutwa batoma baatomaka Yoane, Yesu amba ya butwa ituna bato baabaka wamo pho ya Yoane yokye: Be okyekyikyele ye o bokye? Nwana nwete kanyingane na ewele? Phe. ²⁵ Ka okyekyi kyeka ye? Moto alati bitobu bilaa? Bato baalate bitobu bilaa na baali na ezwele babe o mangambi ma bakonzi. ²⁶ Ka oombakyi kye kyeka ye, moimisi? Ee, na wo na bée, yo alekyi na moimosi. ²⁷ Pho Yoane eli moto ookowo buku pha Nwaphongo pho ye bobo: Nwaphongo awo yokye: Namotoma tima ya nga o boo pha we pho ya iebongyisela nzela. ²⁸ Nawo na bée nga kye onte ya bato banso baabotama na nwanwasi, tewali moto oolekyi Yoane, kasi moto oolekyi bokyiky o Bokonzi pha Nwaphongo, yo mona alekyi Yoane. ²⁹ Bato banso na baphutise ba mputi bamba mooka, bamba ya anola obotshe Nwaphongo ali na bosomebo, bamba batisama na Yoane. ³⁰ Kasi bafalisayi na bateye ba mibeko tebaika anola yaa zingaka Nwaphongo pho ya be, bamba na le ibatisama na Yoane. ³¹ Yesu ambakula wo yokye: Bato ba lolo eye, naabaülinya na nza? ³² Baülana na bana bazasi o munsongo, bayoko bawo na bebi na bée bekye: Toeyulelesi iphengo, toikyi bina; toetubesi meembo ma elesi, bée toikyi lela! ³³ Pho Yoane Mobatise aesi, taaze mapa, taanywe maleku, bée bekye: Ayeya. ³⁴ Ka Nwana wa Moto aniyaa, kaze kanywe, bée bekye: Kyeka moto ookoümunya nde iza na inywa; ali ekamba ya baphutise ba mputi na bato baa masumu. ³⁵ Kasi zebi silaa siebane oka bato baasianole. ³⁶ Mofalisayi monomo amba ya banga Yesu obotshe akye zaa oka ye. Yesu amba ya kyende omoo, amba ya zala o mesa. ³⁷ Nwanwasi monomo wa ndumba abaka o mokyisi me. Waaoka yo obotshe Yesu ali o ingambi sa mofalisayi, amba ya na molangyi monomo nwa motiya motondi na malasi. Bakyelaka molangyi me na ibanga sibangye bée alabata. ³⁸ Amba ya teme o nsima ya Yesu, o makolo me. Abaka kalele, abuto inyobibisa makolo ma Yesu na mbembe ye, kambe ikunyola na suwe ye, kambe mayamba, amba masweya malasi. ³⁹ Waawene mofalisayi owa bangaka Yesu babona, amba miwole yokye: Bo moto oyo abakyi owaakolo moimosi, nde aebi obotshe nwanwasi ookomokume oyo ali ndumba. ⁴⁰ Emba Yesu amba ya wo na mofalisayi yokye: Simo, nali na nwana lowoo wa iwole. Simo amba ya wo ne yokye: Moteye, woo. ⁴¹ Emba Yesu yokye: Moto monomo abekyaka bato babale baphalanga. Monomo abekaka nkama itano ya baphalanga ba bibende, oyoko abekaka makoo matano ma baphalanga ba

bibende.⁴² Kasi waaba bée sakoka iita ena mbongo, amba balimbisa bée banso babale. Onte ya bée banso babale, owa molobo zinga moto obalimbise na mbongo nza?⁴³ Simo yokye: Pho ya nga, maūmunya obotshe eli olimbise bée na mbongo enene. Yesu amba wo ne yokye: Olongyi.⁴⁴ Amba miekpinya oka nwanwasi me, amba wo na Simo yokye: Oweni nwanwasi oyo? Nanyosi o ingambi sa we, toikyi mpe maa maikunyola makolo. Kasi yo, akunyosi makolo ma nga na mbembe ye, ambi ya maololo na nsuwe ye.⁴⁵ Toikyi nyangyela, kasi yo, tata oonyosi nga wawa, kaina bebe makolo ma nga.⁴⁶ Toikyi nsweya malasi o moto, kasi yo, answeye malasi o makolo.⁴⁷ Yango mena nawo na we ngakye lozingo le lonene oka nga loweninye obotshe masumu me maikye manso malimbisami. Kasi ootoikyi bée limbisa na maphoo mabe maikye, taaweninya lozingo loikye. Emba Yesu amba ya wo na nwanwasi me yokye: Masumu ma we malimbisami.⁴⁹ Baabaka baze ne babuto imituna bekye: Moto oyo ambi ba nza pho ya ilimbisa na masumu?⁵⁰ Yesu amba ya wo na nwanwasi me yokye: Ianola sa we siebikye. Kyende na bolaa.

Chapter 8

¹ Nsima, Yesu amba kyende o nkyisi iinene na inkyiki, kakye miteya na ikye miimola Nsimo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo. Baekosi iko mbuka babale bakyekye mikye ne,² na babasi basuu baabikya yo na malobo mabe na malosi. Yabaka Maliya, okobangye bée Maliya ma Magadala, owa tokoloko bée malobo mabe sambo,³ Zaani nwasi wa Kuza, monomo wa bato baakyele etoma na Elode Atipasi, Suzani na basuu baikye, bée banso basungaka Yesu na baekosi bée na mbolo ya be.⁴ Bato baikye bakyekye miūta o nkyisi iinene ba yakaka oka Yesu. Emba Yesu amba bakpela ete eye:⁵ Moto monomo akyekye phika ndemo o inzabi se. Waaba yo kakye miphika, ndemo iyyoko yakaka o nzela. Batambusi baikyiti, manyosi baikomosi.⁶ Ndemo iyyoko yakaka o manyete mali na mabanga, itokosi, kasi inyiti pho teizwe mpiyo.⁷ Ndambo ya ndemo iyyoko yakaka onte ya milo. Nzete ya milo ikosi molongo na ndemo me, kasi milo miikyetitise.⁸ Ndambo ya ndemo iyyoko yakaka o manyete malaa. Ikosi, iboti mbuma mikama na mikama. Yesu amba kula wo yokye: Ooli na matoo ma ioka, aokye.⁹ Baekosi ba Yesu bamba ya motuna bekye: Ete mena kyelukye iwo bo?¹⁰ Amba babuyisa yokye: Bée, Nwaphongo aephe iyeba ba sekyele ba bokonzi phe, kasi bato baayoko baokye nde na bite. Pho bakyekye kasi tebaawene, baokye kasi tebaasosolo.¹¹ Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: Okyemela ntina ya ete me; ndemo, eli iloba sa Nwaphongo.¹² Nzela eli bato baaokye iloba. Kasi Zabulu kaye, kaya manya iloba o mandondo ma bée pho bée saanola, bee saamba na bika.¹³ Manyete maangana na mabanga, eli bato baokye iloba sa Nwaphongo, ba sianole na nkyisa, kasi iloba me tesili na nkanga. Baanole nwana imbele, nsima waaye nkaka bale sina iloba.¹⁴ Ndemo yaa kaa onte ya milo eli iloba sa Nwaphongo siokye bato, kasi matungyisi, na ezwele na bisengo ba mokyisi kyi baphembya, emba mbuma ya bée kyiiukwe nde boūko.¹⁵ Ndemo yaa kaa o manyete malaa eli iloba sa Nwaphongo siiokye bato na ndondo yonoyo. Basibombe, bambe na phila ianola sa bée nono waabote bée mbuma.¹⁶ Moto bo alose tala, taaekukya na katini naa taaenyosa onse ya ntangye. Kasi kaeteye o ikolo pho bato banso baanyolo o ingambi bawene na bolaa.¹⁷ Maphoo manso maa bombama mamowene o phaa o minyo ma bato, na maphoo ma sekyele mamoebana.¹⁸ Nde koebe na mookyelesi nwa bée nwa maphoo! Pho, moto ooli na nwana epkele baamobakysisela. Kasi moto ooli pha, bamoblolo na nwana ndambo obakyi ne.¹⁹ Nyango wa Yesu na bana nyango na Yesu bayakaka ya mokyeka. Kasi te baikaka koka ikoma wali yo pho ya boikye pha bato.²⁰ Bamba ya imola Yesu obothe: Nyongo na banaa nyogo bali o ibanda, bazingye iyewene.²¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: Mama na banaa mama eli bato ba okye iloba sa Nwaphongo, bambe na sikyelela.²² Mokolo monomo Yesu amba ya baa o vato yo na baekosi bée. Amba ya wo na bée yokye: Tokatisa o mbale ya mokukulu nwa maa manene muna. Bamba ya kyende.²³ Waaba bée bakatisa, Yesu aesi ya lala ebu. Mbala yonoyo, eweele ekusi etati ikyela o maa maanene, maa mabuto inyolo o vato. Babuto miiwaa.²⁴ Baekosi bamba ya susinya oli Yesu, bamba moūmola bekye: Moteye, Moteye, tomowa! Waaūnva Yesu, amba ya zibisa eweele na kanda, sakoko iesi yaema. Maa mamba ya butwa bose.²⁵ Yesu amba ya wo na baekosi yokye: Ianola sa bée sili wa? Kasi bawenekye boobo, bamba kamwa, bamba wono bée Na bée be: Moto oyo ambi ba nza? Kaambya mitindo, na eweele na maa kyimookye!²⁶ Bobele bamba ya koma o mokyisi nwa Genesalete moli o mokukulu nwa maa ma Galileya.²⁷ Waa abwa Yesu o vato, moto monomo wa mokyisi me aesi ya mobenga. Moto me abaka na malolobo mabe. Tata kalakala, taalate na bitobu, taabe na o ingambi, kasi kabe nde o malita.²⁸ Waawene moto oli na malobo mabe Yesu, amba ya anwana nwange, amba yakaa o makolo me, amba ya wo na bokusi yokye: Yesu Nwana wa Nwaphongo owa Ikolo, nga na we lowo ye? Na ongye na we, sankyela bobele!²⁹ Awoko babona pho Yesu awoko na Bolobo bobele obotshe botokolo. Bolobo phabaka bomoakya mbala nzikye; emba babaka bamokangye na munyololo na maboko na makolo, kasi mbala inso abaka kabile muna munyololo, emba bolobo me phabaka bomovakye o bokye.³⁰ Yesu amba ya motuna yokye: Nkombo ya we nza? Amba ya anola yokye: Nkombo ya nga Boikye. Awoko babona pho malobo mabe maikye mamunyoloko.³¹ Malobo me mamba nyingonela na Yesu mekye: Salovaka o ibela siinene siizindo!³² Yabaka wamo bokanda bonene pha mangulu mabaka makye miluka ntoma ya izaa o ngomba. Malobo mabe me mamba ya woo na Yesu obotshe: Olole tonyolo o mangulu mama! Yesu amba maanolela.³³ Mbala yonoyo malobo mabe mambatokolo oka moto me mambakye nyolo o mangulu. Bokanda pha mangulu bonso phaamba ya uta o ikolo sa ngomba nono wakye phango mivaka o ebale nono waazinda mango.³⁴ Waawene babanze ba bokanda pha mangulu lowoo lolekaa, bamba ya lota mambangu, bamba kye imola simo me o Genesalete na o nkyisi yaa mambale.³⁵ Bato bamba ya kye kyeka lowoo lolekaa. Waakoma bée waali Yesu, bamba ya zwa moto ootokosi bée malobo mabe azasi o makolo ma Yesu, alati bitobu, abuto na bolaa. Emba bato bamba iila.³⁶ Bamawenekye manso ma lekaa, bamba ya imola bebi ndenge ebikyi moto oobakyi na malobo mabe.³⁷ Emba bato banso ba Genesalete bamba ya

onga na Yesu obotshe amane o mokyisi nwa bée pho babaka na boobo. Yesu amba ya kpela o vato nono waabutwa yo.³⁸ Moto owatokoloko bée malobo mabe amba onga na Yesu yokye: Bo ozingyi, le nakyende na we! Kasi Yesu amba wo ne yokye:³⁹ Butwa oka ya we! kye imola inso ikyesi Nwaphongo pho ya we! Bobele moto me amba ya kye mimola o mokyisi munso Maphoo maakyesi Yesu pho ye.⁴⁰ Waabutwa Yesu o mokukulu moyoko nwa maa maanene, bato baikye bamba ya moyamba pho babaka bamoziya.⁴¹ Moto monomo nkombo ye Yailo, mokonzi nwa ingambi sa makyita, amba ya mivaka o makolo ma Yesu aesi ya onga Yesu obotshe aye o ingambi se.⁴² Pho nwana we nde monomo wa nwanwasi, wa mbula iko mbuka ibale ali nde mowe. Waaba Yesu kakyende omo, bato baikye ba mokatitisa mboka enso sa bongo itambula.⁴³ Nwanwasi monomo owa bolosi pha malongo abaka wamo. Mbula iko mbuka ibale malongo mabaka mamotokolo nde botokosi satenya. Aünvaka mbolo ye inso yaabaka ne pho ya iphuta ba münganga, kasi na moto monomo taika koka imobikya.⁴⁴ Amba yaa o nsima ya Yesu, aesi yakuma songye ya etobu ya Yesu, mina wamo, malongo maesi ya tenya.⁴⁵ Yesu amba yatuna yokye: Oonkumi nza? Bansa bamba anola bekye banga phe. Petelo amba ya wo na Yesu yokye: Moteye, eli bato baikye baazingyi, baa ekatitise.⁴⁶ Kasi Yesu yokye: Moto monomo ankumi, pho naokyi phembo etokosi o nzoto ya nga.⁴⁷ Nwanwasi aesi ya wene obotshe bamoebi. Na itekyenele sinso, amba ya kye mivaka o makolo ma Yesu. O boo pha bato banso amba ya moimola ntina eemokumi ne na boobikyi yo.⁴⁸ Yesu amba ya wone yokye: Nwana wa nga, ianola sa we siebikye, kyende na bolaa.⁴⁹ Waaba Yesu kawo babona, moto monomo ambaüta o ingambi sa Yailo, mokonzi nwa ingambi sa makyita. Amba ya wo ne obotshe: Nwana wa we wa nwanwasi awee, sakula tungyisa Moteye.⁵⁰ Kasi Yesu abaka kamoockye boko woo yo. Amba wo na Yailo yokye: Saila, ba nde na ianola, nwana wa we amobika.⁵¹ Waakoma Yesu o ingambi sa Yailo, taikaka anola obotshe bato basuu banyolo ne, manya nde Petelo, Yoane, Zake na anga na nyango wa nwana.⁵² Bato banso babaka balele na imiima pho ya nwana. Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: Bée salela! taikiy waa, alasi nde ebu.⁵³ Kasi bato bamba moekye. Pho baebaka obotshe nwana ambo waa.⁵⁴ Kasi Yesu amba mophila o eboko, amba anwana yokye: Nwana, inwa!⁵⁵ Nwana akuli butwa na bomoo, aesi ya inwa. Emba Yesu amba ya wo na bée obotshe bamophe ntoma ya iza.⁵⁶ Baboti ba nwana bakamwaka na boikye kasi Yesu amba bakatela obotshe bée saimola na moto maphoo maalekaa.

Chapter 9

¹ Yesu amba ya angyinya baekosi iko mbuka babale. Amba ya baphe mwiya na bokonzi pha itokoloo malobo manso mabe na ibikya malosi.² Nsima, amba batoma ikye mimola Bokonzi pha Nwaphongo na ikye mibikya bato ba malosi.³ Amba ya wo na bée yokye: Ookokye bée o imbanga, saphila ekpele na yonoyo: Ebe motuu, ebe ikuba, ebe ntoma, ebe na baphalanga. Moto na monomo saphila basimisi babale.⁴ Bo baeyambi o ingambi sonoso, obee nde wamo tee nono waamumana bée o mokyisi me.⁵ Ka Bo bato ba mokyisi monomo tebaeyambi, mana o mokyisi me, lasa mobulubutu nwa mokyisi nwa bée mooli o matambe ma bée pho ya ibaweninya obotshe bakyesi bobe.⁶ Emba baekosi bamba ya kyende, baesi ya lekana o nkyisi inso ikye miimola Nsimo Elaa na ikye mibikya bato ba malosi.⁷ Mokonzi Elode aokaka maphoo manso malekane. Malondo mambaünva ne. Ph bato bakyi bawoko pho ya Yesu obotshe: Eli Yoane Mobatise akundoo.⁸ Bana bekye: Eli Eliya atokosi! Baayoko bekye: Eli monomo Na baimosi ba Nwaphongo akundoo!⁹ Kasi Elode yokye: Yoane, nga mampenza namotena moto. Kasi moto ookokule oka nga na ngambo enso oyo nza? Yango mena Elode alukaka iwene Yesu.¹⁰ Waaya butwa be, batoma bamba ya imola Yesu maphoo manso maakyelaka be. Yesu amba ya kye na bée o mokyisi moobangye bée Betesaida.¹¹ Kasi waeaba bato obotshe akye, bato baikye bamba mobenga. Yesu amba bayamba, amba butwa ibawole pho ya Bokonzi pha Nwaphongo na ibikya babaka na phowa ya ibika.¹² Wa tata ikoma nkokolo, batoma iko mbuka babale bamba ya wali Yesu baesi ya wo ne obotshe: Buya bato banso pho yakyende o nkyisi yaa mambale na oka bato baali o manzabi, pho bakye luka bilangyi na ntoma ya iza. Pho wawa toli mi elele ya bokye.¹³ Kasi Yesu amba ya wo na bée yokye: Bée mampenza o baphe ntoma ya iza. Baekosi bekye: Toli nde na mapa matano na swe ibale bobele. Ozingyi obotshe tokye omba ntoma ya iza pho ya bato banso baba? Bampele phenephe nkoto itano babaka wamo. Yesu amba ya wo na baekosi yokye: Obazasa biboko biboko ba bato mako matano matano.¹⁵ Baekosi bamba kyela nde bomo, bamba zasa bato banso.¹⁶ Yesu amba ya kpa mana mapa matano na swe ibale. Amba ya tomba miyo o ikolo, apambosi mapa na ina swe. Amba ya makyese, amba ya phe baekosi bée pho bakabele bato.¹⁷ Bato banso bamba zaa, bamba oka. Bamba ongo bikyesi bya otwaka ne, bamba tonza banyanzima iko mbuka babale.¹⁸ Mokolo monomo Yesu na baekosi bée bakyekye bondele o elele yonoyo ya indende. Yesu amba ya batuna yokye: Bato bawo obotshe nga nali nza?¹⁹ Baekosi bamba ya mobuyisa bekye: Bakyi bawo bekye: Iwe Yoane Mobatise, bana bekye: Iwe Eliya, baayoko bane wo bekye: Iwe oli monomo na baimosi ba Nwaphongo baa phanza akundoo.²⁰ Yesu amba ya batuna yokye: Ka bée, kowo obotshe nga nali nza? Petelo amba ya buya yokye: Iwe oli Masiya owa lotomela Nwaphongo.²¹ Yesu amba bakatela na bokusi obotshe bée saloimola na moto.²² Emba Yesu amba ya bakyisa yokye: Nwama wa Moto asengyesi ioka bolosi boikye. Bankumu, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba mibeko baamolee. Baamoboma. Kasi o nsima ya nkolo iyato, amokundwa.²³ Nsima, Yesu amba ya wo na bato banso yokye: Bo moto kazingye imbanga, alee iümunya pho ya nzoto ye, anyanya ekulusu ye mokolo na mokolo ambe mbenga.²⁴ Pho, moto ozingyi ibikya bomoo phe aabobungya. Kasi moto owa mobungya bomoo phe pho ya nga aabobikya.²⁵ Bo moto azwe ezwele ya mokyisi munso, kasi bo ambi bungya bomoo phe naa ani booto yo mampenza, amozwa itomba ye?²⁶ Bo moto kaokye nsoo pho ya nga na pho ya maloba ma nga, inga Nwana wa Moto, na nga namooka nsoo pho ye me, waamoya nga na nkyemo ya nga, na eyaaka Tata na eyaaka baanze basantu.²⁷ Nde phele na wo Na bée ngakye bana onte ya bée bali wawa ete bawe phanza saika wene

Bokonzi pha Nwaphongo.²⁸ Nkolo nwambi nsima ya maphoo mamana Yesu amba ya kpa Petelo, Yoane na Zake amba ya baa na bée o ikolo sa ngomba pho ya ibondele.²⁹ Waaba Yesu kabondele, boo phe phamba ya butwa ndengye esuu, na bitobu bée bamba ya butwa bitane peepe.³⁰ Mbala yonoyo, bato babale babutwaka basolole na Yesu, yabaka: Mose na Eliya,³¹ babawenekye balungami na nkyemo eya ikolo. Mose na Eliya babaka bawono na Yesu pho ya mowesi nwa mokye yo waa o Yelusaleme.³² Petelo na bebi ne bawaka na ebuu. Waaümwa be, bamba ya wene nkyemo ya Yesu na bato babale babaka batemi ne.³³ Imbele saluka Mose na Eliya iika Yesu, Petelo amba ya wo na Yesu yokye: Moteye, eli bolaa obotshe toikale wawa. Tomotonga ndalaku iyato: Monomo pho ya we, monomo pho ya Mose, monomo pho ya Eliya. Kasi Petelo taikaka eba yaabaka yo ka woo.³⁴ Waaba Petelo kawo babona, ipata sonoso siesi ya baziba. Waa baziba impata, baekosi bawenekye boobo.³⁵ Uta o ipata, nwesi monomo nwaokanaka mowo obotshe: Oyo ali Nwana wa nga, oosi nga, omookye!³⁶ Waaünva iokana nwesi mamuna, baweni Yesu nde yo mampenza. Baekosi baesi ya ikala bese, mi nkolo me, tebaikaka imola na moto maphoo maawenekye be.³⁷ Nsima ya mokolo monomo, Yesu na baekosi bée baato bamba ya uta ngomba. Moluku nwa bato moikye nwaamba yakye vana ne.³⁸ O nte ya moluku nwa bato babana, moto monomo abaka kaanwane yokye: Moteye, naebondi, okyekye nwana wa nga wa lele, pho ali nwana wa nga nde yo monomo!³⁹ Mbala nzikye bolobo bobe bomoakya, nwana kabutwe ianwana, bomunyingyina na bokusi, kabutwe itokolo luulu o munoko, bomunyokolo emba teboomane ne bomanela.⁴⁰ Naongakyi na baekosi ba we obotshe batokolo bolobo me, tebaikyi bokoka.⁴¹ Yesu amba ya wo yokye: Bee bato b na baazanga ianola. Nasengyesi iba na bée na ikanga motema pho ya bée tee nono imbele ye? Emba amba ya wo na moto me yokye: Yaka na nwana wa we wawa.⁴² Waakoma nwana phenephe na Yesu, bolobo bobe phaamba movaka onse, phaamba munyingyina na bokusi. Kasi Yesu amba ya phaphala na bolobo bobe me, amba bikya nwana, emba amba mobuyisa anga.⁴³ Bato banso bamba kamwa na bonene pha Nwaphongo. Waaba bato banso bakamwe na manso makyele Yesu, Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye:⁴⁴ Oka na bolaa maphoo mamowole nga inwanwa eye: Bamoüngya Nwana wa Moto o maboko ma bato.⁴⁵ Kasi baekosi tebaikaka eba ntina ya maphoo mamana. Mayele ma bée temaikaka ingwa pho ya isosolo, bambaka na lota ituna Yesu ntina ya lowoo me.⁴⁶ Mokolo monomo, baekosi bamba yaika ziko pho ya iyeba nza oolekyi bebi na ngambo.⁴⁷ Yesu aebaka maümunya ma be. Amba ya kpa nwana monomo oo mokye, amba ya moteye phenephe ne.⁴⁸ Amba ya wo na bée yokye: Owa moyamba nwana oyo na nkombo ya nga, mena anzambi nga mampenza. Ka oonzambi, ayambi na moto owa ntoma. Pho oolekyi mokye onte ya bée banso, yo mono oolekyi na ngambo.⁴⁹ Yoane amba ya wo na Yesu yokye: Moteye, toweni moto mono katokolo malobo mabe na nkombi ya we. Toünvaki mokatela pho taebengye na banga.⁵⁰ Kasi Yesu amba ya mobuyisela yokye: Samokatela, pho otoo eyine ali mbale na be.⁵¹ Waakoma imbele sa Yesu sa imana o mokyisi mumu phenephe, amba ya kana ita kyende o Yelusaleme.⁵² Amba ya toma batima phanza. Bamba ya kyende o mokyisi monomo nwa Samaliya pho ya ikye bongya iyaa se.⁵³ Kasi bato ba mokyisi me ba lekye imoyamba pho kaya kyende o Yelusaleme.⁵⁴ Waawene Zake na Yoane babona, bamba ya wo na Yesu bekye: Nkolo, ozingyi obotshe totome nkakye eüte o ikolo ebakpelemele baünve?⁵⁵ Kasi Yesu amba ya ekpana bili be, amba bakatela na bokusi.⁵⁶ Emba bamba ya kyende o mokyisi mosuu.⁵⁷ Waaba bée o nzela, moto monomo amba ya wo na Yesu yokye: Namoebenga mbale enso eya mokyemikye we.⁵⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Manzumbu mali na bikakala, manyosi ma ikolo mali na moobo; ka Nwana wa Moto tali na ná elele ya ilangya moto.⁵⁹ Yesu amba ya wo na moto mosuu yokye: Imbengye! Kasi moto mona amba ya mobuyisa yokye: Taande nataa kye kunda tata.⁶⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Le bawe bakunde bawee ba be; kasi iwe, kyende kye imola Bokonzi pha Nwaphongo.⁶¹ Moto mosuu amba kula ya woo na Yesu yokye: Nkolo, namoebenga; kasi tande nakye wenene mbala eya nsuka na ibota sa nga.⁶² Yesu amba ya wone yokye: Moto ombo tata ikyela o inzabi, bo akuli buya miyo na munsima yo mona taika kyelama pho ya Bokonzi pha Nwaphongo.

Chapter 10

¹ Nsima ya maphoo me, Nkolo Yesu amba kula ya oli bato basuu mako sambo mbuka babale. Amba ya batoma babale babale o boo o nkyisi yaamokye mikye yo. ² Amba wo na bée yokye: Mbuma ya inoko ili nzikye o inzabi, kasi bato baetoma tebali baikye. Onga na mokolo inzabi atome bato baetoma baikye pho baya munokyele mbuma. ³ Kyende! Naetomi ndokolo mampate onte ya mango. ⁴ Saphila faphalanga, ebe ikuba, ebe bikoto. O nzela, sakyemiteme pho ya iphe bato mambote. ⁵ Waamunyolo bée o ingambi sonoso, kota wo phanza bobo: Bose bo bee o ingambi sisi! ⁶ Bo moto wa bese ali wamo, bese pha bée phamoikala ne, ka bo moto wa bese tali, bese pha bée phamoebutolela. ⁷ Ba nde o ingambi me, za ombe na nywa inso yaamoephe be. Pho moto wa etoma asengyesi izwa iphuti se. Sakula kyeluka iba babutu o mangambi masuu. ⁸ Waamunyolo bée o mokyisi monomo, bo bato ba mokyisi me baeyambi, zaa yaa moephe be. ⁹ Bikya bato ba malosi bali omo, emba wo na bato banso obotshe: Inwanwa eye Bokonzi pha Nwaphongo boekomesi oli be! ¹⁰ Kasi waamunyolo bée o mokyisi monomo bo bato ba mokyisi me te baeyambi, tokolo o munsongo owo na bato me obotshe: ¹¹ Tolasee mobulubutu nwa mokyisi nwa bée moobandemakyi o matambe ma banga, toeyikyesi nwango. Oombe nde eba obotshe Bokonzi pha Nwaphongo bokomi phenephe. ¹² Nawo na bée nga kye mokolo nwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya mokyisi maamuna yamoleka eya Sodom. ¹³ Ngongo ya we mokyisi nwa Kolazina, ngongo ya we mokyisi nwa Betesaida! Pho bilekyesako bakyelaka nga oka bée, bo na bikyelaka nde o Tula na o Sidona, bato ba nkyisi me nde baünva lata mangoyto nde bamiinga mbutu pho ya iweninya obotshe ba bongyee mobesi nwa be. ¹⁴ Yango mena mokolo njwa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya bée yamoleka eyaaka Tula na Sidona. ¹⁵ Na we, mokyisi nwa Kapalanaüma, koununya obotshe wamo baa nono o ikolo? Wamouta nono o mokyisi nwa bawee. ¹⁶ Yesu ambakula

ya wo na baekosi bée yokye: Moto okoeyokye, kanzokye; moto okoele, kande; ka moto okonde, kale Yo owantoma.¹⁷ Bobele, baekosi mako sambo mbuka babale bamba ya butwa na nkyisa boikye bekye: Nkolo, na malobo mabe malookye wa phaphale banga na mango na nkombo ya we.¹⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: Nawenekye Molemba kabiya, kaüte o ikolo ndokolo munkakasi.¹⁹ Okyemela, naephekye bokonzi pha ikyita manzoo na maphalakasa saekyela ekpele, naünva bokusi bonso pha munguna. Ekpele yonoyo teekokyi iekyela bobe.²⁰ Kasi bée sa kumba pho malobo mabe maeyokye, kumba nde pho Nwaphongo akoma mankombo ma bée o ikolo.²¹ Imbele me, Yesu atondi na nkyisa ya Bolobo Bosantu, amba ya wo yokye: Tata, Nkolo wa ikolo na munse, naephe melesi pho ya maphoo mabombela we bato ba malondo na baaekola, omaweninnye oka bato baate bali na ngambo. Phela, Tata, wazinga obotshe wabee baabona.²² Tata aambya maphoo manso o maboko ma nga. Moto na monomo taebe Nwana bo teebe Tata, ebe moto takokyi eba Tata bo teebe Nwana na baazingyi nwana ibaweninnye booli Tata.²³ Emba Yesu amba ya miekpinya oka baekosi bée, amba ya woo na bée nde bée mampenza yokye: Nkyisa ili na miyo mawene maphoo maawene be!²⁴ Pho na wo na bée ngakye, baimosi baikye, bakonzi baikye, bazingaka iwene maphoo maawene bée mama, kasi tebaika mawene, na iyoka maphoo maokye bée mama kasi tebaika maoka.²⁵ Moteye wa mieko monomo amba ya teme pho ya imeka Yesu. Amba ya motuna yokye: Moteye, nakyele bo pho nazwe bomoo pha bobele? Yesu amba mobuyisa yokye: O mobeko bakoma bo? Kotangye omo bo?²⁷ Moto mona amba mobuyisa yokye: Osengyesi izinga Nwaphongo Nkolo wa we, na ndondo yonoyo, na molimo nwa we munso, na bokusi pha we bonso na ná maümunya ma we manso, ombe na zinga nwebi na we bookomizingye we mampenza.²⁸ Yesu amba wo ne obotshe: Obuye na bolaa. Kyela nde bomoo wamobika.²⁹ Kasi moteye wa mibeko alukaka imilongya, amba tuna Yesu yokye: Nwebi na nga nza?³⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: Moto monomo kaüte o Yelusaleme kakyende o Yeliko. Aesi ya kye kaa o maboko ma baibi, baesi ya mobololo mbolo ye inso, bamokutibi nzi, bakyee, baikyi moika nde mowe.³¹ Waawene yo moto mona, abandi mopha nwa nzela moyoko, alekaa.³² Molewi monomo nde bomoo, aesi yakoma o elele me, aweni moto me, abandi mopha nwa nzela mooyoko, alekaa.³³ Kasi Mosamaliya monomo aesi yalekana ne minzela me. Waawene yo moto owakutubaka baibi, amookyesi ngongo.³⁴ Asusinye phenephe ne, amosweye maüta na maleku o maphota nono wa mokanga yo na bitato ba bitobu. Nsima, amba mokpesa o ikolo sa punda ye, amba kye nee o ingambi sa babutu, omo, abuto imosalisa.³⁵ Waa ye bunya, Mosamaliya aesi ya tokolo bibende babale ba baphalanga, aesi ya biphe mokolo ingambi, amba wo ne yokye: Banza moto oyo na bolaa. Bo otokosi baphalanga basuu pho ya imosalisa, namoya ebuyisa bée wamoya lekana nga wawa.³⁶ Yesu amba ya tuna moteye wa mibeko yokye: Pho ya we, onte ya bato baato babana, oomiteye nwebi wa moto owakaaka o maboko ma baibi nza?³⁷ Moteye wa mibeko yokye: Eli moto owamookyelaka ngongo. Emba Yesu amba ya wo ne yokye: Kyende, na we o kye kyela bomoo.³⁸ Waaba Yesu na baekosi bée o nzela, amba ya nyolo o mokyisi monomo. Nwanwasi monomo abaka omo nkombo ye Malata, amba moyamba o ingambi se.³⁹ Yo abaka na nwana nyango wa nwanwasi nkombo ye Maliya, owa zalaka phenephe na makolo ma Nkolo pho ya iyoka mateya me.⁴⁰ Malata amitungyisa na boikye pho ya bitoma. Mbala yonoyo amba ya woo na Yesu yokye: Nkolo, toowene bobe boondesi nwana mama bitoma binso nga mampenza? Wo ne aya nsunga.⁴¹ Nkolo amba mobuyisa yokye: Malata, Malata, komitungyisa na ikyemimiima pho ya maphoo maikye,⁴² kasi nde lowoo lonolo looli na ntina enene. Maliya aosi iyalo sonoso siilekyi bolaa, na moto monomo etaamobololo sango.

Chapter 11

¹ Mokolo monomo Yesu abaka o elele yonoyo kabondele. Waünva yo, monomo na baekosi bée amba ya wo neyokye: Nkolo, oloteya ibondele bo wateyaka Yoane Mobatise baekosi be.² Yesu amba ya wo na bée yokye: Waabondele bée, nde kowo bobo: Tata, nkombo ya we ebe esantu. Bokonzi pha we boye.³ Olophe mokolona mokolo ntoma isengyesi na banga.⁴ Ololimbisa masumu ma banga! Pho na banga tolimbisa bebi baalokyele bobe. Sa anola obotshe Munguna alomekye.⁵ Yesu ambaya kula wo na bée obotshe: Umunya obotshe monomo na bée ali na ekamba, ambikye onga ne na molengyela yokye: Nwebi na nga, ombekya, mapa maato,⁶ pho monomo na bebi na nga oli o imbanga akomi oka nga inwanwa eye sili na ekpele ya imophe.⁷ Emba oli o motema nwa ingambi, kambe mobuyisa yokye: Le ntungyisa! Inwanwa eye ingambi siimbokangyema; nga na bana banga toümba milangya, sikokyi ikula langwa pho ya iyaephe mapa.⁸ Nawo na bée, na bo talango pho ya imophe mapa me pho ya ekamba ya be, amba nde langwa pho ya etungu ya iyonga ya nwebi ne emba amophe inso iisengyesi ne.⁹ Yango mena nga na wo na bée ngakye: Onga, bamoephe; luka wa mozwa, komola ekomba, bamoeyingolela.¹⁰ Pho moto okoongye bamophe, moto okolukye kazwe, bazibolele ekomba ookokomole.¹¹ Bo monomo onte ya bée ali ango wa nwana, bo nwana we amoongyi swe, akokyi imophe nzoo?¹² Naa bo amongyi ikye, aamophe iphalakasa?¹³ Bo bée bato babe koebe iphe bana ba bée mbolo indaa. Ya moba boo na Ango wa bée owa ikolo okoambya Bolobo Bosantu phe oka baabongye!¹⁴ Mokolo monomo, Yesu abaka katokolo bobe phaa buyaka moto monomo mbubu, watokolo bobe me, mbubu mono abuto iwo. Bato bamba kamwa na boikye.¹⁵ Kasi bato baayoko bekye: Eli Bezezebula, mokonzi nwa maalobe mabe omophe mwiya nwa itokolo malobo mabe!¹⁶ Baayoko balukaka imumeka, bamba onga ne obotshe akyele elekyesako ekye weninya obotshe mwiya nwe moüte na Nwaphongo.¹⁷ Kasi Yesu aebaka maümunya ma be, amba ya wo na bée yokye: Bokonzi bonso bookabwa phango mampenza, phamunyangwa emba mangambi mamouwa mana o ikolo sa maa.¹⁸ Ka bo Molemba yo mampenza akabwa, bokonzi phe phamoteme ndengye'ye? Pho bée kowo obotshe nga natokolo malobo mabe na mwiya nwa Bezezebula.¹⁹ Boebe obotshe nga natokolo malobo mabe na mwiya nwa Bezezebula, ka bato ba bée bamatokolo na mwiya nwa nza? Yango mena bato ba bée mampenza bamiweninya obotshe oli na ekpee.²⁰ Ka boebe obotshe nde na eboko ya Nwaphongo nga na tokolo milimo

mibe, emba Bokonzi pha Nwaphongo boekomesi.»²¹ Pho bo moto mokusi, na binwanele bée bikusi kabanza ingambi se, mbolo ye yamoba na bolaa.²² Kasi nde bo moto mosuu oomolekyi na bokusi aesi, amobolosi bina binwanele binso bibakyi yo kalemele, emba amokaba mbolo inso imobolosi yo.²³ Moto ootoli na nga mbale, ali munguna nwa nga. Moto ootonsungye o ibokya, kanyangole.²⁴ Watokolo bolobo bobo o nzoto ya moto, bokye miengyebana o bokye bokye miluka elele ya ibaa. Botebozwe elele, Bomiwole obotshe: Namobutwa o ingambi sa nga sabaka nga.²⁵ Waaya butwa phango, boya zwa ingambi me basikombi, basibongye na bolaa.²⁶ Bobele boombe kye kpa mbengo ya malobo masuu sambo maamolekye na bobo; maambe ya nyolo makyee zala; emba mobesi njwa moto mmo mobutwe mobe koleka bowabaka njwango phanza.²⁷ Waaünva Yesu iwo babona, nwanwasi monomo amba ya anwana tom o note ya ba bato yokye: Nkyisa na ibuu saenyanyaka na mabele maa enywangyaka!²⁸ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: Nkyisa ili nde na bato baaokye Ilofa sa Nwaphongo bambe na sikyelela!²⁹ Waaba moluku nwa bato baye waali Yesu, amba butwa iwo yokye: Bato ba lolo eye bali bato babe. Baongye elekyesako, kasi ete baewene na elekyesako yonoyo, bote ebe nde eyaaka Yona eyaünva bée wene.³⁰ Pho bo wabaka Yona elekyesako pho ya bato ba Niniwe, nde bomo Nwana wa moto amoba elekyesako pho ya bato ba lolo eye.³¹ Mokolo nwaa mosambisa Nwaphongo bato, mokonzi wa nwanwasi nwa Saba amoya phunda bato ba lolo eye, pho aüti itakye iya oka maloba ma zebi sa Salomo. Kasi oli wawa alekyi Salomo!³² Mokolo nwaa mosambisa Nwaphongo bato, bato ba Niniwe bamophunda bato ba lolo eye pho bato ba Niniwe babongyaka mobesi nwa bée waa okaka bée mateya ma Yona. Kasi ooli wawa alekyi Yona!³³ Moto taalosa tala pho ya iebomba na pho ya iekukya na katini, kasi kaeteya o ikolo sa mesa pho bato banso banyolo o ingambi bawene na bolaa.³⁴ Miyo ma we mali tala ya nzoto ya we. Bo miyo ma we mali malaa, nzoto ya we mobimba kyingyengye saa. Ka bo miyo mawe temali malaa, nzoto ya we mobimba ili o enzombi.³⁵ Yango mena okyebe obotshe saa eeli o motema nwa we yango sabutwa enzombi.³⁶ Bo nzoto ya we mobimba kyingyengye saa, nono nwana ete tali o enzombi, nzoto ya we mobimba yamungyengye saa, ndokolo bokoengyengyele tala.³⁷ Waaünva Yesu iwo, mofalisayi monomo amba ya mobanga na izaaka oka ye. Yesu amba nyolo o ingambi sa mofalisayi me, amba kye zala o mesa.³⁸ Mofalisayi amba kamwa waa wene yo Yesu kaze sataa kunyola nse.³⁹ Emba Nkolo amba ya wo na mofalisayi me yokye: Kyeka boli bée, bée bafalisayi, kokunyole nde ikolo sa bakoho na sa basaani, kasi o motema nwa bée, watonda na phowa ya iiba na ya itombo.⁴⁰ Bibubusi! Owakye bii nze teeli yo owakye na bii motema?⁴¹ Kabeli nde babola iili o motema nwa ba kopho, na ili o basaani ba bée, emba inso yamoba pee pho ya bée.⁴² Ngongo ya bée bafalisayi! Pho kophe Nwaphongo monomo pho ya iko ya maakyi ma solo elaa na ya ndunda inso iinkyinkyi kasi kobungye bosembo na lozingo pho ya Nwaphongo; nzuka eli lango losengyelakye bée ikyela, saleminya iyyoko.⁴³ Ngongo ya bée bafalisayi! Kozingye izala o biziye ba o oo mangambi ma makyita, kozingye na obotshe baebeyakye o nsongo.⁴⁴ Ngongo ya bée! Oli ndokolo malita maatemabane, kasi bato batambule o ikolo sa mango saeba!⁴⁵ Monomo wa bateye ba mibeko amba ya wo na Yesu yokye: Moteye, bo wo we babona, ka kotole banga!⁴⁶ Yesu amba buya yokye: Ngongo ya bée me, bateye ba mibeko! Pho bée kophisa bato biphesi bizito o nkukyi kasi bée toobikume nono na munse monomo.⁴⁷ Ngongo ya bée, kotongyele baimosi ba Nwaphongo malita malaa, kasi ya baboma ba nkoko ba bée!⁴⁸ Koteya obotshe koanole yakyele bankoko ba bée. Bée baboma baimosi ba Nwaphongo, bée kombe batongyela mana malita.⁴⁹ Yango mena Nwaphongo na zebi se awo yokye: Naabatomela baimosi na batoma, bamoboma bakyi, bamunyokolo bayoko.⁵⁰ Pho obokye bato ba lolo eye bazwe etumbu pho ya baimosi ba Nwaphongo banso baaboma bée uta o etatele ya mokyisi.⁵¹ Tata waa boma bée Abele nono oka Zakaliya owa boma bée onte ya etumbelo na elele esantu. Phele na wo na bée, bato ba lolo eye bamozwa etumbu pho ya bato banso baaboma be.⁵² Ngongo ya bée bateye ba mibeko! Wa kpa iphungola sa zebi kasi bée mampenza tonyolo, kasi baazingye inyolo, bée kobakatele.⁵³ Waatokolo Yesu o ingambi me, bateye ba mibeko na bafalisayi bamba butwa imotungyisa na yoo enso, na imotuna maphoo ndengye na ndengye.⁵⁴ Bamumekaka pho bamozwe na lowoo bo awo lowoo lobe..

Chapter 12

¹ Imbele me, bato baikye bayakaka yaangana wali Yesu, babuto ikyemikyitana o makolo pho ya baikye. Yesu amba tata iwo phanza na baekosi bée yokye: Kyeba na muno nwa mampa nwa bafalisayi, kyelukye iwo obotshe: Kyeba na bole pha be.² Manso maabombama, mammo wenene. Manso maazite be, mammoebana.³ Yango mena, manso maawo bée onte ya enzombi, mamookana na moo, ikyikolo bée o itoo onte ya ingambi, bamoiyanwanela o munsongo.⁴ Bebi na nga, na wo na bée ngakye: Saiila bato baakokyi iboma nde nzoto, kasi tebakokyi ikulakyele ekpele esuu.⁵ Naeteya moto ookokyi bée iila; iila nde yo ookokyi sima ya iwa sa nzoto, ali na ná bokonzi pha ievaka o lifelo. Ee, na wo na bée, eli yo nde moto okokyi bée iila.⁶ Tebaa ungya nswenswe itano inkyikyikyi na mpata ibale? Kasi Nwaphongo tabungye na monomo onte ya yee.⁷ Na pho ya bée, eli nde bomo. Kaebe na motiya nwa nsuwe ya bée. Yango mena bée saiila, bée oli na ntina eelekyi bokanda pha nswenswe!⁸ Nakule wo na nabée bobo: Moto munso owamoanola o miyo ma bato banso obotshe ali moto wa nga, Nwana wa Moto aamoanola o miyo ma banze ba Nwaphongo obotshe ali moto wee.⁹ Ka bo moto anzangaa o miyo ma bato, Nwana wa Moto aamoangana me o miyo ma banze ba Nwaphongo.¹⁰ Moto munso ookowole Nwana wa Moto na bobo, baamolimbisa. Ka yo okowole Bolobo Bosantu na bobo, ete bamolimbisa.¹¹ Waamokye bée na bée o Mangambi ma losambo pho yaesambisa o boo pha bazuzi naa bakonzi, bée samiima na yaamokye buya bée na ná yaamokye wo bée.¹² Pho imbele me, Bolobo Bosantu amoeteya maphoo manso maasengyesi bée iwo.¹³ Moto monomo onte ya bato baabaka wamo amba ya wo na Yesu yokye: Moteye, wo na nwana mama ampe iyalo saaka nga sa ilaka.¹⁴ Yesu amba mobuyisa yokye: Ekò, owankyela munanga na mokabi nwa mbolo ya ilaka sa bée nza?¹⁵ Nsima amba ya wo

na bée banso yokye: Kyeba, motema munene wango saeleka! Pho bomoo pha moto, na bo abe na ezwele ndengye'ye, teboli pho ya mbolo iili ne.¹⁶ Emba amba ya bakpela ete yokye: Moto monomo wa ezwele abaka na manyete maamobotelaka na boikye.¹⁷ Abaka kamitune yokye: Namokyela bo? Pho sili na elele ya ibomba mbolo ya nga inso iye!¹⁸ Amba miwole yokye: Kyeka bowamokyela nga: namoüwola mampende ma nga, namba tonga masu manene. Namobomba mbuma ya nga ya manzabi na mbolo ya nga inso omo.¹⁹ Nsima, namba miwole nga mampenza o motema ngakye: Nwebi, oli na mbolo nzikye o ibombo pho ya mambula maikye. Eema, zaa, nywa, kumba!²⁰ Kasi Nwaphongo amba wo ne yokye: Ebubusi! Nde o mokolo nwa lolu, namokpa bomoo pha we. Inwanwa eye inso ibongye we, yamoba ya nza?²¹ Yesu amba ya bakya yokye: Oweni lowoo looyelele moto ookonukyiya ezwele ikye pho ye mampenza, kasi tali na ezwele oka Nwaphongo.²² Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: Yango mena na wo na bée ngakye: Samiima pho ya bomoo pha bée obotshe wamoza ye naa pho ya nzoto ya bée obotshe wamolata ye.²³ Pho bomoo bolekyi ntoma, na nzoto ilekyi bitobu.²⁴ Kyeka biwawanga! Bée tebaphikye, tebanoko, tebali na mampende nana bilele ba ibomba mbolo, kasi Nwaphongo kabizaya! Nzuka na bée baalekye biwawanga na ntina.²⁵ Moto nza onte ya bée, pho ya imiima, ookokyi ibakyisa mokolo monomo o bomoo phe?²⁶ Kasi emba botookokye ikyela nono nwana lowoo oomokyiky, ka pho ya'ye kombe miima pho ya maphoo maayoko?²⁷ Kyeka baphulele bokotokolo be, bée tebaakyele etoma, tebaatongye na bitobu. Kasi na wo na bée ngakye: Ebe na Salomo owabaka na ezwele ikye, taika lata bitobu bilaa bo yonoyo na baphulele baabana.²⁸ Ka bo Nwaphongo kalasa na bola nkata ya manzabi iili obotshe yana bamoivaka o nwenya; nzuka na bée, bato ba ianola sikyiky.²⁹ Yango mena, bée samiimaka obotshe tomoza ye, naa tomunywa ye.³⁰ Pho, eli nde bato batebaebe Nwaphongo bakye miluka maphoo maamana. Kasi bée, angu wa bée kaebe obotshe bée osengyesi na mango.³¹ Kasi taaluka phanza Bokonzi phee, mbolo miina amoekyinzisa yango.³² Saila, bée nwana bosoo oo mokyiky! Pho angu wa bée asepesi iephe Bokonzi!³³ Ungya mbolo ya bée, ophe baphalanga me bato baakamba. Omikyelele makuba maatemakotwe na ezwele eeteünve o ikolo. Omoo, mwibi takome na munsee temokokyie.³⁴ Pho elele eli ezwele ya we, ndondo ya we yamobaa nde omoo.³⁵ Omizekyitinya mbimbi, le batala ba bée balolake!³⁶ Baa ndokolo bato baaziya nkolo wa bée okoüte o eseleko ya bolonga; obotshe bo aesi ya komola, bamozibolele izele.³⁷ Nkonzo na baombo baamoyazwa nkolo wa be, waamoya butwa yo, bali o ikyengye. Nde phele na wo na bée ngakye: Aamizekyitinya mobimbi, aabazasa o mesa, emba yo mampenza amobutwa ibakyelela.³⁸ Emba bo aesi ya butwa na molengyela, naa sima ya molengyela, bo aesi ya bazwa bali nde o ikyengye, bamoba na nkonzo.³⁹ Eba obotshe bo mokolo wa ingambi aebakyi Imbele siwaa saa moyaa nwibi, nde taanolakyi obotshe abukye ingambi se.⁴⁰ Na bée omibongya, pho Nwana wa moto amoya o Imbele siite siümunya bée.⁴¹ Emba Petelo amba ya wo yokye: Nkolo, okpe ete mena pho ya banga ndee na pho ya bato banso?⁴² Nkolo amba mobuyisa yokye: Moombo owa bosembo na malondo nza, o wa moolo nkolo pho ya iphe bato ba ingambi se ntoma o imbele siikokyi?⁴³ Nkonzo ili na moombo mona bo nkolo we, waamoyabutwa yo aesi ya motakana kakyele ena etoma.⁴⁴ Nde phele na wo na bée ngakye, nkolo aamokyela mokonzi nwa mbolo ye inso.⁴⁵ Kasi bo moombo me amiwosi o motema nwe yokye: Nkolo wa nga kangombono na iya, aambi butwa iwanda banzenga na bangondo baetoma, abuto iza, inywa na ilanga,⁴⁶ nkolo we aamba yaa mokolo moote moomoziya yo, na imbele sitesiebe yo: Aamowinya, amba mokyela bo wa mokyela bée bato baatebanole Nwaphongo.⁴⁷ Moombo okoebe iikyizingye nkolo we, kasi taikyi bongyia na taikyi kyela bokozingye yo, amokaa baphimbo baikye.⁴⁸ Kasi yo otoebe ambi kyela maphoo makokyi na nzii, bamobinda baphimbo bontee. Moto munso oophe bée na boikye, baamoonga na boikye; oophise bée na boikye, bamokula moonga na boikye koleka.⁴⁹ Naesi ya vaka nwenya o mokyisi, emba nazingakyi obotshe nde moinalola eeto!⁵⁰ Nasengyesi ioka bolosi boikye, phango phamoba ndokolo batisimo yanga. Emba nali na nkaa tee nono waamokokysisama yanga.⁵¹ Bée koümunya obotshe na yaa o mokyisi pho ya iya ambya bose? Phe! Na wo na bée ngakye, na ya nde iya kabola bato.⁵² Pho tata lolu eye, bato batano bali o ingambi sonoso, bamokabana: baato mbale, babale mbale.⁵³ Bamokabana, angu amoina nwana we owa lele, nwana owa lele amoina angu; nyango amoina nwana we owa nwanwasi, nwana owa nwanwasi amoina nyango. Bokyilo owa nwanwasi amoina nwasi wa nwana we, na nwasi wa nwana amoina nyamolo nye.⁵⁴ Yesu awoko na ná moluku nwa bato yokye: Waawene bée ikolo sibelo biikye milangya moo, kowo izele obotshe: Mbula ya muno, emba wakyelame nde bomoo.⁵⁵ Waawene bée eweele kyeüté bii ngyele, kowo obotshe : Lolu nzanga ya moleka, emba wakyelame nde bomoo.⁵⁶ Banyamabole! Koebe nde ilimbola lolengye lowene bée o ikolo na lowene bée onse. Ka pho ya'ye tombe eba ilimbola imbele sisi?⁵⁷ Pho ya'ye bée mampenza toebe maphoo ma bosembo?⁵⁸ Waakye bée na moto ooli na we na lowo ikye amba oka munanga, bongya ne wataba bée o nzela. Bo phe, moto me amoekomya o boo pha munanga, emba munanga amoeyambya oka pulusi, pulusi amoevaka o boloko.⁵⁹ Nawo na we obotshe na bo ndengye'ye otoo tokolo o boloko bo naino tokokye baphalanga banso baamoeyonga be.

Chapter 13

¹ Imbele me, bato basuu bamba ya imola Yesu ndengye eyasweyaka Pilata malongo ma bato ba Galileya imbele saabaka bée baphe Nwaphongo mambeka. ² Yesu amba ya babuyisa yokye: Koümunya obotshe bato ba Galileya baabana balekaka bato ba Galileya baayoko banso na masumu pho ya izwa etumbu ndengye mena? ³ Phe, nawo na bée ngakye: Kasi bo bée tobongye mobesi nwa bée, bée banso wamovaka nde bomoo. ⁴ Ebe bato iko mbuka mwambi baa Yelusaleme baawa waa bukwaka ingambi saanda sa Silowe, koümunya obotshe bobe pha bée phalekaka bato banso ba Yelusaleme? ⁵ Phe, nawo na bée ngakye: Kasi Bo bée tobongye mobesi nwa bée, bée banso wamovaka nde bomoo. ⁶ Bobele Yesu amba ya bakpela ete yokye: Moto monomo aphikaka nwete nwa fige o inzambi se sa vinyo. Mokolo monomo amba ya kye luka mbuma ya fige

omo, kasi taamba zwa.⁷ Emba amba ya wo na moto wa etoma owa inzambi yokye: Kyeka, mbula iyato, naina ya luka mbuma ya fige, kasi siizwe. Oekpete! Pho ya'ye kyembe na unwa ntoma ya manyete nde pha?⁸ Kasi moto wa etoma owa inzambi amba ya mobuyisa yokye: Nkolo, taakula ele naino mbula eye. Namotima manyete o mambale, namba vaka nkata yaa pholo omoo.⁹ Imbele sisuu ekokyi ibota mbuma o mbula ekye ye. Bo phe, waamokpete¹⁰ Mokolo monomo nwa Sabata, Yesu abaka kateya o Ingambi sonoso sa makyita.¹¹ Nwanwasi monomo abaka wamo, abaka na bolobo bobo pha mobuyisa etuku mambula iko mbuka nwambi; aumbamaka, takulaka koka na imielola na bolaa.¹² Waa wene Yesu nwanwasi me, amba mobanga, amba ya wo ne yokye: Nwanwasi, obikyi na bolosi pha we.¹³ Amba ya motandela maboko. Mina wamo aelo, abuto ikumbela Nwaphongo.¹⁴ Kasi mokonzi nwa Ingambi sa makyita, awenekye bobo pho Yesu abikye moto mokolo nwa Sabata. Amba ya wo na bato yokye: Toli na nkolo motoba ya etoma. Bèe yakaka nkolo me, pho baebikya na malosi ma bèe. Kasi mokolo nwa Sabata phe!¹⁵ Kasi Nkolo amba ya mobuyisa bobo: Bèe Banyamabole! Mokolo nwa Sabata, monomo na monomo na bèe taingole ngombe ye ebe naa mpunda ye pho ya ikye enyweya maa?¹⁶ Ka nwanwasi oyo ali nkoko ya Abalayama. Molemba amwakya mbula iko mbuka nwambi. Emba sikokakyi imoingola o mokolo nwa Sabata?¹⁷ Waabawole Yesu babona, banguna ba bèe banso baokaka nsoo. Kasi moluku nwa bato munso babaka na nkyisa pho ya maphoo maalaa maakyelaka yo.¹⁸ Yesu amba ya wo yokye: Bokonzi pha Nwaphongo boulane na ye? Naboulanya na ye?¹⁹ Boulane na mumbuma nwa mutarde, moto monomo amokpee, akye mophika o inzambi se. Mumbuma mokosi, mobuto nwete, manyosi maya tonga moobo o bitakyi ba nwango.²⁰ Yesu amba kula wo yokye: Namoulinya Bokonzi pha Nwaphongo na ye?²¹ Bokonzi pha Nwaphongo boulane na muno nwa mapa; nwanwasi monomo amokpe, amoangyinye na faline iikye o saani, faline enso yuulo.²² Yesu alekanaka o nkyisi iinene na iinkyikyi ikyemiteya tee nono waakye koma yo o Yelusaleme.²³ Moto monomo amba motuna yokye: Nkolo, bato bamobika tebali nde baikye? Yesu amba ya mobuyisa yokye:²⁴ Kyela bokusi onyolo ya mozibo mokyikyi. Pho nawo na bèe nga kye bato baikye bamoluka inyolo kasi etebakokye.²⁵ Waamo inwa mokolo nwa ingambi pho ya ikanga ekomba, bèe wamoikala o ibanda, wamba tata ikomola ekomba kombe wo obotshe: Nkolo, olozibole. Amba ebuyisa yokye: Bèe banza?²⁶ Emba bèe waamba butwa iwo obotshe: Tozaaka tonywaka na we elele yonoyo, wambaka na teya o nsongo ya mokyisi nwa banga.²⁷ Kasi yo amokula ebuyisa yokye: Bèe banza? Mana phenephe na nga, bèe banso baakyele bobo.²⁸ Omoo, yamoba nde malelo na itwa mino, waamowene bèe Abalayama, Izake na Yakobo ebe baumosi banso ba Nwaphongo, bali o Bokonzi pha Nwaphongo. Ka bèe bamoevaka o nzee!²⁹ Bato bamouta o mbale ekyetokolo na ekyekye minangya moo, na mbale eya ikolo na eya ngyele bamo ya zwa elele ya iza o eseleko, o Bokonzi pha Nwaphongo.³⁰ Nde phele, bato baayoko babakyi inwanwa eye o mbomela, bamobutwa o boo, ka bali inwanwa eye bato ba o boo, bamobutwa bato baa mbomela.³¹ Nde o sina imbele me, bafalisayi baayoko bamba susana oli Yesu, bamba wo ne bekye: Mana wawa kyende bisuu, pho Elode kalukye na ieboma.³² Yesu amba ya babuyisa yokye: Kyende kye imola munyabi nwa Inzumbu mona, obotshe: Lolo na yana, natokolo malobo mabe, nabikya bato bamalosi; maabale, namounva etoma ya nga.³³ Kasi lolo, yana na maabale, nasengyesi iunva imbamga sa nga, pho telibolaa obotshe moimosi wa Nwaphongo awe bisuu, kasi kawe nde o Yelusaleme.³⁴ Yeeeh! Yelusaleme! Iwe okobome baimosi ba Nwaphongo, kombe kula boma na mabanga bato baetomele Nwaphongo! Mbala nzikye nazingaka ibokye bana ba we ndokolo ebembe ya soo waabokya yo Bana bèe onse ya mapapusa me, kasi toikaka zinga.³⁵ Kyeka! Ingambi sa bèe baasile. Nawo na bèe ngakye: Otokule nvene nono imbele sa mowo bèe obotshe: Le obotshe Nwaphongo apambole ookoye na nkombo ya Nkolo!

Chapter 14

¹ Mokolo monomo nwa Sabata, Yesu amba ya kyende o ingambi sa mokonzi monomo nwa bafalisayi pho ya iky zaa. Bafalisayi baabaka wamo, babaka bamolembetele.² Moto monomo amba ya teme o boo phe, abaka na bolosi boulole makolo na maboko.³ Yesu amba ya tuna bateye ba mibeko na bafalisayi yokye: Mobeko nwa banga moanole obotshe babikya moto mokolo nwa Sabata?⁴ Kasi, bèe banso bamba ikala bose. Emba Yesu amba yakpa moto owa bolosi me, amobikye, amba mobuya.⁵ Bobele, amba ya wo na bèe yokye: Nza onte ya bèe bo nwana we wa lele naa ngombo ye eka o iziba, etaeyabole izele mokolo nwa Sabata?»⁶ Kasi tebaika koka imobuyisa na eyano.⁷ Yesu amba ya kpela bato baabangaka mofalisayi iya zaa o ingambi se ete yonoyo, pho awenekye obotshe baolo biziye ba o boo, amba wo na bèe yokye:⁸ Bo moto monomo aebangyi o eseleko ya bolonga, sakye zala o biziye ba o boo, pho imbele sisuu abangyi moto mosuu okoelekya na kaa,⁹ emba moto oebangyi bèe banso babale o eseleko, amoya wo na we obotshe: Omolele elele mena. Emba wamumana na soo iikye, wamba butwa ikye zala o elele eya mbomela.¹⁰ Ka we, bo baebangyi o eseleko, kyende kye zala o elele ya mbomela. Emba waamoya moto oebangyi, amo yawo na we yokye: Nwebi na nga, yaka ya zale o elele eya boo. Emba wamozwa kaa o miyo ma bato banso bazasi na we.¹¹ Pho moto munso ookomitombe, baamoüya, okomiüya baamotomba.¹² Yesu amba ya woo na moto owa mobangaka yokye: Bokolukye ibanga bato pho ya iza, sa banga bikamba ba we, ebe banaa nyongo, ebe bato ba ibota sa we, na bato ba ezwele bali phenephe na we. Pho bookyesi babona mokolo mosuu na bèe bamoebanga, bamoebuyisa bolaa bonso phaa bakyelaka we.¹³ Kasi bo kolukye ibanga bato pho ya iza, banga nde babola, bato baaotono baboko, na baaotono makolo, na bato ba pholo miyo.¹⁴ Emba wa moba na nkonz, pho bèe tebali na ekpele eya iebuyisa. Kasi bamoebuyisela yango mokolo nwa mokundwa bato baa bosembo.¹⁵ Waaoka monomo na baabangaka bèe lowoo me, amba ya wo na Yesu yokye: Nkonzo na moto owa mozwa elele o iza o Bokonzi pha Nwaphongo!¹⁶ Yesu amba mokpela ete yokye: Moto monomo abongyaka eseleko enene, amba banga na bato baikye.¹⁷ Waakoka imbele sa iza, amba ya toma moto we owa etoma ikye imola bato baabangaka yo obotshe: Bee yaka,

inwanwa eye maphoo manso makokyi.¹⁸ Kasi bée banso, monomo na monomo atati iyonga bolimbisi. Owa boo amba ya wo na moto owa etoma yokye: Nauti iyomba inzabi, esengyesi obotshe nakye sikyeka. Naebondi ondimbisa.¹⁹ Ooyoko yokye: Nauti iyomba matina ma mangombe matano, nakye mameka naa mali malaa. Naebondi ondimbisa.²⁰ Omoyoko yokye: Nauti ilonga nwanwasi nde nkolo iye, yango mena sikokyi iya.²¹ Moto wa etoma amba ya butwa oka mokonzi nwe, amba ya moimola maphoo manso. Mokonzi amba ya oka yoo. Amba ya woo na moto we owa etoma yokye: Kyende izele o bilele biangane bato na o nsongo ya mokyisi, onzelele na babola, bato baaotono maboko baa pholo miyo, na bato baaotono makolo.²² Sakoko, moto owa etoma amba ya wo yokye: Mokonzi nakyesi boontomakyi we, kasi bilele bisuu bitaba pha.²³ Mokonzi amba kula ya wo na moto owa etoma yokye: Kyende o manzela na o manzabi. Nyosa bato banso bamozwa we na bokusi, pho ingambi sa nga sitonde.²⁴ Nawo na bée ngakye: Onte ya bato banso baabangakyi nga phanza, moto na monomo takokyi izwa elele o eseleko ya nga.²⁵ Moluku nwa bato baikye babaka babengye Yesu. Yesu amba ya ekpana oli be, amba ya wo na bée yokye: Moto ookozingye iya oka nga asengyesi inzinga koleka anga, nyango, nwanwasi we, bana be, banaa nyango, mankanasa me, ebe na bomoo phe, bophe takokyi iba moekosi wa nga.²⁷ Moto oole inyanya ekulusu ye pho ya imbenga, takokyi iba moekosi wa nga.²⁸ Bo monomo na bée kalukye itonga ingambi siinene; amotazala naino pho ieba motuya nwa baphalanga baamobungya yo, bowalongoba na baphalanga bali ne pho ya iunva ingambi me.²⁹ Ka botakyesi baabona, bo awangye ingambi taambi siunva, bato banso baasiwene, bamobutwa imwekye.³⁰ Bamowo bekye: Moto oyo atatakya itonga ingambi, tambi siunva.³¹ Nde bomo, bo mokonzi monomo kalukye ikye nwana mabita na mokonzi mosuu, amotaa zala phanza pho ya iümunya, bo amokoka na batuluku nkoto iko baali ne, inwana na nwebi ne ooli na batuluku nkoto mako mabale.³² Bo etaakokye, amotoma batima oka mokonzi oomoyoko, naino waataba yo itakye, pho babongya.³³ Eli nde bomo, onte ya bée, bo monomo na bée taiki inso ili ne taakokyi ibaa moekosi wa nga.³⁴ Mokpa eli ekpele elaa. Kasi bo mumani vale, bamokula mobuya vale ndengye'ye? ³⁵ Te mokuli ba na ntina. Tebakokyi imokyelela naa pho ya ibongya manyete naa pho ya manzambi; bamovakye nde onze. Ooli na matoo ma ioka, aokye!

Chapter 15

¹ Mokolo monomo, baphutise bamputi na bato ba masumu, bamba ya bée banso oli Yesu pho ya imooka. ² Bafalisayi ebe na bateye ba mibeko häumelaka, bamba wo bekye: Moto me kanyangyele bato ba masumu, kambe zaa na ná bée elele yonoyo! ³ Yango mena, Yesu amba ya bakpela ete eye: ⁴ Bo monomo onte ya bée ali na mampate munkama, yonoyo embi bunga etaa ikye ika mako ibuwa mbuka ibuwa obotshe, pho ya ikye luka yonoyo eebungyi tee nono wa mo ezwa yo? ⁵ Imbele sa moezwa yo, amoba na nkyisa boikye; amoenyanya o mabekye, ⁶ amobutwa o ingambi se. Nsima me, amoangyinya bikamba be, na Habiba ne, amba ya wo na bée yokye: Yaka ya sepele na nga molongo, pho nazwe mpate ya nga eebungakyi! ⁷ Na wo na bée, eli nde bomo o ikolo, nkyisa ya moba na boikye, pho ya moto wa masumu monomo oobongosi motema, nkyisa me ya moleka yaaka bato ba bosome mako ibuwa mbuka ibwa baate basengyesi na ibongola motema. ⁸ Ka naa bo nwanwasi monomo ali na baphalanga ba bibende iko, bo mpata yonoyo ebungyi, etaalosa tala, etaakombo ingambi na ikye miluka na bolaa, tee nono wa mokye ezwa yo? ⁹ Emba imbele siezwe yo, amoangyinya bikamba bée na babuba ne yokye: Yaka ya sepele na nga molongo, pho nazwe mpata ya nga ebungakyi! ¹⁰ Nde bomo, na wo na bée nga kye, nkyisa ili oka banze ba Nwaphongo pho ya moto wa masumu monomo oobongosi motema ¹¹ Yesu amba kula ya wo yokye: Moto monomo abaka na bana ba bampele babale. ¹² Oo mosi amba ya wo na anga wa bée yokye: Tata, kaba ezwele ya we, ompe iyalo saaka nga. Emba anga wa bée amba ya kaba ezwele ye onte ya bana bée babale. ¹³ Nsima ya banaa nkolo, nwana o mosi aesi ya ungya mbolo ye inso akpe bana baphalanga akye na bée o mokyisi monomo itakye. Omo, akye baoto na maphoo mazanga ntina. ¹⁴ Waünva yo baphalanga, zilo sikusi saamba ya nyolo o mokyisi me; amba tata izanga na ntoma ya iza. ¹⁵ Amba kye nyolo oka moto monomo wa mokyisi me. Moto me amba motoma o manzabi me akye banza mangulu. ¹⁶ Abaka nana phowa ya itonza ibu se na ntoma yabaka mangulu mazee, kasi na moto monomo taika mophe yango. ¹⁷ Emba amba ya miyoo yokye: Bato ba etoma ba tata banso, bazee mapa bamaotwe, nde nga wawa na we na nzala! ¹⁸ Na mobutwa oka tata, namba wo ne ngakye: tata, na kyelesi ikolo bobe, naekyelesi na we bobe. ¹⁹ Sikokyi ikula bangama nwana wa we. Inkyele ndokolo monomo na bato ba we ba etoma. ²⁰ Amba ya kpa nzela ya ibutwa oka anga. Waataba yo nwana itakye na ingambi, anga amba mowene, amba oka ngongo: Amba kyilingana akye moyamba. ²¹ Nwana amba ya wo na anga yokye: Tata, nakyelesi ikolo bobe, naekyelesi na we bobe. Sikokyi ikula bangama nwana wa we. ²² Kasi anga amba ya woo na baombo bée yokye: Yaka izele na etobu elekyi bolaa, omolasa ye; omolasa mumpete o munse na bikoto o makolo. ²³ Yaka na nwana wa ngombe owa isa, omobome, tozee, Tokyele eseleko. ²⁴ Pho nwana wa nga okowene bée oyo awaka, kasi akuli butwa na bomoo, abungaka kasi akuli zwama. Emba bamba ya tata eseleko. ²⁵ Imbele me nwana wa moto me oo bola abaka o inzabi. O ibutwa se, wakoma yo phenephe na ingambi, aesi ya okaa toko ya meembo na mbina. ²⁶ Amba ya banga monomo na baombo ba be, amba motuna, lowo ye loolekane. ²⁷ Moombo me amba moimola yokye: Eli nwana nyongo aesi, yango mena ongo abomi nwana wa ngombe owa isa, pho amoweni aesi yabutwa na nzoto ndaa. ²⁸ Emba nwana oo bola amba oka yo, tamba na benela inyolo o ingambi. Anga amba tokolo ikye mobondo. ²⁹ Kasi nwana amba ya buyisa anga yokye: Kyeka mambula maikye maaekyelele nga satiyoala mibeko ma we; kasi nga naino tombomesi nono nwana wa mbosi pho ya ikyela eseleko na bebi na nga. ³⁰ Kasi oesi nwana wa we oyo, iyo owaoto ezwele ya we enso na babasi, omobomesi nwana wa ngombe owa isaa! ³¹ Emba anga amba

ya wo ne yokye: Nwana wa nga, iwe oli na nga nkolo inso wawa, mbolo inso iili na nga, ili ya we. ³² Kasi tosengyesi ikyela eseleko, toombe na sepela pho nwana nyongo okowene we oyo awaka kasi ali na bomoo, abungaka, azwa!

Chapter 16

¹ Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: Moto monomo wa ezwele abaka na kapita ooko banza mbolo ye; bato basu bamba moimola obotshe, kapita wa we, kaoto mbolo ya we. ² Mokolo mbolo amba ya banga kapita amba ya wo ne yokye: Maphoo iye maaokye nga bawo pho ya we? Imbuyisa nkanda inso ikyelakyi we etoma ya we, pho tata lolu tokokyi ikula baa kapita ya mbolo ya nga. ³ Emba kapita amba miwole yo mampenza yokye: Namokyela bo? Bo mokolo mbolo amanye o etoma? Ibala manzabi, sili na bokusi. Ikyemionga, naokye nsoo. ⁴ Naebi yaa mokyela nga pho bo bamanye o etoma, bato banzambakye o mangambi ma be. ⁵ Emba, amba ya banga bato banso baabaka na mbongo na mokonzi nwe monomo na monomo. Amba ya tuna moto owa o boo yokye: Oli na mbongo ya mokonzi nwa nga ya bo? ⁶ Moto me amba ya mobuyisa yokye: Ba tonoo mukama ba maüta. Kapita amba ya wo ne yokye: Kyeka mokanda nwa mbongo ya we, zala izele, koma makoo matano. ⁷ Atuni oomoyoko yokye: Iwe oli na mbongo ya bo? Amba ya mobuyisa yokye: Basakyi munkama ba ble. Kapita amba ya wo ne yokye: Kyeka mokanda nwa mbongo ya we, koma basakyi mako mwambi. ⁸ Mokonzi amba kumisa kapita owa bole mona pho ya malondo me. Pho bato ba mokyisi mumu bakalangana o maphoo koleka bebi na bée baatambule na moo. ⁹ Yesu ambakula bakya yokye, nga nawo na bée bobo: Luka bikamba na ezwele ya we eya bole, pho wa moünva ezwele me, baeyambe o mokyisi nwa bobele. ¹⁰ Moto ooli na bosembo o maphoo maakyiky, amoba na ná bosembo o maphoo maanene. Kasi moto otoli na bosembo o maphoo maakyiky, takokyi na iba na bosembo o maphoo maanene. ¹¹ Bo toika ba na bosembo na baphalanga baakosa bato, owa moephe eyakolo ezwele nza? ¹² Ka bo toika ba na bosembo na mbolo ya bato basuu, owa moephe mbolo yaka yawe nza? ¹³ Moto wa etoma monomo takokyi ikyelela bankolo babale: Naa amoina monomo, amba zinga omoyoko; naa aamiphe mi monomo, amotiyo omoyoko. Tokokyi ikyelela mbala yonoyo Nwaphongo na baphalanga. ¹⁴ Bafalisayi baakaka maphoo manso mamana, bambaka ekye Yesu pho bazingaka baphalanga. ¹⁵ Yesu amba ya wo na bée yokye: Bée komiweninya o miyo ma bato obotshe oli bato ba bosembo. Kasi Nwaphongo kaebe mandondo ma bée. Oebe obotshe maphoo manso mawene bato manene, Nwaphongo kamawene nde phaa. ¹⁶ Imbele saa mibeko ma Mose na baimosi ba Nwaphongo sasuka na Yoane Mobatise. Kasi tata o imbele saka Yoane Mobatise, Nsimo Elaa ya Bokonzi pha Nwaphongo eimolami, emba moto munso kakyele bokusi pho ya inyolo. ¹⁷ Ikolo na munse yamolekana nde na moo, kasi tebakokyi imanya nono nwana lowo mokyiky o mibeko. ¹⁸ Moto munso oolee nwasi we, alongyi mosuu kakyele phemba; na olongyi nwanwasi oolee bée na bolonga kakyele phemba. ¹⁹ Yabaka o mokyisi mnomo, moto wa ezwele abaka kalate bitobu bilaa na baamotiya; nkolo inso abaka kazee nde ntoma indaa ndokolo kakyele eseleko, ²⁰ boo pha ingambi se, mobola monomo nkombu ye Lazalo, nzoto ye yatondaka na maphika, abaka kamilangya omo. ²¹ Abaka na phowa ya iza nono mpusu yabaka kyilale na mozwi onse ya mesa; kasi yabaka nde manva maabaka maya lete maphika me. ²² Mokolo monomo mobola amba ya waa. Baanze bamba ya munyanya ooli Abalayama. Moto wa ezwele aesi ya waa me, bamokundi. ²³ O mokysi nwa bawe, abaka kawene bolosi boikye. Waatomba yo miyo o ikolo, aesi ya wene Abalayama na itakye, na Lazalo azasi phenephe ne. Amba ya anwana yokye: Tata Abalayama, inzokye ngongo, toma Lazalo, anyinya songye ya munse nwe o maa, antangya o lole, pho na wene bolosi boikye o itumbu sa nwenya sisi. ²⁵ Abalayama amba mobuyisa yokye: Nwana wa nga, umunya obotshe wazwaka ezwele waabaka we na bomoo, kasi Lazalo abaka kawene mpasi. Inwanwa eye wawa bamobondo kasi iwe kowene mpasi. ²⁶ Waambi na baa motepha mozindo onte ya banga na bée. Pho bato bazingye iüta oni, pho ya iya oomo bée sakoka, na moto na monomo takokyi iüta oomo ayei oni. Moto wa ezwele amba ya wo yokye: Tata, bo babona na ebondi, toma Lazalo o ingambi sa tata, ²⁸ pho nali na banaa mama ba bampele batano. Akye bakyebisa pho bée sayaa na bée o elele eya mpasi eye. ²⁹ Abalayama amba ya mobuyisa yokye: Banaa nyongo bali na Mose na ná baimosi ba Nwaphongo baabakye bisa, babaokye! ³⁰ Moto wa ezwele yokye: Phe, tata Abalayama, bo moto monomo aüti onte ya bawee akye ba imola, bamobongola motema. ³¹ Kasi Abalayama amba ya mobuyisa yokye: Bo tebakokyi Mose na baimosi ba Nwaphongo, na bo moto monomo aüti onteya bawee, ete baanole.

Chapter 17

¹ Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: «Maphoo makyele obotshe moto akyele masumu temakokyi izanga. Kasi ngongo eli na moto okotomisa bebi obotshe bakyele masumu! ² Elekyi bolaa pho ye obotshe bamotingya ibanga siinene o nkyingo, bamovakye o ebale, pho yo sakula tomisa monomo na baakyiky ikyela masumu. ³ Nde kokyebe! Bo nwebi na we aekyesi isumu, omooya; bo aanosi isumu se, omolimbisa. ⁴ Ka bo aekyeesi masumu mbala sambo na mokolo monomo, ambi ya mbala yonoyo Na yonoyo iyawo yokye: Indimbisa, we omolimbisaka. ⁵ Batoma bamba ya wo na Nkolo bekye: Kosa ianola sa banga. ⁶ Nkolo amba ya wo yokye: Bo obakyi nono na nwana ianola sikyiky booli mumbuma nwa mutarde, nde owokyi na nwete mumu obotshe: Phikwa wawa kyende miphika o ebale enene, nde moetose. ⁷ Moto nza onte ya bée bo ali na moombo ookomobalele inzabi naa ookomobanzisa manyama, amowo ne bo aüti o manzabi obotshe: Kyende kyezala o mesa izele ozee? ⁸ Etawo ne nde obotshe: Ondambele ntoma ya iza, lata etobu elaa ombongyisa mesa, na ze na nywe; emba nsima na we waamba zaa waamba ná inywa. ⁹ Nkolo kaphe moombo we melesi pho akyesi iimotomakyi yo? Phe. ¹⁰ Eli nde bomo pho ya bée; bo okyesi maphoo manso maa etoma be, wo obotshe: Toli nde bato ba etoma pha. Tokyesi nde etoma esengyelakyi banga ikyela. ¹¹ Waaba Yesu kakyende o Yelusaleme, amba lekana onte ya

Samaliya na onte ya Galileya.¹² Waanyolo yo o mokyisi monomo, bato iko baa maba, bamba ya vana ne. Bamba teme nwana itakye,¹³ bamba butwa ianwana bekye: Yesu, Moteye, olokye ngongo!¹⁴ Waaba wene Yesu, amba ya wo na bée yokyē: Kyende kyemiteya oka banganga ba Nwaphongo. Waba bée bakyende, babikaka.¹⁵ Monomo onte ya be, waawene yo obotshe abikiyi, aesi ya butwa oli Yesu, atati ikumbela Nwaphongo na nwesi ikolo.¹⁶ Amba kye mivaka boo nono onse, o makolo ma Yesu, amba mophe melesi. Moto me abaka Mosamaliya.¹⁷ Emba Yesu amba wo yokyē: Be banso iko tebaikyibika? Ka ibuwa baayoko bali bi?¹⁸ Onte ya bée tewazwaa moto oobomesi iya phe Nwaphongo melesi, yesi nde mobutu oyo?¹⁹ Yesu amba ya wo ne yokyē: Inua, ky3nde, ianola sa we siebikyē.²⁰ Mokolo monomo, bafalisayi bamba ya tuna Yesu bekye: Bokonzi pha Nwaphongo pha moya imbele iye? Amba ya babuyisa yokyē: Bokonzi pha Nwaphongo ete boye ndokolo ekpele ekyewene bée na miyo.²¹ Ete baawo obotshe: Kyeka phango bobo, naa phango bona. Oebe obotshe, Bokonzi pha Nwaphongo boli onte ya bée.²² Bobele, amba ya wo na baekosi yokyē: Nkolo yaa moya, wa moba na phowa ya iwene Nwana wa moto nono mokolo monomo, kasi ootomowene.²³ Bamowo na bée obotshe: Kyeka yo ona, yo oyo. Bée sakyende, sakyilingana omo.²⁴ Pho Mokolo nwaa moya Nwana wa Moto, nwamoba ndokolo munkankasi mungyengye mbala yonoyo, moweninya ikolo na suka na suka.²⁵ Kasi phanza asengyesi itaa wene bolosi, bato ba lolu eye baamolee.²⁶ Nde bowakyelamaka wango o nkolo yaaka Nowa, yamokyelama nde bomo o nkolo yaaka Nwana wa Moto:²⁷ Bato bazaaka, banywaka, balongaka, balongyinyaka, tee nono mokolo nwa nyolo Nowa o masuwa maatongaka yo; emba maa maamba ya zinza mokyisi, maamba baboma bée banso.²⁸ Yamoba ndokolo imbele saka Lota, bato babaka bazee, banywe, baombe, baungya, baphikyē, batongye mangambi;²⁹ kasi mokolo nwaa manaka Lota o Sodomo, Nwaphongo anoyaka uta o ikolo mbula ya nwenya na muuwe ndokolo mobulubutu mookusi ya bomaka bato banso.³⁰ Yamokyelama nde bomo, mokolo nwaamiweninya Nwana wa Moto.³¹ Mokolo me, moto owa moba o ibanda, yo sanyolo o ingambi ikye kpa mbolo ye; nde bomo na owa moba o inzabi, yo sabutwa na minsima.³² Umunya ya lekanaka na nwasi wa Lota.³³ Moto okulukye ibikya bomoo phe, abobungya, ka owaabobungya aabobikyē.³⁴ Nawo Na bée ngakye: Muna mokolo me, bato babale bamilangya ntangye yonoyo: bamokpa monomo, bamwika oomoyoko.³⁵ Babasi babale bamoba batwakye o omba yonoyo bamokpa monomo bamwika oomoyoko.³⁶ Bampele babale bamoba o inzabi: bamokpa monomo, bamwika oomoyoko.³⁷ Baekosi bamba ya tuna Yesu bekye Nkolo, maphoo me ma molekama bi? Amba ya babuyisa yokyē: Elele eya moba ebembe, biwawanga bamoangana wamo.

Chapter 18

¹ Mokolo monomo, Yesu amba ya pkela baekosi bée ete, pho ya ibateya obotshe basengyesi ibondele Nwaphongo nkolo inso, bée saphembe. ² Amba ya wo na bée yokyē: Yabaka o mokyisi monomo zuzi monomo taikaka baa kaile Nwaphongo, taikaka baa kasaka na bato. ³ Nwanwasi bozengye monomo abaka o mokyisi me. Abaka kakye nyingonela na zuzi me nkolo inso yokyē: Intenele bolombe bolaa na moto owa lowoo na nga. ⁴ Mbala nzikye zuzi mona taikaka ba kabenele imotenela bolombe. Kasi amba miwole yokyē: Na bo siile Nwaphongo, na bo siitosa bato, ⁵ kasi pho bozengye bobo bontungyisa, na motenela bolombe. Bo phe, nde sizasi bose. ⁶ Emba Nkolo amba bakya yokyē: Okyemela na bolaa iwoo zuzi ootoli na bosembo oyo. ⁷ Emba Nwaphongo amole salongya bato baalo yo, bo bamobondesi na moo na mokolo? Amowo na bée obtshe bataaziya? ⁸ Na wo na bée ngakye: Aabatanela bolombe izele. Kasi waa moya Nwana wa Moto, amoyazwa ianola o mokyisi? ⁹ Mokolo monomo, Yesu amba ya kpa ete eye pho ya bato baa miwene bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo, baawene bato bayoko pha, yokyē: 10 Bato babale bakyekye bondele o Tempelo, monomo abaka mofalisayi, omoyoko mophutise wa mputi. ¹¹ Mofalisayi amba kye teme o boo pha bato banso, amba bondele o motema yokyē: Oo Nwaphongo, naephe melesi pho sili ya bato baayoko, bée bali baihi, bato bate bali na bosembo, bakyesi a phemba, naa booli mophutise wa mputi mona. ¹² Na poso yonoyo na miime ntoma mbala ibale. Onte ya mbolo inso iikyizwe nga, na emanyisa ekpele yonoyo onte ya iko. ¹³ Mophutise wa mputi yo atemi nde na itakye, taikaka zinga na itomba miyo o ikolo, kasi abaka kamiwande nde o bontolo, kawo yokyē: Oo Nwaphongo inzokye ngongo, nga moto wa masumu. ¹⁴ Nawo na bée ngakye: Waabutwa mophutise wa mputi o ingambi se, abaka moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo, kasi mofalisayi phe. Pho moto munso ookomitombe baamuya. Kasi ookomiüya baamotomba. ¹⁵ Bato bamba yeleda Yesu bana bakye pho abatandele mafoko. Waawene baekosi babona, batataka ibaoya. ¹⁶ Kasi Yesu amba ya banga bana bakye oli yo, amba ya wo yokyē: Le bana bakyiky baye oka nga! sabakatela, pho Bokonzi pha Nwaphongo boli pho ya bato bali booli be. ¹⁷ Nde phele naewole ngakye: Bo moto tayambi Bokonzi pha Nwaphongo ndokolo nwana mokye phe, takokyi inyolo omo. ¹⁸ Mokonzi monomo wa bayuda amba ya tuna Yesu yokyē: Moteye o molaa, nakyele bo pho na zwe bomoo pha bobele na bobele? ¹⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokyē: Pho ya'ye kontangye moto molaa? Moto molaa tali, bo teebe nde Nwaphongo. ²⁰ Koebe mibeko: sakyela baphemba, saboma moto, saiba, sateme bonzoka pha boole, kumola nyongo na ongo. ²¹ Moto owa ezwele amba mobuyisa yokyē: Natosa mieeko minso maamina tata bonwana pha nga. ²² Waa oka Yesu baona, amba ya wo ne yokyē: Kyeezangye ekpele yonoyo: kye ungya mbolo ya we inso, okabele babola bana baphalanga. Wamozwa ezwele o ikolo; emba yaka ya mbengye. ²³ Waaoka moto wa ezwele me baona, amba butwa na ngongo, pho abaka na ezwele iikyē. ²⁴ Waawene Yesu obotshe moto me abuto na ngongo, amba ya wo yokyē: Wali nkamba pho ya bato ba ezwele inyolo o Bokonzi pha Nwaphongo! ²⁵ Phele wali nkamba pho ya Shamo inyolo o iluu sa solu, kasi wambi kula ba nkamba koleka pho ya moto wa ezwele inyolo o Bokonzi pha Nwaphongo. ²⁶ Bato baabaka bamokye bamba wo bekye: Emba owamba bika nza? ²⁷ Yesu amba buya yokyē: «Maphoo maate maakokye bato ikyela, Nwaphongo kamakyele. ²⁸ Petelo amba ya wo na Yesu yokyē: Okyemela, banga toika ika inso yabaka na banga pho ya

iebenga.²⁹ Yesu amba ya wo na bée yokye: Nde phele, na wo na bée, bo moto aiki ika ingambi, nwanwasi, bana nyango, Baboti, bana pho ya Bokonzi pha Nwaphongo,³⁰ moto me amozwa mbolo nzikye koleka o imbele sisi, emba o nkolo yaamoyaa amba zwa bomoo pha bobele na bobele.³¹ Yesu aesi yakpa baekosi bée iko mbuka babale, amba ya wo na bée yokye: Okyemela, inwanwa eye tokyende o Yelusaleme, omo, maphoo manso makoma baümosi ba Nwaphongo pho y Nwana wa Moto mamokokyisama.³² Photo baamoambya o maboko ma bato ba masumu, baamoekye, baamotola, baamotowa matee;³³ waamounva bée imobinda phimbo, baamoboma, emba nsima ya nkolo iyato amokundwa.³⁴ Kasi baekosi tetaikaka sosolo ntina ya maphoo me, tebaikaka eba na yaünvaka wo Yesu.³⁵ Waakoma Yesu phenephe na Yeliko, moto monomo owa pholo miyo, azalaka o mbale ya nzela pho ya iongaka baalekane.³⁶ Waaoka yo toko ya moluku nwa bato balekane, amba ya tuna yokye: Eni ßa lowoo ye?³⁷ Bamba mobuyisa bekye: Kyelekane Yesu owa Nazaleta.³⁸ Emba amba yaanwana yokye: Yesu, Nwana wa Davidi, inzokye ngongo!³⁹ Bato baabaka batambule o boo, bamba mozibisa pho aikale bose, kasi yo amba kula yaa wana nde na bokusi yokye: Nwana wa Davidi, inzokye ngongo!⁴⁰ Yesu amba ya teme, amba ya onga obotshe bamoyelele ne. Waakoma moto owa pholo miyo phenephe na Yesu amba motuna yokye:⁴¹ Kozingye obotshe na ekyele iye? Moto owa pholo miyo yokye: Nkolo, kyela obotshe nakule wene!⁴² Yesu amba ya wo ne yokye: Kula wene! Ianola sa we siebikye.⁴³ Mina wamo, moto me abuto iwene, abuto ibenga Yesu naikyemikumbela Nwaphongo. Waawene bato banso baabona, na bée babutwaka ikyemikumbela Nwaphongo.

Chapter 19

¹ Waanyolo yo o Yeliko, Yesu amba tamba mokyisi. ² Moto monomo abaka omoo nkombo ye Zakayo, aamba ya tokolo; yo abaka monomo na bakonzi wa ba phutise ba mputi, na moto wa ezwele iikye. ³ Alukaka iwene Yesu, kasi bo wabaka yo mokuwe, taikaka koka imowene pho ya moluku nwa bato. ⁴ Waawene yo babona, amba kyilingana o boo, akye baa o ikolo sa nwete nwa sikokomole, pho waa moyalekana Yesu wamo, amowene Na bolaa. ⁵ Waakoma Yesu o elele me, amba tomba miyo o ikolo, amba ya wo ne yokye: Zakayo, uta mizele: pho nasengyesi lolu ikye baa o ingambi sa we. ⁶ Zakayo amba ya uta izele, amba moyamba o ingambi se na nkyisa. ⁷ Bato banso baawenekye lowo me, te baikaka sepela na lango, bamba wo bekye: Akye baa nde oka moto wa masumu! ⁸ Kasi Zakayo amba ya susana o boo pha Nkolo, amba ya wone yokye: Nkolo, okyemela, nakabe mbolo ya nga na mibale, naphe babola ndambo eyoko. Bo nakpesi moto baphalanga baikye na malondo mabe, namobuyisele bée mbala ine. ⁹ Emba Yesu amba wo pho ye yokye: Lolu eye, ibikyi siesi o ingambi sisi, pho na we, oli nwana wa ibota sa Abalayama me. ¹⁰ Pho Nwana wa Moto aesi yaluka ná iya bikya bato baabunga. ¹¹ Yesu ambakula ya kpela bato baokaka maphoo mamana ete esuu. Pho waaba yo phenephe na Yelusaleme, bato baümunyaka obotshe Bokonzi pha Nwaphongo pha mowenene nde mina wamo. ¹² Emba Yesu amba ya wo yokye: Moto monomo wa ibota sa bokonzi akyekye o mokyisi monomo itakye pho bamokyele mokonzi, nsima amba kula ya butwa. ¹³ O boo pha ikyende, amba ya banga baombo iko mi baombo be, aesi yabakabela moto na moto ebuni yonoyo ya wolo ya motiya moikye, amba ya wo na bée yokye: Kyela mumbongu na baphalanga baabana, tee nono wa moya nga. ¹⁴ Kasi bato mba mokyisi nwe bamoinaka, bamotomelaka bato pho ya ikye wo ne obotshe: Toloanole obotshe abe mokonzi nwa banga. ¹⁵ Waamokyela bée mokonzi, amba ya butwa o mokyisi nwe. Amba ya banga o boo phe bato ba etoma bakabelaka yo baphalanga pho ya iyeba bookose moto monomo na monomo baphalanga baazwaka yo. ¹⁶ Owa o boo amba ya wo yokye: Nkolo, ebende ya baphalanga yonoyo eya mpekye we eboti bibende iko ba wolo. ¹⁷ Nkolo amba ya wo yokye: Bolaa, moto wa etoma o molaa. Okyesi bolaa o maphoo makyiky, na moebuya mokonzi wa nkyisi iko iinene. ¹⁸ Owa ibale amba ya wo yokye: Nkolo, ebende ya baphalanga yonoyo eya mpekye we, eboti bibende bitano ba wolo. ¹⁹ Nkolo amba ya wo ne yokye: Iwe na moebuya mokonzi nwa nkyisi itano iinene me. ²⁰ Oomoyoko amba ya wo yokye: Nkolo, kyeka ebende ya we yonoyo ya baphalanga yango eye, na ezingaka na itambala, namba ebomba. ²¹ Nabaka na ile, pho oli moto monomo wa nkamba, kokpe mbolo yateyaikaka we langya, konoko o elele eteyikaka we phika. ²² Nkolo amba ya mobuyisa yokye: Oli moto wa etoma mobe, namoesambisa nde na maloba ma we mampenza. Waebaka obotshe nga nali moto monomo wa nkamba, nakpe mbolo yateyaikaka nga langya, nanoko o elele eteyikaka nga phika. ²³ Ka pho ya'ye toikaka kye bomba baphalanga banga nabo o bankyi? Pho ya obotshe wiya butwa sa nga nde naesi ya bazwa na matabisi? ²⁴ Bobele Nkolo amba ya wo na bato baabaka wamo yokye: Omobololo ebende ya wolo mena, oephe oli na bibende iko. ²⁵ Bato bamba ya wo ne bekye: Mokonzi, yo nga ali na bée ikoo! ²⁶ Nkolo amba ya babuyisa yokye: Nawo na bée, moto ooli na banaa mbolo, bamokula mobakyisa mbolo nsuu. Ka ooli pha, bamobololo na nwana ndambo ooli ne. ²⁷ Pho ya banguna ba nga, bato bate baikaka zinga obotshe nga nabe mokonzi nwa be, yaka na bée wawa, emba obatenene nyesi o miyo ma nga! ²⁸ Waaünvaka yo iwo babona, Yesu aesi ya tambula o boo pho ya ikyende o Yelusaleme. ²⁹ Waakoma yo phenephe na Betefaze na Betani, mbale ya ngomba ya ba olive, amba ya toma baekosi bée babale ³⁰ amba ya wo na bée yokye: Kyende o mokyisi mokyekane na banga; waamokoma bée omo, wamokyende wene nwana wa mpunda atingyi, naino moto tabaa miyango. Oeyingole, oye na yango wawa. ³¹ Ka bo moto monomo aetuni obotshe: Koeyingole pho ya'ye?, Omobuyisa obotshe: Pho Nkolo asengyesi na yango. ³² Bobele baekosi me babale bamba ya kyende, bakye takana maphoo manso nde bowawoko Yesu na be. ³³ Waaba bée baingole nwana wa mpunda, ba kolo mpunda bamba batuna bekye: Koingole nwana wa mpunda mona pho ya'ye? ³⁴ Baekosi bamba buya bekye: Pho Nkolo asengyesi na yango. ³⁵ Bamba yakye na nwana wa mpunda me ooli Yesu, bamba ya wala bitobu ba bée o ikolo sa nwana wa mpunda me, bamba yabayisa Yesu. ³⁶ Waaba yo katambule, bato baabaka bakyemiwala bitobu o nzela. ³⁷ Waakoma yo phenephe na nzela ekyeüte o ngomba ya baolive, baekosi banso batondaka na nkyisa, babutwaka ikumbela Nwaphongo

na nyesi ikolo pho ya bilekyesako binso byawenekye bée.³⁸ Bawoko bekye: Apambolame, mokonzi ookoye na nkombo ya Nkolo! Bose bobe o ikolo, nkyemo ibe o bilele biilekyi Ikolo!³⁹ Bafalisayi baayoko, baabaka onte ya bato, bamba ya wo na Yesu bekye: Moteye, katela baekosi ba wê!⁴⁰ Yesu amba ya buya yokye: «Na wo na bée ngakye: bo bée baikasi bese, mabanga mamooanwana.⁴¹ Waakoma Yesu phenephe na Yelusaleme, waamowene yo, amba lela pho ya nwango.⁴² Awoko yokye: Bo na we waebaka me, o mokolo nwa lolo, ndengye eekokyi we izwa bese! Kasi inwanwa eye, maphoo me mabombami pho ya we, tokokyi imawene!⁴³ Pho nkolo yaamoya, banguna bawe bamoelungya, bamoeteyisa lophango, bamba etokolele mbombo inso.⁴⁴ Bamoebola, iwe na bana ba we, etewaikale ibanga sonoso o ikolo sa siiyoko, photoika eba imbele sayakaka yaebikya Nwaphongo.⁴⁵ Bobele Yesu amba ya nyolo o Tempelo abuto iwiinya baabaka baünya.⁴⁶ Amba ya wo na bée yokye: «Wakomama bobo: Ingambi sa nga samoba ingambi sa losambo. Kasi bée osibuye ibombo sa baibi!⁴⁷ Nkolo inso, abaka kateya o Tempelo. Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bateye ba mibeko na ba nkumu ba mokyisi, balukaka imoboma;⁴⁸ kasi tebaikaka eba ndengye eekokyi bée ikyela, pho, bato banso balekyekyelekye nde mi imooka.

Chapter 20

¹ Mokolo monomo, waba Yesu kateya o Tempelo na iimola bato Nsimo Elaa, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba mibeko na bankumu, bamba ya wali yo. ² Bamba motuna bekye: Oloimole, kokyele maphoo mamana na bokonzi ye? Owa ephe bokonzi me nza?

³ Yesu amba ya babuyisa yokye: Na nga naetune nde motuna monomo. Onzimole: ⁴ Ibatisi sa Yoane, saütaka o ikolo nde na bato? ⁵ Bamba wono bée na bée bekye: Boo tobuye obotshe: Saütaka o ikolo, amowo obotshe: Pho ya'ye toikaka moanola? ⁶ Ka botoni buya obotshe: Saütaka na bato, bato banso baalomaa mabanga, pho baanole obotshe Yoane ali moimosi wa Nwaphongo. ⁷ Emba bamba buya bekye tebaebe biwaütaka sango. ⁸ Bobele Yesu amba ya wo na bée yokye: Na nga me esieyimole naa na bokonzi ye nakyele maphoo maamana. ⁹ Bobele Yesu amba butwa ikpela bato ete eye: Moto monomo aphikaka vinyo o inzabi. Aikiyi siika na bato basiphutele, yo akye o imbanga sa ikoko. ¹⁰ Waakoma imbele sa inoko mbuma, nkolo wa inzabi aesi ya toma moombo we oka bato baaphutele inzabi obotshe akye mokpela iyalo se. Kasi baphutesi inzabi, bamokutubi, amobuye maboko pha. ¹¹ Mokolo nwa inzabi akuli ya toma moombo mosuu. Kasi na moona, baaphutele inzabi bamokutubi, bamotosi, baambi na mobuya maboko pha. ¹² Mokolo nwa inzabi amba kula toma moombo wa etoma owa iyato, ne moona baaphutele inzabi bamba mozokya, bamba mowiinya. ¹³ Emba mokolo inzabi amba ya miwole yokye: Na kyele bo? Na motoma nwana wa nga owa lozingo. Iyo, baamotosa. ¹⁴ Kasi, waamowene baaphutele inzabi, bamba ya wono onte ya bée bekye: Kyeka ndomi ye owamoikala na sina inzabi, bo ango awe. To mobome pho inzabi me sibutwe sa banga! ¹⁵ Bamba ya kye movaka o selekye ya inzabi, bamba moboma. Yesu amba ya batuna yokye: Mokolo inzabi aabakyela bo? ¹⁶ Amoya boma baaphutele inzabi, amba siphe bato basuu. Waaoka bato babona, bamba wo bekye: Phe, ete wakyelame! ¹⁷ Kasi Yesu amba bakyeka o maboo, amba ya wo na bée yokye: Maphoo makoma bée o buku pha Nwaphongo mama, malukye iwo bo? Ibanga saavakaka batongyi ba mangambi, nde sango sibuto iingo ephisi ingambi sinso. ¹⁸ Moto munso owa mokaa o ikolo sa sina ibanga, amokyemitenya binango, emba owamokalela ibanga me amophitingana. ¹⁹ Bateye ba mibeko na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, baebaka obotshe ete mena, Yesu aekpesi be. Yango mena balukaka malondo ma imwakya nde wamo. Kasi bailaka bato. ²⁰ Yango mena bamba tata imokyengye, bamotomelaka banwasanyolo baawenene ndokolo bato balaa, pho na maloba me mampenza, bamozwe na eleko ya imoambya o maboko ma moangyesi. ²¹ Baesi ya motuna motuna mumu: Moteye, toebe obotshe iikiyi wo we na iikiyi teya we ili nde ya phele, watene we bolombe tokyekye boo pha moto. Kasi koteya nde o phele nzela ya Nwaphongo. ²² Taa loimola, mibeko miphe nzela obotshe tophute mputi ya Kaisala? ²³ Kasi Yesu aebaka obotshe bazite maphoo masuu, amba ya wo na bée yokye: ²⁴ Inteya mpata yonoyo ya ebende. Boo na nkombo eya koma bée o ebende eye ya nza? Bamba ya mobuyisa bekye: Ya Kaisala. ²⁵ Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: Buyisa Kaisala yaaka Kaisala, emba Nwaphongo yaaka Nwaphongo. ²⁶ Bobele tebaikaka koka na imoakya pho ya maloba me mampeza, kasi bakamwaka na eyano ye, bamba ikala bese. ²⁷ Moteye, Mose alokomela o buku pha mibeko bobo: Bo moto monomo ali na mosi, alonga nwanwasi, yo ambi waa saika bota ne, esengyesi obotshe mosi nye azasa bozengye babona pho abotele bola phe owa waa bana. ²⁹ Yabaka babona o mokyisi monomo, bana ba bampele sambo babaka bée banso nyango monomo ango monomo, bola pha bée aesi ya longa nwanwasi, awe sa bota ne. ³⁰ Owa ibale aesi ya zasa bozengye me, akuli waa, sabota ne. ³⁴ Yesu amba ya wo na bée yokye: Bato ba mokyisi mumu, babasi na bampele balongane. ³⁵ Kasi baawene Nwaphongo obotshe bali bato ba bosomebo, na waamokundwa bawe etebalongane. ³⁶ Tebakokyi ikula waa pho babuto ndokolo baanzelu. Bali bana ba Nwaphongo, pho bakundoo. ³⁷ Obokye baawa bamokundwa, Mose yo mampenza alowoko o isolu sa nwete moolole sazika, wa banga yo Nkolo, Nwaphongo wa Abalayama, Nwaphongo wa Izake na Nwaphongo wa Yakobo. ³⁸ Nwaphongo tali Nwaphongo wa bawe kasi wa bato bali na bomoo, pho bato banso bali na bomoo pho ye. ³⁹ Bateye ba mibeko baayoko, bamba ya wo na Yesu bekye: Moteye, owo na bolaa. ⁴⁰ Pho tebakulaka meka imotuna motuna mosuu. ⁴¹ Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: Ndengye'ye bakokyi iwo obotshe, Masiya ali Nwana wa Davidi? ⁴² Pho Davidi yo mampenza kawo o buku pha Meembo yokye: Nkolo awo na Nkolo wa nga: Zala o boloo pha nga, ⁴³ nono waamoüya nga banguna ba we onse ya makolo ma we. ⁴⁴ Kyeka, Davidi kamobangye Nkolo. Emba, ndengye'ye ambi kula ba nwana wê? ⁴⁵ Amba wo na baekosi bée o miyo ma bato banso baabaka bamookye yokye: ⁴⁶ Bée nde kokyebe na bateye ba mibeko. Bée bazingye ikyemitambula na bitobu bianda, bambe nazinga obotshe bababeya o bilele biangane bato

baikye, baolo biziye ba o boo o mangambi ma losambo na bilele ba o boo o biseleko.⁴⁷ Baiyele mazengye na mbolo ya be, babondele mabondesi maanda pho ya iteya obotshe bali bato ba bosembo. Yango mene, Nwaphongo aabaphe etumbu yonoyo eya moleka bonene.

Chapter 21

¹ Waatomba yo miyo, Yesu aesi ya wene bato ba ezwele bakye ambya makabo o ekokokolo o Tempelo. ² Aesi ya wene na bozengye bonobo mobola, aesi ya langya mpata ibale ya bibende. ³ Yesu amba ya wo yokye: Nde phele na wo na bée ngakye, nwanwasi bozengye mobola oyo, ambye ileka bato banso. ⁴ Pho bée banso babana bambye nde baphalanga batebali na bée na ntina. Kasi yo, na bobola phe ambye nde baphalanga banso baabaka ne pho ya ibika. ⁵ Waaba bato baayoko bawo pho ya Tempelo, ndengye eya sitonga bée na mabanga malaa, na ná mbolo ya phekye bée Nwaphongo, Yesu amba ya wo yokye: ⁶ Inso ikyi wene bée iye, nkolo ya moyaa, ete wa ikale ibanga sonoso o ikolo sa siiyoko: inso bamoiyuwola. ⁷ Emba bamba motuna bekye: Moteye, maphoo me mamokyelama imbele ye? Tomba na e a na elembo obotshe maphoo me malukye ikyelama? ⁸ Yesu amba ya buya yokye: Nde kokyebe obotshe moto saekosa, pho bato baikye bamoya na nkombo ya nga, bamowo bekye: Eli nga! na: Imbele me sikokyi! Sababenga. ⁹ Wamooka bée mansimo ma mabita, na ma itombele bakonzi, bée sa ilaa. Pho esengyesi obotshe maphoo mamana mata kyelama phanza, kasi mena etetaaba suka ya mokyisi. ¹⁰ Bobele Yesu amba ya wo na bée yokye: Ekolo yonoyo ya munwana na ekolo eyoko, bokonzi bonobobo pha munwana na bokonzi boyoko. ¹¹ O bilele bikye, manyete ma munyingana, bisenzo na zilo sikusi ya moba, maphoo ma inganga mamoota o ikolo na bilembo binene biamowenene. ¹² Kasi o boo pha maphoo manso mamana, bamoeyakya bamba na enyokolo; bamoesambisa o mangambi ma makyita, bamoenyosa o boloko bamokye na bée o boo pha bakonzi na baangyesi ba mokyisi pho ya nkombo ya nga. ¹³ Yango mena bée wamoba manzoka ma nga. ¹⁴ Oebaka obotshe tosengyesi na ibongya bo wamosamba bée. ¹⁵ Pho, nga, na moephe munoko na zebi sa obotshe moto okoeephunde takokyi ieyikyela ziko. ¹⁶ Ebe baongo na banyongo, banaa nyongo, baa ibota sa we, na bikamba ba bée bamoekaba, bamoingya baikye onte ya bée. ¹⁷ Bato banso bamoeyina pho ya nkombo ya nga; ¹⁸ kasi na munsuwe monomo nwa moto nwa bée ete moobiya. ¹⁹ Nde na ilendendala sa bée, wamozwa bomoo. ²⁰ Emba waamowene Yelusaleme alungami na batuluku, eba obotshe imbele sa bootonokye phe sikokyi. ²¹ Emba, baamoba o Yuda, ba elotaka o mangomba, bamoba onte ya mokyisi, bée etokolo; bamoba o manzabi, bée saya nyolo o mokyisi! ²² Pho yamoba nkolo ya bolombe, obotshe inso yakomama o buku pha Nwaphongo ikokiyisame. ²³ O nkolo me, ngongo na babasi baa ekama ná malekyele, pho mampasi makusi mamobaa o mokyisi na yoo pho ya bato me. ²⁴ Bababoma na mphata; bamokye na bée ntungye o bikolo binso, emba bato baate baebe Nwaphongo bamooto Yelusaleme tee nono waamokoka imbele sa be. ²⁵ Bilembo bamowenene onte ya moo, onte ya bokombe na ba nyaseesi, o munse, bato baate baebe Nwaphongo bamoba na ngongo, bamotekyenele na boobo waamowene bée maa ma ebale enene manyingane. ²⁶ Bato bamowaa na boobo pha ilota bofe phaamokpelemela mokyisi pho ya bokusi bonso pha ikolo pha munyingana. ²⁷ Emba, bamowene Nwana wa Moto kaye onte ya mampata, na mwiya mwikye na nkyemo. ²⁸ Waamotata maphoo me manso ikyelama, omielole otombe moto, pho imbele sa iyekandola sikomi phenephe. ²⁹ Yesu amba kula bakpela ete yonoyo yokye: «Kyeka nwete nwa fige na nzete nsuu: ³⁰ wa lebolo yango, koebe bée mampenza nde na iikyeka obotshe imbele sa ikyete sikokyi. ³¹ Nde homo, na bée, wamowene bée maphoo manso mamana makyelame, emba obotshe Bokonzi pha Nwaphongo bokomi phenephe. ³² Nde phele nawo na bée, yoo eye etelekane obotshe maphoo mamana sabokyelamakye. ³³ Ikolo na munse yamolekana, kasi maloba ma nga etemalekane. ³⁴ Nde kobe na bokyengyi, pho ntema ya bée saotono na malanga, biseleko na maümunya ma mokyisi, emba mokolo me saebalikyinya, ³⁵ ndokolo bondendi; pho nwa mokpelemela bato banso bali o munse. ³⁶ Kasi salala ebuu, bondelekye imbele sinso, pho maphoo manso mamoya mamana mango saezwa; ombe na teme o boo pha Nwana wa Moto. ³⁷ Yesu abaka kalekyinya nzanga o Tempelo pho ya iteya emba atokoloko waa nkokolo pho ya ikye lala o ikolo sa ngomba ekyebangye bée ya baolive. ³⁸ Emba bato banso babaka baye oka ye na moyelo o Tempelo pho ya iya mooka.

Chapter 22

¹ Eseleko ya Ilekana yakomaka phenephe, eli eseleko ya mapa matumbe bée sa muno moülole mapa. ² Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba mibeko balukaka malondo ma imolemolo pho bailaka bato. ³ Emba Molemba amba nyolele Yudasi okobangye bée Isikaliyota, owa baka monomo onte ya iko mbuka babale. ⁴ Yudasi akyekye okana na bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bakonzi ba bakyengyele Tempelo pho ya iluka malondo ma ibaüngyisela Yesu. ⁵ Bée babaka na nkyisa emba bamba okana obotshe bamophe baphalanga. ⁶ Yudasi amba anola, amba tata iluka imbele silaa pho ya ibaüngyisela yo bato saeba. ⁷ Mokolo nwa eseleko ya mapa matumbe bée sa muno, nwa kokaka, mokolo mobome bée bana ba mampate pho ya eseleko ya Ilekana. ⁸ Yesu amba ya toma Petelo na Yoane, amba wo na bée yokye: Bée kyende lolambela ntoma ya eseleko ya Ilekana, pho toze. ⁹ Bamba motuna bekyekye: Kozingye obotshe tokye lamba bi? ¹⁰ Yesu amba ya babuyisa yokye: Wamunyolo bée o mokyisi, wamovana na moto monomo aphisu mbongo ya maa. Omobengye tee nono o ingambi sa munyolo yo, ¹¹ ombe wo na mokolo ingambi bobo: Moteye kaetune obotshe: Oloteya elele eya mozaa yo ntoma ya eseleko ya Ilekana yo na baekosi be? ¹² Emba moto me amoeteya elele yonoyo eenene eya ikolo onte ya ingambi, baünya ebongya na bolaa. Olambe ntoma ya eseleko omo. ¹³ Baekosi baesi ya kyende, bakye takana inso nde bo wabawolekye yo, emba bamba bongya ntoma ya eseleko ya Ilekana. ¹⁴ Waakoka imbele sa iza, Yesu yo na

batoma bée baesi ya zala o mesa.¹⁵ Amba ya wo na bée yokye: Nabakyi na phowa ya iza a ese leko ya Ile kana eye na bée minyamipha o boo pha nga inyokomo!¹⁶ Pho, nawo na bée, esikule zaa ese leko me mbala esuu tee nono wamokoka yango o Bokonzi pha Nwaphongo.¹⁷ Amba ya kpa kopbo ya vinyo, waünva yo iphe Nwaphongo melesi, amba ya wo yokye: Kpa kopho eye, oenywe bée banso.¹⁸ Pho nawo na bée: Tata lolo esikule nywa maleku ma mbuma ya vinyo tee nono wamoya Bokonzi pha Nwaphongo.¹⁹ Bobele aesi ya kpa ipa, Waaünva yo iphe Nwaphongo melesi, asikyesi, amba ya baphe sango yokye: Eye eli nzoto ya nga, iambemi phoya bée. Nde kokyele bombo pho ya inzumunyaka.²⁰ Nde bombo Waaünva bée iza a, amba ya kpa kopho yokye: Kopho ya maleku eye eli ya sangola eenyakune ya malongo manga maamosweye pho ya bée.²¹ Kasi kyeka: moto okonzungya, kaze na nga o mesa wawa!²² Pho Nwana wa Moto amowa bo waünva bongya Nwaphongo. Kasi ngongo ya moto owa moungya!²³ Emba baekosi bamba tata itunana onte ya bè, pho ya iyeba nza okokyi ikyela babona.²⁴ Baekosi bamba tata iyika ziko pho ya iyeba olekyi na ngambo onte ya bè.²⁵ Yesu amba ya wo na bè: Bakonzi ba nkyisi bakyele na makonzi ma bée yaa bonkolo, na baakonza nkyisi bazingye obotshe a babangakye bato baakyele bolaa.²⁶ Pho ya bée, yango saba babona. Kasi oolekyi bola onte ya bée akpe elele ya mosi, emba ookokambe akpe elele ya okoekyelele.²⁷ Moto ozasi o mesa na okomokyelele, olekyi na ngambo nza? Teli ozasi o mesa? Kasi nga, nali onte ya bée o elele ya okoekyelele.²⁸ Bée oli bato babaka na nga o minyoko minso ma wenekye nga.²⁹ Emba nga, naephe Bokonzi nde bo wa bompe Tata:³⁰ Yango mena bée wamozaa, wamunywa o mesa ma nga o Bokonzi pha nga. Wamba na zala o biziye ba bokonzi pho ya itena malombe ma mabota iko mbuka mabale ma Isalaye le. ³¹ Nkolo amba ya wo na Simo Petelo yokye: Simo, Simo, Molemba aeyongyi pho ya iyenyinga bokonyingye bée mbuma ya ble.³² Kasi nga, mabondesi pho ya we obotshe ianola sa we sango saünva. Emba iwe, waamo ya mbutolela we, okuya bebi na we.³³ Petelo amba ya wo ne yokye: Nkolo, nga naanosi inyolo o boloko naa iwa na we, elele yonoyo.³⁴ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Petelo na wo na we ngakye, nde o mokolo nwa lolo, soo sa botongokye, wa munzangana mbala iyato, obotshe toonzebe.³⁵ Bobele Yesu amba ya tuna baekosi bée yokye: Waaetomaka nga sa baphalanga, sa ikuba, sa mapapa, bée wazangaka ekpele? Bamba buya bekye: Phe.³⁶ Amba wo na bée yokye: Kasi, inwanwa eye, ooli na baphalanga, abaphile; nde bombo na ooli na ikuba; emba ootoli na mumphata, aüngya munkoto nwe pho aombe mumphata.³⁷ Pho, na wo na bée, esengyesi obotshe maphoo maakoma bée pho ya nga o buku pha Nwaphongo mama makyelame: Bamunyosa o molongo nwa babomi. Nde phele, maphoo maankyekyi, mamokyelama.³⁸ Baekosi bamba ya wo ne bekye: Nkolo, kyeka mphata ibale. Amba ya babuyisa yokye: Wakokyi.³⁹ Yesu atokosi, aesi ya kyende o ngomba ya ba olive, bowameelekye yo. Baekosi bée bamba ya mobenga.⁴⁰ Waakoma bée o elele me, amba ya wo na bée yokye: Bondele pho bée sa ka o bimekyi.⁴¹ Amba ya mana wali be, amigbosi nwana imbale, akye kusama, atati ibondele yokye:⁴² Tata, bo ozingyi manya kopho ya bolosi eye oka nga. Kasi sakyela boozingye nga, kyela nde boozingyi we.⁴³ Emba anzelu monomo owa ikolo, amba motokolele pho ya imokuya.⁴⁴ Na ngongo boikye, amba kula bondele na bokusi. Ephamisa ye ebuto itanga o se ndokolo matanga ma malongo.⁴⁵ Waünva yo ibondele, atemi, aesi yakye oli baekosi be. Akye batakana balasi ebu na ngongo.⁴⁶ Amba ya wo na bée yokye: Mene ye, kolale! Langwa, bondele pho bée sakaa o bimekyi.⁴⁷ Waataba Yesu kawo, bobele bato baikye baesi. Yudasi monomo na baekosi iko mbuka babale, moto owabaka o boo pha be. Amba ya susinya phenephe na Yesu pho ya imoyamba.⁴⁸ Kasi Yesu amba ya wo ne yokye: Yudasi, koyambe Nwana wa moto, pho ya imungya!⁴⁹ Waawene baekosi ba Yesu maphoo malukye ikyelama, bamba motuna bekye: Nkolo, tonwane na mphata?⁵⁰ Emba monomo na be, aesi ya tena itoo sa boloo sa moombo wa nganga munene wa Nwaphongo.⁵¹ Kasi Yesu amba ya wo yokye: «Le kyela babona, wakokyi. Amba phila itoo sa moto me, amba mobikya.⁵² Emba Yesu amba ya wo na baa yakaka ya moakya, bakonzi banganga ba Nwaphongo na bakonzi ba banza Ingambi siinene sa losambo na ba nkumu, yokye: Pho ya iya nzakya oesi na mphata naná kpongu o maboko ndokolo nga nali mwibi!⁵³ Nkolo inso, nabaka na bée o Ingambi siinene sa makyita, toikaka nzakya. Kasi imbele sisi sili sa bée, na sa bokonzi phaa enzombi.⁵⁴ Baakye Yesu, baesi yakye ne bamunyose o ingambi sa nganga munene wa Nwaphongo. Petelo abaka kababengye na itakye.⁵⁵ Balosaka nwenya o motema nwa lophango, Petelo akyekye ne zala onte ya bato baabaka baoto nwenya.⁵⁶ Nwanwasi monomo wa etoma, aesi ya mowene azasi phenephe na wenya, aesi ya molembetela amba ya wo yokye: Moto oyo ne abaka na Yesu.⁵⁷ Kasi Petelo amba angana yokye: Nwanwasi oyo, nga si moebe.⁵⁸ Nwana bote, moto mosuu waamowene yo, amba ya wo yokye: Na we oli monomo na be. Kasi Petelo amba ya mobuyisa yokye: Lele lolo, nga phe!⁵⁹ Nsima ya ngonga yonoyo, moto mosuu atingami na Petelo, amba ya wo ne yokye: Nde phele, moto oyo abakyi na Yesu. Pho ne ali moto wa Galileya.⁶⁰ Kasi Petelo amba ya buya yokye: Lele lolo, siebe maphoo malukye we iwo. Nde waataba yo iwo, soo esi ya tongo.⁶¹ Nkolo aekpa, aesi ya kyeka Petelo. Emba Petelo amba ya umunya maphoo maawoko Nkolo ne obotshe: Mokolo nwa lolo eye, soo sa botongokye, wa munzangana mbala iyato obotshe toonzebe.⁶² Emba Petelo amba ya tokolo, abuto ilela na ngongo ikye.⁶³ Bato baabaka bakyengele Yesu, bamoekyeke, bamba na mowanda.⁶⁴ Bamozibaka miyo, bambe motuna bekye: Teya obotshe oli moimosi! Oewandi nza?⁶⁵ Bakulaka motola na boikye.⁶⁶ Waaye bunya, bankumu ba bayuda, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na ateye ba mibeko, baesi yaangana ikyita sinene, bamba bayelela na Yesu.⁶⁷ Bamba ya motuna bekye: Bo oli Masiya? Oloümole. Yesu amba ya babuyisa yokye: Bo naeimosi, otoonzanole,⁶⁸ na bo naetuni motuna, otombuyisa.⁶⁹ Kasi tata llolo, Nwana wa moto amokye zala o eboko ya boloo ya Nwaphongo, owa mwiya.⁷⁰ Emba, bée banso bamba ya motuna bekye: Iwe nde Nwana wa Nwaphongo? Amba ya babuyisa yokye: Be mampenza owoo, eli nga.⁷¹ Emba bée bamba ya wo bekye: Tonekula luka manzoka maaye, banga mampenza tookyi munoko nwe!

¹ Emba bamba butwa imophunda bobo: Tokye zwa moto oyo kaambya mobulu o mokyisi nwa banga: kakatele bato saphuta mputi ya Kaisala, kambe na mibanga Masiya na mokonzi. ² Emba bamba butwa imophunda bobo: Tokye zwa moto oyo kaambya mobulu o mokyisi nwa banga: kakatele bato saphuta mputi ya Kaisala, kambe na mibanga Masiya na mokonzi. ³ Pilata amba motuna yokye: Iwe mokonzi nwa bayuda? Yesu amba mobuyisa yokye: Ewo nde we. ⁴ Pilata amba ya wo na bakonzi ba banganga na ná moluku nwa bato yokye: Sikyi zwa ewele ya inyetr moto oyo. ⁵ Kasi bée bamba ititala na iwo bekye: Katomisa bato na mateya me obotshe bakyele mobulu o Yuda mobimba, tata o Galileya tee nono wawa. ⁶ Waaoka Pilata babona, amba tuna naa moto me ali moto wa Galileya. ⁷ Waeba yo obotshe Yesu ali moto wa mokyisi nwa Elode, amba ya mobuya oka Elode owabaka ne mi nkolo me o Yelusaleme. ⁸ Waawene Yesu, asepelaka na boikye, pho tata kala abaka na phowa ya imowene, pho ya maphoo mabaka yo kaokye pho ye. Ambaka baa kamokyekyele naa amokyela elekyesako. ⁹ Emba, amba tuna Yesu mituna miikye, kasi Yesu taika mobuyisa na lowoo. ¹⁰ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mifeko babaka wa mo, bamophundaka na bokusi. ¹¹ Elode na batuluku bée bamba motiyola, bamba moekye; bamba molasa etobu yonoyo elaa, amba mobuya oka Pilata. ¹² Mokolo me, Elode na Pilata babutwaka ekamba, bée baabaka phanza banguna. ¹³ Emba Pilata amba ya banga bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, bakonzi ba mokyisi, ¹⁴ amba wo na bée yokye: Bée onzelesi na moto oyo pho kowo obotshe kakosa bato bamane o nzela elaa; kasi nga, oomotuni nga o miyo ma bée, sikyi mozwa nono na ewele eekokyi na imoakya onte ya maphoo manso maamophunde na bée: ¹⁵ Elode ne taikyi mozwa na lowo, pho akuli lobuyisa yo. Yango mena tewali lowo lokoyi na iwa onte ya maphoo makyela yo. ¹⁶ Namophe nde etumbu, bamobinde phimbo emba bamolee kakyende. ¹⁷ O biyenga binso ba Ilekanaa, Pilate abaka kabatokolele moto monomo wa boloko. ¹⁸ Kasi bée banso bamba anwana bekye: Omobome emba olokandolele Balaba. ¹⁹ Bakangaka Balaba o boloko pho bato batomboko o mokyisi, emba abomaka moto. ²⁰ Pilata amba kula ya woo na bée na ndengye ya iluka ikandola Yesu. ²¹ Kasi bée bamba anwana bekye: Omobakye o ekulusu, omobakye o ekulusu. ²² Mbala eya iyato, Pilata amba wo na bée yokye: Bobe iye bokyesi moto oyo? Sizwe bobo bokyesi yo pho akokye na iwaa. Namophe etumbu ya phimbo emba namole kakyende. ²³ Kasi bée baititalaka nde na ianwana nzanga, na iyonga obotshe abakyeme o ekulusu, emba nzanga ya bée ya baka kyikole nde bokosi. ²⁴ Emba Pilata amba tena lowo me ndengye eya ongaka be. ²⁵ Amba kandola moto owa ongaka be, iyo owa kangaka yo o boloko pho ya itombo na iboma moto. Ka pho ya Yesu, amba moambya obotshe bamokyele boozingyi be. ²⁶ Waaba batuluku bakyende na Yesu, baesi yakpa moto monomo wa mokyisi nwa Sirene nkombo ye Simo kaüte o inzabi. Baesi ya mophisa ekulusu pho aenyanya o nsima ya Yesu. ²⁷ Moluku nwa bato moikye nwabaka momobengye, na babasi baba bamiwande mantolo na imiima pho ye. ²⁸ Yesu amba miekpinya biili bée amba wo na bée yokye: Bana ba babasi ba Yelusaleme, salela pho ya nga kasi lela pho ya bée mampenza na pho ya bana ba bée. ²⁹ Pho kyeka nkolo kyiye yaamowoo bée obotshe : Nkonzo na babasi baa komba na baatebaika bota na baatebaika nwyangya. ³⁰ Emba bamobutwa iiwoo na mangomba obotshe: Kaa o ikolo sa sanga! na ná makosi obotshe: Olozibe. ³¹ Pho bobakyesi babona na nwete mobio, mi nwaaiunga yamba ba bo? ³² Bayakaka na ná bato babale basuu, bato babe, pho bababome na Yesu elele yonoyo. ³³ Waakoma bée o elele ekyebangye bée «Engyengyele», wamo, bamba mobaka na bato babe babale baabana, ona o boloo, omoyoko o bowee. ³⁴ Emba Yesu amba wo yokye: Tata, obalimbisa pho tebaebe ikyikyele be. Bamba maa mbese pho ya ikaba bitobu be. ³⁵ Bato batemekye wamo pho ya ikyeka; bakonzi, be, bamoekyekye, bekye: Abikyaka bato basuu, amibikya yo mampenza bo ali Masiya owa olo Nwaphongo! ³⁶ Batuluku na bée bamoekyekye me ba susana pho ya imophe maleku maa ngaa, bekye: ³⁷ Bo oli mokonzi nwa bayuda, omibikya we mampenza! ³⁸ Yabaka na ikomi sonoso o ikolo se: Moto oyo ali mokonzi nwa bayuda. ³⁹ Monomo na bato babe babakaka bée o ekulusu amotolaka yokye: Iwe toli Masiya? Omibikya we mampenza, ombe lobikya na banga!

⁴⁰ Kasi omoyoko amba mooya obotshe: Iwe toolote Nwaphongo? Pho nawe ozwe nde etumbu bomo me. ⁴¹ Pho ya banga, eli bosomebo: Tozwe bobo phaakyelaka banga; Kasi yo taika kyela bobo bonobo. ⁴² Emba amba ya wo yokye: Yesu, onzumunyaka waamoya we o bokonzi pha we. ⁴³ Yesu amba mobuyisa yokye: Nde phele na wo na we: lolo, wa mobaa na nga o paladiso. ⁴⁴ Waakoma bunya i moto, moo moesi ya mana. Enzombi yamba ya ziba mokyisi mobimba tee nono o ngonga ya iyato eya nkokolo. ⁴⁵ Emba etobu eyaanda eyabaka o Tempelo yakakwaka na mibale. ⁴⁶ Yesu amba yaanwana nwangye mokusi yokye: Tata, naambye molimo nwa nga o maboko ma we. Waaünva yo iwo babona, akati motema. ⁴⁷ Waawene mokonzi nwa batuluku maphoo manso mabakyi malekane, amba kumbela Nwaphongo yokye: Nde phele, moto oyo abakyi moto wa bosomebo. ⁴⁸ Bato banso baayakaka yaangana pho ya lowo me, Waawene bée maphoo malekaa, babutwaka oka bée na ikyemi miwanda mantolo. ⁴⁹ Bikamba ba Yesu binso, ebe na babasi baabaka bamobengye tata nono Galileya batemekye itakye pho ya ikyeka yaabaka kyilekane. ⁵⁰ Ikyeka bobo, moto monomo na nkombo Zozefu aesi; abaka monomo na bato ba ikyita siinene, moto molaa na wa bosomebo. ⁵¹ Iyo alekya maümunya na maphoo maabaka baa ikyita sinene bakyele. Iyo moto wa Alimatayi, mokyisi monomo nwa bayuda. Abaka kaziya Bokonzi pha Nwaphongo. ⁵² Aesi ya kye onga Pilata ebembe ya Yesu. ⁵³ Bobele, aesi ya eyuya, amba ya mozinga na etobu amba molangya o ilita sa ima bée o motema nwa mabanga, omoo naino tebakundi moto. ⁵⁴ Yabaka mokolo nwa ilengyele mokolo nwa sabata eyalukaka na itata. ⁵⁵ Babasi babengaka Yesu uta o Galileya baesi na Yozefu molongo. Babaka bakyekye o ilita ndengye eyalangyaka bée ebembe ya Yesu. ⁵⁶ Bobele baesi ya butwa, bamba bongya malasi na maüta maa solo elaa pho ya ebembe ya Yesu.

¹ Mokolo nwa sabata moümba, na moyelo, babasi baesi ya kyende o ilita baphisi malasia mabongyaka be. ² Baesi ya kye zwa ibanga simani o munoko nwa ilita. ³ Waanyolo be, tebaiki kye zwa nzoto ya Nkolo Yesu. ⁴ Waaba bée sakula eba maphoo maa iwoo, kyeka bobo bato babale balati bitobu bitane pee baesi yabatokolele. ⁵ Na bona boobo, bamba nyokye maboo onse waba bato babana bawo na bée obotshe: Pho ya'ye kolukye moto ooli na bomoo onte ya bawe? ⁶ Tali wawa, kasi akundoo. Umunya ya ewolekye yo waataka ba yo o Galileya. ⁷ Awoko yokye: Esengyesi obotshe Nwana wa moto aambyame o maboko na bato ba masumu, bamobakye o ekulusu emba o mokolo nwa iyato akundwe. ⁸ Emba bamba umunya maloba me. ⁹ Waaüta bée o ilita, bamba ya imola maphoo manso mamana oka baekosi iko mbuka monomo na bato basuu banso. ¹⁰ Babasi me yabaka Maliya ma Magadala na Zaani na Maliya nyango wa Zake. Na babasi basuu baabaka na bée molongo baimolaka batoma nde bomo. ¹¹ O miyo ma be, maloba me temaikaka baa na ntina emba tebambaka na anolela babasi me. ¹² Kasi Petelo amba ya kyilingana o ilita; waaminyo yo ikyeka, aweni nde bitato na bitato. Amba ya butwa oka ye na ikamwa na inso yaalekanaka. ¹³ Kyeka nde muna mokolo me, babale onte ya bée bakyendekye o mokyisi monomo nkombi Emaus, itakye na Yelusaleme ngonga ibale ya itambula. ¹⁴ Babaka bawono onte ya bée na maphoo manso maaleka. ¹⁵ Emba, waaba bée basolole na ika ziko, Yesu yo mampenza aesi phenephe na be, atati itambula na bée nzela yonoyo; ¹⁶ kasi miyo ma bée mazibamaka, tebakokaka imoeba. ¹⁷ Yesu amba ya batuna yokye: «Maphoo iye maabakyi bée koikye ziko o nzela? Emba bamba teme, batondaka na ngongo. ¹⁸ Monomo na be, nkombi Kleopasi, amba ya motuna yokye: Onte ya bato banso baali o Yelusaleme, eli nde we otoebe maphoo maüti ilekana inkolo iye? ¹⁹ Amba ya batuna yokye: Maphoo ye? Bamba mobuyisa bekye: Maphoo maakyekyi Yesu wa Nazalet, oobakyi moimosi monomo wa mwiya nwa bitoma na nwa maloba o miyo ma Nwaphongo na o miyo ma bato banso. ²⁰ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bakonzi ba mokyisi bamoambe obotshe bamobome emba bamba mobaka o ekulusu. ²¹ Emba banga, tolemelaka obotshe abakyi moto oünvakyi manya Isalaye o boombo. Kasi lolo eli mokolo nwa iyato tata waakylama maphoo me. ²² Kasi babasi baayoko baabe na banga balokamwisa: bakyekye na moyelo o ilita. ²³ emba waaba bée sakye zwa nzoto ye, baya wo bekye baweni baanze bawo na bée obotshe ali na bomoo. ²⁴ Bebi na banga baayoko bamba ya kyende o ilita, bée bamba kye wene nde bo wawoko babasi me; kasi yo, tebaika mowene. ²⁵ Emba yo amba ya wo na bée yokye: Ooo! bée bato bazanga mayele, na mandondo makusi o ianola yaa woo baimosi ba Nwaphongo! ²⁶ Tesengyelakyi obotshe Klisto aokye bolosi emba ambe nyolo o nkyemo ye? ²⁷ Emba amba balimbolela inso yakoma bée o buku pha waphongo pho ye tata oka Mose tee nono oka baimosi a waphongo banso. ²⁸ Bamba ya koma phenephe na mokyisi mokyende be, yo amba kyela ndokolo kalekane. ²⁹ Bamba ya mozimba bekye: Bunya boleka, lala na banga wawa. Emba amba ya nyolo o ingambi pho ya ilala na be. ³⁰ Nzuka wa ba yo na bée o mesa, amba kpa ipa, aphe Nwaphongo melesi, asikyesi emba amba baphe sango. ³¹ Emba miyo ma bée mamba ya ingwa bamba moeba, bobele aesi ya lemo. ³² Emba bamba butwa itunana obotshe: Mandondo ma banga tematondakyi na nkyisa waaba yo kalolimbolele o nzela maphoo maakoma bée o buku pha Nwaphongo? ³³ Nde imbele me, baesi ya teme, babuto o Yelusaleme. Bakye takana baekosi iko na monomo baanga na bebi na be. ³⁴ Bamba baimola obotshe: Eli nde phele! Nkolo akundo. Atokolesi na Simo. ³⁵ Emba baekosi babale baabana bamba baimola maphoo manso malekanaka o nzela na ndengye eyamobaka bée na ikyese mapa. ³⁶ Waaba bée bawo baabona, Yesu yo mampenza aesi ya batokolele atemi onte ya be, amba ya wo Na bée yokye: Bose bo bee na bée. ³⁷ Na boobo, bawenekye inganga, baümunyaka obotshe baweni mozisi. ³⁸ Emba amba wo na bée yokye: Pho ya'ye mandondo ma bée mali o ikolo? Pho ya'ye koikye ziko? ³⁹ Kyeka matandala na makaka ma nga: eli ndenga. Kyeka, inkume, mozisi tali na nsoti na ná mpee bokonvene bée na yango bobo. ⁴⁰ Waa wo yo babona, amba ya bateya matandala na makaka me. ⁴¹ Waa wo yo babona, amba ya bateya matandala na makaka me. Tebakokaka naino anola pho ya nkyisa, babaka bakamwe nde bokamo. Emba Yesu amba ya batuna yokye: Oli na nwana ekpele wa iza wawa? ⁴² Bamba mophe ete ya swe eya kalanga be. ⁴³ Amba ekpa, aesi ya ezaa o miyo ma be. ⁴⁴ Bobele amba ya wo na bée yokye: Kyeka maphoo maewolekye nga wataaka ba nga na be: esengyesi obotshe maphoo manso maakoma bée pho nga o buku pha Mibeko ma Mose, baimosi ba Nwaphongo na o Meembo makokysame. ⁴⁵ Emba amba ya ingola mayele ma bée pho basosolo yaakoma bée o buku pha Nwaphongo. ⁴⁶ Amba na wo na bée yokye: Eli nde bowakoma bée obotshe: Klisto amooka bolosi amba na kundwa onte ya bawe mokolo nwa iyato. ⁴⁷ Baamba na teya na nkombi ye ibongola mandondo na ilimbisa sa masumu o nkyisi inso, tata na Yelusaleme. ⁴⁸ Eli nde bée mana manzoka. ⁴⁹ Emba nga, namoetomela yaa elakyela Tata. Bée oikalaka nde o mokyisi munene mumu nono wamotonda bée na mwiya nwaa moüta o ikolo. ⁵⁰ Bobele amba ya Kyende na bée tee mbale ya Betani, amba ya tomba maboko, amba bapambola. ⁵¹ Waaba yo kabapambole, amba ya kabana na bée nono waa baa yo o ikolo. ⁵² Waaüna bée imokusamela, bamba ya butwa o Yelusaleme, batondi na nkyisa. ⁵³ Nkolo inso babaka o Ingambi siinene sa Nwaphongo pho ya imokumbela.

John

Chapter 1

¹ O etatelo Iloba abaka, mpe Iloba abaka oka Nwaphongo, Iloba abaka Nwaphongo. ² O etatelo abaka oka Nwaphongo. ³ Mbolo inso yakylamaka nde nè, mpe bo sée phe ekpele yonoyo nde teyakylama. ⁴ Inso yaakylama nè ili na bomoo, emba bomoo pha baka moo' nwa bato. ⁵ Moo' mungyengye onte ya enzombi, mpe enzombi teiki koka imozimya. ⁶ Yabaka moto monomo owa tomaka Nwaphongo: nkombi ye yabaka Yoane. ⁷ Iyo aési iya ba nzoka, pho obotshé bato banso baanole pho yè. ⁸ Iyo mampenza taikaka ba moo' ⁹ Iloba abka nde nwaakoloo munyele nwaya o mokyisi,

nwaangyengyele moto muso.¹⁰ Abaka o mokyisi, mokyisi nwakyelama nde nè, kasi mokyisi tenwaika moéba.¹¹ Aési o mokyisi nwe mampenza, kasi bato bée tebaikiy moyamba.¹² Kasi oka baamoyambi, baanosi na nkombo yè, abaphe bokonzi pha ibutwa bana ba Nwaphongo,¹³ bée tebaika botama na malongo, na ná phowa ya nzoto, na ná phowa ya moto, kasio na Nwaphongo.¹⁴ Iloba amibuye moto ambi ya zala onte ya banga, emba toweni nkemo yè; nkyemo me eli obotshé, Nwana nde monomo, owatonda na ngolu na ná phele yaüta na Tata.¹⁵ Yoane aanwanaka, amba imola pho ye yokye: Kyeka owa woko nga obotshé: o sima yanga, kyeye moto monomo ookondekye, pho abaka o boo pha nga.¹⁶ Pho nde nè owa inso, banga baso tozwa ngolu o ikolo sa ngolu.¹⁷ Bo mobeko nwambyamaka o maboko ma Mose, ngolu na phele yaya na Yesu Klisto.¹⁸ Moto monomo taikawene Nwaphongo; kasi Nwana nde yo monomo ooli Nwaphongo, yo oli opnte ya Tata.¹⁹ Kyeka munoko nwa Yoane imbele saba yo o Yelusaleme, waamotomela Bayuda banganga ba Nwaphongo na balewi pho imotuna motuna obotshé: Wè oli nza?²⁰ Taika zita, amba wo yokye: Nga sili Klisto.²¹ Emba bamba motuna bekye: We oli nza? Oli Eliya? Amba buya yokye: Nga sili Eliya.²² Emba bamba wo nè bekye: Wè ombi baa nza? Pho tokye imola balotomakyi. Kowo bo pho ya we mampenza?²³ Amba ya wo yokye Nali nwèsi nwa moto okoanwane o bokye' obotshé: Bongya nzela ya Nkolo, bowawo moimosi Isaya.²⁴ Nzuka bato batomaka bée babaka Bafalisayi.²⁵ Bamba kula nde motuna bekye: Botobe Klisto, naa Eliya, naa Moimosi, pho ya ye kobatisa?²⁶ Yoane amba babuyisa yokye: Nga nabatisa na maa, kasi onte ya bée moto monomo ali, bée tomoébe.²⁷ Kaye onsima yanga, sikokyi na iyingola nsimbi ya bikoto bè.²⁸ Mapho maso mamana malekanaka o Betani o mokukulu moyoko nwa Yaladene, wabaka Yoane kabatisa.²⁹ Bo yana aési ya wene Yesu kaye bili yo, amba wo yokye: Kyeka Nwana wa mpate wa Nwaphongo okomanya masumu ma bato.³⁰ Eli nde pho ye nawoko obotshe: O sima ya nga moto okoye kandekye, pho abaka o boo pha nga.³¹ Nga mampenza, simoébe, kasi nde phoya iminweninya sée oka Isalaye, yango mena naési iyabatisa na maa.³² Yoane amba wo yokye: Nawenekye bolobo boüte o ikolo ndokolo inkotonwenya, boési yakye teme ikolo sée.³³ Emba nga siikaka nweba, kasi owantoma ibatisa na maa, eli yo o wa wo na nga obotshé: Owa mowene we bolobo boüte bokye teme o ikolo sè, eli yo o wa mobatis na Bolobo Bosantu.³⁴ Emba nga, nambo wene, na wo ngakye, iyo ali Nwana wa Nwaphongo.³⁵ Bo yana, Yoane akulaka ba o elele me, yo na baékosi bè babale.³⁶ Wawene yo Yesu katambule, amba wo yokye: Kyeka Nwana wa mpate wa Nwaphongo.³⁷ Wamooka baékosi babale kawo babona, bamba benga Yesu.³⁸ Yesu amba ya miékpunya, waawene yo obotshé bamobengye, amba wo na bée yokye: Bée kolukye ye? Bamba buya bekye: Labi (kyelukye iwo okye Moteye), kobe bi?³⁹ Amba wo na bée yokye: Yaka wamowene. Emba bamba yakyende, bamba ya kye wene elele ekye be yo, emba bamba ya zala nè mokolo mè. yabaka phenephe ngonga ya iko.⁴⁰ Andele, nwana nyango na simo Petelo, abaka monomo na babale baokaka Yoane na babengaka Yesu.⁴¹ O boo pha bato baso, amba kye zwa nwana nyango Simo, amba wo nè yokye: Towneni Masiya (kyelukye iwo obotshé Klisto).⁴² Amba ya kye nè oka Yesu. Wamolembetela yo, Yesu yokye: Oli Simo, nwana wa Yoane, bamoébunga Sefasi (kyelukye iwo okye Petelo).⁴³ Bo yana, Yesu aési kyende o Galileya, Amba yakye zwa Filipe amba wo nè yokye: Imbengye.⁴⁴ Filipe abaka moto wa Betesaida, mokyisi nwa Andele na Petelo.⁴⁵ Filipe amba yakye vana na Natanaye, amba wo nè yokye: Towneni owakoma bée mapho maso o buku pha mibeko ma Mose na baimosi: eli Yesu, nwana wa Yosefi owa Nazalet.⁴⁶ Natanaye amba wo yokye: o Nazalet wakokyi itokolo lowo lolaa? Filipe amba wo yokye: Yaka ya kyekye.⁴⁷ Yesu amba ya kyeka Natanaye okoye bili yo, amba wo na bato babaka nè pho ye yokye: Kyeka owakolo moto wa Isalaye ootoli na bole.⁴⁸ Natanaye amba motuna ypkye: Konzebe bi? Emba Yesu amba ya mobuyisa yokye: Waaba Filipe saboébangakye, waaba we o se ya nwete nwa fige, naéwenekye.⁴⁹ Natanaye amba buya yokye: Labi, oli Nwana wa Nwaphongo, oli mokonzi nwa Isalaye.⁵⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: Oanosi nde pho nawo na we obokye naéwenekye o se ya nwete nwa fige, Wamowene mapho maikye malekyi bonene ileka lol.⁵¹ Emba amba kula wo yokye: Phelephela nawo na bée, wamowene ikolo siingo, emba banze ba Nwaphongo babaa baüte o ikolo sa Nwana wa Moto.

Chapter 2

¹ Mokolo nwa iyato, eseloko ya bolonga yabaka o Kana o manyete ma Galileya. Emba nyango wa Yesu abaka wamo, ² Yesu na baékosi bè ba babangaka na bè o eseleko mè. ³ Waünva maleku, nyango wa Yesu amba ya wo nè yokye: Teba kuli ba na maleku. ⁴ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Mama, nga na we lowo ye? Imbele sanga nino tesi kokyi. ⁵ Nyango amba ya wo na bato ba etoma yokye: Kyela inso ya moéwole yo. ⁶ Nzuka, mambèkyi motoba maakyela bè na mabanga, maabaka bayuda bakyelele pho ya imikunyola boo, okowo mibeko ma bè; mbeki yonoyo yonoyo kyenyo ba litele nwambi na iko. ⁷ Yesu amba ya wo na bato baétoma yokye: Tonza mambekyi mamana na maa. Emba bamba matonza nono o munoko. ⁸ Yesu amba ya wo na bè yokye unwanwa eye yoka ndambo ya maa mè, okye maphe mokolo wa eseleko. Bamba ya kye mophe mango. ⁹ Emba waamameka yo, maa mabuto maleku. Taikaka eba biüte mango, yaebaka nde baatokaka mana maa. bobe mokolo eseleko amba ya wo na molongyi, ¹⁰ yokye: Moto munso kataakaba maleku swaswa phanza, bo bato babangyi bè balangyi, baambe ya ambya maleku ma mpiko. ¹¹ Mena eli etatele sa bilekyesako ba Yesu o Kana o manyete ma Galileya. Ateyaka nkyemo yè, emba baékosi bée bamba moanolela. ¹² Sima ya yango, amba ya kyende o Kapalanauma, yo na nyango, na banaa nyango nana baékosi bè. Kasi bakyla omo nde banaa nkolo. ¹³ Eyenga ya Ilelana ya Bayuda yakomaka phenephe, emba Yesu amba ya kyende o Yelusaleme. ¹⁴ Amba yakye zwa o Tempelo Baüngye ba mangombe, ba mampate na mankoto nwinya na baéndinye ba baphalanga bazasi omo. ¹⁵ Ndokolo, kambe ya kyela phimbo ya nsimbi amba baünwinya bée banso o Tempelo, ebee mampate na mangombe, amba nyangola baphalanga ba baéndinye, amba bungutinya ba mesa ba bè; ¹⁶ amba ya wo na bè baüngye ba mankoto nwenya yokye: Manya inso mina wawa emba

sabuya ingambi sa Tata ingambi sa mumbongu. ¹⁷ Baékosi bè bamba umunya obotshé bakoma obotshé: Phowa ya ingambi sa we yamumboma. ¹⁸ Bayuda bamba ya wo nè bèkye: Iyaa ye saaloteya we, bokokyele we babona? ¹⁹ Yesu amba ya babuyisa yokye: Uwola Tempelo eye emba nga namoétonga na nkolo iyato. ²⁰ Bayuda bamba wo nè bekyye: Tempelo eye ekyesi mambula mako mané mbuka motoba ma iétonga, emba iwe wamokoka ikula etonga na nkolo iyato! ²¹ Kasi yo awoko nde na nzoto ye ili tempelo. ²² Yango mena wakundwa Yesu onte ya bawé, Baékosi bamba ya umunya obotshé awoko babona, emba bamba anolela buku pha Nwaphongo na mapho mawoko yo. ²³ Waataa baa Yesu o Yelusaleme, imbele sa eseleko ya Ilekana, bato baikye baanola nkombo yè wawene bè bilekyesako ba ba yo kakyele. ²⁴ Kasi Yesu taikaka baanolela pho abaébaka bè banso, ²⁵ emba taikaka sengyela obotshé bamo imole mapho makyekyi moto; pho yo mampenza aébaka iili o ndondo ya moto.

Chapter 3

¹ Yabaka onte ya Bafalisayi, moto monomo na nkombo Nikodème, monomo na bankumu ba Bayuda, ² Waa mokolo amba ya kyende oka Yesu, amba ya wo nè yokye: Labi, banga ttoébe obotshé oli moteye o wa toma Nwaphongo; pho na moto takokyi ikyela bilekyesako bikyele we bo Nwaphongo tali nè. ³ Yesu amba mobuyisa yokye: Naéwole nde phele, phele, ngakye bo moto takuli botama mbala eya ibale, takokyi iwene bokonzi pha Nwaphongo. ⁴ Nikodème amba ya wo nè yokye: Bo moto aünva koma phomba amokula botama ndengye ye? Akokyi ikula nyolo o ibu sa nyango emba ambe botama? ⁵ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Nawo na we nde phele, phele ngakye, bo moto tabotami na maa na ná Bolobo, takokyi inyolo o bokonzi pha Nwaphongo. ⁶ Oo botami na bomoto ali moto, oo botami na Bolobo ali bolobo. ⁷ Sakamwa bo na wokyi nawe obotshé: Osengyesi ibotama o ikolo. ⁸ Ewèele kyekyènde mbale ezingyi yango, emba koéyokye, kasi toébe biüte yango na bikye yango. Eli nde bomo pho ya moto obotami na Bolobo. ⁹ Bobele Nikodème amba ya wo nè yokye: Lowo mè lamba kyelama ndengye ye? ¹⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Iwe oli moteye o Isalaye, emba toombe eba mapho mama! ¹¹ Naéwole nde phele, phele, towo mapho maébe banga, toimole mapho maawene banga; emba bè toanole ikyimole banga. ¹² Bo toanole wa ewole nga mapho ma mokyisi, wamba anola ndengye ye bo naéwosi mapho ma ikolo? ¹³ Pho moto nono monomo taika ba o ikolo bo teébe nde Nwana wa Moto o waüta o ikolo. ¹⁴ Nde bowa tombaka Mose nzo o bokyè, esengyesi obotshé Nwana wa Moto atombame, ¹⁵ pho moto munso okoanole azwe na nzela ya bomoo pha bobele. ¹⁶ Pho Nwaphongo azinga mokyisi na boikye, yango mena ambya Nwana we nde yo monomo, pho ya obotshé moto munso okoanole Nwana mè yosa wa kasi azwe bomoo pha bobele. ¹⁷ Pho Nwaphongo taikaka toma nwana we o mokyisi pho ya iya sambisa mokyisi, kasi pho ya obotshé mokyisi mobitkye pho ye. ¹⁸ Moto okomoanole, taikyi sambisama; kasi moto oto anole ambosambisama, pho taikyi anola nkombo ya Nwana nde yo monomo wa Nwaphongo. ¹⁹ Emba isambisa mè sango sisi, moo' moési o mokyisi, kasi bato bazingyi enzombi o elele ya moo' pho bitoma babè babaka bibe. ²⁰ Pho moto munso okokyele mapho mabe kaine moo', emba tatokolo o moo' pho bitoma bè sawenene; ²¹ kasi moto pokokyele mapho malaa katokolo o moo' pho bitoma bè biwènenene, bitoma mè bakyelama onte ya Nwaphongo. ²² Sima mè, Yesu na baékosi bèe, baési ya kyende o Yuda; akyelaka na bè banaa nkolo omoo; mpe abaka kabatisa. ²³ Yoane nè abaka kabatisa o Ainona, phenephe na Salima, ooli maa maikye; bato babaka baya batisama. ²⁴ Pho Yoane naino tebataaka munyose o boloko. ²⁵ Baékosi ba Yoane bamba ya ika ziko bèe na Moyuda monomo pho ya lowo laa imikunyola bo wo mibeko ma bèe. ²⁶ Bamba ya kyende oka Yoane, bamba ya kye wo nè bèekye: Labi, moto owabaka na we o mokukulu moyoko nwa Yaladène, owa woko we pho ye, kyeka nè abuto ibatisa, emba bato banso babuto bakyènde nde oka ye. ²⁷ Yoane amba babuyisa yokye: Moto takokyi imiphe ekpele koleka eya mo phe bèe o ikolo. ²⁸ Bèe mampenza oli manzoka manga obotshé nawoko ngakye: Nga sili Masiya, kasi moto owa toma bè o boo phè. ²⁹ Moto oli na nwanwasi, ali moloo; kasi ekamba ya moloo otemi wamo, kamokye emba nyesi nwa moloo mumophe nkyisa nde boli nkyisa yanga nzikye. ³⁰ Esengyesi obotshé ngambo ye ebáa, emba eyaka nga eüte. ³¹ Okoüte o ikolo ali o ikolo sa inso; ooüti o mokyisi ali wa mokyisi, emba kawo ya mokyisi. Okoüte o ikolo ali o ikolo sa inso, ³² kaimole ya wene yo na yaa oka yo, emba na moto taanole ikyimole yo. ³³ Moto okoanole ikyimole yo kaanole obotshé Nwaphongo ali phele; ³⁴ pho owa toma Nwaphongo kawo maloba ma Nwaphongo, ooko mophe Bolobo bo teboli na ndelo. ³⁵ Tata kazingye Nwana emba inso aiyambya o maboko mée. ³⁶ Moto okoanole Nwana ali na bomoo pha bobele; moto otokumole Nwana etawene bomoo, kasi yoo ya Nwaphongo eli mi yo.

Chapter 4

¹ Waéba Yesu obotshé Bafalisayi baoka obotshé yo kazwe baékosi baikye kambe na batisa bato baikye koleka Yoane. ² O bosembo Yesu yomampenza taikaka baa kabatisa, kasi ya batisaka nde baékosi bèe. ³ Amba ya mana o Yuda, aési ya butwa o Galileya. ⁴ Pho ya ibutwa omo asengyelaka ikatisa Samaliya, ⁵ amba ya koma o mokyisi monomo nwa Samaliya mobangye bè Sukala, phenephe na manyete maphekya Yakobo nwana we Yosefi. ⁶ Elele mè eyabaka iziba sa Yakobo. Nabophembekye pha itambula, Yesu aési yakye zala imbale ya mungombe nwa iziba. Yabaka phenephe na bunya imoto. ⁷ Ikyeka bobo nwanwasi monomo wa Samaliya aési ya toka maa. Yesu amba yawo nè yokye: Impe maa ma inywa. ⁸ Baékosi bèe bakyekye o mokyisi munene pho ya ikye omba ntoma ya iza. ⁹ Kasi nwanwasi mè Mosamaliya mona amba ya wo na Yesu yokye: Lotati bo, iwe Moyuda, konzongye nga nwanwasi mosamaliya maa ma inywa, pho Bayuda tebaa benele iyangana ekpele yonoyo na Basamaliya. ¹⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Booébakyi ikabo sa Nwaphongo na okoéwole obotshé: Impe maa ma inywa! Ebakyi nde we moto wa imoonga, emba yo nde aéphekya maa ma bomoo. ¹¹ Nwanwasi amba wo ne yokye, Nkolo, toli na ná tubu, na iziba sili sizindo; mana maa ma bomoo mè wamazwa bi? ¹² Iwe

olekyi angu wa banga Yakobo owa loikyela iziba sisi, saaikaka nywayo maa, ebe na bana bée ebe na bibuwa bée? ¹³ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Moto munso okonywe maa mama amokula oka phowa ya maa; ¹⁴ kasi moto owa munywa maa maamophe nga etakule oka phowa ya maa, pho maa mamophe nga mamubutwa ndokolo elele ekye tokolo maa onte yè nono o bomoo pha bobele. ¹⁵ Nwanwasi amba ya wo ne yokye: Nkolo impe maa me pho nga sakula oka phowa ya maa ma inywa, nga sambaka kula naya wawa pho ya iyatoka maa. ¹⁶ Yesu amba ya wo nè yokye, kye banga molonyawe emba be baso oye wawa. ¹⁷ Nwawasi amba ya mobuyisa yokye: Nga sili na moloo. Yesu amba ya mobuyisa: Kowo na bolaa obotshé sili na moloo. ¹⁸ Pho waünva zala na baloo batano, emba lele oli nawe unwanwa eye tali molo wawe. Na bomoo owo phele. ¹⁹ Emba nwanwasi amba wo ne yokye, Nkolo, nawène obotshé oli moimosi. ²⁰ Baango ba banga basambelaka Nwaphongo o ngomba eye; emba bée kowo obotshé elele ya isambela Nwaphongo eli nde o Yelusaleme. ²¹ Yesu amba ya wo ne yokye, Mama inzanole, imbele sa moya ete bakule sambela Tata na o ngomba eye, na o Yelusaleme. ²² Kosambele itiyebé bée; kasi banga tosambele ikyieba banga, pho lobiko loüte na Bayuda. ²³ Kasi imbele sa moya sango sisi, saa mosambela baakolo basambesi ba Tata, na bolobo na ná phele; pho mena eli basambesi baalukye Tata. ²⁴ Nwaphongo ali molimo, yango mena bato baamosambelele basengyesi imosambela na molimo na ná phele. ²⁵ Nwanwasi amba ya wo nè yokye: Naébe obotshe Masiya monomo asengyesi iyaa (okobangye bè Klisto); wamoya ya yo aloimola mapho manso. ²⁶ Yesu amba ya wo ne yokye: Masiya mè eli nga, okoéwole oyo. ²⁷ Imbele mè baékosi baési yakoma, bakamwaka na iwene obotshé Yesu kasolole na nwanwasi. Kasi na na moto taika motuna obotshé: Kolukye ye? na obotshé: phoya ye kosolole nè? ²⁸ Bobele nwanwasi mona aikyi ika uuku yè, aési ya kye imola bato o lombo obotshé. ²⁹ Yaka yakye kyeka moto monomo onvosi mapho manso makyela nga; etebe nde yo Klisto? ³⁰ Bato baési ya tokolo o mokyisi, bamba ya kye oli yo. ³¹ Imbèle mè, baékosi babaka bamokandindisa bekye: Labi, taa za. ³² Kasi yo amba ya wo na bée yokye: Nali na ntoma ya iza ite ieba bée. ³³ Baékosi bamba butwa iwono onte ya bée bekye: Bobo moto monomo animophe ntoma ya iza nde iye? ³⁴ Yesu amba ya wo na bè yokye: Ntoma yanga eli ikyela bokozingye owantoma na ikokya etoma ye. ³⁵ Bée mampenza towo obotshé: Iikasi makombe mané emba imbele sa inoko mbuma sikokye. Kasi nga nawo na bée ngakye: tomba miyo okyekye, mbuma ili o manzambi iosi ikokyi pho ya inoko. ³⁶ Munokyi ambozwa ifuti sè, kambe na bokya mbuma pho ya bo moo pha bobele. Na bomoo, moto otophikye na okonoko bakumbe elele yonoyo. ³⁷ Pho ilowo lolo etee eye eli nde phele: Monomo kaphikye, omoyoko kanoko. ³⁸ Naetomaka ikye noko yaate yaikaka kumela be. Bayoko bakuma, emba be oesi be yazwa bolaa mi yakumelaka bebi na boikye. ³⁹ Basamaliya baikye ba mokyisi munene baanolaka Yesu pho ya maloba ma Nwanwasi mawoko yo obotshe: Anvosi maphoo manso makyelaka nga. ⁴⁰ Na wakoma be phenephe ne, Basamaliya baongaka ne obotshe ata baa na be. Emba amba kyela na be nkolo ibale. ⁴¹ Bato basu baikye bakulaka anola Yesu pho ya maphoo mawoko yo. ⁴² Emba bamba ya wo na nwanwasi mona, bekye: Teli obotshe tomoanosi nde pho ya maphoo maalumulakyi we, kasi na banga mampenza tomookyi, emba toebi obotshe ali phele mobikye wa mokyisi. ⁴³ Nsima ya nkolo ibale, Yesu amba ya mana o bilele me, amba ya butwa o Galilaya; ⁴⁴ pho yo mampenza anolaka obotshe moimosi tazwe ngambo o mokyisi nwe mampenza. ⁴⁵ Kasi wakoma yo o Galileya, bato ba Galileya bamoyambaka na bolaa. Bakyendekye o Yelusaleme pho ya eseleko, na be me, bawenekye inso yakyelaka Yesu. ⁴⁶ Yesu amba ya butwa o Kanaa o manyete ma Galileya, owabongolaka yo maa maleku. Mokonzi monomo wa baloo abaka na nwana we wa lele na bolosi o Kapalanauma. ⁴⁷ Waoka yo obotshe Yesu aüti o Yuda akomi o Galileya, amba ya kyende zwana ne, amba ya onga ne obotshe bakyende pho akyebikya nwana we wa lele oli nde mowe. ⁴⁸ Yesu amba ya wo ne yokye: Bo be toweni mayaa na bilekyesako be otoanole! ⁴⁹ Mokonzi wa baloo amba ya wo ne yokye: Nkolo, yakye naino nwana wanga sa bowakye! ⁵⁰ Yesu amba ya wo ne yokye: Kyende, nwana wawe ali na bomoo. Moto mona amba yaanola maloba mamowosi Yesu, nono wabutwa yo. ⁵¹ Waba yo kabutwe, bato be batoma bamba ya mobenga o botshe: Nwana wawe wa lele ali na bomoo. ⁵² Amba ya batuna imbele ye sibutwakyi nwana na bolaa emba bamba mobuyisa bekye: Yabaka yana, o ngonga ya sambo wa mana mowewe o nzoto ye. ⁵³ Ango wa nwana awenekye obotshe yabaka ndo'osina imbele sawoko Yesu ne obotshe: Nwana wawe wa lele ali na bomoo. Mina wamo, yo na bonkpe phe bonso baési yaanola. ⁵⁴ Mena yabaka elekyesako eya ibale eyakyelaka Yesu o Galileya, waüta yo o Yuda.

Chapter 5

¹ Nsima ya maphoo mamana, wa imbele sa eseleko ya Bayuda, Yesu amba ya kyende o Yelusaleme. ² Nzuka o Yelusaleme phenephe na mozibo mootangye nwa bampate, wali mbondo yonoyo ekye bangye be na munoko nwa Baébele Betezatezata. Mokanda mono nwa milaku mitano, nwabaka wamo, ³ o milaku mée, bato ba malosi baikye babaka bamilangya omo, bato bapholo miyo, bakpekusa, banyiba binango. (Babaka baziya obotshe maa maphukubane, ⁴ Pho anzulu wa Nkolo abaka kaüte o mbondo imbele siiyoko pho ya iphukubinya maa. Moto wa bolosi owakyeke mikumbya o maa me phanza waphukubane mango, abikaka na bolosi phe na bo bolosi me phabaka ndengye'ye. ⁵ Moto monomo owa nyiba enango mambula makoo mato mbuka nwambi abaka omo. ⁶ Wamowene Yesu alangyi, nawaéba yo obotshe akokyi na elème mena, amba wo ne yokye: Oli na phowa ya ibika? ⁷ Mooka amba ya mobuyisa yokye: Nkolo, sili na moto nwa inkumbya o mbodo imbele sii phukubane maa. Imbele sikusubane nga obotshe nakye mikumbya, moto moauu kaingyele angwa oboo phanga. ⁸ Yesu amba ya wo ne yokye: Langwa, kpa itiko sawe, tambula. ⁹ Mina wamo, moto me abikyi. Aési yakpa itoko se, abuto itambula. Nzuka mokolo me yabaka mokolo nwa sabata. ¹⁰ Pho ya bomoo, Bayuda bamba ya wo na moto obikyi bekye: Eli mokolo nwa sabata, tosengyesi iphila itoko sa we. ¹¹ Kasi amba babuyisa yokye: Moto ombikye, eli nde yo moto owo na nga obotshe: Kpa itoko sawe otambule. ¹² Bamba motuna bekye: Moto mè nzaa

owo nawe obotshe: Kpa itoko sawe otambule: ¹³ Kasi moto owabikyaka be taikaka eba nza oo mobikye, pho Yesu amanaka wali moluku nwa bato babaka wamo. ¹⁴ Nsima, Yesu amba kula kye mozwa o Tempelo, amba wo ne yokye: We mona obikyi, sakula kyela masumu pho lowo losuu lolodi bobbe saeyelela ¹⁵ Bobele, moto me amba kyende imola Bayuda obotshe ebakyi Yesu moto oomobikye. ¹⁶ Tata wamo, Bayuda bamba yaokyela Yesu yoo, pho akyelaka babona mokolo nwa sabata. ¹⁷ Kasi Yesu amba ya babuyisa yokye: Tata, nono imwanwa eye ali o ikyela etoma. ¹⁸ Tata wamo, Bayuda bakulaka luka na boikye malondo ma imoboma, teli nde pho taikaka kumola mokolo nwa sabata, kasi na pho abaka kabangye Nwaphongo obotshe ali Ango, kambe na kula mimekyinya na Nwaphongo. ¹⁹ Yesu amba kula ya kpa maloba amba bawole yokye: Nawo nabe nde phele phele. Nwana takokyi ikyela lowo na ndengye'ye yo mampenza, kasi nde ikye wene yo Ango kakyele: pho iiky kyele Tata, Nwana kaikyele nde bomo. ²⁰ Eli obotshe Tata kazingye Nwana emba kamoteya inso iikyikyele yo. Amoteya bitoma bikuli leka bonene, na obotshe bee obe kokamwe nde bokamo. ²¹ Pho booko akole Tata bawe kakule babuya na bomoo, Nwana ne kabikya nzaa ozingyi yo. Tata taasambisa moto, ambya isambisa sinso oka Nwana, ²³ obotshe bato banso bakumole Nwana bookokumole bee Tata. Moto ootokumole Nwana, taakumole na Ango owa motoma. ²⁴ Nawo na bee nde phele phele, moto okookye maloba manga, kambe na anolela owantoma, ali na bomoo pha bobele. Yo etasambe, kasi yo amokundwa onte ya bawe, amozwa bomoo. ²⁵ Nawo nabe phele phele, imbele siiye, emba inwanwa eye imbele me sili wawa, bawe bamooka nwesi nwa Nwana wa Nwaphongo emba bato bamooka nwesi me, bamoba na bomoo. ²⁶ Phoo, boli Tata na bomoo yo mampenza, nde bomoo aphe Nwana obotshe abe na bomoo me yo mampenza. ²⁷ Amophe bokonzi pha isambisa pho ali Nwana wa Moto. ²⁸ Mapho manso mama mango saekamwusa! Imbele siiye, banso bakyimele o malita bamooka nwesi nwe, ²⁹ emba banso baakylaka bolaa bamokundwa phoya izwa bomoo. Baakylaka bobbe, bamokundwa pho ya isambisama. ³⁰ Nga sikokyi ikyela lowo na ndengye yanga mampenza: natene bolombe nde na noko yokyi nga, emba bolombe phanga boli pha bosembo pho silukye ikyela boozingyi nga, kasi boozingyi owantoma. ³¹ Bo namiwole pho ya nga mampenza, bowokye pha nga nde tebo pha phele. ³² Eli nde mosuu okowo pho ya nga, emba naebe iwo siiwo yo pho ya nga sili sa phele. ³³ Bee, watomaka bato oka Yoane Mobatise. Aewole maphoo ma phele. ³⁴ Ka nga, sisengyesi na moto obotshe awo pho ya nga. Nawo babona pho ya bee, obokye obikye. ³⁵ Yoane abaka tala ekyelosa bee emba kyelole: kasi bee wazingaka ikumba nde pho ya nwana imbele na saa ya tala me. ³⁶ Kasi nga, nali na maphoo ma iewole malekyi maaka Yoane na bonene: eli bitoma Tata obotshe nabikyele. Nabikyele, emba eli bee biiwole pho ya nga obotshe Tata antoma. ³⁷ Tata owantoma awo na yo mampenza pho ya nga. Kasi toika oka nwesi nwe na mbala, naa iwene boo phe. ³⁸ Emba iloba se tesili onte ya bee, pho bee tooanolele owatoma yo. ³⁹ Bee koekole Buku pha Nwaphongo pho koununya obotshe wamozwa omo bomoo pha bobele. Kasi eli nde phango boowo pho yanga. ⁴⁰ Emba toozingye iya oka nga pho ya iya zwa bomoo pha bobele. ⁴¹ Nkemo, siika izwa na bato. ⁴² Kasi naeyebe, bee toli na lozingo la Nwaphongo onte ya bee. ⁴³ Inga, naesi o nkombo ya Tata, emba bee toikyi benela inzamba. Ka bo moto mosuu aesi na nkombo ye mampenza, yo moonaa bee wamoyamba! ⁴⁴ Bee nde ombi anola ndengye'ye, bee bazwa nkemo ya bee onte ya bee na bee. Bee bate balukye nkemo ikyiute na Nwaphongo yo mampenza? ⁴⁵ Saumunya obotshe yamoba nga owamokye esongyela oka Tata. Mosongyesi wa bee, eli Mose okolemele bee. ⁴⁶ Pho bokoanolele Mose, nde onzanolelakyi me, pho akomaka nde pho ya nga. ⁴⁷ Bo tooanole yaakoma yo, wamba anola iiky wo nga ndengye'ye?

Chapter 6

¹ Nsima me, Yesu amba yakatisa o mokukulu moyoko nwa ebale enene ya Galileya, ekyebangye na bee Tiberias. ² Moluku nwa bato nwabaka momobengye pho bato bawenekye bilekyesako biabaka yo kakyele oka bato baa malos. ³ Yango mena Yesu amba ya baa o ikolo sa ngomba akye zala omo yo na baekosi bee. ⁴ Yabaka o boo pha eseleko ya Bayuda eya ilekana. ⁵ Nzuka watomba Yesu miyo o ikolo bobo, amba yawene moluku nwa bato moye oli yo. Amba ya wo na Filipe yokye: Tomoomba mapa pho ya obotshe bato baba baze bi? ⁶ Wawo yo babona, amumekaka. Pho yo aebaka lowo lamokyele yo. ⁷ Filipe amba ya mobuyisa yokye: Nabo toombi mapa ma baphalanga bakokyi na iphuti sa nkolo mikama mibale, etemaakokye obotshe moto na moto azwe nono nwana etee. ⁸ Monomo na baekosi be, okobangye be Andele, nwana nyango na Simo Petelo, amba ya wo ne yokye: ⁹ Munzenga monomo wawa ali na mapa matano na swe ibale. Kasi ina yango mina yamokyele ekpele'ye pho ya boikye pha bato bobo? ¹⁰ Yesu yokye: Obazasa o se. Bobele bamba ya zala. Babaka phenephe bambele nkoto itano. ¹¹ Emba Yesu amba ya kpa mapa, aphe Nwaphongo melesi emba amba ya makabela bato banso baabaka wamo. Abaphekye nde na phowa ya moto na moto. ¹² Waaoka bee ntoma, Yesu amba ya wo na baekosi bee yokye: Anginya bitee binso biikasi, pho ekpele yonoyo sabunga. ¹³ Bamba ya biangyinya, bamba tonza banyanzima iko mbuka babale na bitee ba mapa maazaka be. ¹⁴ Waawene bato elekyesako eyauta yo ikyela, bekye: Oyo ali owaakolo moimosi, oosengyesi iya o mokyisi. ¹⁵ Kasi Yesu waebaka yo obotshe bakokyi iya mokpa na bokusi pho ya imobuya mokonzi, ambakula mana wamo, yo mampenza amba baa o ngomba. ¹⁶ Wakoma nkokolo, baekosi bee bamba yauta nono o ebale enene. ¹⁷ Bamba ya baa o vato bonobo bamba ya kye o Kapalanauma, o mokukulu moyoko. Mena bunya bombo inda, emba Yesu naino bunya sataa babenga. ¹⁸ Ewele enene yeesi ya kyela, ebale ebuto iphukubana. ¹⁹ Balukaka phenephe na bakyilometele batano naa motoba, waa wene bee Yesu katambule o ikolo sa maa, kambe koma phenephe na vato. Emba bee bailaka, ²⁰ kasi Yesu amba wo na bee yokye: Bee saila, eli nde nga! ²¹ Bazingaka imokpesa o vato, kasi sakoko, vato bokye seme o elele eyakyeke be. ²² Bo yana, moluku nwa bato nwa ikalaka o mokukulu moyoko, nwamba ya eba obotshe yabaka wamo nde vato bonobo, Yesu taikaka kye na baekosi bee elele yonoyo, bee bakyekye bee mampenza. ²³ Kasi maato mayoko mautaka o Tiberias makomaka phenephe na elele eya zaka bee mapa nsima ya Nkolo

iphe melesi.²⁴ Waaeba moluku nwa bato obotshe ebe Yesu, ebe baekosi bee tebakuli baa wamo, bato bamba ya kpela o mato emba bamba yakyende o Kapalanauma, ikye miluka Yesu.²⁵ Emba wamozwa bee o mopha moyoko nwa ebale enene, bamba wo ne bekye: Labi, okomi wawa imbele ye?²⁶ Yesu amba babuyisa yokye: Naewole nde phele phele ngakye: toondukye pho ya obotshe wawene bilekyesako, kasi pho wazaka mapa wambaka na maoka.²⁷ Osengyesi imiambya o etoma pho ya ozwe ntoma yiteiunve, ya moephe Nwana wa Moto, kasi pho ya ntoma ikyi otono phe. Pho eli Tata, yo ooli Nwaphongo, owa mophe bokonzi.²⁸ Bobele bamba ya wo ne bekye: Tosengyesi ikyela boo pho ya ikyela bitoma biizingye Nwaphongo obotshe tobikyelele?²⁹ Yesu amba babuyisa yokye: Etoma ya Nwaphongo eli nde ianolela owatoma yo.³⁰ Bamba ya mobuyisa bekye: kasi we, elekyesako iye eyamokyela we pho toewene emba tombe eanolela? Etoma ya we iye?³¹ O obokye, baango ba banga bazaka mana, nde bowakoma bee obotshe: Abaphekye ya iza, mapa maute o ikolo.³² Kasi Yesu amba wo na be yokye: Naewole nde phele phele, teli Mose owaephekye mapa ma ikolo, kasi eli nde Tata okoephe maakolo mapa ma ikolo.³³ Pho mapa ma Nwaphongo, eli nde yo okoute o ikolo na okoambya bomoo omokyisi.³⁴ Emba bamba ya wo ne bekye: Nkolo olopekya nkolo inso mapa me.³⁵ Yesu amba ya wo na bee yokye: Eli nde nga oli ipa sa bomoo, moto okoye oka nga etakule oka nzala. Moto okonzanole etaokye phowa ya maa.³⁶ Kasi naambo wo ngakye: bee oweni kasi toanole.³⁷ Bato banso bampe Tata, bamoya oka nga, emba okoye oka nga, esi movakye;³⁸ pho nauta o ikolo pho ya iyakyla bokozingye owantoma, kasi bokozingye nga phe.³⁹ Nzuka phowa ya owantoma eli obotshe nga sabunga nono moto monomo mi baampe yo, kasi obotshe nabakundole o mokolo nwa suka.⁴⁰ Phowa ya Tata yango eye: moto munso oweniNwana ambi na moanola, azwe bomoo pha bobele. Emba nga, naamokundola o mokolo nwa suka.⁴¹ Tata wamo, Bayuda babuto ingungubana ne pho awoko obotshe: Nali ipa siute o ikolo.⁴² Emba bambaka kula wo bekye: Teli yo Yesu, nwana wa Yosefi? Teloebe nyango na ango? Ndengye'ye akokyi iwo inwanwa eye obotshe: Nauta o ikolo?⁴³ Yesu amba kula ya babuyisa yokye: Le ingungubana onte ya bee!⁴⁴ Moto takokyi iya oka nga bo Tata owantoma tamokambi, emba nga naamokundola o mokolo nwa suka.⁴⁵ Baimosi bakoma bekye: Bato banso bamoteyama na Nwaphongo. Moto munso owaoka yauta na Tata na ambi na anola mateya me, kaye oka nga.⁴⁶ Eli obotshe na moto taika wene Tata, bo teebe nde owauta na Nwaphongo. Iyo, awenw Tata.⁴⁷ Naewole phele phele, moto okoanole ali na bomoo pha bobele.⁴⁸ Nali ipa sa bomoo.⁴⁹ O obokye, baango ba bee bazaka mana, emba bawa.⁵⁰ Mapa maute o ikolo mali obotshe moto owa maza, etaawe.⁵¹ Nali ipa sa bomoo siuti o ikolo. Moto owamoza ipa me amoba na bomoo pho ya bobele. Emba ipa samoambya nga, eli nzoto yanga, yambyami pho ya obotshe mokyisi mozwe bomoo.⁵² Yango mena, Bayuda bamba butwa iika ziiko na bokusi onte ya be, bekye: ndengye'ye moto mona akokyi ilophe nzoto ye obokye toize?⁵³ Yesu amba yawo na be yokye: Naewole nde phele phele, bo toze nzoto ya Nwana wa Moto, bo tombi na nywa malongo me, otooze bomoo.⁵⁴ Moto okoze nzoto ya nga, na okonywe malongo ma nga, ali na bomoo pha bobele. Emba nga, naamokundola o mokolo nwa suka.⁵⁵ Pho nzoto yanga ili yaakolo ntoma, na malongo manga eli maakolo maleku.⁵⁶ Moto okoze nzoto yanga, na okonywe malongo ma nga, na naga nali onte ye.⁵⁷ Emba bo wantoma Tata ooli na bomoo na obotshe nali na bomoo pho ye, yango mena moto owamoza nzoto yanga, amoba na bomoo pho ya nga.⁵⁸ Ipa sauta o ikolo sili bobo: sikyese na saazaka baango ba bee. Bee bawa, kasi moto owamoza ipa siwene bee sisi, amobaa na bomoo pho ya bobele.⁵⁹ Mena yabaka mateya ma Yesu o mangambi ma makyita ma Bayuda o Kapalanauma.⁶⁰ Nsima ya imooka, baekosi bee baikye bamba butwa iwo bekye: Iloba sisi sili sikusi! Okokyi imooka nza?⁶¹ Kasi waeba yo mampenza obotshe baekosi bee bangungubane pho ya iloba me, Yesu amba wo na bee yokye: Iloba me siephe yo?⁶² Emba bombi wene Nwana wa Moto kabaa o elele eyabaka yo phanza...?⁶³ Eli nde Bolobo okoambya bomoo, nzoto tikyele ekpele. Maphoo maewosi nga, mali Molimo n bomoo.⁶⁴ Kasi wali baayoko onte ya bee, bate baanole. Pho Yesu aebaka tata o etatele baabaka bawa bate baika anola na nza owamuungya.⁶⁵ Amba kula wo yokye: Yango mena, nawokyi na be obotshe: Moto takokyi iya oka nga bo Tata tamoanolesi.⁶⁶ Tata mokolo mamuna, baekosi bee baikye bamanaka emba tebakulaka mobenga.⁶⁷ Emba Yesu amba ya wowoo na Iko mbuka babale yokye: Na bee, tozingye na bee ikyende?⁶⁸ Simo Petelo amba ya mobuyisa yokye: Nkolo, tomokula kyende oka nza? Iwe oli na maphoo ma bomoo pho ya bobele.⁶⁹ Na banga, toanosi emba toebi obothe oli Mosantu wa Nwaphongo.⁷⁰ Yesu amba babuyisa yokye: teli nga moto owa eolo, bee Iko mbuka babale? Emba monomo na bee ali zabubulu!⁷¹ Awoko babona na Yudasi, nwana wa Simo Mosikalikyoka. Pho yabaka yo owamuungya, iyo mampenza na Iko mbuka babale.

Chapter 7

¹ Nsima me, Yesu aba nde ikyemikyende o manyete ma Galileya. Taikaka benela ikyemikyende o manyete ma Yuda waabaka Bayuda balukye imoboma.² Nzuka eseleko ya Bayuda eya ndalaku yabutwaka phenephe.³ Bobele, bana nyango bamba ya wo ne bekye: Mana wawa okyende o Yuda pho baekosi ba we, na bee me, bawene bitoma biyele we.⁴ Moto okozingye obokye bato bamoebe, takyele maphoo me mi ibombo. Pho kokyele bitoma ndengye eye, omiweninya o mokyisi!⁵ Pho bana nyango mampenza tebaikaka moanola.⁶ Emba Yesu amba wo na bee yokye: Imbele sa nga naino tesikokyi. Imbele saaka bee sakoka.⁷ Mokyisi temokokyi iyeina. Kasi nga, mokyisi munzine pho nawo ngakye bitoma ba bee bili bibe.⁸ Kyende o eseleko mena. Pho ya nga, esikye omo, pho imbele sanga naino tesikokyi.⁹ Nsima ya iwo babona, amba ikala o Galileya.¹⁰ Kasi waakye banaa nyango o eseleko, ne amba yakye omo, samiweninya, akyekye nde mi ibombo.¹¹ Onte ya eseleko, Bayuda bamolukaka emba bamba wo bekye: Ani baa bi?¹² Onte ya moluku nwa bato, baikaka ziko pho ye. Bana bawoko bekye: Ali moto wa maphoo mala, bayoko bekye: Phe, kakosa bato.¹³ Nabo babona, moto na monomo tamekaka iwo polele pho ye, pho ya iila Bayuda.¹⁴ Waakoma bee onte ya eseleko, Yesu amba ya kye o Tempelo

abuto iteya.¹⁵ Bayuda bakamwaka na mateya me emba bamba wo bekye: Ndengye'ye iyo taika ekola kambe eba maphoo makoma be? ¹⁶ Yesu amba babuyisa yokye: Mateya manga temaute na nga, kasi na owantoma. ¹⁷ Bo moto kazingye ikyela phowa ya Nwaphongo, amoeba bo mateya mamana maute na Nwaphongo naa bo namiwole nga mampenza. ¹⁸ Moto oko wo pho ye, kalukye nkemo ye mampenza. Kasi ookolukye nkemo ya owantoma, ali na maphoo maa phele. Emba bole teboli onte ye. ¹⁹ Teli Mose owa ephe mibeko? Kasi nono moto monomo onte ya bee takyele bokowo mibeko: Pho yaye kolukye imboma? ²⁰ Moluku nwa bato bamba mobuyisa bekye: Oli na molemba o nzoto ya we! Okolukye iyeboma nza? ²¹ Yesu amba kula yakpa maloba amba wo na bee yokye: Nakyesi nde etoma yonoyo, bee banso okamo! ²² Mose awoko na bee obotshe obelekye bana ba bampele, - lauta na bankoko kasi na Mose phe - emba bee kolokyele na mokolo nwa Sabata. ²³ Ka bo bee kobe moto mokolo nwa Sabata na nka eya obotshe Mobeko nwa Mose mooto, ka phoyaye kontombe pho nabikye moto mokolo nwa sabata? ²⁴ Sakyeka maboo ma bato bo kotene holombe, kasi tena holombe na bosembo. ²⁵ Bato ba Yelusaleme bawoko bekye: Mena teli ookolukye bee obotshe bamobome? ²⁶ Kyeka kawo mi pha emba teba mowole na lowoo! Bakonzi ba banga baebaka phele obotshe eli nde yo Klisto? ²⁷ Kasi moto oyo banga toebe biuti yo, nzuka imbele samoya Klisto, na moto etaebe biuti yo. ²⁸ Bobele Yesu owateyaka o Tempelo, aimolaka yokye: Konzebe! Koebe biuti nga? Kasi sikyi ya na ndengye yanga mampenza. Owantoma kawo ya phele, yo otoebe bee. ²⁹ Nga namoebe pho naute oka ye, eli yo owantoma. ³⁰ Emba bambaka luka nde imoakya. Kasi na moto taika na moakya pho ngonga ye teyataaka koka. ³¹ Onte ya moluku nwa bato, baikye bamoanolaka, bambaka wo bekye: Waamoya Klisto, amokyela bilekyesako biikye koleka bikyele moto oyo? ³² Yaabaka bee bakyemikolo onte ya moluku nwa bato pho ye, yakomaka o matoo ma Bafalisayi. Emba banganga banene na Bafalisayi bamba ya toma bapulusi pho ya imoakya. ³³ Yesu amba wo yokye: Nata kuta kula ba na bee nwana imbele, emba namokyende oka owantoma. ³⁴ Bee wamunduka kasi ontonzwe. Pho elele eya moba nga, bee otokome omo. ³⁵ Tata wamo, Bayuda babutwaka iwono onte ya bee bekye: Amuna kyende mi elele iye eyamobaa banga saky mozwa? Amokye benga bakyeminyangwa onte ya Baela? Amokye teya Baela? ³⁶ Maphoo maawo yo mamana malukye iwo bo: Bee wamunduka kasi ontonzwe, na obokye: Elele eyamoba nga, bee otokome omo? ³⁷ Mokolo nwa suka ya esekeko, muna molekye nkolo iso, Yesu aesi ya teme, abuto iimola yokye: Bo moto ali na phowa ya maa, aye oka nga, ambe ya nywa. ³⁸ Moto ookonzanole; bowawo buku pha Nwaphongo: Uta o ndondo ye, bibale ba maa ma bomoo biamolukwa. ³⁹ Awoko babona na Bolobo pha sengyelaka izwa bato baamoanolela. Na bosembo Bolobo tephataka ba pho Yesu tataka zwa naino nkemo. ⁴⁰ v 40 Onte ya moluku, bato baokaka mapho me, bakyi bekye: Nde phele, kyeka Moimosi! ⁴¹ Bana bekye: Klisto akokyi itokolo o Galileya? ⁴² Buku pha Nwaphongo tebowo obotshe amoba wa bosoo Davide, emba amouta o Beteleme, mokyisi mokyisi nwaauta Davidi? ⁴³ Yango bamba kabwana phoye. ⁴⁴ Bato bayoko onte ya be, balukaka imoakya, kasi na moto monomomo taika mokuma. ⁴⁵ Bobe babulusi bamba yabutwa oli banganga banene na Bafalisayi. Bamba yawo na babulusi obotshe: Phoya'ye bee toikiyi ya ne? ⁴⁶ Babulusi bamba yabuya bekye: Moto tawo bokowo moto mona! ⁴⁷ Bafalisayi bamba wo na bee bekye: Olukakyi na bee imoanolela me? ⁴⁸ Onte ya bankumu na Bafalisayi, wali monomo o moanolesi? ⁴⁹ Eli nde moluku nwa bato bate baebe mobeko, bato baaza be! ⁵⁰ Kasi monomo onte ya Bafalisayi, Nikodeme owa kyekye oka Yesu phanza, yokye: ⁵¹ Mobeko nwa banga munyete moto bo naino tomokyi naa ieba maphoo makyele yo? ⁵² Bamba mobuyisa bekye: Nawe toli moto wa Galileya? Luka na bola emba wamowene obotshe o Galileya, tewakokyi itokolo moimosi. ⁵³ Bamba ya butwa moto na moto o ingambi se.

Chapter 8

¹ Emba Yesu amba ya kye o ngomba ya Olive. ² Waakoma wa mumbengu, ambakula ya o Tempelo. Emba bowabaka bato banso baye oka ye, amba ya zala abuto ibateya. ³ Bobele, bateye ba mibeko na Bafalisayi bamba moyelela na nwanwasi monomo owazwaka be na lele mosuu, emba bamba ya moteya onte ya bato banso. ⁴ Bamba ya wo ne bekye: Moteye, nwanwasi oyo, tomozwe na lele mosuu. ⁵ O buku pha mobeko, Mose awo na banga obotshe tobome babasi ba ndengye mena na mabaka. Emba we, kowo bo? ⁶ Bawoko babona na maumunya ma imobekyisa izengye, pho bazwe eleko ya imophunda. Kasi Yesu, amba ya miinya, abuto iwala nzenze na munsee o manyete. ⁷ Waaba bee, balendendale nde na imotuna mituna, Yesu amba ya miinola, amba ya wo na bee yokye: Onte ya bee, otowaikakya isumu, abe moto owa o boo wa inuma ibanga. ⁸ Emba kula yo miinya, akuli butwa iwala nzenze o manyete. ⁹ Waaoka be maphoo mamana, monomo na monomo atati imigbolo, tata na baphomba. Emba Yesu amba ya ikala yo mampenza na ona nwanwasi owa temekye onte ya iboko. ¹⁰ Yesu amba ya miinola, amba ya wo ne yokye: Nwanwasi, bee bawo? Na moto monomo taikiyi emaa ibanga? ¹¹ Amba ya buya yokye: Nkolo, moto phe. Emba Yesu amba ya wo ne yokye: Na nga me, siima ibanga. Kyende, kasi tata lolo sakula kyela isumu. ¹² Yesu akulaka wo na be yokye: Nali moo nwa mokyisi. Moto okombengye, etatambule o enzombi, amozwa moo mokambe o bomoo. ¹³ Emba Bafalisayi bamba ya wo ne bekye: Komiwole we mampenza! munoko nwawe tolokokyi imoanola. ¹⁴ Yesu amba babuyisa yokye: Eli phele obotshe namiwole nga mampenza, kasi munoko nwa nga moli nwa ianola, pho naebe mbale euti nga na mbale ekekye nga; kasi bee, toebe biuti nga na bi kye nga. ¹⁵ Bee kosambisa na ndengye ya bomoto. Inga siisambisa moto. ¹⁶ Emba bo eniba obotshe na sambisa, isambisa sa nga sili nde phele pho sili nga mampenza. ¹⁷ O mobeko nwa bee mampenza nga bakoma obotshe bo noko ya bato babale ikokaa bakokyi iianola. ¹⁸ Namiwole nga mampenza, emba Tata owantoma pho ya nga me. ¹⁹ Emba bamba wo ne bekye: Ongo ali bi? Yesu amba buya kokye: Toonzebe, toebe na Tata. Bowanzebaka, okokyi ieba na Tata. ²⁰ Awoko maphoo mamana o elele ekye ambya bee makabo, waba yo kateya o Tempelo. Moto na monomo taika moakya, pho ngonga ye teyaikaka koka. ²¹ Yesu amba kula wo na bee yokye: Nakyende, wamunduka, kasi wamowa na masumu ma be.

Elele ekekye nga, tokokyi ikyende omo.²² Emba Bayuda bamba wo bekye: Ali na maumunya ma imiboma pho kawo yokye: Elele eya mokyende nga, tokokyi ikyende omo? ²³ Yesu amba babuyisa yokye: Bee oli bato ba o nse, nga nauti o ikolo. Bee oli bato ba mokyisi mumu, nga sili wa mokyisi mumu. ²⁴ Yango mena, nawokyi na be obotshe wamowa na masumu ma bee. Pho na bo toanosi obotshe Nali, wamowa na masumu ma bee. ²⁵ Emba bamba ya wo bekye: Iwe oli nza? Yesu amba babuyisa yokye: Ikyiiewole nga uta o etatele. ²⁶ Pho ya bee, nali na maphoo maikyema iwo na ma isambisa, kasi owantoma kawo phele. Na yaoka nga ne, ili yango ikyi wo nga o mokyisi. ²⁷ Tebaikaka sosolo obotshe abawolekye pho ya Ango. ²⁸ Bobele, Yesu amba ya bawole yokye: Waamotomba bee Nwana wa Moto, wamoeba obotshe Nali, simbe nakyela maphoo na ndengye yanga mampenza, pho nakyela nkolo inso mphoo maamosepelisa. ³⁰ Waaba yo kawo babona, bato baikyema bamoanolelaka. ³¹ Bobele Yesu amba ya wo na Bayuda baamoanolaka yokye: Bo oikasi ibanza maphoo ma nga, oli phele baekosi banga, ³² wamoeba maphoo ma phele emba maphoo me mamoeiyikola. ³³ Bamba mobuyisa bekye: Banga toli bana ba Abalayama, teloli baombo ba moto: pho ya'ye kowo obotshe tomoikolama? ³⁴ Yesu amba ya babuyisa yoke: Nawo na be nde phele phele, ngakye, moto okokyele masumu ali moombo wa masumu. ³⁵ Moombo taikale nkolo inso o ingambi, kasi nwana, yo kaikale o ingambi pho ya bobele. ³⁶ Bo Nwana aesikosi, wamoba baakolo bato baakola be. ³⁷ Naebe obotshe bee oli bana ba Abalayama, kasi pho maphoo ma nga temanyolo onte ya bee, kolukye imboma. ³⁸ Nga, nawo maphoo maawene nga oka Tata, kasi bee, kokyele maphoo maoka bee oka anga wa bee! ³⁹ Bamba mobuyisa bekye: Ango wa banga, eli Abalayama. Yesu amba ya wo na bee yokye: Bo oli bana ba Abalayama, kyela bitoma ba Abalayama. ⁴⁰ Kasi inwanwa eye, bee kolukye imboma, nga, oewosi maphoo mapehele maoka nga oka Nwaphongo. Abalayama taika kyela babona. ⁴¹ Kasi bee, kokyele bitoma ba anga wa bee. Bamba mobuyisa bekye: Banga teloli bana baabota bee mi ebembi! Toli nde anga monomo, Nwaphongo! ⁴² Yesu amba ya wo na bee yokye: Bo Nwaphongo abakyi ongo wa be, nde wanzingaka, pho natokolo oka Nwaphongo namba kula uta nde oka ye. Siika ya na ndengye ya nga mampenza, eli Yo owantoma. ⁴³ Pho ya'ye bee toosolo ewosi yanga? Pho tookokye iyoka maphoo ma nga. ⁴⁴ Ango wa bee eli Zabulu, emba oli na phowa maphowa ma anga wa bee. Uta o etatele abaka nde mobomi wa bato, taika miambya i maphoo ma phele pho maphoo ma phele te mali onte ye. Waakate yo bole, loule o ndondo ye, pho ali moto wa boole na anga wa boole. ⁴⁵ Kasi pho yanga, pho na wo maphoo ma phele yango mena tonzanole. ⁴⁶ Moto nza, onte ya bee owa muntaya isumu sakyela nga? Bo na wo maphoo ma phele, pho ya'ye bee tonzanole? ⁴⁷ Moto wa Nwaphongo, kaokye maphoo ma Nwaphongo. Ka ootolio bee bato ba Nwaphongo, yango mena, bee toonzokye. ⁴⁸ Bayuda bamba mobuyisa bekye: Toloikaka longa waawoko banga obotshe oli Mosamaliya na na bolobo bobele? ⁴⁹ Yesu amba babuyisa yokye: Phe, sili na bolobo bobele; kasi nakumbele Tata, kasi bee, toonkumbele! ⁵⁰ Siika na luka nkyemo nga mampenza, moto mosuu ali okoiyambya na ookosambisa. ⁵¹ Naewole nde phele phele, bo moto abanze maphoo ma nga, etawe. ⁵² Emba Bayuda bamba ya wo ne bekye: Inwanwa eye tombi ya eba obotshe oli na bolobo bobele! Abalayama awa, na baimosi me, kasi we koya wo wekye: Bo moto kabanza maphoo manga etaa we. ⁵³ Iwe olekyi anga wa banga Abalayama owa wa? Na baimosi bawa me! Iwe kombe mikpa nza? ⁵⁴ Yesu amba babuyisa yokye: Bo namitatakya nga mampenza, nkemo ya nga teibe na ntina. Eli nde Tata oko ntate, iyo okoanole bee obotshe ali Nwaphongo wa bee. ⁵⁵ Bee toika moeba, kasi nga namoebe. Bo nawoko ngakye simoebe, nde na ba nde ya bee: moto wa bole. Kasi namoebe emba nabanza maphoo me. ⁵⁶ Ango wa bee Abalayama, abaka na nkyisa ya iumunya obotshe amowene mokolo nwa nga. Awene mokolo me, emba atondaka na nkyisa. ⁵⁷ Waawo yo babona, Bayuda bamba wo ne bekye: Naino tokokye na mambula mako matano, emba wamba wene Abalayama! ⁵⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: Naewole nde phele phele, naino Abalayama sata botama, Nga Nali. ⁵⁹ Bobele bamba ya ongo mabanga pho ya imumaa, kasi Yesu amba mibomba, nono watokolo yo o Tempelo.

Chapter 9

¹ Waaba Yesu kalekane, amba ya wene moto monomo owa botama na miyo mapholo. ² Baekosi bee bamba ya motuna motuna mumu: Labi, moto oyo apholo miyo pho ya masumu me ndee pho ya masumu ma baboti bee? ³ Yesu amba buya yokye: Teli yo na baboti bee. Kasi eli nde pho ya obotshe bitoma ba Nwaphongo biwenene onte ye! ⁴ Waata baa moo, tosengyesi ikyela bitoma ba owantoma. Waakome mokolo, moto takokyi ikula kyela etoma. ⁵ Naino ootaba nga o mokyisi, nali moo nwa mokyisi. ⁶ Waawo yo babona, Yesu amba ya towa matee o manyete, aesi ya maphuta na manyete amba ya mainga moto owa pholoko miyo me o miyo. ⁷ Amba ya wo ne yokye: Kye mikunyola o mbondo ya Silowe (kyelukye iwo obotshe: Toma). Moto owa pholo miyo amba ya kyende, akye mikunyola, waaya butwa yo, abuto iwene. ⁸ Babubaa ne na babaka bamowene soo soo - pho abaka moongyi - Teli yo owa baka azasi kaongye? ⁹ Bana bekye: Eli nde yo! Bayoko bekye: Iyo phe, eli nde moola ne. Kasi moto owa pholo miyo amba anola yokye: Eli nde nga. ¹⁰ Emba bamba wo ne bekye: Ka miyo mawe mambi zibwa ndengye'ye? ¹¹ Amba buya yokye: Moto okobangye bee Yesu, aphuti manyete, amanzingyi o miyo, amba wo na na nga yokye: Kyemikunyola o Silowe. Bobele nga, namba ya kyende, namba ya mikunyola emba namba ya butwa iwene. ¹² Bamba ya wo ne bekye: Moto me ali bi? Amba buya yokye: Nga siebe. ¹³ Bobele, baesi yakye na moto owa pholoko miyo oka Bfalisayi. ¹⁴ Nzuka mokolo nwa phutaka Yesu manyete na nwaa mozibolaka yo miyo, yabaka mokolo nwa Sabata. ¹⁵ Bafalisayi bamba motuna na bee ndengye'ye eya butwa yo iwene. Amba ya babuyisa yokye: Anzinga mungyinda o miyo, na mikunyosi, nabuto iwene. ¹⁶ Onte ya Bafalisayi bana bawoko bekye: Moto oyo taakumole Sabata, tali moto wa Nwaphongo. Kasi bayoko bawoko bekye: Moto wa masumu akokyi ikyela bilekyesako bibi ndengye'ye? Emba bokabanakye bonyosi onte ya be. ¹⁷ Bobele bamba kula tuna moto owa pholo miyo bekye: Ka we, kowo bo pho ya oezibosi miyo? Ali moimosi. ¹⁸ Kasi waaba bee naino sata banga baboti be, Bayuda tebaikaka eba obotshe

apholoko miyo amba butwa iwene.¹⁹ Bamba ya tuna baboti ba nwana me motuna mumu: Moto oyo ali phele nwana wa bee okowo bee obotshe abotama na miyo mapholo? Emba inwanwa eye kawene ndengye'ye? ²⁰ Baboti bamba buya bekye: Toebe obotshe eli nde phele nwana wa banga, abotama na miyo mapholo. ²¹ Kasi bobuto yo iwene inwanwa eye, banga toloebe. Oomozibosi miyo nza? Tolomoebe. Omotune, ali phomba, aimole yo mampenza! ²² Baboti bee bawoko babona pho bailaka Bayuda. Bee baakanaka itokolo moto munso okowo obotshe Yesu ali Klisto o ingambi sa makyita. ²³ Yango mena, baboti bawoko bekye: Yo nga ali phomba omotune yo mampenza. ²⁴ Mbala eya ibale. Bafalisayi bamba kula banga moto owa pholoko miyo, bamba wo ne bekye: Phe Nwaphongo ngambo! Banga toebe obotshe moto oyo ali moto wa masumu. ²⁵ Amba babuyisa yokye: Naebe nde ekpele yonoyo obotshe: napholoko miyo emba inwanwa eye nabuto iwene. ²⁶ Bamba wo ne bekye akyesi ye? Aezibosi miyo ndengye'ye? ²⁷ Amba babuyisa yokye: Nambo eyumola, kasi bee tookye! Pho ya'ye kozingye obotshe nakule eyumola mbala esuu? Emba na bee toli nde na phowa ya ibutwa baekosi bee? ²⁸ Bobele, Bafalisayi babuto imotola, bamba wo bekye: MOekosi nwe eli nde we! Banga toli baekosi ba Mose. ²⁹ Banga toebe obotshe Nwaphongo awoko na Mose, kasi moto mona, toloebe mbale euti yo! ³⁰ Moto me amba babuyisa: Eye eli lowo la ikamwa, obotshe bee toebe mbale euti moto oyo, kasi yo anzibosi miyo! ³¹ Banga toebe obotshe Nwaphongo taaokye bato ba masumu. Kasi bo moto ali mosam, besi wa phele, kambe kyela na phowa ya Nwaphongo, Nwaphongo kamookye. ³² Naino telookyi bawo obotshe moto azibosi miyo ma moto owa botama na miyo mapholo. ³³ Bo moto me tabakyi moto wa Nwaphongo, takokakyi ikyela na ekpele. ³⁴ Bamba ya buya bekye: Iwe wabotama onte ya masumu, emba kombe ya loteya? Bamba movaka o nze. ³⁵ Yesu aesi ya oka obotshe bamowiinye. Amba yakye vana ne, amba ya wo ne yokye: Iwe, koanole Nwana wa Moto? ³⁶ Amba ya buya yokye: Yo nza, Nkolo, obokye namoanole? ³⁷ Yesu amba wo ne yokye: Ombo mowene. Eli moto okowo nawe. ³⁸ Moto me yokye: Naanosi, Nkolo. Emba amba kusama o boo phe. ³⁹ Emba Yesu amba wo ne yokye: Naya o mokyisi pho ya iya sambisa, pho ya obokye baatebaika wene bawene, emba baabaka bawene bee sakula wene. ⁴⁰ Bafalisayi baabaka ne baokaka maphoo me, bambawo ne bekye: Bobo na banga topholo miyo me? ⁴¹ Yesu amba babuyisa yokye: Bo wabaka bato baapholo miyo, nde tobakyi na masumu. Kasi inwanwa eye kowo obotshe: Towene, oli ndebato ba masumu bobele.

Chapter 10

¹ Naewole nde phele phele obotshe, moto owa moba sanyolo yaa mozibo o lophango la mampate, kasi kabaa mopha mosüu, yo mona ali nwiibi na mobomi. ² Kasi okonyolo yaa mozibo, ali moökosi wa mampate. ³ Siinzili amozibolela mozibo, na mampate maokye nwesi nwe. Mampate me, kamabangye, yonoyo na yonoyo na nkombo ya yango, emba kamatokolo o nze. ⁴ Waamatokolo yo manso, katambule o boo pha mango, emba mamobengye pho maokye pho maébe nwesi nwe. ⁵ Ete mabengye mobutu, kasi mamolota pho etemaébe nwesi nwa babutu. ⁶ Yesu amba bakpela ete mena, kasi tebaika sosolo ntina ya maphoo maawoko yo. ⁷ Yesu amba kula wo yokye: Naewole nde phele phele ngakye, nali mozibo nwa mampate. ⁸ Bansa baaya o boo pha nga bali baibi na babomi, kasi mampate temaika baoka. ⁹ Inga nali mozibo. Bo moto anyosi o nzela yanga, amobika. Amokyende, amoya amba zwa na ya iza. ¹⁰ Mwiibi yo kaye nde phoya iiba, pho ya iboma na ioto. Nga naya pho ya obotshe bato bazwe bomoo, bambe bozwa na boikye. ¹¹ Nga nali mookosi molaa wa mampate: mookosi molaa kambya bomoo phe pho ya mampate me. ¹² Ka moto okokyele etoma nde pho ya iphuti, tali owakolo mookosi wa mampate, tali na mokolo wa mampate. Waawene yo ngoo kyeye, kaikye ika mampate emba yo kalote. Emba ngoo kaya mabuta kambe na manyangola. ¹³ Pho ali moto okokyele etoma nde pho ya iphuti emba mampate temali na ntina pho ye. ¹⁴ Nga, nali mookosi molaa wa mampate, naebe mampate manga na mampate manga manzebe. ¹⁵ Boo konzebe Tata, na nga naebe Tata. Emba nambya bomoo phanga pho yamampate. ¹⁶ Nali na mampate masuu maatemali ma lophango lolu. Emba na mango mamana, nasengyesi imakamba. Ma mooka nwesi nwa nga emba ya moba nde bokanda bonobo na mookosi monomo. ¹⁷ Tata kazingye pho naambya bomoo pha nga pho ya ikula bozwa sima. ¹⁸ Moto taika bololo bomoo phanga, kasi naboambya nga mampenza. Nali na bokonzi pha iboambya na na bokonzi pha ikula bokpa: mena eli mobeko nwa zwa nga na Tata. ¹⁹ Maphoo me mamba kula ambya nde ikabana onte ya Bayuda. ²⁰ Baikye onte ya bee bamba wo bekye: Ali na bolobo bobe! ayeyee! pho ya'ye bee komookye? ²¹ Kasi baayoko bawoko bekye: Mena teli maphoo ma moto oli na bolobo bobe, bolobo bobe akokyi izibola miyo ma moto owa pholo miyo? ²² Yabaka imbele sa sekye. Bakyelaka eseleko ya iumunya mokolo nwa ingolaka bee Tempelo o Yelusaleme. ²³ O Tempelo, Yesu abaka kakye kaye o mozibo nwa Salomo. ²⁴ Bayuda baesi ya molungya, bamba wo ne bekye: Waa lolee ntema o ikolo nono mokolo ye? Bo oli Klisto, oloimole polele! ²⁵ Yesu amba ya babuyisa yokye: Nambo eyimola kasi bee toanole. Bitoma biikyele nga na nkombo ya Tata biwo pho ya nga, ²⁶ kasi bee tonzanole pho toli mampate ma nga. ²⁷ Mampate ma nga maokye nwesi nwanga, emba nga namaebe, mambe na mbenga. ²⁸ Emba nga, namaphe bomoo pha bobele. Ete mawe na mbala, na moto takokyi imabololo o maboko ma nga. ²⁹ Tata owa mampe alekyi na mwiya, emba na moto tali na makokyi ma ibololo ekpele o maboko ma Tata. ³⁰ Nga na Tata toli moto monomo. ³¹ Bobele, Bayuda bamba kula ya ongo mabanga pho ya imumaa. ³² Kasi Yesu amba ya babuyisa yokye: Naeteye bitoma biikye bilaa bauta oka Tata. Pho ya etoma iye ekyembe bee maa mabanga? ³³ Bayuda bamba mobuyisa bekye: Banga telolukye iemaa mabanga pho ya etoma elaa ekyesi we, kasi pho kotole Nwaphongo, na pho iwe oli nde moto, kobibuya we mampenza Nwaphongo. ³⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: O buku pha mobeko nwa bee, tebaika koma obotshe: Nga nawo ngakye: bee oli ba nwaphongo? ³⁵ Mobeko nwabangaka ba nwaphongo bato baawolekye Nwaphongo. Nzuka maphoo maakomama o buku pha Nwaphongo temakokyi imana. ³⁶ Ka owa kaba na owa toma Nwaphongo o mokyisi, bee kowo obotshe: Kotole Nwaphongo, pho nawo

ngakye nali Nwana wa Nwaphomgo.³⁷ Bo sikyele bitoma ba tata, bee sanzanola!³⁸ Kasi bo nabikyele, na bo tonzanole, anola nono bitoma, pho oebe, ombe na eba na bolaa obotshe Tata ali onte ya nga nde booli nga onte ya Tata.³⁹ Emba, bamba kula luka mbala esuu ya imoakya, kasi amba ya bembetene o maboko mabe.⁴⁰ Yesu amba kula ya butwa o mopha moyoko nwa Yaladene, o elele eyabaka Yoane kabatisa phanza, emba amba ikala omo.⁴¹ Bato baikye bamba ya ooli yo, bamba wo bekye: Phele, Yoane taika kyela na elekyesako yonoyo, kasi inso ya wo yo pho ya moto oyo ili phele.⁴² Emba omo, bato baikye bamba moanola.

Chapter 11

¹ Yabaka moto monomo na nkombo Lazalo, abaka na bolosi o Betani, mokyisi nwa Maliya na nwana nyango Malata.² Eli nde ona Maliya owa loloko Nkolo malasi na owa mokunyolaka makolo na nsuwe ye. Yabaka nwana nyango Lazalo owabaka na bolosi.³ Mankanasa ma Lazalomalongolo Yesu obotshe: Nkolo, kyeka ookozingye we ali na bolosi.⁴ Waaoka Yesu babona, amba wo yokye: Bolosi babona teboli pha iwaa, kasi boli phoya iweninya nkemo ya Nwaphongo. Nde na phango, bamokumola Nwana wa Nwaphongo.⁵ Yesu azingaka Malata na nwana nyango na Lazalo.⁶ Kasi waoka yo nsimo obotshe Lazalo ali na bolosi, nde phele, akulaka kyela nkolo ibale o elele eyabaka yo.⁷ Bobele, nsima me, amba ya wo na baekosi yokye: Tokule butwa o Yuda.⁸ Baekosi bamba ya wo ne bekye: Labi, nde inwanwa eye Bayuda balukakyi iema mabanga, kokule butwa omo?⁹ Yesu amba buya yokye: Teli mangonga iko mbuka babale ma moo? Bo moto katambule wa moo, taabakatane pho kawene moo nwa mokyisi.¹⁰ Kasi bo moto katambule waa mokolo, amobakatana pho moo temoli onte ye.¹¹ Waaunva yo iwobabona, amba ya wo na bee yokye: Nwebi na banga Lazalo alasi, kasi nakye mounmola.¹² Baekosi bee bamba ya wo ne bekye: Nkolo bo alasi amobika.¹³ Yesu awoko babona pho ya iwa sa Lazalo, kasi bee baumunyaka nde obothe kawo phoya eyaakolo ebu.¹⁴ Yesu amba ya bawole polele yokye: Lazalo awe,¹⁵ emba nali na nkyisa pho sikyi baa omo, pho bee oanole. Kasi tokyende oka ye.¹⁶ Emba Toma, okobangye bee Ipasa, amba ya wo na baekosi bayoko yokye: Na banga tokyende me, emba towene molongo.¹⁷ Wakoma yo omo, Yesu akye zwa obotshe Lazalo ambo kyela nkolo ine o ilita.¹⁸ Yelusaleme na Betani bali na itakye sa bakilometele phenephe na baato.¹⁹ Baikye onte ya Bayuda bayakaka oka Malata na Maliya pho ya iya zala na bee pho ya nwana nyango na bee owawaka.²⁰ Waaoka Malata obotshe Yesu kaye, amba yakye mobenga o nzela, mene Maliya aikasi azasi o ingambi.²¹ Emba Malata amba ya wo na Yesu yokye: Nkolo, bo wabaka wawa, nwana mama nde tawa.²² Kasi na inwanwa eye me, naebe obotshe inso ya moonga we oka Nwaphongo, Nwaphongo amoephe yango.²³ Yesu amba wo ne yokye: Nwana nyongo amokundwa.²⁴ Malata amba ya mobuyisa yokye: Naebe obotshe amokundwa imbele saamokundwa bawe o mokolo nwa nsuka.²⁵ Yesu amba ya wo ne yokye: Nga nali moto okokundole bawee, na okophe bomoo, moto okonzanole, na bo awe amoba nde na bomoo.²⁶ Emba moto munso oli na bomoo kambe na nzanola etawe. Koanole bomo?²⁷ Amba mobuyisa yokye: Ee Nkolo, nga naanosi obotshe oli Klisto, Nwana wa Nwaphongo, ookoye o mokyisi.²⁸ Waaunva yo iwo babona, amba ya kye banga nwana nyango Maliya, amba kolo ne yokye: Moteye aesi, kaebangye.²⁹ Waaoka Maliya babona, aesi ya inwa izele, aesi ya kyende oli yo.³⁰ Yesu tataaka nyolo o mokyisi, kasi ataka ba nde o elele eya vanaka Malata ne.³¹ Bayuda babaka na Maliya o ingambi pho ya izala ne, waamowene bee aino izele, atokosi, bamba ya mobenga, baumunyaka obotshe kakye o ilita pho ya ikye lela omo.³² Waakoma Maliya o elele eya baka Yesu, wamowene yo amba ka o makolo me, amba wo ne yokye: Nkolo, bo wabaka wawa, nwana mama nde tawa.³³ Waba wene yo banyingonele, Maliya na Bayuda babaka ne, Yesu aokaka ngongo boikye na bolosi o ndondo ye.³⁴ Emba amba ya batuna yoke: Bee wamokunda wa? Bamba mobuyisa bekye: Nkolo, yaka ya kyekye.³⁵ Yesu amba ya lela.³⁶ Embkye: Kyeka bo wamozingaka yo.³⁷ Bakyi onte ya bee bekye: Moto owa zibolaka miyo ma moto owa pholoko miyo, taikyi koka ikatela Lazalo iwa.³⁸ Bobele Yesu amba kula ya oka ngongo o motema amba ya kye o ilita. Yabaka mobongu onte ya mabanga emba ibanga sazibaka muna mobongu.³⁹ Emba Yesu amba ya wo yokye: Manya ibanga sisi. Malata, nkanasa ya mowe, amba wo ne yokye: Nkolo, kaye solo, pho ambo kyela nkolo ine...⁴⁰ Kasi Yesu amba mobuyisa yokye: Siika wo na we ngakye, bo oanosi, wamowene nkemo ya Nwaphongo?⁴¹ Bobele, bamba ya manya ibanga. Yes amba ya tomba miyo o ikolo, amba wo yokye: Tata, naephe melesi pho onzokyi.⁴² Phele, naebe obotshe konzokye nkolo inso, kasi nawo babona pho ya moluku moondungye, pho baanole obotshe iwe wantoma.⁴³ Wawo yo babona, amba ya anwana na bokusi yokye: Lazalo, tokolo!⁴⁴ Emba mowee, aesi ya tokolo, makolo na maboko makangyemi na bitato, na boo phe bozingami na etobu. Yesu amba ya wo na be yokye: Omoingole emba omole kakyende!⁴⁵ Bayuda baikye onte ya baayakaka yakyeka Maliya, na bawenekye yaakylaka Yesu, bamba moanolela.⁴⁶ Kasi bayoko onte ya be, bamba ya kye imola Bafalisayi inso yakyelaka Yesu.⁴⁷ Banganga banene na Bafalisayi bamba ya anginyina ikyita bamba wo bekye: Tokyele bo? Moto oyo kakyele bilekyesako biikye.⁴⁸ Bo tomokyekyi bokyekyi babona, bato banso bamoanolela. Baloma bamoya otoo ele esantu ya banga na mokyisi nwa banga.⁴⁹ Kaifa, monomo na be, owa baka nganga o munene o mbula me, amba wo na be yokye: Bee toosolo.⁵⁰ toombe na eba obotshe eli bolaa pho ya bee obotshe moto monomo awe pho ya bato, naa obotshe mokyisi mokyisi mobimba mowe.⁵¹ Taika wo babona na ndengye ye, kasi wabaka yo nganga o munene o mbula me, ambaka imola obotshe yasengyelaka obotshe Yesu awe pho ya mokyisi.⁵² Teli nde pho ya mokyisi bobele, kasi pho ya iyanginyina elele yonoyo bana ba Nwaphongo baanyangwa.⁵³ Emba nde mokolo me, bamba wanga imoboma.⁵⁴ Yango mena, Yesu takulaka tambula mi pha onte ya Bayuda. Amba ya kyende phenephe na obokye, o mokyisi mobangye bee Efalayime, azalaka omo yo na baekosi be.⁵⁵ Eyenga ya Ilekana ya Bayuda yakomaka phenephe. Oboo pha eyenga ya Ilekana, bato baikye bautaka o mangonda bakyekye o Yelusaleme pho ya imipetola.⁵⁶ Balukaka Yesu, emba onte ya Tempelo waabaka be, bawonoko bekye: Bee

koumunya bo? O eseleko etaye? ⁵⁷ Banganga banene na Bafalisayi bambyaka mitindo obotshe: moto munso wamoeba elele eli yo, asengyesi eyimola pho bamoakya.

Chapter 12

¹ Nkolo moto ba o boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aesi ya koma o Betani, waabaka Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawe. ² Omo, bamba ya za ne. Malata abaka kakabe ntoma ne o mesa. ³ Bobele, Maliya amba ya lpa mplangyi nwa malasi nwakyele bee na nale nwa motiya moikye. Aesi ya maololo o makolo ma Yesu, amba makunyola na nsuwe ye, emba ingambi satondaka na solo ya mana malasi. ⁴ Bobele, Yudasi Mokyeliyota, monomo na baekosi bee, eli nde ona yo owamuungya, yokye: ⁵ Pho ya'ye tebaungye malasi mamana na nkama iyato ya ba denale, pho ya ibaphe babola? ⁶ Awoko babona, pho teli obotshe ali na ngongo ya babola, kasi pho abaka mwibi na obotshe, yo mobombi nwa baphalanga, abaka kaibe baphalanga babaka bee bamophisa. ⁷ Emba Yesu amba ya wo yokye: Omele! Abanza lowo lokyesi yo pho ya mokolo nwa munkunda be. ⁸ Babola olio na be nkolo inso, kasi nga, otoobe na nga pho ya bobele. ⁹ Emba moluku moikye nwa Bayuda baokaka obotshe Yesu abaka omo, kasi tebaikaka ya nde pho ya Yesu yo mampenza, kasi nde pho ya ikyeka Lazalo owa kundolaka yo onte ya bawee. ¹⁰ Tata wamo, Banganga banene bamba ya wangya obotshe babome na Lazalo me, ¹¹ pho yabaka pho ye, Bayuda baikye babalotaka babutwaka ianola Yesu. ¹² Bo yana, yana moluku nwa bato nwaakaka o eseleko, nwamba oka obotshe Yesu amo ya o Yelusaleme. ¹³ Bamba kpa kanga ya mabila bamba tokolo ikye vana ne. Babaka baanwane bekye: Ozana! Nkolo apambole okoye na nkemo ye, mokonzi nwa Isalayele. ¹⁴ Waazwa Yesu nwana wa mpunda, amba zala o ikolo sa yango bo wakomama wango obotshe: ¹⁵ Saila nwana nwasi wa Siyona: kyeka mokonzi kaye, abaa ikolo sa nwana mpunda. ¹⁶ O ebandle baekosi bee tebaikaka sosolo maphoo maaye, kasi imbele sazwa Yesu ngambo, bamba umunya obokye maphoo me makomaka pho ye, na obotshe eli nde mango makyela bee pho ye. ¹⁷ Moluku nwa bato nwaabaka ne imbele sabangaka yo Lazalo itokolo onte ya ilita na wa mokondola yo onte ya bawee, baimolaka maphoo mawenekye be. ¹⁸ Yango mena moluku nwa bato bayakaka ya vana ne pho baokaka elekyesako eya kyelaka yo. ¹⁹ Emba Bafalisayi bamba wono onte ya bee bekye: Ka kowene, otokule kyela na ekpele, kyeka bato banso babuto imobenga! ²⁰ Bato bayoko baatebali Bayuda bakyeke o eseleko pho ya ikumbela. ²¹ Bamba ya wo na Filipe owabaka wa Betesayida ya Galileya emba bamba onga ne bekye: Nkolo, toli na phowa ya iwene Yesu. ²² Filipe amba yakye lowole Andele, emba bee banso bamba yakye lowole Yesu. ²³ Yesu amba babuyisa yokye bobo: Imbele sisengyesi Nwana wa moto izwa ngambo sikokyi. ²⁴ Naewole nde phele phele, bo mumbuma nwa ble moka o manyete te mowee, moikale nwango mampenza. Kasi bo mowee, mobote mbuma nzikye. ²⁵ Moto okozingye bomoo phe, aabobungya; kasi moto owamoina bomoo phe onte ya mokyisi mumu, aabobanza nono o bomoo pha bobele. ²⁶ Bo moto kazingye inkyelele, ambengye, emba elele eli nga, na moto wa nga wa etoma amoba omo. Bo moto kankyelele, Tata amokumola. ²⁷ Inwanwa eye, ndondo yanga teli bese. Emba namba wo bobo? Tata, ombikya o imbele sisi? ²⁸ Tata, phe nkombo ya we ngambo. Emba nwesi monomo mouti o ikolo mowo obotshe: Naephe ngambo, emba namokula eephe ngambo. ²⁹ Moluku nwa bato nwabaka wamo na baokaka bekye eli engyini, baayoko bawoko bekye eli anzelu moto omowosi. ³⁰ Yesu amba ya buya yokye: Nwesi mamuna temoiki okana pho ya nga, kasi nde pho ya bee. ³¹ Inwanwa eye eli isambisa sa mokyisi o ibanda. ³² Pho ya nga, imbele sa mobaa nga o ikolo, namobenda bato banso oka nga. ³³ Na maloba mamana, aimolaka ndengye eya mowa yo. ³⁴ Moluku nwa bato nwamba mobuyisa obotshe: Banga Mobeko nwaloimola obotshe Klisto amobaa bobele. Ndengye'ye we okokyi iwo obotshe Nwana wa moto amobaa o ikolo? Yo nza, ona Nwana wa moto? ³⁵ Emba Yesu amba wo na be yokye: Moo motaa baa onte ya bee pho ya nwana imbele. Tambula imbele sili bee na moo, pho ya obokye enzombi yango saeziba. Pho ookotambule o enzombi, taebe mbale ekyekye yo. ³⁶ Wata ba bee na moo, omoanole pho ya ibutwa bana ba moo. Waaunva yo ibawole babona, Yesu amba ya mana wali bee, akye mibomba. ³⁷ Nabo wakyele yo bilekyesako biikye o miyo ma be, tebaika moanola. ³⁸ Pho maphoo mawoko moimosi Isaya obokye: Nkolo, owanosi yaoka banga nza? Na eboko ya Nkolo yamiteya oka nza? Makokiyisame. ³⁹ Nde ona Isaya akuli imola ntina ye eteyakoka bee anola: ⁴⁰ Aphose miyo ma be; ambi na buya ntema ya bee nkusi, pho bee sawene na miyo ma bee, obotshe ntema ya bee sa sosolo, obotshe bee sa bongola ntema, emba nde na ba bikye! ⁴¹ Isaya kawo babona pho awene nkemo ye na obotshe awo pho ye. ⁴² Na bo babona, baikye onte ya bakambi, banwanolaka. Kasi pho ya bBafalisayi tebamekaka na iwo, pho ya iila obotshe nde ba batokosi o ingambi sa makyita: ⁴³ Pho bazingaka nkemo ekyeute na bato o elele ya nkemo ekyeute na Nwaphongo. ⁴⁴ Yesu amba ya anwana yokye: Okonzanole, taanole nga, kasi kaanole owantoma; ⁴⁵ ebe moto oko nvene, kawene na owantoma me. ⁴⁶ Inga, moo, naesi o mokyisi pho moto munso okonzanole abe sabaa oenzombi. ⁴⁷ Bo moto aokyi maphoo ma nga, tambe mabanza, teli nga oko mosambisa; pho sikyi ya sambisa mokyisi, kasi naesi nde iya bikya mokyisi. ⁴⁸ Moto okonde na otoanole maloba manga ali na mosambise: iloba siwo nga, samosambisa o mokolo nwa nsuka. ⁴⁹ Sikyi wo pho ya nga mampenza, kasi Tata owantoma anteya isengyesi nga iwo na iimola. ⁵⁰ Emba naebe obotshe motindo nwe eli bomoo pha bobele: Ikyiwo nga, naiwo nde bowanvole Tata.

Chapter 13

¹ O boo pha eyenga ya Ilekana, Yesu aebaka obotshe imbele se saimana o mokyisi mumu o ikyende oka Ango sikokyi, yo oaw zingaka bato bee bali o mokyisi, abazingaka tee nono o nsuka. ² Emba waba bee baze, zabulu amba ya nyosa malondo mabe o ndondo ya Yudasi Mokyeliyota, obotshe amuundya, ³ Yesu aebaka obotshe Ango aphe mbolo inso o maboko me, pho auta na Nwaphongo emba amobutwa oka Nwaphongo, ⁴ aesi ya mana o mesa, amanye bitobu, akpe

etato yonoyo, amba mikanga o mobimbi.⁵ Bobele, amba ya angola maa o beseni, atati ikunyola makolo ma baekosi, kambe manya maa na etato eyamikangaka yo o mobimbi.⁹ Yesu amba ya wo ne yokye: Moto oumbo oko, ali munso petoo, tasengyesi ikula mikumyola bote ebee nde malolo phe. Ka bee, bee oli peto, kasi bee banso phe.¹¹ Pho aebaka moto owa muungya, yango mena ambaka wo yokye: Bee banso toli peto.¹⁰ Yesu amba ya wo ne yokye: Moto oumbo oko, ali munso petoo, tasengyesi ikula mikumyola bote ebee nde malolo phe. Ka bee, bee oli peto, kasi bee banso phe.¹¹ Pho aebaka moto owa muungya, yango mena ambaka wo yokye: Bee banso toli peto.¹² Waaunva yo ibakunyola makolo, aesi ya kpa bitobu be, akuli ya kye zala o mesa, amba ya wo na bee yokye: Bee ososi lowo lokyesi nga pho ya bee?¹³ Bee kombangye Moteye na Nkolo, kowo phele, pho nali bombo.¹⁴ Emba bo nga, Nkolo na Moteye, naekunyosi makolo, na bee osengyesi inkunyola makolo.¹⁵ Pho naephe ndakyisa obotshe, ikyesi nga na bee na bee oikyele me.¹⁶ Naewole nde phele phele obotshe, moombo talekye nkolo we, na toma talekye moto omotomi.¹⁷ Bo koebe maphoo mamana, wamo ba na nkyisa bo wama kyelela.¹⁸ Siiwo pho ya bee banso, naebe baaolo nga. Kasi pho ya bawo buku pha Nwaphongo obotshe: Okoze na nga ipa molongo, abuto mobomi nwa nga.¹⁹ Naewole inwa eye, o boo pha lowo me iya. Pho, wamoya lango, oanole obotshe nga nali boli nga.²⁰ Naewole nde phele phele obotshe: Owamoyamba moto otomi nga, kayambe nga mampenza, ka okonzambe kayambe na moto owantoma.²¹ Waaunva yo iwo babona, Yesu amba oka ngongo o motema, amba wo yokye: Naewole nde phele phele, monomo onte ya bee amunzungya.²² Baekosi bamba kye kana, bamba mituna bekye, kane wo nanza?²³ Monomo na baekosi bee, owabaka Yesu kalobo zinga, azalaka phene phe na Yesu.²⁴ Simo Petelo amba munyatela miyo yokye: omotune, kane wo na nza.²⁵ Moekosi amba ya bibanza o ntolo ya Yesu, amba motuna yokye: Nkolo, eni ba nzaa?²⁶ Yesu amba mobuyisa yokye: Eli owamophe nga ete ya ipa eya munyinya nga o subu. Waaunva yo iwo babona, Yesu amba ya kpa ete ya ipa eya nyinyaka yo o subu, amba ya ephe Yudasi Mokyeliyota, nwana wa Simo.²⁷ Emba nde osina imbele saa mophe yo ena ete ya ipa, Molemba aesi ya nyolele Yudasi. Bobele Yesu amba wo ne yokye: Loozingye we ikyela olokyelele izele.²⁸ Na monomo na bee banso babaka o mesa taikaka sosolo pho ya'ye awoko babona.²⁹ Bowabaka Yudasi mobombi nwa baphalanga, bayoko baumunyaka obotshe Yesu awoko ne phoya iyomba yasengyelaka pho ya eseleko, na pho ya iphe babola nwana ekpele.³⁰ Ka Yudasi wa kpa yo ete ya ipa, amba ya tokolo. Yabaka enzombi.³¹ Watokolo Yudasi, Yesu amba ya wo yokye: Inwanwa eye, Nwana wa moto ambozwa ngambo, na Nwaphongo azwe ngambo pho ye.³² Bo Nwaphongho azwe ngambo pho ye, Nwaphongo amophe ne ngambo bo eli ne. Emba sakoko amophe ngambo.³³ Bana banga, sikuli baa na bee elinga. Wamunduka, emba nde bowawo nga na Bayuda obotshe: Bikye nga, bee otokome omo, naewole na bee inwanwa eye.³⁴ Naephe mobeko nwa sika: Zingana bee na bee. Bo waezinga nga, na bee ozingane bee na bee.³⁵ Boozinga bee na bee, na bombo, bato manso bamoeba obotshe bee oli baekosi banga.³⁶ Simo Petelo amba ya wo ne yokye: Nkolo, kokye bii? Yesu amba mobuyisa yokye: bikye nga tokokyi imbenga inwanwa eye, kasi wamumbenga sima.³⁷ Petelo amba wo ne yokye: Nkolo, pho ya ye sikokyi ebenga inwanwa eye? Namoambya bomoo pha nga pho ya we!³⁸ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Wamoambya bomoo pha we pho ya nga? Naewole nde phele phele ngakye: Wamunzangana mbala iyato soo sa botongokye.

Chapter 14

¹ Mandondo ma bee satungyisama, anola Nwaphongo, onzanole na nga. ² O ingambi sa Tata, bilele ba ibaa bili biikye, bote bakyi bombo, nde naewolekyi obotshe nakyende ebongyisela elele eya mobaa bee? ³ Emba wamokyende ebongyisela nga elele, namokula ya ekpa, pho elele eli nga na bee obe omo me. ⁴ Na bikye nga, bee koebe nzela. ⁵ Toma amba ya wo ne yokye: Nkolo, teloebe bikye we, tomba eba ena nzela ndengye'ye? ⁶ Yesu amba ya wo ne yokye: Nga nali nzela, na phele, na bomoo. Moto takokyi ikyende oka Tata, bo taleka oka nga. ⁷ Bo onzebaki, na Tata nde omoebi. Tata inwanwa eye omoebi, emba omoweni. ⁸ Filipe amba ya wo ne yokye: Nkolo, oloteya Tata, mena oka banga wakokyi. ⁹ Yesu amba ya wo ne yokye: Nali na bee wawa elinga, emba we Filipe toonzee! Moto oonveni aweni Tata. Pho ya ye kowo wekye: Oloteya Tata? ¹⁰ Toanole obokye nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga? Maphoo maewole nga, simawo na ndengye yanga mampenza! Kasi eli nde Tata ooli onte ya nga, okokyele bitoma be. ¹¹ Onzanole, nga nali onte ya Tata, emba Tata ali onte ya nga. Bo toone anola maphoo ma nga, anola nono pho ya bitoma bibi. ¹² Naewole nde phele phele, moto okonzanole amokyela ne bitoma bikyele nga, amokyela na bitoma bilelekyi bonene, pho nga nakyende oka Tata. ¹³ Inso ya moonga be na nkombo ya nga, namoikyela, pho obokye Tata azwe ngambo onte ya Nwana. ¹⁴ Bonzongyi ekpele na nkombo ya nga, namoekyelela. ¹⁵ Bo konzigye, wamokumola mibeko ma nga. ¹⁶ Nga namoonga na Tata, amoetomela moambeleso mosuu owa moba na bee pho ya bobele. ¹⁷ Eli yo Bolobo owa phele, iyo ootokokyi mokyisi iwene na iyeba. Bee, bee komoebe, pho ali phenephe na bee na onte ya bee. ¹⁸ Esi eyikye biika, namokula ebutolela. ¹⁹ Ikasi nde nwana bokyi bobo, mokyisi ete mokule nvene. Kasi bee, konvene pho nali na bomoo emba bee wamo baa na bomoo. ²⁰ Mokolo me, wamoeba obotshe nga nali onte ya Tata, bee onte yanga na nga onte ya bee. ²¹ Moto oli na bimeko ma nga emba kamikumole, yo mona kanzingye. Kasi okonzingye Tata amozinga, na nga namozinga namba namiweninya ne. ²² Yudasi, kasi Yudasi Mokyeliyota phe, amba wo ne yokye: Nkolo, ndengye'ye wamiweninya na banga, kasi na mokyisi phe? ²³ Yesu amba mobuyisa yokye: Bo moto kanzingye, amokumola maphoo ma nga, emba Tata amozinga. Tomokye, tomobuya elele ya banga ya izala oka ye. ²⁴ Moto ootonzingye, taakumole maphoo ma nga, nzuka maphoo maokye bee, temali ma nga kasi ma Tata owantomaka. ²⁵ Naewolekye maphoo mamana wataaka ba nga na bee. ²⁶ Moambeleso, Bolobo pha moetomela Tata na nkombo ya nga, amoteya maphoo manso, amoekundolela inso yaa ewolekye nga. ²⁷ Naeyikyele bose, naephe bose phanga. Siephe phango bokoepe bato ba mokyisi. Ma ndondo ma bee mabe sa tungyisama na ibaa na

boilakye.²⁸ Waoka obotshe nawoko na bee ngakye: Nakyende, namokula ebutolela. Bokonzingye wamosepela na obotshe nakye oka Tata, pho Tata andekyi.²⁹ Emba inwanwa eye, nawo na bee o boo pha maphoo mamana ikyelama pho wamokyelama mango, bee waanole.³⁰ Tata inwanwa eye, esikole woono na bee, pho mokonzi nwa mokyisi mumu kaye. Nde phele tali na bokonzi ikolo sa nga.³¹ Kasi pho ya obotshe mokyisi moebe obokye nazingye Tata na obotshe nakyele inso bokozingye. Teme, tomane wawa!

Chapter 15

¹ Nga nali nwete nwa vinyo nwa phele phele emba Tata ali nkolo ya inzabi. ² Bitakyi binso bili onte yanga, bite bibote mbuma, aabimanya, emba bitakyi binso bibote mbuma, aabibongya, pho obotshe bikule bota mbuma nzikye. ³ Bee waunva bongo pho ya iloba saewole nga. ⁴ Ba na nga boli nga na bee! Nde bomo booli etakyi, teekokyi ibota mbuma yango mampenzaa boteebe yonoyo onte ya nwete. Nde bomo na bee tokokyi ibota mbuma, botobee na nga elele yonoyo. ⁵ Nga, nali nwete nwa vinyo, bee oli bitakyi: moto okobe na nga na owa oli na nga onte ye, yo mona amobota mbuma nzikye, pho tokokyi ikyela ekpele bo nga sibe na bee. ⁶ Bo moto tabe na nga elele yonoyo, bamovaka o nze ya etakyi, amuunga, emba babiongo, babivaka o nwenya emba biamolola. ⁷ Bo obe na nga, na maloba ma nga bo mali na bee, wamoonga izingyi bee, wamoizwa. ⁸ Lowo lophe Tata ngambo, eli obotshe obote mbuma nzikye na obotshe obutwe baekosi ba nga. ⁹ Bo wazinga Tata, na nga naezingye me, ikala na lozingo na nga. ¹⁰ Bo kokumole mibeko ma nga, oli na lozingo na nga, ya bookokumole nga mibeko ma Tata, naikale o lozingo le. ¹¹ Naewosi babona pho nkyisa ya nga ibe na bee na obotshe nkyisa ya bee ibe nzikye. ¹² Eye eli mobeko nwa nga: Zingana bee na bee bo wa ezinga nga. ¹³ Tewali moto na lozingo loikye ya moto okoambya bomoo phe pho ya bebi ne. ¹⁴ Bo kokyele ikyietome nga, bee oli bebi na nga. ¹⁵ Esikule ebanga baombo, pho moombo taebe ikyikyele nkolo we. Kasi bee, naebangye bebi, pho inso yaaoka nga oka Tata, naeyimola yango. ¹⁶ Teli bee bato baanzolo, eli nde nga moto owa eolo na owa ephe etoma pho okyende, obotshe obote mbuma na obotshe mbuma me ikoko. Pho ya obotshe yamoonga bee oka Tata na nkombo ya nga, amoephe yango. ¹⁷ Lowo loeyongye nga, eli obotshe ozingane bee na bee. ¹⁸ Bo mokyisi moeyini, eba obokye nga nwanzina phanza. ¹⁹ Bo obakyi ba mokyisi, mokyisi nde moezingyi. Kasi bee toli ba mokyisi: kasi eli nga oemanye o mokyisi yango mena mokyisi moeyine. ²⁰ Umunya maphoo mawoko nga na bee obotshe: Moombo talekya nkolo we, bo wanyokolo be, bamoenyokolo na bee me. Bo bakumola maphoo ma nga, mphoo ma bee bamakumola me. ²¹ Kasi bamoekyela inso miina pho ya nkombo ya nga, pho tebaebe owantoma. ²² Bo sikaka ya, na bo sikaka bawole, nde tebabe na isumu, kasi inwanwa eye, tebakokyi angana isumu sa be. ²³ Moto okonzine, kaine na Tata me. ²⁴ Bo sikyelaka bilekyesako bate baika kyela na moto mosuu onte ya be, nde tebabe na isumu. Kasi inwanwa eye oobiweni bee bali nde iloina, ebe nga ebe Tata. ²⁵ Kasi eli pho ya obotshe ekokyesame maphoo maakomama o Mobeko nwa bee obotshe: Banzina sa eleko. ²⁶ Waamoya Moambelesi owamoetomela nga uta oka Tata, Bolobo pha phele bouta na Tata, yo mampenza amo ya wo pho ya nga. ²⁷ Na bee, oli manzoka manga, pho tata o etatele oli na nga.

Chapter 16

¹ Naewosi maphoo manso mamana pho ya obotshe obe sakaa o bimekyi. ² Bamoeiinya o mangambi ma makyita ma Bayuda. Nzuka imbele siye, moto owa moeboma, amoumunya obotshe kambya ikabo oka Nwaphongo. ³ Bamokyla babona pho tebaika eba ebee Tata, ebee nga. ⁴ Kasi naewole babona pho ya obotshe, wamokoka imbele sa be, bee oebe obotshe naewolekye lango. Sika ewole lango uta oetatele pho nabaka na bee. ⁵ Kasi inwanwa eye nakyende oka owantoma, emba na monomo onte ya bee santuna obotshe: Kokye bi? ⁶ Kasi pho naewosi lango, mandondo ma bee mabuto na ngongo. ⁷ Nzuka, naewosi nde phele obotshe: eli bolaa obotshe nga nakyende, pho bo nga sikye, moto ookokyi iya eyambeleta etaye. Kasi bo nakye, namoetomela yo. ⁸ Emba waamoya yo, amoya phe bato ba mokyisi soo pho ya maphoo maakyekyi masumu, bosembo, na isambisa sa Nwaphongo. ⁹ Pho ya masumu, tebaanzanole. ¹⁰ Pho ya bosembo, nakyende oka Tata, otokule nvene. ¹¹ Pho ya isambisa, mokonzi wa mokyisi mumu bamosambisaka. ¹² Nakuli baa na maphoo maikye ma iewole, kasi bo naewosi mango inwanwa eye, mamoeleka na bokusi. ¹³ Waamoya Bolobo bowo maphoo ma phele, amoeteya maphoo manso ma phele. Etawo maphoo maute ne mampenza. Amowoko maphoo maokye yo, amo eimolaka na maphoo mamoya. ¹⁴ Amoweninya nkyemo ya nga oka bato pho amokpaka maphoo maaute na nga, emba amoeimolaka mango. ¹⁵ Maphoo manso mali na Tata, mali na nga. Yango mena nawo ngakye: Bolobo amokpa maphoo maaute na nga emba amoeimolaka mango. ¹⁶ Nwana bokyi bobo, bee otokule nvene, emba nde nwana bokyi bobo wamokula nvene. ¹⁷ Bobele baekosi bee baayoko bamitunaka, bekya: Maphoo mama malukye iwo bo? Nwana bokyi bobo, bee otokule nvene, emba nde nwana bokyi bobo wamokula nvene. Ebe na obotshe: Nakyende oka Tata? ¹⁸ Maphoo mawo yo, yokye: Nwana bokyi bobo, malukye iwo bo? Banga tolomaebe. ¹⁹ Yesu aebaka obotshe balukye imotuna, amba ya ba tuna, yokye: Bee komitune pho ya maphoo maewosi nga obotshe: Nwana bokyi bobo, bee otokule nvene, emba nde nwana bokyi bobo, wamokula nvene? ²⁰ Naewole nde phele: Bee wamolela, wamba na miima, kasi bato ba mokyisi bamoba na nkyisa. ²¹ Yamoba ndokolo nwanwasi kalukye ibota. Waasweya yo, kabe na ngongo pho kaebe obokye akomi imbele sa bolosi. Kasi bo aboti, taakule eba bolosi bonso baabona pho abuto na nkyisa obokye atokosi moto o mokyisi. ²² Nde bomo, inwanwa eye na bee, obuto na ngongo. Kasi namokula yawenene na bee, emba mandondo ma bee mamobutwa na nkyisa. Moto nono monomo etakokye imanya nkyisa ya bee. ²³ Muna mokolo me, otokule ntuna maphoo. Naewole nde phele: Tata, amoephe inso yamoonga bee na nkombo ya nga. ²⁴ Nono inwanwa eye, naino toongyi ekpele

yonoyo na nkombo ya nga. Oonga, wamozwa, emba nkyisa ya bee yaamba lobo.²⁵ Naewosi maphoo mamana na bite. Imbele siye, esikule ewole na bite, kasi namoewole saasa maphoo makyekyi Tata.²⁶ Muna mokolo me, wamoonga Tata maphoo masengyesi na bee na nkombo ya nga, teli obotshe namonga ne pho ya bee. Wamoonga ne bee mampenza na noko ya bee,²⁷ pho Tata, yo mampenza kaezingye pho bee kozingye, koanole na obotshe nauta na Nwaphongo.²⁸ Nauta na Tata, naya o mokyisi. Inwanwa eye, naikye mokyisi, nabutwe oka Tata.²⁹ Baekosi bee, bekye: Oweni, inwanwa eye, kowo saasa, tokuli wo na bite.³⁰ Nde inwanwa eye, banga toebe obotshe koebe maphoo manso. Tosengyesi obotshe bato bakule etuna mituna. Yango mena, toanole obotshe wauta na Nwaphongo.³¹ Yesu amba babuyisa yokye: Inwanwa eye, bee kombe yaanola?³² Kyeka, imbele me siye, simbo koka, bee banso wamunyangwa, moto na moto amobutwa oka ye, wamoika nzika nga mampenza. Kasi sili nga mampenza pho Tata ali na nga elele yonoyo.³³ Naewosi maphoo mamana pho bee bali na nga elele yonoyo obe na motema mpiyo. Wamunyokomo o mokyisi. Kasi oititalaka, pho inga natokolo kamba owanyete bobe pha mokyisi!

Chapter 17

¹ Bobele, waawoko yo babona, Yesu atombaka miyo o ikolo, yokye: Tata, imbele me simbi ya koka. Nweninya obotshe nga, Nwana wawe, nali na nkemo pho ya obotshe na nga naweninya nkemo ya we.² Na pho ya obotshe, na bokonzi phaamophe we o ikolo sa bato banso, ambya bomoo pha bobelo oka bato banso bamophe we.³ Nzuka bomoo pha bobele boli obotshe baeyebe, nde we mampenza owaakolo Nwaphongo, na Yesu Klisto owa toma we.⁴ Naweninye nkyemo ya we o munse mumu. Naumboo eyampekye we obotshe naekyele.⁵ Emba inwanwa eye, Tata, ompe nkemo phenephe na we, nkyemo yaabaka na nga waabaka nga phenephe na we o boo pha obotshe mokyisi mokyelame.⁶ Naweninye Nkombo ya we oka bato baamanya we o mokyisi pho ya iba mpe. Babaka we, wabampe emba bambi kumola iloba sawe.⁷ Inwanwa eye baebe obotshe inso yaampe we kyiute na we.⁸ Obotshe maloba maabowole nga eli nde maloba maanvole we. Bamaanola, baebe nde phele nde obotshe nauti nawe, emba bamba anola obotshe we wantoma.⁹ Naongye na Nwaphongo pho ya be, siongye na Nwaphongo pho ya mokyisi, kasi pho ya bawe bampe we, pho bali bawe.¹⁰ Emba inso ili ya nga ili ya we, nde boli inso yaka ya we, ili ya nga, emba nazwe nkemo ya nga pho ya be.¹¹ Tata lolo, sikuli baa wa mokyisi mumu, bee baikale o mokyisi, kasi nga nakye oka ya we. Tata mosantu, ababanza na nkombo ya we eyampe we, pho babe moto monomo boli nga na we moto monomo.¹² Waabaka nga na bee elele yonoyo, nababanzaka na nkombo ya we eyampe we. Nababanza emba na monomo onte ya bee taikiyika bunga, botebe nde nwana owabaka obotshe amobunga, pho ya obotshemakomi makokyisame.¹³ Inwanwa eye, naye oka ya we emba nawo maphoo mama o mokyisi pho ya obotshe bazwe na mango nkyisa nzikye.¹⁴ Nabaphe iloba sa we, emba mokyisi mobaini, pho tebali ba mokyisi nde bootoli nga wa mokyisi.

¹⁵ Siongye na we obotshe obamanya o mokyisi, kasi obotshe obabanza bee sa kaa o maboko ma Molemba.¹⁶ Bee tebali ba mokyisi nde botoli nga wa mokyisi.¹⁷ Kyela obotshe bamiambya muwosi oka ya we na nzela ya maphoo ma phele, iloba sa we sili nde phele.¹⁸ Bo wantoma we o mokyisi, na nga nabatome o mokyisi.¹⁹ Phoya be, namiambya nga mampenza, pho ya obotshe na bee bamiambya na nzela ya maphoo maphela.²⁰ Siongye na Nwaphongo nde pho ya bee na be, nabondele na pho ya baawa, pho ya iloba sa be, bamunzanola.²¹ Obotshe banso babe moto monomo ndengye eli we Tata, oli onte ya nga emba nga onte ya we. Babe na bee onte ya banga me pho ya obotshe mokyisi moanole obotshe we wantoma.²² Emba nga nabaphe nkemo eyampe we, pho babe moto monomo boli nga moto monomo,²³ inga onte ya bee booli we onte ya nga, pho ya obotshe bakome o sakolo isanga, na babona mokyisi nwamoeba obotshe eli we owantoma na obotshe wabazinga bo wazinga we.²⁴ Tata, nazingye obokye elele eli nga, banso baampe we babe na bee womo me. Emba na bee bawene nkemo yaampe we, pho wazinga o boo pha ikyelama sa mokyisi.²⁵ Tata owa bosembo, mena mokyisi temoebebe, nga naeyebe, emba bato baba baebi obotshe we wantoma.²⁶ Nabaimola nkombo yawe, namba kula na baimola yango, pho ya obotshe lozingo laanzinga na we lobe na mi be, emba nga onte ya be.

Chapter 18

¹ Wawo Yesu babona, amba ya kyende yo na baekosi bee o mokukulu moyoko nwa moluka nwa Sedro. Aesi ya nyolo na bee o ibala sonoso sa ndemo.² Yudasi, owaamoungya, aebaka ne elele me, pho Yesu na baekosi babaka baya angana wamo.³ Yudasi aesi ya kpa batuluku ba Baloma na baatomaka bakambi ba banganga na Bafalisayi. Akye na bee o elele me. Baphilaka mphata, na bayanzi, na bakolukolu.⁴ Ka Yesu aebaka inso yaamoyelela. Aesi yasusinya oli be, abatuni yokye: Bee kolukye nzaa?⁵ Bekye: Banga tolukye Yesu, moto wa Nazalet. Yesu yokye: Nga oyo. Yudasi owamungya atemekye na be wamo.⁶ Waawo Yesu na be, yokye: Nga oyo, babuto na minsima, bakaa o nse.⁷ Yesu akuli batuna, yokye: Bee kolukye nza? Bekye: Tolukye Yesu, moto wa Nazalet.⁸ Yesu, yokye: Nambo ewole obotshe nga oyo. ka bo eli nga okolukye bee, ole bato bayoko baba, bakyende bose.⁹ Yesu awo babona pho lowo, loowokyi yo na Ango lolo lokokye: Sibungye nono moto monomo mibampe we.¹⁰ Simo Petelo abaka na mumphata. Aesi ya mokaa, aengyi moombo wa nganga o munene itoo saa boloo. Nkombo ya moombo me, Markus.¹¹ Kasi Yesu amba wo na Petelo, yokye: Buya mumphata nwa we o kokolo. Iwe, kobuya obotshe esiwene bolosi bompe Tata bobo?¹² Bobele, batuluku na mokonzi wa be, na bakyengyesi ba Bayuda baesi yaakya Yesu, bamobakyi maphanga.¹³ Bakye ne phanza oka Ana. Ana alongyaka nwana we wa nwanwasi na Kayafa. Kayafa abaka nganga munene mi mbula mena.¹⁴ Nzuka eli Kayafa owawoko na Bayuda lowoo lolo: Eli bola obotshe moto monomo awe pho ya banga bato.¹⁵ Simo Petelo na moekosi mosuu bakyekye

mibenga Yesu. Moekosi omosuu mona, aebanaka na nganga munene. Yango mena, amba ya nyolo molongo monomo na baanyoloko na Yesu, o ibala oka nganga munene.¹⁶ Petelo aikalaka o ibanda, phenephe na mozibo. Moekosi owa ebanaka na nganga munene, aesi ya tokolo, awoo na nwanwasi owabaka kakyengyele mozibo. Bobele, moekosi me aesi ya nyosa Petelo.¹⁷ Nwanwasi me amba ya wo na Petelo, yokye: Na we toli moekosi wa moto mona? Petelo, yokye: Phe, sili moekosi nwe.¹⁸ Baombo na bakyengyesi bakyelaka nwenya obotshe baoto pho mpiyo ya kyelaka. Petelo ne ayakaka ya teme na be, kaoto nwenya.¹⁹ Bobele, nganga munene aesi ya tuna Yesu pho ya baekosi bee na pho ya mateya maateyaka yo.²⁰ Yesu, yokye: Nawoko o pha, pho ya moto munso. Nateyaka o mangambi ma makyita, na o Tempelo, elele ekyeangane Bayuda banso. Sikaka wo mi ibombo.²¹ Pho ya'ye kontune? Tuna baanzokaka, baeimole maphoo maabawolekye nga. Baebe yaawoko nga nabolaa.²² Wabuya Yesu babona, monomo na bakyengyesi, owabaka phenephe ne, aesi ya mowanda engyete, yokye: Mena bokobuyisa we nganga o munene?²³ Yesu, yokye: Bo nawo na bobbe, onzimole, ka bo nawo na bola, iwe konvande pho ya'ye?²⁴ Bobele, Ana amba ya motoma, nde na mana maphanga oka Kayafa, nganga munene.²⁵ Simo Petelo ataka ba atemi, kaoto nwenya. Baesi ya motuna, bekye: toli moekosi wa moto me? Petelo aanga, yokye: Phe, sili moekosi we.²⁶ Monomo na baombo ba nganga o munene, owabaka nwana nyango na moto owaengyekye Petelo itoo, amba wo ne, yokye: Siikaka ewene na we na nee o ibala?²⁷ Petelo akuli angana. Sakoko, soo yamba ya tongo.²⁸ Na munkukutu, baesi ya mana na Yesu oka Kayafa. Bakye ne oka Pilata. Kasi bakambi ba Bayuda tebaikaka nyolo o ingambi se, obotshe bee saoto ekyila ya bee pho baze eyenga ya Ilekana.²⁹ Yango mena, Pilata akyekye batuna o ibanda, yokye: Lowo ye loosongyele bee moto oyo?³⁰ Bekye: Bo tabakyi moto mobe, nde toloyakyi ya eyikyela yo.³¹ Pilata, yokye: Kasi beee omokpe, omotenele bolombe, bookowo mobeko nwa bee. Bayuda bamba ya mobuyisa bekye: Banga mampenza tolokoki iphe moto etumbu ya iwa.³² Lowo lolo lokokyee ewole ya Yesu, eyawoko yo pho ya iteya ndengye ya iwa sa mowa yo.³³ Bobele, Pilata amba ya nyolo o ingambi. Abangyi Yesu, amba wo ne yokye: Iwe, oli mokonzi nwa Bayuda?³⁴ Yesu amba ya mobuyisa yokye: Kowo babona pho oumunye we mampenza, nde basuu baeyimosi ya nga?³⁵ Pilata, yokye: Ombuye Moyuda nde bo? Bato ba mokyisi nwawe mampenza, banganga banene baeyambye oka nga! Okyesi lowo ye?³⁶ Yesu amba ya buya yokye: Bokonzi pha nga teboli pha mokyisi mumu. Bo bokonzi phanga bo bobakyi pha mokyisis mumu, baakanga nde banwanesi ebasi pho nga sa kaa o maboko ma Bayuda. Kasi bokonzi pha nga, inwanwa eye, teboli pha wawa.³⁷ Pilata amba wo ne yokye: Oli nde mokonzi? Yesu amba mobuyisa yokye: Ewo nde we obokye nali mokonzi. Nabotama emba naya o mokyisi pho ya iya imola maphoo maa phelele. Moto munso oli na maphoo ma phele kaokye nwesi nwanga.³⁸ Pilata amba ya wo ne yokye: Maphoo ma phele eli ye? Waatuna Pilata babona, amba kula kyende benga Bayuda o nze, amba wo na bee yokye: Pho yanga, sikyi mozwa na lowoo lonolo loobe.³⁹ Kasi bo wamele bee obotshe mbula na mbula naekandolele moto wa boloko monomo pho abutwe oka ye, imbele size bee eyenga ya Ilekana, kozinge obotshe naekandolele mokonzi wa Bayuda?⁴⁰ Bamba ya butwa iyanwana bekye: Mona phe, nde Balaba! Nzuka Balaba me abaka mobomi na moihi.

Chapter 19

¹ Bobele, Pilata amba ya na Yesu obokye bamobinde phimbo. ² Batuluku, bamba ya tonga eboko, ekyelate bakonzi, na milo. Bamba na molasa yango o moto. Bamba kula na molasa munkoto nwa mangola. ³ Bamba ya susinya phenephe ne bambe wo bekye: We mona, mokonzi nwa Bayuda! Bamba butwa na imowanda bingyete. ⁴ Pilata amba kula tokolo o ibanda, amba ya wo na Bayuda yokye: Kyeka, naetokolele yo o ibanda, ombe eba obotshe sikyi zwa nono lowoo lonolo loobe oka ye. ⁵ Yesu amba ya tokolo o ibanda, alati eboko ekyelate bakonzi etongyi bee na milo na munkoto nwa mangola. Pilataa amba ya wo na bee yokye: Kyeka moto me! ⁶ Kasi waamowene banganga banene na bato ba bee bamba butwa iyanwana bekye: omobakye o ekulusu! Omobakye o ekulusu! Pilata amba wo na be yokye: Omokpe, omobakye o ekulusu bee mampenza, pho ya nga, sikyi mozwa nono na lowo loobe. ⁷ Bayuda bamba mobuyisa bekye: Toli na mobeko monomo, emba pho ya mobeko me, asengyesi iwa pho amibuye Nwana wa Nwaphongo! ⁸ Waoka Pilata babona, akulaka ila na boiky. ⁹ Amba kula nyolo o ingambi, amba ya tuna Yesu, yokye: oli wa bi? Kasi Yesu taika mobuyisa nono eyano. ¹⁰ Bobele, Pilata amba ya wo ne yokye: Kole iwole nga! Toebe obotshe nali na bokonzi na pha iekandola na iebaka o ekulusu? ¹¹ Kasi Yesu amba mobuyisa: Tokokakyi iba na bokonzi mi nga bo tephautaka o ikolo, emba yango mena oonzambye oka ya we, ali na isumu sinene. ¹² Waoka Pilata babona, alukaka malondo ma ibikya Yesu. Bayuda baesi ya anwana, bekye: Bo obikye moto mona, toli nwebi na Moangyesi munene, Kaisala. Moto okomibuya mokonzi na ndengye ye mampenza, mena owa ilanga na Kaisala. ¹³ Bobele Pilata aesi ya tokolo Yesu o ibanda. Yo akye zala o elele ekyebangye bee Mokpengba pho ya itena bolombe. O munoko nwa Bayuda, elele me, baebangye Gabata. ¹⁴ Yabaka mokolo monomo o boo pha eyenga ya Ilekana, imbele sikome bunya imoto. Pilata aesi ya wo na Bayuda, yokye: Kyeka, mokonzi nwa bee! ¹⁵ Baesi ya anwana, bekye: Awe! Awe! Omoingya o ekulusu! Pilata, yokye: Naingya mokonzi nwa bee o ekulusu? Bakambi ba bBanganga, bekye: Banga, tololi na mokonzi mosuu, toebe nde Kaisala, suka. ¹⁶ Bobele, Pilata amba ya ambya Yesu obotshe bamoingya o ekulusu. Inwanwa eye, bakuli yaakya Yesu. ¹⁷ Yesu aesi ya nyanya ekulusu yo mampenza, aikyi mokyisi mamuna, nono o elele ekye bangye be: Engyengyele ya moto (o munoko nwa Bayuda bekye: Gologota). ¹⁸ Wamo, baesi ya ingya Yesu o ekulusu. Baingye na bato basuu babale o bikulusu, ona bi boloo, ona bi bowee, Yesu waa nte. ¹⁹ Pilata aesi ya wo obotshe bakome mokanda, bamobakye o ikolo sa ekulusu ya Yesu. Mokanda me mowo bobo: Yesu, moto wa Nazalet, mokonzi nwa Bayuda. ²⁰ Bayuda baikye batangaka mokanda me, pho elele eya ingyaka bee Yesu o ekulusu, yabaka phenephe na mokyisi. Bakomaka mokanda me na noko iyato iye: Munoko nwa Babele, nwa Baloma, nwa Baela. ²¹

Bobe, bakambi ba banganga bakye wo na Pilata, bekye: Manya bokomi we wekye: Mokonzi nwa Bayuda, kasi buya obotshe: Moto me awoo yokye: Nali mokonzi nwa Bayuda.²² Pilata, yokye: Boumbo nga koma, waikale nde bookomi nga.²³ Waingya batuluku Yesu o ekulusu, batuluku me baesi ya kpa bitobu be, babikabi na maalo mane, tuluku na tuluku na se iyalo. Bakpe na munkoto nwe, nwabaka sa bobambele, bamotonga botongyi tata o ikolo nono onse.²⁴ Bekye: Banga sa mokakola. Tomaa zekye, moto owa moza, kamokpe. Eli nde bombo pho lowo, laakoma bee o buku pha Nwaphongo lolo, lokoye: Bakabi bitobu banga onte ya be, bamaalesi munkoto nwa nga zekye. Batuluku me bakyelaka nde bombo.²⁵ Maliya, nyango wa Yesu, yo na nwana nyango wa nwanwasi, na Maliya nwanwasi wa Keleopasi, na Maliya owa Magadala, batemekye bee banso phenphe na ekulusu eyaka Yesu.²⁶ Waawene Yesu nyango, na moekosi owaloboko yo zinga, atemi phenphe na nyango, aesi ya wo na nyango, yokye: Mama, mena eli nwana wa we.²⁷ Awo na moekosi me, yokye: Mena eli nyongo. Nde sina imbele me, moekosi me aesi ya kpa nyango o ingambi se.²⁸ Nsima ya maphoo mamana, bo waebaka Yesu obotshe etoma ye yuumbo, aesi ya wa, pho ya ikokya maphoo maakoma bee o buku, yokye: Naokyi phowa ya maa.²⁹ Kpala yonoyo yabaka wamo, yatondaka na maleku ma ngaa. Baesi ya kpa inyuka, basinyinye o maleku me, basiphakye i nwana nwete, basiongyise Yesu o munoko.³⁰ Waanyunya yo maleku me, yokye: Etoma yanga yumbo. Amba ya nyokya moto, asengo.³¹ Yabaka nkolo ya mosala itano, bakambi ba Bayuda tebaikaka zinga obotshe bato baikale o ekulusu nono mokolo moeme be. Mokolo me nwabaka na ntina enene pho nwalongobanaka na eyenga ya Ilelana. Bobele, baesi yaaky wo na Pilata obotshe batene bato me mpee ya makolo, bambe bamanya.³² Pilata aesi ya toma batuluku, bakye tena mpee ya makolo ma bato babale, baaingyaka bee na Yesu molongo o bikulusu.³³ Wakoma bee oka Yesu, bawenekye obotshe ambo wa. Yango mena, tebaikaka motena mpee yaa makolo.³⁴ Monomo na batuluku aesi ya mumaa ikongo o mobanzi. Bobele, na malongo na maa maesi ya tokolo.³⁵ Moto okoeimole maphoo mamana, amawenekye, maphoo me mali phele. Amaimolaka na obotshe na be, oanole me. Kaebe obotshe kawo phele.³⁶ Lowo lalona lalekana pho lowoo laakoma bee o Buku pha Nwaphongo lolo, lokokye: Ete baamotene nono mumpree monomo.³⁷ Lowo loyoko laakoma bee lokule wo obotshe: bamokyeka yo uumbo bee maa.³⁸ Inwanwa eye, moto monomo na nkombo Yosefi, aesi ya onga Pilata, obotshe akpe ndemba ya Yesu. Yosefi, mokyisi nwe Alimataya, abaka moekosi nwa Yesu. Taikaka miebinya pho abaka kaile Bayuda. Pilata aesi ya anola. Bobele, Yosefi aesi ya kye kpa ndemba ya Yesu.³⁹ Nikodeme, owakyeke phanza oka Yesu waamokolo mamuna, abaka ne, yo na Yosefi. Bobele, aesi na ne yaakyla bee na phoo na makyiky ma nwete. Yabaka na bozito pha bakilo mako maato.⁴⁰ Baesi ya kpa ndemba ya Yesu, bee banso babale. Baezingyi na bitato, bakyesi na mee me o motema. Mena eli bo wamelekye Bayuda ikunda bato.⁴¹ O elele eyaingyaka bee Yesu, ibala sonoso sa ndemo sabaka wamo. O motema nwa ibala me, mooto monomo monyakune nwabaka omo, naino tebamokundi moto.⁴² Yabaka mokolo monomo obo pha mokolo moeme Bayuda. Yango mena, bamba ya kunda Yesu, pho ilita me sabaka phenephe.

Chapter 20

¹ Mokolo nwa eyenga waa moyelo, Maliya Magadala aesi ya kye o mooto. Waakoma yo omo, aweni bamanye ibanga saazibaka bee o munoko nwa mooto.² Bobele, aesi ya kyilingana, akye zwa Simo Petelo na moekosi oyoko, owabaka Yesu kazingye: Aesi ya wo na be, yokye: Bakye manya Nkolo o mooto, teloebi mbale ekye bee molangya.³ Petelo na moekosi me mona, baesi ya mana, bakye o mooto.⁴ Baesi ya kyilingana, bee banso babale. Ka moekosi me mona alekyi Petelo na mbangu, akye koma o mooto, moto owa obo.⁵ Aesi ya nongyemele, aweni bitato ba malekani bilangyi o nse, nzuka yo taikaka nyolo omo.⁶ Emba Simo Petelo owa mobengaka o nsima, ne aesi ya koma. Aesi ya nyolo o mooto aweni ne bitato ba malekani bilangyi o nse,⁷ na malekani mazingami, malangyi mbale, bitato bango mbale.⁸ Bobele, moekosi me owakomaka o mooto moto owa bo, ne aesi ya nyolo omo. Aweni nde bombo, amba yaanola obotshe Yesu akundoo.⁹ Nabo babona, baekosi tebatata kaebe makomi maawo obotshe Yesu amokula kundwa onte ya bawe.¹⁰ Emba baekosi me babale baabana bamba ya butwa oka be.¹¹ Imbele me, Maliya atemekye imbale ya mooto, kalele. Wabaka yo kalele, aesi ya nongyemele o mooto.¹² Aweni baanze babale, balati bitobu ba mpembe, bazasi waalangyaka bee ndemba ya Yesu, ona bi moto, oyoko bi makolo.¹³ Baanze me baesi ya motuna, bekye: Mama, kolele ye? Yokye: Nalele pho bamanye Nkolo yanga o mooto. Siebi na mbale ewaa ekye bee molangya.¹⁴ baka yo kawo babona, bobuyakye yo miyo o nsima, aweni Yesu, atemi. Ka yo taikaka eba obotshe mena Yesu.¹⁵ Yesu aesi ya motuna, yokye: Mana, kolele ye? Kolukye nza? Maliya abuyaka obotshe kyewo ne nde moto okokyele etoma o ibale me saabaka mooto. Maliya yokye: Tata, bo we moto oomumanye, onteya mbale ekye we molangya, Nakye mokpa.¹⁶ Yesu yokye: Maliya! Maliya aesi ya buya miyo mbale eli Yesu. Aesi ya wo ne na munoko nwa Baebale, yokye: Raboni, kyewo obotshe: Moteye.¹⁷ Yesu aesi ya wo ne yokye: Sa phila pho nali sataa kyende oka Tata. Kasi, okye imola bebi na nga obotshe nga Yesu, nabutwe oka Tata Nwaphongo, ne ooli Ango wa be, na Nwaphongo wa be.¹⁸ Bobele, Maliya Magadala, aesi ya kye, akye imola baekosi yokye: Naweni Nkolo! Amba na baimola maphoo mawoko Yesu ne.¹⁹ Mokolo me nwa eyenga, wankokolo, baekosi baanganaka o ingambi sonoso bazibi bizibele, pho bailaka Bayuda. Yesu aesi ya phunzwa, atemi onte ya be, yokye: Bose bobe na bee!²⁰ Waunva yo iwo babona, aesi ya teya baekosi matandala me na mobanzi nwe. Wawenekye bee Yesu, babutwaka isamba.²¹ Yesu amba kula ya bawole, yokye: Bose bobee na bee! Na nga naetome o mokyisi, bo wantoma Tata.²² Nsima, amba ya baulala muwe, yokye: Naephe Bolobo Bosantu!²³ Bo olimbise moto na bobe bookyesi yo, Nwaphongo ne amoolimbisa. Bo tolimbise moto na bobe bokyesi yo, Nwaphongo ne, etamolimbisa.²⁴ Nzuka wabatokolelekye Yesu, monomo na baekosi, na nkombo Toma okobangye bee Nwana owa Zaa tabaka na bee wamo.²⁵ Bobele, bebi ne, baekosi, baesi ya wo ne, bekye: Towneni Nkolo. Kasi yo, yokye: Bo siweni biusa bia basete o matandala me,

sibitase na nwee, na bo sitase uusa eya mobanzi nwe na na itandala sanga, esianole.²⁶ Nsima ya poso yonoyo, baekosi bakulaka angana o ingambi, Toma ne abaka na bee wamo. Bazibi bizibele, kasi Yesu akuli batokolele. Atesi onte ya be. Yokye: Bose bobe na bee!²⁷ Yesu amba ya wo na Toma, yokye: Elola nwe nwawe oni, okyeye matandala ma nga, osusinya na itandala sa we, otasa mobanzi nwa nga. La kula ika ziiko, anola nde to!²⁸ Toma, yokye: Nkolo ya nga na Nwaphongo wa nga!²⁹ Yesu, yokye: Oanosi pho oonveni we? Bato baanzanole, mena sataanvene, bee bali bato ba nkyisa!³⁰ Yesu akulaka kyela bilekyesako bisuu biikye o miyo ma baekosi be, biite baika koma bee o Buku bobo.³¹ Kasi maphoo maakoma be, bamakoma pho bee oanole obokye Yesu ali Masiya, Nwana wa Nwaphongo, na obotshe, okomoanole, azwe bomoo,

Chapter 21

¹ Nsima ya nkolo, Yesu akulaka kye tokolele baekosi bee o mokukulu nwa maa ma Tiberiade. Yabaka bobo:² Simo Petelo, na Toma okobangye be, Nwana owa Zaa, na Natanaele moto wa mokyisi nwa Kana o Galileya, na bana ba bampele ba Zebede, na baekosi baayoko ba Yesu, babaka na be.³ Simo Petelo aesi ya wo na bebi ne, yokye: Nakye lobo. Be, bekye: Na banga, tokye na we. Bobele, baesi ya kye kpela o vato, babuto ikye miolo. Baosi mokolo mokolo, sa zwa ekpele.⁴ Waa limbi limbi, Yesu aesi ya teme o mokukulu nwa maa. Mena baekosi sa eba obotshe eli yo.⁵ Yesu aesi ya wo na be, yokye: Banzenga, ozwe nwana ekpele? Bee, bekye: Phe.⁶ Iyo, yokye: Vaka bondendi mbale ya vato eya boloo, wamozwa. Bobele, baesi ya vaka mbale me. Tebakulaka koka ibenda bondendi pho phatondaka na swe bobo nono owo.⁷ Moekosi owabaka Yesu kazingye, aesi ya wo na Petelo, yokye: Mena, eli Nkolo, Petelo amanyaka etobu pho ya ivaka bondendi. Waoka yo obotshe mena eli Nkolo, aesi ya lata etobu me. Amba ya mivaka o maa.⁸ Bebi ne baesi ya kye na bona vato. Babuto iongo bondendi me, botondi na swe. Baikalaka na mokukulu phenephe matambe mukama.⁹ Waabwa bee o mokukulu, baesi ya wene nwenya wamo, batumbi swe i nwango, na mapa malangyi.¹⁰ Yesu aesi ya wo na be, yokye: Yaka na swe mii zwe be.¹¹ Simo Petelo aesi ya kye kpela o vato. Aesi ya abola bondendi, botondi na swe inene na iinene, munkama monomo mbuka makoo matano na iyato. Na bo watondaka bondendi me na swe nzikye babona, tephakaka kakwa.¹² Yesu, yokye: Bee, yaka, ya ze. Moekosi nono monomo taikaka meka imotuna obotshe: Iwe oli nza? pho baebaka obotshe eli yo Nkolo!¹³ Bobele, Yesu aesi ya susinya waali be. Abuto ibakabela mapa me mamana na swe me mena.¹⁴ Eye, eli mbala eya iyato eyakulaka Yesu tokolele baekosi be, wakundwa yo.¹⁵ Waunva bee iza, Yesu amba ya tuna Simo Petelo, yokye: Simo, nwana wa Yoane, oli nwebi na nga ileka bebi baba. Iyo, yokye: Nkolo, koebe obotshe nali ekamba yawe. Yesu yokye: Obabanzakye bana ba mampate manga.¹⁶ akuli motuna mbala eya ibale, yokye: Simo, nwana wa Yoane, oli nwebi nanga? Iyo, yokye: Iyo, Nkolo, koebe obokye nali ekamba ya we. Obanzakye mampate ma nga.¹⁷ Akuli ya motuna mbala eya iyato, yokye: Simo, nwana wa Yoane, oli ekamba ya nga? Waamotuna Yesu mbala eya iyato, obotshe oli ekamba ya nga, Petelo amiokaka ngongo. Amba ya mobuyisa, yokye: Nkolo, koebe pho inso, koebe obotshe nali ekamba ya we! Yesu, yokye: Obanzakye mampate manga.¹⁸ Naewole nde phele: Wabaka we nwengye, we mampenza wabaka komilasa mokaba, wakyekye mbale enso ezingye we. Kasi wamobuywa we munganga, wamotandola maboko ma we, emba moto mosuuamoelasa mokaba. Emba amokye nawe mbale ewaa, eteyikiyi we zinga.¹⁹ Awoko mapho mamana obotshe aimole bo wamowa Petelo, na bo wamoweninya yo nkemo ya Nwaphongo. Bobele, Yesu yokye: Imbengye!²⁰ Petelo aesi ya buya miyo o nsima, aweni moekosi, owabaka Yesu kazingye, kaya babenga. Eli yo moekosi owakoloko na Yesu mi itoo, wazaka be, yokye: Nkolo, moto me, owamoeyungya, nza?²¹ Bobele, Petelo waamowene yo, aesi ya tuna Yesu, yokye: Kayo, Nkolo, lowoo ye laamokomela?²² Yesu, yokye: Bo nazingye obotshe ataa ba o mokyisi nono mokolo mowaa, nwamoya nga, lowo me lokyekyi we? Kasi we, imbengye!²³ Bobele, Simo yeesi nyangwa onte ya bebi obotshe moekosi me mona, etawe. Nzuka Yesu taikaka wo na Petelo bomo babona. Awoko nde ne, yokye: Bo na zingyi obotshe abe o mokyisi nono mokolo mowaa nwamoya nga, lowo me lokyekyi we?²⁴ Eli moekosi me mona, oolimosi maphoo me mamana. Amakoma o Buku bobo. Toebe na obotshe maphoo, maalimosi yo mali phele.²⁵ Yesu akulaka kyela maphoo masuu maikye. Bobamakomaka lowoo lonolo na lonolo o Buku, naumunya obotshe mokyisi mobimba nde te mokokakyi pho ya ibomba babuku baunvaka bee koma.

Acts

Chapter 1

¹ O Teofilo, en'okand'onami bonoki'oso ntengaki baoyi bahatu banaki Yesu omatsaka likamba, ko banaki'nd'omatsaka lilaka,² yengoko bin'oho bonoki ende otomaka bikima lotomo la bolimo bon'olotsi, nko bikima biniki'nd'osonaka, nko ena mbus'eho ailelaki.³ Ko ayotumaki endamene eneyal'iyi la ndembi bike kum'ayaike ena mbusa ena bino binande bin'ewedi; ko aenyaki aneyal'iyi bekolo ntuk'inei, ko amasumola baoyi bana lifoka lina Yakomba. Ko eneki'nd'osolonganaka l'iyi, amasumola, batumake ena Yelusalema, ko ate, bolengedya esemba ena bafango, yok'onok'in'ookaka eneyal'emi;⁵ lacina Yoane ainaki'ato en'asi solosolo, koko ino bonginama la bolimo bon'olotsi, kuma bina betasile bike.⁶ Koko enek'iy'osolonganaka, bamufola, iy'ate, Nkolo, ongucisa nde lifoka enayali Yisalaele isanga?⁷ Amakutwela, ate, Efakoli l'ino lacina beye bisike la bilanga biniki bafango oilaka ena lifoka linandamene.⁸ Ohonde enengi bolimo bonolotsi oya eneyalino, bongotamba mpamba, ko bongoyalama temoins inami ena Yelusalema, l'enenyangha bena Yudea la Samalia endotu, ko l'ena nsimbo mene ina loko.⁹ Ko eneki'nd'otendaka yok'osamb'oho, ailedyama kum'iyi

bayolende; ko lilo limoumola en'aiso'aniyo. ¹⁰ Enilel'ende, ko enalend'iyo ena loola ta, lenda, bato'afe baemala l'iyo la bisenda bina telele; ¹¹ Ko iyo baila iyaete, ino bato, baise Ngalilaya, bemali yok'one, ko boyalende ena loola ta lacina nai? Yesu one onumolamaka ena ntoto enino ko aotambamaka ena loola, anguta lakina nk'eyok'onok'in'oenak'ende kum'ayacu ena loola. Ko iyo baocika lingondji lina Bilaya, linaliyali mbolimboli la Yelusalema, yoka bokita bona Sabata kei, ko bautua ena Yelusalema. ¹² Ko eneki'nd'otendaka yok'osamb'oho, ailedyama kum'iyo bayolende; ko lilo limoumola en'aiso'aniyo. Enilel'ende, ko enalend'iyo ena loola ta, lenda, bato'afe baemala l'iyo la bisenda bina telele; ¹³ Ko iyo baila iyaete, ino bato, baise Ngalilaya, bemali yok'one, ko boyalende ena loola ta lacina nai? Yesu one onumolamaka ena ntoto enino ko aotambamaka ena loola, anguta lakina nk'eyok'onok'in'oenak'ende kum'ayacu ena loola. ¹⁴ Ko iyo baocika lingondji lina Bilaya, linaliyali mbolimboli la Yelusalema, yoka bokita bona Sabata kei, ko bautua ena Yelusalema. ¹⁵ Ko eneki'nd'otendaka yok'osamb'oho, ailedyama kum'iyo bayolende; ko lilo limoumola en'aiso'aniyo. Enilel'ende, ko enalend'iyo ena loola ta, lenda, bato'afe baemala l'iyo la bisenda bina telele; Ko iyo baila iyaete, ino bato, baise Ngalilaya, bemali yok'one, ko boyalende ena loola ta lacina nai? Yesu one onumolamaka ena ntoto enino ko aotambamaka ena loola, anguta lakina nk'eyok'onok'in'oenak'ende kum'ayacu ena loola. ¹⁶ Ko iyo baocika lingondji lina Bilaya, linaliyali mbolimboli la Yelusalema, yoka bokita bona Sabata kei, ko bautua ena Yelusalema. ¹⁷ Ko eneki'nd'otendaka yok'osamb'oho, ailedyama kum'iyo bayolende; ko lilo limoumola en'aiso'aniyo. Enilel'ende, ko enalend'iyo ena loola ta, lenda, bato'afe baemala l'iyo la bisenda bina telele; ¹⁸ Ko iyo baila iyaete, ino bato, baise Ngalilaya, bemali yok'one, ko boyalende ena loola ta lacina nai? Yesu one onumolamaka ena ntoto enino ko aotambamaka ena loola, anguta lakina nk'eyok'onok'in'oenak'ende kum'ayacu ena loola. ¹⁹ Ko iyo baocika lingondji lina Bilaya, linaliyali mbolimboli la Yelusalema, yoka bokita bona Sabata kei, ko bautua ena Yelusalema. ²⁰ Ko eneki'nd'otendaka yok'osamb'oho, ailedyama kum'iyo bayolende; ko lilo limoumola en'aiso'aniyo. Enilel'ende, ko enalend'iyo ena loola ta, lenda, bato'afe baemala l'iyo la bisenda bina telele; Ko iyo baila iyaete, ino bato, baise Ngalilaya, bemali yok'one, ko boyalende ena loola ta lacina nai? Yesu one onumolamaka ena ntoto enino ko aotambamaka ena loola, anguta lakina nk'eyok'onok'in'oenak'ende kum'ayacu ena loola. Ko iyo baocika lingondji lina Bilaya, linaliyali mbolimboli la Yelusalema, yoka bokita bona Sabata kei, ko bautua ena Yelusalema. ²¹ Ko eneki'nd'otendaka yok'osamb'oho, ailedyama kum'iyo bayolende; ko lilo limoumola en'aiso'aniyo. Enilel'ende, ko enalend'iyo ena loola ta, lenda, bato'afe baemala l'iyo la bisenda bina telele; ²² Ko iyo baila iyaete, ino bato, baise Ngalilaya, bemali yok'one, ko boyalende ena loola ta lacina nai? Yesu one onumolamaka ena ntoto enino ko aotambamaka ena loola, anguta lakina nk'eyok'onok'in'oenak'ende kum'ayacu ena loola. ²³ Ko iyo baocika lingondji lina Bilaya, linaliyali mbolimboli la Yelusalema, yoka bokita bona Sabata kei, ko bautua ena Yelusalema. ²⁴ Ko eneki'nd'otendaka yok'osamb'oho, ailedyama kum'iyo bayolende; ko lilo limoumola en'aiso'aniyo. Enilel'ende, ko enalend'iyo ena loola ta, lenda, bato'afe baemala l'iyo la bisenda bina telele; ²⁵ Ko iyo baila iyaete, ino bato, baise Ngalilaya, bemali yok'one, ko boyalende ena loola ta lacina nai? Yesu one onumolamaka ena ntoto enino ko aotambamaka ena loola, anguta lakina nk'eyok'onok'in'oenak'ende kum'ayacu ena loola. ²⁶ Ko iyo baocika lingondji lina Bilaya, linaliyali mbolimboli la Yelusalema, yoka bokita bona Sabata kei, ko bautua ena Yelusalema.

Chapter 2

¹ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. ² Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. ³ Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyo, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo. ⁴ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposo ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki. ⁵ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. ⁶ Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyo, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo. ⁷ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposo ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki. ⁸ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. ⁹ Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. ¹⁰ Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyo, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo. ¹¹ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposo ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki. ¹² Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. ¹³ Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyo, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo. Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposo ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki. ¹⁴ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyo, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo. ¹⁵ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposo ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki. ¹⁶ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka

lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyoyi, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo.¹⁷ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposho ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki.¹⁸ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyoyi, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo.¹⁹ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposho ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki.²⁰ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyoyi, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo.²¹ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposho ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki.²² Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho.²³ Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyoyi, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo.²⁴ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposho ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki.²⁵ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyoyi, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo.²⁶ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposho ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki.²⁷ Ko eneki bina bona ntuk'itano oyelaka, baosolongana nk'iyatu en'edye emoko. Koko kaimo lolingo loyaki ena loola yoka lofongo lona lokolo mene, ko botumba bohutu bonok'iy'okisak'ase bolola la loho. Ko ndemi ineyakambwana iniyaaki yoka nkoi, yenza eneyal'iyoyi, ko lolemi lona nkoi lomotama eneyali boto l'oto'oniyo.²⁸ Ko iyatu baolola la bolimo bon'olotsi, ko baomatsa litenda la mposho ikina, yok'onoki bolimo oafak'etendelo. en'esik'eho ba Yuda bamoi bayaaki ena Yelusalema, banakumyaki Yakomba, ko banayaki.²⁹ Bifili, ena likambo lina engambe eka Dawidi, ekoli lacina nkoofody'oka awaki, ko akunjumaki, ko nketa enande eyali l'iso nko le bon'in'one.³⁰ Ende ayaaki bosumoli, ko aeyaki'oka Yakomba aosembyaki esemba, noka, eneyali ban'anande omoi angokisase en'ieko ina lifoka linande,³¹ eneki'nd'oeyaka yok'oho. atendaki yoi litutuma lacin'en'eetwelo ena Masiya en'ewedi, ate, Ende atacikala ena Adese,ko yonge linande liten'otuka tu. Yakomba amoletola Yesu en'eweli, ko isatu tomoyalama temoins ina yoi liho. koko eneki'nd'oiledyamaka en'ili bona likasa lina Yakomba y'ome, ko eneki'nd'otambaka esemba ena bolimo bon'oloci eneyali bafango, amutel'one bonen'ino ko bonok'ino isanga.³² Bifili, ena likambo lina engambe eka Dawidi, ekoli lacina nkoofody'oka awaki, ko akunjumaki, ko nketa enande eyali l'iso nko le bon'in'one. Ende ayaaki bosumoli, ko aeyaki'oka Yakomba aosembyaki esemba, noka, eneyali ban'anande omoi angokisase en'ieko ina lifoka linande, eneki'nd'oeyaka yok'oho. atendaki yoi litutuma lacin'en'eetwelo ena Masiya en'ewedi, ate, Ende atacikala ena Adese,ko yonge linande liten'otuka tu.³⁴ Bifili, ena likambo lina engambe eka Dawidi, ekoli lacina nkoofody'oka awaki, ko akunjumaki, ko nketa enande eyali l'iso nko le bon'in'one. Ende ayaaki bosumoli, ko aeyaki'oka Yakomba aosembyaki esemba, noka, eneyali ban'anande omoi angokisase en'ieko ina lifoka linande,³⁵ eneki'nd'oeyaka yok'oho. atendaki yoi litutuma lacin'en'eetwelo ena Masiya en'ewedi, ate, Ende atacikala ena Adese,ko yonge linande liten'otuka tu.³⁷ ³⁸ eneki'nd'oeyaka yok'oho. atendaki yoi litutuma lacin'en'eetwelo ena Masiya en'ewedi, ate, Ende atacikala ena Adese,ko yonge linande liten'otuka tu.⁴⁰ Bifili, ena likambo lina engambe eka Dawidi, ekoli lacina nkoofody'oka awaki, ko akunjumaki, ko nketa enande eyali l'iso nko le bon'in'one. Ende ayaaki bosumoli, ko aeyaki'oka Yakomba aosembyaki esemba, noka, eneyali ban'anande omoi angokisase en'ieko ina lifoka linande,⁴¹ eneki'nd'oeyaka yok'oho. atendaki yoi litutuma lacin'en'eetwelo ena Masiya en'ewedi, ate, Ende atacikala ena Adese,ko yonge linande liten'otuka tu.⁴³ Bifili, ena likambo lina engambe eka Dawidi, ekoli lacina nkoofody'oka awaki, ko akunjumaki, ko nketa enande eyali l'iso nko le bon'in'one. Ende ayaaki bosumoli, ko aeyaki'oka Yakomba aosembyaki esemba, noka, eneyali ban'anande omoi angokisase en'ieko ina lifoka linande,⁴⁶ Bifili, ena likambo lina engambe eka Dawidi, ekoli lacina nkoofody'oka awaki, ko akunjumaki, ko nketa enande eyali l'iso nko le bon'in'one. Ende ayaaki bosumoli, ko aeyaki'oka Yakomba aosembyaki esemba, noka, eneyali ban'anande omoi angokisase en'ieko ina lifoka linande,⁴⁷ eneki'nd'oeyaka yok'oho. atendaki yoi litutuma lacin'en'eetwelo ena Masiya en'ewedi, ate, Ende atacikala ena Adese,ko yonge linande liten'otuka tu. Yakomba amoletola Yesu en'eweli, ko isatu tomoyalama temoins ina yoi liho. koko eneki'nd'oiledyamaka en'ili bona likasa lina Yakomba y'ome, ko eneki'nd'otambaka esemba ena bolimo bon'oloci eneyali bafango, amutel'one bonen'ino ko bonok'ino isanga.

Chapter 3

¹ Ko Petelo la Yoane baocoa en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba.² Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei.³ Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko ailla, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina

akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy. ⁴ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ⁵ Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. ⁶ Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy⁸ ⁷ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ⁸ Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ⁹ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. ¹⁰ Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ¹¹ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ¹² Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ¹³ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. ¹⁴ Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ¹⁵ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ¹⁶ Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ¹⁷ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ¹⁸ Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ¹⁹ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ²⁰ Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ²¹ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ²² Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. ²³ Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy ²⁴ Ko Petelo la Yoane baocoo en'otumba bona Yakomba en'esike ena boondo, nk'ena trois heures. Nk'esik'eho boto'omoi aotolama meho, onoyaaki etumbe nk'en'otema bona nyango enande,onok'iy'otolaka bina l'ina, ko baoambyaki bina l'ina en'ofolo bon'otumba bona Yakomba. ²⁵ Ende, enem'end'oena Petelo la Yoane basokotua en'otumba bona Yakomba, amalomba nganji en'isei. ²⁶ Petelo amolenda la baiso ta, ende la Yoane, ko aila, ate, otolend'iso. ende amalofamela, lacina akanelaki'oka angotamb'iyema eneyal'iyoy

Chapter 4

¹ Nk'enem'iy'otenda l'ato, nkanga ina Yakomba la capitaine en'otumba bona Yakomba la basadoke baoy'eneyal'iyoy, ² ko baolemwa lacin'oka bayalake bato ko bail'oka la Yesu eetwelo en'ato en'ewedi eyali. Bamaunda, ko bamaekela en'otumba bon'enyolo yengoko bina bona loi, lacina eyaaki yok'esike ena likolo. ³ koko bike'oniyo banokaki yoi bimediyaki, ko botuya bona mpame boyalame yoka nkoto itano. ⁴ koko en'ina bona loi, bato'aniyo ban'afoka, la bingambe, la batengi ban'ekanda, baosolongana ena Yeluselema. ⁵ Nk'enem'iy'otenda l'ato, nkanga ina Yakomba la capitaine en'otumba bona Yakomba la basadoke baoy'eneyal'iyoy, ko baolemwa lacin'oka bayalake bato ko bail'oka la Yesu eetwelo en'ato en'ewedi eyali. Bamaunda, ko bamaekela en'otumba bon'enyolo yengoko bina bona loi, lacina eyaaki yok'esike ena likolo. ⁶ koko bike'oniyo banokaki yoi bimediyaki, ko botuya bona mpame boyalame yoka nkoto itano. ⁷ koko en'ina bona loi, bato'aniyo ban'afoka, la bingambe, la batengi ban'ekanda, baosolongana ena Yeluselema. ⁸ Nk'enem'iy'otenda l'ato, nkanga ina Yakomba la capitaine en'otumba bona Yakomba la basadoke baoy'eneyal'iyoy, ko baolemwa lacin'oka bayalake bato ko bail'oka la Yesu eetwelo en'ato en'ewedi eyali. Bamaunda, ko bamaekela en'otumba bon'enyolo yengoko bina bona loi, lacina eyaaki yok'esike ena likolo. ⁹ koko bike'oniyo banokaki yoi bimediyaki, ko botuya bona mpame boyalame yoka

nkoto itano.¹⁰ koko en'ina bona loi, bato'aniyo ban'afoka, la bingambe, la batengi ban'ekanda, baosolongana ena Yeluselema.¹¹ Nk'enem'iy'otenda l'ato, nkanga ina Yakomba la capitaine en'otumba bona Yakomba la basadoke baoy'eneyal'iy'o, ko baolemwa lacin'oka bayalake bato ko bail'oka la Yesu eetwelo en'ato en'ewedi eyali. Bamaunda, ko bamaekela en'otumba bon'enyolo yengoko bina bona loi, lacina eyaaki yok'esike ena likolo.¹² koko bike'oniyo banokaki yoi bimediyaki, ko botuya bona mpame boyalame yoka nkoto itano. koko en'ina bona loi, bato'aniyo ban'afoka, la bingambe, la batengi ban'ekanda, baosolongana ena Yeluselema.¹³ Nk'enem'iy'otenda l'ato, nkanga ina Yakomba la capitaine en'otumba bona Yakomba la basadoke baoy'eneyal'iy'o, ko baolemwa lacin'oka bayalake bato ko bail'oka la Yesu eetwelo en'ato en'ewedi eyali. Bamaunda, ko bamaekela en'otumba bon'enyolo yengoko bina bona loi, lacina eyaaki yok'esike ena likolo.¹⁴ koko bike'oniyo banokaki yoi bimediyaki, ko botuya bona mpame boyalame yoka nkoto itano. koko en'ina bona loi, bato'aniyo ban'afoka, la bingambe, la batengi ban'ekanda, baosolongana ena Yeluselema.¹⁵ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko.¹⁶ ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.¹⁷ Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line.¹⁸ Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.¹⁹ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.²⁰ Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.²¹ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.²² Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.²³ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.²⁴ Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line.²⁵ Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.²⁶ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu. Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.²⁷ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.²⁸ Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.²⁹ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.³⁰ Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.³¹ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.³² Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu .³⁴ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.³⁵ Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.³⁶ Koko bamafodya ena likita isisali, lacin'eho batendane ena lokuko. ko baufolana, iy'ate, tongilela bato'ane nai? lacin'oka ekambwa en'ofilo ena lokumo emilama l'iy'o, ko emeyana eneyali bato bahatu banatonga ena Yelusaleme, ko tofan'eanganelo ena yoi liho tu.³⁷ Ohonde lacina yoi liho litongoyela en'osana eneyali bato'a moi, tongaan'iy'o biano, batatendake lakina l'oto'omoko ena lina line. Ko bamaelela, ko bamasumola nko la locili mene, batatendake ko batalakake ena lina lina Yesu tutu.

Chapter 5

¹ Koko boto'omoi, lina linande lika Anania, ende l'ooli'onande oka Safila baotekya lisala; ² koko aofisa etenyi emoi ena francs, kuma booli'onande aeyaki yoi liho fololo, koko aoya l'etenyi ekina, ko aamby'eho en'akaka bana bikima. ³ Petelo aila, ate, Anania, Satana amolunda botem'one lacina ofote bolimo bon'olotsi, ko ofise etenyi ena francs, lacina nai ? ⁴ Kuma lisala liho liyali l'e, litayala nde lineamene ? ko enek'otekyaka liho, litacikala nde nk'ena lifoka lineamene ? oangaki

[illegible]

ofise etenyi ena francs, lacina nai ? Kuma lisala liho liyali l'e, litayala nde lineamene ? ko enek'otekyaka liho, litacikala nde nk'ena lifoka lineamene ? oangaki eango ene en'otem'one lacina nai ? otafot'ato, omofota nko Yakomba. ³⁶ Eneki Anania ookaka baoyi'ane, aokwa ena looko, ko aowa nko tu. ko losomo mene lokwela bato bahatu banokaki yoi liho. ³⁷ Ko befenga baemala, ko bamofuta l'esenda, bamofodya, ko bamokunja. koko bina oetaka yoka ikina heures isaso, booli'onande aotua, kuma ateya yoi linilamaki. ³⁸ Petelo aila, ate, Anania, Satana amolunda botem'one lacina ofote bolimo bon'olotsi, ko ofise etenyi ena francs, lacina nai ? Kuma lisala liho liyali l'e, litayala nde lineamene ? ko enek'otekyaka liho, litacikala nde nk'ena lifoka lineamene ? oangaki eango ene en'otem'one lacina nai ? otafot'ato, omofota nko Yakomba. ³⁹ Eneki Anania ookaka baoyi'ane, aokwa ena looko, ko aowa nko tu. ko losomo mene lokwela bato bahatu banokaki yoi liho. Ko befenga baemala, ko bamofuta l'esenda, bamofodya, ko bamokunja. koko bina oetaka yoka ikina heures isaso, booli'onande aotua, kuma ateya yoi linilamaki. ⁴⁰ Petelo aila, ate, Anania, Satana amolunda botem'one lacina ofote bolimo bon'olotsi, ko ofise etenyi ena francs, lacina nai ? Kuma lisala liho liyali l'e, litayala nde lineamene ? ko enek'otekyaka liho, litacikala nde nk'ena lifoka lineamene ? oangaki eango ene en'otem'one lacina nai ? otafot'ato, omofota nko Yakomba. ⁴¹ Eneki Anania ookaka baoyi'ane, aokwa ena looko, ko aowa nko tu. ko losomo mene lokwela bato bahatu banokaki yoi liho. ⁴² Ko befenga baemala, ko bamofuta l'esenda, bamofodya, ko bamokunja. koko bina oetaka yoka ikina heures isaso, booli'onande aotua, kuma ateya yoi linilamaki.

Chapter 6

¹ En'ina beho, eneki laali lona bakili ofulaka, Ba Yuda banotwaki ena Elena baoningelaningela ba Ebele, lacina baolefela bayato'aniyo bana beweli enek'iy'okafaka toma bina lina. ² ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. ³ Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. ⁴ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao., ⁵ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. ⁶ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao., ⁷ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao., ⁸ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. ⁹ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao., ¹⁰ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. ¹¹ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao., ¹² ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. ¹³ Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. ¹⁴ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. ¹⁵ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,

Chapter 7

¹ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. ² Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. ³ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao., ⁴ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoyi ekambelo en'ekambwa ene. Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. ⁵ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao., ⁶ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoyi, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko

[illegible]

la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,¹⁴ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa.¹⁵ Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.¹⁶ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi.¹⁷ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,¹⁸ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.¹⁹ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,²⁰ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa.²¹ Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.²² Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi.²³ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,²⁴ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene. Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,²⁵ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.²⁶ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.²⁷ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi.²⁸ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,²⁹ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.³⁰ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi.³¹ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Palumena, la Nikolao.,³² ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.³³ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,³⁴ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene. Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi.³⁵ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,³⁶ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.³⁷ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi.³⁸ Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,³⁹ ko ba jo l'afe baelela bik'ike bon'akili eneyal'iyoy, ko baila, iy'ate, Efakoli l'iso lacina tocike yoi lina Yakomba ko tosale mesa. Inoamene, bifili, bosona eneyal'ino bato nsambo bana lokumo lon'olotsi, banalola la bolimo bon'olotsi la bomwu, ko tongaf'iyoy ekambelo en'ekambwa ene.⁴⁰ Koko isoamene tongoyala la locinji en'oondo, ko l'en'ekambelo ena Yoi. Ko bato bahatu baimedya yoi liho bolotsi, ko baosona Setefano, nko boto onololaki l'imeedyo ko la bolimo bon'olotsi, la Filipino, la Pulokolo, la Nikanola, la Timona, la Palumena, la Nikolao.,

Chapter 9

¹ Koko Saulo aokusa lifodya baoyi bana biano la njaka eneyali bakili bana Nkolo, ko aocoa eneyali nkanga iyome, nko afula bekanda eneyali besolongano bena basunagoga bana Damaseke, lacin'eho yombo angosungya bato banayali bana Mboka meho, Enemend'eocoa,aoloma la Damaseke, ko kaimo fololo mene ena loola eololama eneyali ende nko solo, nko aokwa ena looko, nko aokwa lofoso lonelolokwel'ende ate, ² Aamba ate nkolo, E nai ? Nkolo aamba ate emi , Emi nko Yesu onanyom'e, eyali locili eneyali'e ofomana la tosongo. ³ Koko Saulo aokusa lifodya baoyi bana biano la njaka eneyali bakili bana Nkolo, ko aocoa eneyali nkanga iyome, nko afula bekanda eneyali besolongano bena basunagoga bana Damaseke, lacin'eho yombo angosungya bato banayali bana Mboka meho, Enemend'eocoa,aoloma la Damaseke, ko kaimo fololo

[illegible]

looko, nko aokwa lofoso lonelolokwel'ende ate, Aamba ate nkolo, E nai ? Nkolo aamba ate emi , Emi nko Yesu onanyom'e, eyali locili eneyali'e ofomana la tosongo. ⁴⁰ Koko Saulo aokusa lifodya baoyi bana bianco la njaka eneyali bakili bana Nkolo, ko aocoo eneyali nkanga iyome, ⁴¹ nko afula bekanda eneyali besolongano bena basunagoga bana Damaseke, lacin'eho yombo angosungya bato banayali bana Mboka meho, ⁴² Enemend'eocoo,aoloma la Damaseke, ko kaimo fololo mene ena loola eololama eneyali ende nko solo, nko aokwa ena looko, nko aokwa lofoso lonelolokwel'ende ate, ⁴³ Aamba ate nkolo, E nai ? Nkolo aamba ate emi , Emi nko Yesu onanyom'e, eyali locili eneyali'e ofomana la tosongo.

Chapter 10

¹ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ² Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ³ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. ⁴ Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ⁵ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ⁶ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ⁷ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ⁸ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ⁹ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. ¹⁰ Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ¹¹ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ¹² Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ¹³ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. ¹⁴ Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ¹⁵ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ¹⁶ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ¹⁷ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ¹⁸ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ¹⁹ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ²⁰ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ²¹ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ²² Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ²³ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ²⁴ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ²⁵ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ²⁶ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ²⁷ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa

Chapter 111 Ko bikima la bifili banayaaki ena Yudea baok'oka befenda baotamba yoi lina Yakomba nkoho. ko eneki Petelo oyaka ena Yelusalema, iy'ana nkesa ena yonge bamoatsa ntango,

line. ²⁷ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ²⁸ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ²⁹ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ³⁰ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. ³¹ Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ³² Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ³³ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ³⁴ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ³⁵ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ³⁶ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ³⁷ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ³⁸ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ³⁹ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ⁴⁰ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ⁴¹ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ⁴² Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ⁴³ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ⁴⁴ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ⁴⁵ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line. ⁴⁶ Ko boto'omoi ayaaki ena Kaisalia, lina linande lika Kolunelio, capitaine ena boloi bona soldats bokama, boloi bonotangama bona Italia. Boto'one ayaaki bokumi bona Yakomba, ko aangaki Yakomba, ende l'omboi'onande bohoutu. Akafelaki bato biinda nganji bike in'isei, ko aonda Yakomba bina l'ina. ⁴⁷ Yok'en'esike ena trois heures en'in'omoi, boto'one aena enelo, aena ekima ena Yakomba nko fololo kum'ayatua eneyal'ende, ko ameesa, ate, Kolunelio ! ⁴⁸ Ende amolenda ta, ko aanga, ate, Yoi lika nia, Nkolo? Amosumola, ate, Beondo bene la nganji ine in'isei imilela eneyali Yakomba yoka liofwa line.

Chapter 111 Ko bikima la bifili banayaaki ena Yudea baok'oka befenda baotamba yoi lina Yakomba nkoho. ko eneki Petelo oyaka ena Yelusalema, iy'ana nkesa ena yonge bamoatsa ntango,

² Mbo e otuaki eneyali bato banatakesama yonge, ko olaki toma nko l'iyoi! koko Petelo aomatsa oyasumola yoi liho nk'ena limatsako, ³ ate, njaaki en'onnyanga bona Yafo, ko loonda Yakomba, ko len'enelo yok'ena lilotua, nko bomongoci yok'esenda ena nkolo eokitsama ena loola. Loenda boho ta, ko lokanela, ko lena nyama iniyali l'akak'anei ina loko lohalotu, ko la nyama inay'olema, ko la towawa tonatoyosumela ena loko, ko la mpulu ina liko. ⁴ Ko bikima la bifili banayaaki ena Yudea baok'oka befenda baotamba yoi lina Yakomba nkoho. ko eneki Petelo oyaka ena Yelusalema, iy'ana nkesa ena yonge bamoatsa ntango, Mbo e otuaki eneyali bato banatakesama yonge, ko olaki toma nko l'iyoi! koko Petelo aomatsa oyasumola yoi liho nk'ena limatsako, ⁵ ate, njaaki en'onnyanga bona Yafo, ko loonda Yakomba, ko len'enelo yok'ena lilotua, nko bomongoci yok'esenda ena nkolo eokitsama ena loola. ⁶ Loenda boho ta, ko lokanela, ko lena nyama iniyali l'akak'anei ina loko lohalotu, ko la nyama inay'olema, ko la towawa tonatoyosumela ena loko, ko la mpulu ina liko. ⁷ Ko bikima la bifili banayaaki ena Yudea baok'oka befenda baotamba yoi lina Yakomba nkoho. ko eneki Petelo oyaka ena Yelusalema, iy'ana nkesa ena yonge bamoatsa ntango, ⁸ Mbo e otuaki eneyali bato banatakesama yonge, ko olaki toma nko l'iyoi! koko Petelo aomatsa oyasumola yoi liho nk'ena limatsako, ⁹ ate, njaaki en'onnyanga bona Yafo, ko loonda Yakomba, ko len'enelo yok'ena lilotua, nko bomongoci yok'esenda ena nkolo eokitsama ena loola. ¹⁰ Loenda boho ta, ko lokanela, ko lena nyama iniyali l'akak'anei ina loko lohalotu, ko la nyama inay'olema, ko la towawa tonatoyosumela ena

loko, ko la mpulu ina liko. ¹¹ Ko bikima la bifili banayaaki ena Yudea baok'oka befenda baotamba yoi lina Yakomba nkoho. ko eneki Petelo oyaka ena Yelusalema, iy'ana nkesa ena yonge bamoatsa ntango, ¹² Mbo e otuaki eneyali bato banatakesama yonge, ko olaki toma nko l'iyoi! koko Petelo aomatsa oyasumola yoi liho nk'ena limatsako, ¹³ ate, njaaki en'onyanga bona Yafo, ko loonda Yakomba, ko len'enelo yok'ena lilotua, nko bomongoci yok'esenda ena nkolo eokitsama ena loola. ¹⁴ Loenda boho ta, ko lokanela, ko lena nyama iniyali l'akak'anei ina loko lohalotu, ko la nyama inay'olema, ko la towawa tonatoyosumela ena loko, ko la mpulu ina liko. ¹⁵ Ko bikima la bifili banayaaki ena Yudea baok'oka befenda baotamba yoi lina Yakomba nkoho. ko eneki Petelo oyaka ena Yelusalema, iy'ana nkesa ena yonge bamoatsa ntango, Mbo e otuaki eneyali bato banatakesama yonge, ko olaki toma nko l'iyoi! koko Petelo aomatsa oyasumola yoi liho nk'ena limatsako, ¹⁶ ate, njaaki en'onyanga bona Yafo, ko loonda Yakomba, ko len'enelo yok'ena lilotua, nko bomongoci yok'esenda ena nkolo eokitsama ena loola. Loenda boho ta, ko lokanela, ko lena nyama iniyali l'akak'anei ina loko lohalotu, ko la nyama inay'olema, ko la towawa tonatoyosumela ena loko, ko la mpulu ina liko. ¹⁷ Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike loata en'atenyi'a soldats la soldats, lacina eneteyiyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ¹⁸ ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia boniyo, baoya eneyali lifoka la lokanyi lomoko,. En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ¹⁹ Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike loata en'atenyi'a soldats la soldats, lacina eneteyiyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ²⁰ ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia boniyo, baoya eneyali lifoka la lokanyi lomoko,. ²¹ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ²² Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike loata en'atenyi'a soldats la soldats, lacina eneteyiyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ²⁴ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ²⁵ Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike loata en'atenyi'a soldats la soldats, lacina eneteyiyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ²⁶ ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia boniyo, baoya eneyali lifoka la lokanyi lomoko,. En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ²⁷ Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike loata en'atenyi'a soldats la soldats, lacina eneteyiyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ²⁸ ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia boniyo, baoya eneyali lifoka la lokanyi lomoko,. En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ²⁹ Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike loata en'atenyi'a soldats la soldats, lacina eneteyiyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ³⁰ ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia boniyo, baoya eneyali lifoka la lokanyi lomoko,. En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko.

Chapter 12

¹ Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike loata en'atenyi'a soldats la soldats, lacina eneteyiyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame.

³ Ko ende amaila ndembi la likasa linande lacina bayale mwi, ko amalokwela bokotua bonoki Nkolo ofodyak'ende en'otumba bon'enyolo. ko aila, ate, Sumola Yakobo ko l'ifili baoyi'ane, ko aofola, aocoa bili'okima. koko l'okulu lofoso bike

[illegible]

lacina ayalame boleky'a boniyo.,²⁵ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko.

Chapter 13

¹ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyo bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ² Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iyoilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia boniyo.,

[illegible]

[illegible]

Chapter 14

¹ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyi bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia boniyo. ² En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ³ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyi bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ⁴ Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyia

boniyo,. En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ⁵ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ⁶ Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ⁸ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ⁹ Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. ¹⁰ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ¹¹ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ¹² Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. ¹³ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ¹⁴ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ¹⁵ Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. ¹⁶ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ¹⁷ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ¹⁸ Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ¹⁹ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. ²⁰ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ²¹ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. ²² En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ²³ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ²⁴ ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ²⁵ Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. ²⁶ En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko. ²⁷ Koko lokulu lofoso bike loata enaatenyi'a soldats la soldats, lacina enetey'iyoy bili bonoki Petelo ocoaka. ko eneki Elode okembak'ende, ko atosungedya, aufola batombanyi, ko amatoma lacina bayakame. ko auma ena Yudea, ko aocoa litonga ena Kaisalia. ²⁸ Koko Elode aolemwa la baise Tula la Sidona nko nkele mene. ko enek'iy'oilaka Bulasito, botombanyi bona lolu lona lifoka, lacina ayalame bolekyaboniyo,. En'ina botutuma bonoki'nd'okodyaka, Elode aoyolots'endamene bisenda bina lifoka, ko aokisase en'ieko ina lifoka, ko amalokwela boloko.

Chapter 15

² ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ³ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁴ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁵ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁶ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁷ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁸ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ⁹ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ¹⁰ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya

[illegible]

Chapter 16

¹ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ² banapalangi, baya pampilko ya bana Egipto, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ³ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁴ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁵ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipto, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁶ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁷ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipto, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ⁸ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁹ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. banapalangi, baya pampilko ya bana Egipto, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ¹⁰ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ¹¹

[illegible]

Chapter 17

¹ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. banapalangi, baya pampilko ya bana Egitito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ² ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ³ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. banapalangi, baya pampilko ya bana Egitito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ⁴ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁵ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁶ banapalangi, baya pampilko ya bana Egitito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ⁷ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁸ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁹ banapalangi, baya pampilko ya bana Egitito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ¹⁰

[illegible]

Chapter 18

² banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ³ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁵ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁶ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁷ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ⁸ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ⁹ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ¹⁰ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ¹¹ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ¹² Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya. ¹³ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo. ¹⁴ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya,

boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya.²⁹ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena,³⁰ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo.³¹ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya.³² banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena, ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo.³³ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya.³⁴ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena,³⁵ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo.³⁶ Ohonde, lacina nanyi taoka ntenda bato loka monya banande bola? botoyalaki boho ba paratiso ba midai, ba elamita, bato la mesopotamiya, bana yandeya, bana kapandosi, ba na poni, bana asiya.³⁷ banapalangi, baya pampilko ya bana Egipito, bana bolabana limbiya, mbolimboli la kulena,³⁸ ba kilito la ba yekoli nkoto inei la ba Arabo, koko bayufulu ndenge nanyi taotulia bakambo baniyo eneka bahango baniyo.

Chapter 21

¹ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. ² Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ³ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ⁴ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ⁵ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ⁶ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ⁷ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ⁸ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. ⁹ Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ¹⁰ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ¹¹ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ¹² koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ¹³ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. ¹⁴ Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ¹⁵ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ¹⁶ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ¹⁷ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ¹⁸ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. ¹⁹ Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ²⁰ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ²¹ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema. ²² koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa. ²³ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. ²⁴ Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko

bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema.²⁵ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa.²⁶ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema.²⁷ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa.²⁸ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho.²⁹ Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema.³⁰ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa.³¹ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema.³² koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa.³³ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ena Yelusalema.³⁴ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa.³⁵ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho.³⁶ Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, ³⁷ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa.³⁸ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho. Koko enekiso'osungyaka bakili, toyala meho bekolo sambo, ko bane baosumola Paolo la Bolimo, atacoake ³⁹ koko enek'isoumaka eneyal'iyoy, ko tosemwa, teta nko cilili, ko toyela nkosa, ko en'ina bona loi toyela Lode, koko enek'isoumaka meho toyela Patala. ko enek'isoosungyaka basua banasokoleka ena Poinike, toyookela, ko tosemwa.⁴⁰ koko enek'isoenaka Kupulio, ko tocik'eho ena likasa y'ooli, tocoa Sulia, koko tosema ena Tula, lacina oka baotefola toma tonatoyaaki en'asua nko meho.

Chapter 22

¹ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalieie, ² Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ³ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalieie, ⁴ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ⁵ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ⁶ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalieie, ⁷ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ⁸ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ⁹ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalieie, ¹⁰ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ¹¹ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ¹² Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalieie, ¹³ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ¹⁴ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki

[illegible]

Chapter 24

¹ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamaliele, ² Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ³ nkanga iyome

mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ⁴ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, ⁵ Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ⁶ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ⁷ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ⁸ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ⁹ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ¹⁰ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ¹¹ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, ¹² Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ¹³ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ¹⁴ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ¹⁵ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ¹⁶ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ¹⁷ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ¹⁸ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ¹⁹ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ²⁰ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ²¹ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ²² Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ²³ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ²⁴ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ²⁵ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, ²⁶ nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho. ²⁷ Amalokwela, ate, bifili la bafango, bolofaka boloko'onami bonakolokwel'emi isanga, Enek'iy'ookak'oka amalokwela ena lofoso lona Ba Ebele, bayalama mwi mene, ko aila, ate, Emi nde nde bise Yuda, onotuaki ena Taluseu ena kilikia, koko banjololaki en'onyang'one, ko ndakamaki ena basangya bana bafango'aniso en'akaka bana Ngamalie, ²⁸ Ko mbehyaki bato bana Mbok'ene l'eweli mene, mbundaki le mpame le bayato ko njaokelaki en'tumba ben'enyolo, nkanga iyome mene angimedyo'oka baoyi'ane banatend'emi bayali nko solosolo, ende la boloi bona bingambe bohutu nkoho.

Chapter 25

¹ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoa Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda, ² lacin'eho akamby'iyoy ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka. ³ Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingo emamene nongocoo meho. ⁴ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoa Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda, ⁵ lacin'eho akamby'iyoy ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka. Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingo emamene nongocoo meho. ⁶ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoa Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda, ⁷ lacin'eho akamby'iyoy ena likambo liniyo la Paulo, ko

aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka.⁸ Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.⁹ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoo Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda,¹⁰ lacin'eho akamby'iyo ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka. Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.¹¹ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoo Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda, lacin'eho akamby'iyo ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka.¹² Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.¹³ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoo Yelusalema.¹⁴ Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda,¹⁵ lacin'eho akamby'iyo ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka.¹⁶ Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.¹⁷ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoo Yelusalema.¹⁸ Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda,¹⁹ lacin'eho akamby'iyo ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka.²⁰ Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.²¹ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoo Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda,²² lacin'eho akamby'iyo ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka. Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.²³ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoo Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda,²⁴ lacin'eho akamby'iyo ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka. Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.²⁵ Eneki Feseto omatsaka bosala en'onyang'oho, ko bekolo besato beokala, auma ena Kaisalia ko aocoo Yelusalema. Nko nkanga ina toome l'ato bana lifoka bana Ba Yuda bamosumola likambo lina Paulo, ko bamoonda,²⁶ lacin'eho akamby'iyo ena likambo liniyo la Paulo, ko aelele Paulo ena Yelusalema, koko iyo bamoangel'eango lacina baoyake ena mboka.²⁷ Koko Feseto aamba, ate, paulo atungi nk'ena kaisalia, ko efan'olingolingom emamene nongocoo meho.

Chapter 26

¹ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda;² lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi.³ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusalema.⁴ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda;⁵ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusalema.⁶ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda;⁷ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi.⁸ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusalema.⁹ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda;¹⁰ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi.¹¹ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusalema.¹² Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda;¹³ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi.¹⁴ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusalema.¹⁵ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda;¹⁷ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda

aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ²⁰ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusalema ²¹ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ²² lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, ²³ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, ²⁴ Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ²⁵ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. ²⁶ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena ²⁷ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ²⁸ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. ²⁹ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami. ³⁰ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ³¹ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. ³² Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusalema ³³ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ³⁴ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. ³⁵ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto. ³⁶ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ³⁷ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. ³⁸ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami. ³⁹ Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ⁴⁰ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. ⁴¹ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami l'ena Yelusa. ⁴² Nkwaho Agulipa aosumola Paulo, ate, ombotenda lacin'en'eamene. ko Paulo aociedya likasa linande, ko aolokola boloko'onande, ate, Lifoka Agulipa, emi lanyangela lacin'oka ndokole boloko'onami en'oso'one bon'in'one, lacin'ena baoyi bahatu banambakola Ba Yuda; ⁴³ lacin'eamene oeya fololo bekotua behetu ko l'aoyi bahatu bana Ba Yuda; lacin'eho, lakoonda ondofo enakosumul'emi. ⁴⁴ Ba Yuda baeya bokotua bonoki'm'oyalaka nko l'olenge'onami, eneki'm'oyalaka l'olenge'onami ena ntoto en'ato ban'onyang'onami ;

Chapter 28

¹ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. ² Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ³ Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ⁴ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ⁵ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. ⁶ Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ⁷ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. ⁸ Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ⁹ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, ¹⁰ baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ¹¹ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ¹² Koko eneki

baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ¹³ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. ¹⁴ Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ¹⁵ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ¹⁶ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. ¹⁷ Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ¹⁸ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ¹⁹ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ²⁰ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ²¹ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ²² Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato., boyatangame lotango eniili behetu. ²³ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. lifoka lina Yakomba nko amakengola lacin'ena Yesu nko l'aoyi banasangya bana mose la baoyi banasumoli. ²⁴ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, Bamoi batimedya tu. ²⁵ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ²⁶ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ²⁷ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. Ko baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ²⁸ Enek'is'oikaka, teyaki'oka ekolo eho eotangama Melita. baise'onyang'oho baotokamel'iso isei mene, iyo baofetsa nkoi, ko baotosangel'isatu lacin'ena mbula ko la lifia. Koko eneki Paulo oambolaka eolo ena tonganganza, ko aila toho ena nkoi, njua eofola lacin'ena nkoi, ko eundamela likasa linande. ²⁹ Koko eneki baise'onyang'oho oenaka njua en'olema elenzi ena likasa linande, baotendana, Mbo solosolo boto'one ayali boyaki bon'ato. ³⁰ Ko Paulo aokisase mbula ife nkali en'otumb'onande bonoki'nd'osombaka, ko aosangela bato bato bahatu banatua eneyal'ende, ³¹ Aolaka lilako lina lifoka lina Yakomba, nko aolaka baoyi bana Nkolo Yesu Masiya la nkaso eneleki, ko etaat'oto onomofekya.

Romans

Chapter 1

¹ Mokanda mumu moüte na Polo, moto wa etoma wa Yesu Klisto. Nwaphongo ambanga phoya ibaa toma ye, anzolo pho nakyende imola Nsimo Elaa ye oka bato, ² Nsimo Elaa me, Nwaphongo alolakyelaka yango o buku phe na munoko nwa baimosi bée ba phanza. ³ Nsimo Elaa me kye wo pho ya Nwana we Yesu Klisto Nkolo wa banga. Na bo moto abotama o ibota sa mokonzi Davidi. ⁴ Wakundwa yo, Bolobo amoweninyaka Nwana wa Nwaphongo owa mwiya. ⁵ Na nzela ya Yesu, Nwaphongo na ngolu ye amba ya tomba ngambo ya Yesu, pho nakye miimola bato ba nkyisi inso iloba se pho bamoanole bambe na motosa. ⁶ Bée bato ba Loma oli na bée nde bo bato me, bée bato baabanga Nwaphongo pho obe bato ba Yesu Klisto. ⁷ Emba naekomele bée banso, Nwaphongo kaezingye bée baali pho ye. Nwaphongo Ango wa banga na Yesu Klisto Nkolo wa banga aephe ngolu na bese. ⁸ O ebandele, na nzela ya Yesu Klisto, naphe Nwaphongo wa nga melesi pho ya bée banso, pho o munse munso, bato hawo pho ya ianola sa be. ⁹ Nwaphongo kaebe obotshe ikiyiwo nga ili phele, iyo okokyelele nga etoma na ndondo yonoyo na' iimola Nsimo Elaa ekyekyi Nwana we. Kaebe obotshe nkolo inso wa bondele nga nabondele pho ya be. ¹⁰ Mbala inso o mabondesi manga naongye na Nwaphongo obtshe boebe mokano nwe, aingole nzela obotshe nataa na yaa ekyeka. ¹¹ Pho nasepele na boikye iyaa ephe ikabo siüti na Bolobo Bosantu pho ya iyaa ekuya. ¹² Nazingye obotshe banga banso tokuyinyakye onte ya ianola sa banga oka Klisto. ¹³ Bande, eba obotshe mbala nzikye naümunya iya ekyeka, kasi tewa longobane. Pho phowa ya nga eli obotshe etoma ya nga ebote mbuma oka bée bowa bota yango o nkyisi iyoko, ¹⁴ Nwaphongo ampe etoma me. Yango mena nasengyesi iimola Nsimo Elaa oka bato banso, ebe bato baali o nkyisi iinene, ebe bato baali o nkyisi ya mangonda. Namoeyimola oka bato baekola na oka bato batebaika ekola. ¹⁵ Yango mena nali na phowa ya iyaa eimola Nsimo Elaa na bée bato bali o Loma me. ¹⁶ Sili na so ya iimola Nsimo Elaa. Yango eli mwiya nwa Nwaphongo moobikya bato banso baanole Yesu Klisto: Bayuda phanza, emba baatebali Bayuda nsima. ¹⁷ Nsimo Elaa me kyeweninya ndengye ekyebuya Nwaphongo bato, bato ba bosembo o miyo me. Esengyesi nde obotshe bato baanole nde Yesu Klisto, nzela esuu teli. Nde bowa komama we o buku pha Nwaphongo obotshe: Moto wa bosembo, amobika na ianola se. ¹⁸ Uta o kolo, Nwaphongo kaweninya yoo ye pho ya masumu manso na bobe bonso bookyele bato, maphoo mabe maakyele bée makatele bato saeba nzela ya bosembo. ¹⁹ Nwaphongo abaphe etumbu pho

Chapter 2

nzela ekokakyi na bée imoeba eli polele, Nwaphongo yo mampenza abateya yango kasi bée tebaikyi ebenga.²⁰ Uta waakyla Nwaphongo mokyisi, bikpele byakyla yo biweninya bato polele booli yo, na bo tebiwenene na miyo. Emba tebakokyi na iwo obotshe teli bobe pha bée bo te baamotosa.²¹ Nabo okoebe bée obotshe Nwaphongo ali, tebaamokumole, tebaamophe na melesi bosengyesi bée ikyelela Nwaphongo. Maūmunya ma bée mali nde o maphoo mpamba, bataa ba o enzombi, tebaebe na lowo loola.²² Bamitate obotshe bali bato ba malondo, nzuka bali nde bato ba nyaa.²³ Obotshe bakumbele Nwaphongo owa nkyemo, otoowe, bakumbele nde bikyeko baaulana na moto okowe, bikyeko biiyoko baulana na manyosi, biyoko na manyama, bina bikuli baa ndokolo manyama malwnde na ibuu.²⁴ Yango mena Nwaphongo amba bele pho bakye maphoo maabe bozingye bee ikyela, emba baambe kyela maphoo maa nso onte ya bee.²⁵ Balee bosembo pha Nwaphongo, babengyi nde bole. Bakumbele bikpele baakyla Nwaphongo, babikyelele, kasi ona Waphongo owa bikyela tebaamokumole, osengyesi bee ikumbela nkolo inso. Ame.²⁶ Yango mena Nwaphongo abale pho bakyele maphoo manso maakane bee ikyela. Babasi bale bampele babuto ikyela mapho maa so bee na be.²⁷ Bampele nde bomo me, balee babasi, bali na phowa ekusi ya ikpa bampele basuu ndokolo babasi. Bamele na bampele bakyele maphoo maa so. Bamibangyesi etumbu ekokyi pho ya masumu maakyele bee.²⁸ Pho bato balee ieba Nwaphongo, Nwaphongo abalee na maumunya ma bee mabe pho bakyele maphoo mabe matematokyi na be ikyela.²⁹ Mandondo ma bee matonda na maphoo mabe, bamengyele mbolo ya bato, bakyelane bobe, baokyenele zuwa, babome bato, baokye maoka, bakatele bato, baine bato, bayo bato.³⁰ Bakye miwole bebi na be na bobe, bali banguna ba Nwaphongo baatole bebi, bali bato ba lolendo, bamitate. baumunya nkolo inso nde ikulaka kyela masumu, tebatosa baboti ba bee.³¹ Tebakule eba lowo lolaa, tebakokya mambunu ma bee, tebaebe izinga bato, tebali na ngongo na moto.³² Baebe na bolaa obotshe mobeko nwa Nwaphongo mowo obotshe: Bato bakyele maphoo mabe ndengye mena, bakokyi na iwaa. Nabokoebe bee babona, bakule kyela nde maphoo mabe. Teeni ba nde yango mina, basambe waawene bee bebi na be bakyele maphoo mabe.

Chapter 2

¹ Iwe, obe na nzaa, okosambisa bebi, ete baelimbisa. Pho waasambisa we moto, kominyete we mampenza, pho na we kokyele bomo me, iwe okosambisa bebi. ² Nzuka banga toebe obotshe isambisa sa Nwaphongo sikyelame na bosembo phoya bato baakyele maphoo mabe. ³ Koumunya obotshe iwe okosambisa bato baakyele bobe na baakyele ya bee, wamolota isambisa saka Nwaphongio? ⁴ Na iwe kotiyole bolaa pha Nwaphongo, na iyosa se, na ndondo elaa ye, saeba obotshe bolaa phe boetomisa obotshe obongole motema? ⁵ Na moto bokusi nwawe, na ndondo ya we ete okye na we ngongo, komibangyele kabu o mokolo nwa kabu wamokyelama sakolo isambisa sa Nwaphongo. ⁶ Amophe moto na moto ibonza kokokana na bitoma bee: ⁷ Bomoo pha bobele phoya bato bawaa, na ilendendala sa bee sa ikyela bolaa, balukye nkyemo, ngambo na bosembo, ⁸ Kasi yoo na kabu yamobaa pho ya bato baatombo, baatemele bosembo baambe na miambya o maphoo maatemali na bosembo. ⁹ Ngongo na minyoko yamoba phoya moto okokyele bobe, pho ya Moyuda phanza na moto ootoli Moyuda. ¹⁰ Nkyemo, ngambo na bese oka moto munso okokyele bolaa, oka Moyuda phanza, nsima oka moto ootoli Moyuda. ¹¹ Pho oka Nwaphongo, bato banso bali nde ndengye yonoyo. ¹² Bato banso baakyele masumu saeba mobeko bamowaa sa mibeko me. Bato banso baakyla masumu na boebakye mobeko, bamosambisama na mobeko. ¹³ Pho teli bato baokye mobeko baali bato ba bosembo o boo pha Nwaphongo, bato ba bosembo eli nde baakyelele mobeko me. ¹⁴ Waabe bapakano saeba mobeko, bakyele ikyitomisa mobeko, bamibuya mobeko bee mampenza, bee batebali na mobeko. ¹⁵ Bateya obotshe bitoma bizingye mobeko byakomama o mandondo ma be. Mandondo ma bee mawo me na maumunya ma bee, bina mabaphunde bina mabaambelele. ¹⁶ Maphoo me mamotokolo mokolo nwaamosambisa Nwaphongo na nzela ya Yesu Klisto, mobesi munso nwa bato nwa bombama, bo wawo Nsimo Elaa ekyeimole nga. ¹⁷ Kasi bowe oko bangye bee Moyuda, ootemi nde o mobeko na okyesi lolendo lee oka Nwaphongo we, ¹⁸ Koebe maphoo mazingye yo, na mobeko nwa eteya iolo maphoo maala. ¹⁹ Koumunya ibaa moteye nwa bato baapholo miyo nzela, tala phoya bato baali o enzombi, ²⁰ moteye nwa bato batebaebe ekpele na moteye nwa bato baatebali na ngambo, pho koanole obotshe na nzela ya mobeko, oli na phaakolo boebakye na na' maphoo maphele. ²¹ Ee bolaa! Iwe okoteya nwebi, tomitaya we mampenza!koteya obokye bato saiba, emba iwe koibe! ²² Kokatele bato ikyela baphemba, emba iwe kokyele ba phemba! Tozingye bikyeko, kasi koibe mbolo ilii o makoko ma bee! ²³ Kokyele lolendo lawe o mibeko, kasi tokumole Nwaphongo watewakumole mina mbeko! ²⁴ Pho, nde bo wakoma bee obotshe: Nkombo ya Nwaphongo etolami pho ya bee onte ya bapakano. ²⁵ Tewali ziko, ibele sili na ntina bokokyelele mibeko, kasi botokumole mibeko, na ibele sa we, oli nde moto oli mungbotu. ²⁶ Kasi bo moto oli mungbotu kakumole ikiyiwo mibeko bomungbotu phe ete babookye ndokolo ibele? ²⁷ Emba yo otoika bele o nzoto, bo kakokya mibeko, amoesambisa; iwe oli na buku pha mibeko na owa bele bee, kasi tookumole mina mibeko. ²⁸ Pho teli maphoo mawenene maakyele obotshe moto ali Moyuda, na mbasi ikiyiwenene o nzoto ikiyi kyele ibele, ²⁹ kasi eli nde maphoo mabombama maakyele obotshe moto ali Moyuda, emba ibele eli nde sa motema, siute na Bolobo, kasi sa buku phe. Owakolo Moyuda mona kazwe ngambo ye oka Nwaphongo, kasi oka bato phe.

Chapter 3

¹ Ntina ya iba Moyuda eli ye? Ntina ya ibele eli ye? ² Ntina eli enene pho ya bato banso! Emba phanza oka bato baaphekye Nwaphongo mambunu me. ³ Kasi tomowo bo? Bo bakyi babaka sakokya yasengyelaka bee ikyela, bobe pha bee

phamokyela obotshe Nwaphongo sakula kokya yaa lakaka yo? ⁴ Phee! Nwaphongo asengyesi iebana obotshe ali moto wa maphoo maa phele; na bo moto munso ali moto wa boole, bowakomama we obotshe: Esengyesi obotshe oebane moto wa bosembo onte ya maloba ma we, emba olongye imbele saamosambisa be. ⁵ Kasi bo izanga bosembo sa banga siweninya bosembo pha Nwaphongo, tomo wo bo? Nwaphongo kazangye bosembo waalowande yo na kabu ye? Nawo ndengye ekyeumunya bato. ⁶ Phee! Pho boeli bombo, Nwaphongo amosambisa mokyisi ndengye'ye? ⁷ Kasi bo boole pha banga boweninya bosembo pha Nwaphongo, na pho ya nkyemo ye, pho ya'ye nga, nakule kangyema ndokolo moto wa masumu? ⁸ Emba pho ya'ye telokyele bobbe pho bolaa boyee, bookokyeminvole bato ba boole baayoko? Bato me bakokyi na etumbu! ⁹ Ka bo? Tokuli ba, banga Bayuda na bokonzi mi bebi? Na nwana bokyiky phe! Pho toumbo loteya obotshe: Banga banso, Bayuda na baate bali Bayuda, toli banga banso onse ya bokonzi pha masumu. ¹⁰ Eli nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Moto molaa tali, na monomo phee, ¹¹ moto okososo tali, na monomo taalukye Nwaphongo. ¹² Bato banso tebakuli benga nzela elaa, bee banso babunza, na monomo taakyele bolaa, na monomo phe. ¹³ Noko ya bee eli ndokolo ilita siili munoko pha, na lolee la be, bakate boole, ngyengyi ya nzoo eli o bibaa ba be. ¹⁴ Noko ya bee ya tonda na bitoo na na' maloba maa bololo. ¹⁵ Makolo ma bee makye mizele o ikye boma moto. ¹⁶ Ioto na ngongo ili o manzela maatambule be, ¹⁷ emba nzela ya bose, bee tebaeyebe. ¹⁸ Tebali na boilakye pha Nwaphongo o miyo ma be. ¹⁹ Kasi toebe obotshe inso ikyi wo mobeko, kaiwo na bato banso baali onse ya mobeko, pho moto satakola munoko pho ya isamba, emba munse munso moebane mobe o miyo ma Nwaphongo. ²⁰ Kyeka pho ya'ye moto na monomo etabe mola o boo phe pho ya bitoma ba mobeko, pho mobeko kateya bato nde obotshe bakyesi masumu. ²¹ Kasi, inwanwa eye, na nzela ya mobeko phe, bosembo pha Nwaphongo phaa miteya, mobeko na baimosi bawo pho ye. ²² Nwaphongo kabuya bato, bato ba bosembo o miyo me na nzela ya ianola sa bee oka Yesu Klisto. Kakyele babona pho ya bato banso baanole, pho tewali bokyese. ²³ Pho bato banso bakyesi masumu, emba baimasi nkyemo ya Nwaphongo. ²⁴ Kasi Nwaphongo na ngolu ye, ababuya bato ba bosembo o miyo me nde pha, kakyele babona na nzela ya Yesu Klisto oko baikole o masumu. ²⁵ Nwaphongo amoambya mbeka, pho obotshe awe pho ya banga, pho malongo me mamanya masumu ma banga, nzela me Nwaphongo ayingola pho ya bato baanole Yesu Klisto. Kakyele babona pho ya iweninya obotshe ali na bosembo. masumu maakylaka bato phanza, Nwaphongo akyelaka ndokolo taikaka mawene, ²⁶ imbele saabaka yo na motema moanda. Kateya bosembo phe imbele sa lolo, pho abe na bosembo, ambe na ibuya bato baanole Yesu bato ba bosembo. ²⁷ Oli wango babona, ekpele yonoyo eekokyi na banga imitata eli? Phee, teli. O nkombo ya'ye? Ya bitoma? Phe, kasi o nkombo ya ianola. ²⁸ Pho toebe obotshe bato babutwe bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo nde na ianola; kasi pho ya bitoma ba bee bo koongye mobeko phe. ²⁹ Naa obotshe, Nwaphongo akokyi ibaa nde Nwaphongo wa Bayuda? Tali na Nwaphongo wa bapakano? Eli bombo, ali na Nwaphongo wa bapakano, ³⁰ pho Nwaphongo ali nde yo monomo owa mobuya bato ba bosembo bato baabele bee na baatebaika bee bele pho ya ianola. ³¹ Kyelukye iwo obotshe na ianola mena tomanyangambo eli na mobeko? Phe, mena tokule nde phe mobeko eyaakolo ngambo ya nwango.

Chapter 4

¹ Emba tomowo bo pho ya Abalayama nkoko wa banga? Lokola moto, azwaka ye? ² Bo Abalayama abutwaka moto wa bosembo o miyo ma Nwaphongo pho ya bitoma be, akokyi imitata. Kasi o boo pha Nwaphongo phe! ³ Pho buku bowo bo? Abalayama abaka na ianola oka Nwaphongo, emba bamotanga moto wa bosembo. ⁴ Nzuka pho ya moto okokyele bitoma, iphuti se tesitangyeme ndokolo ngolu, kasi ndokolo mbano. ⁵ Kasi pho ya moto otokyele bitoma kasi kaanole moto okobuya moto mobe moto wa bosembo, Nwaphongo kakyele ianola se, kaambe mobuya moto wa bosembo. ⁶ Yango mena davidi kakumisa bolaa pha moto okobuya Nwaphongo moto wa bosembo sakyeka bitoma be. ⁷ Nkonzo eli na bato baalimbise bee bobbe pha bee na' masumu ma be. ⁸ Nkonzo eli na moto owa Nwaphongo taakyeke isumu se. ⁹ Bolaa boowo bee babona boli nde pho ya baabele be ndee na pho ya baate baika be bele me? Pho towo obotshe ianola sa Abalayama samobuya moto wa bosembo. ¹⁰ Wango wakyelama imbele ye? O boo nde onsima ya ibele se? Teli nsima kasi phanza! ¹¹ Emba imbele simophe elembo ya bosembo pha zwa yo na nzela ya ianola, wataaka ba yo sa bobelekye. Yango mena abutwaka na ango wa bato banso batebaika bele bee baanola, pho ya obotshe na bee babutwe bato ba bosembo. ¹² Ali na ango wa baabele be, na banso baali o ingomba sa bato babele nde bobesi phe, kasi na baatambule o matambe ma ianola sa ango wa banga Abalayama, o boo pha obotshe bamobe. ¹³ Pho, teli pho ya mobeko, kasi pho ya bosembo pha ianola, mbunu eya izwa mokyisi ndokolo ilaka sikabi be, ya lakyelamaka na Abalayama na na' bana be. ¹⁴ Bo baakumole mobeko babe mandomi, ianola nde tesikuli ba na ntina na mbunu ya Nwaphongo nde tekuli ba na elele. ¹⁵ Pho mobeko kabote yoo. Elele eteli na mobeko, tewali omo na lowo la itiyola mobeko. ¹⁶ Na ianola tobutwe mandomi, pho yango ebe obotshe na ngolu na obotshe mbunu eikale na ntina pho ya bankoko ba Abalayama, yango saba nde pho ya bee bamitangye baa mobeko, kasi na pho ya bamitangye ba ianola sa Abalayama, ango wa banga banso. ¹⁷ Pho wakomama obotshe: Naebuye e ango wa bato baikye. Ali ango wa banga o boo pha owa anola yo, Nwaphongo ookoakole bawe na ookotokolo o mokyisi iteili. ¹⁸ Na ilemela saphembe, aanola emba amba butwa ango wa bato baikye, bo wa wo Nwaphongo obotshe: Bankoko bawe bamoba bobo. ¹⁹ Na bokyekakye nzoto ye, abaka phenephe na mambula munkama kasi taikaka phembe o ianola. Na bo awenekye obotshe yo na nwanwasi we Sala bakotoo babutoo phenephe na iwaa. ²⁰ O boo pha mbunu ya Nwaphongo, taika ika ziko, kasi azwaka bokusi na ianola emba amba phe Nwaphongo nkyemo. ²¹ Abaka na ianola obotshe Nwaphongo ali na mwiya nwa ikokya yaalakyela yo. ²² Yango mena Nwaphongo atanga Abalayama o molongo nwa bato ba bosembo pho ya ianola se. ²³ Nzuka tewaikaka komama babona pho ye mampenza

Chapter 5

obotshe: Yango mena bamotanga o molongo nwa bato ba bosembo.²⁴ Kasi na pho ya banga me baanola, pho toanole oka moto owa kundwa onte ya bawe, Nkolo Yesu.²⁵ Bamokaba o iwa pho ya bobbe pha banga, amba kundwa pho ya ilobuya na banga bato ba bosembo.

Chapter 5

¹ Yango mena, toli bato ba bosembo pho ya ianola sa banga, toli bose na Nwaphongo pho ya Nkolo wa banga Yesu Klisto.² Na nzela ye, na ianola, baloanosi izwa ngolu ya nwaphongo ekyekyele obotshe tomitate na molemo nwa nkyemo ya Nwaphongo.³ Nakoleka, tomitate na omampasi, pho toebe obotshe mpasi kabote ilendendala,⁴ ilendendala kabote iititala simekyi be, iititala simekyi bee sibote molemo.⁵ Emba molemo taakate, pho Bolobo Bosantu phaalophekye be, anyangola lozingo la Nwaphongo o mandondo ma banga.⁶ Phele, wataaka banga naino sa bokusi, Klisto, o imbele sameka be, aw pho ya bato babe.⁷ Eli nkamba obotshe baanole iwa pho ya moto molaa. Moto akokyi izwa bokusi pha iwa pho ya moto molaa.⁸ Kasi Nwaphongo kateya lozingo le oka banga na bobo: Klisto awa pho ya banga, mena totaba naino bato ba masumu.⁹ Emba oobuto banga inwanwa eye bato ba bosembo pho ya malongo me, tomobika ne o kabu ya Nwaphongo.¹⁰ Pho bo ebe obotshe wataka ba banga banguna ba Nwaphongo, tobongyekye ne na iwa sa Nwana we, ka ombi bongya banga, tomobika na bomoo phe.¹¹ Teli nde babona, waakule mitata banga oka Nwaphongo na nzela ya Nkolo wa banga Yesu Klisto, na nzela ye, inwanwa eye, tozwe mabongye.¹² Isumu sa nyolo o mokyisi na nzela ya moto monomo, Adama, emba iwa na nzela ya isumu. Nde bomoo iwa siesi pho ya bato banso, pho bato banso bakyela isumu.¹³ pho, nono o mobeko, isumu sabaka o mokyisi emba na bo isumu tesaikaka zwa etumbu wa tewabaka mobeko.¹⁴ Kasi uta oka Adama nono oka Mose iwa sabaka, na oka batebaikaka kyela isumu na itiyola mobeko ndengye yonoyo na Adama owa ulana na owa moya.¹⁵ Kasi tewali bomoo pho ya ikabo sa ngolu pho ya bobbe. Pho, bo pho ya bobbe pha moto monomo bato baikye bawe, ka pho ya ngolu ya Nwaphongo, ngolu eelokyelesi yo na moto monomo, Yesu Klisto, enyango na boikye mi bato boikye.¹⁶ Emba teli bomoo me pho ya ikabo bo pho isumu sa moto monomo. Pho, pho ya isumu sa moto monomo isamba sikambe o etumbu, kasi boboe boikye, ikabo sa ngolu sikambe o bosembo.¹⁷ Pho bo phoya moto monomo, na nzela ya bobbe pha moto monomo iwa siesi, ka pho ya moto monomo Yesu Klisto, bato baikye baamoba na bomoo bamozwa ngolu na boikye na ikabo sa bosembo.¹⁸ Yango mena, ooli pho ya bobbe pha moto monomo bato banso bazwe etumbu, nde bomoo me pho ya etoma ya bosembo ya moto monomo, eli pho ya bato banso bosembo boo ambya bomoo.¹⁹ Nde pho ya obotshe na izanga botosi pha moto monomo, bato baikye babutwakyi bato bamasumu, nde bomoo me na itosa sa moto monomo bato babuto bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo.²⁰ Mobeko moesi pho ya obotshe bobbe botonde. Elele eli masumu maikye, ngolu na yango etondi wamo.²¹ Pho ya obotshe bo oesi isumu pho ya iwa, nde bomoo pho ya bosembo, ngolu eesi pho ya bomoo pha bobbele na nzela ya Yesu Klisto, Nkolo wa banga.

Chapter 6

¹ Tomba wo bo? toikale nde oikyele masumu, pho ngolu ya Nwaphongo etonde?² Tekokyi iba bomoo. Na isumu toli bawe, tomba kula bika na isumu ndengye'ye?³ Na bee kobungye obotshe banga banso baabatisama na nkombi ya Yesu, tobaisama na iwa se?⁴ Na batisimo, na iwa se, tokundamaka ne, pho ya obotshe bo wakundwa Klisto onte ya bawe na nkyemo ya Tata, na banga me nde bomoo tobikye na bomoo pha sika.⁵ Pho bo tobuto ne moto monomo, toulala ne o iwa se, tomba kula ulana ne me o ikundwa se.⁶ Toebe na bolaa: Mobesi nwa banga mookasi nwa bakama me o ekulusu pho ya obotshe nzoto ya masumu imane pho banga sakula ba bomoo ba masumu.⁷ Pho moto oowe aikolami na masumu.⁸ Bo towe molongo na Klisto, toli na ianola obotshe tomobika ne.⁹ Pho toebe obotshe: Waakundwa yo onte ya bawe, Klisto etakule waa. Iwaa tesikuli ba na bokonzi o ikolo se.¹⁰ Pho na iwaa, awe pho ya isumu mbala yonoyo pho ya bobbele. Kasi na bomoo, ali na bomoo pho ya Nwaphongo.¹¹ Yango mena na bee, omikpe obotshe na isumu, oli bawee emba na Yesu Klisto, oli na bomoo pho ya Nwaphongo.¹² Eli obotshe isumu tesikuli ba na bokonzi mi nzoto ya bee ikyi we pho ya ietomisa ianola maphowa mabe me.¹³ Sakyelela binngo ba nzoto ya bee pho ya masumu ndokolo binwanele ba maphoo mate mali na bosembo, kasi ndokolo bato baakundwa onte ya bawe, na binango ba nzoto ya bee, ndokolo binwanele ba bosembo, omiambya o etoma ya Nwaphongo.¹⁴ Pho isumu ete siikule ba na bokonzi o ikolo sa bee, pho bee tokuli ba onse ya mibeko, kasi onse ya ngolu.¹⁵ Emba kyelekye iwo bo? Tomokyela masumu pho telokuli ba onse ya mibeko, kasi onse ya ngolu? Teli bomoo!¹⁶ Toembe obotshe wamiambya bee oka moto ndokolo moombo pho ya imokumola, oli baombo ba ookokumole bee, naa ba isumu sikambe o iwa, naa ba itosa sikambe o bosembo.¹⁷ Kasi Nwaphongo akumisame obotshe, na bo phanza bee wabaka baombo ba masumu, kasi inwanwa eye obuto itosa na motema monomo lolengye la mateya mazwaka bee.¹⁸ Tokuli ba baombo ba masumu, obuto baombo ba bosembo.¹⁹ Nakpe mowosi nwa bomoto phoo ya ewole pho ya boko pha nzoto. Phanza, wabaka ndokolo baombo ba maphoo mabe maatome itombele Nwaphongo. Nde bomoo inwanwa eye, omiambya mowosi ndokolo baombo ba maalaa pho ya bomoo bosantu.²⁰ Pho, waabaka bee baombo ba masumu, maphoo ma bosembo temaikaka ekyeka.²¹ Wamba zwa omoye? Inwanwa eye, maphoo makyelaka bee obuto komaokyele nso, pho nsuka ya me eli iwaa.²² Kasi inwanwa eye tolkuli ba baombo ba masumu, obuto baombo ba Nwaphongo, wamokyela maphoo ma bosantu. Suka ya me eli bomoo pha bobbele.²³ Pho iphuti sa isumu eli iwaa. Kasi ikabo si ambya Nwaphongo pha, eli bomoo pha bobbele onte ya Yesu Klisto Nkolo wa banga.

Chapter 7

¹ Bande, bee kobungye obotshe nawo pho ya bato baebe mibeko obotshe, mibeko mili na bokonzi o ikolo sa moto nde imbele sitaa yo ba na bomoo? ² Yango mena, nwanwasi wa bolonga ali onse ya mibeko ma lele we bo naino lele me ali na bomoo. Kasi bo lele awe, nwanwasi takuli ba onse ya mibeko ma lele me. ³ Emba bo molo we ata ba na bomoo, bo akye ba na lele mosuu, mena akyesi phemba. Kasi bo lele awe, takuli ba onse ya mibeko. Emba bo akye baa na lele mosuu, mena taiky kyela phemba. ⁴ Bande na nga, pho ya bee eli nde bomo me, wawaka pho ya mibeko, elele yonoyo na Klisto, pho ya ibutwa bato ba mosuu, owa kundwa onte ya bawee, pho ya obotshe tobotele Nwaphongo mbuma. ⁵ Pho waataka ba banga tobengye bitoma ba bomoto, maphowa mabe maatomisa mibeko makyelaka onte ya banga emba malotomaka o iwa. ⁶ Kasi inwanwa eye, telokuli ba baombo ba mibeko, obakya banga bawe ndokolo baloakya o boloko. Tokokya ikyelela Nwaphongo na ndengye enyakune onse ya bokonzi pha Bolobo, kasi na ndengye ekasi phe, onse ya bokonzi pha mibeko miakoma be. ⁷ Tomoewole bo? Mibeko mili masumu? Phe! Kasi naebe masumu nde pho ya mibeko. Yango mena sikokya ieba imengyela bo mibeko temiwoko obotshe: We samengyela. ⁸ Kasi waateyaka mibeko obotshe: Kyeka masumu, masumu mazwa nzela oka nga, mamba ntoma imengyela mbolo ndengye na ndengye. Bo mibeko temili, masumu temali na bokusi. ⁹ Kalakala wataka ba banga saeba mibeko, nabaka na bomoo. Kasi wa sosolo nga mibeko, masumu mabandi ibutwa na bokusi, ¹⁰ emba nga nali mowe. Nwaphongo ambya mibeko pho obotshe miphe bato bomoo. Kasi nga mibeko mimbomi. ¹¹ Waoka nga mibeko, masumu mazwe nzela oka nga, ndondo ya nga enkose pho nakyele masumu, yango mena masumu mambomi. ¹² Yango mena, mibeko ma Mose mauta na Nwaphongo, mitindo ma mango mili misantu, mibeko me mili ma bosembo na milaa. ¹³ Emba yango kyelukye iwo obotshe ekpele me elaa ya mboma? Phe, teli bomo. Kasi eli nde masumu maamboma. Masumu me makpa ekpele elaa, maamba mboma na yango. Eli pho baebe obotshe masumu mali phele masumu. Emba pho ya mibeko, masumu mawenee na koleka. ¹⁴ Toebe obotshe mibeko miute na Nwaphongo, kasi inga nali nde na Nwaphongo, kasi inga nali nde moto. Nabuto moombo wa masumu. ¹⁵ Ikyikyele nga, siisosolo. Pho sikyele ikyizingye nga ikyela, kasi nakyele nde iteizingye nga. ¹⁶ Bo siizingye ikyikyele nga, mena naanole obotshe mibeko mili milaa. ¹⁷ Yango mena, bobe bokyele nga, teli nga ookobokyele, kasi eli nde masumu maali onte ya nga maabokyele. ¹⁸ Pho naebe obotshe ekpele elaa teli onte ya nga, nawo onte ya nga lokola moto. Nazingye ikyela bolaa kasi siikokye ibokyele. ¹⁹ Yango mena, sikyele lowo loola lozingye nga ikyela. ²⁰ Bo nakyele tootelozingye nga ikyela, mena kyelukye iwo obotshe teli nga moto ookokyele bomo, kasi eli nde masumu maali onte ya nga. ²¹ Emba nga nawene bobo: Bo nazingye ikyela bolaa, nawene obokye nakule kyela nde bobe. ²² Kyelukye iwo obotshe o ndondo ya nga nasepele na mibeko ma Nwaphongo. ²³ Kasi nawene obotshe o ndondo ya nga, wali mibeko mosuu munwane na mibeko ma Nwaphongo. Mibeko me onte ya nga mumbuya moombo wa masumu. ²⁴ Moto wa ngongo boli nga! Owa mumanya o boombo pha nzoto ikyintome o iwaa iye nza? ²⁵ Nwaphongo akumisame na nzela ya Yesu Klisto Nkolo wa banga! Emba inga mampenza na maumunya ma nga natosa mibeko ma Nwaphongo. Kasi nzoto ya nga ya bomoto kyizingye obotshe nabengye masumu.

Chapter 8

¹ Emba inwanwa eye, Nwaphongo etaingya bato baangana na Yesu Klisto. ² Pho mibeko nwa Bolobo moolophe bomoo pha phele na nzela ya Yesu Klisto moli mibanga, telokuli ba baombo ba mibeko nwa masumu na nwa iwaa. ³ Mibeko ma Mose temaikaka koka ilophe bomoo pho banga bato yoli na boko. Teloikakaka itosa mibeko kasi lootelaikaka koka mibeko ikyela, Nwaphongo alokyela. Pho ya ilokyele, atoma Nwana we o mokyisi, abuto moto, aulanaka na banga bato ba masumu pho ya imanya masumu ma banga. Yango mena, Nwaphongo amba ingya Nwana we o elele ya banga pho taazingye masumu. ⁴ Nwaphongo akyela babona pho tozwe nzela ya ikyelela mibeko me, banga baatambule o nzela ya Bolobo kasi bate bate batambule o nzela ya nzoto. ⁵ Bato baabikye o nzela ya bomoto, baumunya nkolo inso nde maphoo masepelisa nzoto. Kasi bato baabikye o nzela ya Bolobo, bee baumunya nkolo inso nde ikyela maphoo maasepelisa bolobo. ⁶ Bo toumunya nde nkolo inso maphoo maasepelisa nzoto, mena eli nzela ya iwaa. Kasi botoumunya nkolo inso nde maphoo maasepelisa Bolobo, tomozwa bomoo pha phele na bese. ⁷ Bato baumunya nkolo inso nde maphoo maasepelisa nzoto ya be, bali banguna ba Nwaphongo. Tebaabengye na mibeko ma Nwaphongo, tewali nzela obotshe baamotosa. ⁸ Bato baikye o nzela ekyesepelisa nzoto, tebakokya isepelisa Nwaphongo. ⁹ Kasi bee, toobikye o nzela ya maphoo maasepelisa nzoto. Kasi bee kobikye o nzela eyaka Bolobo pha Nwaphongo pho Bolobo me boli onte ya be. Bo moto tali na Bolobo pha Yesu Klisto onte ye, tali moto wa Yesu Klisto. ¹⁰ Bo Klisto ali onte ya be, na bo nzoto ya be isengyesi iwa pho wakyela masumu, kasi Bolobo phe boephe bomoo, pho Nwaphongo aebuya bato ba bosembo o miyo me. ¹¹ Kasi bo Bolobo pha Nwaphongo owaakola Yesu Klisto o iwa ali phele onte ya bee, emba nde ona Nwaphongo amoakola nzoto ya bee o iwaa me na nzela ya mwiya nwa Bolobo phe boli onte ya be. ¹² Pho oli wango babona bande na nga, esengyesi obotshe tobikye bokozingye Bolobo kasi bokozingye nzoto ya banga phe. ¹³ Bo obengyi nzela ya maphoo maasepelisa nzoto ya bee wa mowaa. Kasi boephe Bolobo nzela na mwiya nwe, wamole bobele maphoo mabe maakyele be, emba wamoba na bomoo. ¹⁴ Bato banso baakambame na Bolobo pha Nwaphongo bali bana ba Nwaphongo. ¹⁵ Pho Bolobo phaephe Nwaphongo teboebuya baombo, naa bokule ephe ibale. Kasi eli nde Bolobo Bosantu boebuya bana ba Nwaphongo, boolotome ibanga Nwaphongo obotshe "Aba, Tata!" ¹⁶ Bolobo me boloteya o mandondo ma banga obotshe toli bana ba Nwaphongo. ¹⁷ Pho toli bana be, emba tomozwa mbolo inso indaa ikyi bombe yo pho ya banga. Tomo izwa molongo na Yesu Klisto pho banga ne tonyokomo elele yonoyo. Emba na banga me tomozwa nkyemo elele yonoyo ne. ¹⁸

Naebe obotshe minyoko miiwene banga lolo eye mili ndokolo nwana ekpele mokyiki wa phaa. Temiikiyi bubana na nwana bokyi bobo na nkyemo ya loteya Nwaphongo.¹⁹ Bikpele binso biakyela Nwaphongo biziya na phowa. Bizingye na boikye iwene mokolo nwa moweninya Nwaphongo bana bee nkyemo ya be.²⁰ Pho bikpele binso biakyela yo Nwaphongo tebikuli baa na ntina. Bikpele bye mampenza, te biikaka zinga bomoo. Eli nde Nwaphongo owa zinga bomoo. Kasi nkolo inso kalemele,²¹ pho mokolo monomo aamokandola na bikpele binso biakyela yo. Bikpele me ete biikule baa ndokolo baombo, etebikule pholo, biamozwa nkyemo ndokolo bana ba Nwaphongo, biamozwa bonsomi.²² Toebe obotshe nono lolo bikpele binso biakyela Nwaphongo bikiyimele. Bili na bolosi ndokolo nwanwasi okosweya.²³ Bolosi me tebookye nde bikpele na bikpele. Na banga bawaa ba phe Nwaphongo Bolobo phanza na baamokula phe yo nkyemo, na banga tokiyimele o mandondo ma banga me. Toziya na phowa iikye obotshe Nwaphongo alobuya bana be, kyelukye iwo obokye amanya nzoto ya banga o malos. ²⁴ Nwaphongo alobikya kasi naino teloweni maphoo manso, tolemele nkolo inso obotshe toomawene. Waamowene banga na miyo maphoo malemelakyi banga, etelookule malemela pho mabuto ma banga. Moto ookolemele ekpele ekye wene yo nza? ²⁵ Kasi pho naino teloweni ekpele ekyelemele banga, emba tokangye motema, toziya na phowa iikye. ²⁶ Nde bomo, Bolobo ne kaya losunga, banga batebali na mwiya o nzela ya Nwaphongo. Pho teloebe ibondele nabola. Kasi Bolobo yo mampenza kabondele Nwaphongo o elele ya banga, kanyingonele, koleka ndengye ekokyi iwo bato. ²⁷ Nwaphongo kaebe ili o mandondo ma bato. Emba kabe na ikyiumunya Bolobo me, pho Bolobo kabondele o elele ya bato, kamobondele na ndengye ekyezingye yo. ²⁸ Toebe obotshe o maphoo manso, Nwaphongo kakyele pho ya bolaa pha bato baamozingye, bato bawaa baabanga yo kokokana na nwango nwe. ²⁹ Pho bato baunva olo yo, aunva kana ibabuya ndokolo Nwana we, obotshe Nwana we abe bola onte ya bana baikye. ³⁰ Baaolo Nwaphongo aunva baolo phanza, amba na babanga. Baabanga yo, ababuya na bato ba bosembo, emba baabuya yo bato ba bosembo, abaphe na nkyemo ye. ³¹ Emba toombe kula wo bo? Bo Nwaphongo ali mbale na banga, owaalotelemele nza? ³² Emba Nwaphongo, yo otoika ima Nwana we, amoambya obotshe aya waa pho ya banga banso, emba takokyi ilophe na banga me inso molongo na Nwana we? ³³ Owa mophunda bato ba olo Nwaphongo nza? Moto phe. Pho eli yo Nwaphongo owa babuya bato ba bosembo. ³⁴ Okokyi ibaingya nza? Moto phe. Pho yesu Klisto ali moto owa waa, amba kula na kundwa, ali o boloo pha Nwaphongo, kambe na bondele pho ya banga. ³⁵ Owaalokabola na lozingo la Yesu Klisto nza? Mampasi, minyoko, bato balonyokolo, manzala, bobola, ikama, iwaa? ³⁶ Bowakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Pho ya we Nwaphongo, imbele sinso toli o ikama sa iwaa. O miyo ma bato tobuto ndokolo mampate makye bee boma. ³⁷ Kasi tolongye minyoko minso mina na mwiya nwa okolozingye. ³⁸ Pho nali na ianola obotshe tewali ekpele eyaa lokabola na lozingo la Yesu Klisto: Ebe iwaa, ebe bomoo, ebe baanze, ebe malobo, ebe maphoo maa lolo eye, ebe maphoo maamoyaa, ebe inso ili na mwiya, ³⁹ ebe phembo yaa ikolo, ebe na phembo yaa onse, ebe inso yaakyelama, ekpele nono yonoyo teekokyi ilokabola na lozingo la Nwaphongo laaweninya yo onte ya Yesu Klisto Nkolo wa banga.

Chapter 9

¹ Maphoo mamowo nga mali phele, pho nali moto wa Klisto, sikosa. Bolobo kanteya obotshe maphoo maawo nga mali ma phele, na ndondo ya nga kyeanole bomo me. ² Nali na ngongo boikye, imbele sinso nali na bolosi o motema, ³ pho ya Bayuda bato ba ibota sanga. Bebi nanga ba ibota sonoso. Bo nzela ebakyi, nazingye obotshe Nwaphongo anvambe, ambe na kabola na Yesu Klisto pho ya bolaa pha bebi na nga ba ibota sa nga. ⁴ Baali bana ba Isalaye, Nwaphongo abaolo pho babe bana be, abateya nkyemo ye, akyela na bee basangola, abaphe mibeko, abateya nzela ya imobondele, abaiykela mambunu. ⁵ Baali bankoko ba Abalayama. Yesu Klisto ne wa butwa yo moto, ali wa ibota sa be. Kasi tebaika moanola. Yo, Klisto ne ali Nwaphongo, ali o ikolo sa maphoo manso. Tomokumbele pho ya bobele. Ame. ⁶ teli obotshe Nwaphongo taika kyela yaalakaka yo. Alokya na baakolo bana ba Isalaye. Na wo bo? Na wo ngakye bana bayoko tebali baakolo bana ba Nwaphongo. ⁷ Abalayama abaka na bana baikye, kasi bee banso tebali baakolo bana bee bo wa wo Nwaphongo. Kalakala Nwaphongo amba wo na Abalayama yokye: Baakolo bana bawe bamotokolo oka bana ba Izake. ⁸ Kyelukye iwo obotshe: onte ya bana banso ba Abalayama, bee banso tebali bana ba Nwaphongo. Nwaphongo kowo yokye baakolo bana bee eli nde babota yo kokokana na mbunu eya ikyelaka yo Abalayama. ⁹ Mbunu eya moikyelaka Nwaphongo eli obotshe: Waamokoka imbele simekyi nga, namokula yaa, Sala amobota nwana wa lele. ¹⁰ Teyaiakaka ba nde Sala yo mampenza. Lebekaka abaka nwanwasi wa nkoko wa banga Izaka. Aekamaka zaa. ¹¹ Nwaphongo awoko ne yokye: Mosii amoleka bola. Wa wo Nwaphongo babona tebaikaka kyela na maphoo maala na maphoo maabe, tebataka na botama. ¹² Nwaphongo akyela babona phoya iteya obotshe kakyele nde bozingyi yo. Kaolo moto we onte ya bato, tamoolo pho ya maphoo maala makyele yo. ¹³ nde bowa koma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Nwaphongo awo yokye nazinga Yakobo, naina Esau. ¹⁴ Emba tomba wo bo? Tomowo obotshe taakyele maphoo na bosembo? Phe, teeli babona! ¹⁵ amba wo na Moseyokye: Bo nazingyi ikyela moto bolaa, nabokya. Na bo nazingyi ooka moto ngongo, naamooka ngongo. ¹⁶ Emba waolo Nwaphongo moto, kamoolo nde pho azingyi imokya bolaa, teeli pho moto azingyi, naa pho ya etoma ye. ¹⁷ Wakomama o buku pha Nwaphongo obotshe Nwaphongo awo pho ya Falo yokye: Naeteye mokonzi pho naweninya oka bato banso bokusi pha nga miwe na pho nkombo ya nga eokane o mokyisi mobimba. ¹⁸ Yango mena, towene obotshe Nwaphongo kakyele bolaa na moto oozingyi yo. Moto oozingyi Nwaphongo obotshe abe sa motosa, Nwaphongo kakyele nde obotshe abe samotosa bomoo. ¹⁹ Naa moto monomo amowo na nga obotshe: Bo ebe babona, pho ya'ye Nwaphongo kaoya bato ? Bato bakyele kaa nde ya baatoma yo mampenza? ²⁰ Nwebi na nga, iwe moto okowo babona, oli nza obotshe oikyele Nwaphongo ziko? Mbongo ekokyi iwo na owa ekyelela obotshe: Pho ya'ye onkyesi ndengye eye? ²¹ Mokyisi nwa mambongo ali na bokonzi

pha ikyela ekpele ezingyi yo na manyete; nde na manyete me akokyi ikyela mbongo eya motuya na mbongo eteli na motuya.²² Emba bo Nwaphongo azingakyi iba ya mokyese nwa mambongo, eli lowo la we? Azingaka obotshe bato baebe obotshe ali na yoo, ali na na' mwiya. Emba kakangye motema pho ya bato baokyele yo yoo na baakokyi yo iboma.²³ Kasi Nwaphongo azingaka obotshe bato baebe obotshe ali na nkyemo nzikye, kambe na kabela bato bazingye yo ikyela bolaa na nkyemo me. Alobongya phanza obotshe tozwe nkyemo me.²⁴ Toli banga banso bato baabanga Nwaphongo pho ya iba bato be. Taika olo nde oka Bayuda na Bayuda, abanga na bato basuu me.²⁵ Nde bo wa wo yo o buku pha Oze yokye: Bato batebaikaka baa phanza bato banga, nababanga bato banga, na ibota satesaikaka nga zinga, nasibanga ibota saalobo nga zinga.²⁶ O elele eya woko nga na bee obotshe: Toli bato banga, nde oena elele me, nga Nwaphongo ooli na bomoo, nababanga bana banga.²⁷ Ka pho ya bato ba Isalaye, moimosi Isaya awo pho ya be, aimola yokye: Nabo bato ba Isalaye babaka baikye ndokolo munsengye o mokukulu nwa ebale, emba obotshe baamobikya Nwaphongo tebali baikye.²⁸ Nkolo Nwaphongo etaakoko, amoyakyele maphoo manso maawo yo o mokyisi.²⁹ Nde bowawoko ona Isaya phanza yokye: Bo Nkolo Nwaphongo okokambe maphoo manso taikaka manya ndambo ya bana babanga, nde towee ndokolo bato ba Sodom na Gomola.³⁰ Emba towo bo? Towo obotshe bato bate bali Bayuda bee tebaikaka luka nzela ya ibutwa bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo. Kasi inwanwa eye babuto bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo pho bamoanosi.³¹ Bayuda bee balukaka mibeko pho bamibongya obotshe babe bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo, yango mena bakaa o nzela.³² Bakaa pho ya'ye? Pho baumunyaka obotshe bamoba bato ba bosembo na misala miabaka bee bakyele, kasi tebaikaka anola Nwaphongo. Emba bamba zumz o ibanga.³³ Ibanga me eli Yesu Klisto, siiwo o buku pha Nwaphongo. O buku Nwaphongo awo yokye: Okyemela nakyese ibanga sonoso o mokyisi nwa Siyona, bato bamobakatana mi sango. Bato bamokaa pho ya ibanga me. Kasi pho ya moto owa moanola ibanga me etesimophe phe nso.

Chapter 10

¹ Bande na nga, nazingye na boikye obotshe bato banga Bayuda bayee pho Nwaphongo ababikya. Nabondele Nwaphongo na boikye pho ya lowo me.² Naebe obotshe bazingye ibanga Nwaphongo phele, kasi tebaebe eyaakolo nzela.³ Pho tebaika sosolo nzela ekyebuya Nwaphongo na yango bato, bato ba bosembo o miyo me. Bazingaka ibanga nde nzela ya bee mampenza. Yango mena bale nzela ekyebuya Nwaphongo na yango bato, bato ba bosembo o miyo me.⁴ Nawo babona pho waaya Yesu Klisto, ayaa unva bokusi pha mibeko ma Mose, akyele babona pho bato banso ba moanole babutwe bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo.⁵ Mose akoma pho ya nzela ya ibutwa moto wa bosembo na mibeko, akoma yokye: Moto ookotosa mibeko minso amozwa bomoo pha phele pho ya mibeko.⁶ Kasi nzela ekyebuya bato ba bosembo o miyo ma Nwaphongo pho bamoanole, nzela me ekyese. O buku pha nwaphongo bawo pho ya nzela me obotshe: samiwole obotshe: Owa mobaa o ikolo nza? (Kyelukye iwo obotshe owa mokye banga Klisto aute nza).⁷ Samiwole na obotshe: Owa munyolo onse ya manyete nza? (Kyelukye iwo obotshe owamokye banga Klisto obotshe atokolo nza?).⁸ Buku pha Nwaphongo bowo nde obotshe: Iloba sa Nwaphongo sili phenephe na we, tesili itakye na we, iloba me sili o munoko nwa we. iloba me eli nde sango siiteya banga bato obotshe basengyesi ianola Nwaphongo.⁹ Bo kowo na munoko nwanwe obotshe Yesu ali Nkolo, na bo koanole o ndondo yawe obokye Nwaphongo amoakola o bawe, Nwaphongo amoebikya.¹⁰ Bo toanosi Yesu phele tobutwe bato ba bosembo o miyo me. bo towo na munoko obotshe Yesu ali Nkolo, Nwaphongo aalobikya.¹¹ Nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Bato banso banmoanola eta baphe nso.¹² Yango mena ebe Moyuda, ebe na otooli Moyuda, bokyese teboli, Nkolo nde yo monomo ali Nkolo wa bato banso, kakyele bolaa oka bato banso baamobondele.¹³ Eli bowakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Bato banso baamobondele Nkolo bamobika.¹⁴ Kasi baamobondele ndengye'ye bo naino tebamoanosi? Baamoanola ndengye'ye bo naino tebaokyi Nsimo ye? Bamooka Nsimo ye ndengye'ye bo bato baibaimola yango tebali? ¹⁵ Emba baabaimola ndengye'ye bote babotami? Eli nde bowakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Eyee bolaa, na matambe ma bato baaya imola Nsimo Elaa!¹⁶ Kasi bato banso tebaiaka anola Nsimo Elaa me. Moimosi Isaya yo mampenza awo yokye: Nkolo, owaanola Nsimo eyaimolaka banga nza?¹⁷ Yango mena, ianola siute na ioka Nsimo, Nsimo me eli maloba ma Klisto.¹⁸ Pho oli yango babona, natune motuna monomo, nawo ngakye: Bato ba Isalaye tebaikaka oka Nsimo Elaa phele? Phe, baeyoka. Nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: bakyemiwo Iloba sa Nwaphongo o mokyisi mobimba. Nyesi ya bee yooka mboka enso ebe na o bilele ba itakye.¹⁹ Emba natune motuna mosuu ngakye: Bato ba Isalaye te baika sosolo na bolaa? Mose awo phanza yokye: Nwaphongo yokye: Namokyela obotshe wamookyele ekolo eteli na ngambo zuwa. Namokyela obotshe obe na yoo na ekolo ya bato baatebali na malondo.²⁰ Nsima me moimosi Isaya aminosi na iwo yokye: Bato batebaikaka baa bandukye, banzwee. Namiweninye na bato batebaikaka baa banzokyele.²¹ Kasi pho ya bato ba Isalaye, Nwaphongo kawo na munoko nwe yokye: Naelolesi bato banga maboko nzanga mobimba obotshe baye, kasi bali na nzoto nkusi, tebaikyi anola ikyi wo nga.

Chapter 11

¹ Emba nakule tuna motuna mosuu: Boli wango baabona, kyelukye iwo obotshe Nwaphongo ale bato bee Isalaye? Phe, na mbala! Pho nga mampenza nali moto wa Isalaye. Nauta o ibota sa Benzame, ne abaka nwana wa Abalayama.² Nwaphongo taika le bato bee baolo yo uta wakyela yo mokyisi pho babe bato be. Koebe yaakoma bee o buku pha Nwaphongo pho ya Eliya. Eliya amilelaka na Isalaye o boo pha Nwaphongo. Awoko yokye: ³ Nkolo, bato baba baboma

baimosi ba we, banyangola bilele bietumbele bee mambeka. Naikasi nde nga mampenza okoebengye, balukye imboma me.⁴ Kasi Nwaphongo amobuyisa bo? Awo ne yokye: Phe, toli we mampenza. Na bomba pho ya nga bato nkoto sambo bambangye nkolo inso. Bo tebaikyi sambela ekyeko ya Baala.⁵ Pho ya banga lolo eli nde bomo, wali nde ndambo ya bato baolo Nwaphongo pho ye na ngolu ye onte ya bato ba Isalayeleye.⁶ Pho Nwaphongo abaolo na ngolu ye emba kyelukye iwo obotshe taika baolo pho ya bitoma biikyele bee. Bo babona phe, emba ngolu ye nde teekuli baa eyakolo ngolu.⁷ Kyelukye iwo bo? Kyelukye iwo obotshe bato ba Isalayeleye tebaika zwa ekyelukye be, ndambo ya bato baoloko Nwaphongo onte ya be, bee baezwa. Kasi pho ya baayoko, babutwaka na nzoto nkusi.⁸ Eli nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Nwaphongo ababuya bibubusi, azibi miyo ma be, aundi na matoo ma be, nono lolo bali nde babona.⁹ Na Davidi awo bobo: Biseleko ba bee biebisa ndokolo izengye siibise nyama. Baaka, Nwaphongo abaphe etumbu ekokyi na be.¹⁰ Miyo ma bee mapholo pho bee sakula wene, bazwakye nkolo inso maphoo pho banyibe.¹¹ Emba nakule tuna motuna mosuu ngakye: Waazuma bayuda ibaku, bakaa bobele? Phe, na mbala! kasi eli nde pho ya obotshe bakyela masumu, Nwaphongo abikye bato basuu. Nwaphongo akyela baabona pho Bayuda baokyele bato bayoko zuwa.¹² Waakyele bato ba Isalayeleye masumu, Nwaphongo akyela bolaa na bato banso ba mokyisi. Pho ya ikaa sa Bayuda o boo pha Nwaphongo, bato basuu bazwe bolaa o maboko ma Nwaphongo. Bo Nwaphongo kakyele bato basuu bolaa imbele sitesimotosa Bayuda, bolaa phamba bakyela yo phamoba ndengye'ye waamba mobutwela Bayuda banso?¹³ Inwanwa eye na wo na bee bato bali Bayuda. Nali toma wa Nwaphongo owa etomela yo bee bato bate bali Bayuda. Yango mena, nasepele na etoma eyampe yo.¹⁴ Nazingye obotshe bato banga Bayuda bawene babona pho bayoko baokye zuwa, bayee pho Nwaphongo ababikya o nzela ya etoma ya nga.¹⁵ Pho, waale Nwaphongo Bayuda, akyela mabongye na bato basuu ba mokyisi. Wamoba boo bo akuli baanola? Yamoba ndokolo bawe bakundo.¹⁶ Bo moto aphe Nwaphongo mbuma ya ebandele ya inzabi se kyelukye iwo obokye mbuma inso ya inzabi ili ye me. Bo moto amophe munkanga nwa nwete, emba na bitakyi bili nde bee me.¹⁷ Isalayeleye eli ndokolo nwete nwa olive nwa tena Nwaphongo ndambo ya bitakyi, o elele ya bitakyi me, aesi ya ebanza, iwe otoli moyuda ndokolo etakyi ya nwete nwa olive eya ngonda. Maphoo maala maabaka Bayuda bazwe, inwanwa eye bee komazwe me, ndokolo bitakyi biizwe bokusi uta na nwete.¹⁸ Yango mena satiyola bali ndokolo bitakyi batenya. Komitate pho ya'ye? Oli nde bitakyi phaa, bokusi pha bitakyi bouta nde na nkanga, bokusi pha nkanga tebouta na bitakyi.¹⁹ Naa monomo onte ya bee amowo yokye: Nwaphongo amanya bitakyi biiyoko pho ambanza o elele me.²⁰ Eli phele, Nwaphongo abimanya pho tebaika moanola. Ka pho ya we, aephe elele pho komoanole. Sabaa na lolendo, kasi baa nde na ilota Nwaphongo.²¹ Pho, bo Nwaphongo ale Bayuda baabaka ndokolo bitakyi bia phele, koomunya obokye etaewiinya me bo tomoanosi, iwe o wa banza yo bobanze wawana.²² Okyemela boli Nwaphongo molaa na okophe yo bitumbu me. Kaphe etumbu bato baaka inzela ye, kasi oka ya we ali molaa bo oli oikyela maphoo mamosepelisa. Bo phe amoemanya me.²³ Bayuda babana, bote baikasi o iba saanola sa be, Nwaphongo ababuya o bilele ba be, pho ali na bokonzi pha ibabuya.²⁴ Bo toli Bayuda, oli ndokolo bitakyi ba nwete nwa ngonda biteni be, bakye bibanza o nwete moli o ingambi. Bo Nwaphongo akokyi ikyela lowo lokusi babona, embi ba iye obotshe abuya Bayuda o elele eya bamanyaka yo, bee baali ndokolo bakolo bitakyi.²⁵ Bebi na nga, nazingye obotshe bee ososolo sekyele eye, pho bee sa baa na lolendo. Eli obotshe ndambo ya bato ba Isalayeleye tebazingye ianola Nwaphongo, yango mena, kasi bamo bongwana. Esengyesyi obotshe bato banso bate bali Bayuda baolo Nwaphongo baanole, emba bato ba Isalayeleye bamba bongwana.²⁶ Emba Nwaphongo amobikya bato banso ba Isalayeleye bowakoma bee o buku pha Nwaphongo obothe: Moto owamoya kandola bato amouta o Siyona. Amumanya masumu ma bato banso baali bana ba Yakobo.²⁷ Nwaphongo kawo yokye: Eye eli sangola eya mokyela nga na be, wamumanya nga masumu ma be.²⁸ Bayuda bale Nsimo Elaa, emba babuto banguna ba Nwaphongo. Eli babona pho bee bate bali mbala eyoko Nwaphongo abaolo pho alakyelaka bankoko ba bee babona.²⁹ Bo Nwaphongo abangyi moto ambi na mophee mbolo, wa ikale nde babona, pho Nwaphongo taabongole maumunya me.³⁰ Bee baate bali Bayuda, kalakala toika tosa Nwaphongo. Kasi inwanwa eye Nwaphongo aeyokyesi ngongo pho Bayuda tebaikyi motosa.³¹ Pho ya bee, ya mobaa nde bomo me. Inwanwa eye tebamotosa emba Nwaphongo kakyele nde bolaa oka be. Kasi eli babona pho ya obotshe na bee me babongole ntema na obotshe Nwaphongo abaokyele ngongo.³² Emba Nwaphongo ale bato banso obotshe balee imotosa. Akyela babona pho aokyele bato banso ngongo.³³ Phele ndondo elaa ya Nwaphongo elekyi! Ali na zebi, kaebe maphoo manso! Ikyiumunya yo o ndondo ye moto takokyi iilimbola! Moto takokyi isosolo nzela ye!³⁴ Nde bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Okoebe maumunya ma Nkolo Nwaphongo nza? Ookokyi imophe toli nza?³⁵ Wali moto owa mokabola ekpele pho ya obotshe Nwaphongo ali na mbongo ye?³⁶ Eli phele, tewali moto, pho eli nde yo moto owa kyela bikpele binso, yo moto okobibanza, mbolo inso ili omo pho ye. Ebongyi tomokumole nkolo inso. Ame!

Chapter 12

¹ Pho eli babona bande na nga, na ebondi, pho Nwaphongo aloekyesi ngongo iikye. Ambya nzoto ya bee inso oka ye, pho obe na bomoo, omambya ndokolo nyama eya boma bee pho ya ikabela Nwaphongo. Bamouwosi pho ye, pho ya imosepelisa. Mena eli laakolo losambo lookokyi bee imosambela.² Sa benga mobesi nwa bato ba mokyisi. Le obotshe Nwaphongo abongole mandondo ma bee, pho obutwe bato ba mobesi moonyakune. Emba wamoeba maphoo mazingye Nwaphongo. Kyelukye iwo obotshe: Maphoo maala, maphoo mamosepelisa, na maphoo malongobana.³ Pho ya ikabo sa phe Nwaphongo na ngolu ye, na wo na monomo na monomo onte ya bee ngakye: Sa mitata, kasi omiebe nde na bolaa ndengye eli bee phele, kyeka ndengye ya ianola sa we howaephe Nwaphongo.⁴ Nzoto ya moto ili yonoyo kasi ilii na bina

binango biikye. Enango yonoyo na yonoyo eli na etoma eekyesee. ⁵ Na pho ya banga wali nde bomo me. Toli baikye kasi toli nde monomo onte ya Yesu Klisto. Totongana na moto monomo nde bowatongana binango ba nzoto ya moto. ⁶ Nwaphongo alophe makabo ma Bolobo makyesene, nde bo wazinga yo ilophe mango. Emba, monomo na monomo akyele makabo me. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa iimolaka maphoo me, imola bo koebe we obotshe Nwaphongo aephe ikabo. ⁷ Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ikyelela bato, obakyelele bookokyi. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa iteya bato, obateya nde bomo. ⁸ Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ilenzaka bato, obalenzakye nde bomo. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ikabela babola, obakabele nde bomo na ndondo yonoyo. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ikamba bebi, kyela etoma me na bolaa. Bo Nwaphongo aephe ikabo sa ikyelaka bebi bolaa, obakyelele na nkyisa. ⁹ Zinga bebi na ndondo yonoyo, sa bazinga nde na munoko. Iina maphoo maabe. Zinga maphoo maala. ¹⁰ Zinga bebi na bee baklisto, eba obotshe bee banso oli bana ba nyango monomo. Tosanaka bee na bee. ¹¹ Omiambya o etoma, sa baa bato ba bokoo. Omiambya mouwosi o etoma ya Nkolo. ¹² Kolemele yaalakyela Nwaphongo. Emba baa na nkyisa. Ititala o minyoko, bondele Nwaphongo imbele sinso. ¹³ Kaba mbolo ya bee oka baanosi ba Nwaphongo baakyelesi. Yamba na bolaa bato baaye oka bee. ¹⁴ Onga Nwaphongo apambole bato baenyokolo, sa moonga obotshe abakyele bobe. ¹⁵ Sepela na baasepele, lela na baalele. ¹⁶ Ba na booka we na bebi na we, Sa baa na lolendo, kyela etoma na bo ebe na ngambo ekyiky. Saumunya obotshe oli bato baa zebi. ¹⁷ Bo moto monomo akyesi bobe, samobuyisa bobe, kasi we luka nde nzela ya ikyela maphoo maakokyi obotshe iwe kokyela bolaa. ¹⁸ Bo wakokyi, emba bo eeli nde pho ya we, luka obotshe obee na bese na bato banso. ¹⁹ Bee bato bazingye nga, sabuyisa bato bobe, kasi lee obotshe yoo ya Nwaphongo ekyele etoma ya yango, pho bakoma o buku pha Nwaphongo obotshe: Nkolo Nwaphongo yokye: Moambelesi eli nde nga! Lowo lobe lokyesi nwebi, nde nga moto owa mobuyisa bobe. ²⁰ Kasi iloba sa Nwaphongo siwo obotshe: Bo monguna nwawe ali na nzala, omophe nwana ekpele wa iza. Bo ali na phowa ya maa, omophe maa mainyawa. Bo okyesi babona soo ya moakya amba na bongya mobesi nwe. ²¹ Samilee obotshe bobe boelekye, kasi leka bobe na ikyela bolaa.

Chapter 13

¹ Moto munso atosa bakonzi ba baloo pho bakonzi banso baute na Nwaphongo; emba makonzi maalii, eli Nwaphongo moto owa mateye. ² Emba moto ookotemele bankonzi, katemele maphoo molongo nwabongya Nwaphongo. Bato bakyele babona bamibangyele etumbu. ³ Bato bakyele bolaa tebali na inganga sa bakonzi, kasi nde bato bakyele bobe bamoba na inganga. Bo tozingye ibaa na inganga sa bakonzi, kyela bolaa pho baekumisa. ⁴ Eli babona pho bali bato ba etoma ya Nwaphongo, bazingye iesunga o ikyela bolaa. Bo okyesi bobe, ba na inganga na bee pho bokusi phaabaphe Nwaphongo taaboambya boambisa. Bali bato ba etoma ya Nwaphongo pho ya iteya yaaka Nwaphongo na iphe bato bakyele bobe etumbu. ⁵ Pho eli babona, osengyesi itosa bakonzi. Teli nde pho bamoepele etumbu bo tobatose. Obatosa nde pho koebe o mandondo ma bee obotshe eli nzela elaa. ⁶ Pho ya ntina me, yango mena, kophute mputi, pho Nwaphongo ateye bato baephutisa obotshe etoma me ebe na bolaa. ⁷ Phuta oka moto na moto isengyesi we iphuta oka ye. Phuta mputi oka baephutisa, phutela mbolo ya we oka bato baiphutisa. Tosa na bolaa bato basengyesi we itosa. ⁸ Sa baa na mbongo na moto, boteebe nde mbongo ya izingana onte ya bee. Moto okozingye bebi atose mibeko ma Nwaphongo mins. ⁹ Nwaphongo awo na banga yokye: We sakyela baphemba, we saboma bato, we saiba, we samengyela mbolo ya bato. Mibeko mimi na miiyoko mili minso onte ya mobeko monomo mowo obotshe: Zinga bebi na we bookomizingye we mampenza. ¹⁰ Moto ookozingye nwebi ne etaamokyele bobe. Emba bokozingye bebi na we mena otose mibeko minso. ¹¹ Kyela bokusi pho oebe imbele sili banga. Inwanwa eye eli imbele siisengyesi bee iumwa. Imbele sa Nwaphongo sa iya lobikya sikomi phenephe. Takuli baa itakye ndokolo o imbele sa tataka banga ianola Yesu Klisto. ¹² Enzombi kyelukye naiunva, bunya bobengye na iye. To le misala ma enzombi. Tokpebinwanele biamokyelela banga waamoo. ¹³ To be na mobesi molaa ndokolo bato batambule na moo. Banga salanga maleku, banga sakyela bondumba, banga sakyela maphoo maa nsoo ndengye na ndengye, banga saoka maoka na saokyele bebi zuwa. ¹⁴ Omilasa na inso ikyilophe Nkolo Yesu Klisto. Sakula milee o maumunya maabe pho ya isepelisa phowa ya nzoto ya bee.

Chapter 14

¹ Yamba na bolaa bato bate bali naino na bokusi o nzela ya ianola Nwaphongo. Kasi saika na bee miko o maphoo ma umunya bee o mandondo ma be. ² Nakpe ete pho ya ntoma ya iza. Bana tebaumunya obotshe ntoma iiyoko baikatela, bee baze nde inso. kasi bato bate bali na bokusi o nzela ya ianola Nwaphongo baze nde ndunda. ³ Ookoze ntoma inso, yo satiyola nwebi ootoze ntoma iiyoko. Ebe ootoze ntoma inso, yo sawole ookoze ntoma inso na bobe pho Nwaphongo, yo amoyamba. ⁴ Iwe oli nza okowole na bobe moto wa etoma wa moto? Bo akyesi bobe naa bo akyesi bolaa, akyekyi nde mokonzi nwe. amokyele bolaa pho Nkolo akokyi imobanza pho yo sakaa. ⁵ Bato bakyi baumunya obotshe mokolo muna molekye nkolo iyoko o miyo ma Nwaphongo, kasi bato baayoko bane umunya nde obotshe nkolo inso ili nde ndengye yonoyo. Moto na moto ambe nde eba na bolaa ikyumunya yo o ndondo ye. ⁶ Moto okoumunya obotshe nkolo iiyoko, kaumunya babona pho akumisa Nkolo Yesu. Moto okoze ntoma inso kazingye ne ikumisa Nkolo pho kaphe Nwaphongo melesi pho ya ntoma ikyize yo. Moto okole iza ntoma iyoko, kakyele babona pho ya ikumisa Nkolo me, kaphe Nwaphongo melesi me pho ya ikyi ze yo me. ⁷ Moto na monomo onte ya banga, tali mokonzi nwa nzoto ye o mokyisi, na moto na monomo eta we boozingyi yo. ⁸ Waata baa banga na bomoo, toli na phango pho ya ikyela etoma ya Nkolo. Waawe banga, towe pho ya ikyela etoma me. Emba bo tobee naa na bomoo, naa bo towe, banga banso toli na nde bato ba

Nkolo Yesu Klisto, ⁹ Pho Yesu Klisto awaa amba na kundwa o bawe pho abe Nkolo wa bato, baali na bomoo na wa bato baawa me. ¹⁰ Ka we, pho ya'ye kosambisa nwebi na we? Ka we, pho ya'ye kotiyole nwebi na we? Banga banso tomokiyende o boo pha Nwaphongo pho alosambisa. ¹¹ Nde bowa koma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Inga Nkolo ooli na bomoo, nawo phele ngakye: mabongo manso mamunkusamela, noko inso ya mokusamela nkyemo ya Nwaphongo. ¹² Emba mena kyelukye iwo obotshe monomo na monomo amolimola yakyela yo. Amolimola o boo pha Nwaphongo na munoko nwe mampenza. ¹³ Emba to le isambisa bebi. Kpa nde mokano obotshe otobe ibaku pho ya nwebi pho akyele isumu. ¹⁴ Pho naangana na Nkolo Yesu, naebe na bolaa obotshe tewali ntoma ili na ekyila, kasi bo moto aumunye obotshe ntoma iyoko ili na ekyila ya izaa pho ye ntoma me ili nde na ekyila phele. ¹⁵ Emba bo we koize, wamoweninya nwebi ndondo bolosi, mena totambule ne na lozingo. Yesu Klisto awa pho ye. Saanola obotshe ntoma ikyize we imooto. ¹⁶ Bo kourumunya obotshe lowo loli lolaa, kasi bo koebe obokye bato bamoewole na bobe, sakula lokyela pho bee salowole na bobe. ¹⁷ Pho bokonzi pha Nwaphongo teli lowoo la izaa naa la inywa. Kasi eli nde bosomebo, bome na nkyisa ikyi ambya Bolobo. ¹⁸ Moto okokyele etoma ya Yesu Klisto babona, amosepelisa Nwaphongo, na bato bamotosa me. ¹⁹ Pho oli wango babona, tokyele bokusi pha ikyela maphoo maambya bome onte ya banga, na maphoo mamosunga bebi o ikola o nzela ya ianola Nwaphongo. ²⁰ Saoto etoma ya Nwaphongo pho ya lowo la izaa. Bo eli phele obotshe tewali ntoma ya ekyila, kasi bo bebi na we bamokaa pho ya yango, teli bolaa obotshe we o izee. ²¹ Lowo lolaa eli nde sakyela bobe, ebe iza nyama, ebe inywa, na ebe ekpele'ye. ²² Loebe we pho ya maphoo mamana, olobombe o ndondo ya we, loebe nde we na Nwaphongo. Nkyisa eli na moto otooli na ziko na lowo lokyele yo boko loebe yo. ²³ Kasi moto ooli na ziko mi ntoma, bo aize, ekyesi bobe pho takyele ikyiute o ndondo ye. Pho lowo loso loteloebe moto na bolaa, bo ali na ziko milango, bo alokyesi, mena akyesi isumu.

Chapter 15

¹ Banga bali bakusi o nzela ya Nwaphongo, esengyesi obotshe tosongye baali na bokoo. Banga sakyelaka nde maphoo mazingye banga. ² Kasi le obotshe monomo na monomo na banga akyele bokusi pha isunga bebi bayoko, pho na bee babutwe na bokusi pha isunga bebi baayoko, pho na bee babutwe na bokusi o nzela ya Nwaphongo, obotshe ianola sa bee sikole. ³ Klisto taika yakyela nde maphoo mazingaka yo mampenza. Kasi eli nde bowakoma bee o buku pha Nwaphongo bobo: Bitoo binso biaewambaka bee bia ya kaa nde minga. ⁴ Maphoo manso maakoma bee o buku pha Nwaphongo, bamakoma obotshe maloteya, pho toebakye ikanga ntema, tombakye baa na na etungu. Na bomo tomoba na molemo oka Nwaphongo. ⁵ Le obotshe Nwaphongo oko loteya bookokyi banga ikanga ntema, na okokyele obotshe tobe na etungu, akyele obokye bee obe na booka onte ya bee, bokozingye Yesu Klisto. ⁶ Obotshe bee banso okumole Nwaphongo, Ango wa Nkolo wa banga Yesu Klisto, na ndondo yonoyo na na munoko monomo. ⁷ Yango mena okumbenelakye onte ya bee, bo wa ekumbela Yesu Klisto. Kyelaka bomo pho bato bakumole Nwaphongo. ⁸ Naeyimole phele obotshe Klisto abutwaka mosali nwa Bayudao pho abateya obotshe Nwaphongo taakate bole. Ayakaka pho ya ikokya mbunueya ikyeleka Nwaphongo ba nkoko ba be. ⁹ Ayakaka na obotshe bato bate bali Bayuda bakumole Nwaphongo pho ya bolaa bobakyelele yo. Eli bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Yango mena namola oka bato baate bali Bayuda, namba na etubela meembo. ¹⁰ Buku pha Nwaphongo bokule wo obotshe: Bee bato bate bali Bayuda, sepela elele yonoyo na bato baolo Nwaphongo! ¹¹ O elele eyoko bakula koma obotshe: Bee banso bate bali Bayuda, kumola Nkolo, le obotshe bato banso bakumole Nwaphongo! ¹² Moimosi Isaya ne awoko yokye: Moto monomo o ibota sa Davidi amoyaa, amoya angyela bato baate bali Bayuda. Bato me bamba kyela molemo nwa be oka ye. ¹³ Le obotshe Nwaphongo okophe batpo molemo akyele obotshe bee obe na nkyisa nzikye, ombe baa na na' bome o mandondo ma bee na mwiya nwa Bolobo pha Nwaphongo. ¹⁴ Bande na nga inga naebe obotshe bee oli bato balaa, kombe naeba maphoo manso maaloteya Nwaphongo. Na bomo, oteyanakye onte ya bee. ¹⁵ Na bo babona, o munkanda mumu naekomesi maphoo maayoko maunva eba bee, pho bee samabunga. Naekomesi me na bolaa na bolaa, pho Nwaphongo na ngongo ye, ¹⁶ ambuya moto wa etoma wa Yesu Klisto oka bato baate bali Bayuda. Namiambya mouwosi oka Nwaphongo ndokolo nganga we, pho ya iyimola Nsimo Elaa ekyeute oka ye Nwaphongo. Naimole Nsimo me oka bato baate bali Bayuda obotshe baanole Nwaphongo, bambe baa ndokolo ikabo silaa siiphe Nwaphongo nkyisa. Ikabo me, Bolobo pha Nwaphongo aunva sibongya pho ye. ¹⁷ Yango mena, bo waanga nga na Yesu Klisto, namitate na etoma ya Nwaphongo ekyekyele nga. ¹⁸ Namowole nde maphoo makyela Klisto na nzela ya nga obotshe nakambe batobate bali Bayuda babutwe itosa Nwaphongo. Akyela bomo na nzela ya maphoo mawo nga na makyela nga. ¹⁹ Akyela na bilekyesako ndengye na ndengye na nzela ya nga, inso mina yakyelama na mwiya nwa Bolobo pha Nwaphongo. Nde na mwiya nwa Bolobo pha Nwaphongo, naimola Nsimo Elaa ya Yesu Klisto onkyisi inso, tata o Yelusaleme tee nono o nkyisi ya Iliri. ²⁰ Nabe na phowa ya ikye miimola Nsimo Elaa o bilele biili naino bato sa eba Yesu Klisto. Sika zinga iimola Nsimo me o elele eyaunva bato ieyoka, pho ye saba ndokolo naesi ya tonga ingambi o elele eyaunva wangya moto mosuu. ²¹ Nazingaka obotshe ebe bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo obotshe: Bali sataa zwa Nsimo ye bamowene. Bali sataa oka Nsimo ye, bamoeleba. ²² Yango mena, mbala na mbala waba nga nalukye obotshe naye oka bee, sika kokyisama pho bee waunva oka nkombo ya Klisto. ²³ Mambula maikye nde naunva ya ekyeka, kasi etoma ya nga yakyela obotshe nga sa yaa. Kasi inwanwa eye, naumbo etoma yanga o nkyisi iye. ²⁴ Inwanwa eye, nalukye na ikyende o mokyisi nwa Espanye. Na bomo, na moya ekyeka wamoyalekana nga omo. Naumunya obotshe na bo naesitomokuta zala na bee bana nkolo, nsima bee wamba nsunga pho ya imbanga sikyende nga. ²⁵ ²⁶ Pho baanosu ba Masedwane na ba Akaye bakanaka itaa baphalanga pho ya isunga bato ba Nwaphongo baakyelela bali o Yelusaleme. ²⁷

Bee mampenza bawenekye obokye basengyesi ikyela bombo. Bayuda basunga bato bate bali Bayuda obotshe bazwe bolaa pha Nwaphongo. Na bombo, eli bolaa obotshe bato bate bali Bayuda na bee basungye Bayuda na mbolo ya mokyisi iili na be.²⁸ Bo naumbo ibaikyela baphalanga baataa bebi, namoyakyelekana oka bee pho ya ikyende o Espanye.²⁹ Nambe naeba obotshe wa moya nga oka bee, Klisto amoephambola na boikye pho ya iyaa sa nga.³⁰ Kasi bande na nga naobgye na bee na nkombo ya Nkolo wa banga Yesu Klisto, na pho na lozingo loophe Bolobo pha Nwaphongo: Bee angana na nga, obondele Nwaphongo na bophelelu pho ya nga.³¹ Bondele na obotshe bato ba Yuda bate baanole Klisto bee sankyela bobbe, na obokye bato ba Nwaphongo bali o Yelusaleme basepele na Etoma ekye bakyelele nga.³² Na bombo, bo Nwaphongo azingyi, namoya oka bee na nkyisa inso, obotshe nakute yaema onte ya bee.³³ Le obotshe Nwaphongo yo okophe bobe, abe na bee banso! Ame.

Chapter 16

¹ Naongye na bee pho ya Nwana nyango na banga wa nwanwasi Foebe, okokyele o ingomba sa Sankeleya.² Waamoya yo oka bee, omokumbele na bolaa na nkombo ya Nkolo Yesu, omokumbele bookokumbelakye baaka Nwaphongo. Omosungye na isungyi sinso saamonga yo oka bee. Pho ne asunga bato baikye, ebe na nga mampenza.³ Obondele Prisile na molo nye Akilasi baakyelele Yesu Klisto ndokolo nga.⁴ Balukaka na iya waa pho ya iya mbikya, Nabaphe melesi na boikye, kasi teli nde nga mampenza, na baanosi banso ba mangomba ma bato baate bali Bayuda babaphe melesi.⁵ Olongolo na baanosi baangane o ingambi sa bee pho ya ibondele Nwaphongo. Olongolo na nwebi na nga Epainete. Abaka moto owa o boo owanola Klisto o nkyisi ya Azi.⁶ Olongolo na Maliya owa kyela etoma iikye pho ya bee.⁷ Olongolo na Andolonikusu na Zuniasi, bali banaa mama Bayuda. Bee babaka na nga elele yonoyo o boloko; bali batoma baaebana na boikye. Bee baanolaka Yesu Klisto o boo pha nga.⁸ Olongolo nwebi na nga Ampiliyatusu, oli na nga elele yonoyo o isanga sa Nkolo Yesu.⁹ Olongolo Ulibanusu, ne kakyelele Klisto ndokolo banga. Olongolo na nwebi na nga owa zinga nga Sitakasi.¹⁰ Olongolo apelesi, anyokomo pho ya Yesu Klisto kasi taika moangana. Olongolo na bato baazale oka alisitobule.¹¹ Olongolo na Nwana mama owa moyuda Elodioni, na baanosi baazale oka Narsise.¹² Olongolo na bana nyango na banga baa babasi Tilifene, Tilifose, na Pelesi; bee banso bakyelele etoma na boikye pho ya Nkolo wa banga.¹³ Olongolo Lufusu, moto wa Nwaphongo mpenza molaa. Olongolo na nyango oli pho ya nga ndokolo mama owa mbota.¹⁴ Olongolo na Asenkilite, Felegona, Elemesi, Patolobasi, Elemasi, na bebi baanosi bayoko banso bali oka be.¹⁵ Olongolo na Filologe, Zuli, Nele na nwana nyango owa nwanwasi, na Olimpasi na bato banso ba Nwaphongo bali oka be.¹⁶ Olongonele bee banso, oyambane bokokyelakye bato ba Nwaphongo. Mangomba manso ma Klisto maelongosi.¹⁷ Bande na nga, naongye na bee obotshe: Okyebe na baamotemele maphoo maekosi bee. Bee bakyele obotshe bato bakabane, bambe naoto ianola sa be. Bee saba na bee elele yonoyo.¹⁸ Bato baandengye mena tebakyele etoma ya Nkolo wa banga Yesu Klisto, bakyelele nde mabuu ma be. Na yela ya bee ya iwo, bakyemikosa bato bate baebe ekpele.¹⁹ Kasi pho ya bee, baanosi banso baebe bokotosa bee Nwaphongo, eli nde phele, nali na nkyisa nzikye pho ya bee. Kasi nazingye obotshe bee obe na malondo maikye maikyela maphoo maalaa, ole maphoo maabe.²⁰ Ikasi nwana bokyi bobo, Nwaphongo okophe bobe amooto mwiya nwa Molemba, aamokyela onse ya makolo ma bee. Le obotshe Nkolo wa banga Yesu aephambole!²¹ Timote okokyele na nga etoma elele yonoyo aelongosi. Bebi na nga Bayuda, Lusiusu, na Sozipatele baelongosi na be.²² Eli nga Teletiusi moto okoekomele maphoo mawo Polo o mokanda mumu. Naelongosi na nga na nkombo ya Nkolo.²³ Gayusi ne aelongosi, nazale o ingambi se. Bato ba Nwaphongo banso baa yasambela oka ye na bee baelongosi. Elasiite okobombe baphalanga ba mokyisi, na nwebi na banga Kwalatusu baelongosi.²⁴ Le obotshe Nkolo wa banga Yesu Klisto aepambole! Ame.²⁵ Tokumole Nwaphongo! Yo ali na makoki ma iephe bokusi na nzela ye. Eli nde bo kowo nga soo soo waimole nga bato Nsimo Elaa ya Yesu Klisto eya bombaka Nwaphongo o bileko balekana.²⁶ Inwanwa eye Nwaphongo ateye Nsimo me eya bombaka yo o phaa. Nabo wakomaka baimosi pho ya Klisto. Yango mena, bato banso baate bali Bayuda baoka Nsimo me, Bo wa woko Nwaphongo yokye azingaka obotshe mabota manso maokye Nsimo me pho bato bamoanole, bambe na motosa.²⁷ Eli nde Nwaphongo, yo mampenza ooli na zebi, azwe nkyemo, na nzela ya Yesu Klisto, pho ya bobele na bobele! Ame.

1 Corinthians

Chapter 1

¹ Inga Polo, owa bangama ibaa toma wa Yesu Klisto na phowa ya Nwaphongo, na nwebi Sositene,² oka bè Ingomba sa Nwaphongo siili o Koliti na baanola Nwaphongo na nzela ya Yesu Klisto, na bée ba bangama ibaa basantu, na banso baa bangye o bilele binso nkombo ya Nkolo yesu Klisto, oli Nkolo ya bè na banga, toékomesi mokanda mumu.³ Le obotshe ango wa banga, na Nkolo Yesu Klisto baéphe ngolu na bobe.⁴ Naphe Nwaphongo melesi imbele sinso pho ya bée, pho ya ngolu ya Nwaphongo eya ephekye yo na nzela ya Yesu Klisto.⁵ Onte ya Klisto, Nwaphongo aétonza na makabo manso: makabo manso ma iwo na ma boébi,⁶ eli obotshe nsimo ya Klisto eyaimolaka banga, ya phikama onte ya bée.⁷ Na ndengye ya obotshe bée sazanga nono ikabo sonoso sa Nwaphongo, bée baziya imbele sa miweninya Nkolo ya banga Yesu Klisto.⁸ Eli nde yo owa moélenza nono o nsuka, pho bée sa baa nono na lowo lonolo lobe mokolo nwamoya Nkolo Yesu Klisto.⁹ Yo talekyinya mambunu mè, Nwaphongo owa ebanga iyangana na Nwana we Yesu Klisto, Nkolo ya banga.¹⁰ Bande, na nkombo ya Nkolo ya banga Yesu Klisto naélenza obotshe obe na bokaa, ikabana sango saba onte ya bè, ba moto

monomo onte ya molimo monomo na maümunya monomo.¹¹ Pho, bande na nga, bato ba Kolowe, banzimola obotshe toko eli onte ya bè.¹² Nalukye iwoò bobo: Monomo na monomo na be kawo bobo: Nga nali moto wa Polo! oyoko yokye: Nga moto wa Apolo! ona mosuu yokye: Nga moto wa Petelo! ona mosu me yokye: Nga moto wa Klisto.¹³ Klisto amiwata na maalo? Eli Polo owabakaka be o ekulusu pho ya bèe? Bèe wabatisamaka na nkombo ya Polo?¹⁴ Naphe Nwaphongo melesi, pho inga sika batisa nono moto monomo onte ya be, manya nde Klisipusi na Gayo.¹⁵ Pho moto sawo obotshe abatisamaka na nkombo yanga.¹⁶ Aa! nakulaka batisa na ibota sa Setefane; bo sibungyi phe, siébe obotshe nakulaka batisa na moto mosu.¹⁷ Pho Klisto taikantoma obotshe naya batisa bato, kasi antoma nde obotshe naya imola nsimo elaa, nga saéimola na mayele ma bomoto, pho iwa se o ekulusu sango sa ba sa phaa.¹⁸ Pho nsimo ya ekulusu, eli lowo la bobubusi oka bato babunga, kasi phoya banga bali o nzela ya ibikyí, simo me eli mwinya nwa Nwaphongo.¹⁹ Pho wakomama bobo: Namóoto zebi sa bato ba zebi, Mpe namobuya pha malondo ma bato ba malondo.²⁰ Emba bato ba zebi bamo wo bo? na bato baékola? na bawo ba mapho ba imbele sisi? Nwaphongo aweninya obotshe zebi sa mokyisi mumu sili wa!²¹ Pho, mokyisi na nzela ya zebi, tenwaika eba Nwaphongo na zebi se. Eli nde na nzela nwaa nwa mateya, Nwaphongo aéweni bolaa obotshe abikya baanole.²² Bayuda baongye bilekyesako, emba Baela balukye zebi:²³ kasi banga toimole nsimo ya Yesu Klisto owa bakyaka be o ekulusu; pho ya Bayuda bawene obotshe mena nsimo ya nso. Nzuka pho ya bato batebali Bayuda bekye mena nsimo ya nwaa.²⁴ Kasi pho ya bato baa banga Nwaphongo, ebe bayuda, ebe na batebali Bayuda, bawene obotshe Yesu Klisto ali na mwiya na boébakye pha Nwaphongo.²⁵ Pho ya nwaa nwa Nwaphongo moli zebi koleka zebi sa bato. Emba bokoò pha Nwaphongo boli bokusi koleka bokusi pha bato.²⁶ Bande, takyeka naino be bato baa banga Nwaphongo, bèe oli banzaa? Onte ya be, bato baa zebi tebali baikye, bato ba mwiya tebali baikye, bato baa ngambo tebali baikye.²⁷ Kasi Nwaphongo aolo bawenene bato ba nyaa o miyo ma bato, obokye aphe bali na zebi nso; Aolo bali na bokoò o miyo ma bato, obokye aphe bali na bokusi nso.²⁸ Aolo bawene be phaa, batiole be na batebali na ntina o miyo ma bato pho ya iphe bato baa ngambo nso.²⁹ Yango mena, moto na monomo takokyi imitata o boo pha Nwaphongo.³⁰ Nwaphongo aébuya be na Yesu Klisto moto monomo. Klisto ali pho ya banga zebi siüte oka Nwaphongo: na nzela ye, tobuto bato ba bosembo na basantu o boo pha Nwaphongo, olokunyosi bobo bonso ambi lomanya o boombo.³¹ Yango mena buku pha Nwaphongo bowo bobo: Bo moto kazingye imi tata, amitate nde na mapho makyela Nkolo.

Chapter 2

¹ Bande, wayaka nga oka be, obotshe naya eyumola mapho ma phele ma Nwaphongo ma bombama, sika eyumola mango na yela yanga ya iwo, naa na boebakye pha bomoto.² Pho namanaka obokye nga sa eyumola lowo loosu, naeyumola nde nsimo ya Yesu Klisto; owa bakyaka be o ekulusu.³ Yango mena, imbele sakomaka nga oka be, sikaka baa na bokusi; nabaka naile, nabaka natekyenele.⁴ Mateya manga, na mapho mabaka nga naeyumole siikaka ba na mawo na boebakye pha bomoto. Eli nde Bolobo owabaka kateya mwiya nwe o mapho mabaka nga na wo.⁵ Yango mena, ianola sa be ete siute na zebi sa bomoto, kasi nde na mwiya nwa Nwaphongo.⁶ Bango toumole zebi oka banosi baalongongoba o miyo ma Nwaphongo. Kasi teli zebi sa mokyisi mumu, na pha bakonzi ba mokyisi mumu, pho bee, bakomi o nsuka,⁷ banga toeyumole zebi sa Nwaphongo sa bombama; asibomba na bato ba mokyisi. Nwaphongo, mena yo satakyela mokyisi, akanaka, yokye, aloteya nsango obotshe banga tozwe ngambo.⁸ Nono monomo na bakonzi ba mokyisi mumu, taika eba zebi sa Nwaphongo; bo basiebaka, nde te ba bakyaka Nkolo owa nkemo o ekulusu.⁹ Kasi eli nde bo wakoma be o buku obokye: mapho mali naino moto sawenene na saoka, na mali moto monomo saumunya, Nwaphongo aunva mabongya phoya bato ba mazingye.¹⁰ Nwaphongo aumola sekyele ye nde banga, eli Bolobo phe moto owa loimola yango. Iyo, Bolobo kaebe mapho manso, ebe na maumunya ma Nwaphongo maabombama.¹¹ oka moto, nde bolobo boli onte ye, boebe mapho manso maali o ndondo ye. Kasi moto mosu ta maebe. Nde bomo me, maumunya ma Nwaphongo, kye maebe nde Bolobo.¹² Banga, toloika zwa bolobo boüte o mokyisi mumu, kasi tozwa nde Bolobo boüte na Nwaphongo, obokye toébe mapho malaa malokyela yo.¹³ Emba tolowo mapho me na zebi siiteya bato, kasi towo mapho me na maloba maloteya Bolobo pha Nwaphongo. Na bomo tolimbole mapho ma Bolobo pha Nwaphongo nde oka bato bali na Bolobo me.¹⁴ Moto otooli na Bolobo pha Nwaphongo, takokyi eba maphoò maa phele maüte na Bolobo me. Oka ye, mapho me mali ndokolo nwaa takokyi imaéba, pho bamaébe nde boli na Bolobo me.¹⁵ Yango mena, moto oli na Bolobo pha Nwaphongo, akokyi eba mapho manso, na mabe na malaa, kasi makyele yo moto takokyi iwo obotshe mali mabe.¹⁶ Pho o buku pha Nwaphongo bakoma obotshe: Okoébe maümunya ma Nkolo nzaa? Okokyi imoteya nzaa? Kasi banga, toli na maümunya ma Klisto.

Chapter 3

¹ Bande, sikokakyi iyewole ndokolo bato bali na Bolobo pha Nwaphongo, kasi naewosi ndokolo bato ba mokyisi mumu, pho be otabaa bana bakye o ianola Klisto.² Naephekye nde maoku, kasi ntoma inkusi phe, pho ntoma inkusi tiikyí koka na be. Ebe na inwanwa eye, tokokyi na na yango.³ Pho bee otabaa naino ibika ndokolo bato ba mokyisi mumu. Oli na zuwa na na iwelana onte ya bee. Mena toteya obotshe oli naino nde bato ba mokyisi mumu, na obokye kombemitambusa na bomoto?⁴ Wawo monomo na be obotshe: Inga moto wa Polo, omoyoko yokye: inga moto wa Apolo, mena kokyele nde bokokyele bato ba mpokyi? ⁵ Apolo ali nzaa? Na nga Polo na li nzaa? Banga banso toli nde bato ba etoma ya Nwaphongo. Na nzela ya banga, be obuto baanosí. Banga banso babale, moto na moto kakokya etoma eya mophe

Chapter 4

Nwaphongo obotshe aekyele. ⁶ Toli ndokolo babasi ba manzabi. Inga naphikiy mumboto, Apolo amosweye maa, kasi okomokosa, eli nde Nwaphongo. ⁷ Yango mena, na moto o phikakyi, na oswyakyi maa, bee banso babale bali nde phaa. Kasi eli nde Nwaphongo okyesi etoma enso, pho yo moto okosee mumboto mamuna. ⁸ Moto ophikakyi, na moto oswyakyi maa, bakoka. Nwaphongo amophe moto na moto mbano ekoa na etoma ekyesi yo. ⁹ Pho banga na Apolo toli bato ba etoma ya Nwapho. Emba bee, oli inzabi na Ingambi sa Nwaphongo. ¹⁰ Nakyelele na bola makabo mampe Nwaphongo, ndokolo moto okoebe itonga ingambi. Nasiwangya na bolaa kasi o nsima moto mosuu aesi ya sitonga. Kasi moto na moto akyebe na motongyesi nwe. ¹¹ Ingambi saunva wanyema, iwangya me eli nde Yesu Klisto. Moto mosuu takokyi ikula wangya mowangyesi mosuu, nde nwango mamuna. ¹² O elele ewangye be Ingambi me, bana bamotonga na itela, bayoko na bibuni ba motiya, bayoko na mabanga ma motiya. Bayoko bamotonga na makonzi, na maakyi, na na ndele. ¹³ Mokolo nwa motena Nwaphongo bolombe, etoma ya moto na moto ya mowenene, pho mokolo me bitoma me byamowene onte ya nweya. Nwenya me nwa moteya bowaakyelaka moto na moto etoma ye. ¹⁴ Bo ingambi sa moto tesi zikiyi na nwenya, wanaka etoma ye eli elaa, yo amozwa mbano ye. ¹⁵ Nzuka bo ingambi sa moto sizikiyi, amozanga mbano, kasi yo mampenza amobika. Yamoba ndokolo moto abikiyi o iwaa sa nwenya. ¹⁶ Bee koebe na bolaa obotshe oli Tempelo ya Nwaphongo, na Bolobo pha Nwaphongo bozale onte ya be. ¹⁷ Bo moto aoti Tempelo ya Nwaphongo, Nwaphongo ne amoto. Pho Tempelo ya Nwaphongo eli esantu, na bee oli ndokolo Tempelo ye. ¹⁸ Moto samikosa. Bo moto monomo onte ya be kaumunya obotshe ali na zebi o miyo ma bato ba mokyisi mumu, abutwe ndokolo moto wa nwaa obotshe ambezwa saakolo zebi. ¹⁹ Pho zebi sa bato ba mokyisi mumu, silii nwaa o miyo ma Nwaphongo. O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: Zebi sa bato ba mokyisi mumu sibutwe izengye sii ba bisa na Nwaphongo. ²⁰ Bakula na koma bobo: Nkolo kaebe maumunya ma bato bali na zebi. Kaebe obotshe maumunya me mali nde phaa. ²¹ Yango mena, moto samitata pho ya nwebi ne moto; mapho manso mali mabe. ²² Ebe Polo, ebe Apolo, ebe Petelo, ebe mokyisi, ebe bomoo, ebe iwa, ebe mapho malolo eye, ebe mapho mamoya, inso ili ya be; ²³ kasi bee, oli bato ba Klisto, Klisto ali moto wa Nwaphongo.

Chapter 4

¹ Esengesi obokye olokpe ndokolo bato ba etoma ya Klisto, mapho ma phele maabomba Nwaphongo, mali onte ya banga. ² Ekpele ekye ongye be oka moto ophe be etoma, eli nde obotshe akyele etoma na bosembo. ³ Ebe be, ebe bato basu, okokyi involle obotshe nakyele mapho maabe na malaa. Oka nga tewakyele ekpele. Na nga mampenza, sikokyi imitenela bolombe. ⁴ O bosembo, simiwene obotshe nakyele mapho mabe, kasi mena telukye iwo obotshe nakyele nde maphoo malaa na malaa. Eli nde Nkolo moto owa muntanela bolombe. ⁵ Yango mena, bo imbele sa meka Nkolo naino tesikokyi, bee sataa tenela moto bolombe. Taziya Nkol aye: Nde yo moto owamoya weninya maphoo manso mabombama na maumunya mali o ma ndondo ma bato. Emba moto na moto amozwa ngambo ekokyi ne oka Nwaphongo. ⁶ Bande, naekpesi ete yanga mampenza, na ya Apolo pho ya ieteya. Nazingyi obokye na nzela ya banga, ombe naeba ntina ya ete ekyewo bobo: Suka nde o Mibeko saakala. Emba bee saba na lolendo la iba mbale na moto monomo ombe iina omoyoko onte ya bee. ⁷ Kolekya bebi bayoko na ekpele ye? inso ili nawe, Nwaphongo aephe yango nde boephe. Ka emba bo aephe yango nde boephe, pho ya'ye kombe mitata na yango ndokolo waizwa nde na bokusi pha we mampenza? ⁸ Bo koununya obokye ombozwa inso isengyesi na be, ombozwa na bizwelw biikye! Koununya na obotshe bee obuto bakonzi, kasi banga phe! Nazingye obee bakolo bakonzi, pho na banga tobe bakonzi boli bee. ⁹ Nga naebe obotshe banga batoma, Nwaphongo alokyela o molongo nwa nsuka: Toli ndokolo bato bazwe etumbu ya iwaa, pho ya obotshe balobome o miyo ma bato ba mokyisi mobimba na ma banzeli. ¹⁰ Banga toyeeya pho ya Klisto; kasi bee koununya obotshe oli bato ba zebi. Banga toli bakoo, kasi bee koununya obotshe oli na bokusi. Banga toli bato ba phaa, kasi bee koununya obotshe oli bato banene. ¹¹ Nono inwanwa eye, banga towe na manzala na na phowa ya maa, tololi na bitobu. Balowande, tozangye ingambi, tokyemiengyebana mboka enso; ¹² towene mpasi na iluka na maboko ma banga mampenza. Walotole be, banga toba pambole, walonyokolo be banga toititale; ¹³ Walosongyele be na maphoo mabole, banga tobayisa mapho malaa nono inwanwa eye balowene ndokolo nsokoto ya mokyisi, ndokolo vala. ¹⁴ Sikyi ekomela maphoo mamana pho ya obotshe maephe soo, kasi pho ya obotshe naeteya ndokolo bana banga ba lozingo. ¹⁵ Nabo ozwe bateye nkoto iko baeteya na nkombo ya Kliosto, oli nde na Ango monomo pho eli nde nga moto owa ebota onte ya Yesu Klisto, imbele saeyelela nga na nsimo elaa. ¹⁶ Emba naongye na be obengye matambe manga. ¹⁷ Yango mena, naetomesi Timote. Oli nwana wanga wa lozingo, na owaa anola Nkolo na ndondo yonoyo. Iyo amoekundolela mapho matambula nanga bomoo phanga onte ya Yesu Klisto, na bokoteyanga mateya manga mboka enso o mangomba manso. ¹⁸ Bato bayoko onte ya be batondi na lolendo, piho baumunya obotshe esi ya ekyeka. ¹⁹ Kasi bo Nwaphongo anosi, namoya oka be nde minkolo iye. Emba esibengye maloba ma bato ba lolendo babana, kasi namokyeka mwiya nwa be. ²⁰ Pho bokonzi pha Nwaphongo telio lowo la maloba, kasi nde la mwiya. ²¹ Bes kozingye'ye? Naeyele na phimbo nde naeyelele na lozingo loso na na bose?

Chapter 5

¹ Inga naokye bakye miwoo mboka eso obotshe lowo lonolo la nso loli onte ya be, teli lowo lonolo lobe la obotshe na bato bate baebe Nwaphongo tebakokyi ilokyela. Naokyi obotshe nwanosi monomo onte ya be kalale na nwasi wa'ango. ² Be inwanwa eye ota ba na lolendo! ekokakyi obotshe be obe na ngongo, na moto owa kyela lowo la nso lalona, yabaka obokye be omonwinya onte ya be. ³ Pho ya nga, nabo nali itakye na be na nzoto, kasi o molimo nali na be elele yonoyo. ⁴

Na nkombo ya Nkolo ya banga Yesu, nambo nyete moto okyesi lowao loobe lalona, ndokolo nabaka na be elele yonoyo. Wamoangana be, namoba na be elele yonoyo o molimo, mwiya nwa Nkolo ya banga Uesu nwamowenene. ⁵ Emba yengyelakyi obotshe be o ambya moto mono oka molemba pho nzoto ya masumu iwee, kasi abikye o molimo mokolo nwa moya Nkolo. ⁶ Tololi na lowo la imitata wawana, be koebe na bolaa obotshe: nwana ndambo wa muno mokyete na be mapa moulote beseni mobimba ya falini. ⁷ Be koebe obotshe Bayuda o eseleko yabe ekyeumunya bee o itokolo sa be o Ezibito, bavakye no inso ya kalakala, bambe zaa papa masika mate maikakyla be na muno. Ma be kyelaka nde bombo, pho obutwe mapa maasika mazangyi muno. Pho banga toli na eseleko ekyeumunya be itokolo sa be o Ezibito eya sika. ⁸ Tokyele eseleko ya banga, tolouze na mapa maakyla be na muno nwa kalakala nwa masumu na maphoo mabe, kasi na mapa maate mali na muno, yango eli maphoo ma bosomebo na maa phele. ⁹ O mokanda nwa ekomelaka nga phanza, nawoko na be ngakye, be saangana na bato bakyele mobulu nwa babasi na bampele. ¹⁰ Bo nawoko babona, teli obotshe be olote bato banso ba te baebe Nwaphongo. Bo yabaka obotshe olote bato banso bakyele mobulu nwa babasi na bampele, baamengyele mbolo ya bebi, bali baibi, baa sambele bikyeko, be nde omanakyi o mokyisi mumu. ¹¹ Kasi naekomelaka babona obotshe be saangana na bato bawo obotshe bali baanosi, nzuka bakyele mapho ma nsoo, bali na looto, basambele manzambe ma bikyeko, batole bato, bakule mengyela mbolo ya bebi, balangye maleku na baibi. Esengyesi obotshe be saa zana na bato ba ndengye mena elele yonoyo. ¹² Yango mena, teli lowo langa obotshe natene bolombe pha bato baate bali ba Klisto. ¹³ Eli nde Nwaphongo owa batenela bolombe. Kasi be, esengyesi obotshe okyekye mapho ma bebi na be. Wakomama bobo winya bato baabe onte ya be.

Chapter 6

¹ Bo monomo na bee azwe lowo na nwebi ne nwanosi, pho ya ye kakye aamba na nwebi ne nwanosi o boo pha bananga bate baebe Nwaphongo? Phoya'ye taikyi kyende oka bato ba Nwaphongo? ² Bee toebe obotshe bato ba Nwaphongo bamotena bolombe pha munse munso? Kabo be wamotena bolombe pha munse munso, tombi koka itena bolombe o mapho makiyaki makiyi? ³ Bee toebe obokye banga bato baamotena bolombe pha Baanzelu? Emba tomba otwa itena bolombe pha mapho ma bomoo pha mabanga o mokyisi mumu? ⁴ Wazwe be toko ndengye mena, be kokye kpa bananga bato bate bali o ingomba. ⁵ nawo babona pho naephe nso! Eli phele obokye onte ya be tombi baa na moto mono onte ya bee tombi baa na na moto mono wa zebi okokyi ibongya mapho bo bebi banzwe toko? ⁶ Kasi ndengye'ye nwanosi monomo bo ali na nwambo na bebi ne, baambe kye samba o boo pha ba nanga batebali baanosi? ⁷ Nde phele, lowo la nsambo onte ya bee, loteya obokye bee obungyi. Bo moto kaekyele maphoo maabe, pho ya ye bee tokuya? Bo moto kaebololo ekpele, phoya'ye tomolele yango? ⁸ Kasi eli nde bee mampenza bakyele mapho maabe na babololo bato mbolo! kokyele na ba babona na bebi na bee baanosi! ⁹ Bande, koebe obotshe bato bakyele maphoo maabe ete banyolo obokonzi pha Nwaphongo. Bee samikosa! eli bato bakyele maphoo maa nso, basambele bikyeko, bato bakyele ba phemba, bampele, balale na bebi na be bampele, ¹⁰ ebe baibi, ebe bamengyele mbolo ya bebi, ebe balangyi ba maleku, ebe baatole bebi na bee, ebe bato baa bololo mbolo ya bebi na bee, be banso ete banyolo o bokonzi pha Mwaphongo. ¹¹ Onte ya be bayoko babaka ndengye mena. kasi Nwaphongo akunyola bobo pha be, aeyolo obokye obe bato bee, aebuya bato ba bosomebo o boo phe pho koanole Nkolo Yesu Klisto, na nzela ya Bolobo pha Nwaphongo boli onte ya banga. ¹² Bana onte ya be, bawo bekye: Nakokyi ikyela maphoo manso mazingyi nga. Eli bombo; kasi mapho manso temali malaa pho ya be. Nakokyi iwo ngakye: nakokyi ikyela mapho manso mazingyi nga. Kasi esi mile ibutwa moombo nwa maphoo mamana. ¹³ Kokule nawo phoya ntoma ya izaa obokye: ntoma ili pho ya ibuu, ibuu sili pho ya ntoma. Eli bombo, kasi Nwaphongo amoboma inso ibala. Kasi phoya mapho makiyekyi bondumba, nzoto ya moto teyikakylama pho ya bondumba, kasi phoya Nkolo, eli nde Nkolo oli mokonzi nwa nzoto. ¹⁴ Pho ndengye eya kundola Nwaphongo Nkolo Yesu onte ya bawe, alokundola na banga nde bombo na mwinya nwe. ¹⁵ Bèe toébe? nzoto ya be ili binango ba nzoto ya Klisto. Emba, nakokyi ikpa enango ya nzoto ya Klisto na ebuya enango ya nzoto ya nwanwasi wa ndumba? Tewakokyi ikyelama na mbala! ¹⁶ Pho moto okoangane na nwanwasi wa ndumba abuto ne moto monomo. O buku pha Nwaphongo bakoma bobo: be babale bamobutwa moto monomo. ¹⁷ Kasi moto okoangane na Nkolo, kabutwe ne moto monomo o nzela ya Bolobo. ¹⁸ Be lota bondumba. masumu manso masuu makokyi ikyela moto, temoòto nzoto ye, kasi moto omyambe na bondumba kaoto nzo ye mampenza. ¹⁹ Bèe toébe obokye nzoto yabèe ili tempelo ya Bolobo Bosantu? Pho Nwango aéphe Bolobo Bosantu bozale o nzoto ya be. Emba toli bakolo ba nzoto ya be. ²⁰ Be, Nwaphongo aéyomba boombi na motiya moikye, yango mena esengyesi okyelelele nzoto ya bèe pho ya iphe Nwaphongo nkemo.

Chapter 7

¹ Pho ya maphoo mankomela bee o mokanda, na wo bobo: Eli bolaa obotshe lele yo salonga. ² Kasi ombi ba maphoo maikye onte ya bee, esengyesi obotshe lele munso abee na nwasi we, na nwasi munso abee na lele we. ³ Lele asengyesi ikokya phowa ya nwanwasi we, na nwanwasi asengyesi ikokya phowa ya lele we. ⁴ Nwanwasi tali na bokonzi ikolo sa nzoto ye, kasi nde lele. Nde bombo pho ya lele, lele tali na bokonzi mi nzoto ye, kasi nde nwasi we. ⁵ Bee sakabana mantangye, boteebe obotshe ooka ikabana mantangye nwana imbele pho ya ibondele. Emba nsima ombe ya butwa bowamele bee, boteebe bombo, otoebe imibatela, Molemba amoluka malondo obotshe bee okaa. ⁶ Maphoo maaewole nga mama, teli obotshe naetomisa ikyela bombo, kasi mena naephe nde nzela obotshe, bo bee ozingyi ilonga teli bobo. ⁷ Eli phele, nazingye obotshe moto munso abe ndenga boli nga, kasi Nwaphongo kaphe moto na moto ikabo sikokyi ne. ⁸

Phoya mandenga na mazengye, nawo na bee ngakye eli bolaa obotshe obe boli nga.⁹ Kasi bo bee otokokye ikuya, eli bolaa obotshe olongye na obotshe owee na phowa.¹⁰ Oka bee baunva longa, naephe motindo moote moute nanga, kasi moute na Nkolo: Nwanwasi wa bolonga takokyi ikabana na lele we.¹¹ Kasi bo nwanwasi ale lele we, yo sakula zala bolonga bosuu, naa akule bongya yo na lele we. Na lele ne, takokyi ile nwanwasi we.¹² Oka bato bayoko, nawo na be bobo (eye kyewo nga mampenza, teewo Nkolo): Bo lele, ooli moklisto, ali na nwanwasi otoebe Nwaphongo, bo nwanwasi me ali na phowa yaikala iizala ne, lele mona takokyi imole.¹³ Nde bomo me, bo nwanwasi oli moklisto ali na lele otoebe Nwaphongo, bo lele me ali na phowa ya ikala iizala ne, nwanwasi mona takokyi imole.¹⁴ Pho lele otoanole Klisto, Nwaphongo aunva nwanola pho aangana na nwanwasi oli moanosi. Nde bomo na nwanwasi otoanole Klisto, Nwaphongo aunva nwanola pho yo aangana na lele oli moanosi. Botebe babona bana ba bee bamoba nsokoto, nzuka Nwaphongo aunva baanola.¹⁵ Kasi bo moto otoi moanosi azingyi imana o bolonga, amane ndeto. O mapho mandangye mena, moanosi owa lele na owa nwanwasi tali moombo nwa bolonga, Nwaphongo aebangakaka pho bee ozale na bese.¹⁶ Pho iwe nwanwasi oli moklisto, wamoeba ndengye'ye obotshe wamobikya lele wawe? Na we lele oli moklisto wamoeba ndengye'ye obotshe wamobikya nwanwasi wawe?¹⁷ Manya nde lowo lalona phoya maphoo maayoko manso, moto na moto aikale nde ibika nde na ianola se saamophe Nkolo, na bo wabaka yo pha phanza imbele saamobangaka Nwaphongo. Mena eli motindo moophe nga o mangomba manso.¹⁸ Bo moto bamobeleye o boo pha izwa yo mbela ya Nwaphongo, aikale nde bomo, bo moto abaka mungbotu wazwa yo mbela ya Nwaphongo, yo sa mibele.¹⁹ Baebele, babe saebele: Tewali na ntina. Lowo la ntina eli nde ikokya maphoo maatome Nwaphongo.²⁰ Esengyesi obotshe moto na moto aikale bo wabaka yo imbele sazwa yo mbela ya Nwaphongo.²¹ Wabaka moombo imbele saebanga Nwaphongo, samitungyisa na lowo me. Kasi bozwe nkonzu ya ibutwa nsomi, omibuya nsomi bobele.²² Moombo, owabanga Nkolo, ali moto oomani o boombo, abuto wa Nkolo. Nde bomo me, nsomi owa banga Klisto, ali moombo nwe.²³ Nwaphongo aeyomba na motiya moikye, bee sabutwa baombo ba bato.²⁴ Bande, moto na moto aikale o boo pha Nwaphongo nde bowabaka yo phanza, waamozwa mbela ya Nwaphongo.²⁵ Oka bato bali mandenga sikyi zwa mapho uta oka Nkolo, obotshe naewole, ka naewole maumunya manga, moto wa Nwaphongo na ngolu ye. Okyele mandondo ma beeimee, o maanole.²⁶ Naumunya obokye pho ya mpasieli lolu eye o mokyisi, eli bolaa pho ya moto obotshe aikale nde boli iyo.²⁷ Ooli n nwanwasi, saluka imole, ooli ndenga yo sa longa nwanwasi.²⁸ Kasi bo olongyi, toikyi kyela bobele, na bo ngondo azasi bolonga, taikyi kyela bobele. Kasi baalongyi babana: Bamoba na minyoko o malonga ma bee mokolo na mokolo, yango mena, nazingyi obotshe naebikya iminyoko mamina.²⁹ Bande, nalukye ewole bobo: Tewakuli ikala itakye, tata inwanwa eye esengyesi obotashe bampele baalonga babe ndokolo tebaika longa.³⁰ Baalele babe ndokolo tebaalele. Bali na nkyisa, babe ndokolo tebali na nkyisa. Baaombe mbolo babe ndokolo tebali na mbolo.³¹ Baakyelele mbolo ya mokyisi mumu, babe ndokolo tebaikyelele, pho maphoo ma mokyisi mumu mamolekana.³² Nazingyi obokye bee saba na nkaa. Moto ooli salonga, amiphekye o maphoo ma Nkolo, akyelakye obotshe asepelisa Nkolo.³³ Ka moto owa longa kamiphe o maphoo ma mokyisi mumu, kakyele obotshe asepelisa nwanwasi we.³⁴ Kaumunya maphoo mabale. Nde bomo me, nwanwasi oli sazala bolonga, naa ngondo kamiphe o maphoo ma Nkolo, o maphoo makyele yo na o maphoo maumunya yo. Kasi nwanwasi owa zala bolonga kamiphe o maphoo ma mokyisi mumu, kakyele obotshe asepelisa lele we.³⁵ Nawo babona pho ya bolaa pha bee, teli pho ya iyebekyisa isengye, nazingyi obotshe bee obe ndengye ekokyi, omiphe muuwosi o etoma ya Nkolo.³⁶ Bo munzenga azingyi ngondo monomo obotshe kamolongye, nsima baoka bekye: Tebakule longana, bo phowa ya ilonga eyelesi munzenga mona, aweni obotshe bo ale ngondo me, etewabongo, akokyi imolonga bozingi yo, mena takyele isumu.³⁷ Ka bo munzenga mona akani phele o ndondo ye obotshe yo salonga, bo akokyi iititala obotshe ebe nde bomo bookani yo, akyesi bolaa obotshe yo salonga ngondo mona.³⁸ Na bomo, bo munzenga azingyi ilonga ngondo ozingyi yo, akyesi bolaa. Ka iyo okole ilonga akuli kyela bolaa bolekyi.³⁹ Nwanwasi ozasi bolonga abe nde na lele we imbele sinso siili bee na bomo, ka bo lele we awee, akokyi izala bolonga na lele ozingyi yo, elaa abe moklisto.⁴⁰ Nzuka inga naumunya bobo: Nwanwasi amobaa na nkyisa koleka, bo tazasi bolonga. Naanole obotshe, na nga nali na Bolobo pha Nwaphongo.

Chapter 8

¹ O maphoo makyekyi nsoti ikyiambya bee oka manzambe ma bikyeko, toebe obotshe banga banso toli na boebakye pha maphoo. Boebakye me bophe moto mawala. Kasi lozingo lolenza aanola sa banga.² Bo moto kaumunya obotshe kaebe lowo, naino taebi bo sengyelakyi yo iyeba.³ Ka bo moto kazingye Nwaphongo, iyo mono Nwaphongo kamoebe.⁴ Motuna nwaqngo mumu: Banga tokokyi izaa nsoti ya manyama ikyiute o mambeka maambya be oka manzambe ma bikyeko? Toebe na bola obotshe nzambe ya ekyeko tali o mokyisi mumu, toebe na obokye Nwaphongo ali nde yo monomo.⁵ Na bo mbolo ikyibangye bee manzambe ili, ebe o ikolo, ebe na onse, na bomo, manzambe maikye mali, na bankolo baikye bali.⁶ Ka pho ya banga toebe nse obokye Nwaphongo ali nde yo monomo, ali Ango wa banga, iyo moto owakyele mbolo inso, na banga tobikye pho ye. Na Nkolo ali nde yo monomo, Yesu Klisto, owakyele mbolo inso na mwiya nwa Nwaphongo, amba na lobikya.⁷ Ka bato banso tebaebe lowo la phele lalona. baayoko baloboko meele na manzambe ma bikyeko, na inwanwa eye, baze nsoti ikyambya bee oka manzambe ma bikyeko. Maumunya mabee mali makoo. Bamiweninya obotshe babuto na nsokoto pho baze nsoti me mina.⁸ Ntoma etelokomya phenephe na Nwaphongo, bo toloize etelokyele ekpele, na bo toize, etelozwe na ekpele.⁹ Boumbo bee mana o boombo pha manzambe ma bikyeko, oebaka obotshe maphoo makyele bee me sa nyosa bali na aanola sikuwe o mapho mabe.¹⁰ Na bomo, bo moto ooli na aanola sikuwe,

Chapter 9

aeweni we moto oli na boebakye pha maphoo, ozasi koze o tempelo ya nzambe ya ekyeko, etabe ne na maumunya ya we obokye azakye ne nsoti ikyambya bee oka manzambe ma bikyeko? ¹¹ Emba pho ya boebakye pha we, wamovaka nwebi oli na ianola sikuwe mona o maphoo mabe, nzuka Klisto awa pho ye! ¹² Boebe obotshe kokyelele bebi bali na ianola sikuwe bobe, mena bobe me kobokyelele nde Klisto yo mampenza. ¹³ Yango mena, bo ntoma ikyize nga ili ibaku pho ya nwebi na nga, esikule zaa nsoti me pho yanga sakyela obotshe nwebi akaa pho ya nga.

Chapter 9

¹ Inga sili nsomi? Nga sili toma? Nga siikawene Yesu, Nkolo wa banga? Bee toli mbuma ya etoma eyakyelela nga Nkolo? ² Nabo bato baayoko tebaanole obotshe nali toma, bee koebe na bola obotshe nali toma. Na bomo, bo obuto bee bato ba Nkolo phele, oli bee mampenza elembetele ekyeteya obotshe nali toma. ³ Oka bato batebanole obotshe nali toma, nababuyisa bobo: ⁴ Banga telokokakayi izaa na inywaa pho ya etoma ekyekyele banga eye? ⁵ Banga telokokakayi ikpa ngondo monomo oli moanosi obotshe abe nwasi wa banga bokokyele batoma bayoko, na bana nyango na Nkolo, na Petelo? ⁶ Na inga na Balanaba, telokokakayi ile ikyela etoma? ⁷ Tuluku nza okokyele etoma kambe miphuta nayango yo mampenza? Moto nza owaunva phika mumboto, nokyi abe sa zaa ina mbuma wakute yango? Moto nza owaunva okolo manyama, nokyi abe sa nywaa maoku ma manyama mamana? ⁸ Bee sabuya obotshe nawo babona pho eli maphoo maakyele banga bato. Na mobeko nwa Mose mokule wo nde bomo me. ⁹ Na bomo bakoma o mobeko me bobo: Sa kanga munoko nwa ngombe bo kyeekyele etoma ya itokolo ble. Bee koununya obotshe Nwaphongo awoko babona nde pho ya mangombe? ¹⁰ Nwaphongo awoko babona nde pho ya banga obokye aloteya bobo: Bakyetele etoma ya Nkolo basengyesi izwa iphuti oka bato baakyelele be. Moto oko bale inzabi, na moto okonoko maanza, bakyetele etoma na maumunya obotshe moto na moto amozwa mbano ya etoma ye. ¹¹ Banga tophika mumboto nwa Bolobo onte ya bee, bo kophikye bee manza. Teli bobe obotshe toongye, ebe ntoma, ebe bitobu oka bee. ¹² Bo baayoko bazwe mbolo oka bee, ekokyi obotshe banga toizwe koleka bee babana. Ka banga teloikaka zinga ikyela maphoo mamana. Toititalaka obotshe nono lowo lonolo lango saoto Nsimo Elaa ya Klisto. ¹³ Bo koebe na bolaa obotshe baakyele etoma o Tempelo bazwe ntoma ya bee nde wamo wawana. Na baamba mambeka oka Nwaphongo, bazwe na bee ntoma nde o mambeka maambya bee mamana. ¹⁴ Nde bomo me, Nkolo aambya ndingisa obokye bato baanole Nsimo Elaa, basungye na bee bato baaimole Nsimo me. ¹⁵ Ka siika eyonga nono ekpele; bo nakomi maphoo mamana, teli obokye inwanwa eye namotata onga. Na bomo, namozinga obotshe nawe na nzala, na obotshe bambololo lowo la kaa looli na nga lolo. ¹⁶ Siili na lowo la imikumisa obotshe naimole Nsimo Elaa; eli etoma eya mpe Nkolo obokye naekyele. Bo siimosi Nsimo Elaa, eli ngongo ya nga! ¹⁷ Bo ebakyi obotshe naoloko eye nga mampenza, nde naziyakyi obotshe nazwe iphuti. Ka oli yango nde etoma eya mpe Nkolo obotshe naekyele; yango mena namiphe obotshe etoma me eunve nabolaa. ¹⁸ Ka iphuti sanga embi baa iye? Ebakyi obotshe nazwe baphalanga pho nali moimosi wa Nsimo Elaa. Siiki kyela bomo; iphuti sanga eli nkyisa, ili na nga, pho ya imola Nsimo Elaa pha, sazwa nono ekpele oka moto. ¹⁹ Nali nsomi; sili moombo nwan moto. Kasi namiphe ndokolo moombo nwa bato banso, obotshe nazwe bato baikye phoya Klisto. ²⁰ Bo nali onte ya Bayuda, naamibuya ndokolo Moyuda obotshe nabazwe phoya Klisto. Na bo nga mampenza sikumole mibeko ma Mose, bo nali onte ya baamikumole, naamibuya ndokolo be, obotshe nabazwe pho ya Klisto. ²¹ Nde bomo me, bo nali onte ya bato baatebaebe mibeko ma Mose, naamibuya ndokolo be, obotshe nabazwe pho ya Klisto. Mena telukye iwo obotshe siikumole mibeko ma Nwaphongo; pho inga nali onse ya mibeko ma Klisto. ²² Bo nali onte ya baali na ianola sikuwe, naamibuya nanga ndokolo moto wa ianola sikuwe obotshe nabazwe phoya Klisto. Nakyele babona oka bato banso obotshe na manzela manso, nabikya nono bayoko. ²³ Nakyele maphoo manso maamana pho ya Nsimo Elaa ya obotshe nazwe iyanola siila oka Nwaphongo. ²⁴ Bee koebe na bolaa obotshe bato bamekane ikyilingana, bakyilingane bee banso, ka kyezwe mbano nde moto monomo. Na bomo, bee, kyilingana na bolaa obokye ozwe mbano. Bato banso baamiphe o iyekola ikyilingana, bamikyisa na maphoo maikye. Bakyetele babona obotshe bazwe ekpele eya mobaa sakoko; ka banga tokyele babona obokye tozwe ekpele eyamokoko bobele. ²⁶ Yango mena, bo nakyilingane, miyo manga manso mabe nde o ekpele ekye bengye nga; nali ndokolo moto okonwane ebasi, inkutu sanga tesikokyi ikaa imbale. ²⁷ Naweninya nzoto yanga mpasi, naibanza na bolaa obokye Nwaphongo yo sande; ona nga okokye miteya baayoko.

Chapter 10

¹ Bande, nazingyi obotshe bee omiuya lowo laakyelelamaka oka bankoko ba banga wabaka bee batambule na Mose elele yonoyo. Nwaphongo atomaka ipata sonoso obokye sibabanza, bee banso. Ababanzaka na wakatisaka bee maa manene ma mangola. ² Wabaka bee onte ya ipata, na wakatisaka bee maa manene ma mangola; yabaka ndokolo bee banso babatisami onte ya Mose. ³ Bee banso bazaka ntoma yautaka o ikolo. ⁴ Bee banso banywa maa ma Bolobo elele yonoyo; banywaka maa ma ibanga sa Bolobo saabaka sibabengye. Ibanga me sabaka Klisto. ⁵ Ka maphoo maabaka baike bakyetele onte ya bee temabaka maphoo maphe Nwaphongo nkyisa. ⁶ Maphoo mamana mali ndakisa pho ya banga obotshe banga saba na maumunya mabe, bo maabaka na be. ⁷ Bee sa nyanga na obotshe omiphe o ikumola manzambe ma bikyeko, bo wakyelaka bayoko onte ya bee. Eli bo wakoma bee o buku pha Nwaphongo bobo: Bato bazasi obotshe baze, banywe; nsima batemi, babine obotshe bakumole manzambe ma bikyeko. ⁸ Banga sa miphekye o mobulu nwa babasi na bampele bo wakyelaka baayoko onte ya bee. Pho ya lowo me lalona, Nwaphongo abomakabato nkoto mako mabale mbuka iyato na mokolo monono. ⁹ Telokokyi imeka ndondo ya Nkolo, bowakyelaka baayoko onte ya bee. Manzoo mabatwaka,

mababomaka.¹⁰ Bee samiimaka bo wakyelaka baayoko onte ya bee, anzelu owa iwa ababomaka.¹¹ Maphoo mama mabayelelaka pho ya iphe ndakisa oka baayoko. Bamakoma obotshe balokyebisa pho imbele sili banga sisi, nsuka ya mokyisi ebuto phenephe.¹² Na bomo, moto okoumunya obotshe atemi na bolaa, nde kakyebe obotshe yo sakaa.¹³ Bimekyi binso biazwaka bee eli nde bimekyi biizwe bato banso. Nwaphongo ookokokya yaalaka yo, etaale obotshe omekame koleka bokusi pha be. Imbele saamoya bimekyi, Nwaphongo amoephe malondo ma iititala mi bee, na nzela ya itokolo o bimekyi me.¹⁴ Bande na nga, yango mena lota manzambe ma bikyeko.¹⁵ Naewole ndokolo bato bali na malondo. Bee mampenza oumunya maphoo mawo nga mamana.¹⁶ Tophe Nwaphongo melesi pho ya kopho ya mapambosi. Waaenywe banga, mena teeli obotshe toangane na malongo ma Klisto? Nde bomo, waaze banga ipa siitenane banga, mena teli obotshe toangane na nzoto ya Klisto?¹⁷ Ipa sili nde sonoso. Na bo toli bato baikye, tobuto nde nzoto yonoyo, pho toanga banso obotshe toze ipa sonoso sasina.¹⁸ Kyeka bana ba Isalaye. Baaze manyama mambeka mabe o etumbelo, baangane na Nwaphongo okobonzele be.¹⁹ Mena naewole obotshe manyama maambya be mambeka oka manzambe ma bikyeko, temali na na' kaa yonoyo. Ebe manzambe me ma bikyeko temali na na' kaa yonoyo.²⁰ Mambeka maambya bato bate baebe Nwaphongo, ba maambya oka bikyeko; tebamaambya oka Nwaphongo. Na bee bazwe maphoo manso maabalakyelaka bikyeko. Ka nga sikyi zinga obotshe bee okyele bomo.²¹ Bee tokokyi inywa mbala yonoyo o kopho ya Nkolo, na o kopho ya bikyeko; tokokyi iza mbala yonoyo o mesa ma Nkolo na o mesa ma bikyeko.²² Banga sa luka obotshe tobangye yoo ya Nwaphongo. Bee saumunya obotshe tomolekye na bokusi.²³ Baayoko bawo, bekye: tokokyi ikyela maphoo manso maazingyi banga. Eli bomo phele. Kasi maphoo manso temali malaa pho ya banga. Tosengyesi ikyela maphoo manso maazingyi banga kasi maphoo manso temaakosa ianola sa bato.²⁴ Moto na moto yo saluka bolaa phe mampenza, alukye bolaa pha bebi.²⁵ Bee okokyi iza manyama manso maungya bee o zando; bee samituna obotshe oebe ntina ya mango,²⁶ pho bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: Mokyisi na inso iili omo, ili ya Nkolo.²⁷ Bo moto otoebe Nwaphongo aebangyi obotshe okye zaa oka ye, boanosi ikyende, okokyi iza ntoma inso ya moephe bee; samituna obokye oebe ntina ya ntoma me.²⁸ Ka bo moto awo na bee obotshe nyama mena euti o mambeka maambya bee oka manzambe ma bikyeko, bee sa ezaa, pho motome aeyebosi, oebi ntina me.²⁹ Nawo bobo pho ya maumunya ma baayoko; si wo phoya maumunya ma be. Moto mosuu okokyi ituna, yokye: Pho ya'ye maumunya ma nwebi makokyi inkatela obotshe nga sakyela maphoo maazingyi nga?³⁰ Bo na phe Nwaphongo melesi pho ya ntoma izingyi nga iza, pho ya'ye bantole na yango, pho nga na phe Nwaphongo melesi?³¹ Na bomo, na bo kooze, na bo konywee, na bo kokyele ebe na lowo ye, kyela maphoo manso pho ya ikumola Nwaphongo.³² Bee kyela obotshe mobesi nwa bee nwango sa baa ibaku, ebe pho ya Bayuda, ebe pho ya bato bate bali Bayuda, ebe pho ya ingomba sa Nwaphongo.³³ Bee kyela ndokolo nga; nakyele bokusi obotshe nasepelisa bato banso o maphoo manso; silukye bolaa pha nga mpenza, kasi nalukye bolaa pha bato banso obotshe babikye.

Chapter 11

¹ Bee benga ndakisa ya nga, bokobengye nga ndakisa ya Klisto. ² Naekumole pho bee konzumunya o maphoo manso pho bee otaaba ibanza mateya maephekye nga. ³ Emba nazingye obotshe bee oebe bobo: Klisto ali mokonzi nwa lele munso; lele ali mokonzi nwa nwanwasi we. Nwaphongo ali mokonzi nwa Klisto. ⁴ Waangane be o losambo, bo lele ka bondele, na kaimole maphoo mauti na Nwaphongo, bo azibi moto nwe na etobu, mena kaphe mokonzi nwe nso. ⁵ Ka bo nwanwasi kabondele, na' kaimole maphoo mauti na Nwaphongo, waangane bee o losambo, bo ta zibi moto nwe na etobu, mena kaphe lele we nso; ali ndokolo nwanwasi oangyi bee nsuwe. ⁶ Bo nwanwasi ta zibi moto nwe na etobu, akokyi na imianga nsuwe me. Nzuka ooli yango nso pho ya nwanwasi obotshe aangye nsuwe na' aikolole, asengyesi imiziba etobu o moto. ⁷ Lele tasengyesi na imiziba moto, pho Nwaphongo amokyele booli yo Nwaphongo. Kateya na nkyemo ya Nwaphongo. Ka nwanwasi, kateya nkemo ya lele. ⁸ Na bomo, Nwaphongo taika kpa ekpele o nzoto ya nwanwasi obotshe aekyele na lele; kasi akpa nde ekpele o nzoto ya lele, aekyele na nwanwasi. ⁹ Nwaphongo taika kyela lele pho ya nwanwasi, kasi akyela nde nwanwasi pho ya lele. ¹⁰ Yango mena, nwanwasi asengyesi iziba moto nwe na etobu pho ya iteya o miyo ma bato na o miyo ma baanze obotshe iyo ali onse ya lele we. ¹¹ Emba bomoo pha banga onte ya Nkolo, nwanwasi kazwe bokusi nde na lele we, lele kazwe bokusi nde na nwanwasi we. ¹² Pho nde bo wa kyela Nwaphongo nwanwasi utama na lele, nde bomo me nwanwasi kabote lele, emba bee banso baute na Nwaphongo. ¹³ Bee mampenza, tena bolombe pha lowo lolo. Eli bolaa obotshe nwanwasi abondele Nwaphongo sa miziba etobu o moto? ¹⁴ Ndengye eya lokyela Nwaphongo, mobesi nwa banga bato moloteya obotshe bo lele ali na nsuwe nsanda eli nso pho ye. ¹⁵ Ka eli ngambo pho ya nwanwasi, bo abee na nsuwe nsanda. Na bomo, Nwaphongo amophe nsuwe nsanda pho azibe moto nwe. ¹⁶ Bo moto ali na pho wa ya ikula wo lowo lolo, aebe na bokuwe bobo: Ebe mangomba ma Nwaphongo, ebe banga mampenza, teloli na mobeko mosuu o elele ya lowo lalona. ¹⁷ Naeyumole phanza bobo: Lowo la bee lootelozingye nga lango lolo: waangane bee elele yonoyo, aangana sa bee tesili obotshe siebongya, ka sieoto booti. ¹⁸ Phanza boonzimosi obotshe waangane bee, bato babe na ya be ewole; nambe kuta naanola obotshe eli phele. ¹⁹ Esengyesi obokye ikabana sibe onte ya be pho toebe onte ya bee baali phele. ²⁰ Waangane bee elele yonoyo pho ya iza, teli obotshe bee koze elambo ya Nkolo. ²¹ Na bomo, waazale be o mesa pho ya iza, moto na moto kawelane iza ntoma ye mampenza na ndengye yonoyo obotshe bana bali na nzala, bibi baayoko balangyi. ²² Mangambi ma bee temali obotshe okye zaa na okye nywa omo? Ka naa kolukye obotshe otiyole ingomba sa Nwaphongo na obotshe ophe baatebali na ntoma nso? Bee kozingye obotshe naewole bo? Obotshe naesambe? Pha! Nga sikokyi esamba pho ya maphoo mamana. ²³ Kyeka, maphoo maazwa nga oka Nkolo, ma eimola nga mango mama: Nkolo

Yesu, namuna mokolo me nwamo ambyaka Yuda, aesi ya kpa ipa,²⁴ waunva yo iphe Nwaphongo melesi pho ya sango aesi ya sikyese, aphe baekosi bee, yoke: Bee kpa, ozee, eye eli nzoto ya nga. Naikabi pho ya be. Okyelakye babona pho ya inzumunyaka.²⁵ Nde bombo, onshima ya iza, akuli ya kpa kopho, yokye: kopho eye eli sangola enyakune, ekyesi bee na Nwaphongo onte ya malongo ma nga. Imbele sinso saamobaka bee koenywe, okyelakye babona pho ya inzumunyaka.²⁶ Na bombo, imbele sinso saamobaka bee koze ipa saasina, kombe na nywa kopho mena, mena koimole nsimo ya iwaa sa Nkolo nono waamoya yo.²⁷ Yango mena, moto okoze ipa sa Nkolo, na okonywe kopho ye na ndengye eteelongoba, moto mona kamikyete, pho aweni nzoto ya Nkolo na malongo me nde pha.²⁸ Esengyesi obotshe moto na moto amikyekye o ndondo ye, o boo pha iza ipa saasina, na inywa kopho mena.²⁹ Bo moto kaze ipa saasina, na kanywe kopho mena, bo ta sososi obotshe eli nzoto ya Nkolo, mena kamibangye bobe o nzoto ye mampenza.³⁰ Yango mena, kowene bato baikye onte ya be, bana bali na malosi na bileme, bayoko baikye bawa.³¹ Bo totati imikyeka banga mampenza phanza o mandondo ma banga o boo pha iza elembo ya Nkolo, etelomilukyele lowo o boo pha Nwaphongo.³² Nkolo kalosambisa, kalophe bitumbu inwanwa eye pho ya obotshe yo sa lonyete elele yonoyo na bato ba mokyisi.³³ Bande, waangane bee pho ya iza elambo ya Nkolo, oziyanakye onte ya bee.³⁴ Bo moto ali na nzala, aikye zaa o ingambi se, obotshe iangana sa be sango sa ba pho ya imilukyele lowo o boo pha Nwaphongo. Maphoo mayoko maikasi, naamabongya waamoya nga oka bee.

Chapter 12

¹ Bande, pho ya maphoo maakyekyi makabo maambya Bolobo, nazingyi obotshe bee omaebe na bolaa.² Bee koebe obotshe wataakabaa be bapakano, wabaka kookyemibenga manzambe ma bikyeko maali mambubu.³ Yango mena, nawo na bee bobo: Moto oko wo maphoo na nzela ya Bolobo pha Nwaphongo, atatole Yesu. Moto takokyi iwo obotshe Yesu ali Nkolo bo Bolobo tamokambi.⁴ Makabo maambya Bolobo mali ndengye na ndengye. Ka bolobo ali nde yo monomo.⁵ Maalo malophe Nwaphongo pho ya imokyelele mali ndengye na ndengye. Kasi tokyelele nde Nkolo monomo.⁶ Bitoma biili ndengye na ndegye. Kasi Nwaphongo nde yo monomo okobikyele binso oka bato banso.⁷ Bolobo kawenene oka moto na moto na ikabo sonoso pho ya bolaa pha bato banso.⁸ Na bombo, Bolobo yo monomo kaphe moto boebakye pha iwo maphoo; ka phe ooyoko zebi sa iwo mapho.⁹ Bolobo me nde yo monomo kaphe ona moto ianola, kaphe ooyoko mwiya nwa ibikya bato ba malosi.¹⁰ Bolobo kaphe ona mwiya nwa ikyela bilekyesako, oka omoyoko ikabo sa iimola mapho maute oka Nwaphongo, oka omosuu ikabo sa ikyesinya bolobo boobe na phaa phele. Oka ona ikabo sa iwoo noko insuu, oka oyoko ikabo sa iilimbola noko mee mina.¹¹ Eli Bolobo nde yo monomo okokyele maphoo manso mamana. Kaphe moto na moto ikabo boozingyi yo.¹² Na bombo, Klisto ali ndokolo nzoto yonoyo, ali na binango biikye. Na bo binango bili biikye, bili nde nzoto yonoyo.¹³ Emba banga banso, Bayuda na baatebali Bayuda, baombo na mansomi, Nwaphongo alobatisa na Bolobo bonobo. Tobuto nzoto yonoyo, Nwaphongo alotenza na Bolobo bonobo.¹⁴ Nzoto tiili na enango yonoyo, kasi na binango biikye.¹⁵ Bo ekolo ewo obotshe: Nga sili eboko na bombo sili enangao ya nzoto, etemane enango ya nzoto pho ewo babona.¹⁶ Bo itoo siwo obotshe: Nga sili ziyo, na bombo, sili enango ya nzoto, etesiimane enago ya nzoto pho siwo baabona.¹⁷ Bo nzoto inso yabaka nde ziyo, nde kyioke ndengye'ye? Bo yabaka nde itoo, nde kyioke nsolo ndengye'ye? ¹⁸ O phele Nwaphongo akyela enango na enango o nzoto bowazinga yo ¹⁹ Bo banso babaka nde enango yonoyo, nzoto nde tiili. ²⁰ Na bombo, binango bili biikye, nzoto ili nde yonoyo. ²¹ Ziyo tesikokyi iwo na eboko obotshe: Nga sisengyesi na we! Na moto temokokyi iwo na makolo obokye nga sisengyesi na bee! ²² Binango binso biili o nzoto ya moto; enango na enango eli na ntina ya yngo. ²³ Binango biikyiky biiwene banga obotshe tebili na ntina, eli bango biikyele banga inzega koleka biiyoko, na biiyoko biwene banga obotshe bili binango ba soo, tobiphe kaa koleka binango biiyoko. ²⁴ Kasi binango biwene banga obotshe bili bilaa o nzoto, teloomiphe ibibongya. Nwaphongo akyela nzoto babona obotshe tophe kaa o binango biitebili na kaa. ²⁵ Yango mena, binango ba nzoto bango sa kabana, bee binso bisunganakye. ²⁶ Bo enango yonoyo ya nzoto eli na bolosi, binango biiyoko binso biwene bolosi elele yonoyo na enango me. Mena, bo enango yonoyo ezwe kaa, binango biiyoko binso bikumbe na nkyisa elele yonoyo na enango mee mena. ²⁷ Bee banso oli nzoto ya Klisto, monomo na monomo na be ali enango ya nzoto me. ²⁸ O ingomba, Nwaphongo akyela batoma o etemi eya o boo, baimosi o etemi eya ibale, bateye o etemi eya iyato, nsima baali na ikabo sa ikyela bilekyesako, baali na ikabo sa ibikya bato baali na malosi, baasungye bato, bayoko baangyele bebi, bayoko bli na ikabo sa iwo noko insuu. ²⁹ Banso tebali batoma na baimosi, na bateye banso tebali na ikabo sa ikyela bilekyesako. ³⁰ Naa sa ibikya bato ba malosi na iwoo noko insuu, na sa ilimbola noko me mina. ³¹ Baka na phowa ya makabo maa ntina. Kasi inwanwa eye namoeteya nzela eelekyi manzela manso na bolaa.

Chapter 13

¹ Na bo naebi iwo noko ya bato basuu na yaaka baanzelu, kasi bosizingyi bebi, nali nde ebende ekyelele ngbe ngbe, na mbonda ekyekyele toko. ² Na bo nazwe ikabo sa iimola Nsimo ya Nwaphongo, ebe na boebakye bonso, naa ieba maphoo manso mali miibombo, na bo nali na ianola siikye, nabuto imanya mangomba o elele ebakyi mango, ka bo sizingye bebi, nali nde moto pha. ³ Nabo nakabesi bebi babola mbolo ya nga inso, ebe naa naambye nzoto ya nga obotshe izikye, ka bo sizingyi bebi, esizwe imo ekpele. ⁴ Lozingo ali na motema moanda, lozingo kakyele bolaa, taamengyele, taamitate, taamiulole na mawala; ⁵ taakyele maphoo ma soo, taalukye nde bolaa phe mampenza, taaokye yoo, taakyele malanga; ⁶ taasepele na mbelekye, kasi kasepele na maphoo maa phele. ⁷ Kalimbisa maphoo manso, kaanole maphoo manso, kalelele mi maphoo manso, kakuya maphoo manso. ⁸ Lozingo taawe. Mokolo monomo maimole Bolobo mamounva, na

ikabo sa iwo noko insuu samounva, na boebakye phamounva.⁹ Pho, boebakye pha banga boli bokyiki, maphoo maimole banga na nkombo ya Nwaphongo mali nde bitee.¹⁰ Kasi wamoya maphoo maabongo, maphoo maa bitee mamounva.¹¹ Wabaka nga nweengye, nawoko ndokolo nweengye, naumunyaka ndokolo nweengye, namitunaka i maphoo ndokolo nweengye. Kasi oobuto nga phomba, nalee maphoo ma bonwengye.¹² Lolo eye, ikyi wene banga ili ndokolo elalaa ekye wenene o talatala; kasi mokolo monomo moli, tomoiwe ne inso na miyo. Lolo eye naebe nde nwana ekoo; kasi mokolo monomo namoeba Nwaphongo bokonzebe yo.¹³ Emba inwanwa eye, maphoo maato mama maikasi: Ianola, molemo na lozingo; kasi lowo loolekyi manso onte ya mee maato, eli lozingo.

Chapter 14

¹ Bee luka obotshe ozingakye bebi na bee. Baka na na' phowa ya makabo ma Bolobo, nakoleka makabo ma iimola maphoo maute na Nwaphongo.² Moto ookowo noko insuu, taawo na bato; mena kawole Nwaphongo, pho moto monomo taebe maphoo maawo yo. Kawo maphoo maabomba Nwaphongo na mwiya nwa Bolobo.³ Ka moto okoimole maphoo maute na Nwaphongo, mena kawole bato obotshe abakuya o ianola, abalenza, amanya ngongo eeli na be.⁴ Moto ooko wo noko insuu, mena kaakuya aanola see mampenza, kasi yo okoimole maphoo maute na Nwaphongo, mena kakuya aanola sa ingomba sinso.⁵ Phowa ya nga eli obotshe bee banso owo noko insuu; nambikula ba na phowa koleka obotshe bee oimole maphoo maute na Nwaphongo. Moto okoimole maphoo maute na Nwaphongo ali na ntina koleka ookowo noko insuu; elaa nde okowo noko insuu mona, azwe moto wa ilimbola maphoo maawo yo mamana pho ya ikuya ingomba sinso o ianola.⁶ Bande, wamoya nga oka bee, bo nake na ewole na noko insuu, maphoo me mamoesunga ndengye'ye? Ekokyi obotshe naeimole maphoo maanteya Nwaphongo, naa maphoo ma boebakye, naa maphoo maute na Nwaphongo, naa naeteya maphoo ma Nwaphongo.⁷ Tokpe ndakyisa ya mbolo ikyitube na be, boli iphengo, nagidale bo nyesi ya yango teikyese phe, tomoeba na ye obotshe eye bawande iphengo naa gidale?⁸ Bo mowandi wa kyelelo taewandi na bolaa, tuluku aamibongya pho ya ebasi ndengye'ye? Nde bomo pho ya bee; bo maphoo maawo bee na noko insuu temaoka na bolaa, bato bamaeba ndengye'ye? Mena bee kowo nde ya eweele.¹⁰ Noko ilii o mokyisi nzikye, kasi munoko na munoko moli na ntina ya nwango.¹¹ Bo nga siebi munoko munvonle be, yo okowo munoko mamuna amoba ndokolo mobutu pho ya nga, na nga namoba ndokolo mobutu pho ye.¹² Nde bomo, booli bee na phowa ya makabo ma Bolobo, le obotshe olukye na boikye makabo maakosa aanola sa ingomba.¹³ Yango mena iyo okowo noko insuu, esengyesi obotshe aongye na Nwaphongo, amophe ikabo sa ilimbola noko me oka bato.¹⁴ Bo nabondele na noko insuu, molimo nwanga mobondele, kasi maumunya ma nga temakyele na ekpele.¹⁵ Nakyele bo? Namobondele o molimo nwa nga na o maumunya me; namotuba o molimo nwa nga na o maumunya me.¹⁶ Na bomo, bo kophe Nwaphongo melesi o molimo; moto mosuu oozasi o iangana bozasi, amooka ndengye'ye obotshe aanole Ame o ibondesi sa we, bo taebe naa kowo maphoo ye?¹⁷ Na bo obondesi Nwaphongo na bolaa, ibondesi sawe ete siikuya mosuu o ianola se.¹⁸ Naphe Nwaphongo melesi pho naelekye bee banso na iwo noko insuu.¹⁹ Kasi waangane bato ba ingomba, nazingye obotshe nawo maphoo matano obotshe nateya bato na obotshe nawo maphoo nkoto na nkoto na noko insuu iiteyokye bato.²⁰ Bande, bee sa ba na maumunya ndokolo bana bakye; ba bana bakye o maphoo mabe pho nwana taebe obotshe maphoo maakyele yo mali mabe; kasi bee ba baphomba o maumunya ma bee.²¹ Bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: " Nkolo yokye: Namotoma babutu pho ya iwole ibota sa nga na noko ya be babutu. Na bo babona etebabenele inzoka. " ²² Na bomo, ikabo sa iwo insuu eli elembelele pho ya baatebali baanos. Kasi pho ya baanos phe. Emba ikabo sa iimola maphoo maute na Nwaphongo eli elembelele pho ya baanos. Kasi pho ya baatebali baanos phe.²³ Bo bato baatebali baanos naa bato basuu baei ya ezwa bee banso oanga o losambo kowo noko insuu, bamobuya nde phele obotshe bee oli bayeyee.²⁴ Kasi bo bee banso koimole maphoo maute na Nwaphongo, moto otoebe Nwaphongo naa moto mosuu, bo anyosi o aangana sa bee, amooka maphoo maateya bee, amoeba obotshe ali moto okokyele maphoo mabe.²⁵ Maumunya maabombama o ndondo ye mamowenene o pha. Emba amiinya boo phe onse, amokumola Nwaphongo; amowo yokye: Nwaphongo ali phele onte ya bee!²⁶ Bande, nawo na bee bobo: Waangane bee pho ya ibondele Nwaphongo, moto na moto abe na etoma ye; motubi abe, moteye abe, moto okoimole maphoo maateya Nwaphongo abe, okoimole maphoo masuu na noko insuu abe, okolimbole maphoo me abe; mapho manso mamana masengyesi obotshe makuya bato ba ingomba o ianola sa be.²⁷ Bo bato bawo noko insuu, ewo nde bato babale baa baato bobebe; bawoo monomo na monomo, emba moto monomo alimbole maphoo maawo be.²⁸ Bo moto wailimbola maphoo mamana tabe, esengyesi obotshe monomo na monomo na bee, ale iwo na bokusi onte ya bato baanga: Awo nde yo mampenza na Nwaphongo.²⁹ Oka bato baimole maphoo maute na Nwaphongo, ewo bato babale naa baato; bayoko baokye naa maphoo me maute na Nwaphongo phele.³⁰ Ka bo Nwaphongo ateye moto monomo onte ya ingomba maphoo ma sekyele, esengyesi obotshe abakyi kawo phanza mona aikale bese.³¹ Bee banso monomo na monomo, okokyi iimola maphoo maute na Nwaphongo, obokye bato banso bazwe boebakye, bamilenza.³² Baimole maphoo me mamana, esengyesi obotshe baikale ibaa na bokonzi o ikolo sa ikabo sa zwa be;³³ pho nwaphongo tali Nwaphongo wa mobulu; ali Nwaphongo okozingye bese. Ndokolo o mangomba manso ma Nwaphongo.³⁴ Esengyesi obotshe babasi, bee sakyela toko, waangane bato ba ingomba pho ya ibondele Nwaphongo. Tebaika baphe nzela obotshe bawoko. Esengyesi obotshe bamiuyakye bokowo mobeko nwa Nwaphongo.³⁵ Bo bali na phowa ya ituna maphoo, batune bampele ba bee o mangambi. Teli bolaa obokye nwanwasi awo, waangane bato ba ingomba pho ya ibondele Nwaphongo.³⁶ Bee koomunya obotshe maloba ma Nwaphongo mauta oka bee? Naa koomunya obotshe makoma nsuka nde oka bee?³⁷ Bo moto kaumunya obotshe ali moto okoimole maphoo maute na Nwaphongo, na

kaumunya obotshe azwe ikabo sa Bolobo, asengyesi eba obotshe maphoo maakome nga mama eli maphoo maantomi Nkolo.³⁸ Kasi bo taebe babona, bee saanola maphoo maawo yo.³⁹ Bande, na bomo, phowa ya bee ebe ya iimola maphoo maaute na Nwaphongo. Sa katela baali na ikabo sa iwoo noko insuu.⁴⁰ Le obokye maphoo mamana manso makyelame na bolaa na na' molongo.

Chapter 15

¹ Bande, inwanwa eye nali na phowa ya eimola Nsimo Elaa eya eimolaka nga, eay anolaka bee, eetabaa na bee ianola nono lolo eye.² Bo bikyi bee pho ya yango, bo banze maphoo me, bo waeimolaka nga; bo tebe bomo phe, aanola sa bee sili nde pha.³ Naeyimole Nsimo eyazwaka nga ekyelekye maphoo manso obotshe Klisto awa pho ya bobee pha banga, bo koimole buku pha Nwaphongo.⁴ Bamokundaka, akundwaka mokolo nwa iyato, bo koimole buku pha Nwaphongo.⁵ Atokolele Petelo; Nsima awenene na batoma iko mbuka babale.⁶ Bobele, aesi ya kye wenene na baekosi bee koleka mikama mitano na mbala yonoyo. Baikye na bee bata baa na bomoo, kasi baayoko bawa.⁷ Nsima akye wenene na Zake, na na' batoma banso.⁸ O nsima ya bee banso, aesi ya wenene na nga. Bibi nga nali ndokolo nwana owa ukwa bouko.⁹ Inga nali o nsuka ya batoma banso. O solongo, inga tebakokyi imbanga toma, pho nga moto owa nyokoloko ingomba sa Nwaphongo.¹⁰ Na ngolu ya Nwaphongo nali booli nga lolo eye; ngolu mee taikaka ephe pha, nakyelaka etoma koleka bee banso; na bo teyabaka nga mampenza, kasi ngolu aya Nwaphongo yabaka na nga elele yonoyo.¹¹ Na bomo, ebe nga, ebe bee, banga banso toteya Nsimo Elaa ya Yesu Klisto eyaanola bee.¹² Banga bo toteya obotshe Klisto akundwa onte ya bawe, ndengye'ye banga onte ya bee bawo obokye bawe etebakundwe?¹³ Bo bawe ete bakundwe, kyelukye iwo obokye Klisto taika kundwa.¹⁴ Kabo Klisto taika kundwa onte ya bawe, iteya sa banga sili nde pha, na aanola sa bee sili nde pha me.¹⁵ Yamoba obotshe, naa banga, towo ma phoo ma bole pho ya Nwaphongo, obotshe akundola Klisto onte ya bawe. Nzuka taika kyela bomo, bo eli phele obotshe bawe etebakundwa.¹⁶ Bo bawe ete bakundwe Klisto ne taika kundwa onte ya bawe.¹⁷ Emba bo Klisto taika kundwa onte ya we, aanola sa bee sili nde pha; otaa ba nde o maphoo ma bee mabe.¹⁸ Kyelukye iwoo obotshe na baanosi banso baawa bakye nde babona.¹⁹ Bo tolemele oka Klisto nde pho ya bomoo booli na banga bobo, toli bato ba ngongo koleka bato banso.²⁰ Kasi eli phele Klisto akundwa onte ya bawe; ali moto owa o boo otati ikundwa onte ya bawe. Wateya obotshe baawa, na bee, bamokundwa me.²¹ Nde bomo, bo wauta iwa na moto monomo, nde bomo me ikundwa sa bawe siesi na moto monomoo me.²² Bookowe bato banso na nzela ya Adama, nde bomo me na nzela ya Klisto, bato banso baanole bamokundwa.²³ Ka moto na moto amokundwa na imbele se; Klisto ali moto owa o boo owakundwa onte ya bawe. O nsima ye yamoba baanosi bee; imbele saamoya yo.²⁴ O nsaim ya maphoo manso, tomba yakoma o nsuka ya mokyisi. Klisto amooto kaa ya bokonzi pha bakonzi banso, na mwiya nwa malobo manso, emba amba buya bokonzi bonso oka Nwaphongo.²⁵ Esengyesi obotshe Klisto abe mokonzi nono wamunyete Nwaphongo bailanga ne banso, na waabakyela yo onse ya makolo me.²⁶ Munguna nwa nsuka nwaa moboma Nwaphongo, eli iwa.²⁷ Na bomo, bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: Nwaphongo akyela maphoo manso onse ya makolo ma Klisto. Kasi o libola sisi maphoo manso, ma wenene na bolaa obotshe eli Nwaphongo owakyela maphoo manso onse ya makolo ma Klisto, manya nde yo.²⁸ Wamunva Nwaphongo ikyela maphoo manso onse ya makolo ma Klisto, emba yo mampenza Klisto amiuya onse ya Nwaphongo owa mophe bokonzi pha maphoo manso obotshe Nwaphongo abe mokonzi o ikolo sa maphoo manso na bolaa.²⁹ Bee kula umunya lowo la bato babatisame o elele ya bawe; baumunya obotshe bamozwa ye? Bo eli phele obotshe bawee etebakundwe, pho ya'ye babatisame o elele ya be?³⁰ Na banga, pho ya'ye tomiphe imbele sinso obotshe towee?³¹ Bande, nkolo inso nalemba nde na iwa. Naeyimosi lowo me obotshe namikumole pho ya bee bali elele yonoyo na Yesu Klisto, Nkolo wa banga.³² Bo yabaka na ndengye ya bomoto obotshe nanwanaka na manyama ma ngonda wawa o Efese, nazwe ye? Bo bawe tebakundo, toze, tonywe, pho yana tomowa!³³ Bee samikosa na maphoo mamana: Itambula na bebi babe baoto maphoo malaa maali onte ya bee.³⁴ Bee ba na maumunya maalongoba; bee sakulaka kyela bobee, pho bana onte ya bee tebaebe Nwaphongo. Nawo babona pho naephe bee nsoo.³⁵ Ka moto monomo amotuna, yokye: Bawe bakundwe ndengye'ye? Bamokundwa na nzoto ya ndengye'ye?³⁶ Ebusi! Waphikye we mumboto o manyete, mumboto mamuna temokokyi itokolo, bo temowee.³⁷ Ekye phikye we o manyete eli nde mumboto pha. Imbele sisuu mumboto nwa ble naa mumboto mosuu; teli nnete nwa mumboto nwamotokolo.³⁸ Nwaphongo kakosa mbumboto mamuna, bo zingyi yo. Kakosa mumboto na mumboto bo wamokyela yo.³⁹ Nzoto ya mbolo inso tili ndengye yonoyo; nzoto ya bato ili na yango ndengye, ya manyama ndengye, ya manyosi ndengye, ya nswe ndengye.⁴⁰ Na nzoto ya mbolo ya ikolo ili, na nzotp ya mbolo ya mokyisi ili. Bolaa pha mbolo ya ikolo bokyese na bolaa pha mbolo ya mokyisi.⁴¹ Moo mungyengye na ndengye ya nwango, na bokombe bongyengye na ndengye ya phango, na banyasesi bangyengye na ndengye ya be; na onte ya banyasesi, nyasesi na nyasesi kangyengye na ndengye ye.⁴² Yamoba baabona imbele sa mokundwa bawe. Bamokunda nzoto ikyi pholo, yamokundwa nzoto itepholo.⁴³ Wakunde bee nzoto me o manyete, teibe ndaa. Teibe na na bokusi. Waamokundwa yango, yamoba nzoto indaa, ili na bokusi.⁴⁴ Waakunde bee nzoto me o manyete, kyebe nzoto ili na banga iye. Wamokundwa nzoto me, yamoba nzoto ya molimo. Bo nzoto ili na banga iye ili, na nzoto ya molimo ili me.⁴⁵ Na bomo, bakoma o buku pha Nwaphongo bobo: Nwaphongo akyelaka moto owa o boo, eli Adama; amophekye bomoo. Ka Adama owa nsima ali molimo okoambya bomoo.⁴⁶ Nzoto ya molimo teiye o boo, kasi kyeye o boo nzoto ili na banga iye; ya molimo iye nsima.⁴⁷ Adama owa o boo, Nwaphongo amokyelaka na mobulubutu nwa manyete mama. Adama owa ibale auta oka Nwaphongo o ikolo.⁴⁸ Bato banso bali o manyete baulana na Adama owakyela bee na mobulubutu nwa manyete. Baali o ikolo baulana na Klisto

moto owauta o ikolo.⁴⁹ Bo waulana banga na moto owakyele bee o manyete, nde bomo me tomoulana na moto owauta o ikolo.⁵⁰ Bande, nalukye iwo na bee bobo: Nzoto yakyele bee na munsoti na na malongo teikokyi izwa bokonzi pha Nwaphongo, na nzoto ikyiwe teikokyi ibaa na bomoo pha bobele.⁵¹ Kyeka, naimole lowo lonolo laamibomba: Banga banso etoloowe; kasi tomobutwa banga banso ndengye esuu.⁵² Nwana imbele mokyiky, nde na lokpatibinya la miyo lonolo, imbele sa moola bee kyelelo eya nsuka, pho imbele sa moola bee kyelelo me, bawe bamokundwa obotshe bazwe nzoto iteipholo, emba nzoto ya banga banso yamobutwa ndengye esuu.⁵³ Na bomo, nzoto ikyipholo, yamozwa nzoto nsuu; nzoto ikyiwe yamozwa nzoto itewe.⁵⁴ Bo maphoo mamana makyelami, waumbo, wamozwa nzoto ikyipholo nzoto iteipholo, na wamozwa nzoto ikyi we nzoto iteiwe, emba lowoo laakoma bee o buku pha Nwaphongo lolu lamokokyisama: Iwaa tesikuli ba, Nwaphongo anyeti iwa.⁵⁵ Iwa, elonga yawe yango ewaa? Iwa etengu ya we yango ewaa?⁵⁶ Etengu ya iwa, eli isumu, emba bokusi pha isumu eli mobeko.⁵⁷ Kasi tokumole Nwaphongo owa alophe elonga na nzela ya Nkolo wa banga Yesu Klisto.⁵⁸ Emba bande na nga baa lozingo, bee otemekye na bokusi ombe na phikama nde phele phele. Omiphekye nde imbele sinso o bitoma ba Nkolo, na boebakye obotshe ikuma sa bee pho ya etoma ya Nkolo, etesiiky pha.

Chapter 16

¹ Pho ya maphoo makyekyi taaka ya baanosi ba Yelusaleme, na bee okyele bo wateyaka nga mangomba ma Galati.² Eyenga yonoyo na yonoyo, monomo na monomo na bee, pho ya iambaka bilambo, amanyakye mi mbolo ye bokozwe yo kalangya imbale obotshe abakye sa ziya ikoma sanga.³ Waamokoma nga, namotoma bato na nkanda obotshe bakye ika bilambo bya bee o Yelusaleme bo wabaoloko bee.⁴ Bo wasengyesi obotshe na nga nakye omo, tomokye imbanga me molongo.⁵ Nsima namoya oka bee ya nzela ya Makedonia, pho namoakala o nkyisi me.⁶ Namoba na bee bana nkolo; wayoko namunva imbele sinso sa seekye obotshe bee, okyenzika mbale eya mokyie nga.⁷ Pho mbala eye sikyizingz obotshe naya kaa oka bee nde bokaa, nalekane. Nali na phowa ya iba na bee bana nkolo, bo Nwaphongo aanosi lowo me.⁸ Nzuka nakane ikala wawa o Efese nono mokolo moununya bee eyenga ya Pantekote.⁹ Pho nambo zwa nzela bobele, nabe omo, obotshe nakokya etoma etoma eenene, na baailanga na nga bali baikye omo.¹⁰ Bo Timote akomi omo, kyela na bolaa, amiwene obotshe bee omunyangyesi onte ya bee. Pho kakyele bokokyele nga etoma ya Nkolo.¹¹ Emba moto samotiyola, okye moika o imbanga se bese obotshe akule mbutolela, pho nga na bebi tomoziya.¹² Pho ya nwebi na banga Apolo, namolenza soosoo obotshe ayakakye oka bee na bebi baayoko. Kasi tali phele na phowa ya iyaa inwanwa eye. Nzuka amoya mokolo nwamozwa yo nzela.¹³ Omibanzakye, oikale ianola na bokusi, omilenzaka, obe na bokusi.¹⁴ Ozingane mi maphoo manso maakyele bee.¹⁵ Koebe Setefano na boonkpe phe; bali bato ba oboo baabongola mandondo ma bee oka Nwaphongo o mokyisi nwa Akaye. Bamibuya bato ba etoma ya Nwaphongo. Bande, naongye na bee¹⁶ obotshe na bee okumole bato babana na bato banso baakyele etoma.¹⁷ Nali na nkyisa na iyaa sa Setefano, Pholotuna, Akaika, pho baampe ikyi imale nga o nsima ya bee.¹⁸ Balenza molimo nwa nga bokolenza bee milimo maka be. Emba, oebe ikumola bato me babana.¹⁹ Mangomba ma nkyisi ya Azi maelongosi. Akilas na Prisile na Ingomba siangane nga oka be, baelongosi na iko na iko onte ya Nkolo ya banga.²⁰ Bebi banso baali wawa baelongosi. Longonele onte ya bee na iangana na ndondo yonoyo.²¹ Mapho mama, nga motoo omakomi: Ndongolo ya Polo!²² Bo moto tazingye Nkolo, azwe bobé! Maranatha! (kyeimole obotshe Nkolo ya banga, yaka!)²³ Le obotshe ngolu ya Nkolo ya banga ebe na bee.²⁴ Naezinye bee banso onte ya Yesu Klisto.

2 Corinthians

Chapter 1

¹ Eli nga Polo owa olo Nwaphongo pho ya iba toma ya Yesu Klisto na Timote nwebi na banga, toekomele mokanda mumu bée bato ba ingomba sa Koliti na baanosi banso baasu bali o nkyisi ya Akaye.² Nwaphongo ango wa banga na Nkolo wa banga Yesu Klisto baakyele bolaa, baephe na bese.³ Tokumbele Nwaphongo ango wa Nkolo wa banga Yesu Klisto. Nkolo inso kaakyele bato ngongo, kabakuya.⁴ Mbala inso ikyinyokomo banga, kalokuya pha ya obotshe na banga tokyende kuya nde bomo me bato banyokomo.⁵ Nde bomo pho minyoko ma Klisto miili miikyie mi banga, nde bomo Nwaphongo kalokuya na boikye pho banga toangana na Klisto.⁶ Bo toli o nkaka eli pho ya obotshe bée okuyame ozwe ibiky; botokuyane, eli pho ya obotshe bée okuyame na ikanga motema o minyoko bo mizwe banga.⁷ Toli na ianola obotshe Nwaphongo kaelenza bokololenza yo, pho bée kookye mpasi nde bookookye banga me.⁸ Bebi na banga, tozingye obotshe oebe bowaoka banga mpasi o manyete ma Azi. Tooka mpasi na boikye walekaka na bokusi pha banga. Toloikaka umunya na obotshe tomobika.⁹ Phele, toümunyaka o mandondo ma banga obotshe tomowa. Nzuka Nwaphongo akyele babona pho banga salemela bokusi pha banga mampenza, kasi pho tolemele nde yo. Eli yo okoakole bato o iwa.¹⁰ Eli yo owa lobikya o iwa me saa boobo si unvakyi waa banga, amba na lobikya na o mampasi masuu me; molemo nwa banga moli nde oka ye pho amokula lobikya na o mampasi masuu nde m.¹¹ Na bée, wa losunga na mabondeli. Pho bo bato baikye babondele Nwaphongo pho ya banga, bato baikye baamophe melesi me pho ya bolaa pha lokyela yo.¹² Kyeka lowo lokyele mawala ma banga lango lolu; o mandondo ma banga toebe obotshe mobesi nwa banga o mokyisi moli molaa konza oka bée, tobe na bée na imiüya na ná bosomebo bouite na Nwaphongo. To loika kambema na zebi sa bato kasi na ngolu ya Nwaphongo.¹³ Pho o nkanda ya banga, toloo ekomele maphoo masuu, nde matangye bée na ma sosolo bée. Na anole

obotshe wa lososolo na bolaa,¹⁴ pho olosososi bonte inwanwa eye, mokolo nwa moya Yesu Nkolo wa banga, wa mozwa ngambo, pho ya banga na banga tomozwa ngambo pho ya bée.¹⁵ Nabaka na ianola bomo yango mena nazingaka naino iya oka bée pho naesungye mbala eya ibale,¹⁶ emba bonaüti oka bée na mokyende o Makedoniya, bonamani o Makedoniya nambe kula ya butwa oka bée, pho okyende nzika o Yuda.¹⁷ Waakana nga obotshe na mokyela babona, nakana bokanela? Na nyango ya nga ili nde nyango ya bomoto pho na wo “ée” na “phe” mi lowo lonolo?¹⁸ O boo pha Nwaphongo oli na bosomebo na wo na bée ngakye, ya wo nga na bée teyaikaka ba “ée” na “phe” mi lowo lonolo.¹⁹ Pho Yesu Klisto, Nwana wa Nwaphongo, yo mampenza owaeteya banga, inga na Sila na Timote, yo taika wo “ée” na “phe”. Mi lowo lango lonolo, aba kawo nde “ée”.²⁰ Pho eli “ée” yo okolophe ianola obotshe manso malolakyela Nwaphongo mali ma phele. Emba o nzela ye towo obotshe: Ame pho ya ikumbela Nwaphongo²¹ Eli yo Nwaphongo yo mampenza okolokuya na banga na bée o nzela ya Yesu Klisto. Eli nde yo owa loolo.²² Alokya elembele ekyeteya obotshe toli bato be, amba na tonza mandondo ma banga na Bolobo, okoteya obotshe alophe mbolo nsuu yaaawoko yo.²³ O boo pha Nwaphongo nakati seleka na bomoo pha nga, bo nakate na wee; yabaka pho nga saaya iyaekyela bobe, yango mena siika yaa o Koliti.²⁴ Teli obotshe toyaetomisa isengyesi bée ianola, pho waünya anola Yesu Klisto na bokusi. Kasi tozingye ikyela etoma elele yonoyo na bée pho obe na nkyisa.

Chapter 2

¹ Yango mena nakani obotshe esikule yaa oka bée pho nde nakuli ebuya bato ba ngongo.² Bo naebuye bato ba ngongo, ete wazwane moto owa moephe nkyisa pho bée banso wamoba na ngongo.³ Yango mena naekomesi mokanda bo waekomelaka nga o elele ya obotshe na ya ekyeka, sizingaka obotshe bonaesi oka bée nayaezwa na ngongo ebe na bato bawa bakokakyi impe nkyisa. Nali na ianola obotshe bo na be na nkyisa na bée banso oli bato ba nkyisa.⁴ Waa ekomela nga mokanda mamuna, na mokoma na ndondo boblosi nana mbembe o miyo. Sizingaka iyeyokyisa ngongo, kasi naekomela pho oebe ndengye ekyeezingye nga.⁵ Bo moto monomo ampe mpasi o motema, taiki ephe nde nga na nga, akuti ephe na bée banso me, kasi banga samba lobo lolekinyina lowo me.⁶ Pho ya moto wa ndengye mena, bato baikye bakokyi imooya, yango mena,⁷ inwanwa eye oengyesi imolimbisa na imokuya, bo phe ngongo yaa mophila na boikye.⁸ Emba naebondi, omoteya polele obotshe oli nde imozinga.⁹ Ntina eya ekomelaka nga ya baka pho ya iemeka na ikyeka bokotosa phele.¹⁰ Bo olimbise moto, nga naamolimbisa me. Bo nga nalimbise moto mi lowo lookokyi nga imolimbisa, eli pho ya bée, o miyo ma Klisto.¹¹ Pho banga sakosama na Molemba. Pho toloobungye maümunya me.¹² Wakoma nga o Troas pho ya ikye teya Nsimo Elaa ya Yesu Klisto, omo naesi ya wene obotshe Nkolo Yesu ambongyiselaka nzela pho ya iteya.¹³ Kasi nabaka na boilakye pho sikaka zwa nwebi na banga Tito. Emba namba ya ika bato ba Troas, namba ya kyende o Makedoniya.¹⁴ Tokumbele Nwaphongo okolokambe nkolo inso o elonga o nzela ya Yesu Klisto. Na nzela ya banga kaebinya Yesu Klisto mboka enso ndokolo solo ya malasi ekye nyangwe mboka enso.¹⁵ Na bomo toli ndokolo malasi ma solo elaa mabonzele Klisto Nwaphongo, toli malasi me pho ya bato baali o nzela ya lobiko na baambungye itakye na Nwaphongo.¹⁶ Pho ya bato bali o ibunga, solo me eli ebe, kye bakambe o iwaa. Pho ya bato baabikya Nwaphongo, solo me eli elaa, kye bakambe o bomoo pha bobe na bobe. Emba okokyi ikyela etoma me nza?¹⁷ Tololi ndokolo bato bayoko baünya loba sa Nwaphongo, kasi pho eli Nwaphongo owa lotoma, towo nde na bosomebo o boo phe pho toangana na Yesu Klisto.

Chapter 3

¹ Wa mowo obotshe banga tokuli tata imitata? Na toonisengyela ya bato baayoko ieteya nkanda na ieyonga yango pho ya iweninya obotshe toli bakolo batoma.² Mokanda nwa banga eli nde be, nwaakoma Klisto o mandondo ma banga, moebane moombe na tangama na bato banso.³ Eli phele obotshe bée oli mokanda nwaakoma Klisto o nzela ya banga. Taika mokoma na maa ma mokanda, amokoma na Bolobo pha Nwaphongo oli na bomoo. Taika mokoma o ikolo sa mabanga, amokoma o mandondo ma bato.⁴ Towo babona pho Yesu Klisto aloteya obotshe eli Nwaphongo owa lotoma.⁵ Tolokokyi imitata obotshe bokusi bokyele na banga etoma me boüte na banga mampenza, bokusi me boüte nde na Nwaphongo.⁶ Eli yo moto okolophe makokyi ma iba bato ba etoma ya sangola eenyakune, teli na mobeko nwakoma be, kasi na Bolobo; pho mobeko nwa koma bée mobome kasi Bolobo kaphe bomoo pha bobe na bobe.⁷ Mobeko nwa komamaka o ikolo sa mabanga emba nkyemo ya Nwaphongo ya wenenekye imbele me. Boo pha Mose pha ngyengyekye na bokusi, ba Isalaye tebaikaka koka na ibokyeka, kasi ingyengye me tesaikaka na koko. Bo mobeko mokambe bato o iwaa nwa tokoloko na nkyemo.⁸ Ka wa mokyela Bolobo etoma, ngyemo ya Nwaphongo yamba ba bo?⁹ Bo mobeko mophe bato etumbu moli na nkyemo, ka nkyemo ya sangola eenyakune ekyebuya bato, bato ba bosomebo o miyo ma Nwaphongo yamoba ndengye'ye!¹⁰ Tokokyi na iwo obotshe nkyemo yaangyengyekye kalakala tiikokane na ya lolo eye, ikyilekye ya kalakala.¹¹ Pho bo sangola eekasi ya imbele sikuwe yabaka na nkyemo, nkyemo yaamba ba bo pho ya sangola eenyakune eyamoikala bobe.¹² Toli na ianola pho molemo nwa banga moli i maphoo mamana.¹³ Banga tolokyela ya Mose owazibaka boo phe na etobu pho bato ba Isalaye, bée sawene obotshe ingyengye me silemo.¹⁴ Kasi bato ba Isalaye tebakuli ba na mayele; nono lolo eye, watangye bée babuku ba sangola eya kalakala, etobu eyaziba bée o boo etaaba nde omo. Naino tebaemanye, pho kyemane nde o nzela ya Klisto.¹⁵ Na lolo eye, watangye bée babuku ba Mose, etobu yonoyo kyezikne mayele ma e.¹⁶ Eli nde na ibongola ndondo oka Nkolo, etobu me kyeembe mana.¹⁷ Pho Nkolo ali Bolobo, emba elele eli Bolobo pha Nkolo, wamo wali bonsomi.¹⁸ Emba banga banso batebaakule ziba maboo,

Chapter 4

toweninya nkyemo ya Nkolo; yango mena tobongwa pho ya iülana na Nkolo tombe na mana o nkyemo inkyinkyi, tobutwe o nkyemo iinene na nzela ya Nkolo oli, Bolobo.

Chapter 4

¹ Nwaphongo na ngongo ye, alophe etoma eye, yango mena toloophembe. ² Tole maphoo manso makyele bée miibombo. Tolookatele bato, toloobongole maphoo ma Nwaphongo. Kasi towo bosomebo o boo pha Nwaphongo. Tozingye babona pho bato banso baebe obotshe toli bato bawo phele. ³ Bo Nsimo Elaa ekyeteya banga, bato bayoko tebaesosolo, eli nde bato ba bungye. ⁴ Pho ya bée bato babungye, Molemba okokonza munse mumu kabunzinya malondo ma bée pho bée sa anola Nsimo Elaa. Tozingye bée bawene nwenya molole o ikolo sa bée. Nwenya me moolole moüte na Nsimo Elaa ya nkyemo ya Yesu Klisto oli elala ya Nwaphongo. ⁵ Wa imole banga Nsimo Elaa, tolowo pho ya banga manpenza, towo pho ya Yesu Klisto obotshe eli yo Nkolo wa bato banso. Ka pho ya banga, toli bato bée ba etoma pho ya Yesu. ⁶ Pho Nwaphongo wakyela yo mokyisi awo yokye; nwenya molole onte ya enzombi! Eli nde ona yo Nwaphongo owa lola o mandondo ma banga pho ya ilophe malondo mateya bato nkyemo ya Nwaphongo ikyiwenene o boo pha Klisto. ⁷ Toli bakoo ndokolo mambongo maakyela bée na yondo, kasi toli na ekpele yonoyo eya motuya onte ya banga. Kyeteya obotshe nwenya munene pho ya ikyela etoma ya Nwaphongo moüte ne kasi na banga phe. ⁸ Bato baloyelele na bibasi mboka enso, kasi tebalobome. Balolukye na maphoo kasi toititale. ⁹ Ba lowiinya kasi te balozwe. Baloünza kasi te balobome. ¹⁰ Mbala na mbala tonyanya iwa sa Yesu o nzoto ya banga pho bomoo phe bo wenene na o nzoto ya banga. ¹¹ Na boli banga na bomoo, toli mbala na mbala o ikama sa iwa pho ya Yesu, pho bomoo phe bowenene na o nzoto ya banga ikyi we. ¹² Yango mena iwa sili mi banga nkolo inso. Pho ya obotshe bomoo bobo na bée. ¹³ Bakoma o buku pha Nwaphongo obotshe, Naanola Nwaphongo yango mena nawo. Na banga toanole Nwaphongo me, yango mena towo. ¹⁴ Pho toebe obotshe owaakola Nkolo Yesu, aaloakola na banga me molongo na Yesu, emba amokye na banga na bée o boo phe. ¹⁵ Toititale o maphoo manso pho ya bée, na bomoo ngolu ya Nwaphongo ekomele bato na boikye. Yango mena bato bamoba baikye pho ya imophe melesi na pho ya imokumbela. ¹⁶ Yango mena toloophembe. Na bo nzoto ya banga kyiphembe na mo na mo, kasi o mandondo ma banga, Nwaphongo kalophe bokusi mokolo na mokolo. ¹⁷ Mampasi maokye banga inwanwa eye mali makyiky imamekyinya na nkyemo iinzikye, na ya bobele Na bobele ikyi lobongyisa yo. ¹⁸ Pho maümunya ma banga te mali mi maphoo mawene be, kasi mali mi maphoo maate maawene bée; pho maphoo maawene bée temaakoko kasi maatemawene bée mali pho ya bobele na bobele.

Chapter 5

¹ Toebe obotshe bo ingambi sa banga sa onse wawa sili nde molaku, kyelukye iwo obotshe nzoto ya banga- toli na ingambi sinene sakyelama na Nwaphongo, ingambi sa bobele o ikolo sitesaika tongama na bato. ² Emba inwanwa eye tokyimele pho phowa ya banga eli ikye obotshe to kye nyolo o ingambi sa ikolo; ³ Pho ya obotshe tobe na bitobu o nzoto kasi bolumbu phe. ⁴ Pho naino otaaba banga nkolo inso o molaku mumu, tookye mpasi, tokyimele. Teli obotshe tozingye imana o nzoto iye, kasi tozingye obotshe tolate nzoto ya ikolo pho bomoo bomine nzoto ikyi we. ⁵ Eli Nwaphongo yo mampenza owa lobongya pho ya yango, amba lophe na Bolobo phe ndokolo ndanga ya mbolo yaalobongyisa yo. ⁶ Yango mena toli nde na ianola obotshe na botaba banga o nzoto iye, toli o nze ya ingambi sa banga, itakye na ingambi sa Nkolo. ⁷ Pho totambule na ianola kasi na iwene na miyo phe. ⁸ Eli bomoo, totondi na ianola emba tombe nde zinga imana o nzoto iye pho ya ikye zala phenephe na Nkolo. ⁹ Na bo totaba o nzoto iye, na bo tomani mi yango, phowa ya banga eli nde ya ikyela maphoo maamosepelisa. ¹⁰ Pho banga banso toengyesi ikye samba o boo pha Yesu Klisto pho moto na moto azwe iphuti mi inso ya kyela yo o bomoo phe, naa na bolaa naa na bobo. ¹¹ Boebi banga itosa Nkolo, tolukye isosolisa bato obotshe maphoo ma banga mali ma phele. Nwaphongo kaloebe na bolaa nambe naanola obotshe o mandondo ma bée konzebe me. ¹² Tolookule zinga imitata banga mampenza oka bée, kasi tozingye iyphe nzela ya iba na mawala pho ya banga, pho oebe ibuyisela bato bawa bamitate nde na maphoo ma ibanda kasi na maali o ndondo phe. ¹³ Bo eli phele obotshe banga toyeya, eli pho ya Nwaphongo, kasi bo tobee na mayele malaa, eli pho ya bée. ¹⁴ Pho lozingo la Klisto lololekye, banga baanole obotshe moto monomo awa pho ya bato banso, emba eli obotshe bato banso bawa ne o miyo ma Nwaphongo. ¹⁵ Awa pho ya bato banso obotshe bato banso bali na bomoo bée sakula bika pho ya bée mampenza, kasi pho ya owaawa, owaakwa pho ya be. ¹⁶ Yango mena tolookule kyeka moto na motindo nwa bomoto. Na bo phanza tokyekaka Klisto na motindo nwa bomoto, inwanwa eye tolookule mokyeka bomo. ¹⁷ Bo moto aanga na Klisto abuto moto oomunyakune. Mobesi mookasi molemo, mobesi moonyakune motokosi. ¹⁸ Maphoo manso mamana maüte na Nwaphongo, owabongya na banga o nzela ya Klisto na owa lophe etoma ya ibuya bato bayoko o mabongye ne. ¹⁹ Pho o nzela ya Klisto, Nwaphongo abongyaka na bato banso sakyeka masumu ma be. Amba lophe etoma ya ikye imola mabongye me. ²⁰ Toli batoma ba Klisto, eli ndokolo nde Nwaphongo yo mampenza kaebangye o nzela ya banga; toebondi, na nkombo ya Klisto obotshe, anola obotshe obongye na Nwaphongo. ²¹ Yesu Klisto taika kyela isumu, kasi Nwaphongo amunyosa o isumu sa banga, pho ya obotshe, o nzela ye tobutwe bato ba bosomebo o miyo me.

Chapter 6

¹ Pho tokyele etoma elele yonoyo na Nwaphongo, to ebondele: bée saoto ngolu eya zwa bée oka ye. ² Nwaphongo awo

yokye: Imbele sa wenenekye ngolu ya nga naeyokaka, mokolo nwa lobiko na ya esunga. Kyeka inwanwa eye imbele sa ianola ngolu ya Nwaphongo, kyeka mokolo nwa lobiko.³ Toloozingye ikyela lowo lokokyi ikatela bato o nzela ya Nwaphongo pho toloozingye obotshe bato bawole etoma ya banga na bobe.⁴ Kasi mi maphoo manso makyele banga, toteya obotshe toli bato ba etoma ba Nwaphongo. Na bo towene mampasi ndengye na ndengye, na bo balonyokolo, toititale nde babona.⁵ Balokutuba, alonyosa o boloko, batomisa bato obotshe balokyele mobulu; tokyele etoma na bokusi, mbala eyoko toloikaka zwaka malondo ma ilala na ma iza.⁶ To miweninya bato ba etoma ba Nwaphongo na imikamba sa banga silaa, na boebakye pha banga, na ikanga mandondo, na ikyela bolaa, na nzela ya Bolobo, na izinga bato na ndondo yonoyo,⁷ na iteya sa banga sa bosembo, na pho ya ngolu ya mwiya nwa Nwaphongo. Mobesi molaa nwa banga moli ndokolo binwanele ba banga pho ya ikyinda banguna na pho ya imibatela me.⁸ Bato bana balokumole, baayoko balosemole, bana balokumisa, bayoko balotole, balowene ndokolo bato ba bole nzuka towo phele,⁹ Balokyekye ndokolo moto taaloebe, kasi bato banso baloebe. Baloümunya nkolo inso obotshe tomowaa, kasi balowene obotshe toli nde na bomoo. Balophe mampasi, toloowe.¹⁰ Baloweninya ngongo kasi toli nkolo inso nde na nkyisa, toli babola kasi tobuya bato baikye bato ba ezwele o nzela ya Nwaphongo, towene ndokolo tololi na ekpele nzuka o bona bosembo toli na mbolo inso.¹¹ Bèe bato ba Koliti, toewole polele, toewole ili o mandondo ma banga.¹² Banga toloika le iyezinga, eli nde bèe bate balozingye.¹³ Naewole ndokolo oli bana banga, nawo na bèe ngakye; Olowole ili o mandondo ma bèe, olozingye bokoezingye banga!¹⁴ Bèe saangana na bato bate baanole Yesu Klisto pho ya ikyela na bèe etoma elele yonoyo. Ndengye'ye moto molaa na moto mobe bakokyi ikyela etoma elele yonoyo ? Nwenya na enzombi bakokyi iangana?¹⁵ Klisto na Zabulu bakokyi iyokana? Moto oko anole Klisto na otomoanole, bakokyi iba na maümunya ndengye yonoyo ?¹⁶ Bikyeko tebili na elele o tempelo ya Nwaphongo. Pho banga toli tempelo ya Nwaphongo oli na bomoo. Eli nde bo wawo yo Nwaphongo obotshe: Namoba onte ya be, na motambula na be, namoba Nwaphongo wa be, emba bèe bamoba bato banga.¹⁷ Yango mena Nkolo Nwaphongo kawo na bato bèe yokye: Mana onte ya bato baabe, saba elele yonoyo na be, sakuma mbolo ya nsokoto, emba nga na moeyamba.¹⁸ Namoba anga wa bèe, emba bèe wa moba bana banga, ebe bampele ebe ba babasi. Kyewo Nkolo Ekambambasi.

Chapter 7

¹ Pho Nwaphongo alolakyela babona, bande na nga ba lozingo, tomikunyole na bobe bonso pha nzoto na pha molimo, tomilenza o ibutwa baakolo bato ba bosantu na boilakye Nwaphongo.² Oloyambe o mandondo ma bèe, toloika kyela moto bobe, toloika bungya moto monomo, toloika kosa moto.³ Saümunya obotshe nawo babona pho ya iyewole na bobe. Eli nde bowa ewole nga obotshe toezingye na boikye na bo o iwa na bo na bomoo.⁴ Sili na ziko mi bèe, nali na lolendo pho ya bèe. Onte ya mampasi ma banga manso, si phembe, natonde na nkyisa.⁵ Pho na wakoma banga o Makedoniya, toloikazwa na nwana imbele wa iyema, nde minyoko na minyoko, toloika baa bose na bato, na boilakye o mandondo.⁶ Kasi Nwaphongo okokuya bato baaphembi, alokuye na ikoma sa Tito.⁷ Teli nde pho ya bokomakye phe, kasi na pho aloimola ndengye eya mokuya bèe. Aloimola na phowa ya bèe ya ikula nvene, na ngongo ya bèe pho ya maphoo maabe malekana, na phowa ya bèe ya inzambelela. Yango mena nkyisa ya nga ilekyi bonene.⁸ Naebe obotshe mokanda nwa ekomelaka nga nwa ephe ngongo, sikuli baa na ngongo pho ya lowoo me. Naokyi ngongo wa wene nga obotshe mokanda me nwa ephekye ngongo nde pho ya nwana imbele mokuwe.⁹ Kasi inwanwa eye na sepele pho nakoma mokanda mamuna. Si sepele pho ya obotshe naephe ngongo. Nasepele pho ya obotshe wabaka na ngongo pho ya lowo loobe lakyele bèe, emba yango mena wamba bongye mandondo. Ngongo ya bèe yabaka nde bowazingaka Nwaphongo pho obongya mandondo. Yango mena toloika ekyela bobe na mokanda me.¹⁰ Pho ngongo ekyeüte na nwango nwa Nwaphongo, kyetome moto ibongya mobesi momokambe o lobiko; ngongo ndengye mena tolomiime na yango. Kasi ngongo ekyeute na maümunya ma mokyisi mumu, kyetome o iwaa.¹¹ Kyeka inwanwa eye mbano ya ngongo ya bèe bowazinga Nwaphongo, Kyeka ndengye emambye bèe, kyeka bookomiwele bèe obotshe tokyele masumu, kyeka boomengyi bèe na maphoo malekana, kyeka boile bèe, kyeka phowa ya bèe ya ikula nvene, kyeka boozingye bèe ikyela ikyizingye Nwaphongo, kyeka bozingye bèe iphe okyesi bobe etumbu. Oteye na ndengye inso obotshe toika ba na lowo i lowo lalona.¹² Bo na ekomelaka mokanda mamuna, teyabaka maphoo ma moto owa kyela bobe, naa pho ya moto owa kyela bèe bobe. Kasi yabaka nde pho ya obotshe oebe bolaa o oo pha Nwaphongo imiambya sa bèe pho ya banga.¹³ Yango mena mobuyise nwa bèe molokuyee. Teebe nde ikuya na ikuya, tokulizwa nkyisa ilekyi boikye na iwene Tito na nkyisa pho ya ndengye eyabaka bèe ne na bolaa.¹⁴ Wa motoma nga oka bèe naekumisa o boo phe. Inwanwa eye toikiyi mpe sòo. Maphoo manso mawo banga na bèe, mali phele. Ikumisa saaekumisa banga o boo pha Tito sili sa phele me, wakyelama nde bomo.¹⁵ Yango mena phowa ye pho ya bèe ekuli leka boikye wa umunya yo ndengye eya motosa bèe banso na ndengye eyamoyamba bèe na bolaa, na botosi bonso.¹⁶ Nasepele pho nakokyi iyelemela i maphoo manso.

Chapter 8

¹ Bande na nga, tozingye obotshe oebe bolaa pha kyela Nwaphongo pho ya baanosi ba Makedoniya.² Onte ya mampasi maikye mazwaka bèe na bolaa pha bèe, kasi babaka na nkyisa nzikye, yango mena bambyaka baphalanga baikye pho ya etoma ya Nwaphongo.³ Nawene na miyo, baambya na makokyi ma bèe na ileka, makokyi ma bèe nde na phowa ya bèe mampenza,⁴ Balobondelekye, bamba wo na banga bekye tobaphe nzela ya iangana na banga mi lowo me, pho na bèe basungye bato ba Nwaphongo bali o Yuda.⁵ Yakyela be, yaleka ya umunyaka banga pho ya be. Bataka maambya phanza

na Nkolo Yesu. Emba bamba ya mambya na banga me bo wazingaka Nwaphongo.⁶ Yango mena, toongyi na Tito obotshe, aya unva etoma elaa eya tataka yo oka bée.⁷ Pho oli na maphoo manso: Ianola, yela ya iwoo, boebi, imambya na lozingo bo waeteya banga, baa nana ngolu ikye mi lowo lolu.⁸ Siephe mitindo; kasi bo na wo na bée, na imiambya sa bebi, na ephe nzela ya iteya laakolo lozingo na bebi.⁹ Pho koebe bolaa pha lokyela Nkolo wa banga Yesu Klisto; iyo owabaka moto wa ezwele, amibuya mobola pho ya bée, pho na bobola phe, bée obutwe bato ba ezwele.¹⁰ Yango mena na ephe maümunya ma nga mi lowo me, ebongyi na bée ilendendala, bée babaka bato ba oboo ba izwa maümunya maamana mbula eelekaa, na ikana imakyelela.¹¹ Kasi inwanwa eye, unva ikyela etoma me. Oeyunve iyekyela na ndondo yonoyo bo waekanaka bée, na makokyi mali na bée.¹² Pho bokoambya na ndondo yonoyo, Nwaphongo kaanole ikabo siiambya we kokokana na ili na we, kasi na iteili na we phe.¹³ Teli obotshe nakpe mampasi ma bato baayoko nambe ephisa mango, pho bée babe na bolaa, bée owene mpasi, kasi eli nde obotshe bée banso obe nde ndengye yonoyo.¹⁴ Inwanwa eye, oli na mbolo nzikye emba okokyi isunga bebi baakambi. Pho mokolo nwa mokamba bée, bo bée babe na mbolo nzikye, na bée bamosunga me. Na ndengye mena wamokokana.¹⁵ Nde bowakoma bée o buku pha Nwaphongo obotshe: Owa ongoko mbolo nzikye, wa za bée tebaika ikala na epkele. Baongoko mbolo ndambo, bazee nana boikye me.¹⁶ Nwaphongo akumame pho akyesi obotshe Tito amiambya mi bée bokomiambya banga.¹⁷ Tito aanosi yaa moongaka banga, ambakula miambya nde na phowa ye mampenza na iyaa oka bée pho ya iya iesunga.¹⁸ Tomotome na nwebi mosuu, moto me, mangomba manso ma baanosi basepele ne, pho kateya Nsimo Elaa na bolaa.¹⁹ Na pho, mangomba manso ma baanosi bamooloko pho akye na banga o imbanga sa etoma eya ngolu eya lophe Nwaphongo pho ya nkyemo ye na pho ya iweninya ndondo elaa ya banga.²⁰ Tokyele na ndengye inso obotshe bato sa lowole na bobe na ndengye ekyekyelele banga baphalanga baikye ndengye eye.²¹ Tolukye ikyela bolaa, teli nde o miyo ma Nkolo kasi na o miyo ma bato.²² Tobatomi na nwebi na banga mosuu, mbala nzikye mi maphoo maamumekye na banga, towene obotshe kamiambya. Inwanwa eye kakule miambya na koleka pho ya bée komikambe na bolaa.²³ Pho ya Tito, iyo ali nwebi na nga owa lozingo na owa etoma onte ya bée; kasi pho ya bato babale baayoko baye ne, bali batoma ba mangomba ma baanosi, bambe nakyela pho ya nkyemo ya Yesu Klisto.²⁴ Weninya obotshe kobazingye phele. Pho mangomba ma baabatomi, bawene obotshe toesambe na phele.

Chapter 9

¹ Tewali ntina pho ya obotshe nakule ekomela pho ya lowo lokyekyi isungyi sa baanosi ba Nwaphongo bali o Yelusaleme.² Pho naebe obotshe, bée oli na phowa ya ibasunga, namba na ekumisa o miyo ma bato ba Makedoniya, ngakye: Bebi ba Akaye baünva mibongya iambya banda mbula elekaa. Yango mena bato baikye ba Makedoniya babuto imiambya pho ya ndakisa ya bée.³ Inwanwa eye na etomele Tito na bebi ne pho itata saa etata banga mi lowo me, sango saba saa phaa; na zingye obotshe o mibongya bowawoko nga.⁴ Bo phe, bo nga na bato ba Makedoniya toesi omo, toloombi ya ezwa o mibongye, tomobaa na nsoo, pho toetataka obotshe bée waünva mibongya, kasi nsoo eyaka bée ya moleka.⁵ Yango mena, nawene obotshe esengyesi obotshe nawo na bebi babana bayee phanza pho ya ilengyele makabo ma bée bo wakanaka bée. Emba bo umbo imilengyele, yamoweninya obotshe bée koambya na ndondo yonoyo kasi na mandondo mabale phe.⁶ Imunya naino, obotshe moto okophikye na bokyiky, kanoko na bokyiky. Okophikye na boikye kanoko na boikye.⁷ Ebongyi obotshe moto na moto akabe bokani yo. Yango saba na imiima, na na ietomisa na bokusi. Pho Nwaphongo kazingye moto okokabe na nkyisa. Nwaphongo ali na makokyi ma iephe mbolo ndengye na ndengye pho obakye nkolo inso na mbolo isengyesi na we pho isunga bitoma binso bilaa.⁹ Eli bo wakoma bée o buku pha Nwaphongo obotshe: Moto omolaa kakabele babola na boikye, bolaa phe pha mokoko pho ya bobele na bobele.¹⁰ Eli Nwaphongo okophe bato mumboto nwa iphika na ntoma ya iza. Amoepe na bée mumboto, aamobuya nwikye pho ophekye bato baayoko me.¹¹ Amoebuya bato ba ezwele, pho obakye imbele sinso kokabele bato; yango mena bato baikye bamophe Nwaphongo melesi pho ya makabo maabaphe banga na nkombo ya be.¹² Pho etoma eya ikabela bato baakaya, teli nde pho ya isunga baanosi ba Nwaphongo kasi kyesepelela na Nwaphongo pho bato baikye bamophe melesi.¹³ Waamokamwa bée na ngambo ya etoma ya bée, bato baikye bamokumisa Nwaphongo pho ya otosi oweninya bosembo pha bée o Nsimo Elaa ya Klisto, baamokumisa me pho ya ngolu ekyebakabele bée, na bato basuu mbolo ya bée.¹⁴ Wamowene bée ngolu eyaephe Nwaphongo, bamobondele pho ya bée na lozingo loso.¹⁵ Tophe Nwaphongo melesi pho ya ikabo sa lophe yo, silekyi makabo manso.

Chapter 10

¹ Inga Polo, nga mampenza naongye na bée na ndondo elaa nana boboto pha Klisto, kanga okowo bée bekye: Nabe moto wa bese wabe nga na bée elele yonoyo, kasi moto wa nkamba wabe nga itakye na bée;² Naebondi; santoma obotshe nateya nkamba ya nga waamoya nga oka bée, pho nakane iteya nkamba me na bokusi bonso oka bato baümunya obotshe inga na bengye nde maphoo ma bomoto.³ Phele, toli bato, kasi tolonwane na ndengye ya bomoto.⁴ Binwanele biinwane na banga tebaika uta na bato, kasi eli binwanele bikusi ba Nwaphongo, pho ya inyangole bilele binso biimibombe banguna. Tonyangole maümunya maabe.⁵ na lolendo loso lokatele bato ieba nzela ya Nwaphongo. To kangye maümunya manso pho ya obotshe matosa Klisto.⁶ Waaloweninya bée obotshe kolotosa, toli phenephe na iphe bato batebalotosa etumbu.⁷ Kokyekye nde maphoo mawenene o ibanda; bo moto monomo kawo obotshe ali moto wa Klisto, aebe obotshe na nga nali moto wa Klisto me.⁸ Pho sikokyi ioka nso nabo namitati, na bokonzi pha loophe Nkolo, bokonzi

boli na ntina ya iekuya kasi ienyangola phe.⁹ Sizingye obotshe na eiyisa na nkanda ya nga.¹⁰ Pho kyeka bokowo bée: Nkanda ya Polo kyilozokya o mandondo; kasi wabe yo na banga elele yonoyo tabe na bokusi, na maphoo me mali nde phaa.¹¹ Kasi moto okowo babona aebe na bolaa obotshe ndengye eekyekomele nga nkanda na itakye, namokyela nde bomo o wa moba nga na bée elele yonoyo.¹² Pho banga etelomimekye na bato baayoko, baamiwene obotshe bée bakoka. Bali bibubusi, mobesi nwa bée bamokpe ndokolo mumekeyele, bambe mimeka na nwango.¹³ Pho ya banga, tomitate nde na etoma eya lophe Nwaphongo. Etelomitate na lowoo losuu. Etoma eya lophe Nwaphongo eli ya iyaa na oka bée me.¹⁴ To loikyi leka mandelo nde bo ebakyi obotshe toloikyi yaa oka bée, toekomesi nde phele bato ba o boo oka bée na Nsimo Elaa ya Yesu Klisto.¹⁵ Yango mena, tolomitate na bitoma bakyela bato basuu. Kasi tozingye nde obotshe ianola sa bée sikole, pho etoma ya banga onte ya bée ekole me, kasi nde o mandelo maalomekyela Nwaphongo.¹⁶ Sima, tokokyi ikyenimola Nsimo Elaa o nkyisi ili itakye na bée, ili naino saeyoka. Emba etolomitate na etoma eya kyela bato basuu.¹⁷ Kasi bakoma o buku pha Nwaphongo obotshe: Moto okozingye imitata, amitate nde na maphoo makyela Nkolo.¹⁸ Pho Nwaphongo taanole moto okomitate yo mampenza, kasi nde yo oko sambe Nkolo.

Chapter 11

¹ Naongye na bée okangakye mandondo, onde nawo ndokolo moyeye (moto wa nwaa). Nde phele otaa kanga mandondo.² Nali na zuwa pho ya bée, nde booli zuwa sa Nwaphongo, nakane iyelongya na molo monomo, molo me eli Klisto. Na zingye iyeteya o boo phe ndokolo ngondo oli naino sataa eba nzoto ya lele.³ Kasi koebe ndengye eya kosaka nzoo Ewa na malondo me mabe. Na ile, imbele sisuu Molembe akokyi iya bunzinya maümunya ma bée maalaa pho bée sakula zinga Klisto na ndondo yonoyo.⁴ Pho bo naweni obotshe moto mosuu aesi ya eteya Yesu mosuu okyese na owa eteyaka banga, bée wa moanola. Koanole Bolobo bokyese na Bolobo pha zwaka bée na Nsimo Elaa ekyese na eya eteyaka banga.⁵ Naümunya obotshe bato baabangye bée obotshe batoma banene, tebandekye na ná ekpele yonoyo.⁶ Na bosili na yela ya iwo, kasi nali na boebi. Mbala nzikye na a naeweninya phango na maphoo ndengye na ndengye.⁷ Waeyimolaka nga Nsimo Elaa ya Nwaphongo, sikaka eyonga ekpele. Namiüyaka o boo pha bée pho bée obutwe bato banene. Babona nakyelaka bobe?⁸ Naanolaka iphutama na mangomba ma baanosi ba Nwaphongo masuu, nabaka nabikye nde na bée pho ya iesunga.⁹ Imbele saabaka nga oka bée, sikaka baa ephesi ya moto wabaka nga na masengyesi, pho bebi baütaka o Makedoniya banzelelaka na mbolo inso yaa sengyelaka na nga. Sikaka zinga ibaa ephesi ya bée, náa milowo ye. Na moikala ibaa nde bomo.¹⁰ Nawo na bosembo pha Klisto boli onte ya nga ngakye: O nkyisi ya Akaye inso, moto na monomo etaandomya.¹¹ Na wo babona pho ya'ye? Pho obotshe siezingye? Nwaphongo kaebe obotshe na ezingye.¹² Ikyikyele nga na moikala ikyela nde bomo, pho, obotshe batoma ba boole babana bée sazwa nzela ya imitata obotshe bakyele etoma nde bokyela banga.¹³ Bato me babana bali batoma ba boole, baibi, bakatele bato obotshe bali batoma ba Klisto.¹⁴ Kasi teli lowo la ikamwa, pho Molembe yo mampenza kakate obotshe ali anzelu owa moo.¹⁵ Tekuli ba na lowo laikamwa bo foto baetoma; bée bakate obotshe bali bato ba etoma ba Nwaphongo owa bosembo, o mokolo nwa nsuka, bamozwa etumbu ekokyi na bitoma ba be.¹⁶ Nakule wo ngakye: Moto monomo saümunya obotshe nga na yeya (nga nali na nwaa), kasi bokoümunya bomo, anola obotshe na yeya pho nakute mitata nwana bokyii me.¹⁷ Bo na mitate, siwo bozingye Nwaphongo, kasi ndokolo na yeya.¹⁸ Bokomitate bato baayoko mi maphoo ma mokyisi, na nga namitata nde bomo.¹⁹ Bée bato ba baakolo malondo, komengyele ianolela bato ba yeya!²⁰ Koanole obotshe bée baebuya baombo ba be, ba ebololo mbolo na malondo, ba etiyole, baewande o maboo.²¹ Naokye nsoo ya ilowo, toloikaka leka bokoo pho ya ikyela ndengye mena! kasi wa mekye bebi imitata nawo ndokolo na yeya, nakokyi imitata na nga me.²² Bée bali Ba-Ebele? Na nga me! Bée bali bato ba Isalaye? Na nga me! Bali bana ba Abalayama? Na nga me!²³ Bali bato ba etoma ya Klisto? -Namowo ndokolo moto owa yeya- Na balekye, nawene mpasi o etoma ileka be. Nanyoloko mbala nzikye o boloko ileka be. Bato banvandaka na boikye ileka be, nabaka mi makama ma iwaa mbala nzikye ileka be.²⁴ Bayuda ba nvandaka phimbo mako maato na ibuwa mbala itano,²⁵ bakonzi ba Baloma bambinda phimbo mbala iyato, bamaa mabanga mbala yonoyo, nazinda na masuwa mbala iyato, nakyela mokolo mobimba o maa, na moo na mokolo.²⁶ O mabanga ma nga nazwaka makama ndengye na ndengye; makama maa vato na maa masuwa, makama oka baibi, makama oka bebi na nga Bayuda, oka bato batebali Bayuda, na oka bebi na banga ba bole; makama onte ya nkyisi inene na o mabokye.²⁷ Na wenekye mpasi na bitoma biikusi. Mbala nzikye sikaka lala ebuu. Na waka na nzala nana phowa ya maa, imbele siiyoko sibaka nono na ekpele ya iza. Nazangaka na etobu, na nyokomo na ná mpiyo.²⁸ Mampasi masuu malii kasi sii matangye. Maümunya ma nga ma mokolo na mokolo mali pho ya baanosi ba mangomba manso.²⁹ Moto monomo bo aphembi o nzela ya Nwaphongo, na nga na phembe me. Bo moto monomo akaa o isumu, wankyele mpasi ikye o ndondo.³⁰ Bo ebe obotshe na mitate, na mitata na bokoo pha nga.³¹ Nwaphongo, ango wa Nkolo wa banga Yesu, ookokumbele bato nkolo inso, kaebe obotshe siikate.³² Wa baka nga o Damaseke, mokonzi o munene wa mokyisi me yabaka Aletasi, mokonzi monomo abaka onse ye. Mokonzi me, akyekye mikyela batuluku o bibonga binso ba mokyisi pho ba nzakya. Mokyisi me nwalungamaka na ekuka.³³ Kasi baanosi ba Nwaphongo bamba nyosa mieluba enene, bamba ya ntokolo o fenetele eyabaka o ekuka, nono wa nzuya bée o nze. Nono waalota nga.

Chapter 12

¹ Esengyesi obotshe na mitate, na botebe bolaa, kasi nalukye iwo inwanwa pho ya mandoto na maphoo maanveninyaka Nkolo.² Naebe moklisito monomo, owa baaka o ikolo, elekaa lolo mambula iko mbuka manee, (siebe naa abaaka o ikolo

phele naa yabaka ndoto, Nwaphongo yo mampenza kaebe).³ Phele, naebe obotshe Nwaphongo akyende na moto me o Paladiso. (Nakule wo ngakye, siebe naa abaaka o ikolo phele naa yabaka ndoto, Nwaphongo yo mampenza kaebe).⁴ Omo aokaka maphoo matematokyi moto iwoo naa imekola.⁵ Pho ya moto me namitata, kasi pho ya nga, namokyela mawala ma nga nde o bokoo pha nga.⁶ Bo nazingakyi imitata nde sikyesi ndokolo moto wa nwaa, pho nde nawo maphoo; maa phele. Kasi nale imitata pho siibenele obotshe bato babee na maumunya manene mi nga koleka maphoo mawene bee na maokye bee pho ya nga.⁷ Yango mena, pho nga satonda na mawala mimapho ma nveninyaka Nwaphongo, Nwaphongo ampe bolosi bokusi ndokolo toma ya Molemba pho ya invanda na inkatela pho nga satonda na mawala.⁸ Nabondelekye Nkolo mbala iyato pho ya obotshe ambikya na bolosi me.⁹ Kasi yo amba ya ambuyisa yokye: Ngolu ya nga ekokyi na we. Pho mwiya nwa nga momiweninya oka moto ootoli na bokusi. Yango mena nasepele nde imitata na bokoo pha nga, pho mwiya nwa Klisto mobee mi nga.¹⁰ Yango mena nasepele bokoo pha nga, bo bantosi, bo na kambu, bo banyokosi na bo banveninye mpasi pho ya Klisto. Pho imbele sili nga na bokoo, eli nde sango sili nga na bokusi.¹¹ Nawo ndokolo na yeya, kasi eli bee bato bazingye bomo. Pho esengyelakyi obokye bee onzambebele. Pho na bo sili na ntina, bato babangye bee batoma baanene tebaandekye.¹² Bilembo biweninya obotshe nali owakolo toma bakyelamaka onte ya bee, bee koebe bowabaka nga nakangye motema mi maphoo manso, koebe na bilekyesako ndengye na ndengye ba weninyaka mwiya nwa Nwaphongo.¹³ Ekpele'ye eyakyla nga o mangomba masuu eteyaika nga kyela oka bee? Naebe nde lowo lonolo, obotshe sika anola obotshe onzeyi. Indimbisa na bobe pha ekyela nga. 14 Eye ya moba mbala ya nga eya iyato iyaa oka bee, na mbala me esi anole obotshe na zee ntoma ya bee, nalukye nde bee kasi ntoma ya bee phe. Eli nde boli bana na baboti ba be. Teli bana baazeya baboti kasi eli nde baboti baazeya bana.¹⁵ Pho ya nga, namoba na nkyisa ya ibungya inso ili na nga, na imibungya nga mampenza pho ya bee. Bo nga na ezingye na boikye babona, bee wa munzinga bontee?¹⁶ Wa moanola obotshe sikaka baa ephesi pho ya bee. Kasi bato bamowo obotshe, nga Polo moto mobe, na yaekpela baphalanga na boole.¹⁷ Onte ya bato batomaka nga oka bee, moto nza owa toma nga obotshe ayaekosa pho ankpele baphalanga?¹⁸ Natomaka Tito na nwebi monomo okoebe bee obotshe bayee oka bee. Emba Tito aya ekosa pho aekpele baphalanga? Banga ne toloika baa na maumunya ndengye yonoyo?¹⁹ Tee nono inwanwa eye, bee koumunya obotshe nalukye nzela ya imilongya o boo pha bee? Teli bomo! Towo nde o boo pha Nwaphongo bozingye Klisto. Bande na nga, nambe wo na bee maphoo manso mamana, pho tozingye iyesunga pho obotshe okole o nzela ya Nwaphongo.²⁰ Naile obotshe imbele sa mokoma nga oka bee, naya ezwa na mozalesi nwa moba sa nsunga naa nwaka nga sa esunga me. Naile obotshe toko na zuwa, yoo na iwelana, itolana, iyoono, mawala na ikyemikyla mobulu ibe onte ya bee.²¹ Naile obotshe imbele samokula nga yaa oka bee, Nwaphongo wa nga sa mpe nsoo o boo pha bee, emba na motonda na ngongo pho ya bato bakyelaka masumu kalakala, tebambe nale ikyla maphoo maa nsoo, bondumba na maphoo mabe ndengye na ndengye makyelaka be.

Chapter 13

¹ Eye ya moba mbala ya nga eya iyato ya iyaa oka bee. Bo wakoma bee o buku pha Mibeko obotshe: Batene bolombe bookyi manzoka mabale naa maato makyee munoko monomo.² Nali na lowoo lonolo la iwole bato bakyelaka masumu na bee banso me. Naunva ewole lowoo me imbele sabaka nga oka bee mbala eya ibale, na inwanwa eye boli nga itakye, nakule butolela lowoo me ngakye: Mbala eya nsima wamoya nga oka bee, esiokye na moto monomo ngongo.³ Pho kozingye naeteya obotshe Klisto kawo o munoko nwa nga, walowene. Iyo tali na bokoo oka bee, kasi kateya bokusi phe onte ya bee.⁴ Nde phele, azangaka bokusi imbele sa mobakaka bee o ikolo sa ekulusu, kasi inwanwa eye ali na bomoo pho ya nwiya nwa Nwaphongo. Na banga tozangyi bokusi ndengye eyazangaka Klisto, kasi wamowene obotshe toli na bomoo boli ne, pho mwiya nwa Nwaphongo nwa banda ikyla na banga onte ya bee.⁵ Omimekye bee mampenza booli onte ya ianola. Omimekye! Tooebe obotshe Yesu Klisto ali onte ya bee? Nwanaka imimeka me siloekpenela.⁶ Kasi naumunya obotshe wa moeba obotshe imimeka me tesiikiy loekpenela.⁷ To bondele Nwaphongo obotshe bee sakyela nono bobe bonobo, tololi na phowa ya imilongya, kasi tozingye obotshe bee okyele bolaa, na bo banga toloikiy longa.⁸ Pho tolokoki itemele bosome pho Nwaphongo, kasi tosengyesi nde ikyla ili phele.⁹ Tokumbe imbele sili banga na bokoo emba bee na bokusi o nzela ya Nwaphongo. Lowo loobondele banga Nwaphongo loli obotshe bee obe bato balaa mpenza.¹⁰ Yango mena, naekomesi babona o boo pha nga iyaa oka bee, pho waamoya nga oka bee, nga saya ephe etumbu na bokonzi pha mpe Nkolo, bokonzi me boli na ntina ya itomba ingomba sa bee, kasi pho ya isioto phe.¹¹ Kasi inwanwa eye bande na nga, oikala na bolaa. Luka ikyla bolaa, kuyinyaka bee na bee, ookanaka onte ya bee, baa na na bobe. Emba Nwaphongo owa lozingo na owa bobe amoba na bee.¹² Obeyinya bee bakyi na baayoko, ombe na yambana.¹³ Baanosi ba Nwaphongo bali wawa baelongosi.¹⁴ Le obotshe ngolu ya Nkolo Yesu Klisto, lozingo la Nwaphongo, na isungyi sa Bolobo Bosantu ibee na bee banso.

Galatians

Chapter 1

¹ Polo, aposutolu, toka kpara de, sidinga kpara nde toka fe Yezu Krisitu de Eme woni, ingi zokongi go kpi,² de ondayi nde ingbo dema, go oekleziya na galatiyo:³ ba grasiya de gungo atoteye feyi sidinga Eme woni de ngama kini Yezu, Krisitu,⁴ ingi toteye melele taka ositingo, yoka nasiyani tsiane karanga ositi, go malanga ka woni Eme,⁵ fe da angbo mabele fe

Chapter 2

okaranga de okaranga deangbo ba. ⁶ ma tetoto guama ba eyi diteyi ba djadja tokote kpara na ebukayi toka grasiya ka Krisitu, toka gulu tokote gara oluwu. ⁷ de toka anongbo de gara luwu, tano okpara la do ote djidjiyi, otema na yoro elu ka Krisitu. ⁸ tano dhunga eyi mini, dhunga azelu bili na kpe fagara elu to feno ingdje egulano toka sisitingo, tangbo diri de satu ilikengu. ⁹ ni fata nga woni, te matefa tokana go ghunga ne: te kpara bili fafeyi gara elu to teno inodje tala, aleke ba iluke ingi! ¹⁰ tsiane sene, atokakpara dhe mafaba, toka Eme? anga de no matema na kutema feo kpara? te matemele tokana ngo fe okpara, na ngbo gode moro tima ka krisitu. ¹¹ mate fafeyi, deyi, ba elume no temato emani ayite kpara dé ¹² tongo manaza de nadije sidinga kpara dé, engobilita mano tia nani go male ka Yezu Krisitu. ¹³ inombela enani, toka no, imbela inani baka mango edhoko go eklesiya kao yuda, bakana ma nati de na moro ekleziya ka Eme. ¹⁴ bakana mano ngbé enye fe okpara nde go Yudeya takana olibi okpara na onongbo de gala de mote kara, ono si desiti lidjadja toka oyime ka wuwu. ¹⁵ engobilita, dinga ingi tekoteyi fe no ooma ededele bego ka yima, te ingi ya bukama toka garasia kaye, ¹⁶ na Eme ingaye tema, toka ma fa engo kangsi esuga opagano, tsiane, ma tsia esode de ngoté, ¹⁷ te ma ile tokanadé go Yerusalema sidinga no engbongbo oaposutolu egilano fele, sono matoka arabiya. sidi magoga tokana go Damasa. ¹⁸ okarango bada sidi, male go Yerusalema, toka namele mabela ka kephase, te matiga ka okini bukpa buleve, sidinga ingi. ¹⁹ toka mano esuga o oposotolu de, tano ngbobi Yakobo, ndayi ka ngama. ²⁰ gonote ma eté feyi, angadeno egula Eme, mafiteyi dé. ²¹ maneke tokana go siria bi go kiliya. ²² so, mano mbela tema dé tedila o Ekleziya ka yudeya engbo go Krisitu; ²³ tiane, ingi nodjé otefa: karo no gara dhinga ngbo tia. efa tsiane male ingi ngbo ma moro. ²⁴ te ingi tonabebe Eme te elema.

Chapter 2

¹ Sidi nga o karanga de feye bala, mangbo neke tokana go Yerusalema de ke Baranaba, naza diri Tito de ma, ² Anongbo sidinga loto te mangbo lé. Mangbo to fewuo ngali Eme no te mangbo shudha fe o hi le Eme de, mangbo to anga f onongbo bi dje anga de jo guma, tongoka na ndala kokorode. ³ Engo bili ta Tito, nongbo dema, engingbo de Greke, eya le. ⁴ Tongoka no, toka ositi ondayi no le enani ete oya koto esugani, toka natsia malonga kaha de Yezu Kirisitu, de nama ba akoto o bali kawuo. ⁵ Anotse fewuo kadje bili de te niyahi gumani toka na mele ongo esa makpama kawuo, ba ngbili ngali Eme tiga esugayi. ⁶ Ono notiga ka bakana ongama egilano, tano so: Eme yala kpara bili de, ono ngbo bakana o ngama ongbo fa engo bili de. ⁷ Go madji, natsia ba ngali Eme totये ete fema tongoka na o hi le Eme de, bakana Petero fe o hi le Eme, ⁸ Sono kpara nomele ba Petero koto apostolu ka o hi le Eme ingi mele diri de ma apostolu ka o hi le de. ⁹ Na mbela ngo na grasiya no to teye fema, Yakobo, Cefaso de Yoani, ongbo tsiawuo bakana o imbela, tonani fema, ema de Baranaba, bitekpa, toka namele sidinga o hi le de, tewuo sidinga o hi lèlè. ¹⁰ Onoto fe ha be matima gongo ka omoro tsinga, no te manozanga go jo malila. ¹¹ Engo bili ta go dhingaa te Cefaso neke ete go Atiokiya, mano yala engo kangsi mbara esuga okpara, zambi engi toyi na mele sisiti. ¹² kokorode, na gilano ba ombo kpara te Yoani notima wo koto, engi ya gbeke teye sidi de nangbo bi toka na tsoro de o hi lèlè. ¹³ Dengi mini o gara Oyuda oto na malangu na mele osiitingo, te Baranaba to mini na fata ositingo kawuo no. ¹⁴ Na tsia ba ongbo dhoko tokana de go ngbili ngali Eme, manofa fe Cefaso, go djila okpara nde: te emo ngbongbo o hi Yuda, mote dhoko bakana o hi le Eme de te mote mele temo bakana Oyuda de, tokane mo te ndutu o hi le de namele makpama ka Oyuda? ¹⁵ Eni, ade Oyuda na mazu, te omoro ligbiri de esuga o pagano. ¹⁶ Tangbo ba, nambela ba a tongoka o jojongo ka makpama de kpara gbo gaye ete, engo bili ta toka male ka Yezu Kirisitu, eni mini ano leyi Yezu Kirisitu, te ojojongo na makpama de, kokorode kpara bili gbo gaye toka ojojongo na makpama. ¹⁷ Engo bili ta, fe ne nitema na gbo toka Kirisitu, tanongbo ba anongbo be meleha o pagano, Kirisitu ngbongbo ngama na ligbiri? Anga ba de! ¹⁸ Sono te maleke ongote mano wuza, mamele be dera iwuza, ¹⁹ Sono ago makpama deno te manokpi ete, toka nakowho kanga Eme. ²⁰ Onogbora go kuruse de Kirisitu, te mangbo go makowho, adera de, anga de Kirisitu tera, te mangbo ko makowho na kote enane, makowho go male toka enga Eme, no kondanira tengi ya totये go kpi fema. ²¹ Matse garasia ka Eme, sono ngbilingo zateye go makpama, Kirisitu kpinani bi kokoro.

Chapter 3

¹ Go Galatiya, embila engo bili de tokane! eda esiti egi, go jila kada ogbala Yezu Kristu ete de tsinga go kuruse. ² Etsia bane ongo male eshudha feyi: dena mele ongo go makpama emeka de kuluku sele guma ka Eme na male ngaliye ka Eme. ³ Mombila naemo engo de? Na kuteye de kulu ka elimo sidinganga, tsiane ile natse ongono tokango na kote? ⁴ Eyi idje tsinga pima? Te angbo bane a sisiti. ⁵ Kpara no to feyi Sipiritu, dengi temele ogboghokongo esugayi, engi temele anga go ngbilili makina oko go bu ojojongo ka male? ⁶ Bakana Abarama engbo na wanga fe Eme, te otambisa ongone na gbo, ⁷ Embilayi ba okpara na male ode inga Abarama. ⁸ Dongo na mahete, engbo natsia nafa ba Eme gbongo ka ohile Eme de go na male, egilano ingi fa tojongali fe Abarama: okotinde ngbo de mabenisi kamo. ⁹ Bi bakana te kpara koto nale engbo de mabenisi de Abarama mini kpara na male. ¹⁰ Tano te okpara nde zoro butewonamele ongo go bu makpama owuo de omoro ligbiri, bakana o hete ete: te ositimo de molede na tsia mahete nde gobuku na makpama, de moho go kitima. ¹¹ Ogbongo ka kpara bili de go djila Eme de makpama abi fano, bakana ofayi: okpara na ngbilingo koho de male. ¹² Nafa, makpama gulu ongo na malede, ongo bili ta ofa ba : te kpara ongo kangsi namele go kitima koho biteye. ¹³ Kirisitu esiaiye go ositingo na makpama, te ositingo koto fe feyi bakana ohete ete: te siti kpara le ba ohi ngorongi go elu. ¹⁴ Anga dene te Abarama ekoto nato jo mabenisi fe ohi le Eme de nale bakana efayi tete. ¹⁵ Ondayi mate lo ongo bakana de okpara, naza metere bili jojo, de namele jongo fe kpara, te kpara bili emede, naho garango gondjondjona. ¹⁶ Gini bakana otayi ete ngaliye fe Abarama de ondayi na sidi kangu, ofana de: fe ondayi na sidi, bakana engbo fe okpara bili; de na kho sidi,

nafa ba, de Kirisitu.¹⁷ Anga deno engo mabitsingahe: naza dhinga bili, de Eme koto nale gosa gumangi, dangb0 kokorode, anga ba ngali otoyote akotoyi sisiti, de makpama ekoto karanga kama bala de tuku bata sidinganga,¹⁸ Tano te bhondi eyiya de makpama, ekoto go ngali ka Eme de, bagini, go ngali Eme eto fe Abarama go grasia fengu.¹⁹ Tokana bi go makpama? Otoyote tokana go bu nangone mbi nakoto fewuo sidi de ngaliye okokisi ete, omele, otambisa ete de o angel, de o ndenge nagele ojongo.²⁰ Bagini, kpara naleke ongo engi be fe kpara bili de, bagini Eme bi kpikpi kaye.²¹ Be makpama anga godi fe ngali ka Eme? Angele kade! Tengi zayi ete nato makpama bili nakoto maka makowho, anga fano makpama ekotoyi bego ngbilingo.²² Engo bili ta mahete ndemini edhika teye gosa ligbiri, ano bakana ofayi ete nato bego male ka Yezu Kirisitu fe okpara na male.²³ Egilano ba male ekoto, engbo nayi ete ndjandjaka gosa makpama na lila teye, natsia male tengingbo na koto.²⁴ Anga dene makpama engbo ete bakana kpara na shudhango nadhoko dewuo fe Kirisitu, ano omeleyi fano go male.²⁵ Te male ekotoyi ete, eningbo na de gosa fe okpara eshudha ngo ete,²⁶ Tano eyindemini engo Eme be go male fe Yezu Kirisitu.²⁷ Eyindemini, iza batisimo ete fe Kirisitu, ihoyi bongo tokana tokotengu Kirisitu.²⁸ O yuda de Ogriki tabho mama, omaboza mama de okokoro kpara, de okomoko de worose ta de; tano eyindemini fe bili kpara Yezu Kirisitu.²⁹ Te ingbo fe Kirisitu, eyi de okpara sidinga Abarama, nebhondi bakana ato ngali ete.

Chapter 4

¹ Ta alifela diri mbi te kpara feda engbo tiga kumuka ana bhe djadi, mafa ba engi yetoye de bali de, d'engi ngbo moro e nde; ² Engbo bili ta, engi anabe esaka o ikoye de o ngama mbi go dhinga te wuwuye etoto. ³ Nidi mini biba, dhenga te ningbo enani o djadi, nino ngbo esa kitima bali na to ne; ⁴ Engo bili ta go dhinga te dhinga nolingita ete, Eme no tima engaye, ezu teye te wurose, ezu teye esa makpama, ⁵ ba engi siya ono nongbo esa makpama, ba nikoto o dingani. ⁶ atokano ba ide o djadi, Eme tima go gumani mee engaye, no ewanga: Aba! Apaye! ⁷ Adeno mota de bali mama, sono mode djadi; te mongbo de djadi, motiga di te dongo Eme. ⁸ Go gara dhenga, inombela mbela Eme de, ingbo mele fe ono nongbo de o siti eme. ⁹ Tano, tiane imbela Eme yi, Eme mbelayi, tokane idji tokana teyi fe o kokoro ngo de tsinga na kito, te le tokana ile na mele? ¹⁰ Itsiya o kini, o fe, o dhenga de o karanga! ¹¹ makpe namele kokoro kitima feyi. ¹² Ingbo bakanara, so madi bayi. O ndayi, maku tema feyi. ¹³ Ino melera sitingo bili de. Imbela ba amele teye fofofe aluba na so ba no te ma ngbo di feyi gigina go ngali Eme. ¹⁴ Ano, ino ora te male na so, inongbo dama, ino sirima de, ino tsema de, ile ta ma bakana anzulu bili ka Eme, bakana Yezu-Klisto. ¹⁵ Nengo ne esudha lidjadja kayi e? So modjeyi ba ano ngbo naye jojo, imele nagbe dilayi te ito fera. ¹⁶ Mata de iyalayi toka ngbilingo te mafa feyi? ¹⁷ Ongo te ongbodi feyi njonjo ama, oma na ye eyi de a, ba itiga ta fe wo. ¹⁸ Aleke nangbo de gomo namele jongo go dhenga nde, angbo de be go dhinga te ma ana be esugayi. ¹⁹ O djinga ma, fe oda madje keke namazu, mbi te Klisto mele teyi goyi, ²⁰ Male tsiane nangbo edeyi, de nadi oli, so mambambanga tema tokayi. ²¹ Ifa fema eyi no ele nangbo esa makpama, idje nayi makpama nede? ²² A ete teye ba Abarama ngbo de o djadi bhochu, bili te worose bali, ano bili te worose kote. ²³ Engo bili ta, nona bali ezuteye te na so, ano no na worose kote ezu teye te madhonda na ngali. ²⁴ Djogo ne bane ta o worose nogbe buyi bhochu, bili te ganga na Sinai, ezu toka kitima bali, ade Agara. ²⁵ Sono Agara ngbo de ele Sinaya go Arabiya, abe bakana Yerusalema na tsiane, nongbo go kitima bali de o djingaye. ²⁶ Engobili ta Yerusalema n'etikpe engbo go malanga, no de yiya; ²⁷ So a yete teye: ngbo de lidjadja, induma, emo no ezu de! Be kpamo de mowanga, motsiya namo de ke namazu! So o djadji na bakule ngboga nedjo fe o djadji no ose wo. ²⁸ Feyi, o ndayi bakana Isaka engbo de djadi na madhonda na ngali; ²⁹ Abeba no enozu teye te na so ngbo lese no enozu teye te malanga ka sipiriti, ano biba toka na tsiane. ³⁰ Engo bili ta mayete fafe? Like bali de engaye, so enga bali tiga de he de bakana enga worose kote. ³¹ Adeno, o ndayi, ni nani o djinga bali de, ta no ono na worose kote.

Chapter 5

¹ Afe malanga yete Klisto eyikeni matsiga bi feli, de natseteyide tokana esa oyi kpama. ² Tsiya, ema Polo, mafafeyi ba, te ingbo watayi, Klisto tofema kalohe bilide. ³ Mafa feyi tokana ba te owa feke kpara yi, alingita ba momele ongo nde ngbo go makpama. ⁴ I emeteyi te Kirisitu, eyi nde okpara na ma magbo go makpama, ingita makonda na garasiya. ⁵ Feni, ade malheye te nitse, tenga sipiriti, makina na ngbili kadge. ⁶ Sono, de Yezu-Klisto, angbo mawa sokodi mawatemo de mbini mama, soye male emele mele de makunda fe ogara. ⁷ Igo woro jojo: efoaga deda ba-ilo, toka na yokoyi te godjo na ngbilingo? ⁸ Nezanbano notenga kpara ebukayi de. ⁹ Mbo toma baye e eme mbikpade. ¹⁰ Made maho guma teyi, go ngama, ba ikina garango de, sono kpara etofeyi falino, engi za magaga. ¹¹ Fele, o ndayi komoko, te mangbofa ngali mawa, tokane tokana ma maworo? Ositingo na kurusu engitoyi. ¹² A heme teye tokana tengi, ono engbo eho foli sono esogayi! ¹³ O ndayi komoko, ino bhuka teyi enani toka malanga kayi, bii melede de malangano, ngali bili na kowho bakana eso; sono mamaka teni, go makunda o gara, nato kpa bili de o gara, ¹⁴ kokorode makpa ndeno elingita gali bili, gone sene: Mokunda ndayimo bi bamo bili. ¹⁵ Sono teignugnuma teyi, te isusura teyi bili de ogara, iza makenge nawuza teyi bili de ogara. ¹⁶ Mafa tane: dheko baka tima sipiriti, te imele o bulungo na soyide. ¹⁷ Sono eso de gomo go to teka sipiriti, te sipiriti di mini ogara tongo na eso; oso tototo esuga wo, kokorode imele de no te ilanga na mele. ¹⁸ Te idnoko go mashule ka sipiriti, isa makpama mama. ¹⁹ Taye, o bulungo na eso etsiya teye ba, owaza, lugbiri, na misateyi, ²⁰ Magbukuma o siti eme, koma, oko makpekele, o siti guma, makina kamo, nabho, o mayeteyi, o mbombo ekleziya. ²¹ mandjo fande, ndjaka kuma fe misa, de ongo emala, mafa feyi egilano, bakana te manofafeyi, ono engbo mele ongotigono tsiya ngbe kote na kpe de. ²² Sono, ngwa na sipiriti, ade makunda, lidjadja, gungo, matse, ejo, siketeye, natigaba, bii, koko. ²³ Makpama dji ongo ne de. ²⁴ Ono

onongbo go Yezu-Klisto, egbala soye de obulungo de ogomogo fe kurusu.²⁵ Te angbo kowho de sipiriti, adhoko mini bakana sipiriti.²⁶ Ama kokoro mabele de, de namago bili de ogara, angbo go makowho bili de ogara.

Chapter 6

¹ Odjadj, te kpara bili no nambela ositingo, ingbo de gu guma, irengo de gu guma bi, lila temo, ba mongbo go male de.² Ibe o tiringo kayi esugayi, de igbunda ta makpama ka Klisto.³ Te kpara bili kinango, de angbo de kokoro ngo, engi te siti teye be meleye.⁴ kpara na kpara tsiya nga kitima kaye, sono engi maka ndjongo na be tombaye go gumaye, sono engi kina de ba ni nye fe o gara.⁵ Ano aleke ba kpara kpara be gbiye kaye.⁶ Kpara feda ongb shile njo ngali'Me, d'engi gafa fe ishile kaye du o he kaye nde.⁷ Ifite teyi de! Omomo Eme de. No te kpara elulu no, ewaga beye.⁸ Kpara engbo lu be fe koteye, waga be de kanyaka te kote; engo bili ta, kpara engbo lu fe sipiriti waga de sipiriti makowho na ndalo.⁹ Nindala na mele njongo de, tano niwagaye go dhinga, teni tsengu denu.¹⁰ Sono, dhinga te nimakaga djoate, nimele njongo fe o kpara nde, nedjo fe o kpara no ole'Eme.¹¹ Itsiya go ngbe waraga te mano yete feyi de kpama.¹² Ono nde ongb kina na leke tewo toka kote otereyi ba ile Klisto de, toka nakpe na gala fe krusu ka klisto.¹³ Sono otsitsiya makpama k'Eme de, ote kunda ba ingbo bakana wo, ba obebete go kote.¹⁴ Teno etsiama no, ngengele ma makina nabebe tema de o garango de be krusu ka ngama kani Yezu-Klisto. Tongo da sala ono gbala engi fema, bakana mangbo fe sala nde.¹⁵ Sono a kokoro na otere te kotemo de nangbo de tere; nongbo deye, adena koto tohe.¹⁶ Gungo de guma na tsenga ngbo fe o kpara nde engbo tsiya makpama no, de fe Israyele ka'Me!¹⁷ Sidinganga kpara bili melema sisiti de, sono mabe tema ndala ka Yezu.¹⁸ O ndayi, grasiya ka ngama kani Yezu-Klisto ngbo de sipiriti kayi! De angbo ba!

Ephesians

Chapter 1

¹ Polo, apostolu ka Yezu Kirisitu te malanga ka Eme, osele no so go Efeso ano de onotiga ba Yeu Kirisitu:

² Ba garasiya de gungo ngbo to teye feyi go na teka Eme woni de ngama kani Yesu Kirisitu! ³ Benedito ngbo demo Eme, wo ngama kani Yezu Kirisitu, no tofeni benedito go makowho ka odjinga Eme go seke na tikpe go Kirisitu! ⁴ Tngi Eme nozani egilano namele bogo, tokaba ningbo sesele de gbikangangi. ⁵ Ninongbo odjadj nongbo go makonda ka nakokote Yezu Kirisitu bakana jo lidjadj te malanga. ⁶ Go mabebe de mazedaba te garasiya tengi tofeni ondayi na makonda. ⁷ Nibititeni tengi tengi, tengi bwaga oligbiri, bakana kumuka na gara siya,

⁸ Ba Eme misa feni nodjo te ga tshiyama kina de mambela. ⁹ Nimele nambela gatshiya malanga, bakana go jojo tengi ngbo mele be meleye, ¹⁰ Te dhinga ngbo lengeta toka ongo mamele, na dhonda o he nde go Kirisitu, onongbo etikpe de onongbo kito go Kirisitu. ¹¹ Tengi nikoto diri bakana okpara no lingita, onongbo go natshiya tato de no te mele ba ongo nde sidinda kobo na malanga kaye, ¹² Sidi ba nibhanga te mabebe de go mazedaba, ninobo doteni ngbo kina go Kirisitu. ¹³ Tengi iye mini, sidi kadje ngali nongbo fano, jo fa ngbanga ka makowho kayi, tengi inole de seleguma nobiteyi akoto, ¹⁴ Tele malengeta kani nole, te mabite kono te Eme za go mabebe de mazedaba. ¹⁵ Atano emabi, toya dje malekayi go ngama Yezu tengi nolo adeno go gondjokayi toka osesele, ¹⁷ Ana emekangani yezu kirisito,ewo na mazedaba,etofeyi selemaki na dematsiya,go mambela. ¹⁸ Tengi djiya odjila na gumayi,ba imbila engono iteye mabhuka,tenegbo kumuka na mabebe nolengeta na melefe ôsele. ¹⁹ Anotagbo kangani gbegjakano djidjiade,atemeleteye dedjaka de ewo nogbugbutade. ²⁰ Tengi melego kirisitu,nazokongigokpi,engimele ogigokokpa goseke na tsikpe. ²¹ Feogonde,teo-ngamande,teowonde,teo-ngamande,onode oelenonde tobhubhuka,ba go Okavango nde,engobilita tokanago karanga na sidi. ²² Tengi ongonde esa olengi,anotengitofengigbe ngama go mabite ka odjinga Eme. ²³ Nogbode kotengi,no de gbaka no dhoda ongonde.

Chapter 2

¹ Inokpi de koteyi tongo ka osisitingo kayi, ² Go bhukaka ingbo dhoko, bakana okpara na kito na kine, bakana enga ngama na wavi, de Sipiritu no mele enane kitima na ndjaka go esuga odjadj. ³ Eha ndemini, anongbo go nombisa kawuo, anongbo kowho bakana wuo gara dhinga go makina na kote kaha, namele ongo na malanga na koteha de makina kaha, anongbo de odjadj na siti guma, bakana o gara. ⁴ Atano Eme, moro masaboli, tongo ka ngbe makonda kaye engi tonani feha. ⁵ Eha kpinani go sitingo, tengi ya to feni makowho go Yezu Kirisitu, ⁶ Eme zokoha go kpi, tengi tofeha seke na mangbo go ngbengbe seke na tukpe tongoka Yezu Kirisitu, ⁷ Tongo ka nashudha fe o gara na gara nongbo no sidi kumuka na garasiya de jongo ka eme feni tongoka Yezu Kirisitu. ⁸ Sono, tongo ka garasiya no kowhoyi tongo ka male. No eno deyi de, anga de mato ka Eme. ⁹ Anga tongo ka ojojongo de angayo ba ingbo me ete gumayi. ¹⁰ Sono ade sidinga kitima kangi, anomele teha go kati ka Yezu Kirisitu tongo ka namele ojojo ngo, anganoleke teye te Eme egilano ba angbo mala. ¹¹ Anga deno, inongbo ohi le Eme de egilano tongoka kote, nabukayi ba ohi le Eme de te ono le Eme tengoka kote te ekpa ka kpara. ¹² Ikina ba go dhinga no inongbo go kati na Kirisitu de, nangbo de seke bili de go Israyelita, otokpara na makpondayi gongo na mawo, na makasia de te Eme esala. ¹³ Tano tsiane, sidinga Yezu Kirisitu, eyi nongbonani ngengele, te inodoteyi molimoli tongo ka ngote ka Kirisitu. ¹⁴ Sono engi de gungo kani, engi esuga ngo bhoshu engi mele anga be bili, tengi ya yè kpondo esugani, nandjia de. ¹⁵ Nandjia ndjaka ka ongo nde te ono ete, de namele tengi bili esuga bhoshu to kpara bili nato gungo. ¹⁶ Na mele ba odjetewo, bili de gara go kote bili de Eme tongo ka kuruse nasiti ongo na mandjia de.

Chapter 3

¹⁷ Yezu no to gungo feyi inongbo ngengele, de gungo toka okpara onongbo moli. ¹⁸ Sono tokangu aza ewo kpara na kpara nadoteya moli ede Eme de Sipiritu. ¹⁹ Tsiane ta, itokana de oto kpara de, o kpara na kilidjo diri de, tano ikoto ondayi ka o santu, okpara ka ete Eme. ²⁰ Inoza le makina ka o apostolu de o profeta, Yezu Kirisitu kpikpikaye de tene na gilano. ²¹ Tokotengi ongo nde jojo, nale bakana Santu ete go ngama. ²² Tokotengi ikoto bakana okpara aza seke na mangbo sidinga Eme go Sipiritu.

Chapter 3

¹ Fe go ndjongono, ema Polo, moro ku ka Kristu feyi ilede, ² Sono idjei mbayi tene grasiya ka'Me, eshidha feyi dene, engi to melema feyi. ³ Atoka masudha mamaka ongo na mabela ewo teye, adene makoto na ete buku mbayi tene. ⁴ Maya fewo ayo ba ashile teye go kira te mafa ongo na mawo ka Kristu. ⁵ Engi shile teye de fe o djinga kpara gobu gaga mbembe bakana eya shile ta tsiane fe o sipiriti santu fe o santu o mava de o profeta ka Kristu. ⁶ Ongwo ewo teye no, heyeno o ilede omaka kumuka nakoto kote bili, nangbo seke bili, de ngali ka Kristu, te engi no fa go ngali Eme, ⁷ Ano makoto diri namele kitima bakana mamaka grasiya ka'Me, te engi le ete na to fele ndjaka ewo kaye. ⁸ Mbayi mangbo fatanga wo, o santu tene, grasiya no ele teye nafa fe o ilede kumuka ka Kiritu, na mbila de, ⁹ Naho go mba seke nengone ewoteye go dhinga nde ka'Me te imele ongo nde, ¹⁰ Atano o ngbengbe kpara de o ngama go ngbe kote na kpe embila enane go gote ka'Me kira no andindja de eya te Eme, ¹¹ O nedjo ngo gilano ka'Me emele teye esaka Yezu-Kristu ngama kani, ¹² Edaye teningbo de male kaye, ido teni de Eme go malanga na maka gungo. ¹³ feno mafa feyi itse kekele de toka mayike kama feyi: anga mazeba kayi. ¹⁴ Toka nono manyuku ndukutama go djila wuma, ¹⁵ fe daye obuka ele nde mini go kpe de kito, ¹⁶ Engi te to feyi, bakana kumuka toka na mabebe kaye, nango ndjandja de wuo go sipiriti santu go tokotemo, ¹⁷ Ayoba Kristu engbo go gumayi de namale kani, atano jojo guma eya go selo, ¹⁸ Alingita ba imbela de o santu nde mini de mabaka, de mammo, de matsutsu de magha, ¹⁹ Nambila makunda ka Kristu te anye mambila ka o kpara, ayo ba esi etiya mbi nasika go ngo ka'Me, ²⁰ Anga no, fe o kpara elingita na mele, go ndjaka ewo engbo mele feyi, anye nde mini feno telo de no te nikina, ²¹ fengi mabebe engbo go ete ka'Me de Yezu-Kristu, go bu yingili nde, go diladila! De angboba!

Chapter 4

¹ Baka te makoto kpara na tekuto tongo ka ngama, magogjoma feyi ba ingbo de mayaga nongbo jojo, no engbo fe o kpara ka Eme ebuka wuo. ² Itshe ndjeji, ingbo de gungo, ingbo ho gumai na tshe ongo de jo guma nde. ³ Ingbo ngbo da eke bili de gu guma, Sipiritu ka Eme emele ba ikoto mabite bili, sono i ho kekele tongo ka nakenge anga. ⁴ Eyi nde bi de o kpara bili: Sipiritu de Eme abi bili; kokoro de Eme no bukayi eyinde ba i ho gumayi bi go jongo bili no engi nowo anga feyi. ⁵ Ngama bi bili, male bili, batisimo diri bili. ⁶ Eme bi bili, male bili, batisimo diribili. ⁷ Engo ka Sipiritu na Kirisitu no to anga feha a bili ama, ingi fe kpara na kpara na kpara esugani de mato kaye. ⁸ Ano ano ete teye ba: << Go dhinga no ingi no l ete etikpe engi no be oyiya no engi nohi tengi ya to fe o kpara mato>>. ⁹ Nole eshula ne? Eshula ba Kirisitu no ko go to. ¹⁰ Kpara no eno ko, engi bi de kpara no engi no le, tongo na si etikpe de to dojongo kaye. ¹¹ Engi mele he o gara kpara, otoma, o gara o profeta, o gara ohi dji ngali Eme jojo, o gara ohi knge kpara ka Eme de o gara ohishudha. ¹² Ingi t mele ba tongo ka eleke o kpara ba Eme, omele kitima kawuo de oya koto. ¹³ Ano eni nde angbo ga de male bi bili, nimbela jojo engo Eme, ono nito naga bi go dhinga no nikoto ete ngbengbe te niya koto de Kirisitu engi bili. ¹⁴ Anota, anongbo baka ombo djadi de, olitoto gbekenga e ha de baka wavi te gbeke zabu. Nifatanga o kpara na siti makina de orono te guma wele te shudha engo na ewu. ¹⁵ Sono makunda te tima a bi nafa engo no engbo ngbilingo, ba niga go bini ya koto baka Kirisitu. Engi baka endjo; ¹⁶ Seke nd tokote tei teye tengi jojo, de djuku tehi teye kote nde. Seke bili bili na kote te mele kitima kaye te kote nde te ga te koto ndjandjaka na makunda. ¹⁷ Tsiane, go ele ngama Yezu makengeyi ba: itshe maniaga ka o kpara no embela Eme de otemala o kokoro maniaga. ¹⁸ Makina kawuo ekoto biti, ade makoeho no Eme teto, ombela engo bili de baka ongbo de ndjaka ndjo. ¹⁹ Wuo de jo makina ama, ototo tewo bi gongo na lomo de kule no nde. ²⁰ Ta iyi noza makina kaka de, go dhinga no onoshudha Kirisitu. ²¹ Go ngbilingo inodje ba ngbanga kaye ono fa feyi, imbila ba Yezu de kpara na ngbilingo, ²² Itshe ongo kayi na egilano, ko diri kpara ote siti, tongo otegele bi engo no de leye de ²³ Sono ileke gumayi de makina kayi akoto tô, ²⁴ Eza makina ka o kpara no ongbo tono Eme omele baka engi ete iya ta ngbo o kpara na ngbilingo de gu guma. ²⁵ Ano itshe ewu, kpara ba kpara fa fe ndayiye ongo nongbo ngbilingo, kokoro de iya nde abi de bala na kote bili. ²⁶ Te kpara bili ndjandja, ingi mele ligbiri de te kpara dje likabu ingi wo anga elazi de. ²⁷ Ito kadje fe djaburu de. ²⁸ Kpara no enongbo moro ezi, engi zi de, de engi le na dje tsinga na kitima de kpaye bili, so engi zaga o he nato fe o kpara no dimama. ²⁹ Itshe nadiji ele o kpara, tano te engo ngbo no ilo anga ba omele esugayi jongo, so abega jongo fe ono te dje anga. ³⁰ Imele de ba Sipirisitu Santu ka Eme dje lomo, kokoro de ingi de tere no eme eto tokoteni, eshula ba inginoga no djiya bali kani, go magbuta ka esala. ³¹ I eme esugai ongo nde no siti: likabu, nabho, mayala, mandjandja, masiri, ³² Sono ikunda teyi, itokpa teyi, na tshe ongo ka o kpara baka Eme te tshe ongo kani tongo ka Kirisitu.

Chapter 5

¹ Ide odinga Eme no ingi lhe eyi, imele bakangi; ² Ikondateyi baka Kirisitu; Enokunda eya, natoteye tongokani bakana mazibo ka'Eme. ³ Ide okpara ka' Eme; Ano te itsekpo waza, tsoro, ongo na lomo nongbofe; no oyitatande. ⁴ Aleke dhe ingbo dositi natangalango, no na bebé, diri no na lomo. Matangalango kayi ngbo bi no teto merisi fe' Eme. ⁵ Imbela ba kpara

bilidhé engbo naza daseke ka ongama ka Kirisitu de Eme sono engi te melè waza de ongo na lomo, kpara na tsorona kose kokorode kparano kose baka Eme kaye. ⁶ Kpara bilidé fiteyi de okokoli. Tongoka ongoba likabu ka Eme te ngaye okpara no oyodjoe fé'Eme. ⁷ Ba ilhe esonga wuodé. ⁸ Egilano inongbo go biti ;Ano tiyane ihiteyi de ngama engito masota bakana ela. adeno imele baka okpara no te dhoko gola, ⁹ Kokorode wuo te gbege bi okitima zozo. Nongbobe, de ongbilingo. ¹⁰ Embela naza engo no na maleke fe ngama. ¹¹ Ibete teyi de okpara nongbo go biti ongbomele ongo no ngbo kokoro, Igbe sitingo kawuo go djila okparande. ¹² Ongo no ongbomele gona woteye a de lomo nafa anga. ¹³ Sono eyi okpara ela elá igbeyanga go odjila okparande; ¹⁴ Ba elà kayi eshudha sitingo kawuo ;Ano onofa: Emo kpara no elamalá de moroko; Eme temo esuga okpara no ekpikpiyi, te Kirisitu ya shitemo. ¹⁵ Ikenge teyi zozo tongo ma iyanga kayi, Ingbo baka omoro mabozodé baka okpara na kira. ¹⁶ Ano ndhenga nanbilado, imele anga zozo, kokorode ondenga no asisiti. ¹⁷ Ba ingbo omoro mabozode, ba imbela zozo ongono ngama Yezu te lhé ete. ¹⁸ Ingbo oyidjo fandedé tongo iyakoto okpara na wuzu wuzu. So isika ta de sipiritu ka' Eme . ¹⁹ Igugu gumayi do muziki d'otóto etsi note Sipiritu eshudha; ibishi de igodjoyi fe ngama de gumayinde. ²⁰ Ndhenga ndhe ingboto meresi fe Eme aba tongo ka ongonde, go elhè ka ngama kani Yezu Kirisitu. ²¹ Eyi okpara no te godjoe fe Kirisitu, igodjoyi. ²² Worose, igondjoyi fe o wateyi baka igodjoyi fe ngama. ²³ Kokorodé Kirisitu de endjo, Ekleziya de kote ingi , ingi de kpara nongbo ikokowho kaka abiba komoko de ngama ka waraye. ²⁴ Ano oworose obuka te o nagodjoe fe o wateyo go ngo nalhe baka Ekieziya te godjoe fe Kirisitu. ²⁵ Eyi komoko ikunda o warayi , baka Kirisitu ekunda Ekieziya te ingi to makowho kaye tongo kaka. ²⁶ Ezoro Ekieziya dengi na batisimo de ngali Eme , ba akoto sesele. ²⁷ Ba akoto go djilhayé baka worose na ngala de engbo zozo no engbo de talha do tere teyede. ²⁸ Anoso okomoko , ikunda o warayi baka ikunda koteyi ete , komoko no te kunda waraye engi te kunda teye. ²⁹ Kpara bili te yalateyede . Sonookparande mana o ezo tokoteyé okenge anga mini. Kirisitu te mele biba tongoka Ekieziya. ³⁰ kokorode ni de bala bili kaye. ³¹ Ano yete teyeba: "Ano komoko tsega wuye de Yiye no iteye de waraye tsiane wuo bhoshunde koto kote bili. ³² Elinowo wongobili nongbo ngbengbengele mafa anga tongo ka Kirisitu de Ekleziya . ³³ Sono abiba feyi : komoko nde esongayi kunda waroye baka engi te kunda teye worose nde go djoye fe wateye. ²² O worose, igo ndjoyi fe o wateyi, bakana fe Ngama; ²³ so komoko de ngama fe worose, bakana Klisto engbo ngama na Eklezia, no engbo kote engi, te engi de ikowhoye. ²⁴ So biba mabite ka o dinga Eme ngbo go ndjo fe Kristu, o worose ngbo mele o ngo nde fe o wate wo. ²⁵ Komoko konda waraye, bakana na Klisto kunda mabite ka o dinga Eme, ano engi tse teye fe wo ²⁶ Ta ngali engi ya di wo tenga nazorwo go ngu na batisimo. ²⁷ Kokoro de nashuda kangie Eklezia nabebe de tere de, de sitingo de, de ohe no omalateye de, engi ngbo sesele, vuvuru. ²⁸ Ata deno, okomoko okunda o wara wo, bakana kote wo. Kpara ekonda waraye, engi konda teye meleye. ²⁹ Kokore de, kpara yayala koteyé de, engo bili ta engi to ezo de nalila koteyé, bakana Klisto emele ete fe Eklezia, ³⁰ so nidi o yakpa kote engi. ³¹ Ata deno, komoko tsega wowoe de yiye, tengi lala te waraye, te wo bhoche nde koto kote bili. ³² Engo no ewo teye no a ngbengbe; mafa gono tongo Klisto de Eklezia. ³³ No ongbomele tsiya, bili bili kayi konda waraye bakana ngboloye, de worose go ndjo fe wateye.

Chapter 6

¹ Odjadjí, igodjoyi fe oyijayi, baka ngama, sono ambele. ² Bebe womu de yimo de makpama na egilano kango na mafa, ³ Tongo kana mangbo jojo na kowho diri dhinga nodjo esala. ⁴ Eyi o baba, imele de ba odjadjí ndjandja engo bili ta ikobo wuo na maré na shudha fewo baka ngama le ete. ⁵ Moro kitima, igodjoyi fe o ngama baka eso, na makpe de na yike te he go fafata ka gumayi, bakana Kirisitu, ⁶ De tongo na dhinga no ongbomele, bakana mele jongo fe o kpara, engo bili ta, baka moro kitima ka Kirisitu, omele de guma jojo ngbilingo ka Eme. ⁷ Imele kitima kawo jojo, baka imele kitima ka Eme ka o kpara de. ⁸ Nambila ba kpara na kpara, ngbo bali ngbo kokoro, zaga de Eme baka ingi no mele kitima ete. ⁹ Ata eyi, hi ho teyi, oishula, ingbo bi ba fewo, iyala teyi na madriaga, na mbila ba ishula kawo de kayi engbo etikp, baka egilano engo na le fe kpara amama. ¹⁰ No tiga, i ho teyi ndjandjaka go Eme , tanbgo diri de wo kaye ndjandjaka nde. ¹¹ Iyo teyi de ose go ka Eme, tongoka malo mbele dongo ka zaburu ¹² Baka na ni de go tongo ka sono de ngote de, sono ni go tongo ongo no te gulu feha, de o ngama, de o kpara na mele kitima na biti, de ndjandja zaburu go seke etikpe. ¹³ Angano, ba iza o sego nde ka Eme tongo ka nalo mbele go dhinga siti kini, nalo ngbi sidinga na magulu ¹⁴ Anota, ileke teyi baka o sudha no omba kudu kudu kayi a de kali na fano. Sudha te mba teye de bongo na se tongo na buka teye. Bongo no ebukayi no a de ngbilingo. ¹⁵ Sudha te yo katara leleye tongo kana madhoko ngbo gungo. ¹⁶ Sudha teza esa kaye kopi tongo na buka teye tokote o kheze. Kopi kayi ngbo male; go dhinnga nde angbo buka teyi o kheze ¹⁷ Sudha te o ho gumaye tokote ndata na ese kaye. Iye to gumaye te Eme ingi kowhoyi meleye. Sudha te gbo go de sapi esakaye, sapi no Sipiritu eto feyi a de ngali Eme. ¹⁸ Esuga ongono nde, igo djoyi fe Eme. Iyo sidinga Eme baka sipiritu no shudha feyi. I ho djilayi, indala de, igo djoyi tongo ka o kpara ka Eme nde. ¹⁹ Igo djoyi fengi tongo kara, ingi shudha fele joli nongbo ba bashudha de kekele nde ongo no ewoteyé go ngali Eme. ²⁰ Made Toma kaka, angbo diri mase tiyane go tekú, ano tiane igo djoyi, fe Eme baka angboba mamele ete. ²¹ Ndayini na makunda, Tisipe, no nomele fe Eme de guma jojo efaga feyi ongo kara nde, ba imbela ba malingita fe. ²² Matima feyi tongo kana fa feyi fe akine de ingi ko gumayi. ²³ Eme aba de ngama kani Yezu Kirisitu oto fe ondayi nde gungo, makunda de male. ²⁴ Jongo ka Eme ngbo fe o kpara nde onono le fe ngama kani Yezu Kirisitu de makunda no gbuta de.

Philippians

Chapter 1

¹ Polo de Timoteyo, omoro kitima ka' Yezu-kirisitu, de ô-sata gó Yezu-Kirisitu no engbó gó koté na Filipino, ô-apisikopo de ô-diyakono: ² Tsè garasiya de ngungó toteye féyi té elhè Eme wuoha de Ngama Yezu-Kirisiti! ³ Madu garasiya fé Eme kama de engónde te imele fema no té inomelemadi mambudé makina féyi, ⁴ Elande makutema fé-Eme tokayinde, ⁵ De nashile lidjiadja kama féngó tene iza gó ngali bhuku, natoteye bi gó ginalá mbii tsiyane. ⁶ Malhè bidengó tonofa ba kpara eto teyi jongó ngbèngi furu tokala ka'Yezu Kirisitu. ⁷ Abideye ba makina feyinde, kokorodé mabeyi té- guma, tangbodi nagbó engó kayi de nalhè mini kitima ka ngali, eyinde za garasiya kama. ⁸ tongó Eme embela fano ba makunda eyi gógungó ka Yezu-Kirisitu. ⁹ Denonde temayo gó lisambo, biba makunda kayi koto nodjo tene tene makina de masi na makuma ¹⁰ Ilhèteyi tengonde toka nambela nene engbo jojo. sono te itsinga go ngbilingo de sitingo mbigo kini ka Kirisitu. ¹¹ Libi lhèlo na ngbilingo tongo Yezu- Kirisitu de Eme engbo de mabebe. ¹² ma konda ba imbela, engo mele ema edhoko té ngaliMe. ¹³ kokorodé, osoda engbo gó zamu ka ngama ombela jojoba: Magó tékú tongo Kirisitu. ¹⁴ De onodjo ndayi góbu ngama Yezu , o ndangagó na yingili kama etimawuo , demakpédé toka nafa de tsorodé eli. ¹⁵ Bili-bili kawuo, anga fano, efa engo ka Kirisitu gó mabolo de guma nanabhò; tano ongara eshile gó gugu-guma . ¹⁶ Onene emele gó makunda, nambela ba meletema toka na ngbongó ka li-Eme, ¹⁷ Sono onotsone, etima siti sipiritu na nabhò efá engó ka Kirisitu to djongó engbò vurú de makina nangbé félhè obulu ndangangó gó yingili ekotengama. ¹⁸ Atóne? góngonde, angbodi tongo djila nototsiya, angbo na ngbilingo, engó ka Kirisitu eyangala tenedé: Masi de lidjiadja, té angbonga de koto na lidjiadja tokana! ¹⁹ tano mambela bande djiteye félhè jojo, garasiya ka lisambo kayi de no notsiyama té sipiritu ka Yezu-Kirisitu, ²⁰ Tangbo te matutukpu namadjètéma de noté mambela mangbo de mabumu na eye bilidé, tano ba, tiane bakana elande, Kirisitu emeteye gó kotema de tsorodé , angbó dedhènga kama esala , angbó te dhenga nakpi; ²¹ Kokorodé Kirisitu engbó makowhò, ekpi melema engo bilidé. ²² Tangbo de kitima de ongó ba makowhò gó soma, mambeladé nalhò engó té makunda. ²³ Ma katakata téngò kadjé bochu: Makunda na neké de nangbò de Kirisitu, nongbo de nodjo de jojo; ²⁴ Engó bilita fofefeyi angagné jojo ba matiga deyi gó eso. ²⁵ De mambela, mangbò deyi deba matiga deyinde, toka maneké kayi engilano de tongó ka lidjiadja gó malhè, ²⁶ Ta lingita ba , gó magokama edeyi, ingbo goma nodjo ongó na mabebe ka Yezu Kirisitu. ²⁷ Engobili ta, ingbò dhoko gó ngali Kirisitu, kokorodé tangbodi, ba mano toka matsiayi, tangbòdi ba mamamá, mangbodje ba ibe gódaseké bili gó sipiritu, omorogó na guma bili gó malhè ka ngali tono shile feha, ²⁸ Itseteyide gó tsoro ka okpara nagó kahadé, kekele kayi chilhè fewuo ba otendjo, engobilita eyi ikowho; nde ameleteye gó njiaka ka Eme. ²⁹ Nonde eya te Eme, so afeyi de garasiya, teno etiya Kirisitu, binalhe d'engidé, sono nake fengi, ³⁰ Nagamisi egóne te inotita mategó, deno té inodjè tiane ba mategó.

Chapter 2

¹ Tangbo ba mbayi okobo gó Kirisitu, ta eme feyi mbayi engangó go magafa esongayi, tangbo mbayi madjeteyi de Sipiritu, tangbo mbayi mbo mató ka' Me de mbayi masaboli ka' Me, ² Idu fema jò lidjadja, makunda bili, guma bili, makunda bili. ³ Ikina naba songayidé, tangbodi de okokoro mabebe, engo bilita matsiayi kokoro meleyi ba itsiya ogara etikpé feyi bili. ⁴ Kpara bilibili esogayi, noba engimbela kayengó imbeladi mini ka obuyi. ⁵ Góyi ngbò lidjadja nongbo go Yesu-Kirisitu, ⁶ Nelhé , ngbonga bakana Eme, engi tiadé bakana ezo na oteye ba Eme, ⁷ Engobilita engutse mabebe kaye, naza kulu moro kitima Me, nangbo bakana okpara; de nakoto kpara bili bi,

⁹ Tongongo mini Eme ehemengi enye, de nato fengi elhè engulu fé ô-élhènde, ¹⁰ Tongoba te élhè "Yezu" nde gbukuma etikpé, fétó de esató, ¹¹ De olinde f ába Yezu Kirisitu de ngbè ngama, gó mabebe ka Eme ewo. ¹² Tano, ô- ndayi na guma, bakana idhengande de gbòdjó, imele fé no egbo fengonde de tsoro de mayiké, bi bakana temangbò ete deyi , sono jojo tokana tiane bakana matete ama; ¹³ Kokorodé Eme ye egbè goyi makunda de na mele, bakana malanga kayi. ¹⁴ Mele engonde gó malhofolodé de tsorodé, ¹⁵ Tongó ingbò de sitingodé de nongulu mangulu, ô- dinga Eme oyi lingita esonga yingili na wu de ono ekunda siti mafó, esonga wuo etetsi bakana ewa fétó, ¹⁶ Nabé ngali makowhò; té malingita nabe tongoma, enane de Kirisitu, nagoworo na kokorodé angbodi kitima na kokorodé . ¹⁷ Angbodi ba makoto gbekpara ka Eme angbodi tongo kitima na malhè, makoto de lidjadja makoto de lidjadja deyinde. ¹⁸ Eyi mini, igbo de lidjadja mini , de igbo de lidjadja de ma mini. ¹⁹ Ma bazi go ngama Yezu gomafiladé matima féyi Timotéyo, ba mató kékèle ema bili nadje notsayi. ²⁰ Engobilita made kpara bili mama sene toka gafa fewuó olidjagja kama, toka naza fano-fano te guma ongo kayi; ²¹ Ehande , tano, ema bi ongòtsiawuo , ka Yezu-Kirisitu de. ²² Imbela ba engu no oteye nani gó komika, natoteyengi gó kitima nato ngali Eme dema , bakana djadji de wuoye. ²³ Mabazi ba itima anga godhenga mateza mandiya na bakana te mangbodi; ²⁴ Mambela gó ngama ba ema-bili mini maneké titsiane. ²⁵ Manotiya alingita jojo natima feyi ndayima Epaporodito, ekilima na jongó de engó, tekadjenguye itima fele nolingita fema te ongalama. ²⁶ Engo bili ta ingikunda natsiya eyinde, tengi nongbo djadja tiane deno te inodje de ekhode. ²⁷ Engi nongbo de ekho, tokaka, de moli na kpi; engo bilita Eme edje tsenga kni, bidengi de, engobilita dema mini, kokorode mangbo moro tsenga na tsenga. Engi de ngala natsiya eyi nde engu de tsenga gbagba tongo inodjede ba engu de ekho. ²⁹ Izanga sono go ngama de lidjadjani, te ibebe okpara ba. ³⁰ Sono atoka kitima ka Kirisitu , naho makowho kangi ba nito kaye go dama go kitima nongbo ba imele fema.

Chapter 3

Go duduna, ondayima, idje lidjadja toka Ngama. Mago sidi de tongoka na hete feyi be ongo bili no, feyi ongono nde be. ² Ikenge teyi tongoka oboro, ikenge teyi tongoka ositi moro kitima, ikenge teyi tongoka onole Eme deno. ³ Sono o hi le Eme,

anga deyi, zambi atedu jo élé fe Eme go Eklezia ka ha tongoka Sipiritu ka Eme, no te bebe engo kani go Yezu Kirisitu, ta deno a ho makina ka ha go bu kote. ⁴ Ema mini, sidinganga, mangbo gaye deno na ho gumara te sora. Te gara kpara le nato gumaye te sono, mano zaye nositi engo egilano. ⁵ Ema, sidinganga imawa go kini na bhogina, go ngbe ingili na Israyelita, de mbo ingili ka Bezamina, Hebrea no zuteya go ingili ka o Hebrea, go makpama ka Farizayo. ⁶ Tongo kanamele nye ma nye, wuzuwuzu go Eklezia, nalo mbele ngo go makpama, ⁷ Tano ongono nde ngbo fema de faida de, mangbo tsia anga be bakana fala ngo tongoka Kirisitu. ⁸ Te matsia ongono nde bakana fala ngo toka ngbe mzebata ka Yezu Kirisitu ngama kara, fe da nano tse ongo nde, te mate tsia bakana botolo, toka naza Kirisitu. ⁹ Namaka tema sidingangu, toka na gbongo kama mbele de, no nono go makpama, sono no eza teye de male ka Kirisitu, mbelengo no eyia sidingangu Eme toka na male. ¹⁰ Ano toka na mbela Kirisitu, de ngbe ndjaka na zokokpi, de nadje tsinga kangí, nakoto bakanangu toka kpi kangí, nakoto so. ¹¹ Te male dina, nazoko go kpi esuga ohi kpikpi. ¹² A de ba zambi azayi faida, soko ba makotoyi go sukana, sono m te go woro, toka naza anga, zambi ema mini nakoyi ka Yezu Kirisitu. ¹³ Ondayi, mambela na de ba mazangui, sono mate mele be engo bili: na élé ongo na sidi nde tongoka na tsia engo na egilano, ¹⁴ Ma te goworo go suka, tongoka naza faida na kitima ka Eme na etukpe toka Yezu Kirisitu. ¹⁵ E ha nde nongbo omoro kumuka, angbo be makina no bili, te ingbo de gara ngo fe fena. ¹⁶ Sono, baka tenikoto ete, nidkoko be bakana onoshudha fe ha etena. ¹⁷ Ingbo ndemini ohi malango kama, ondayi, ingbo de ndjaka djila fe owuo nongbo de jo dhoko bakana ema. ¹⁸ Manofa feyi go dhinga nde ba okpara nodjo dhoko bakana ohi yala kuruse ka Kirisitu, mangbo lo anga feyi, tsiane matefa tokana na kugba. ¹⁹ Suka kawuo ngboga de kpi, oza buwuo bakana eme, o ho mzebata kawuo tokote lomo, okina be ongo na sala. ²⁰ Sono kote kaha naye etikpe, no o atetsenganga no ngama kaka tokote Yezu Kirisitu. ²¹ No dji ga koteha na gondjo, namele anga bakana kote na mzebata kaye, toka Ngama kaye fe o he nde.

Chapter 4

¹ Anga ta deno, ondayima na guma de o gara, eyinongbo de lidjadjá kama de ndata na maniaga, ilo fengo kadje bilika Yezu ondayima. ² Mandutu Evodia de mandutu Setisha nangbo de gomongo bili no go bu ngama. ³ De mo mini, ndayima na kitima, aba, makutema ba motokpa kamo fewuo, owuo no ogo go toka ngali Eme de ma, de Kelema de ogara ndayi na kitima, ono te ele wuo ete teye go buku na makowho. ⁴ Ingbo de lidjadjá go bu Ngama, madu, ingbo de lidjadjá. ⁵ Jo gumayi dje teye de okpara nde. Ngama ta moli. ⁶ Itoto gumayi deno bili de, tano de ongo nde ishudha ongo kayi fe Eme go maku de o jo maku de namele ongo nde go garasiya. ⁷ Ano gungo ka Eme, egugulu kira nde, ko gumayi de makina kayi go bu Yezu Kirisitu. ⁸ De duduna ondayi, ongo ne ndemini de ongbilingo, ande jojo, ande mbele, ande petwa, ande de makonda, ande be fano, ade mabebe na bitshi bakana e he na makina kayi. ⁹ No te izanga ko mashudha, iza te idje sidingama, de no te itsha kangama, iho anga go kitima. Te Eme na gungo tiga deyi ndemini. ¹⁰ Made ngbe lidjadjá kanga Ngama bakana te idu gumayi ete go gomongo toka moi; ite kina jojo, tano kadje kaka ama. ¹¹ Anga de toka gomo ngo kama te mafa feyi engo ne, sono male nangbo de lidjadjá be bakana te mangbo ete. ¹² Mambela nangbo tsia tema kokoro kpara, de nangbo go libi. Go o seke nde male na sika de nadje gomo, nangbo go libi de nangbo go tshinga. ¹³ Malingita go bu kpara no to fema ndjaka. ¹⁴ Sidi nganga imele jojo naza mboyi ndambo na tshinga dema. ¹⁵ Imbela be mele, o Filipoyi, go matoto na ngali Eme, go dhinga te manoneke ete go Makedoniya, Eklezia bili de ngbo zanga na mbela nongbo le de nongbo koto. ¹⁶ Inongbo be kpikpikayi na mele ba, tano inotima fema kpendi go Tesalonika, de do mbara bhoshu na mbela gomo ma. ¹⁷ Anga de ba matema omato, tano manoma libi le lo feyi. ¹⁸ Mamaka ongo nde, anga no madi lilibi, manongbo do he nodjo, naya go Epafrodita no tekoto go jo sese, bakana mafo he fe Eme no tengi le, de no angbo jojo fengi. ¹⁹ So Eme toga feyi ongo nde bakana kumuka kangu, go mabebe ka Yezu Kirisitu. ²⁰ Fe Eme kaha, aba ngbo fengi de mabebe go gara na gara! Dangbo ba! ²¹ Ibitsha o Santu nde toka Yezu Kirisitu. Ondayima na kitima nde obitshayi mini. O Santu nde obitshayi, be nongbo go te ka Sezara. Mabebe ka ngama kaha Yezu Kirisitu tiga deyi go Sipiritu.

Colossians

Chapter 1

¹ Polo, mava Yezu Krisitu go malanga ka Eme, de ndayiye Timoteyo, ² ezuga malila ondayi go Krisitu ono ingbo gocolosayo; dhe grasiya de gungo toteye feyi esaka Eme woni. ³ nito grasiya fe Eme, wo ngama kani Yezu Krisitu, de ni ngbo bekutene fe wuo. ⁴ baka ono ndie naniete dhe male kayi go Yezu Krisitu dhe nadjeteyi dhe osatu, ⁵ tongo ongo teimele awoteyi feyi gokpe, dhe oli no nangbilingo, ngali Eme fataga mambela kayi. ⁶ imgi ngbo etoyi, isala nde, ingi teto ngua, te ingi kokoanga, bakana agngbo mini dhe ongo bakana kayi, be go ela te inodheete de inombela ograsiya ka Eme bakana ngbilingo. ⁷ sidinga omahile teonoto feyi esaka Epaprasani, ondayi teguma eto ondayi nakitima, engbo feyi omalila go Krisitu, ⁸ te ofafeni go nadje sipiritusatu tofeyi ⁹ tongo kano ni emini, bigo ela te anodheete, ni tse dé nakuteyi fe Eme feyi, denayo de isi de mambela de malanga, dheo kira dhe makina kame. ¹⁰ toka nadhoko go ngbili kadje ka ngama dhe engbo fengi jojo, obe olelo dhe oe nde de jojo ngo ekoto toka naningo ka Eme. ¹¹ naedjaka de ongo nde esaka djaka kpa na mabebe, tokano ingbo ela nde de lidjadjá na iguma dhe nabiki. ¹² idu grasia fe woni, noeto fea ndaka de naza daseke go kumuka ka osatu go mbara seke. ¹³ ingi emeni go ndjaka kpa go bilibiti te ingi be ni go manyaga ka ingaye go kaye makonda. ¹⁴ feda angbo dhe naete, na eme osisiti ongo. ¹⁵ ingi dhe kulu Eme etitsiateyedé, de gina mazu kaoe nde. ¹⁶ tano fe ingi engbonani mele oe nde engbo go kpe de fe eto, ote tsiateye deno tsiateyede, manyaga, mabebe, engbofeyi, ngama. ¹⁷

oende meleteye tengi be fengi. ingi engbonani dhe ende, dhe oe nde eyatengi. ¹⁸ ingi de edjo ekeleziya; ingi de itoto, gina mazu esuga okpikpi, toka nangbo gina. ¹⁹ tano Eme kina ongo nde ngbo fengu. ²⁰ ingi kina teingi nadjeteyi dhe ngbolongi, de oende fe eto deno engbongbo go kpe, namele gungo teye, te mgote no fe kuruse. ²¹ deyi, ingboenani gadi kpara de iyelateyi toka osisitingo kayi de osisiti kitima, ingi lilayi tiyane tekadje kpingi go kote songi. ²² taka namele feyi deikoto te dilangi satu, iyalakobo te otoga fengi kobo tokanade, ²³ tanongbo jojo itiga lengo de noyiagade go male, te idji teimale de ngali Eme no teino djeenani, nonani ekoto te oende esala, deno Polo, mano meletema ngama. ²⁴ made lidjadia tiane go tsenga feyi; no engbo dé go tsenga ka Krisitu, madiya tekotema, toka koteye, engbo de eklesia. ²⁵ ade ingi te mameletema ngama, bakana kitima ka Eme etoteye fema edeyi, tongo ma to ngali Eme degumara djogo, ²⁶ ongono ewoteye nde go dinga de go to oazelu nde, engobilita ehileteye tsiane fe osatu, ²⁷ feno Eme elena mele ongo na mababebe okumuka noka engo ewoteye esuga opagano, bela: Krisitu go yi, mambela demabebe. ²⁸ kpara no nite faengo kangi, ingi kowho okpara nde, ingi hile okpara nde go kira, tongo mofo fe Eme okpara nde, koto selego Krisitu. ²⁹ tokane mate mele kitima, na goego de womo engbo odjaka nde go ma

Chapter 2

¹ Makunda, ba imbela féfé ngbégo témato kpama féyi gógó, de onondé engbó gó Lawudise, de okparande etsia landjomadé tésó, ² Anongbó ba'ongbó de guma esi de kobo, d'ongbó de guma bili, de nasi de makina toka nambela jojo engo ka'Eme ewoteye, nambela Kirisitu, ³ Engo woteye gó kumuka na kira de na mbelango. ⁴ Mafaféyi tano bakpara goma ewudé de obura no engo omo té siti kadjé. ⁵ sono nideyi ama té kote, Nideyi gó sipiritu, Natsia de lidjadia ojongó mbele eniaga esoga eyi, de na itemo té malhè kayi gó Kirisitu. ⁶ Atanoso, bakana té ilhé ngama Yezu Kirisitu, dhoko dengi. ⁸ Ilila ba kpara bilide zoroyi bakana eye nazo go siti makina, de okoro mafite, nafata nga kitima k'okonduni, toka djika nato sala, defe ka kirisitu de. ⁹ Ano tengi egbo tokotengi mbara nango na tikpe. ¹⁰ Idengonde mbara gongi, Eda de ngama de ewo namagne de ndata ko' ngama. ¹¹ Té tengiye inowateyi gó mawa nakpá dé, ano mawa ka Kirisitu, engbo eme sisitingó na koté: ¹² Nazeteya dengi daseké bili gó batisimo, Izoko góngi de engi mini, gó malhè na djiaka ka Eme, ¹³ Ino no kpiyi té bulu sisitingó de nawateyidé té soyi, Engi toféyi malifila d'engi, nato feya garasiya toka osisitingo kaha; ¹⁴ Engi zoro ositi kitima no té buku nongbó zoro eyadi deno nongbó tokoteha, dena siti anga nangbó fé kurusu. ¹⁵ Engi eme diaka ewò nongbó fehà denangbó ongama, Téngigbéwuo tedjila okparande ba otsiya, de nahemengi te kurusu. ¹⁶ tano kpara bilidé tiane yitayidé tengò ezo namazó angbó de madjó, angbó nagóbe, na fú-efé, angbó de sabata: ¹⁷ Ade biti na óngó nonga, tano kote gó Kirisitu ¹⁸ Kpara bilidé, ngbó esa madriangá de namele lisambo fé-ositi azèlu, kpara bili ngboro gómalanga bwadu na woro, sono engitsé te ô- bulungbó téngi lòto téngi gósikayi de kokoro nezangba na makina na madjiadja, ¹⁹ Na lalatemodé té ngama, no tékotende, etsiyateye té alala djiadjiaka daseké bili gó makpokpoteye ta de ôkú, Le makolo té-Eme etò. ²⁰ Té inokpi de Yezu Kirisitu gó djiaka nató, Tokane, bakana soko mongbo ekowhó fétó, otimayi gó ongatingone: ²¹ " Zàdé! Lhédé de mimo! tanadé? ²² Oyéne-ndene lifilangadé, anomele teye enani ba ô-kpara gbó kowhódi. Ma kpama de mashile Eme de engo ko'kpara? ²³ Obi, gó ngbilingó, makoto na makunda, fé ono eshile ô-mashile etsiamo, na sisitingó, de matsia téo ba moro tsènga, engo bilita atojongodé te afuanga kotekpi.

Chapter 3

¹ Nikpi ezoko de Kirisitu, ano igele bi ongo ka Eme engbo go kpe, go kpe ka Kirisitu engbo go seke na mabebe ede le moli de Eme, ² Ni ho makina kani go ngo nakpe de na kito de, ³ Kokorod ikotoyi bakana okpara okpi de! Makowho kayi ewo teye seke bili fe Kirisitu paika Eme, ⁴ Kirisitu de makowho kani fano, dhinga ekoto na shudha teye, seke noso otshia eyi dengi mini, de mazedaba nde Eme eto feyi. ⁵ Adeno ikokoto bakana kpara okpi ete, itse engune te imele sene go eto: wazade ndemini de ongo na lomo, de ositi gomo ndemini, de toso na kose; kokorod o gara kpara tsia kose bakana Eme kawuo, ⁶ Ongono ndemini igbeke likabhu ka Eme go ndjoni okpara nde otsekpo na gondjoni de. ⁷ Egilano eyingbo bi ba go dhinga nafata ginango. ⁸ Ano tsiane itse maniaga nde so: nadije likabhu, mandjandja, nadi ele, nasini de nafa ongona lomo. ⁹ Itse nafita teyi, bakana itse diringoyi de maniaga nde, ¹⁰ Tano izayi to maniaga de toto kpara ka Eme tengi mele tengi bili, de embila engi jojo fano, ¹¹ Anga sene de griki mama de o yuda, de nato wangi de no towangi de, de omoro yawili de bali de, de kokoro kpara de mabozote; engo bili ta Kirisitu afende fe bada. ¹² Eme iloloyi nale; mode kpara kangu fano. Anodene idje tsinga de okpara bada ndemini de gungo, izeba teye de, ingbo ba de na mbila nahi gumani, ¹³ Te kpara bili esugayi ngbo dongo ka ndayie, alingita ba odje teye de natsengu fe ekilimo, imele ba bakana ngama nakpe, kokorode ingi tsengu feyi, ¹⁴ De ongo nde sono engo amgeta: ekunda teyi, makunda he ho meleye go seke bili. ¹⁵ Gungo ka Kirisitu le go gumayi, kokorode Eme iloloyi ba engbo deni kote bili. D to fe Eme jo ele, ¹⁶ Ngali Kirisitu de sika bukaka ndemini sigo gumayi: ingbo shudha teyi de kobo de na makina ndemini. Ibitshi fe Eme de guma nde nadu jongo fengi, ime fengu ngabi, ezebangi, ibitshi engo deno sele guma shudha feyi, ¹⁷ Imele ongo nde nafa, imele de ele ngbe Yezu; go mabite kangi, nadu fengu jongo de Eme aba. ¹⁸ O worose, igondjo fe okomoko kayi, baka te alingita go djila ngama, ¹⁹ Eyi komoko, ikunda engo ka warayi, é ho fewuo likabhu de, ²⁰ O djadi, igondjo fe ohizumu te ongo nde, kokorode atoto lidjadia fe ngama, ²¹ Eyi o aba imele odjingayi sisiti de to onondala de. ²² Eyi omoro bali, gongo nde, ingbo de gondjo onono engbo de ngama go ndjoyi kine kito; angbo be de go dhinga te ote onono tsiayi. Egele na to lidjadia fe okpara de. Ano ingbo fewuo de gondjo de guma bili, bakana okpara okpe kpa ngama. ²³ Imele kitima ne ndemini de guma bili bakana imele fe ngama fe okpara

de.²⁴ Kokorode, ngama tofeyi matabisi: imaka likabhu ka ba ewo fe odjadjji kangu. Ngama kayi fano ade Kirisitu; imele fengu.²⁵ Kpara ne imebi sitingo, sitingono go bi ndjongi. Tongo Eme elolo landjo ka okpara de.

Chapter 4

¹ Mere kpara, ito fe omoro kitima ongo fano tetere, nambila ba eyi de mere kpara bili go kpe. ² Imele ndjandjaka na kuteyi fe Eme, natia ongo namele de grasia. ³ Ikuteyi bi go dhinga bili ne feni, te Eme tsela ngo te ngaliye kokorode, de malingita nalolo ongo na mawo ka Kirisitu, be go ngono ema go gangili. ⁴ D imele teye nambila bakana mangbo nafa. ⁵ Eyi idhoko de makina bakana naneke fe okpara na kilidje, nagele dhinga. ⁶ De ngalimo ngbo elande dhoko de grasia, na lke de ngutu, de imbila na du fe feokpara. ⁷ Tiike, jo ndai na male ingi de ngbili kpara na lekengo, kpara kama madhoko dengo go kitima ka ngama, eyifa bi ongo kama ba da. ⁸ Mate tima engu ekaheka feyi, tokana imbila ongo kayi, tokana bebe gumayi. ⁹ Matimangu de Onesima, jo ndai na male, engu deyi na tambisa ongonde aguluyi sene. ¹⁰ Aristarke, ndaima na ku, ebisayi, de Marko, okala ka Baranaba, gondjo ngoma imakayi makpama tengi koto feyi, ile dengo. ¹¹ Yezu ebhuka Justusu, ebisayi, okotoyi ohi lolo na lelewuo, be kpara bili ingi mele kitima dema go gongama ka Eme, engungbo ete kpara bili na bebengu fema. ¹² Epafrasa, ingi deyi, ibitsayi: morokitima ka Yezu Kirisitu, engi tse nato ego feyi de nakuteyi fe Eme, toka, na mele fano eyinde ile nade nadge omalonga ka Eme. ¹³ Tano mashudha fngi ngbengo bili nalekengo feyi, de okpara na Laodikia de okpara na Hierapolis. ¹⁴ Luka, ngbe monganga ole dengo pima, ingi bitsayi, de Demasa. ¹⁵ Bitsa ondayi ngbo go Laodikia, de Nyfasa, de ete ka Eme engbo gbaye. ¹⁶ Dhinga waraga koto ete go matanga gbaye, imele bi ba go ete ka Eme de Laodikia, te matanga kpo bakana ekoto teye feyi go Laodikia. ¹⁷ Engi fafe Archipo: eza nalila teye gongo na mawo emaka teye osaka ngama, na mele jongo pima ¹⁸ Mabitsayi, ema Polo, go sakama ba kpe. Engbo nambila ma de ndayiyi de grasia ngbo deyi ndemini.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹ Polo, silivano ,de timoteyo ,aya koto da lisambo go tesalonika nongbo ka woni de yezu kristu ngama, garasiya de boboto ngbo de deyi . ² Ni te to ela nde garasiya fe eme feyi nde mini denga nde nhali ele yi go lisambo , ³ Abuza yi na tse de engu na mele kayi kitima na male kayi, asuda teye go male de na fata nga ngama kani yezu kristu go djila eme woni . ⁴ ni mbela jo ondayi ka eme te ino lolo ka eme . ⁵ Jo ngali kani asuda kokoro ngali de engo bili ta esuda de ewo , de sipiritusatu ,de mambela nedjo de na mbela nedjo ;tano ni elede deni suda ba asugani ,fofo feyi . ⁶ De wo mini, iyayi koto bakana kpara ka ngama de naza ngali osuga nedjo tsinga de lidjadja de sipiritu satu . ⁷ bakana ikotoyi fe o male go macedone de akayi . ⁸ Biba de ,ano ngali ngama ekoto yi gba wo ka go masedoni de akayi; engo bili ta male kawo de eme emele teye embela teye go seke nde anga tsiya maya gono de na lo . ⁹ Denga olongo ete go ndjoyi adengane imaka tekoteyi , abakana ikotoyi na le eme natse siti makina de na male kitima ka eme na kofo fano ¹⁰ De bite nga ingaye go kpe ingi ya ko kpi , yezu ,ne engi emeni go na mano na ndjandja.

Chapter 2

¹ Imbela nde, o ndayi, makoto kani sidinga yi ngbo de ripose mama. ² Sidinga na gala de o masiri go filipino, baka te imbela anga, gbigbiri kani na ye be go jongo ka Eme, tongoka na to Ngali Eme, go bu ogo nde. ³ Tongo Ngali Eme te ato fe yi ade na wu mama, na lomo de. ⁴ Ta, Eme kologa mele ye o ito te wo go ngali Eme bakana o jo kpara na to ngali ye, ano, alo ngo, de tongoka na to jo guma fe o kpara de, ta toka jongo ka Eme, engbo tsia o guma. ⁵ Ela bili de, alo enani feyi li wu, imbela anga yi, angbo enani de makina na za kumuka de. ⁶ Ni gele enani mabebe engbo no de o kpara de, de angbo de yi diri de o gara nde. ⁷ Ta, angbo de gu guma esuga yi bakana te eyi ngbongbo tete de odinga ye. ⁸ Ano kunda yi nodjo be na to fe yi ngali Eme de, ta diri makowo ka a, baka te ino koto yi o ndayi ni. ⁹ Ikina go yi, o ndayi, kitima kani de magala kani: biti de la go kitima, tongoka na kili ongo ka kpara de, ano to fe yi jo ngali Eme. ¹⁰ Ino tsia de Eme mini ba ano za sidingayi jo male ngbilingo de na ndanda de. ¹¹ Imbela ba ningbo feyi bakana aba fe o dinga ye. ¹² Nayo te yi, na tsia yi jojo, na o guma fe yi ba i dhoko fe kadje no Eme le, no engbo bhuka yi go gongama kaye de ma go mabebe kaye. ¹³ Anga deno, nito grasiya fe Eme ela nde tongoka na maka ngali ye, te amele ba idje no, iza anga yi, bakana ngali o kpara, ta, engbo beba fano, bakana li Eme, engbo mele go yi ilele. ¹⁴ Tano, eyi o ndayi, ikoto ta o ilele ongo ka Eme no engbo go Yezu Kirisitu go Yudea, tongo eyi mini, igala te o ndayi yi be bakana engi gala dini esaka o yuda. ¹⁵ Ade o yuda no omele ba Ngama Yezu gala de o profeta diri, omeni o sisiti ngo diri, no eleke fe Eme de, de no eyala o kpara nde. ¹⁶ Nayoko ni ba alo ongo fe o ile Eme de ba okowo, ba otse na mele be ligbiri fe o gara. Ta siti guma ezoro be wo. ¹⁷ Feni, o ndayi, sidinga na ya esuga yi tene, be de kote ta de guma mama, aya dje tokana ngbili gomo na tsia yi. ¹⁸ Ano kunda na neke no tsia yi, nafa be ma Polo, do bili diri do bhochu, gbongwa ngbo eyoko mele ye. ¹⁹ Eda ngbo, jo guma kani, de ndala mabebe kani? Ade yi mama, egila Ngama kani Yezu, go dhinga na mano kaye? ²⁰ Woyi, ide mabebe ka a de jo guma ni.

Chapter 3

¹ Anongbo fe a titirina i ggumani, tongo kaka ano fa banitanga nani kpikpi kani go Atene. ² Te niya tima Timoteyo ndayini,

Chapter 4

moro kitima ka Eme na fa nga li Eme ka Kristu. Eno nono tongoka na to kobo fea go male kani,³ Ano kpara bili de ngbo de guma ye etikpe tongoka ma lese no eyi embela be meleyi ba ningbo tongo kaka.⁴ Go dhinga anongbo esugayi, ano fa feyi ba malese ete ga esugani, amele teye bi ba imbila bi meleyi.⁵ Ano anongbo fema andjandjaka na he guma tokana: manotima ingi nafa fema tongoka mele kayi, tsoro to melele kpara do leyi te niya mele kokoro kitima.⁶ Engo bili ta Timoteyo, eya ekoto tsiane sidi ngayi, ego kine ingi no fea de jongo kayi ka mal na male de na konda kayi dhinga nde, ite kina jongo ka ha, tongo ka natiya ha tokana e amini na tsiayi.⁷ O ndayi, mala kayi ato lidjadja feyi go bu ko de malese ate dje.⁸ Tiane ni te kowo, baka nimbila ete ba hi teyi mbele go male kayi go bu ngama.⁹ A to ga melesi fe ngma tongo kayi tongo ka lidjadja ito fea go djila Eme kani?¹⁰ Biti de ela ni te to guma ni fe Eme tongo ka matsia kani tokana,¹¹ de na bu mboyi o gara ngo go mala kani dengi bili Eme aba kani de Ngama kani Yezu oleke fe a kadje tongo ka aneke sidi ngayi.¹² Ngama eme gama esugayi ingi si guma yi na makonda ko kpara nde baka te angbo di mele a feyi.¹³ Engi to kobo te guma yi, ingi leke anga dangbo bi de ingbo do satu go djila Eme wora go dhinga Ngama kani Yezu noga o satu kaye nde.

Chapter 4

¹ Teno etiga o ndayi, tongo inodje inoza, inodje te a bakana te de na kugba fe Eme. Ete nangbo zoo go tsela Eme, a deye ite mele akute ha feyi, ha teyo te ele ka ngama Yezu na doko te no naneke egilano.² Imbela ba o motindo ano o ngo bada anoto feyi tongo ka ngama Yezu.³ Engo te Eme le, ede nangbo sesele na hi gumayi tongo ka gbama.⁴ Esogayi, bili bili kaye lila koteye bakana santu dengo ngbilingo.⁵ Ingi ngele siti gomo kote de ale ngali Eme, ameme ha te.⁶ Kpara bili fite ekiliye de, de namele ngu sitingo de na mele engo siti ngo de, ngama to etumbu de siti ngo nonde; bakana te ha fa de na shudhayi.⁷ Eme bukani de toka namele waza ba de nikoto o santu.⁸ Tokano kpara eyala mobeko no eyala Eme, no eto feyi sipiritu santu kaye.⁹ Tongo ka makonda ma ete feyi ketsekpa de, tongo Eme e shudha meleye ba ikonda teyi.¹⁰ Fano, ingbo mele de o Maedonia akutea feyi o ndayini: igana te kadje na makonda.¹¹ Imele ndjanjaka nde ngbo ba bi, kpara na kpara tsia ngo kaye, dengi mele kitima kaye de kpaye: bakana tatimayi a te.¹² Namele ba ma iyaga kayi ngbo de jo talisi go djila ko kpara, ba de eyo tongo moyo he sidi nga kpara bilide.¹³ O ndayi, nikonda de o ndayi ingbo de gbagba de tokango etsia o kpara ela, ela na kpi, idje tsinga de bakana o gara kpara bakana ono wu de elikia ama.¹⁴ Ayombi te ale ba Yezu kpi tengi zoko, be ba o kpara ekpi go mayambi Yezu Eme.¹⁵ Nilingita nafa feyi ba toka li ngama: Eni o kara engbongbo gambi go makowo mbi go dhinga moko ngama enoale, nikpina de, nigulu o kpara ekpi de.¹⁶ Tongo ka go dhinga ngama ko anzelu no gayi nameke kelelo ka Eme Ngama tse ekpe ingi o boyambi Kristu ozoko egilano.¹⁷ Sidi ngayi o kpara engbo ga go makowo na mbi go lano, o bite ga tewo, oge gambi eni go mafata deni nimaka de ngma. ba nimaka teni de ngama go kpe, teni ngbo ga de ngama de ngama deladela.¹⁸ Ito kobo esugayi toka ngali no.

Chapter 5

¹ No etsia dhinga de sa, ide nganga la mama, o ndayi, ba o ete feyi.² So imbela jojo ba ela ka ngama noga bakana moro zi go biti.³ Go dhinga te o kpara fa ga: gu guma de ongo jojo! Ekaka ndjaka ngo noga fe wo, bakana make de worose engbo de bu, et omaga kadje na makpe pima.⁴ Ta, eyi, o ndayi, i go biti mama, tongo kini no ano za yi de bakana moro zi.⁵ Eyi ba nde o djadji na tala, o djadji na la. A de o kpara na biti mama, la bili biti.⁶ Ni la de bakana o gara, ta nila tokana de, ni ngbo to.⁷ So no fe o kpara ongbo la o la go biti, o kpara ngbo rangi de orange go biti.⁸ Ta eni de la, ni ngbo to, yo kude na mala ngo de mokunda de nakunda bakana ndatana, kitima na makowo.⁹ Tongo Eme no za siti guma, ta toka naza makowo ete ngama kani Yezu Kirisitu,¹⁰ Nongi no kpi feni, ba de, nilila de ni la ba de ni kowo seke bili dengi.¹¹ Tongo kane ito guma yi go djaka kote de na gamisi teyi esuga yi bakana ite mala ete tsiane.¹² A te ku te a feyi, o ndayi, iza kpara nde ngbo mele kitima esuga yi, engbo dhoko de yi go bu Eme, te engi te tse siti ngo kani.¹³ Ito fe wo mabebe nadjo, toka kitima ka wo. Ongbo gaga esuga yi.¹⁴ Ate ku diri te a fe yi, o ndayi, ifa fe ono ongbo kowo go siti ongo, ito kobho fe wo, iza wo, ebe o indendala, ingbo de ngbengele guma fe kpara nde.¹⁵ Ilila teyi, de kpara bili ge fe ekiliye sitingo toka siti ngo de, ta imele ela nde be jongo esuga yi, sidinga o kpara nde.¹⁶ Ingbo ela nde de lidjadja.¹⁷ Iku teyi fe Eme na mandala de:¹⁸ Ito fe eme jongo toka oke nde, ano ade engo te Eme elanga fe yi kanga yi go Yezu Kirisitu.¹⁹ Imoro kitima ka Sipiritu Satu de.²⁰ Lo sitingo te ele o profeta de.²¹ Ta itsa molimoli engo ba da, iza no engbo jojo.²² Ilila teyi te o sitingo.²³ Angbo ba Eme na gugu na ezoro yi mele ye djogo, ma iyaga kano sipiritu, memo, de kote, iwo o sitingo, dhinga na mago ka Ngama kani Yezu Kirisitu.²⁴ Kpara ebhuka yi engi tiga ba, engi melega meleye.²⁵ O ndayi, iku teyi fe Eme toka a.²⁶ Ibhitsia o ndayi nde de makunda kani.²⁷ Mayo sidinga yi te ele ngama, itanga waraga ne nde de o ndayi nde.²⁸ Angbo ba de jongo ka Ngama kani Yezu Kirisitu ngbo de yi.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹ Polo, Silivano, de Timoteyo gote na lisambo ka o tesalonika, engbo ka Eme woni de Yezu Kirisitu Ngama kani:² Grasiya de jongo to te ye sidinga Eme woni de Yezu Kirisitu Ngama kani.³ Alengeta tengi kayi, o ndayi, ngbo eto grasiya fe Eme, baka te angbo fano, tongo male Eme kayi emele ebebhe teyo go guma yi.⁴ Anga deno abebhe ngoyi go bu Eklezia ka Eme, go bu molende kayi de malengo kayi go bu o ndjandjaka ongo te omele yi di no de no te idje ba da.⁵ Anga deno esudha na

kolo ngbili mbanga ngali Eme no le o kpara mele jongo, ba de ile gote ka Eme na manyiga tongo itse bonyokoli tete.⁶ Tongo anga de ngbilingo ka Eme na du ngbilingo, engi du ga siti ngo fe o kpara ongbo meli yi sisiti,⁷ De nato feyi o kpara lalo, tsenga nadje. Ofe te wo deni, go dhinga te Ngama Yezu koto ga etikpe de o anzelu kaye de ndjaka kaye.⁸ Go bu mbele ewa, bakana etumbu fe o no mbela Eme de de o no ole Ngali Eme Ngama kani Yezu de.⁹ Etumbu ka wo ngbo ga ekpi no engbo ndia de, ngengele la ndjo Eme de mazeba ka ye de ndjaka ye.¹⁰ Go dhinga te engi no ga, go ela na, go bu mazeba ka o satu kaye de mabebhe go ono olele nde, tongo timo kani ede yi ele teye.¹¹ Tongokana diri a ku te a fe Eme ela nde tongoka yi, ba Eme kani luka yi ba o ngbili kpara, de engi kokisi de ndjaka ka ye no jojo te ikina go jongo kaye, de kitima kayi na male,¹² Bano de Ele Ngama Kani Yezu ngbo zeba teye te yi go grasiya ka Eme kani de Ngama kani Yezu Kirisitu.

Chapter 2

¹ Tongoka no etitsia mano ka Ngama kani Yezu Kirisitu de mabite kani dengi, aku t a feyi, o ndayi,² Itse teyi go mafite ka guma yi de, de idjidji guma yi de, de angbo go makina, de angbo go li, diri be go o waraga no ofa ga ba ano de ni, bakana te kini ka Ngama ta moli.³ De kpara bili fite yi de; tongo gboko ngo no ga fekendi, ba atsia koto kpara na ligbiri, enga madjo,⁴ Bebamo engbo Eme teye gondja etikpe nde te obu engi ba Eme de ono no te ozebata engi mbi no ngbo go ngbete ka Eme ezeba landjo e meleye ba de Eme.⁵ Ikina te guma yi de ba mangbo fa fe yi ongo, dhinga te mangbo ete sidinga yi? ⁶ Te imbela tsiane e engbo tere engi, ba engi koto be go dhinga kaye.⁷ Tongo ndjaka ka nono eyala Eme no ewowo te ye te mele kitima. Ayoba egilano no tere engi takana ya nget.⁸ Sidinganga, Ngama Yezu emisaga ye wavi na guma mongi, Ngama Yezu moro ga engi go mano kangi na mzebata.⁹ Makoto ka siti kpara te koto. De ndjaka ka gbongwa de o kpara kala ongo nde ba da de o ndjandjaka kpara kalongo na ewu.¹⁰ De owu nde fe o no ele enani ngbilingo de o no okpi ga tongo ole de eya mbi ngbilingo de ono wo kowo.¹¹ Tokana Eme to fe wo ndjaka na mandjondjo ba d ole ngali wo.¹² Ba o no nde olele de no, olena o de sitingo o gbo ga ngbanga.¹³ Feni, o ndayi na guma ka ngama aleke ba nito na ge grasiya fe Eme tongoka yi. Tongo Eme eponienani eyi baka te molongo to enani teye ete ba iza makowo ka Sipiritu Satu de go male ngbilingo.¹⁴ Anga deno Eme ebhuka yi tongo Jo Ngali Eme te a to feyi mzebata ka Ngama kani Yezu Kirisitu.¹⁵ Ba ondayi, izoro teyi ndjandjaka de na sudha no te ato fe yi go bu masudha ka a to go ketsepka ka a.¹⁶ Aleke ba ngama kani Yezu Kirisitu meleye, de Eme woni nokunda ni, te engi to feni ndjaka grasiya na ela nde de tsenga e.¹⁷ Ileke guma yi, de ito teyi ndjandjaka te namele jongo.

Chapter 3

¹ Go matiga, o ndayi, iku teyi fe Eme, ba Ngali Eme misa teye de aza mabebe bakana te amele teye sidinga yi.² Ba engi kowo ni esaka o siti kpara, de o ndjandja kpara. Tongo ongbo de male mama.³ Ta ngama de kpara engbo edhonda eyi toka o siti kpara.⁴ Ade ma le fe yi go ngama bakana ite mele de imelega ongo te ayoga teyi.⁵ De ngama tima guma yi sidinga Eme de sidinga mabike ka Enga Eme.⁶ Akpama yi, o ndayi, te ele ngama kani Yezu Kirisitu, de ido teyi ngengele eno ndayi engbo go gbululu, no engbo go kadje te a chile fe yi de.⁷ Imbela be mele yi afe tokana emala nga a, adeno ano ngbo go gbululu de esuga yi.⁸ Ano zo e kokoro de bhukuma de kpara, ta go bu kitima de magala. Anomele ndjaka kitima go biti de ongo tokana engbo fe kpara bili de esuga yi.⁹ Anomele bade tokana eto kadje na fa ewu sidinga na.¹⁰ Ano dhinga te angbo ete sidinga yi, angbo fa feyi go sawuya ba: te kpara kunda namele kitima de engi zo diri de.¹¹ Angbo fa feyi ba tongo o gara esuga yi okowo go gbululu, omemele kitima de, ta otele go ongo kawo o gara kpara.¹² Abhuka o kpara no ayo te afaba go ele Yezu Kirisitu ozobi bhukuma kawo kpe omele kitima ndjandjaka.¹³ Tokayi o ndayi, itse teye de namele jongo.¹⁴ Te kpara bili yala ngo te afa go bu ketsepka ne, itsia engu jojo, ingbo edje teye dengi de, ano te engi dje lomo.¹⁵ Itsia ngu de bakana bendemo, ta fa fengi bakana ndayi mo.¹⁶ Ano ngama na jongo to feyi jongo go dhinga nde, go ongo nde. De Eme ngbo de yi nde.¹⁷ Mabhitsia yi, ema Polo de ngbili kpama. Ade nga kpama go bu o ketsekpa no nde, ma ete anga be melema.¹⁸ De ndjaka ka ngama kani Yezu Kirisitu ngbo de yi.

1 Timothy

Chapter 1

¹ Polo, apostolu ka Yezu-Klisto, te ngali makpama ka Eme ekakpani de Yezu-Klisto engbo makina ka a.² Fe Timoteo, enga ma, ngbili engama go male: ba dango, guma na tsenga de gungo; ata teye fema ta ka apaye Eme de Yezu-Klisto, ngama kani.³ Maku tema femo: ba matiya go Efezo, bakana te mangbo neku tena nga mase donia, mamele naniba taka naeyo ko ogara kpara na engbo to siti ngali.⁴ Na itema de go alisi no engbo djade, kokorode anyota magbagala ulie na mele engo ka Eme go male.⁵ Jo makpama ade engbo ya te joguma taka jo makina de ndjaka male.⁶ Kpara eyaza o he ezo gozi, oya ngeta go o kokoro li.⁷ Engi ngbo gele nokato kpara embela kpama, engi ngbo mbela de ba ningo ne te ningbofa, de ono tengi ngbole.⁸ Ni elede ba makpama esiti kokoro de anga o kpara ngbingbili.⁹ Nambela jojo ba makpama meleteye fe o mo ndjandja de o siti kpara, o moro ligbiri de o moro sisitingo, de ono embela ngo ka Eme de ono kpara engbo mele ongo elingita de ba maleteye de ono kpara engbo moro wue, de yiye de imomoro.¹⁰ O moro ghama, de ono kpara engbo maka teo komoko de worose, de o likisi kpara, o moro wu, de ono engbo kala daye de ongo ngbo emala nga jongo kamade.¹¹ Aleketeye misa ngali mabebe ngo ka Me de no engbo sesele nato ngali no eto enani ete fele.¹² Madu jo ele femo kpara

Chapter 2

etofele ndjaka, go Yezu-Klisto engbo de ngama kani, engi fa ba mangbo ngbingbili. ¹³ Maleke tema toko nangbo ngila kitima ka Eme, mangbo enani egilano ebebe o sisiti eme, imoro kpara, ndjaka komoko, atano mamaka dango, kokorode mangbo ndjoko ka ma ele, ngo ndjaka guma nalede. ¹⁴ De grasiya ka Eme kani a siteye de male de makonda engbo go Yezu-Klisto. ¹⁵ Ade ngali no ewoteye dango sesele te imaka, ano Yezu Klisto eno fetoto na kowho o moro libiri, adeno ma de gina kpara, ¹⁶ kokoro de maza guma na tshenga tenganga te Yezu-Klisto etia gara kpara na bili engbo de ngbengele guma, ba malo egilano fe ono engbole nga engi toka makowho na ndolo. ¹⁷ Fe ngama na o karanga, no ekpikpi de, na etsateyi de, Eme bili; ngbo ngbe ngala, de mabebe de o karanga na karanga! De angboba! ¹⁸ Ngala makpama te matima femo, Timoteo engara, ongo te mano tsiya egilano tongo ma, kokorode, sidinga nga magogo mbi jongo. ¹⁹ Na lila jo male de jo makina, ngali o makina no ogara ngeta ngayi, te oya ngeta male kawo, ²⁰ Libi o kpara eza tewo de Alexandra, matowo esaka djaburu, de otse na sama Eme.

Chapter 2

¹ engo na bili tématima ano:oyilé Eme oto nato guma wo fe Eme go ngo ndhe oto guma fe Eme de na du jongo fe okpara dhe, ² fe ngama toka ono yaetkpé ndhe mbele, sidi ba ni kowho ³ mawho jojo bi, go ngo na tsenga dhe mbele. ⁴ no jojo aleke kanga Eme ikokowho ni nole ba okpara ndhe kowho de imbela ngbinglingo. ⁵ baka Eme be bili, de okpara no engbo eto Eme de okpara Yeyu Krisitu komoko. efoteyi fe okpara ndhe anongbo de ongo no malateye ⁶ ifoteyi fe okpara ndhe anongbo de ongo no noloteye go male ndhenga kaye. ⁷ tongo kaka monokoto kpara na tongali Eme de Aposotolu, kitima kara nangbo estudhi o mopagamo go malé de ngbingo. ⁸ male ba okpara ndhe go ndzowo da seke ndhe, na Eme okpara ngbo ngbi, delikabu dhe na nakina siti ama. ⁹ Angbo ba oworose, yoteo de bongo no ekô mbi kito, nongbo zozo de zo mahiaga. ¹⁰ engo bilita oto kotewuo baka tirie tongo ba zo bitina kawo baka aleke eteye fe oworose no tedje ngali Eme. ¹¹ go ndhenga dje ngali Eme, oworose ngbo bi efata ngali Eme de gumayi bili. ¹² mato kadzede fe oworose nato ngali Eme dhe, dhe na ngbo ngama feo komoko; dhe ingi ngbo bi. ¹³ tongo Adama no leteye enani egulano, fe Eva ¹⁴ ono fite Adama dhé, ano ngbo dhe worose, so ingi de kpara na egilano naguma na makpama ka Eme. ¹⁵ tano worose ingbogo makowho te ingi yie kote ndhenga no engbo kenge male, dhe gumaye dhe koteye djogo.

Chapter 3

¹ Ngali ne abi fano: te kpara le na lila Eklezia, imbila ba imakayi jo kitima. ² Malila ka Eklezia ale ba engi ngbo jo kpara, ale ba otsiangi de osisitingo bili de, engingbo de worose bili, engbo kpara na too de, tano engbo kpara na ngala de jo makina, dengi ngbo kpara nato kobo; ³ Engbo kpara na ndjo fande de; na ndjandja de; nabho de; engbo na toso na kose de, ta engbo kpara na gungo. ⁴ Ale ba elila engo kangu bakpe bakana malingita, tengi koko odjadjji jojo. ⁵ Kokorode te kpara kpe mbila de nalila engili kangu, feyiye lingita na lila Eklezia ka Eme? ⁶ Kparano ingingbo diri eyi lengo na to de, te angbo ba de engi koto moro na ndjele engiza borodo bakana gbongwa emakayi ete. ⁷ Anga ba ingingbo de ngala go djila na nani kilidje, toka otsiangi kokorode de ingi te go matek ka Gbongwa. ⁸ Oyile ka Eklezia aleba ingingbo kpara na ngala odjidji ngali kaye de; ondjondjo nedjo fande de, ogegele kose nasiti makina de. ⁹ Aleba oto teye nalila ongo namale nashudhayi, bakana de siti makina ekokoto gosa guma, ¹⁰ Ayo ba olewuo fekendji, ano te olingitano, ozatawo go kitima na Eklezia. ¹¹ Owaraye aleba engingbo ohiye ngala; idji ele ka o kpara de, engingbo na toso de, taso engingbo kpara na lingita go ngo nde. ¹² Oyi le go Eklezia ayo ba engingbo de worose bili; nakoko odjadjji kawuo de nalila ingili kawuo go jo metere, ¹³ Onono omemele jo kitima kawuo etokpa go Eklezia de ongo seke na ngala, de imaka makina nalongo na male de ono tangbodi no go mabite ka Yezu Kirisitu. ¹⁴ Ma hete femo waraga ne, made makina mano sidi natsiamo sitinga kini, ¹⁵ Anga bane te malifila, waraga ne eshudha femo enene alingita ba de modhoko esuga ka okpara na Eklezia ka Eme na makowho, no ingi bakana mbaraza na été tongo Eme eshudha feyi. ¹⁶ Afano, engo na mawo ne ileyi de gondjo ndemini, angbengbe pima! Kokorode, Kirisitu emeyi natsia teye na kote ka okpara; Sipiritu Santu ka Eme akowho engi; ohi nde edje pangbanga kangi, go eto ndemini okpara ole dengo, de Eme eto fengu ngala go kpé.

Chapter 4

¹ Sele guma ka Eme efa ndjandjaka ba kini engbono ogara kpara ya gaye tekadjo ka Eme ya fata na zogbongbo. ² toka omoroewu ga kana fero etsuru guma na mambela kawo. ³ okpara efaba onoza worose de otse na ezohetee eme etoto okpara na embela ngbinglingo ozago meresi ⁴ tongo ohende te Eme mele ajojo, ayode bakpara ndjoko te kpara za go meresi. ⁵ tongo ongo na elotemoeya teeme. ⁶ temoshilo ondayi modengo mongbo de jobali ka Yesu Krisitu mabebe go bungo namale mbi enane. ⁷ engo bilita, moyala okokoro ngo na lisolo koyerose de momana etata nga Eme kamo ⁸ garasisi na kote de ngbinglingo maam sono temofatanga Eme momaka ngbinglingo engbono tsiane. ⁹ eline jojo ayoba okpara nde le. ¹⁰ tokobone de mohilo fe okpara. ¹¹ tokanono nimele djaka kitima nidje lomo tongo djilani sidinga Eme. ¹² mode ralanga toseke na kokoronggo go palangakamo. mofa eli jojo modkoko jojo, mokonda okpra mole ngbinglingo. ¹³ gigena bakoto motanga buku kama dena emisa, ehilo okpara. ¹⁴ ndjoko engo engbogo buku node notemoza esaka okpara kane go kinite ono okpao femo. ¹⁵ mokina ngo node guamo nde sono opkara na tsiaaba mote dotemo. ¹⁶ lilatemo gbagba de mahilo kamo temo mele ba no mokowho temo bimelemo.

Chapter 5

¹ Djadja ngbengbengelede fe ngbe kpara ,engobilita indutu wuo bakana ewuo; indutu opalanga kpara bakana ondayi, ² Oworose engbeyi bakana o eyi,onongbo palanga bakana ndayi worose,de guma yinde.

⁴ Te ndarase ngbo de odjadjji soko ombo djadjji , ombela engilano na saboli yingiliwo bili,te nadu fe oyizuwuo obulungo tonozza te wuo;sono ajojo fe Eme. ⁵ Nongbo de ndarase fano ,te engi ngbo kpikpikaye ho guamo te Eme de ngbobidi biti ba ela go mayo de lisambo. ⁶ Engobilita nongbo ekowho go gungo de morokpi,tengu ngbodi go makowhobe. ⁷ Fafe wuo engone,kokorode angbo dengo nafa mafadé, ⁸ Te kpara bili ngbo demalila teyedé,te angbodi ono na yingili kaye be,engu bite male,te engi sisitu egne iledé. ⁹ Ndarase, toka na yetemo fe ongo,esa karanga bukpa buleve mama,dengu gbo worose enani za komoko , ¹⁰ Engi mele ojojongo ,ekoko odjadjji,mele nodjo jongo,zorolé o satu,tokpaye fe omoro na tsenga , mele obulungo nde jojoeye. ¹¹ Engobilita yala o palanga darase ;sono, godhenga te ojojongo na malanga na guma eya gbekengi tokote Kirisitu,engima naza komoko, ¹² Te engi gbeteye bi meleye moro ngbanga de osisitu engo na gina mabuka. ¹³ Deno ,nagbo moro ngbenge,engimbela naneke eté na eté; Tangbo omoro kotsa ,engobilitano nalo osisitingo te lolode. ¹⁴ makunda ba ondjaka kpara zateo, ozu ondjadjji ,engi shudha ojojongo gbaye,de otofewuo fe djaboro kadjede na mele ositingode ¹⁵ Ano ongara edjeteo tongoka nafata nga Djaboro. ¹⁶ Te ono ele ngali Eme,komoko bakana worose, engbo de ndarase deno te worose ekpi esangi,te okpara ka Eme tokpaye fewuode , debada tokpawuo fe ono engbo de ongbili ndarase. ¹⁷ Tse ongé kpara engbo leke ongo na Ekleziya ngbo de jó mahiyaga do bhoschu na mabebe,be ono engbo mele kitima nato ngali Eme de maschilé. ¹⁸ Sono mayete efa : Mo meletemodé bakana bagara godhenga tengi zósunguru feke ikokoetsenga bwadu. ¹⁹ Le ngbanga ka kpara ka' Emedé,te okparabhoschu sokodi bataye. ²⁰ Ono engbo mele ositingo te Me,mele anga godjila okparande ,tokano ba ogara mini tsoro letewuó. ²¹ Makutema femo tegila Eme,tegila Yezu Kirisitu,de gila o Azelu elolotéo ,natsiya ongone djongo ba ewudé,namele eye bilidé fofo fe ongara. ²² Okpamo fe kparadé katakata,kotoda ositiongodé, wotemo sesele ²³ Kana wakangana na ngua si liba, sikande ngwa makana madeke akula sopiako na gwaga. ²⁴ Mabelu manye mika bha bikina kebinikiagi kambola bobise na ngganga, sika naka bhikina bahibagi si kumbisa. ²⁵ Abena sibo, matekani manza katokagi, me kaleu na na esomagi.

Chapter 6

¹ De onono nde engbo obali tsi ngbe kpara kawo bakana engbo dhe ngalaye te okpé engi,tongo élé Eme denoténi mele nofala dé. ² Deonono te obali ele nangbo dewo ondreaga wode, ozawo bakana ondai, engbo emele fewo ojojó ongo na embela bawo ele na engbo dhe wo bakana ondayi na makonda, sudha fe ogala engbo mele. ³ te kpara ngboto siti msudha nono ebhwa ga teye dheka ngama Yezu Krisitu dé. ⁴ Engi esika dhe koto, engi mbela engo dé,wose eko nana eewu go bu ongo nde de nadi na bho, baada engbo to madja, dirikpi, sitiguma, ⁵ okpara eside gbagba, kera kawo ensia, ombela ngili ngo de, engbo kina baa nale ngali Eme engboto kumuka. ⁶ Ewu dé, te kpara gegele kumukana sa ela né dé na engbo dhe go endjo Eme engbo toto fe engi okumuka nedjo. ⁷ Tongo nino enani de kokoro kpani, nigo gae dé kokoro kpani. ⁸ te angbo bakana nide ezo namazo de bongo, anga lengeta ezi. ⁹ engo ta so ono ekonda na engbo dhe kumuka ete go male, go tekú dego ngo kawo, nona engbo siti okpara te ositi engo kawo. ¹⁰ tongo singonde engbo eyia te gomo kose. takana okpara nedjo endjo gomale, te odjo tse nga enye. ¹¹ Femo, kpara ka Emé, kpe ongonhe dhe magele ngbili engo, guma, nale ngali Eme jo engo, ngbele guma dhe jogu guma. ¹² Go joego na male, zamakowho na ndalo, nonote mobhuka enni temo ete, te nanono moza jo ongo go djila okpara nde. ¹³ Mayotakana temo, go djila Eme engbo eto makowho fe ongo nde mini, de go djila Yezu Krisitu enolo ngbilingo go djila Posopilato, naelila makpama, ¹⁴ te na ekowho go libiridé, go mandanda de mbi go makoto kaka ngama kani Yezu Krisitu. ¹⁵ engbogae emeleteye go dhenga na ojongo kangama kani bili, ngama ka ongama,de gboko ngama ka ogboka, ¹⁶ Engi bili, engbo engbo ekpide engbo go ze ewate kpara koto edhedhé dé, kpara bili tsia naengi dé, te ngi mzebata dhe ndjaka etiga fe engi mzebata dhe ndjaka ndalo dea ngbobaà. ¹⁷ tokobo fe omoro kumuka na dhénga ne ba engbo dhe koto na kumuka de, takana déna gumawo gobhu kumuka, engobilita so woto gumawo fe Eme nono engbo eto fenio kumuka medjo baa dhe ni ngbo dhe lidjadjà ¹⁸ kpara wonaemele joengo na engbo dhe moro kumuka te ojongo, na engbo dhe jongo mato kumuka kawo feogara kpara ¹⁹ de na ebite ngoka gara dhenga no kumuka engbo endjia de tongoka na eza makowho na ngili engo. ²⁰ mbhaa timoteyo, lila jongo te Eme etse esa kamo, moyiab te kokoro ngo ka okpara onono embela Eme dé. ²¹ sidinganga so ogara kpara eyia tema ele ngali Eme, etotewo go kokorongo. grasi ka Eme ngbo deyi.

2 Timothy

Chapter 1

¹ Made Polo,mava Yezu Kirisitu,go malanga ka'Eme,toka nafa mbambara makowho engbo tokote Yezu Kirisitu, ² Fe Timote ,engara na guma : Tse ba garasiya,gu-guma nakpe de gungo toteye te elhe Eme wuo te deka Yezu Kirisitu ngama kaha ! ³ Mato garasiya fe Eme,note okondu emele femo,note mamele kitima fengi de gumabili,deno engbo siti te elha mabhuza elande temo go mangbukuma kama, ⁴ Makunda ngalimo , te malanga nongbo natsiyamo ba masi de lidjadjà, ⁵ Malila ojongo na guma na malhe kamo nongbo na go kondumo Loisa de go yimo Eyuniso,teno mambela,nangbo femo! ⁶ Tano tokaka mabhuka mo nafa ojojo-ogonde no temonoza tenga Eme gondenga te maho kpama ete fe djomo. ⁷ Sono adeba

Chapter 2

ngungu makina te Eme noto feha ,engobilita guma nadjaka,de makunda te no kera. ⁸ Ngbo de lomo nafa ojojongo nato fe ngama , demade moroku kangu,sono kédema mini toka ngali, ⁹ Toka ndjaka ka'Eme enokowho eya,te atima feya ojongo tamele, toka obulungo kahade ,engobilita tongo malanga kang,te bakana garasiya nototeye enani feha fe Yezu Kirisitu engilano fe dhenga na ndalo, ¹⁰ Tenongbo enani shileteye tiane te makoto ka ngama kaha Yezu Kirisitu,no emoro ekpi te eho go daye makowho te nakpi tokade te jojo ngali Eme. ¹¹ Abi tongo ngali Eme ye makoto itofe okpara ngali de mava, etima teye toka nashilhe fe o pangano. ¹² Te fofe fe angaye oyene te ke ; engobilita mangbo de lomo bilide,sono mambela ba male kama teda,te mambela ba engi de ndjaka na lila kifi kama mbi gonola no. ¹³ Ho go male de gó matoteyi fé ogara nongbó ka Yezu Kirisitu ngatsi sele ngali no temonoza tema. ¹⁴ Lila jo kifi, de Sele Sipiritu nongbo goni. ¹⁵ Mo mbela ba ono ngbo go Aziya etsémayi,angbodi ogara Figele de Hermogene. ¹⁶ De Eme gafa gu gumaye fe ndjoté ka Oneziforo,sono engi tomeleye kininde kobo fema, tengi gongbo de lomo na moyololo kama amano; ¹⁷ Tokana go madji,godhenga tengi nono go Roma,engima fele de libi kotoro,te engi makama . ¹⁸ De Eme tofengi naza gugungokaye ede ngama telano.Mombela jojo ba kpapa okitima fe tengito fele go Efeze.

Chapter 2

¹ Emo taà, engama, ndjaka témo gobhu gna sia engbo go Yezu Krisitu. ² modjé ngokama kpa go djila okpara nedjo, to anga fe okpara etotéo fe Eme, onono ngbo engbó déli éto ngali Eme, fé ogàrà. ³ Dje kaki dhé ema, bakana jó sodhà ka Yezu Krisitu. ⁴ de sodhà amà nono engbo etsó ongo na sa èlà, èlè na mele jongo fé nomo té engi eété elèye fe engi. ⁵ engi zà pétédété engi go egó dé, bakana té osudha engi été. ⁶ Ayo baa kitima mélétéye té oyia tà kpóló nguà. ⁷ dje no té mafa fémo, tongo ngama togae fémo kèrà gobhù ongó nó ndé. ⁸ togua mo fé Yezu Krisitu, eyia go yingili ka Davidi, ezoko go ékpi, bakà na téma to nga Eme. ⁹ fé nono madjé kaki mbité osoromà bakanà siti kpàrà sono ngali Eme soro teyédé: ¹⁰ tengo kaka maté guma tongo ka onono té Eme lòlò wú, baa wo meni zoro ngali Eme nono engbo go Yezu Kisu, de manyaga kaye na ndalondalo. ¹¹ eliné famó, tèa kpi dé engi ni konwho de engi; ¹² téniti guma ni, a nyea ga déngi mini, te niyalà engi,engimini yalà Eme.

¹⁴ to guamo te ongonr, tofewo kobo ndjaka baole go dsila Eme baa otse nadi engo téoli, nagelenamisa onono engbo edje. ¹⁵ totémo ndjandjaka na sudha temo go djila Eme bakana mórò tsengà, moro kitima na gonjò. ¹⁶ Emétémò té siti obùrà de kokoro ongo na malo tongo onono etso koto na emele bano wono ele go siti katse té liwo ezo seke bakana sitingo ¹⁷ esoga ôkpara, angoso de inene dé filete, ¹⁸ wodji teo te siti kadje, nafaba na kpi ezoko kòtò enani eye, te wo te yaworo maléka ogara ôkparà. ¹⁹ tasonò, ngoka ngali Eme élo bhè etikpé, de eli na dhe oline bakana koso:Eme embela ono engbofe engi, te:no kpapa engbo elo engo ka Eme, engo EME teye go siti ngo. ²⁰ ga bhu ngbe ete, anga bhe dé, oke dhe na orodé arza dé,eto, ogara te elo,ogara te eto, ogara sésélé,ogara na wote kokoro ²¹ te kpapa faba ni ngbo de ngbili kpapa, engi Emé téye téongo no,engi ngbo de sele na no engbo go bu ete, eleke teye jojo fe momoro, kpe te jo ongo na mmele. ²² kpe gbema gba ma ka opalanga de mogele ngbilingo, nale, ngali Eme, jomangbo, gu engo de onono engbo go ele Eme dhe guma bili. ²³ gbe kokoro na di ongo na kobáyá, mbela bà anga gbe na bhā. ²⁴ angatasoba aleke bà mòró kitima ka Eme ngbo de kpapa na dingo ayoba engi ngbo de kpapa engbo djeteye dhe okpara baa dha, ngbo dhe jo kpapa na ethi guma. ²⁵ ayo bha dhe guguna okpara no eyala engi gobù na ekina baà Eme to gae fe wó na djiguma tena ekoto go na embela ngbilingo, ²⁶ te baàno te odji tona mele jongo, te woyia go tekú ka dyaboro, no ezoroteye tewo ba ongo emele note engi ekonda.

Chapter 3

¹ Mbela bhaà go komotata naokini engbo gae dhe siti dhenga ² tongo okpara koro ghere, otaba kose, oeta ngala koro ongo,kataro, okpara na djidji ngali ngo ga sawiya, djite osisiti ono ezuwo, budili, oiylango ka Eme. ³ godjema, eyala gbama, mbrómayala, ômoro ndjandja oimomoro, eneme, oiylala o fe ongo, ⁴ omoro kedhe kedhe, obambakaya, moro ndjele, ekonda ongo na sala enye fe Eme. ⁵ emeleteye bakana ngbili kpapa tasono, eyala ndjaka, Eme teno te nga tsia okpara no. ⁶ anga deogaro élé go ete ezoro oworose onono engbo dhe ndala guma dhe, na ezoro esidhe sitingo, étoteye go sitiongo ndhe mini, ⁷ imbela elandé dhe iyia téjo kadjé na emela ngbili ngo dé. ⁸ bakana Zanese dhe Zamrese yahango Moize beba oyala ngbilingo, odjiteo gositingo, téwo embela sidi nale ngali Eme ⁹ sowo mele gae gae ngbéengo dé.tongo koba ya kawo sudha ga reye fe ôkpara baà dà bakana ka ôkpara no. ¹⁰ femo, modje masudha kama, maiaga kama, ongo kama, male kama,guguma kama, momboga kama. ¹¹ omagbo la kama; magala kama, ne magala ne te madje enani dé? te Eme egbegbe gogo bakpà ma fa dé fe atioke; go ikome fe listra?

¹² sono, okpara ndhe ekonda ka Eme wobaadà dhé magala. ¹³ toso ositi kpapa dhe okpara elote sitingo eneke deladela go siti engo, ondjondjo gae ogara te wo ndjomini ¹⁴ Emo, lifila go engo te modje, dé mombela ogara na embela baà mombela ongo no té dà ¹⁵ Natoye go mbomo,mombela sélé ngali Eme no engbo eghé emo mambela go malé ka Yezu Krisitu. ¹⁶ Ngali Eme baàdà téo été anga meletéye tongokano masudhà, fé manye, fé maleke, féna tókérà na na mbele engo. ¹⁷ Go mandjiá dé, kpapa ka Eme léngétà, sésélé engó.

Chapter 4

¹ Mafafemo go djila Eme dhé Yezu Krisitu, nogae nogae engbo ekolo ngba ngaka onono engbo go makowhodhe onono ekpi, dhe goele na makoto ka engi go manyiaga kaye ² to ngali Eme, fate ogadjé ndé,go joojo tódé, totakana, ngbingbilina,

Chapter 1

moto, kobo, go jo guma te dhe masudha ³ Tongo akoto gae go gara dhenga okpara nela la té jò ngali Eme,sono, ngbodhe koténamasa ojojo ongo, togae te wo go no engo tsia be ngalawo, ⁴ wo kotogae dhe go dje ma nanglili engo te wo djite osidinga,okokoro wàràga ⁵ sono emo, ngbo gugu te ongo ndemini, mogbite guamo go magala, mele kitima na eta nga la ngali Eme, mele kitima ka Eme dhe jo guamo. ⁶ Tongo ema matotema bakana libonzá tongo dhenga kama na makpi ta moli. ⁷ Mogojo ego, manyia woro, nolila malekama. ⁸ Natoteye enane zungbona manya eoteye fele. ngama, jozuzi, togae félé go noela no, tébhé fele de, fé okpara baàdà engbo gae ekonda magbo engi. ⁹ Nota ekaeka sidinga ema. ¹⁰ Tongo demasi etsé ngama etoteye go nakonda obulungo na karangane, te engi eyieneké go Tesalonika, Keresikase enéké gó galatia, tito go Dalamatria. ¹¹ Luka meleye etiga démà. Zamaroko, demoge engi félé, ngo kàngi félé ngbéngbé tongo kàmà mélé ngoka Eme. ¹² Matima Tusike go Ephezo. ¹³ Dhenga te mono été, nófélé de kotité matsé go Troasi sidinga Karapusi dhe obuku nono té oété té koeno. ¹⁴ Aligizandere, moro gbégbé emele éma de ongo nedjo. Eme gehe gae fengi bakana te engi emele ete. ¹⁵ Lila dilitémoté engi, tongo engi tsia téye sisitité ngalini. ¹⁶ Gogina ngbanga kama, kpara biliama ennongbo edémà,okpara baadà etsé éma. nono djiteye fewódé. ¹⁷ Emé ye nongbo dhe ma teengi tofele ndjaka, anobaà ngali Eme lengeta téma dhe omopagano dse te makowho kamo maza mbula. ¹⁸ Eme emega ma go osisiti ongo nde, te ingi kowo ga ema igni mbaga ma go kpe. fe ingi ngbo manyaga go karanga de okaranga deangbobaa. ¹⁹ mabhe tsa prisika de Akiliasi, de yingili ka onesiforo. ²⁰ Erasita, etega go Korito, te matse Trofime dhe ekho go milete. ²¹ Mbela ba monó egila no fé galà Eubulusu, Pudenesi, kolodia de ondai eyi tango baàda. ²² De Eme ngbodhé sélé gumà kamo.

Titus

Chapter 1

¹ Polo emele kitima eme , mava yezu kristu tongo ka nachilo fe dinga eme lolho , te kadje na lhe eme ² sono de oho guma go kowho na matsiya de ka eme ,enani eme no fa feni go denga ko okonduni ba nifite de ³ Tsiyane go denga engi chile ngali ye go denga kaye mbamba na fa ngali eme enani te ngu to femo go motindo kaye . ⁴ Femo tito enga ma kpe go male ka gongo etitiya eme : gungo ka eme de garasiya ka eme woni de ka yezu kristu ikowlo ni ngb de mo . ⁵ Mano tsenani mo go kreta ba moleke ongo na kitima nonotiga: go ngbe kote bilibili moho ongbengbe kpara bilibili go ekeziya bakana tema no tima mo . ⁶ Odinga wo ngbo de male eme , ongbo de osisitingo de , kpara eza worose dobara bili odinga wo ngbo de mele eme ofa ngo de ndjakandjo . ⁷ Sono alila ba episikopo ngbo bili de bakana kpara ka eme :engi ngbo de ndjakandjo de siti guma de engi ndjo fande de moro go de engu ngbo de gomo faranga de ; ⁸ Sono engu ngbo kpara na le ogara kpara gbaye , engu ngbo kpara na mele jojongo ,engu ngbo de ndjaka etitiya teye , engu mbela nahi guma ye ⁹ Engulo fano tenga li eme tono tofengu engu ngbo kpara nato ngali eme na semba de na gbuta omoro gbagba . ¹⁰ Fano onodjo kpara esoga okpara na ngangasi ndjandja ,ongbo lo ngara kokoro ngo de na ma fite obuye wo nodjo esoga okpara na kolo kote . ¹¹ Aleke ba moboso mowo ; ositi oyingili nole de ongo ka wo no na masuda ewu tika na za kumuka go siti makina . ¹² Ito mgali eme bili esoga wo ,na fa ba okpara go koreta etinga enani da wo okpara nawu ,siti no , omoro kotsa , engo kawo bi de zo na mazo ¹³ Fano kpara no efa bi ngbili ngo , tongo kaka molingeta nagbegbe osisiti ngo ka wo ndjandjaka ba de wo tse de ole ngali eme fano . ¹⁴ Oho dje wo de okoro li ko yuda de no kpara etse nadje motindo kaeme na fano . ¹⁵ Go djila okpara engo bili ta na jo guma , ongo nde bi vuvuru . sono go djila okpara na ile eme de , engo nde bi sisiti ,toka makina na guma esiti yi ¹⁶ ongbo fafa ba ombela eme ,no te omele achule ba oyala ngu : ndjaka okpara ,oyi ndjandja ,oleke de jo kitima bili de .

Chapter 2

¹ Te angbo de mo, sudha engbo elengeta de masudha fano. ² Fa fe ngbe komoko ba ongbo de o kpara na gulu gomo kote. Ombela kpara, o kpara namele jongo, o kpara nakina jongo de na elo ndjandjaka gobu na le ngo Eme, bolingo de guma naesuda de. ³ Beba, fa fe o ye worose ba odoko bakana te alingita te o kpara ongbo de bolinga satu. Alekede ba ongbo de o kpara na kedekede, aleke de ba ongbo de o bhali na fande. ⁴ Aleke ba osuda jongo. Jongo nasudha fe o igba worose ba okunda o wate wo de djinga wo. ⁵ Nangbo o kpara nakina ongo de o sele kpara. O kpara naleke bute, o jo kpara, na dje li o wate wo, ba kpara bili siri ngali Eme de. ⁶ Beba diri, sudha fe o palanga komoko, ongbo o kpara na kera engo. ⁷ Aleke ba emo gbagba mongbo de jo etalisi go bu jongo kamo. ⁸ Fa jongo na malo no te o kpara gbo ngongo de, de oyamo na dje lomo. De ongbo de na sitingo bili de te kote mo. ⁹ Aleke ba obali dje li omoro wo, na to fewo lidjadja go bu ongo ba da. Aleke ba oge siti sidinga wo de. ¹⁰ De nazi o e kawo, tongo aleke ba wo sudha ela nde maniaga de ngilingo. Tongo nato lokumu go bu jongo ba da go bu masudha, emo kpara ekowo eni. ¹¹ Kokorode, Eme sudha enani tsenga kaye tongoka na kowo o kpara ba da. ¹² Biguma na esudha ni na tse setiama i aga de goma ngo na kito. Tongoka nangbo esala de guma na gulu fe gomo kote, o ngbili kpara de o kpara te Eme le ga wo. ¹³ Engi sudha a engbo ba tongokana si ela lidjadja no te angbo ekina anga, go dhinga na ngbe nkembo ka Eme kani. ¹⁴ Engi to teye gbagba feni tongoka na o djila ni de o siti bulungo nde de namele. ¹⁵ Aleke ba mosudha ongo no, namele de ndjaka kamo nde, nato fe o imadje nde molende, to na kpama wo, sogawo tse kpara bili de tsia mo kokoro.

Chapter 3

1

² De na di ele kpapa de de ngbo bi ,de jo etalisi ,masika na gu ngo nganga okpara ba kpa . ³ Busisi ni ngbo egilano ogodjema ,ndjaka ndjo , o indjondjo de namele osisiti ngo de na kowlo go ndjandja na dje yala engbo toka eyala, ni bili de ogara. ⁴ Engo bili ta ,denga te engo kame ikokowlo ni de guguma fe okpara atsiya teye yi, ⁵ Tengu kowlo a de tongo jongo ta to mele , enani te ni mele , engo bili ta bakana guma na tsenga ,go batisimo na mbembe de na to tokana go sipiritu satu , ⁶ Tengu feni de nodjo ngo ka yezu krisitu ikokowlo ,

⁷ Ano ba afa go garasiya ni koto ta nale ,ngbo ,naza makowlo na la nde . ⁸ Eli ne abe fano, na mele ba mokonda ongo no nde ba ono le ngo ka eme te na to wo na mele ojongo . ⁹ Tsiyane no ngbo jojo de kitima fe kpapa .engo bili igbe teyi go gbagba na kobaya, ko kondu,nabo,de oli na guma no ngbo de kadje bili na motindo , tongo wo na di ngo kokoro . ¹⁰ moya sidinga mayoko na bili ,na bhochu ,no ngbo gbe tangola . ¹¹ Mbela kpapa emele ngatsa ngo no , ewa ngu , de libiri ,na i teye kpikpikaye . ¹² Denga te matima fe mo alatemaso to tikike ya go gbagba de mo no maka ma go nikopoli tongo kaye na ngbo denga na zo go wago . ¹³ Za na leke ngo ka doko ka zenasi de ongbengbe kpapa na motindo de alapasa ba ondjoko e e de te kadje . ¹⁴ Ata no ba okani mbela na mele ojo kitima na makowlo na gilano , tsiyane ba ono ngbo de ele na guwa . ¹⁵ Ongbo nde de mabetsa mobetsa ono te angbo dewo go bolingi go male .ba garasiya ngbo de yi ba kpa .

Philemon

Chapter 1

1

² Fe igbama afiya go arichippo odingaha nago de te eme engbongbo kote kamo ³ Tano garasiya de gungo ngbo deyi go eme woni de yezu kristu ngama ka ha ⁴ Mabe du garasiya fe eme kama ,engbo mele go lisambo kama, ⁵ Kokorode ofafele male kamo go yezu kristu ngama kaha de jojo ngo temo mele fe o satu ⁶ Mayo tengu ba ma to temo gongo na male ngbo ndjandjaka tokango ka krstu nongbo mbela ojojongo kaha nde . ⁷ Tano masi de nodjo lidjadja denato fele kobo gongo etiya mato temo ,kokoro de tokamo ndayimo ,guma osatu gugu . ⁸ Anota , tangbo di ba ma go yezu ndjaka na ete engbo jojo ⁹ Malanga go ele mato temo matetima femo lisambo , tangbodi bakana matete beba ,polo go magbe , fefe tokana moro ku ka yezu kristu . ¹⁰ Mateku tema fe engama no tema nozu go moyololo one zima ¹¹ Go ogara denga engi no ngbo kokoro kpapa , ta engu koto kpapa fano femo de fema ¹² Matetima ngu femo engu ba guma bili ¹³ Makonda ba engu ngbo ede ma , toka na egamisima go damo go denga te mangbo go teku toka no tsiya ngali eme . ¹⁴ Go ongode , malingi de na melengo egilano naeyimo ba jongo te mo mele ngbode bakana madjidji , angbo malanga kamo , ¹⁵ Angboba engi no tse mbayi okini ba mongbo de engi , sono temo bukangi toka ndalo ¹⁶ ta bakana ngama ko bali ndayi na guma kama fano fano de kamo go ndjaka ngbilingo , tangbodi te kote bakana go ngama . ¹⁷ Ta ngbo ba mozoro ma bakana tabamo zangu bakana kpikpi kama ¹⁸ Ta ngbo ba engu melemo sitingo tangbo bi ba engu tofemo ehe o anga fe ongo kamo ¹⁹ Ema polo mayete engo de fe kpapa bili makina ga de ba mode badje kama abe demo bili badjemo ²⁰ Woyi ndayi maza temo ogara ngo , go ngama ka eme gugu guwamo go kristu . ²¹ Ode gongo toka madje de na emele go ye ma ete femo mambela ba momele ga gulu magulu tengu tema fa femo no , ²² Go denga no maleke fele daseke na mabheke , sono ma de makina ba mokotoyi ndjandja tongo lisambo kamo . <<<<<<< HEAD ²⁴ O ndaima na kitima Marko, Aristarko, Demasa de Luka, wo ndemini o bhetsa mo. ²⁵ Iza jongo no eya te ngama Yesu Kristu. ===== ²³ APAFRAZA , ndayi na ku gngo ka yezu kristu ²⁴ ebhetsa mo , de marko ,arisriko demasa ,luka ondayi na ngo ²⁵ tano garasiya ka ngama kaha yezu krisu ngbo deyi. >>>>>>> refs/heads/new

Hebrews

Chapter 1

¹ Waakalakala Nwaphongo awolekye bankoko ba banga mbala nzikye na ná ndengye nzikye na nzela ya baimosi, ² o nkolo ya nsuka iye, alowosi na nzela ya Nwana we owateye yo ndomi ya maphoo manso. ³ Yo, ooli ingyengye sa nkemo ye, na bonene pha boekondo phe. Emba aphisi maphoo manso ma mwiya nwa lloba se. Waünva yo ikunyola masumu ma bato banso, akye zala o boloo pha Bonene pha Nwaphongo, o ikolo. ⁴ Abutwa na mwiya ileka banze, yango mena azwa nkombo elaa koleka maaka be. ⁵ Pho nzaa onte ya baanzelu owaünva wole Nwaphongo nono mbala yonoyo obotshe: Iwe oli mpenza nwana wa nga, lolo, nga nabuto ongo. Naa obotshe: Nga, namoba anga emba yo amoba nwana wa nga. ⁶ Kasi wakula kamba yo nwana owa bola o mokyisi, awo yokye: Baanze ba Nwaphongo banso bamokusamele. ⁷ Emba oka baanze, kawo bobo: Kabuya banze bee biweele, na bato bee ba etma itumbu sa mwenya. ⁸ Kasi oka Nwana we awo: Mumbanga nwa bokonzi pha we, o Nwaphongo, nwamoba pho ya bopha na biaph. ⁹ Wazinga bosomebo, waina bobo, yango mena, Nwaphongo, Nwaphongo wa we aeyinga maüta maa nkyisa, koleka bebi na we. ¹⁰ Aamba kula wo bobo: Eli iwe, Nkolo, owakyela munse o etatele, emba ikolo elii bitoma ba maboko ma we. ¹¹ Inso miina yamowa, kasi iwe, wamoikala. Na inso yamokotwa ndokolo etobu. ¹² Emba bokokyele bee na munkoto, wamoizinga, ndokolo etobu, bamoba endinya, kasi iwe, oli nde bomo, mambula ma we etemaakome o nsuka. ¹³ Emba nzaa onte ya banze owaünva yo wole nono mbala yonoyo obotshe: Zala o boloo pha nga, tee nono owamobuya nga banguna ba we, eteyisa ya makolo ma we. ¹⁴ Tebali bee banso malobo maakyela bitoma naa maatome yo pho ya bolaa pha basengyesi izwa ilaka sa lobiko?

Chapter 2

¹ Yango mena, esengyesi obotshe banga tophile na bolaa koleka maphoo maoka banga, bo phe tomobunga. ² Pho bo maphoo maawomoko na nzela ya banze mazwe elele, emba bo bato babukaka mibeko naa bate bamitosaka bazwaka etumbu eyalongobanaka na bombo, ³ banga tomoba sazwa etumbu ndengye'ye bo toleminye lobiko laa ntina ndengye mena? Nkolo yo moto owatataka iloimola phanza. Emba nsima bato baalokaka bakulaka loanolela obotshe loli phele. ⁴ Nwaphongo ne akulaka lenzaka bonzoka pha bee ebe na bilembetele, ebe ne ná bolekyesako, na ná maphoo maa ikamwa ndengye na ndengye, emba alokabela na maalo ma Bolobo bosantu bowazingaka yo. ⁵ Pho, teli oka baanzelu obotshe abaphe bokonzi o ikolo sa mokyisi nwaa moyaa mowole banga. ⁶ Nzuka moto monomo, kawo elele yonoyo pho ya nwango obotshe: Moto yo nzaa obotshe omoümunya? Na nwana wa moto obotshe omoökyele nkaa? ⁷ Wamoüya pho ya nwana imbele mokuwe onse ya baanzelu, emba wamolasa nkemo na ngambo. ⁸ Waüya bikpele binso onse ya makolo me. Pho amokyela mokonzi nwa mbolo inso, ekpele na yonoyo tekokiya iba onse ya bokonzi phe. Kasi inwanwae yeye, tolootaa wene obotshe mbolo inso ilii onse ya bokonzi phe. ⁹ Kasi pho ya nwana imbele mokuwe, bo wamoüyaka bée onse ya baanzelu, towene Yesu, pho ya minyoko ma iwaa se, bamolasa eboko ya nkyemo na ya ngambo, obotshe na ngolu ya Nawaphongo, alekane nzela ya iwa apho abikya bato banso. ¹⁰ Emba wamoaneleka obotshe, eli yo, pho ya nza na ná nzela ya nza maphoo manso makyelama. Akamba bana baikye o nkyemo, ali motati wka ibiyi sa bée na nzela ya minyoko myakokya yo. ¹¹ Pho ebe okobuya mosantu na babuya bée besantu, bée banso baüta elele yonoyo. Yango mena, na nzela me tali na soo ya ibabanga baande, ¹² na ya iwo obotshe: Namoimola nkombo ya we oka baande na nga, onte ya ingambi sa Nwaphongo, namoetubela meembo. ¹³ Namba nakula kyelandondo ya nga enso nde oka ye. Ekule baa na nga na bana baampe Nwaphongo. ¹⁴ Yango mena, pho bana baangana na malongo na ná nzoto, emban e nde bombo me, aangana na bée nde ndengye yonoyo, pho na iwaa se, abuya phaa owabaka na bokonzi pha iwa o maboko, kyelukye iwo obotshe Molemba, ¹⁵ nda ikandola bato baabaka na boilakye pha iwaa, baabutwa bomoo pha bée mobimba baombo. ¹⁶ Pho o solongo, taikiya ya sunga banze, kasi aesi nde ya sunga mboto ya Abalayama. ¹⁷ Yango mena, asengyelaka na nzela enso uulane na baandes ne, obothe abutwe ngaunnga o mene owaa oknookyee ngongoa okobanza eetoma eya mophe Nwaphongo eya imanya masumu ma bato. ¹⁸ Pho onte ya bowa nyokomo yo, bo wazwa yo mampenza bimekyi, ali na makokiya ma isunga bato baazwe bimekyi.

Chapter 3

¹ Yango mena, baande baasantu, bée bazwa mbela ya ikolo molongo, wene Yesu obotshe ali toma na nganga wa Nwaphongo oo munene wa itatola sa banga. ² Ali na ianola oka owa moolo, ndokolo bowabaka Mose onte ya se siinso. ³ Pho yo abaka na kaa ya nkyemo koleka Mose. Pho motongyi nwa ingambi ali na ngambo koleka sina ingambi. ⁴ Pho ingambi na ingambi sili na motongyi nwa sango. Emba motongyi wa manso eli Nwaphongo. ⁵ Emba Mose abaka na ianola onte ya ingambi se siinso, ndokolo moto wa etoma pho ya bonzoka pha maphoo maamo wo be. ⁶ Kasi Klisto ali ndokolo Nwana, emba ali o ikolo sa ingambi se. Ingambi se, eli banga, bo tokyele ntema ya banga o mambunu ma Nwaphongo na ilendendala na ná molemo. ⁷ Yango mena, Bolobo bosantu kawo bobo: Lolo, bo okyi nwesi nwe, ⁸ sakyela ntema bokusi, ndokolo imbele saatomboko bakoko ba bée, mokolo nwaamekaka bée Nwaphongo o bokye. ⁹ Omo, baongo bamekaka pho ya iluka iyeba bozindo, emba bawenekye bitoma byanga ¹⁰ mbula mako mane. Yango mena nabaokyelaka yoo emba namba wo ngakye: Ntema ya bato baba kyibungye nkolo inso, bato baba tebaebe manzela manga. ¹¹ Pho, na yoo ya nga, nakata seleka ngakye: Tomokyeka bo bamunyolo o elele eya bongya nga pho ya iyema! ¹² Kyeka, bande, kyeba obotshe monomo na bée saba na motema mobe moobalole izanga ianola na Nwaphongo oli moambye wa bomoo. ¹³ Kasi lenzana onte ya bée mokolo na mokolo botaaba wango lolo, pho ya obotshe monomo onte ya bée, isumu sango samokosa phoya ibutwa na motema bokusi. ¹⁴ Pho, tobutwa bebi ba Klisto, bo tomophila na bokusi nono o suka motesi nwa tataka na bnaga ianola. ¹⁵ Emba bawo obotshe: Lolo, bookyi nwesi nwe, sa kyela ntem abokusi ndokolo imbele saatomboko bankoko ba bee baakasi. ¹⁶ Pho, banzaa baokaka, emba bamba motombe? Ka teeli nde banso baatokoloko o Ezipito na nzela ya Mose? ¹⁷ Emba abaka na yoo na ba nzaa mbula mako mane? Teli na bato baakyelaka masumu, baawkaa o obkye? ¹⁸ Emba oka banzaa akataka seleka obotshe ete baanyolo o éemele ye, bo téebe nde baalekye itosa ? ¹⁹ Emba towene obotshe tebaikaka koka inyolo pho ya izanga ianola.

Chapter 4

¹ Na bombo, tokyebe na bokusi, obotshe monomo na bée sa zanga, bo taaba mbunu eya loikyela yo eya inyolo o eemele ye. ² Pho o solongo, tooka Nsimo Elaa baloteya yango nde bo waeyokaka bankoko ba banga baakasi. Kasi Iloba sa bateyaka bée tesaikaka ba na mbano pho ya be, pho tebaikaka ba monomo o ianola na baasiokaka. ³ Pho banga tonyolo o eemele ye, bangfa baanola, nde bo wawo yo obotshe: Nde bo wakata nga seleka na yoo yanga, ete baanyolo o eemele ya nga ! Na bo obotshe bitoma tata o etatele ya mokyisi biaünvaka. ⁴ Pho awo o elele yonoyo pho ya mokolo nwa sambo obotshe: Emba Nwaphongo aemaka o mokolo nwa sambo o bitoma be. ⁵ Emba ekuli baa nde o elele me eye: Ete baanyolo o eemele ya nga. ⁶ Na bombo, bookuli we baa obotshe bakyi bamunyolo omo, emba bato baaphanza baatataka ioka Nsimo Elaa tebaikya nyolo pho yba iaa sa tosa, ⁷ akuli bonagya mokolo mosuu: nkombo ya nwango lolo. O zembo sa Davidi, awo omo banda kalakala, nde bo wa woko bée obotshe: Lolo, ookyi nwesi nwe, sakyela ntema bokusi. ⁸ Pho bo Zozuwe abaemyaka,

Chapter 5

Nwaphongo nde tabawolekye pho ya mokolo mosuu nsima ya nkolo iye. ⁹ Yango mena, iyema saa Sabata saikala pho ya bato ba Nwaphongo. ¹⁰ Pho moto ooynosi o eemle ye, ne anyosi ne o iyema sa etoma ye nde bo wma ieminyaka Nwnaphongo o etoma ye mampenza. ¹¹ Yango m ena,towele inyolo o eemele me, pho ya obotshe mokyelesi nwa ibaa satsa, nwango sabenda moto na monomo o yakyi. ¹² Pho lloba sa Nwaphongo sili na bomoo na ná bokusi, sili na mwiya na ná bootu koleka mumphata munso mooli na bootu na mbale na mbale. Sango sinyolo nono o ikye kabola ezisi na bolobo, mantonga na phongo. Sili na ikokyisa isambisa maphowa na maümunya ma ndondo. ¹³ Emba tewali ekyelamo yonoyo eyamibomba o boo phe. O miyo me, inso ili nde bolumbu, tewali na ekpele eya mibomba o miyo me. Eli oka ye tomotondolo maphoo manso. ¹⁴ Ooli banga na nganga wa Nwaphongo oo mumene owa lobo, owa lekana o ikolo, Yesu, Nwana wa Nwaphongo, tophile na bokusi ianola siitstole banga. ¹⁵ Pho toli na nganga wa Nwaphongo otokokye iyoka mpasi na banga o imbe lesitesili banga na bokusi. Nde ya banga, bamumekaka o maphoo mansoa, kasi taikaka kyela isumu. ¹⁶ Yango mena, tosusinya na bokamba bonso o kyiti ya bokonzi ooli ngolu na ianola sinso, pho baolokyele ngongo na ngolu, pho ya hobotshe balosungye botosengyesi.

Chapter 5

¹ Pho nganga wa Nwaphongo munso oomunene, oosi bee onte ya bato, bamoteye pho ya ikyelela Nwaphongo pho ya bato. Etoma ye eli ya iambya bilambo na mambeka pho ya masumu. ² Ali na makokyi ma isosolo pho ya batebaebe, bambe na bunga. Pho ne me alii mboka enso na bokoo. ³ Emba pho ya bokoo me, asengyesi iambya pho ye mampenza na pho ya bato, mambeka pho ya masumu. ^{5 6 4 6} Bo wakula yo wo bisuu obotshe: Olii nganga ya Nwaphongo pho ya bobele na bobele molongo nwa Melekisedeke. ⁷ Eli yo owa, onte ya bomoo phe o mokyisi, ambya nsambo na imilela na nwangye munene na mbembe oka ookkyi imobikya o iwa. ⁸ Na bo abaka Nwana, aekolaka itosa na nzela ya minyoko me, ⁹ emba, bo waünya mokokya bée na inso, amba butwa pho ya bato banso baamotosa ntina ya lobiko la bobele. ¹⁰ Nwaphongo amotokolo nganga oomunene wa Nwaphongo o molongo ya Melekisedeke. ¹¹ Pho ya lowoo lolo, toli na maphoo maikye maiwo, kasi malii makusi pho ya ima woom na imalimbola, pho bée obuto na zunu sa iyoka. ¹² Pho bo wasengyelaka bée imbele siso ibutwa bateye, okuli sengyela obotshe baeteya maphoo maa etatele ma mateya ma Nwaphongo.Obuto baasengyesi na maoku, kasi na ntoma iinkusi phe. ¹³ Pho moto munso otaaba naino o maoku, taika meele na lowoo lookyeki bosomebo, pho ali nwana mokyee. ¹⁴ Kasi pho ya ba phomba, ntoma iinkusi ilii pho ya be, pho bée bameele, bali na boomakye phaekusa bée ikyesinya lowoo loola na loobe.

Chapter 6

¹ Yango mena, toikye o nsima mateya ma etatele maakyekyi Klisto, tokyende oboo bii mateya ma boomakye maa bophomba, banga sakula butolela mateya maa etatele maa ibongola motema o ilee bitoma baawa na ianola Nwaphongo, ² mateya maa batisimo na itanda maboko, emba na ikundwa onte ya bawee na moambo nwaa nsuka. ³ Eye eli maphoo maamokyela banga bo Nwaphongo alophe nzela. ⁴ Pho tewakokyi ikyelama obotshe bato baaünya ingola Nwaphongo miyo, baameka bolaa pha ikabo sa ikolo, baabutwa bebi ba Bolobo Bosantu, ⁵ baameka bolaa pha iloba sa Nwaphongo na siwaa saa mokynisi waamoya, ⁶ emba bakula kaa; obotshe bakule bongola ntema, mena bakule bakaya Nwana wa Nwaphongo o ekulusu mbala ya ibale pho ya be mampenza, na imophee soo o miyo ma bato. ⁷ Pho waanywe manyete mambula maamunole mbala na mbala, katokolo ndemo iilongoba pho ya bato baazingye imobala manzabi, mango mazwe ipambosi oka Nwaphongo. ⁸ Kasi bo matokosi nde bakata na milo, temali na ntina, kyembe nde ikaal obotshe bamawambe, maamba na suka nde naimatumba. ⁹ Kasi pho ya bée baande ba lozingo, waa woo banga babona, toli na ianola obotshe oli o mophaa molaa koleka, mophaa nwa lobiko. ¹⁰ Nwaphongo tali na mbelekya obotshe abungye etoma ya we, na lozingo lootey we pho ya nkombo ye waa salisaka we basantu na boo taa ba we ibasalisa. ¹¹ Emba phowa ya banga eli obokye monomo na monomo na bée akule teya phowa eekusi ye me pho molemo nwa bée motonde nono onsuka; ¹² obotshe bée sabutwa bakoo, kasi bamekosia ba bato bawaa o nzela y a ianola na ya ilendendala na bazwe ilaka sa mambunu maa baikyela be. ¹³ Waikyela Nwaphongo Abalayama mbunu, wate waba na moto mosuu oomolekyi na bonene pho akate seleka seleka nde na nkombo ye mampenza ¹⁴ yokye: Ee, namoepambola na boikye, namba na ephe ibota siinene. ¹⁵ Emba waalendendala yo o iziya, Abalayama azwaka mbunu eyamoikyelaka Nwaphongo. ¹⁶ Waakate bato seleka na nkombo ya moto oo balekyi na bonene, seleka me pho ya bée kyeweninya obotshe baümba miko minso. ¹⁷ Na bomo Nwaphongo kalukye iweninya na bolaa oka mandomi ma mbunu ye ndengye eetekokyi bée imanya meko me, maakatela yo seleka. ¹⁸ Na nzela ya maphoo mabale maatemaekpane, maatemakokyi na Nwaphongo ikata boole, bii ilolenza na bokusi, banga baika lota phoo inso, pho ya iphila molemo mooli o boo pha banga. ¹⁹ Molemo me moli pho ya banga ndokolo longo ya molimo. Moli nde phele na bokusi, emba munyolo motema nwa etobu eya ziba bée o tempelo. ²⁰ Eli elele eya kye nyolo owa kye oboo pho ya banga, Yesu, owabutwa nganga ya Nwaphongo oo munene pho ya bobeele na bobele, o mologno nwa Melekisedeke.

Chapter 7

¹ Melekisedeke mona abaka mokonzi nwa Saleme na nganga ya Nwaphongo owa ikolo. Akyekye benga Abalayama o nzela, waütaka yo o mabita maalongaka yo bakonzi, amba mopambola. ² Emba Abalayama amba mophe monomo pho ya

ikomi mbolo inso yaazwaka yo o mabita. Naino ali na nkombo ekye limbolame obotshe (mokonzi wa bosembo), emba o nsima ambikula na baa mokonzi wa Saleme, kyelukye iwo obotshe (mokonzi wa bose).³ Yo ooli sä angö, sä nyango naa sä mankoko sä etatele pho ya nkolo ye, naa sä nsuka pho ya bomoo phe. Kasi aulana na Nwana wa Nwaphongo pho ya bobele.⁴ Kyeka bonene pha moto mona, nkoko Abalayama amophekye monomo pho ya iko, iyalo siilekyi bolaa o mbolo yazwaka yo o mabita.⁵ Nzuka, nde bana bampele ba Levi bazwe bonganga pha Nwaphongo ikokana na mibeko, iyonga monomo pho ya iko oka bato kokokana na mobeko, kyelukye iwo obotshe bebi na be, batokolo o piko ya Abalayama.⁶ Kasi iyo, otooli o ibota sa bée, azwe monomo pho ya iko oka Abalayama emba amba na mopambola mokolo mbunu.⁷ Nzuka toanole obotshe moto ooli o nsima kapambolame nde na moto ookomolekye.⁸ Emba wawa, bana ba Levi baawe bazwe monomo pho ya iko, kasi oka oyo, Melekisedeke, oko wo bée obotshe ali na bomoo.⁹ Emba tokokyi iwo obotshe, na nzela ya Abalayama, ebe na Levi, owabaka kazwe monomo pho ya iko.¹⁰ Pho wataaka ba yo o mokyeya nwa nkoko ye, eli waaba yo kakye vana na Melekisedeke.¹¹ Bo tokomakyi o saakolo ikoka silaa na bonganga pha Levi, eli pho mobeko nwaapekye bée bato nwa utaka pho ye. Nde amba kula sengyela na nganga wa Nwaphongo mosuu wa ye o molongon wa Melekisedeke, o elele ya obotshe aüte o molongo nwa Alona?¹² Pho iyendinya manganga, kyeongye iyendinya mibeko.¹³ Emba moto okowole munkanda mootangyemi ali wa ibota site sinli na ná moto monomo owabaka o etoma ya ikyela o etumbelo.¹⁴ Pho bato banso baebe obotshe Nkolo w a banga aüte o ibota sa Yuda, wa ibota sitesaika wo Mose o nkanda yaawo yo pho ya banganga.¹⁵ Lowo me lombikula ya butwa la phele imbele siikuli ya tokolo nganga monomo owaüla na Melekisedeke,¹⁶ emba taika koma o bonganga pho ya mobeko nwa ibaa wa sina ibota, kasi pho ya mwiya bomoo bote boli na mbomela.¹⁷ Pho bawo obotshe: Oli nganga ya Nwaphongo pho ya bobele o molongo nwa Melekisedeke.¹⁸ Emba toli na bowakye pha mobeko nwa phanza pho ya bokoo pha nwango na izanga ntina sa nwango.¹⁹ Pho mobeko nwa Mose tenwaika bongya na ekpele yonoyo. Kasi nwalonyosa o nwakolo molemo molaa, mowaa na nzela ya nwango tobubane phenephe na Nwaphongo.²⁰ Emba bowabaka nwango, te nwakyelamaka bokyelela sakata seleka. Pho baabaka sakatela bée seleka, eli baa ibota sa Levi baabutwaka banganga.²¹ Kasi pho ye bakata seleka na nzela ya owa wo pho ye obotshe: Oli nganga ya Nwaphongo pho ya bobele.²² Kokokana na seleka eya ndengye mena, Yesu abutwa ne ndanga ya eyaakola sangola eekusi na eelaa koleka.²³ Emba baikye babutwaka banganga ba Nwaphongo, kasi iwa sabakatela iikala o mokyisi pho ya ikyelaka etoma me.²⁴ Kasi yo, ali na bonganga pha bobele bote booambinya be.²⁵ Emba na bomo, ali na makokyi ma ibikya pho ya bobele bato bawaa, na nzela ye, baye oka Nwaphongo, pho ali nkolo inso na bomoo pho ya iyonga pho ya be.²⁶ Emba ngagna ya Nwaphongo o munenne owa ndengye mena, ali phele owakokana na banga, mosantu, tali na bobé, sä isumu, bamokabinya na bato ba masumu, abutwa o ikolo koleka.²⁷ Tali na ntina ya bosenga pha mokolo na mokolo, ndokolo banganga ba Nwaphongo banene baayoko, baambya bilambo mokolo na mokolo, naino pho ya masumu ma bée mampenza, nsima pho ya makaa bato. Pho yo alokyela nde mbala yonoyo pho ya bobele, waamiambya yo mampenza.²⁸ Nzuka mobeko nwa Mose mokyela bato ndokolo banganga ba Nwaphongo baanene. Bato bate balongobana; kasi iloba sa seleka siye o nsima ya mobeko sikyele Nwana owa koka na inso, nganga ya Nwaphongo oo munene pho ya bobele.

Chapter 8

¹ Nzuka lowo laa ntina o maphoo maawo banga lango lolo, toli na nganga ya Nwaphongo oo munene, oozasi oboloo pha mumbanga nwa bokonzi nwaa bonene o ikolo.² Kakyele etoma ya maphoo maa bosantu na nwaakolo molaku nwaatongama na Nkolo kasi na moto phe.³ Pho, nganga ya Nwaphongo oomunene munso bamoolo pho ya iambya bilambo na itumba mambeka. Yango mena asengyesi obotshe ne azwe nwana ekpele wa ilambela.⁴ Bo abaka o mokyisi, nde tabaka na nganga ya Nwaphongo, pho wali bato bawaa ba ambya bilambo kokona na mobeko.⁵ Kasi etoma ya be, eli eyaulana na elala ya maphoo ma ikolo, nde bo wawoko Nwaphongo na Mose waalukaka yo iyunva itonga molaku obotshe: Kyeka, amba wo ne, wamokyela inso kobenga ndakisa ya bowateyaka bée o ikolo sa ngomba.⁶ Kasi inwanwa eye, azwe etoma ya bonganga eelekyi na bolaa koleka. Pho ali mobongye nwa sangola elaa, eli o ikolo sa mambunu maala koleka.⁷ Pho bo sangola eya ebandle teyabaka na maphoo maabe, nde tebaeyendinyakyi na sangola eya ibale.⁸ Pho, baezwa na mooya, yango mena Nwaphongo awo yokye, kyeka: kyewo Nkolo, nkolo kyiye namokyela sangola eenyakune na ibota sa Isalayeleye na ná ibota sa Yuda⁹ etebe ndokolo sangola eyakelaka nga nba baango ba bée mokolo nwa bakpaka nga mieboko pho ya ibatokolo o mokyisi nwa Ezipito. Pho bée mampenza tebaika maambya mi sangola, na nga sikulaka bakyeka na miyo, kyewo Nkolo.¹⁰ Pho kyeka sangola eya moba na nga na ibota sa Isalayeleye o nsima ya knolo miina, kyewo Nkolo: waamoambya nga mibeko ma nga, naamikoam o maümunya ma bée na o mandondo ma be. Na mobaa Nwaphongo wa be, ba mobaa ibota sa nga.¹¹ Monomo na monomo onte ya bée etakule teya nwebi ne naa nwana nyango na iwo obotshe: Eba Nkolo! Pho banso bamunzeba, tata o baakyiky nono o baphomba.¹² Pho ya obotshe namobaa na ngongo pho ya bobé pha be na masumu ma be, esikule maümunya na mbala.¹³ Wawo yo sangola eenyakune, kakotole sangola eekasi. Nzuka ekpele eekotosie b, eli phenephe na ilemo.

Chapter 9

¹ Sangola eya ebandle yabaka na mokyeesi nwa losambo, na elele esantu o munse.² Na bomo, molaku monomo nwa kyelamaka, mena molaku nwa ebandle, ba mobangaka elele esantu, wa teya bée tala, mesa ma mapa maabonzele be.³ O nsima ya etobu eya ibale eekyezibe molaku, mobangye bée Mosantu nwa basantu.⁴ Na elele ekye tumbe bée malasi eya

kyela bée na itela, na mobeta nwa sangola eya zinga bée eso na itela. Onte ya mobeta me, kopho yonoyo eya kyela yabaka na mana, na ingenda sa Alona sa leboloko na ba mesa ba sangola. ⁵ O ikolo sa mobeta me, bakeluba ba nkemo baezingaka na elala ya bée ekye teya obotshe Nwaphongo ali. Kasi tolokokyi iwo maphoo wawa. ⁶ Waünwa bée ibongya maphoo manso, banganga ba Nwaphongo, banyolo imbele sinso onte ya molaku nwa ebandle, pho ya ikyela etoma ya be. ⁷ Kasi o molakunwa ibale, kyenyo omo nde nganga ya Nwaphongo o munene mbala yonoyo pho ya mbula. Kasi taanyolo sä malongo ma iyambya pho ya bobhe phe na pho ya phaka bato. ⁸ Bolobo bosantu ateya babona obotshe nzela ya elele esantu naino teemiweninye, naino botaba molaku nwa ebandle. ⁹ Mena eli eyele pho ya imbele sisi: mabonza na mambeka maambyame, temaakokya nono o ndondo ya moto okosambe. ¹⁰ Eli nde pho ya ntoma, maleku na imikunyola ndengye na ndengye. Eli nde mokyesele nwa bomoto nwa anolamaka nono o imbele saakylaka Nwaphogno molongo nwaa sika. ¹¹ Kasi Klisto atokolosi, iyo nganga ya Nwaphongo o munene wa maphoo maala ma moya. Eli nde na molaku molekyi bonene na molekyi na bolaa, mote nwaika kyelama na maboko ma bato, kyelukye iwo obotshe temoli o nte ya bikpele biakylama o munse mumu. ¹² Teli na amlongo ma mambosi na ma mangombe, kasi n amalogo me mampenza, anyolo nde mbala yango yonoyo pho ya bobele o elele eya Mosantu nwa basantu, alozwela ikandolama saa bobele. ¹³ Pho bo malongo ma mambosi na maa mangombe, na mbutu ya nwana wa ngombe ootumbi be, maasweya bée pho ya ibuya bansatu bato banso baali na sokoto pho ya ikunyola nzoto ya be. ¹⁴ Yamobaa boo koleka malongo ma Klisto, yo owaa, na nzela ya bolobo pha bobele, amiambya yo mampenza oka Nwaphongo ndokolo mbeka eteli na intono, amokunyola boebakye pha banga na bitoma biawa pho ya obotshe tokyele Nwaphongo ooli na bomoo. ¹⁵ Emba pho ya bomo, yo ali mobongye wa sangola eenyakune, pho ya obotshe iwaa see saya pho ya iloikola bobhe phaakylaka banga onse ya sangola ya ebandle, obotshe baabangama na Nwaphongo bazwe ilaka sa bobele saabalakylaka yo. ¹⁶ Pho bo mowee aikyi ika maloba, esengyesi obotshe waebane phele obotshe moto me awa. ¹⁷ Pho maloba maikye ika mowee mazwe esika nde bo yo awee. Kasi temali na ntina bo moto me atabaa na bomoo. ¹⁸ Yango mena, na sangola eya ebandle nde teyatataka bo malongo temasweyaka. ¹⁹ Pho Mose bo waimolaka yo bato banso motindo monomo na monomo kokokana na mobeko, amba ya kpa malongo ma mangombe na maa mambosi, na maa, na munyengu mootane, etakyi ya nwete nwa isope, amba nyakyla ebe buku phango mampenza, ebe na bato banso. ²⁰ Yokye: Eye eli malongo ma sangola eyatomisa Nwaphongo pho ya bée. ²¹ Emba amba na nyaka nde bomo me malongo o molaku na o mbolo inso yabaka bée bakyle pho ya losambo. ²² Eli nde na malongo bo kowo mobeko, bapetole mbolo inso, emba bo malongo tematangyi, ilimbisama sa masumu te sili. ²³ Yango mena, esengyesi obotshe ndakya ya mbolo iili o ikolo ikunylame na ndengye mena, kasi mbolo ya ikolo yango mampenza kyiongye ikunylama na mambeka malaa koleka mbo lo ya wawa onse. ²⁴ Pho, Klisto taika nyolo nde o Mosantu nwa basantu nwaakylaka na maboko ma bato, nwaa phele, kasi anyolo nde o ikolo solongo pho anwenene inwanwa eye oboo pha Nwaphongo. ²⁵ Emba teeli pho ya obotshe amiambyakye yo mampenza mbala na mbala ndokolo nganga ya Nwaphongo oomunene ookonyolo Mosantu nwa basantu mbula na mbula na malongo ma mosuu. ²⁶ Pho wasengyelaka we obotshe anyokomo mbala na mbala banda wa etatele ya mokyisi. Kasi inwanwa eye, o imbele saa nsuka, amba ya miweninye nde mbalao yonoyo pho ya imanya masumu na nzela ya mbeka ye mampenza. ²⁷ Emba bowa kyelama we pho ya bato ba iwaa nde mbala yonoyo, onsimame kyembe ya moambo, ²⁸ nde bomo me, Klisto amiambya mbeka nde mbala yonoyo pho ya bato banso, pho ya imanya masumu ma baikye. Amokula miweninye mbala eya ibale sa masumu, oka baamoziya pho ya lobiko.

Chapter 10

¹ Pho mobeko moli elalaa ya maphoo malaa ma moya, temoli eyaakolo ekpele me solongo. Mbula na mbula baambya mambeka nde na ndengye yonoyo mbala na mbala, te maünva koka ibongya bato baasusane na Nwaphongo. ² Bo phe, bato baambya mambeka mamana nde te baünva le, pho tebakuli baa na ná boebakye pha masumu ma bée mbala yonoyo pho ya bobele? ³ Kasi, na nzela ya mambeka maamana, bato baamikundolele masumu ma bée mbula na mbula. ⁴ Pho malongo ma mangombe na ma mambosi temali na mwiya nwa imanya masumu. ⁵ Yango mena Klisto walukaka yo inyolo o mokyisi, amba wo yokye. Mambeka ma makabo, tokuli maanola kasi ombongyisesi nzoto. ⁶ Manyama maatumbé bée o ikolo sa etumbelo na mambeka maambya bée pho ya masumu tokuli sepela na me. ⁷ Emba namba wo ngakye: Kyeka naye iyakyla phowa ya we, O Nwaphongo. Nde bo wakomama we pho ya nga o buku bosanto. ⁸ Phanza awoko yokye: na mambeka, na makabo, na makabo maatumbé bée na nwenya, na makabo maambyame pho ya masumu, toika mazinga naa toika sepela na me, me mawaa maambyame boko ongye mobeko. ⁹ Onsimame kyembe wo yokye: Kyeka, naesi, pho ya iyakyla phowa ya we. Amanye mokyesele nwa phanza nwa iambya mambeka pho ya izasa mokyesele nwa ibale. ¹⁰ Nde oena phowa ye, tobutoo basantu na nzela ya ikabo sa nzoto ya Yesu Klisto, mbala yonoyo pho ya bobele. ¹¹ Nzuka banganga ba Nwaphongo banso babaka bateme mokolo na mokolo pho ya ikyela etoma ya iambyaka mambeka maambya bée mbala na mbala, kasi mambeka me temakokyi imanya masumu, ¹² nzuka Klisto aambya nde mbeka yonoyo pho ya masumu, emba ambi zala pho ya bobele na bobele o eboko ya boloo ya Nwaphongo. ¹³ Banda inwanwa eye, kaziya obotshe Nwaphongo akyle banguna bée onse ya ekyitele ya makolo me. ¹⁴ Pho nde ikabo sonoso, abuya o ibongo o boo pha Nwaphongo pho ya bobele, bato baabuya yo basantu. ¹⁵ Emba bolobo bosantu boloomole me, onsimame iwo: ¹⁶ Kyeka sangola eyamokyla nga na bée onsimame ya nkolo mina, Nkolo awo obotshe: Namokyla mibeko manga o mandondo ma bée, namba makuluta o maümunya ma bée, ¹⁷ Kambe kula bakya obotshe: Emba esikule umunya masumu ma bée na bobhe pha bée. ¹⁸ Nzuka elele eeli ilimbisama sa masumu, tewakuli baa ntina ya ambya ikabo pho ya imanya masumu. ¹⁹

Yango mena, bande, tobe na bokamba pha inyolo o Mosantu nwa basantu na nzela ya malongo ma Yesu.²⁰ Aloingolela yo nzela ya bomoo, na nzela ya etobu, ekyelukye iwo obotshe nzoto ye mame.²¹ Emba toli na nganga monomo wa Nwaphongo omunene ooli mokambi nwa ingambi sa Nwaphongo.²² Yango mena, le obotshe tosusana Nwaphongo na ndondo eya phele na na mokyito munso nwa ianola, mandondo maakunywa na bobo bonso na nzoto ya banga ikunyolame na maa ma peto.²³ Sabophekye, toikalakye o itatoli sa molemo nwa banda, pho moto oiky mibununa mena ali okokokya mambunu.²⁴ Tokyengyenele bana na bayoko, pho ya ikuyana na izingana na obitoma bilaa.²⁵ Salee isanga sa banga, ndokolo bowa meele baayoko ikyela, kasi tokuyinyakye bana na baayoko wawene bee obotshe mokolo nwe moli phenephe.²⁶ Pho bo tokyele masumu na nko onsimu ya izwa pha boebi boikye phaa phele, tewakuli baa na mbeka yonoyo pho ya imanya masumu,²⁷ kasi nde iziya isambisama sonoso siikusi na mbambisa ya mwenya nwa mozikya batombi.²⁸ Moto oole itosa mobeko nwa Mose amowaa sa ngongo, bo bato babale na baato baefundi, eli nde iwa.²⁹ Bèe umunya etumbu ekusi ewaa eya mo baa na moto owamokyita Nwana wa Nwaphongo na makolo, na owa mosemola malongo ma sangola eyamobuya mosantu, na owamotola Bolobo pha ngolu?³⁰ Pho toebe owawo obotshe: Nga moto owamoe yambelela, namophe moto na moto bo okokyi ne! Amba kula wo yokye: Nkolo amosambisa bato be.³¹ Eli lowoo lonolo lokusi ikaa o maboko ma Nwaphongo olii na bomoo.³² Umunya nkolo ya etatele, nde wa ingwa bèe miyo, waititala o ebasi eekusi na eya bolosi.³³ Mbale ena omiambye o miyo ma bato na bito na ná minyoko, mbale eyoko oanga na bato me baokye mpasi.³⁴ Emba pho ozwe na bèe iyalo o minyoko ma bato ba boloko emba wamba na yaanola na nkyisa waebololo bèe mbolo ya bèe, na boebakye obokye oli na ezwele elekyi bolaa na ekyekoko pho ya bobele.³⁵ Sabunya molemo nwa bèe, nwango moli na mbano enene.³⁶ Pho osengyesi nde na iititala pho ya ikokya phowa ya Nwaphongo emba wamowene ikokiyisama sa mbunu eyaeyikelaka yo.³⁷ Pho iikasi nde nwana boonte, nde imbele sikyikiyi, emba okoye, amoya, eta osa.³⁸ Moto wanga owa bosembo amobika na ianola se, molimo nwa nga temokoki izwa lowo la isepela onte ye.³⁹ Banga, nde phele, toli bato bakokyi ile ianola sa banga pho ya bobo, toli bato ba ianola pho ya lobiko la milimo ma banga.

Chapter 11

¹ Inwanwa eye, ianola elikya ya maphoo maalemele banga, mokyito nwa maphoo maanole banga obotshe mamokyelama nabo naino telomaweni na miyo.² Nde na nzela ya ianola sa be, bankoko ba banga bazwaka itatoli siilaa.³ Na ianola, tososlo obotshe ikolo na munse yakyelamaka na iloba sa Nwaphongo. Kyelimbole obotshe bikpele biwenene na miyo biüte na bite biiwenene.⁴ Na ianola, Abele aphekye Nwaphongo mbeka elaa koleka eyaka Kaina. Nde pho ya ianola, amba zwa itatoli obotshe abaka moto wa bosembo, emba Nwaphongo amba phe itatoli silaa pho ya makabo me. Nde na ianola, na bo awaa, ataaba iwoo.⁵ Na ianola, Enoka anetwaka o ikolo pho yo sa waa, emba emba tebakula mozwa pho Nwaphongo amobayaka o ikolo. Pho oboo pha inetwa se, azwaka itatoli obotshe abaka moto molaa oka Nwaphongo.⁶ Nzuka sa ianola moto takokyi isepelisa Nwaphongo, pho moto okosusinya na Nwaphongo asengyesi imoanola obotshe alii na obotshe kafute bato baamolukye.⁷ Na ianola, Nowa akyebisamaka na maphoo mate mataaka wenene na miyo, atosaka, atongaka masuwa pho ya ibikya ingambi se. Na nzela me, anyetekye mokyisi, emba amba butwa ndomi ya bosembo pho ya ianola.⁸ Na ianola, waazwaka Abalayama mbela, atosaka ikyende o elele ewaa eyaünvaka yo izwa pho ya ilaka, amba ya kyende saeba biikye yo.⁹ Na ianola, akyekye zala omanyete ma moikyelaka bèe mbunu ndokolo mobutu. Azala o ndalaku yo na Izake na Yakobo, bazwaka ne mbunu me yonoyo.¹⁰ Pho Abalayama abaka kaziya mokyisi nwa phikama na bokusi mowaa mowangye na motongyi eli Nwaphongo.¹¹ Na ianola, Sala ne me, bowabaka yo ekomba, azwaka makokyi ma ikula bota, na bo mambula me malekanaka, pho abaka na ianola oka owa moikyelaka mbunu.¹² Yango mena, uta nde na moto monomo, baikye babotamaka. Emba babaka nde bawee, moluku ndokolo banyasesi ba ikolo o motiya, na ndokolo munsengye moikye o mokukulu nwa maa maanene.¹³ Kokokana na ianola, banso baba bawa, tebaika zwa mambunu, kasi bamawenekye, bambaka na mabeya na itakye. Emba bamba ya mieba obotshe bali babutu na bato ba imbanga o munse.¹⁴ Pho bato baawo maphoo mamana baweninya saa obotshe bali oiluka mokyisi nwa bèe mampenza.¹⁵ Emba bo bakulaka ba baümunya mokyisi me bi waütaka be, nde bazwaka imbele saikula butwa.¹⁶ Kasi inwanwa, bali na phowa ekusi ya mokyisi moolaa koleka nwa bèe mampenza, kyelukye iwoo obotshe mokyisi nwa ikolo. Yango mena Nwaphongo tali na soo na be, obotshe bamobangye Nwaphongo wa be, pho ababongyisa mokyisi.¹⁷ Na ianola, Abalayama aambyaka Izake mbeka wamekamaka yo, emba nwana we nde yo monomo aambyamaka, yo owazwaka mambunu¹⁸ oka owawolekye yo obotshe: Nde na nzela ya Izake amba zwa mankoko.¹⁹ Aanolaka obotshe Nwaphongo ali na nwiya nwa iakola bawee. Yango mena na ndengye ya ete, akulaka zwa nwana we, ndokolo aakoo nde o iwaa.²⁰ Na ianola, na pho ya maphoo maamoya, Izake apambolaka Yakobo na Esaü.²¹ Na ianola, Yakobo phenephe na iwa, apambolaka bana ba Yosefi, emba amba ya kusamela Nwaphongo amisungye na motuu nwe.²² Na ianola, Yosefi, wakoma yo phenephe na iwa, amba yawo pho ya itokolo sa bana ba Isalayeleo boombo, amba na ambya mibeko pho ya mpee ye.²³ Na ianola, Mose, wabotamaka yo, baboti bèe bamobombakapho ya makambo maato, pho bawenekye obotshe nwana me abaka munzenga, emba tebaikaka na lota mobeko nwaaphekye mokonzi Faló.²⁴ Na ianol, Mose, abutwaka moto munene, alekye obotshe bamobangye nwana wa nwanwasi wa Faló.²⁵ Aoloko inyokomo molongo monomo na bato ba Nwaphongo, o elele ya obotshe asepele nono imbele sonoso na masumu.²⁶ Awenekye itiyolama sa Klisto ndokolo ezwele elekyi bonene koleka nkyita ya Ezipito, pho abaka kakyekyele iphuthi saamoya.²⁷ Na ianola, amanaka o Ezipito sa lota yoo ya mokonzi Faló, pho alendendalaka ndokolo moto okowene moto ootowene.²⁸ Na ianola, akyelaka esekeleko ya

Ilekana amba na ya inga malongo o nzibo ya mandaku pho ya obotshe mooti yo sakuma bana ba bolaa ba Isalaye. ²⁹ Na ianola, ba akalaka maa maanene ma mangola ndokolo ikoyo; waya meka bato ba Ezipito iya akala na be, bazindaka. ³⁰ Na ianola, bikuka ba Yeliko babukwaka o nsima ya ibizolongana nkolo sambo. ³¹ Na ianola, Laba, nwasi wa ndumba, taikaka waa na batombi, pho ayambaka banongyi na bese. ³² Emba na mbe kula wo bo, nazangye na imbele pho ya iwo maphoo makyekyi Zedeyo, Balaka, Samisona, Zefete, ebe Davidi na Samwele, na baimosi ba Nwaphongo banso. ³³ Na ianola, bée babololoko manyete ma nkyisi iinsuu, bakyelaka etoma na bosembo, bazwaka mambunu, bakangaka noko ya ba kpokpo, ³⁴ bazimia mwiya nwa nwenya, balotaka iwaa saa bootu pha sendo, babutwaka na bokusi o makoo ma be, babutwaka bakusi o mabita. ³⁵ Babasi bazwaka bawee ba bée na nzela ya iyawa. Kasi baayoko banyokomo nono o iwaa, balekye ikandolama obotshe bakome o iyakwa silekyi bolaa. ³⁶ Baayoko babaekyeye bambaka na bawanda phimbo, emba baayoko bababakaka maphanga na iba vaka o holoko. ³⁷ Babamaaka mabanga, babaphaphaka na mibale, bababomaka na sendo, babaka bakye miengyebana, ma ngobo ma mapate, na ma mambosi, babola, babakangaka, babanyokoloko. ³⁸ Nzuka mokyisi tenwaikaka longobana pho ya be, babaka bakye miengyebana o mabokye na o mangomba, o mabanga na o mabela ma manyete. ³⁹ Emba bée banso babana, bazwaka itatoli uta na Nwaphongo pho ya ianola sa be, kasi tebaikaka zwa mbunu eyabaikyelaka be. ⁴⁰ Pho Nwaphongo abomba ekpele elaa koleka pho ya banga, obotshe sa banga, tebakokaka ibaa bato baa ibongo.

Chapter 12

¹ Yango mena, toli na banga me, na moluku nwa manzoka maalozinga, tovakye biphesi binso bilophe bozito, ebe na isumu, emba tokyilingane na ilendendala sinso pho ya izwa mbano eeli o boo pha banga. ² Tokyeyke miyo o ikolo oka Yesu moto ooli motati na mosukye wa ianola, iyo owa lee nkyisa yaamolekyelaka bée be, aanola bolosi pha ekulusu saoka soo emba akye zala oeboko ya boloo ya mumbanga nwa bokonzi pha Nwaphongo. ³ Inwanwa moto owaa owanola bolosi pha bato ba masumu baamotemelekye, obotshe bée sa otwa, bée samba na phembe o mandondo ma be. ⁴ Bée naino tolendendasi nono oitangya malongo o ebasi ya bée na isumu. ⁵ Bée obungyi maphoo mailenza maewole yo ndokolo oka bana? Nwana wanga, sa tiyola etumbu ya Nkolo, sa phembe o ndondo ya we waeyoya yo. ⁶ Pho Nkolo kaphe etumbu nde oka moto oko zingye yo, kawande bana banso bayambe yo. ⁷ Ititala o etumbu ekye zwe be. Nwaphongo kaekpe ndokolo bana. Wali nwana obotshe ango takokyi imophe etumbu? ⁸ Bo tozwe etumbu ndokolo bana banso, mena oli bana ba makambo kasi baakolo bana phe. ⁹ Toli na ba ango babanga ba nzoto baa loteya, emba tobatosa, tolokya na ileka, imiuya oka tata wa malobo na obotshe izwa ne bomo? ¹⁰ Pho be, babaka balophe bitumbu pho ya ndambo ya nkolo, ikokana na maümunya ma be, etumbu eyaka ye nde pho ya bola pha banga, pho yailumola bosantu phe. ¹¹ Etumbu enso, o sina imbele, tekokyi iba lowo la nkyisa, kasi lowo la ngongo. Kasi nsima, etumbu me kyebote oka bato baephe bée mbuma ya bese na ya bosembo. ¹² Yango mena, tomba maboko ma bée maaphembi, ombe na kuya mabongo maanyibi, ¹³ emba kyela manzela mateme yoo pho ya makolo ma bée, obotshe ekolo ya moto okokpesule sakula kyende imbale, kasi abikyey. ¹⁴ Luka iba bese na bato banso, na iba mosantu, pho sa bosantu moto na monomo etawene Nkolo. ¹⁵ Kyeba obotshe moto samimanya o ngolu ya Nwaphongo, na obotshe na munkanga monomo nwa bololo nwango satokolo, saphe na mobulu, emba nwango saoto bato baikye. ¹⁶ Kyeba obotshe bato baa bondumba naa bato basemole bikyila, ya Esaü owaüngyaka bobola phe pho ya ntoma ya moza monomo. ¹⁷ Pho, bée koebe obotshe walukaka yo nsima izwa ipambosi, bamumanyaka emba tewabaka na malondo masu ma ibongola ipambosi me, ebe na pho ya inyingonela se na mbembe ye. ¹⁸ Pho Bèetoikyisi susinya phenephe na ekpele ekyekume be, nwenya munene, enzombi, mokolo, eweele ekusi, ¹⁹ lokyito la mumbenzo naa toko ya nwesi nwa milimo. Bato bamookaka baongaka na mbembe obotshe bée sakula bakyinzisa iloba. ²⁰ Pho tebabaka na bokusi pha ikoka mobeko me: Moto owamokuma ngomba, na boebe nyama ya vale, baamuma mabanga! ²¹ Lowo la boobo yabaka lawo Mose obotshe: Naweni boobo, natekyenele. ²² Kasi bée osusinye phenephe na ngomba ya Siyona na ná mokyisi munene nwa Nwaphongo oli na bomoo, Yelusaleme eya ikolo. Bée osusinye phenephe na miluku ma baanzelu bali o ikyita sa eseleko. ²³ Bée osusinye na ná isangana sa bana babotama o boo, bakoma bée mankombo o ikolo. Bée osusinye phenephe na ná Nwaphongo, munanga nwa bato banso. Bée osusinye na ná bato ba bosembo babutwa baabongo. ²⁴ Bée osusinye na Yesu, mowosi pho ya sangola eenyakune, na malongo manyangwa maawo na bolaa koleka maka Abele. ²⁵ Kyeba obotshe bée sale iyoka moto okowo na bée! Pho tebaika zanga etumbu imbele salekye bée iyoka moto owabakyebisaka o mokyisi. Emba na banga botobukolesi okolowole uta o ikolo, etolozangye etumbu me. ²⁶ Iyo, nwesi nwe nwanyingyinyaka manyete, kawo inwanwa eye bobo: Mbala eya nsuka, esinyingyinye nde manyete na manyete, kasi na ikolo me. ²⁷ Maloba me mbala eya nsuka maimole ilemo sa inso ikyi miambya o izangya bese o mokyisi nwaa kyelama, pho ya obotshe yikale nde itikokyi bée ibunzinye. ²⁸ Pho banga tozwe bokonzi botebokokyi bée inyingyinye, tophile ngolu mena na bolaa. Na ngolu me, tokyelele Nwaphongo na ndengye ekyesambe yo, na imiuya na ná ilota. ²⁹ Pho Nwaphongo wa banga ali nwenya mooto.

Chapter 13

¹ Le obotshe lozingo lobe onte ya be. ² Sabunga ikumbela babutu baaye oka bée, saeba. ³ Uumunyaka bato baa boloko, ndokolo olii o boloko na bée molongo, emba na baanyokolo bée ndokolo konyokomo na bée molongo. ⁴ Le obotshe bolonga bokumolame na bato banso, na ntangye ya bolonga yango saotono na nsokoto ya bondumba, pho bato baa bondumba na baakyele baphemba, Nwaphongo aabasambisa. ⁵ Le obotshe looto la baphalanga lango sakamba mobesi

nwa bée. Ba na nkyisa na nwana bozwakye boli na be, pho Nkolo yo mampenza awo yokye : Phe, esi ekatusa na mbala, esimbe na ele. ⁶ Pho na ianola sinso tokyi iwo obotshe: Nkolo ali moto okonzambelele, esii lote ekpele. Moto amunkyela ye ? ⁷ Inwanwa bato baekambe, baeyimola iloba sa Nwaphongo. Kyeka ndengye eya sukya bée bomoo pha be, mekola ianola sa be. ⁸ Yesu Klisto ali ndengye yonoyo, yana na lolo, amobaa bomo, nde pho ya bobele na bobele. ⁹ Bée saebungya na mateya masuu ma ndengye na ndengye. Pho eli bolaa obotshe ndondo ekute na ngolu kasi na ntoma phe, pho teyaika sunga bato baa ibengaka. ¹⁰ Banga toli na etumbelo, baakyele o molaku tebakokyi iza ntoma ikyiute o etumbelo me. ¹¹ Pho manyama maakpe nganga wa Nwaphongo oomunene malongo pho ya ikye na mango o ete ya tempelo elekysi Mosantu nwa basantu pho ya ilimbisa masumu, bamatumbe o ebonga ya mokyisi. ¹² Emba Yesu, pho ya ibuya bato banso basantu na malongo me mampenza, aoka mpasi o ebonga ya mokyisi. ¹³ Yango mena, totokolo o ebonga ya mokyisi pho ya ikyevana ne na inyanya soo eyaokaka yo. ¹⁴ Pho toli onse wawa na mokyisi nwa bobele, kasi toli o iluka mokyisi nwaamoyaa. ¹⁵ Na nzela ye, tophe Nwaphongo imbele sinso mbeka ya imokumisa, kyelukye iwo obotshe mbeka ekyetokolo o bibaa bitondolo nkombo ye. ¹⁶ Sabunga ikyela bolaa na isungana, pho eli nde mambeka mandengye mena masapelisa Nwaphongo. ¹⁷ Tosa bakambi ba bée, obe na imiuya pho ya be. Pho bée bakyengye pho ya milimo ma be, bamba na tondolo pho ya mango oka Nwaphongo. Kyela obotshe bakokya etoma ya bée na nkyisa, na saikyemi miima, pho nde tewabee na itomba pho ya bée. ¹⁸ Naongye obotshe obondelekya pho ya banga, pho toli na ianola obotshe teloli na maïmunya mabe o mandondo ma banga, naa na phowa ya imitambwisa na bolaa o maphoo manso. ¹⁹ Naloongye na bée na bokusi obotshe okyele baabona, pho naebutolele izele. ²⁰ Le obotshe Nwaphongo owa bese owa tokolo Nkolo wa banga Yesu onte ya bawe, na nzela ya malongo ma sangola eya bobele, yo ooli Mobanze oomunene wa mampate, ²¹ emba Nwaphongo me aebuya na bokalanganakye oo maphoo manso malaa, pho ya ikyela phowa ye. Akyele onte ya banga maphoo maasepelisa, na nzela ya Yesu Klisto okokyi na nkyemo pho ya bobele na bobele. Ame. ²² Baande, naongye na bée ikanga motema pho ya maloba maekuya na nga mama! Pho naekomele nde bana maloba. ²³ Naeyimole obotshe nwebi na banga Timote bamotokolo o boloko. Bo aesi izele, namoyaekyeka banga ne. ²⁴ Longolo bakambi ba bée banso na basantu banso. Baa Itali baelongosi. ²⁵ Le obotshe ngolu ya Nwaphongo ene Na bée banso!

James

Chapter 1

¹ Yakobo, moro kitima ka Eme de ngama Yezu Krisitu, de ôyengili bhukpa de feye bhosu omisatewo, mayitai ndemini. ² ondayi, itsia ba kana engo bili na lidjadja ebité nedjo ongo makaeyi go bhu onoen ngo egilayi, ³ komotata nakibango go malee ezu na tiguma. ⁴ engo bilitano ayo baa iti guma ba de endjia nde jojo okitima ka engi, nandjia nde teiyangbo djogo de nandjia, naendjogo sitingo de. ⁵ te sogayi ngo de nakero de, engi yosidi haa Eme, engboto wevengo denama ndjandja dé, te ayia to leye fengi. ⁶ sono, te engi yo dhe gumaye bili, engi djidji teye de tongo kpara engbo ego de guma yebili de ema la teye dhe kupipi go djila ngbe engu, edjiteye fedjila engu eneke ego esaka wawi. ⁷ nga tsia kpara bano, ogumaye deba niza kumuka esaka ngama. ⁸ nde kpara engbo de kera ama, emba mbanga te kadjéngo kaye. ⁹ Angbo ba okpara engbo te jo kadje torote wo go male kangu go ekpe ¹⁰ ômorô kumuka, garango ta, toro téô go kudilidé ¹¹ Elà ekoto dhe ndjakà namaso, orokpa ôlô, te ofelele kakaete, te téré koto kongi enjia: ta sono omoro kumuka ndjia gae te kitima kawo yangala. ¹² Lidjadja ka ôkpara engbo tiguma wo ngbengbengele te sitingo ngbo gele engi, tongo sidingo na gulu engona, te ngi za zungbo na makowho, note Eme togae fe onono ekonda engi. ¹³ kpara dé bili fa baa te silingo gelena maka engi, tongo Eme lélé guma kpara dhé sitingo dé, te ngboloengi le guma kpara dé. ¹⁴ sono kpara leletéyeté sitingo té sitingo ngbo gelé engi, ayia betengi. ¹⁵ sidinga nga, ngalango, tengi sabu, engizu masumu. te momele masumu, ato ekpi. ¹⁶ afafeyi ewudé, ôndayi mana makonda. ¹⁷ ôgrasia nde de ôfai dana jongo yia go ekpe, sidinga woni na zéwa, sidinga engi, nona djingo mama, biti nango nadjé teye mama. ¹⁸ engi zu fenigo malanga kaye go mbele ele, sidindé badeni ngbo egilano bakana ginatongo mo emele téyé. ¹⁹ Imbela engi, ôdingayima na makonda. ataba okpra ndéngbo mbele nadjé engo, dhe na loengo, dhena go mandja ndjà ²⁰ tongo nai guma ka kpara dje teye dhe mele engo ka Eme dé. ²¹ anga tadeno, itoro nde mini siti ongona kote de sitingo kayoboro iza de guma baadha ngali Eme emani luteye feyi, no engbo ekonwe gumayi. ²² ingbo ôngali Eme go kitima, iya ngalanadje de na fa ewu esogoyi de sitimakina. ²³ tongo te kpara djé ngali Eme te engi ogo kitimade ibakana kpara etsia dji lae go mondora, sidinganga tengi ya ele. ²⁴ te siinga na tsia, ya neke, tengi ya ele bakana te engi ngbo et egilano.

²⁶ Te kpara kina baa nimbela ngo ka Eme, elongo nye manye ndjibabide efaewu te gumaye, male ngali meka kpara no kokoro. ²⁷ Ngbili ngo na embela Eme de libiride, go djila Eme woeni engbongbo na tsia odinga tsenga dade ondarase go bhu ma tsenga kawo, de na lila te mo de olibisi na sala.

Chapter 2

¹ Ondayima, male kayi te goloriya ngama Yezu Kirsitu ngbo mbele na tsé kpara bilidé. ² Afaba toka engule go songayi komoko bili de Karabiya na or de bongo bili jojó natsiya, te gara kpara na tsenga de ositi bongo elhé mini; ³ Edjiteo nde etsiya kpara eyo jó bongo, ifafengi : Emo, gbose ne go daseké na mabebe ka ongama! te ta ifafe moro tsinga : Emo, lobiso mbele! sokodi : Nongbo esa lema delema ngbofemo, ⁴ Imele deyi bilide nangboto bimeleyi, te itsiya goyide fe ositi makina? ⁵ Idjedje, ondayi na guma : Eme lolo omoro tsinga dé te djila etône, ba ongbó omoro kumuka na male, de ono lingita nangbo

gba ngama no tengi nofa ngongo fe ono tengi no kunda? ⁶ Teyi, itsa omoro tsenga kokoro! o de okpara na mosolo te itsé ngawuo, te onongbo oyi tengila ngbangba? ⁷ Adewuo mama ema ojojo elhe te ingbodi? ⁸ Te ilingita makpama na manyanga, bakana mayete efa :Mokunda ndayimo bakana gbolomo bili ,imele jojo. ⁹ Engo bilita te iyala okpara ,imele siti ozoro eyi tengali waranga na makpama bakana oyidrianga okpara. ¹⁰ Sono kparalé etsiya omakpama nde ,engobili emele sitingo, bili te notonoto, koto itongonde. ¹¹ Tongone, kpara efaba: Mo faka wara kparade ,efa mini: Moro kparade. Sono, temofaka wara kpara, engobilita mode imomoro, mokotoyi isiti ongo na makpama. ¹² Longó de momele bakana engila ozuzu na ngbanga na makpama longo, ¹³ Sono magbogoyi ngbo de masabolidé tongo engi no sabolidé. Masaboli ekoto go ngbanga nagbo. ¹⁴ Odayima, Angamisi dene kpara bili nafa ba nide maletengu mele jongodé male kowhongi? ¹⁵ Te ndayi komoko tangbodi worose nde nglemba ,te ongo de ezo na lande mamano, ¹⁶ Te bili esongayi fafewuo ba: Neké go ngungó, igoworo de isika! te itofewuo nongbo eto djaka na kote, noso melene? ¹⁷ Abiba fe male :Te angbo de ojojongodé, engima kpiye biye bili. ¹⁸ Engobilita kpara bili nofa :Emo ,mode male ;te Ema, made ojojongo te mamele. Shile fema male kamo nongbo de ojojongode, te mashile fema male de ojojongo. ¹⁹ Mombela namo bi Eme bi-bili, Momele jojo; odjaboro ele miniba, te oteyike de tsoro. ²⁰ Makunda na mbela, fe kokoro kpara, ba male engbo de ojongo ama anga kokoro. ²¹ Abarama, wuoha, nongbongo dé toka jongo, godhenga tengito engaye komoko Izika fe ewa? ²² Motsiya ba male emele daseké bili de namamele ojongo, te ojongó na male ekoto jojo. ²³ Biba ameleteye bakana ngali mayete efa: Abarama ele Eme, te ahongi kpara na semba go djila Eme, tengi bhukateye taba Eme. ²⁴ Itetsiya ba kpara ngbongateye tongo ojongo, te male biyedé. ²⁵ Rabuni moro gbama nongboteyedé tongo ojongó, godhenga te oyitongali Eme okoto ete engi tima wuó te gara kadjé? ²⁶ Bakana kote engbo degumadé ekikpi, Abiba male no engbo de kitimadé ekpiyi.

Chapter 3

¹ Odayira esugayi okpara dhe na nakoto eyishala dhe. kokoro dhe eo oyishudha, Eme gbo ga ni no magulu dhe. ² eni ndhe tetoro eleka nondjo. te kpara ngbo no ele to dhe ingi de kpara no engo mbelé ingi de kpara no te lila tee gongo ndhe. ³ bakana ni oo ese go mô dongi tongo dongi no ngbo dzo a go ndhinga na amele ndhoko anga jojo. ⁴ Abi bili baka zabo fe ngu nongbo ngbengbe iyidhoko de zabo bi dhe e tene no ingi mele tongo zabo kayi dhoko jojo ⁵ biba no kpara bi dhe etene tokote ingi so no otenele o ndzandza o ngo. etiya na baka ewo tene neke mo tshuru ngbo mbele ⁶ mô kpara bi dhe e bili tokote ingi, tee baka ewa. ano te siti ongo ndhe esa ela, ate tsia kawa ka lifelo, ate tshura kpara baka onozu ingi et bii na kpi kaye. ⁷ okpara dhe makina dhe na mele ba ono ndhe ba na dje wuo tongo ono na bele, olu okpara do sungu. ⁸ engo bili taso kpara bili mele ano dhe ba mômô koye tô nadje ingi o de bili no angbo do siti egogo nondjo. andala diri dhe. ⁹ i tima no atongo na emele fe Eme ngama de wuoni sono nitisiri di okpara no Eme emele wuo bakaye. ¹⁰ bi dhe mô, niteto mersi ni te siri di okpara mini. odayira ba anga jojo ama ¹¹ engo no engbo totoro susu koto bi dha seke bili? ¹² odayira elo ka figi ezu lelo ka olive? no navinu zu léló ka figi? bibaa engu na madjo koto go seke bili dhe de ingu n ngótó. ¹³ esugayi edha de makina? endha dhe ebelango? eshula teye baka kpara na ngbilingo, suro ingi mele kitima kaye ndhe go ngbilingo de makina. ¹⁴ mokina no bà aya sidinga de madjo na siti, ito na eme kpaiy dhe diri esaka engo na ngilingo. ¹⁵ Makina no ba ayo sidinga Eme dhe, bika okpara na esala, atenosidinga o djo buru. ¹⁶ kokoro dhe madza dedi nobho atoto kolé diri ositingo nondjo ¹⁷ kpara no ongo na makina no eya sidinga Eme. ingi dhe kpara na guguma dinga na bho dhe, ingi ngbo ngbo go gungo de jojo ingi dhe morowu ama. ¹⁸ okpara no te mele ngbilingo o baka ono to mele kitima eye. ezoro tozabo ezu fe wuo jojo.

Chapter 4

¹ Ayayo o magbegbeke de o makpekele esugayi? Anga bane de engbo egele bi ongo na kote? ² Igele ohi asakayi mama. Iside kanga toka nodjongo, tano bakana ibite teyi de, ikoto nagele égó. Indjoko ohino teyima, angaba iyona fe Eme de. ³ Teyo fe Eme imaka de, toka ingbo yonani de siti makina; kokorode ile na siti sikabhu ndemini toka lidjadja feyi. ⁴ Itse Eme, ikotoyi bakana o worose otse kadje, imbila de ba te male engo ka eto ne anga ba natse Eme? kpara ilele ongo ka tó ne ingi kotoyi iyala Eme. ⁵ E hete teye bane, Eme engbongbo de madja nedjo toka mawono eto feyi. Engbo na kina ba engune e hete teye kokoro? ⁶ Angano, eto feyi jongo bili anyemanye; anga dene e hete teye tokana: Eme eyala okpara na ndjala; ano engu toto jongo fe okpara na gu guma. ⁷ Angano igondjo Eme; igbeke teye gonjo ka Gbongwa, bane ingi kpemu ngengele. ⁸ Ido teyi molimoli ka Eme, ano ingi koto edeleyi. Eyi okpara na ligbiri, ileke maniaga kayi; eyi okpara na guma bhoshu, ingbo bi de guma bili ndalo, ⁹ Ilele ba ide kpara na tsinga; iyo pili de nagbe ngula; itse namo jo, ano ikugba; itse lidjadja, ano idje tsinga. ¹⁰ Igondjo go djila ngama, anoba tengi emeyi. ¹¹ Ilo sitingo bili de fe kpara bili de ogara, odayima. Kpara lositingo bili fe ndayiye, igbongo fe ndayi, te molo siti na kpama anga ekpamango na gbo, ano te mogbo makpama, mode ngbili kpara na makpama de, engo bili ta mo de zuzi. ¹² Bi kpikpi kaye engi eyilongo nagbo, engi de kpara na makowho na mamoro; engo bili ta mode daye nagbo ka kilimo? ¹³ Eyi tsiane, ifa deda; enane de gambi ineneke bane go gbatane, karanga bili eguluni, nagele namaka! ¹⁴ Eyi imbila de ba engune kokoto gambi; angano ade makowho kamu? Eyi de wavi ikoto bane go dhinga tele bane sidinga alinda, ¹⁵ Ingbo nafa bane: te ngama le ba ingbo na kowho ano imele engone bane, ¹⁶ Engo bili ta tsiane eyi te zebateyi go makina kayi na djele. Sitinga ba nazebateye bane, ¹⁷ Kpara mbila na mele jojo ingimele, te momele de no, momeleyi ligbiri.

Chapter 5

¹ Eyi omoro kumuka, inotsiane nokungba ndjamdjaka tongoka ndjaka tsenga engbono feyi. ² Kumuka kayi eziyi,oyi ehe ezo o bagara kayi ³ Or de faranga kayi ekubayi makuba na oyeno songola ga eyi te azongayi koteyi bakana kpara ewo nedjo kumuka toka okini nodjo engbono. ⁴ Itsiya nato franga ka omoro kitima kayi tengugba kokoro de omele kitima kayi ifutiwo jojode egbakawo ekotoyi godje Eme. ⁵ Itiganayi bigongo na kumuka kine esala ifata nga ogomo natoteyi gokini na mamoro gumayi esikayi ⁶ Ikolositi ngbanga imoro ngbili kpara engi gogo deyide. ⁷ Ondayi ningbo de ngbengele guma tokana kiningbono itsiya iluye etsike nga ohe tengulu goye etsike de ngbengele guma. ⁸ Eyi diriwa itseke dengbengele guma ihogumayi etikpe manoka ameta moli, ⁹ Ondayi ilo sitingo esongayide sono siti ngbanga no zoroyi de tsiya irengo elo elangote, ¹⁰ Ondayi imele bakana onebi enofango gigina te ele Eme na ebe tsenga de ngbengele guma. ¹¹ Okpara na ebe tsenga ngbengbengelengo ode okpara na benedito, idje yobo nobe tsenga ngbengbengele imbela ba sidi ngama mele jongo fengu. ¹² Ondayima anyende ba ikolo serekade de elhe lora, de elhe sala, de gara sirika temofaba angbobiba " temofabade angbobade" teyi meleba itego ngbangade. ¹³ Kpara bili esogayi go mangala? Asobangi kuteye tokana dezo? Ayo bangu bitsi. ¹⁴ Gara deko? Ayo bangi bhuka okpara ka'Eme. De oto gumawo fe Eme de ofuru engu de moka ngama. ¹⁵ Itogumayi de malhe ba moroko kowho. Ngama kowhongo fenego tengi mele sitingo Eme ya elhe. ¹⁶ Deyigbe sitingo kayi esongayi de oyo ndjaka ka Eme feyi deno Eme ya kowo moroko, ngbili kpara togumaye fe Eme anga ndjandjaka na Eme lengo nedjo. ¹⁷ Eli yangbo de kpara na gomo bani engiloteye fe Eme tengi zoro wago te amele okaranga bata de ofe madhiya wago lhede. ¹⁸ Sidi nganga tekuteye fe Eme tewago elhe esala ndeminite onguwa eze. ¹⁹ Onondayima kpara bili yate kadjo ngbilingo de ngigbo bi daye. ²⁰ Ayo ba imbela ba kpara nage siti kpara te jo kadje, ekowho gumangi gokpi.

1 Peter

Chapter 1

¹ Petero moro kitima ka Yezu-Kirisitu etima waranga sidinga ongandi kpara engbo go okote; Putu, Galasiya, Kapadose Azi Betaniya. ² okpara te Eme elolowuo tongo engumbelawuo gigina tokane Eme elhe ongo kangu, naza nazoro ngote Yezu Kirisitu de garasiya de gungo ngbodeyi nedjo. ³ Mabebe tiga fe Eme wo ngama kani Yezu Kirisitu tongo joguma kangu , enguzu tokana eni tokana Eme Yezu gokpi. ⁴ Toka malhekani Eme ewo feni nedjo kumuka gokpe, nozide, nalide, namandiade; ⁵ Ndjaka ka Eme tokana alilayi tongo malhe kayideyi maka makowho tengi konda na egbe na kiningbono. ⁶ Tongonono isi de lidjadja engobilita tsiyane te anga lingeta ikutsenga toka ekpe male. ⁷ Sono temalhe kayi gulu fe male aleke demabebe go kini te Yezu ekotoyete, akonda ba malhe kayi gulu fe or. ⁸ Isikidha tsiya na Yezu de engobilita itelhengu sono inozo nasomade, deysisika mabebe kangu. ⁹ Namaka esa malhe kayi bi makowho naguyi, ¹⁰ Enani gigina o- porofeta fonani mafo ngoka makowho , tsiyane ofango kate ka Eme engbo sidi ngayi. ¹¹ nagele nene , degone dhingane deguma ka' Me namelhe jongo nachidha ba nadge tsenga de namaka tsenga sidi, de naza lidjadja. ¹² Sidi nganga sele guma shile fewuo ba ingbengo fewuode, bi feyi tsiya idjei engona na mo o- kpara efafeyingo seke bili joguma eya go kpe , de o- malayika de ngomo na tsiya engono. ¹³ Ingbite langa duyitoka mambela kayi, iyala ogomo kayi itiya ngayi go malhe kayinde tokango gaye engbono to te Yezu Kirisitu enoate. ¹⁴ Bakana odjadi na gondjo, fata tokana ogomo temono djedjenode, dhingateyi, nombelanatete de. ¹⁵ Engobilita, deno kpara ebhukayi de sele guma, eyi diriwa ingbode sele guma gobu mangbo kayi bakana Yezu-Kirisitu. ¹⁶ Ingbogaye de sele guma, tongo made sele guma. ¹⁷ Sono teyi bukangu bawoyi engungbo kolongo ka o- kpara nde bili-bili bakanate kitima kayi eguluat tongo okpara tototo mama godjila Eme itsetsorode bateyi tigate kine. ¹⁸ Imbela ozihe bakana faranga, de or nosiyayide tokana ahemeyide go kokoro kitima. Te owongbo chilo feyi. ¹⁹ Engobilita: Ngotena ndjakangba siyayi meleye bi ngote Yezu-Kirisitu bakana kando na jokotende dekateyede. ²⁰ Abiba Eme mbela egilano ba engu mele sala engobilita engugbetangi go dhinga na sidi feyi. ²¹ Tongo Kirisitu itele Eme kpara na e-emengi gokpi toka natofengi mabebe sono iho malhe kayi sidinga Eme, makina kayi de ongo kayi tiga fe Eme. ²² Tongo ileke gumayi gondjo kasele guma tokana malhe jongo toka ngbilingo tokana konda ondayimo, ikonda teyi djadjaka esa gumayi. ²³ Kokorode izutateyi to kongwa no zuyi de bi ngali Eme, ngali na makowho engbotiga karanga na karanga. ²⁴ Kokorode okparande bakana bele ongo kawo bakana yilo na bele te bele oro yiyate. ²⁵ Engobilita ngali Eme etiga karanga na karanga jongo deno te ashilo feyiyono

Chapter 2

¹ Etoro ositiongo ndemini de na ewu, nalinda ngama, natshe engo na kedhekedhe, ² Ilengo bakana mbo djadji ozu engi, ka Sipiritu Santu a sesele, ano ikoto nale go gbilingo. ³ Te eyi koto na tataga de ngama a jojo. ⁴ Ido teye moli dengi, koteyi na kowho, etoro de kpara, engo bili ta ilolo ojongo pima go djila Eme; ⁵ Eyi biba, na koteye bakana nakowho ete, elo ongo esugayi na leke ete bili de Sipiritu Santu, na shudhango bili sesele, de nato ho omoro male fe Sipiritu Santu, jojo fe Eme na koto sidinga Yezu Kirisitu. ⁶ Dhinga ingifa go mahete: anga dene, mahoyi teme bili uku uku go Siona, malolo, jongo pima, te kpara koto nale dengi ingi koto nganga de. ⁷ Mazaba a de feyi, de okpara olé, engo bili ta, fe okpara olengo kpakpakala, temene oleleke ete ooro yino akotoyi dhi teter, ade teme bili godi ba oleke ete go de. ⁸ Wo ogbuteo tongo onele ngali Eme de, te anga dene ozoro kadje kawuo. ⁹ Eyi, te nono de, ede ingili te ogbeyi, eto ngali Eme, sele koti, opkara te ogbewo, ano deyitongali, kpara egbukayi go biti go ngbili zewa. ¹⁰ Eyi egilano ingbonani kpara ka Eme de, te enane ide kpara ka Eme, eyi enaniza tsinga ka Eme de, te enane iza tsinga ka Eme. ¹¹ Ndayima na guma, makutema femu, bakana gandji kpara, de

kpara engbo de dhoko fe to, na eme teyi te gumu kote nongbo go ogo de molimo¹² Ingbo esuga ohi le Eme de go jongo namamele, tano te oyalamu bakana siti kpara, otsiya ojongo kamu te ozeba ta Eme, go ela te nginu tsiawuo ete.¹³ Engbo isango tongo ka Eme, go maniaga bahada ndemini tengi hote okpara, engbo de ngama bakana ngbe ngama,¹⁴ Engbo de ngama bakana mazeze esuga okpara tongo ka nahato borodo fe ositi kpara de nambila ojo kpara.¹⁵ Tongo anga de joguma ka Eme na mele jongo idu sidi badé okpara na mbungo de ohi mbilango de,¹⁶ Go kokoro dhinga, etsia de bakana bongo engbo dhika ositingo kayi, ongo bili tano ingbo bakana omoro kitima ka Eme,¹⁷ Izeba okpara ndemini; le de ondayi kpe Eme, zeba tangama.¹⁸ O moro kitima, ingbo sango de tsoro ba da ka ongama kayi, bife okpara enbgo jojo degu guma, engbo bili tano diri fe okpara engbo de ndjaka guma,¹⁹ Tongo anga de grasia nakiba otsinga tongo ka jo guma ka Eme, dhinga nadge tsinga go iti kadje.²⁰ Sidinga namele, nabeengo nengbo nakiba sitingo te momele? Engo bili tano te mokiba sitingo go dhinga mo te mele jongo anga de grasia egila Eme.²¹ Anga tongo kaka tengi bhukayi ete tongo Kirisitu dje tsinga feyi tse feyi ba imele ba, deyi fatanga leni,²² Engi mele sitingo de, gomo kpara bili de tengi mele sitingo;²³ Engi, te ongbu siri, ngbo du sirikpi de, mele sitingo, ngbo du ositingo de, engo bili tano ngbo du fe kpara engbo kolo ngbanga mbele.²⁴ Engi be meleye o sitingo kani fe toko teye fe kurusu, atano ono okpi go sitingo nikowho te mbelengu; engi tongoka mamoro te eyi kowho,²⁵ Tongo ingbo nani bakana okandolo engbo edhoko nganga. Engo bili tsiane edji ngaye sidinga etino de ilila gumayi.

Chapter 3

¹ Oworose, engbo dhe gonjo feô wateyi kokorodé téogara komoko le ngali Eme dé, deole ngali, Eme go njoka owaraewo. natsia mawoga. ² kayi namakowho. te mbele engona gonjo. ³ Igele kadje nakoto de nono engbogo su djana magbo omayaka na oro, to na ngdjolé ⁴ Atano osuda teo ekilidjo te owo, anga nzinzia de, te angbo de ngbe ngi go dhila Eme. ⁵ sono nongo engbo go bhuhhu de nono ewoteye go guma, nano engbo de jongo naguma esu dhiteye gugutitiri, anga dhe ndjaka ngba ka Eme, ogo ndjo féowotewo. ⁶ bakana Sara, ngbo dhe gondjo fé Abarama, ngbo ebhieka ngi baa ngama. anga eyia te engi te ikoto ôdinga worase, namele jongo, na ekpe engobili dé. ⁷ ôkomoko, sudha kéré kamo go mangbo kayi dhe woroyi, bakana ingbo dhe kpara engbodhe ewo ama. ikpe wo bakana deyi de wonde ikoto okpara ka Eme. te angabano loliyife Eme dé. ⁸ go na mandjia tasono, ingbo ndemini dhe kéra bili de ongoi na mamele bili, seka de ngala ekilimo go india, ⁹ tongo ibhuka teyi tongo kaka, gu guma, dhe godjo. igé sitingo fe sitingodé, sirikpi fé sirikpidé, baa de iza benedito. ¹⁰ Te kpara konda bani kombodhe ingi ngbo lifila go lidjadjá, engi lila moye de miye ojo oli na ewú. ¹¹ engi yia té sitingo ingengele de engi mele jongo, engi gele gungé dé engi fata nga jongo ¹² tongo tsila Eme etsia okpara engbo emele téo mbele, té djengi eoteye go mayo kowó, engo bilitano, Eme djedje engo ka ositi kpara de. ¹³ Te eda emele yi sisiti, te ingbo emele ,jongo? ¹⁴ nato teye mbi ka go dhenga te idje tsenga tongo ka jongo, ingbo de lidjadjá. ingbo dhe tsorodé, gumayi tsitéye dé. ¹⁵ sono ige jongo fé Krisitu go gumayi, engi moli na gbongo kayi, go djira ma kpara né olé déjongo te ingbo déná. ¹⁶ De naza joguma nedeseké néte oyalayi bakana idhé siti okpara onono eyalayi te ele Krisitu tiga go gandi engo ¹⁷ Akonda baa adje tse nga, te angbo engo eyia te nga Eme, na emele jongo té na mele siti engo. ¹⁸ Krisitu dje enani tsenga te ositi ongo kani, engi ngbili kpara fé ositi kpara ba dhe engi geni sidinga Eme, omoro engi nobaa engi ngbo de koté, te engi e soko ndaka ka Sipiritusatu. ¹⁹ go bhu nono tengi eneke mbi noto ngali Eme fe ono te guma wo engbo go eku. ²⁰ le nono ngbo de ndhaka en djo go dhenga te Eme ngbo dhengengele guma go dhenga te Nowa ngbo eforo Zabo, go bubu okpara tene, nafaba ,madia kenwho enani go engu. ²¹ engu mo esudha Badisimo adhe na éléké koté go dhenga na ositi ongo dé nakoté, sono na djetei de emè engi, té engi kowho emo. eyi mini ,go mazoko ka Yezu Krisitu. ²² engbo go kokpa Eme, bakana te engi neke ete goekpe, te o ngbengbe okpara de ndjoka, eteye fe engi.

Chapter 4

¹ Baka Yeu no le ete nadge tsinga, eyi ile nadge tsinga go kekele nde. Kokoro de kpara no edje tsinga, no de kpara eme ligbiri de ndalo. So go dhinga no etiga ete esala, itshe na mala ongo o kpara tano ingbo de makina no Eme te le. ³ Kokoro de inositi dhinga nodjo na mala ongo kokpara no embela Eme de. Ingbo mele waza , ele o siti gomo he, siti mandjo, mazo na ndjo siti, na siti kalayi baka inongbo ebebe o eme ka ewu. ⁴ Tshiane o kpara no ombela Eme de oto na mbambanga na siri yi mini, baka ite bite teyi de ewu tokana de, tongoka na le osisitingo. ⁵ So dhinga londo ogboga ete, kokoro de atiga tene Eme no egbo ongo ka o kpara nde no ongbogbo de bata, de ono nokpi ⁶ Tongo kaka Kirisitu nodji ngali Eme tongo ka o kpara no okpikpi, no ofafa ba eme no kolo fewuo borodo, go dhinga no anongbo esala Kirisitu no mele ba oza makowho no Eme te le.

⁷ Dungo de ekoto molimoli. Ano ingbo o kpara na makina, ingbo diri de ndjaka djila tongoka naloteyi fe Eme. ⁸ Engo no egulu de ano: ikunda teyi nodjo, kokoro de o kpara no te kunda teye nodjo Eme te tshe siti engo kawu tangbo diri nodjo be. ⁹ Ingbo le o ndayi nongbo dondayiyi, ingbo toto gumayi de ojongo no te Eme te toto atoto, ingbo mele anga baka angbo ete, kokoro de, Eme teto fe kpara nde ongo kaye toto, ingbo mele anga tongo ka jongo fe gara kpara . ¹⁰ Ingbo mele anga baka angbo ete. Kokoro de, Eme te to fe kpara nd ongo kaye toto. Ingbo mele anga tongo ka jongo fe gara kpara. ¹¹ Kpara no te dji ngali Eme, dji naye bi te ele Eme. Kpara no ebuka teye na mele kitima fe o gara kpara, mele naye de wo ka Eme etoto. So ongo nde te imele, Eme zaga mabebe, de ngala aka eme dewuo nde ndalo. Dangbo ba. ¹² Ondayima na guma bili, ito gumayi de tongoka nadge tshinga no itedje; ito gumayi de baka ingbo bi meleyi gôgô. ¹³ Ingbo de lidjadjá baka idje tshinga. Ano idje ta lidjadjá na go dhinga engi tiyaga ete ngala kaye. ¹⁴ Jongo feyi go dhinga no ote siri yi tongo ka ele

kirisitu, kokoro de sele guma ka Eme no ele tokote gumayi a sele guma ka ngala.¹⁵ Ilila teyi eugayi kpara bili de za bobodo tongo ka ngo no te ingi memele, bakana morozi na le go ngo no etiya mo de.¹⁶ So no te kpara dje lomo de, de ingi to mirisi fe Eme, tongo ka ele no ba ohi le Yezu Kirisitu a de ele na ngala.¹⁷ DHINGA ekotoyi Eme tona kolo ongo ka okpara; to ga bi de okpara kaye, tongbo ga fe feyi okpara no tshekpo na dje ngali Eme?¹⁸ Tangbo ba ojo kpara kowho, angboga fe feyi okpara na ligbiri?¹⁹ Anota okpara no te tiya tshinga tongo ka Eme le baha, ongbo mele bi o jongo de o totewo nde fe Eme no ememele o he nde. Ingi elega wuo de.

Chapter 5

¹ Tsiane sene male ba mato kobo fe omere kpara ka Eklezia kayi. Mere kpara, made engo dango de tsinga no Kirisitu etsiangi ete, ano mamaka mabebe, gola mabebe kangsi tsia teye, ² Idhoko jojo dokandolone Eme eto fei, imele kitima kayi de na ndjandja de, de natoso na kosede, ano go lidjandja nde de guma bili, bakana Eme ele, ³ Ingbo djogo ba jojo fe okandolo ka Eme, ingbo djogo bakana ngama de esuga okpara ka Eme eto feyi, ⁴ Ano ba gola ngbe ikoko etsia ete, sohono imaka mabebe ne andjiaga de. ⁵ Biba mayo feyi ondjaka kpara, igondjo omere kpara deyi nde, idjeteyi, itse ndjele kokorode, Eme elede de okpara na mo, anoetoto jongo kangsi fe okpara ne go ndjo, ⁶ Anga sene igo ndjo teyi, de Eme na ewo nde elilayi, ana tengi emeyigo kinino ilebiye. ⁷ I eme makina nde nadji gumayi; eto fe Eme, kokoro de ingi tokparaye feni. ⁸ Iho djilayi, ingbo na lilateyi kokorode iyalayi Gbongwa te dhoko madhoko, bakana mazambula no te wanga de na gele kpara na mazo, ⁹ Iyalangi, ile bi fe Eme, anga ba imbela de ba ondayi kanine emisa teye kito ndemini ingi te dje tsinga biba. ¹⁰ Jo Eme nde nde ebhukayi na maka mabebe ndalo, go mabite ka Kirisitu. Tsiane sene ingboyi natiya tsinga mbayi tene, bengi kparano edu feyi nangbo bi, ingito feyi kekele pima, sidinga engi zoroyi ndjandjaka, ¹¹ Ewo engbo dengi ndalo. De angboba. ¹² Sila, ndakama na guma, ingito kpaye fema ano mahete feyi mbayi waraga ne, nashudha kekele feyi jojo bakana Eme engbo ete. Iho kekele be tongono, ¹³ Mabite ka o kpara na Eme elo go gbata na Babilona, etima mabitsha feyi. Ingama Marko etima feyi mabitsha. ¹⁴ Eyi ndemini ibitsha teyi, iwaka teyi de makunda ndemini bakana alingita f okpara na Eme. Eyi ndemini engbo de Kirisitu, gungo ndemini engbo deyi.

2 Peter

Chapter 1

¹ Simona Petero, Moro Kitima de Apostolu ka Yezu Krisitu, te ongo mbele ka Eme kani de ekonvho ni Yezu Krisitu: ² degrassia de jongó nádjo ka Eme totéy feyi de Yezu Krisito ngama kani. ³ bakana ndjoka ewo ka Emé etfeni nde ono elengeto go ma kowho kani de go tsengo nono ezani gomambela gomazebata de jongo kangsi te galala. ⁴ onoole teni ledhi ingi téndjaka de nono egulu enye manye ,t nonogae, bate engi deni koto bakana kpara ka Emé , na ekpe sitingo na ngàla engbo esa ela.

⁵ te engo kaka, imele baada na djingau go malede engo engbo ga eno totena mbela ngo na esa ela. ⁶ na embela jongo na gùgùma ,gùguma na etsike nga mogae engbo eno tsenga. ⁷ go tsenga na kondanda, jongo te nakondanda ⁸ tongo té ongono kayi,te anga nedjo, wo tse gae eyi bakana. okokoro kpara na tsenga esude nambela engo ka ngama kani Yezu Krisitu. ⁹ engo bilita, kpara embute engone, engi dhimaziba engo embu té dhuri ligbiri kaye. ¹⁰ Angata dheni ondayi, itoteyi guluma gulu go zomale, na emele baà idjo dé. ¹¹ Atadeno ,dena ndemini bamale go manyaga ka Eme ndalo ngama kani deekowhoni Yezu Krisitu ngbo dei ndemini. ¹² Anga deno ma ngbo goe sudhafi ongano, joojo ba ilifila gobu ngbili ngo na enane. ¹³ Tematsia bakana teotse ba mamele,temangbo elifila gobu eté neme, mongbo dhena ere eyi té ongo na gilano. ¹⁴ tongo mambela baà angele dété matse gae eyi ,tongo ngama kani YezuKrisitu esudha féléba mambela. ¹⁵ engo bilitano, male kegoe go maneke kama baa imngbo kina dheela dhe ela dheela. ¹⁶ Anga nono emele teyi tédhidhi ¹⁷ sono engiza sidinnga woni Eme mazoba dhe koto , go dhenga go mazedaba engo etse téye efabaà: ne engi mene dhe engama,mayi o guamande mini téngi. ¹⁸ Te odhe eli eyia go ekpe, go dhenga té angbo ete go sele eta. ¹⁹ ale dhi gbagba bakana oeli eloteyi emani kpendi, gono te imele na lila teyi, bakana tala engbo tse go daseke nabili, mbhi go dhengo te ela ekoete dhi okofala nafio eyia go gumayi. ²⁰ imbela nde baa bengboloyi gara eli engbokoto egilano de nama ete kekena ngbo de gara tongo feyi. ²¹ tano anga dhe nakonda ka kpara de te gina ngo na malo bena teyede engobili tano anga ego dhe Sipiritusatu note o kpara elo nanite engo ka Eme.

Chapter 2

¹ Agbo esoga okpara Ositi oprofeta, ano agboga ba esugayi ositi oimbelango, ombagayé okudumo de ono, oduga ositi okpara ono ngboga morowo,ogbekéga fewo osisiti ongo ² onédje fatango uwogo mawoga, de mbélé kadje fanô ekoto sitisiti ongo fewo ³ Dénà siti ongo, engokokoto deongali ewu, angano olifilayi kpéndi desiti ngali, ano ositiongo angelé tadé. ⁴ Atano té Eme wonadé oangelu omélé ligliri,éngobilita tengi zawo déwono gobiti siti dena kolo ongokawo. ⁵ tengi wo nayé édiri ésalà kinedé ,éngobilita téngi ekoto noé mele, engo dégbe guma, nato ngali Eme dé ngbilingo, go ngbilingo éngi ngbo nûni Eme ésalakine ositi ongo. ⁶ tengi busù na mamisa nadù kelego gboto na sadomo dé gomoro,na sudha fewo bakana ositiongo ngbo éno. ⁷ tengi tsia loto mono ngbilingo ,natsia esa kito tengono ekenge fe okpara no okpe siti ongode. ⁸ tano ombelengo,ongboete esugawo, engbo égulu elande témbela guma atotée natsia ongo engbo nadje dé siti kitima

kawo na makowho.⁹ ngama esudja téé ongo kaokpara namale, tingi lila omonowo denatho fewo etumbu go ela nagbo ongo.¹⁰ abée okpara déonéké sidinga jojongo siti male natse ongama,go bûngo nakpe odena zabaté, okpédé nasiri okpara nabebengo,

¹¹ ndhinga téo angelu, memere de ndjaka ewo, ekoto nato dena gbo ongode nasiriwo godjila ka ngama.¹² engobilita wuo, abakana olenadé otsetée na totee fano adene ozutee naza denamisa,ongu fâ denahiyaga esiritee de okpara émbuteé,otékpi gositi makina kpe kauwo.¹³ eza biba mbini nasitingo kawo, ingi maka lidjadja kawo natotee dejongo gondjaka élà ;tekomoko egala nakina ongo,tengi eside lidjadja goewu kawo, dena male jo ongo nakote deyi¹⁴ odena djila eside gbama teoside ligbiri, tengi kokolo ositi ieme babi;engide naguma emele kitima dena gele;ade odja di masama.¹⁵ sidinga natsia otse mbele kadje;tengi elo dena katangai éleka balaam,odjadi ka bosor,ole be ombini na sitiongo.¹⁶ engo bilita éngi du nakinatee: enga mbojounda bili longode, étonalongo bé kpara,itse nalo ongo nédjo ka profeta.¹⁷ okpara node okpara odenaéngu mama. de okokpi maleke ndjaka wane: bere bili afewo.¹⁸ detangula ngonalo akokoro fafela , ingi te kokolo nakinango kokoro, nazoro tee de, okpara ekoto tsiana nakpe de okpara ote kowo go seke oluete.¹⁹ ingi fango fewo nangbo kokoro lili, bigo dhinga ingi beso bewo esugayi omabazo de kangaka, angano kpara bilibe maboza de kpara enu nakokoto dengi.²⁰ anga mele,téesidi na éme .kugba nakito kine, dena mbela ongo ka ngama ikowo ete Yezu Kristu, ingi tee tongo go tookitima embilai étee, éngo kawo na gbogbo éku agulu na gilano.²¹ anga jojo alingita fewo ba de ingi mbela malogo ngbingo,dena mele tee siti,sidinga na mbela,deseséle makpama otoéte fewo.²² tanga koto fewo notee eluna mayanga ,efa mbele: bono edjitee ezu ezo tengizi,te fame ezoro kotee tsia ne tengi dungaye no siti kotee debotolo.

Chapter 3

¹ atadeno ondaima, na makonda waraga na bhohu temaete feyi,gobili deogara magele bamazo koyi gojo mambela.² bomanofafeyi ngonda teo sele profeta go makpama ka ngoma ekokowho.³ bakana teo apostolu chubha feyiete,nambela egilano ba ,gokomotata na kini engoye de okpara na mandanda,denamongo,dena dhoko bakana tegumao ekondaate.⁴ teofaba: tekparano efaba nigogaye enguyo? sono,bakana tewoni kpiete,angonde go bakana teatoteyeete.⁵ okonda nahele, gondji engono golilita Eme mele ekpede tôte ngaliye; enginogbe gongu,te ngimefengu.⁶ diri biba engu ngbo no na esitingo, biba tami bogo.⁷ biba ekpe deto nanane telifila maye toka ngalinguno Eme faba, mbigokini te gumara tete dewo .engu telila mbigo kinimtengu kolo ngo kaositi okpara ategokpi na sitingo kawo ndalo.⁸ tano ondayi na makonda,ieletoyi dembi Eme ngbo tsia karanga bili bakana karanga kotobili,⁹ ogara kpara efaba Eme elifila tokana edhonda ngaliye angabamama, engu téhigumaye tongoyi, kokorode engu kondade ba kpara bili ngeta; engukonda ba okpara nde djigumawo.¹⁰ engo bilita kini kame koto gayende bakana morozi: gokini nano, ekpe yangeta te ndanga wiwi bili na negbogbo djeteye; oende natikpe kpi gaye dewo, esala deongo kayende teokpara emele tsiagaye teye ngbadha de.¹¹ bakana teono nde kpigaye angboba ingbo okpara na sala guma denaeloteo feme.¹² itsikenga kini kame degumayi bili, deito kekelebake deba ono ekkaeka. gokini nano ekpe turu teoende ngbo kpi deondakawo.¹³ engobilita, nitsikenga tokpe detosola note Eme nodhonde feo kpara kaye. kangbogaye dengbilingo.¹⁴ angadeno ondayimo na makonda sene itetsienga kini nano, itokekele de Eme na nomakayi okpara na joguma, naguguma, na ngbilingo gbagba.¹⁵ imbela jojo bate Eme kani ehigumaye angobiba deyi kokwo. node ngo te ndayini na makonda Polo ete feyi gomakina et Eme etofengi.¹⁶ engi ngboduo londe gowaraga kaye nde .ogara ngo gobu wragano anga kpakpakala bade okpara mbela ndjondjona. adeno okpara engbo demakina mama damatamisa bateangboete tango ombela makina kame de. ongbornele bibago ogara waraga ;otemateo ekpi na deladela.¹⁷ ba ondayi na makonda mayokoyi. itele de gumayi bili,ingbo de ndjaka djila, tongo ositi okpara ofiteyide de otoro diriyide.¹⁸ engo bilita bata yimbela Yezu Krisitu eteno, engude ngama de moro makowokani, imaka jongo kangu, ito kekele ba deyi koto okpara na malengeta. mabebe ngbo kangu tsiane deangboba.

1 John

Chapter 1

¹ Yaabaka o etatele, yaaokaka banga, yaawenekye banga na miyo ma banga, yaalembetelaka banga na yaakumaka banga na maboko Eli yo Iloba saalophe bomoo,² - pho bomoo phamiweninya, na banga towenekye yango mena towo tombe na eyimola bomoo pha bobele na bobele, phaabaka oka Tata, phamba ya miweninya oka banga - ³ yaawenekye banga na yaa okaka banga, toeyimole yango na bée me, pho na bée oangane na banga. Emba iyangana sa banga eli iyangana na Tata na ná Nwana we Yesu Klisto.⁴ Emba toekomele babona pho nkyisa ya banga ibe ya phele.⁵ Kyeka nsimo eyaoka banga ne, yango ekyembe eyimola banga eye: Nwaphongo ali moó, oka ye, tewali nono nwana enzombi.⁶ Bo towo obotshe : Toangana ne, bibi totambule o enzombi, mena tokate telombe kyela na maphoo ma phele.⁷ Kasi bo totambule o moó boli yo mampenza moó, mena banga banso Toangana elele yonoyo, emba malongo ma Yesu Nwana we, malokunyole masumu manso.⁸ Bo towo obotshe: Teloli na masumu, tomikatele banga mampenza, na maphoo ma phele temali onte ya banga.⁹ Kasi bo toyambole masumu ma banga, oli yo moto okokokya maphoo malakyi yo, na oli yo moto wa bosembo, alolimbisa masumu ma banga, amba na lokunyola na bobé pha banga banso. 10 Bo towo obotshe: Teloli bato ba masumu, mena tomobuye moto wa boole, na iloba se tesili onte ya banga.

Chapter 2

¹ Bana banga, naekomele babona pho bée sakyela masumu. Kasi bo monomo na bée anikyela isumu, toli na avoka monomo oka Tata, eli Yesu Klisto, oli moto wa bosomebo. ² Pho yo ali mbeka pho ya masumu ma banga. Teembi ba pho ya masumu maka banga na banga, kasi na pho ya maa mokyisi mobimba. ³ Emba na bombo, toanole obotshe tomoebe : bo tokumole mibeko me. ⁴ Moto okowo obotshe: Namoebe, kasi taakumole mibeko me, ali moto wa boole, na maphoo ma phele temali onte ye. ⁵ Kasi moto okobanza Iloba se, nde phele, onte ye, lozingo la Nwaphongo lowenee. Na bombo, toebe obotshe toangana ne. ⁶ Moto okomitata obotshe aangana na Nwaphongo, esengyesi obotshe atambule yo mampenza o manzela matambulaka Klisto. ⁷ Bebi na nga ba lozingo, mobeko moekomele nga temoli munyakune, kasi mobeko nwa kalakala, nwazwa bée uta o etatele. Mobeko me nwa kalakala, eli Iloba saaoka bée. ⁸ Nabo babona, eli mobeko munyakune moekomele nga - yango eli phele onte ye na onte ya bée - pho enzombi kyemane na nwakolo moó moombo ngala. ⁹ Moto okomitata obotshe ali o moó, bibi kaine nwebi ne, ali o enzombi. ¹⁰ Okozingye nwebi ne ali o moó, tali na ná ekpele yonoyo onte ye pho ya imobakytinya. ¹¹ Kasi moto okoine nwebi ne ali o enzombi, katambule onte ya enzombi tambe naeba biikye yo, pho enzombi emozibi miyo. ¹² Bana ba nga, naekomele lango pho: Masumu ma bée malimbisami pho ya nkombo ye, yo Yesu. ¹³ Batata, naekomele lango pho: Koebe oli uta o etatele. Banzenga, naekomele lango pho: Olongyi moto mobe. ¹⁴ Bana ba nga, naekomele lango pho: Koebe Tata. Batata, naekomele lango pho: Koebe oli uta o etatele. Banzenga, naekomele lango pho: Oli bakamba, na Iloba sa Nwaphongo sili na bée, oli na balongyi ba moto mobe. ¹⁵ Sazinga mokyisi naa ili o mokyisi. Bo moto kazingye mokyisi, lozingo la Tata teloli ne, ¹⁶ pho inso ili o mokyisi, phowa ya nzoto, phowa ya miyo, na lolendo la imiambyaka o mbolo ya mokyisi teyüute na Tata, kasi ikyiüte na mokyisi. ¹⁷ Nzuka mokyisi nwamolekana, iyo na maphowa me. Kasi moto okokyele boozingyi Nwaphongo amoba pho ya bobele. ¹⁸ Bana ba nga, eli imbele sa mbomela. Waoka baimole obotshe motemesi wa Klisto kaye. Nzuka tata inwanwa eye, batemesi ba Klisto bali. Na bée toebe obotshe eli imbele sa mbomela. ¹⁹ Batokoloko nde oka banga, kasi tebabaka ba banga. Bo babaka ba banga, nde baikalaka na banga. Kasi esengyelakyi obotshe amiweninya obotshe bato banso, na bo bali, tebali banga. ²⁰ Kasi pho ya bée, wazwa maüta maeyinga Bolobo, na bée koebe. ²¹ Sikyi ekomela obotshe toebe maphoo ma phele, kasi obotshe komaebe, na obotshe lowo lonso loli la boole telouite na maphoo ma phele. ²² Moto wa boole eli nza, bo tebe moto okoangane obotshe Yesu tali Klisto? Kyeka motemesi wa Klisto, moto okoangane Tata na Nwana. ²³ Moto munso okoangane Nwana aanga na Tata. Ka okoanole Nwana aanosi na Tata me. ²⁴ Pho ya bée, nsimo eyaoka bée uta o etatele ebe na bée. Bo ebe na bée, nsimo eyaoka bée uta o etatele, na bée, wamoba na Nwana na ná Tata. ²⁵ Mena eli mbunu eya elakyla yo mampenza: bomoo, pha bobele na bobele. ²⁶ Kyeka lolukakyi nga ekomela pho ya bato baalukye iyekata. ²⁷ Pho ya bée, maüta maeyinga yo mali na bee emba tosengyesi obotshe baeteya. Kasi pho maüta me maeteya o maphoo manso, - emba maüta me mali ma phele la temambe na kata -, pho maeteya, oli ne. ²⁸ Yango mena, bana ba nga, ba ne, pho wamotokolo yo, tobe na sakolo ianola emba banga satonda na soo itakye ne, imbele saamoya yo. ²⁹ Pho bée koebe obotshe ali moto wa bosomebo, emba obotshe moto munso oli ne na bosomebo, abotama ne.

Chapter 3

¹ Kyeka ndengye ya lozingo loikye laalophe Tata ndokolo ikabo, obotshe tobangame bana ba Nwaphongo, emba tombi nde ba bombo! Yango mena mokyisi temokokyi iloeba, pho tenwaika eba Nwaphongo. ² Bande na nga ba lozingo, tata inwanwaeye toli bana ba Nwaphongo, kasi ndengye eyamoba banga naino teewene. Toebe obotshe, wa mowenene yo, tomoülana ne, pho tomowene boli yo. ³ Emba moto munso okokyele molemo ndengye mena mi yo kamibuya peto boli yo peto. ⁴ Moto okokyele isumu kakeyele na bobele. Pho isumu ali bobele. ⁵ Kasi bée koebe obotshe iyo aya pho ya iya manya masumu, emba iyo taika kyela isumu. ⁶ Moto munso owaangana ne takokyi ikula kyela isumu. Moto munso okokyele isumu tamowene tambe na moeba. ⁷ Bana ba nga, moto saekosa. Moto okokyele maphoo ma bosomebo ali moto wa bosomebo, nde boli yo moto wa bosomebo. ⁸ Moto okokyele isumu ali moto wa Zabulu, pho tata o etatele Zabulu ali mokyisi wa masumu. Kyeka ntina ya boyakakye pha Nwana wa Nwaphongo : iyaoto bitoma ba Zabulu. ⁹ Moto munso obotami na Nwaphongo takule kyela isumu, pho mumboto nwe moli onte ye, emba takokyi ikula kyela isumu, pho abotama na Nwaphongo. ¹⁰ Na yango waebane bana ba Nwaphongo na bana ba Zabulu. Moto munso otokyele maphoo ma bosomebo tali wa Nwaphongo, ebe na otozingye nwebi ne. ¹¹ Pho eye eli nsimo eyaokaka bée tata o etatele: obotshe tozingane onte ya banga. ¹² Ya Kaina phe: waüta yo na moto mobe, atena nwana nyango nkyingo. Amotenaka nkyingo pho ya'ye? Bitoma bée babaka bibe, kasi baka nwana nyango babaka bilaa. ¹³ Bebi, bée sakamwa, bo mokyisi moeyini. ¹⁴ Banga toebe obotshe towaa tomba akwa, pho tozingye bebi na banga. Moto otozingye ali mowe. ¹⁵ Moto munso okoine nwebi ne, ali mobomi. Emba bée koebe obotshe mobomi wa bato na monomo tali na bomoo pha bobele onte ye. ¹⁶ Na ndengye eye, tata lolo toebe lozingo le obotshe: iyo Yesu, ambya bomoo phe pho ya banga, na banga me, tosenyesi iyambya bomoo pha banga pho ya bebi. ¹⁷ Bo moto monomo ali na mbolo ya mokyisi mumu emba kambe wene nwebi ne akayee, tambi mooka ngongo, ndengye'ye lozingo la Nwaphongo lamba ba onte ye? ¹⁸ Bana ba nga, banga sazinga nde na maloba ma munoko, kasi na bikyela na ná maphoo ma phele. ¹⁹ Na bombo tomoba obotshe toli bato bawo maphoo ma phele, na o boo phe tomoüya mandondo ma banga, ²⁰ pho bo mandondo ma banga malooya, Nwaphongo alekyi mandondo ma banga na bonene, kambe na eba maphoo manso. ²¹ Bebi na nga ba lozingo bo mandondo ma banga temalooya, tomosolola na Nwaphongo sa bolotakye. ²² Na ekpele enso eyamoonga banga, aalophe yango, pho tokumole mibeko me tombe na kyela ikyi mosepelisa. ²³ Kyeka mobeko nwe: ianola Nwana we Yesu Klisto na izingana banga na

Chapter 4

banga, bo walophe yo lango ndokolo mobeko.²⁴ Moto okokumole mibeko me ali onte ya Nwaphongo, emba Nwaphongo ali onte ye me. Na bomoto toebe obotshe ali onte ya banga, na nzela ya Bolobo phaalophe yo ndokolo ikabo.

Chapter 4

¹ Bande na nga ba lozingo, saanola milimo minso, kasi omimekye, pho ya iyeba bo mili ma Nwaphongo. Pho baimosi baikye ba boole banyangwa o mokyisi.² Na bobo, wamoeba Bolobo pha Nwaphongo : molimo munso moanole obotshe Yesu Klisto aya na nzoto, moli nwa Nwaphongo.³ Emba molimo munso moote moanole Yesu, temoli nwa Nwaphongo, eli molimo nwa motemesi wa Klisto, nwa ooka bée bawo obotshe moye, emba tata inwanwa eye, moli o mokyisi.⁴ Bana ba nga, bée baali ba Nwaphongo, oli balongyi ba baimosi babana, pho oli onte ya bée ali munene koleka oli onte ya mokyisi.⁵ Bée, bali ba mokyisi, bambe na wo mowosi nwa mokyisi, emba mokyisi mobaokye.⁶ Banga, toli ba Nwaphongo. Moto okozingye iyeba Nwaphongo, kalookye. Moto otoli wa Nwaphongo, talokye. Na yango toebe Bolobo pha maphoo ma phele na bolobo pha boole.⁷ Bande na nga ba lozingo, tozingane banga na banga, pho lozingo loüte na Nwaphongo, emba moto munso okozingye abotama na Nwaphongo, aeba na Nwaphongo.⁸ Moto otozingye, taebe na Nwaphongo, pho Nwaphongo ali lozingo.⁹ Kyeka ndengye eya wenene lozingo la Nwaphongo onte ya banga: Nwaphongo atoma Nwana we nde monomo o mokyisi, pho ya obotshe tobe na bomoo pho ye.¹⁰ Kyeka boli lozingo: teli banga bazinga Nwaphongo, eli nde yo owa lozinga na owa toma Nwana we ndokolo mbeka pho ya masumu ma banga.¹¹ Bebi na nga ba lozingo, bo Nwaphongo alozinga babona, na banga tosengyesi izingana banga na banga.¹² Nwaphongo, na moto monomo taika mowene. Bo tozingane banga na banga, Nwaphongo ali onte ya banga, emba lozingo le onte ya banga lowene.¹³ Na bobo toebe obotshe: toli onte ye, ne ali onte ya banga. Alophe Bolobo phe.¹⁴ Emba banga, towo pho tomowene, obotshe Tata atoma Nwana we ndokolo Mobikye wa mokyisi.¹⁵ Moto munso okowo obotshe Yesu ali Nwana wa Nwaphongo, Nwaphongo ali onte ye, nee ali onte ya Nwaphongo.¹⁶ Emba banga, toebe pho toanola, lozingo loweninaya Nwaphongo onte ya banga. Nwaphongo ali lozingo: moto ooli na lozingo ali onte ya Nwaphongo, Nwaphongo nee ali onte ye.¹⁷ Na bomoto, lozingo onte ya banga lowene, obotshe tolokokyi ilota mokolo nwa mosambisa bée mokyisi, pho boli yo, na banga me, nde boli banga o mokyisi mumu.¹⁸ Onte ya lozingo tewali ilota, kasi lakolo lozingo lomanya ilota, pho ilota kabangye etumbu, emba moto okolote tali na lakolo lozingo.¹⁹ Banga, tozingye, pho yo moto wa o boo wa ilozinga.²⁰ Bo moto monomo kawo obotshe: «Nazingye Nwaphongo », bibi kaine nwebi ne, ali moto wa boole. Pho moto otozingye nwebi ne okowene yo, takokyi izinga Nwaphongo otowene yo.²¹ Emba kyeka mobeko nwaalophe yo: moto okozingye Nwaphongo, azingye na nwebi ne me.

Chapter 5

¹ Moto munso okoanole obotshe Yesu ali Klisto ali nwana wa Nwaphongo. Emba moto munso okozingye Nwaphongo, kazingye na bana ba Nwaphongo.² Na babona toebe obotshe tozingye bana ba Nwaphongo, bo tozingye Nwaphongo tombe na kyelela mibeko me.³ Pho izinga Nwaphongo eli bobo: ikumola mibeko me. Emba mibeko me temili ephesi,⁴ pho nwana wa Nwaphongo munso ali molongyi wa mokyisi. Emba elonga eya longa mokyisi, eli ianola sa banga.⁵ Molongyi wa mokyisi nza, bo teebe nde moto owaanola obotshe Yesu ali Nwana wa Nwaphongo? ⁶ Eli yo owa ya na nzela ya maa na ya malongo, Yesu Klisto. Taika ya nde na maa bobele, kasi aya na ná maa na ná malongo. Eli Bolobo okoimole, pho Bolobo ali phele.⁷ Baimole bali bée baato,⁸ Bolobo, maa na malongo.⁹ bo toanole munoko nwa bato, munoko nwaka Nwaphongo molekyi bonene, pho munoko nwa Nwaphongo nwango mumu: awo pho ya Nwana we.¹⁰ Okoanole Nwana wa Nwaphongo ali na munoko me onte ye. Otoanole Nwaphongo kamobuya moto wa boole, pho taanole munoko nwa wo Nwaphongo pho ya Nwana we.¹¹ Emba kyeka munoko me: Nwaphongo alophe bomoo pha bobele, emba bomoo me boli onte ya Nwana we.¹² Oli na Nwana ali na bomoo, otoli na Nwana wa Nwaphongo, tali na bomoo.¹³ Naekomesi maphoo manso mamana pho oebe obotshe oli na bomoo pha bobele, bée bali na ianola o nkombo ya Nwana wa Nwaphongo.¹⁴ Kyekya lowo lokyele obotshe banga salota o boo phe: bo tomoongye ekpele yonoyo bookozingye yo, kalookye.¹⁵ Emba okoebe banga obotshe kalookye waamoongye banga, toebe obotshe tozwe imoongye banga.¹⁶ Bo moto monomo kawene nwebi ne kakyele isumu, isumu site sikambe moto me o iwa, abondele, emba Nwaphongo amophe moto okokyele isumu mona bomoo, bo isumu me sikyesi yo tesikambe o iwa phele. Wali isumu sikambe o iwa: teli pho ya sango ekyewo nga obotshe obondele.¹⁷ Bobe bonso boli isumu. Kasi masumu manso temaakambe o iwa.¹⁸ Toebe obotshe moto munso oli nwana wa Nwaphongo takule kyela isumu, pho Nwana wa Nwaphongo kamobanza, emba Moto mobe tali na makokyi mi yo.¹⁹ Toebe obokye toli baaka Nwaphongo, kasi mokyisi munso mokyimele o se ya bokonzi pha Moto mobe.²⁰ Toebe obotshe Nwana wa Nwaphongo aya amba na lophe mayele pho ya iyeba Owa phele. Emba toli baaka Owa phele, onte ya Nwana we Yesu Klisto. Iyo ali Owa phele, ali Nwaphongo, ali na bomoo pha bobele.²¹ Bana ba nga, kyeba na bikyeko.

2 John

Chapter 1

¹ Gbe, go Kiriya no te male dengue de o djinga ye, no te makunda go ngbilingo, abe dera bili makunda engi, ta diri o no nde

ombela ngbilingo, ² Toka ngo fano, te itsia ga go a, te angbo ga feyi dela dela: ³ De grasiya, de guma tsenga de gu guma ngbo de yi go no etsia Eme Aba de no etsia Yezu Kirisitu, Enga Aba, go fano de matotemo. ⁴ Mano ngbo de ndjaka lidjadja na maka o djinga mo engbo dhoko te kadje na ngo fano, bakana makpama te ano za de woni. ⁵ Tsiane, no te mayi no, Kiriya, de bakana o to makpama, ta no engi to no maka bakana anoto teye, no te ano kunda ni nde. ⁶ Te makunda elingita na dhoko, bakana ino dje ete bakana ano to teye ete. ⁷ So o kpara na mafite nedjo ole esa la, ole de ba Yezu Kirisitu eno go kote kpara. Kpara engbo ba, engi de siti kpara na wu de no ele Kirisitu de. ⁸ Ilila teyi, ba de ingita lngwa kitima kayi de, ta imaka mabunza kayi. ⁹ Te kpara bili neke ngengele te eya ngbo go ngo ka Kirisitu de engu ka Eme mama, no engbo go ngo ka Kirisitu engi de Aba de Enga ye. ¹⁰ Te kpara bili no sidinga yi na sila gara ngo, ile engu go bu te kayi de, de ifa fengi de: modhokoyi! ¹¹ Tongo kpara engbo fa fengi: modhokoyi! Emele kitima go o siti ngo kaye. ¹² Made ongo nedjo na ete feyi, malingi de namele anga fe ketsekpa de na ete; ta mato gumara na neke sidinga mo, de molo ngo de yi go mo, ba lidjadja kama ngbo na ndja de. ¹³ O djinga ndayi ma worose te Eme lele obhitsia mo.

3 John

Chapter 1

¹ Mere kpara ,na goyo, obuma na guma ono na guma na fano ² Odinga yima na guma, mayo teyi iza semba de na mangbo de jo kote, bakana te guma yi eza jo kote. ³ Masika de lidjadja, go denga ondayi nokoto to ofa ongbilingo to tsiya go fano engbo gomo, bakana te mo dhoko go ngbilingo ⁴ Ma ngbo de gara lidjadja de bili bi nadj ba odingama odoko go semba. ⁵ Ndayi na guma momele bi ndjongo gongo momele fe odinga wo mo bi de ogara ndayi no mano ⁶ Ono fa ngbilingo te mo mele fe wo go ma to go djila ekeleziya .mele moleke dhoko ka wo go jo modere ko odinga Eme ⁷ Tano toka yezu kristu to neke de naza ehe bili go pagano de ⁸ Aleke nale okpara ba gba ni jojo, dangbo o imele kitima de wo toka ngbilingo na fano. ⁹ Ma ete ombombo ngali fe ekeleziya; diotrefe, ekina nangbo gina kpara esoga ogara oleha gbawo de. ¹⁰ Ata deno, tema neke no tsiya, mafango tengu mele, natsiya osisiti ngo tengu ngbo fa te ha lidjadja mama fe anga, engu le odinga ye de gbaye, ta ngbo di ono ekikina na emele, engi ngbo eyoko wu de na like wo go te ka eme. ¹¹ Jo ndayi na makonda mele siti ngo de sono jongo .kpara emele jongo ka eme; kpara engbo emele siti ngo tsaiya eme de ¹² Nde ,bi fano engi bili elho engo jojo ka dematrusu; eha mini atedu fengi ojongo tengu mele, mombela ba jongo te amele bi deye. ¹³ Ma ngbo de ongo nodjo na etfemo sono malanga de na mele femo dengi waraga de sulu ¹⁴ Malanga natsiya malifila tokana de alongo bi demo go denga no ¹⁵ Gongo ngbo demo o buni te bitsamo .bitsa obuni kpara na kpara.

Jude

Chapter 1

¹ Yude, moro kitima ka Yezu Kirisitu, engu de ndaye Yakobo, fewo kpara eno bhuka te o, okunda fe Eme Aba, te olila tongo Yezu Kirisitu: ² Ba tsenga, gungo de makunda ngbo fe yi nedjo! ³ O ndayi na guma bakana te ma ngbo elanga te de ndjaka eyete fe yi go ndjongo na makobo bili, ma dje tema beba mele tongo na to feyi kobo na gogo tongo ka male eno ngulu nani fe wo Satu edo be bili bokpa. ⁴ Tongo esoga yi o gara kpara bilibili tele, yio maki yete tee kpedi ngrasiya ka Eme kani go sitingo, oyala sidongo de Ngama kani bili Yezu Kirisitu. ⁵ Ma malango ebuza yi, feyi embela ndjandjaka o jongo bokpa, ba Ngama sidinga na ekolo o kpara de na gbe wo go kote na Ezipito, oya sidi ngito ohi ngama wo. ⁶ Tengu wo tongo na bura na ngbe mbili, o anzelu no elila de ngama notota fe wo, Ta ono tse ngbili seke kawo. ⁷ Ba Sodomo de Gomoro de o gbata na moli, ofo te o bakana ewo go gbama de o sisiti ngo baka ta yote de, oto siti etalisi, oza ga etumbu na wa na ndalo. ⁸ Diri beba, o kpara ne mini, elele loto kawo sitingo ba fe kote wo, otia kokoro gbe kpara de osiri o mabebe. ⁹ Ta, arkanzelu Mikaele, dhinga to gogo te de gbongwa de edinabo fe koho Mosa, no le de ebe tengu ekolo siti li, ta engu fa: Ba Ngama to femo etumbu. ¹⁰ Wo, engoto, wo longo go sirikpi go nongo te wo e ele, te wo ele e gongo te wo. ¹¹ Tsenga kayi denga wo fata kadje ka Kaina, wo torote wo tongo na za kose go mandjo ka Balaame, wo engeta tewo go ndjandja na Kore. ¹² Wo de mbo e go feti ka wo, oya mele bengi na kote wo, na tsia be ngo kawo melewo. No de nguwa de ngu de, te wavi efenge; o elo ne gala de ngwa de, ekpi do bhochu, te sese egbe tee; ¹³ O ndjandja wavi na ngbe ngu, etoro derofu edelo kawo; okafala emisa fewo eseke na biti eleke tee go mbili biti na ndala. ¹⁴ A diri mini fe wo ba Enoke, sekana saba ba te ato tee te Ademo, no fango bane: tiane ,Ngama enoyi de o Satu koto. ¹⁵ Tongo na mele bura fe o kpara bada, de na du engo fe bada o siti kpara esuga wo de o siti kitima mande tewo no mele de ositi eli nde na sirikpi te onofa te ele ngu o kpara na ligbiri. ¹⁶ Wo de o kpara na elo folongo, okugba fengo kawo, o dhoko bana o sitingo kawo, wo de mo na o li na soni, o le o kpara tongo etsia wo be. ¹⁷ Ta, o ndayi na guma, ikina ongo na fa teo egilano te o Apostolu ka ngama kani Yezu Kirisitu. ¹⁸ Wo ofa feyi ba go kini na komotata, o imo kpara ngbo ga, o doko sidingana o sitingo kawo. ¹⁹ Woye ogbe engo na ye too, o kpara na kote, o de sipiritu mama. ²⁰ Tongo yi, o ndayi na guma, ito kpa yi satu esugayi be mele yi fe zo male kayi satu, de ilote yi de Sipiritu Satu, ²¹ Tiane eyi go makonda ka Eme, de na tsiki ga tsenga ka ngama kani Yezu Kirisitu tongo na mokolo na ndalo. ²² Iza o kpara bilibili, ewo engbo ya; ²³ Ikolo o gara na gbe go wa; de o gara tokana, ingbo de guma tsenga etaka te de tsoro; iyala mbii bongo na li na kote. ²⁴ Ta, fengu kpara ratings eleyi go mate bada de na mele e gbe ye ngbade de go ndjela mabebe de go tsela kaye, ²⁵ Fe Eme bili, ikolo e a, fe Yezu Kirisitu Ngama kani, ba mabebe, ngama, ewo de ndjoka de gilano fe denga bada, de tiane, go o karanga ba kpa! Dangbo ba!

Revelation

Chapter 1

¹ Mashudha ka Yezu-Klisto, ba Eme noto fengi toka nashile fe o itima kangi o bulungo nongbo eno go malifilade, soo engi bili bhuzangi, te matima anzelu kangi fe itima kaye Yoani. ² Eda efa mbara ngali'Me no ngbo etsiya teye, te Yezu-Klisto nofa. ³ Tshila fe kpara engbo tanga de kpara engbo dje o ngali sele li ka'Me de nawho no eyete teye! kokorode dhenga te beme. ⁴ Yoani, go oteme marazi engbo go Aziya: ba garasiya de ngugo toteye feyi de eleno enongbo, engbo, engbono, de fe o sipiritu marazi engbo kanga bhala ngama ka'Me. ⁵ De feno etsiya Yezu-Klisto, ngbili ingbo dango, gina djadji namazoko go kpi, enye fe o ngama nato! feno ekundani, egbeni go osisiti ngo de ngoteye, ⁶ deno emele deha o ngama ka omupe, amele kitima ka whoni Eme, dengi mazeba de ndjaka toka o karanga na karanga! De angboba. ⁷ Godilamo go kpe, de okpara nde tsangi, angbo de ono enoshit'engi; de oyingili ndena feti lofola tewo fofofengi. Aba. De angboba. ⁸ Eme, ngama kama efa: Made mato' de magbuta, made no engbo, de no enongbo, de no engbono, no de ndjaka nde. ⁹ Ema Yoani, ndayi hi, no engbo za deyi ele go ngbekote ngama, adje deyi malese go mahi guma, de Yezu mini, manongbo go ndjongo na Patimosi, fofofe ngali'Me de matambisa jo' ngali'Me ka Yezu-Klisto. ¹⁰ Masika enane de sipiritu ka ngama, madje sidingama eli bili ndjandjaka, bakana ngunga, ¹¹ Angbofa: Note motiya, yete go buku bili de motima go sele Ekleziya, go Efeso, go Simirine, go Peregoma, go Tiatire, go Ozaroda, go Filadelofi de go Laodise. ¹² Madje ngama toka nambela ade ne li ne enongbo elho, de nadu ngama, matsiya Enga kpara ehita duye de kudu na nzenge (oro). ¹³ Eto otala marazi, kpara bili nongbo bakana enga komoko ka masi, eyo marakani, de kudu nzenge ege fe kpele. ¹⁴ Ndjongi de sindjongi nongbo bubu djogo bakana su kandolo, bubu bakana sangu; dilaye bakana zewa; ¹⁵ Olengi nomalateye de bronza engbo sota, bakana aya go mbelewa, lingi bakana gili ndjaka ngu. ¹⁶ Engi nozoro te kokpaye okofala marazi. Sape nongbo koto go mongi, de male bhochunde, sono landjongi nomala dilala. ¹⁷ Godhinga te matsiya ba, mate te lengi bakpara ekpi makpi. Engi o kokpaye fema na faba: kpede! ¹⁸ Made mato de magbuta, de makowho, manokpiyi; tsiya ma go makowho toka o karanga na karanga. Mazoro tolo na kpi de na kote na kpi. ¹⁹ Yete ongo te motsiya, de no engbo, deno engbono sidinga engi, ²⁰ Engo ewoteye go o kofala marazi te monotsiya go kokpama, ehe ebe o tala marazi na nzenge, o kofala marazi de o anzelu na na o Ekleziya marazi, sono otala marazi, eshile Ekleziya marazi.

Chapter 2

¹ Ete eli ne feo kpara na teme go Efeso djengo te kpara ezoro o kofala marazi esakae na kokpa efa, kpara engbo dhoko esuga ogbie nabe tala marazi na oro. ² mambela ongo kamoi, kitima kamo, de iguma kamo. Mambela ba molila o siti kpara de, mole o kpara efaba ani deo mazele, o taba ama, te momaka wo, omoro wo. ³ De igu makamo, de magala kamo toka elema, mondala de, ⁴ engo bili ta matia mo sisiti, te motse gina jo guma kamo. ⁵ to na guamo moteyo, retemo de momele oginango, sono mano gai sidi ngamo, maemegae o gbie nabetala esakamo temo dji guamo de. ⁶ motiga de ne, motemoyala a de ongo ka Nikola, adeno mote yala ⁷ no kpara engbo den dje na madje, edje engo te sele guma ka Eme efa nongbo go paradizo za Eme. ⁸ Ete fe angelu go teme na Simynina: djengo te gina de na sidi efa engu nokpi, tengu go tokana esala. ⁹ Mambela ongo kamo nde deo tsenga kamo, engo bilita, mode kumuka nedjo, tsenga ka o kpara efaba ani de o ngbili kpara sono ade oma, engo bilita odeo kpara na ngbete ka satana. ¹⁰ Tsoro mele mo de toka tsenga temo djegae, gbongwa toroga o gara kpara esugai goteku, bade tsoro mele, tokana elei gobu kini bukpa iguamo mbigokpi, tematogai femo jongo. ¹¹ Kpika engbo de djengu djengo te sele guma ka Eme efa: nongbo eledi engu kpi do bhochu de. ¹² Ete fe angelu na ngbete ka Eme na Peragame djengo te kpa o e feko bhochu. ¹³ mambela seke te mongbo ateyi, mambelai bangasa bhala ka gbongwa. Motoro atipa jo kpara kama sidingai ka, seke te gbongwa engbo ate. ¹⁴ engo bilita madengo sidi ngamo, engo te mongbo di na mode o kpara ezoro teo gongo ka balama, engbo silo fe bakana na o teme bandugu feo djadi na Isaraele te ozo ete otofe o kokoro me te omele diri gbama. ¹⁵ demo mini, mode o kpara ehi teo na fata nga ongo ka Nikolawi. ¹⁶ Retemo, tangbo bade manoga sidingamo goto kinine te ma gogo de sape namo. ¹⁷ No kpara engbo de dje dengi dje engo te sele guma ka Eme efa: kpara engbo mele matoga fengu ezo ewoteye, te mato fengu bu teme, tetemeno ohete to ele note kpara mbela de, tangbo de momoro ama. ¹⁸ Ete fe angelu na ngbete ka Eme na Tuatira, djengo tenga Eme fa: kpara engbo de djila bakana mbelewa, de o leye bakana etsi bawa: ¹⁹ mabela ongo kamo, de jo guamo de nale Eme kamo, engo bilita madengo sidinga mo, otongo kamo enye fe o diringo kamo. ²⁰ engo bilita made sitingo kamo, bate motse worose no Izabela efa ba ni de profeta nafite o kpara kama toka namele gbama, dena ezo fele te oto fe ositime. ²¹ Matse fengi dhinga, bade reteye engu konda na eleke teye de o gbama kaye. ²² Mafa ba matorongu fe nego, matima gboko malese feo kpara engbo mele dengi abi tengi leke guma yeno. ²³ Mamoro o didinga de kpi, te o ngbengbe te ka Eme mbela ma bamambela ngo esa guma tema to fe kpara bakana te kitima kangu ngbo ete. ²⁴ Deyi ogara kpara na turatira ezango node, de ono elego tsungo ka gbongwa de, bakana te obhuka wo ate, mafaba: ma ogara gbiye de, ²⁵ bino bili teyi mbela no angbo bimbi temano ete. ²⁶ Nongu ngbo koto go ede dila mbi go tadu na ongo no, matogai manyaga fe ndjo ongo nde. ²⁷ engu lilaga wo de ngbaranga na se tengu gogoma gae wo bakana kedhe na to maza kama esaka aba. ²⁸ te matoga fengu kofala na fiyo. ²⁹ no kpara engbo de dje dengi djengo sele guma kame efa.

Chapter 3

¹ Ayete teye go li na te kama na Sardesa: Itia kpara engbo de sipiriti santu ka Eme de o kofala marazi, mambela o kitima kamo. Mambela ba mokina ba mo ana be kowho, amba gini mokpi na moyi. ² ngbo go makenge, tala mokowho no engbo moli nakpi, kokoro de matsiya o ngale ngo no eleke de kanga Eme. ³ Mokina baka te ono to femo de baka te mono dje ete: de molila temo de modji temo. Te molila temo de, manoga bakana moro ezi, te mombila ga dhinga te makotoga tenga mo. ⁴ Ata deno, emo Sardesa mode o kpara ositi ana bongo kawo de, o dhokaga ede ma de bu bongo, kokoro de ilingita di. ⁵ No kpara engbo kowho no ombanga engi de bu bongo; ma eme ele engi de go ngbe buku na makowho, tasono, ma emega ele engi kanga wora de o anzelu ka engi. ⁶ No mo kpara engbo dje dengu na dje ngali sipiriti santu engbo ya go ngbe ete ka Eme. ⁷ Yete fe Anzelu na ete ka Eme na Filadelfia bane : tsiya nongo te santu, ngbingbili, kpara ezro tolo ka Davidi: no engi ho, kpara bili bosoga de, no engi boso, bili hoga de: ⁸ mambela kitima kamo. Tsia, tano mode mbo ndjaka, ta molila ngalima, tokana mo ba ndere te ele ma de, ma ho kanga mo molangote no te kpara bili boso de. ⁹ Adeno, mate to esaka mo ono na Sinagoga ka Satana, ongbo fa ba ode o Yuda, natsiya ode woama, tenganga ote dje ma, adeno mate bhukawo, de ogbukuma ede lemo, de ombela ba makonda mo. ¹⁰ Kokorode, molila ngalima go kekele kamo, malilaga mo go dhinga na ndjaka tshoro engbono fe to nde, toka nale o ingbo fe to. ¹¹ Mate no tsiane, Maza de malila no te modi, ba kpara bili de za ndata ngama kamo. ¹² Nongbo koto egilano, mamele d'engi mbaza bili na ngbe Ete ka wora Eme, ano engi gbeteye go no tokana de; ma yete nga fengi ele Eme kama, de ele ngbe kotye ka Eme, no na to Yerusamela engbo ko naya gokpe ede Eme kama, de to ele ma. ¹³ No engbo de dje, dje no te sipiriti efa fe o ete ka Eme. ¹⁴ Yete fe Anzelu ka ete Eme na Laodiseya: tsiya no efa De angba ba, ngbili ingbi dango etiga ba, mato na ongo te Eme mele: ¹⁵ Mambela o kitima kamo. Mambela ba mo diri gugugu mama, mo diri ohoto mama. Alingita ba mongbo gugugu ta te mongbo ohoto. ¹⁶ Ano bakate mo namo kpakpa, gugugu de, ohoto di de, mazega mo de mora. ¹⁷ Kokoro de mafa: made moro kumuka, ma si de ohe, ma tokana de ngala e de, kokoro de mambela ba mode moro tsenga, de magala, edjoko, moro mazibo engbo ngilimba, ¹⁸ Mayo kangamo ba mosiya esaka ma nzenge no egulu fe ewa, de moya koto moro kumuka, de o bu bongo, de moya yo ba lomo na ngilimba kamo tsiya teye de; de malasi toka nafuru dilamo de moya tsiya seke. ¹⁹ Ema, to kobo de kaki fe o kpara te makonda, ngbo de kekele de mo dji temo. ²⁰ Tsiya, malo ede molangote kamo, mate me. Te kpara dje lima te engbi ho molangote, malega tengangi, mazoga d'engi, d'engi de ma. ²¹ Kpara engbo kowho, mamelega ba angbo deni fe bhala ngama kama, bakana ma, makowho te mangbo de woma fe bhala ngama kaye. ²² Ba kpara engbo de dje, dje no te Sipiriti te fa fe o ete ka Eme!

Chapter 4

¹ Sidingano, mayatia anotia molongo te bili nomgbo tikpe. Gina ngali te manodje, nafa, lekine, ano mamele motiya nokoto ga sidingane. ² bingo dhenga na nongbo sipiritu satu eyaka. ³ nonongbo engi nongbo bakana te me bili nayape dhe Kornaline, ano edhebhala nongbo dere bili. ⁴ edhele bhala matiya obhala kpa bukpa bochu dhe feye bala, ano fe bala no odiri kpara bubka de feye bala ⁵ fe bhala na o zewa ngbakoto dhe oli djogo mogbala, kanga bala na ngbo sota o tala marazi dhe ewa teye nono gbo o sele guma da Eme. ⁶ A tokana kanga dala nanga ma bakana ngbe ngu bili bakana tala emala teye de o mbombo teme no sota masota esoga dala na ngama. ⁷ Gina na kpara nongbo te ndjo emala teye de mazambula no na bhochu nongbo te ndjo emala teye de enga moko bagara nona bata engbo te ndjo dilanga kpara, ano na bala nongbo te ndjo nomala teye de zuwa. ⁸ O kpara bala nongbo te ndjo wande kpara na kpara de mbulaye te ndjoe madiaya ono ngbo de odila edi wa ekilidjo mbi go wa. Otse dhe nafa ela de biti, ngbi, ngbi, ngbi engbo ngama eme ewo nde tengi nongbo enani nongbo, no eno. ⁹ Dhenga te o kpara nongbo te ndjo engo zeba de bebe teye na dongo fe no engbo fe bala na ngama, te no nongbo te o karanga na karanga. ¹⁰ O diri kpara bukpa de feye bala o gbukuma kanga nongbo fe bala na ngama ono obebe ngongi nongbo to no na karanga na karanga ono oya toro ndata kawa na ngama nala. ¹¹ Mangbo elingita ngama kani d'Eme kani , tokana naza mabebe de ngala de ewo. Adeno mogbe o ee nde, anote malanga o ee, nongbo ono gbe teye fofu femo.

Chapter 5

¹ Te matsiya tokana go kokpa ka kpara engbo fe bhala ngama, buku egateye o yete gobubu de fefe. ² Te matsiya ndjaka anzelu, eto na wanga ndjandja: Eda leke na guma maga de na ho buku? ³ Te kpara bili de go kpe, de fe to, de esa to, lingita na ho de natsiya buku. ⁴ Te ma kugba natsiya kpara bili no lingita de na ho de na tsiya buku. ⁵ Te bili ka o diri kpara efa fele: kugba de, tsiya mazambula na yingili ka Yuda, eya go bu Davidi, enyaga toka na guma maga de na ho buku. ⁶ te ma tsiya, go bu bhala ngama, de o kpara bala na makowho de o o diri kpara bukpa bhochu de feye bala, enga kandolo engboka djogo ba odangi. Engi nongbo d'o hedi de dila marazi, no engbo shile marazi sipiriti no te Eme no tima go to. ⁷ Eno te eza buku go kokpa ka kpara engbo fe bhala ngama. ⁸ Go dhinga te engi za buku, o kpara bala na makowho de o diri kpara bukpa bhochu de feye bala ogbukuma fe enga kandolo, ozoro kpara na kpara domo bili de o kodo na nzenge (oro) gbe de bandele, engbo losambo ka o sele kpara. ⁹ Ongbo bi tō ti ka'Me, efa: Molingita naza buku, de na mburu maga fefe, kokoro de ono damo, te Eme siya mo tokana fengi de ngotemo ka o kpara, de o yingili nde, ka o li nde, de libi kpara kote de okote nde; ¹⁰ mo mele dewo o kpara na kote ngama bili de o ifotewo fe Eme ka ha, ongboga nyaga fe to. ¹¹ Mangbo tsiya, te madje li ka libi anzelu ede bhala ngama de o kpara na makowho de o diri kpara, no te motango kawo ngbo kama na kama, koto na koto. ¹² Ongbo fa de ndjaka li: Enga kandolo no ono da, elingita de ndaka, kumuka, kira (bili), ewo, ngala, mazezeba de mabebe! ¹³ Te madje o he nde Eme mele go kpe, fe to, esa to, fe ngbengu dhe o bulu he nde engbo ka, ongbo

Chapter 6

fa : fe kpara engbo fe bhala ngama de enga kandolo, mabebe, ngala, mazeba d'ewo karanga na karanga! ¹⁴ Te o kpara bala na makowho ngbo fa: de angbo ba! Te o diri kpara ngbo gbukuma o dhiri ndjo wo kito.

Chapter 6

¹ Mangbo tsiya, dhinga te enga kandolo mburu bili esuga o marazi maga, te madje bili ka o bala kpara na makowho engbo fa djogo mogbala: nono. ² Mangbo tsiya, ano, bu dhongi bili ekote. Kpara no engbo le tengi nongbo de derhe, ndata ngama etoteye fengi, te engiya koto toka na gogo de na nyaga. ³ Go dhinga te engi mburu no na bhochu, madje kpara na bhochu na makowho engbo fa: nono. ⁴ Te gara dhongi mbayi mbembe koto, kpara engbo le tengi no eza gongama na eme gungo go to, ba o kpara woro ngoro wo esuga wo, te eto teye ngbengele sape. ⁵ Go dhinga te engi eme maga na bata, madje kpara na bata na makowho efa: nono. Mangbo tsiya, tano, bere dhongi koto. kpara engbo le tengi nongbo de he engbo shile tiri. ⁶ Te madje kpara na bala na makowho efa: magbene bili na tsombo fe makuta bili, de magbene bata na mapunga fe makuta bili, tano amemele engo bili de fe emo de fande. ⁷ Go dhinga te engi eme maga na bala, madje kpara na bala na makowho efa: nono. ⁸ Mangbo tsiya, tano, mbayi bubu dhongi koto. kpara engbo le tengi ngbo buka tehe ekpi, ano ela na kpi ekote dengi mini. Te ndjaka ewo na manyaga eto teye fengi endjo edele na suga na to, toka na mele moro ogara kpara de ngbengele sape de gomo, de ekpi mini, ositi enuna bele na eto. ⁹ Go dhinga tee emburu maga na bhuleve, te matsiya esa altare me o kpara de ono omoro wo toka ngo na ngali Eme de gara ongo no ongbo dada ono omaka teye. ¹⁰ Engi ngbo wanga de ndjandjaka, ba: mbi go ne dhinga ne, sele de ngbili ishule, mongboga toka narengo, de na du njanja toka ngote a fe o ingbo fe to? ¹¹ Te oto ngbengbengele bu bongo fe kpara bili bili esuga wo; tengi ulu etikpe na fa ba, ongbo babi go dhinga na , mbi go dhinga te alingita teye nde go kudhumu na kitima kawo de o ndanda iye tano engbo ekoto de ekpi bakana wo. ¹² Te ma tsiya, go dhinga engi mburu maga na madhiya: engi maka bazuguzugu na to, ela ekoto bebere bakana mbura na kele, te efe ndubu ekota bakana ngote, ¹³ te o kofala na kpe oto nate kito, bakana ozunguzungu na woro ndjandjaka na toro wiwi figi kito. ¹⁴ Te ekpe egala teye djogo buku, te ota nde mini le o ndjongo oto na dji teye go daye. ¹⁵ O ngama na ete, de ongbe ngama, de o ngama na mava kuturu, de o kpara na kumuka, de ewo kpara, omabozo, ewoteye go mbulu na teme de oganga. ¹⁶ Tengi oto na fa fe oganga de o teme: ite fe a, iwo a kanga kpara engbo fe bhala ngama, de kanga make guma na enga kandolo; ¹⁷ kokoro de ngbe la na make guma engi ekotoyi, eda leke na tiga daye?

Chapter 7

¹ Sidi ngano matiya o angelu bala o lo etikpe te dele seke bala na to, oza owavi bala na to, ba o ulu wavi de teto, tengbengu de te belede. ² Ano matiya o angelu bili, nongbo le tedele seke ela yiya te, ano nono ezaro ee nagotere ka Eme na makowho, engi wanga go ndjaka li fe o anzelu no te ono to fewo na mele sitingo teto dhegbengu, ano engifa; ³ mele siti ngo de teto, te ngbengu de te bele dembi bate nindjiya na go tere te landjo o moro kitima ka Eme kani. ⁴ Ano madje magola ka ano te ono go tere tewa koto bili de kama bala de feye bala nde go yingili ka o dinga izaralita, ⁵ go yingili ka Yuda, koto bhukpa de feye bhochu o tere, go yingili ka Rubano koto bhukpa de feye bochu, go yingili ka Gada, koto bhukpa de feye bochu, ⁶ go yingili ka Azera koto bukpa de feye bhochu, go yingili ka Neftali, koto bukpa de feye bochu. ⁷ go yingili ka Simeona , koto bukpa de feye bochu, go yingili ka Levi koto bukpa de feye bochu, go yingili ka Isaka koto bukpa de feye bochu, ⁸ go yingili ka Zabulona, koto bukpa de feye bochu, go yingili ka Yozefu, koto bukpa de feye bochu, go yingili ka Bezamina, koto bukpa de feye bochu no te o go tere. ⁹ Sidingano, matiya ano tiya onongbo libi o kpara, ba kpara no lingita de na gola dhe kotende te yingili nde, de o kpara nde, de o li nde, engi nolo kanga bhala de kanga enga kandolo omba teye ngbengele bango, dhe o kpangulu esaka wo. ¹⁰ ano oya wanga te djakade ndjaka li nafa, makolwo ngbo te Eme kani nongbo fe bhala de enga kandolo. ¹¹ Ano o angelu nde o lo molimoli na bhala ngama de o diri kpara de o kpara bala nongbo de dje, ano o gbukuma fe landjo wo kanga bhala ngama, ano o bebe Eme. ¹² nofa Angbo ba! nadu jongo ngbengala kera, ano ee na dongo, mabebe ewo de djaka, ngbo de Eme kani, o karanga na karanga! de angboba. ¹³ Ano bili ka o diri kpara eya za nalongo de na fofera, ono mbatewo de ngbengele bongo bubu, wo doda ano oyayiyo. ¹⁴ Mafa fengi , ngama kara, mombela. ano engi fa fera, adeno o koto go djaka magala. O gara ngbengele mbongo kawo ono mbuhu anga go ngote ka enga kandolo. ¹⁵ Atokana ongbo kanga bhala ngama ka Eme, ano omele fengi kitima biti dha la gote Eme, nongbo bhala ngama luga ete kayzewo. ¹⁶ gomo ngbo tokana de, gomo ngu ngbo tokana de. ¹⁷ so enga kandolo nongbo esuga bhala ngama toga fe wo fikpago dhena tima wo go kpongungu na makolwo ano Eme furu gaye gula nde te dila wo.

Chapter 8

¹ Go dhinga te engi mburu maga na marazi, seke tiga babi te du dhinga. ² te ma tsiya o anzelu marazi olo kanga Eme, te oto fe wo ngunga marazi. ³ Te gara anzelu no, elo fa altare, ezoro engbekungbeku esaka e, oto fengi bandele nodjo, de engi to de o lisambo ka o sele kpara, fe altare na nzenge no engbo egilano altare. ⁴ Nguwa na bandele ele etikpe de o lisambo ka sele kpara naya esaka anzelu mbi egilano Eme. ⁵ Te anzelu za engbekungbeku, esi anga d'ewa na altare te engi toro fetu. Te o gili koto, o mogbala, o gulele, de o mayike na to. ⁶ Te o anzelu marazi no ongbo de ngunga marazi, ngbo leke tewo nahu, ⁷ Gigina hu ngunga. Te wago na wa de na ngote ebite teye, etoro teye fetu, te mbe na to etsuru, te mbe o lo etsuru, te o kpa suguru nde etsuru. ⁸ Bhobhochu na ehu ngunga. Te ehe bili djogo ba ngbeta egateye d'ewa etoro teye go ngbengu; te mbe ngbengu ekoto ngote, ⁹ te mbe obulu he nongbo go ngbengu de no engbo kowho ka ekpi, te mbe zabu

Chapter 9

elinda.¹⁰ Anzeli na bata ehu ngunga. Te ngbe kofala engbo ti djogo nyewa ete naya etikpe; te eya te fe mbe ngbengu de fe kpongu.¹¹ Ele kofala nano ba Absito; te mbe ngu editeye ba tere absito, nodjo kpara ekpi de ngu no, kokorode ano koto soso.¹² Anzeli na bala ehu ngunga. Te mbi la ebe teye, te mbi efe, te mbi kofala, ba mbi wo etse na matsi, te mbi nakini engita o nzele, de biti mini.¹³ Mangbo tsiya, te madje zuwa no engbo hulu etikpe, eno ngbo logo ndaka li: tsenga, tsenga ka o kpara na to, fofofe ogara ngunga ka o anzeli bata nohu.

Chapter 9

¹ Angelu na buleve eya engunga, ano magatiya kowala bili eya etikpe ete feti. Tolo na modu na kangba etoteye fengi.² ano engi o edu na kangba, ano nguwa ngbo koto go du, bakana nguwa na ngbe wa, ano ela de wavi ekoto mbiliesaka nguwa na du.³ O imbembere ngbo koto go nguwa, o misa tewo feti ano o to fewo go bakana go ka o djigbe na to.⁴ O fa fewo na mele siti ngo te suguru na to de, te o kpa bele de, o lo de, ta bite o kpara no djo tere ka Eme tela ndjowo.⁵ O to fewo, na moro wo de, ta na lese wo go ofe buleve, ano mandreaga te ongbo to angbo bakana mandreaga ka o digbe de ngatengi lo kpara.⁶ te kini nano o kpara maga ge ekpi, ano ma gage de, o nkondaye ekpi, ano ekpi kpegaye ngengele tewo.⁷ O imbembere no no malatewo de o ndongi no te o sudha wo toka ego, angbo enani te ndjo wo ndata emala teye bakana are ano landjo wo nongbo enani bakana landjo o kpara.⁸ si ndjo wo ngbo nani bakana si ndjo o worose, ano o te wo nongbo bakana o te mazambula.⁹ Onongbo nani de ose bakana ose na fer, ano gili mbula wo nongbo nani bakana gili masuwa go note o dhongi gbegebeke dhenga na go.¹⁰ Onongbo nani desowo emala teye ba o djigbe de otiteye, anogo wo ngbo yia ta tesowo toka na melekpara siti gobu te buleve.¹¹ Engi nongbo fengi bakana ngama Angelu, na modu na mbilibiti, no bhuka teye go lieber abandon de go giriki Apolino.¹² Gina magala eguluyi, go dila ateno toka na o magala bhochu sidingano.¹³ Angelu na madia eya u ngunga, te madje li bili ngbo yiya go o dibala na o tari na ore wanga Eme.¹⁴ Eya fa fe o angelu madia engbo de o ngunga: mburu o angelu bala no to i wo ofe ngbengu na Efrata.¹⁵ Ano o angelu bala nongbo moli toka dhenga, dhekeni, dhe ofe, dhe o karanga, sidinga na mburu wo, te oza na moro kpara bata fe bala.¹⁶ Mabite ka o igogo nongbo nani⁹ de koto na koto: madje mabite ka wo.¹⁷ Tenganga te matiya go matsia o dhonge, de onongo nani le fewo, ombo bongo nago engbo ti bawa mbembe nzere de fofolo, djo o dhonge ngo nani bakana o djo mazambula, ewango enani koto go mowo, dengu wa, de fofolo.¹⁸ O komoko bata fe bala no te omoro wo tongo batano, dewa, dengu wa, de fofolo nongbo koto nani go mowo.¹⁹ ata deno go o dhonge ngo nani go mowo de go oso wo, sono so wo malanani teye de kporo nongbo de libi ndjo, wowo ngbo yiya tate tokana mele siti.²⁰ Ono komoko no kpide esaka ndjaka wavi no, o djiteyo de te ongo na kpawo, todutu tokana na bebe djaboro, okuluna o re, teme na makuta, teme na mbengi, teme no te oforo telo nongbo tiya de, edje dide, engbo dhoko dide,²¹ O tse na moro de, koma kawo de, gbama kawo de, ezi kawo de.

Chapter 10

¹ Matsiya gara anzeli bili dewo, engbo na ke go kpe, te edhika teye de sangu; wango engbo go ndjongu, te landjongu engbo tote bakana ela, te lengu bakana nakurubhu na ewa.² Go sakangu engi zoro mbo buku ngbadha. Tengi ho leye na kokpa gungu, te ngu ho leye na gale fe to.³ Tengi wanga ndjandjaka, bakana wanga mazambula, dhinga engi wanga, omogbala dje liwo.⁴ Dhinga te o mogbala marazi edje liwo, anongbo ba mayete, te madje li bili go kpe efa fele: tere engo te o mogbala marazi no ofa, yete de.⁵ Anzeli no ngbo tsiango ngbo mele fe ngu de feti, te e eme kokpaye etikpe,⁶ tengi kolo duye fe kpara engbo de khowo karanga de o karanga, emele kpe de o ingbo fe to de to nde, de ongu de o e nde engbo go ngu, dhinga tsia ama,⁷ Engo bili ta go kini na li anzeli na marazi, dhinga tengi hu ngunga ete, ongo no owo teye eshule teye, bakana engi nafa ete fe moro kitima kaye de o profeta kaye.⁸ Deli te madjeekoto go kpe, tengi fa tokana ba : neneke moza mbo bibiliya ngbadha esaka anzeli no elu etikpe fe de to.⁹ Te maneke sidinga anzeli no, mafa fengi ba engi to fele mbo bibiliya, tengi to fele ba zaza, de momi; anongbo susu gobuma, engo bili ta, dhinga te mami ete, buma esika do he susu.¹⁰ Tenga mbo bibiliya esaka anzeli no, ano ngbo gugu go moma, bakana mowo, ta be dhinga te akoto gu buma akoto susu.¹¹ Ofa fele ba: ayoba mofa ngbilingo fe to nedjo o kpara, de o kote, de o yingili, de o ngama.

Chapter 11

¹ Oto fema gbaka bili bakana metere opimi ohi ete, nafa ba; Iya temu na pimi tepelo ka Eme, de o kpara nde mini oza bangi tete,² Engo bilita na tsia tepelo, ekilidjo, tsewo ekilidjo de mopimi sekede, engo bili so otofe koti, engi koto na dhoko go leye efe bukpa bala de efe bochi.³ Te mato oyi dango bochi de ndjakawo d'omalateye bakana o profeta eyo bango na bagadi, ela koto bili de kama bhochi de bukpa madhia.⁴ Ade omoro kitima bhochi de o gara ozozoro tala olu gilano na ngama nato.⁵ Te kpara iya na mele wo sisiti de ewa koto go mawo na nyukuma ohiyala nde te kpara bili iya na mele wo siti, de omorongu biba.⁶ Engi de wo na dhika kpe angano wage le diri digo dhingano ongbo to ngali ka Eme, o dewo na mele teye de engu koto ngote tengi sama eto de ekhe ne djo bakana eka bigo dhinga konda nato.⁷ Dhinga te okoto nandjia oyingbo dango, enunongbo le go du engino dego kpara na gilano koto morowo.⁸ De okovo kawo engbo go da seke ngbengbe na gbata, tengu bhuka bakana sipiritu santu, sodomo na Ezypito da sekeno o gbala ngama kawo tete.⁹ De o komoko esuga o kpara, ingili o eli de okoti, de otsia kovo kawo go ela bata de mbombo tengi lede ba oho kovo kawo go mboko.¹⁰ Tongo kawo ongbo do kpara na eto omaka teye dalidjadja, tengi tsia teye soo de gara de ogara, kokorode o profeta bhochu omele ba o kpara dje tsenga goto.¹¹ sidanga ela bata de mbombo, makina na makowo ekoto eyiya fe Eme

ele fewo tengi sudha teye go lewo, te ndjaka tsoro ekoto na mele okpara ngbo tsia ngono.¹² Engi dje ngali bili eyiya go kpe nafa ba: le kine! tengi le go kokpe, te oyiya ngbo tsia wo.¹³ Bi go dthingano engidje mayike nato te mbo seke na bukpa go gboto, oyate o kpara koto marazi oya kpi go mayiki nato no te ogara okowo na bebe Eme go kpe.¹⁴ De tsenga na bhochu iya gulu, etsia tsenga na bata ikoto tsiane.¹⁵ Te Angelu na marazi emi na mbongo todje tokana ngali ndjandjaka go kpe na faba: Gongama na sala o du fe ngama de Kristu, te manyaga kangii ngbo dila dila.¹⁶ Ogandji kpara bhukpa bhochu de feye bala engbo tete egilano ka Eme be go manyaga kawo, te ogbuku ela ndjo kilo, na bebe Eme.¹⁷ Na fabaÇ Mato femo grasiya ngama Eme de ewo nde mimi, engbo ete, engbo tiane kokorode moza ewonde go manyaga kamo.¹⁸ Okoti nde omaka ngakpa, te guma na make enu dthinga ekotoyi na gbo ongo ka omoro kpi, te o kpane engbo mele kitima fe o profeta, o maka o jongo kawo de o sele mini de onono ozeba elemo, ombombo de o ngbengbe, engi ngbo misa o kpara nde engbo siti eto,¹⁹ Te tepelo ka Eme a o teye go kpe, te makunda ekoto go tepelo, totsia mba seke, de ongali de omadula de mayike nato, de o ndjaka sangu.

Chapter 12

¹ Ngbe tere ekoto etikpe: worose bili egateye de la, efe esa le engi, de ndata ngama na kofala bukpa de feye bhochu fe ndjo engi. ² Engi nongbo de bu, te engingbo wanga, nangbo go kitima de go kena mazu. ³ Gara tere ekoto tokana etikpe; tsiya, anongbo ngbe kporo mbembe, enongbo de ndjo marazi de odi bukpa te fe o ndjono tambala marazi. ⁴ So engi nongbo de dangba na o kofala na kpe, etorongi fetu. Ngbe kporo no elo egilano worose nongbo tse mazu, toka nasusura engangi, go dthinga te engi zu ete. ⁵ Worose ezu enga komoko, nongbo eto magaga fetu nde de borodjo nase. Te engangi eme teye esaka Eme de maneke go manyaga kangii. ⁶ Te worose ekpe go gbe go, yo engi nongbo de da seke Eme eleke fengi, ba engi ngbo zo he esuga o kini koto bili de kama bhochu de bukpa madhiya. ⁷ Te go kpe, engo ekoto, Mikaye de o anzelu kaye ogo go te kote ngbe kporo, te ngbe kporo de o anzelu ogo go, ⁸ Sono onongbo ndjandjaka de, te dawo nongbo tokana mama etikpe. ⁹ Te engi kata teye, ngbe kporo, diri kporo te obuka ba djabulu de Satana, kpara engbo di ndjo fe to nde, engi kata teye fe to, te o anzelu kangii okata tewo sidinga engi mini. ¹⁰ Te madje etikpe eli bili ndjandjaka engbo fa: Tsiane makowho ekotoyi, te ndjaka, te kitima, manyaga ka Eme kani, te gongama ka Klisto kangii, sono onokata enani engi, ifo kpara ka ndayini, kpara engbo fongo egila Eme kani elha de biti. ¹¹ O di woyi fofefe ngote ka enga kandolo de fofefe ngali matambisa jongo Ka Eme, te okunda de makowho kawo mbi nakpe ekpi. ¹² Fofefe ingbo de guguma, o kpe, de hi ingbo go kpe. Dthinga fetu de o ngbengu! sono Djaburu ekoyi tengayi, ekoto eneke de ndjandja, nambela ba nidhenga tene. ¹³ Go dhenga ngbe kporo etsiya ba okata niyi fe to, efanga worose enozu djadi komoko. ¹⁴ Te o mbula bhochu ka zuwa eto teye fe worose, ba engi huludi go ngbengo, go dangi, yo engi kpi dhenga bili, o dhenga, de dangba dhenga ngengele, go dila kporo. ¹⁵ Te go djengi, kporo embi bakana ngbengu sidinga worose, ba alindangi. ¹⁶ Te eto ebhanga worose, te eto damoye edjo engu te kporo no ndutu go moye. ¹⁷ Te kporo eza siti guma tokote woroseno, te engi ya eneke toka nago ngo tedu yingili, ono engbo enani elila makpama ka Eme; te ono etambisa jongo ka Yezu. ¹⁸ Te ngbe kporo no eneke nolo egilano ngbengu.

Chapter 13

¹ Tengi lo fe seke nangu, sidinganga te ma tsiya engu tele eno engbo de o die bukpa de feye marazi, fendjo odino o ndata ngama, fendjo no nde de ele sirikpi. ² Eno te matsiangu no ngbo bakana siya, olengu ngbo bakana le yawula, ngaga engi bakana ngaga mazambula. Te kondru etofengi ndjaka, de bhala ngama, de manyaga kaye. ³ Te matsiya bili na ndjo engi bakana kpara eza ka na kpi; engo bili ta eka na kpi no ekoto no na makowho. Sala nde mini ongo tsiya fe ngbonono. ⁴ Te obebe kondru, tongo engito manyaga feno; ongo bebe no, nafa ba: emala te deno deda lingita na egogo dengi. ⁵ Eto fengi emo na elo o ndjandjaka ongo, eli na koto de sisitina; tengi to fengi ewo go bu efe bukpa bala de feye bhochu. ⁶ Te engi o ngagaye toka na wanga go ndjo Eme, toka na toro eleye, de sanduku na ndayi kaye, de ono ongo go kpe. ⁷ Ngoto fengi namele go fe o santu, dengi djiwo. Tengi to fengi manyaga fe ndjom o yingili nde mini, de kpara nde, de o li nde mini, de o kote nde mini. ⁸ O isala nde obebe, toka ngono ele ono eyete teye de go buku na makowho, tongo onoto maziga na enga kandolo de. ⁹ Te kpara ngbo de dje dengi dje. ¹⁰ Te kpara ngbo ho o kpara go ku, o hoga engi go ku; te kpara moro ekiliye de sape, omoroga engi diri de sape; ano temo o guma mo go male ka o santu. ¹¹ Matsiya tokana gara no tele naya go to, engbo do di bhochu bakana kandolo, engi ngbo longo bakana wango. ¹² Engi ngbo iyaga teye bakana eno na egilano go dila engi, engi ngbo mele ba o kpara esala ngbo bebe ngo ka eno na egilano, te eka na kpi no ekoto na makowho. ¹³ Engi mele kpala ngo na gbewa go kpe te ako fe to go dila o kpara. ¹⁴ Nafite o kpara ba nitiga, esala tongo ndjakango te engi za na mele go dila siti no na egilano, tengi zaka na sape te ayambe. ¹⁵ Tengi to fengi mabebe kuluno, sono kulu nongbo longo, te kpara bebe kulu no de, omoro engi. ¹⁶ Engi mele o kpara nde mini oza tere engbo de djadi, de o ngbe kpara, de o moro kumuka, o moro tsenga, de o bali oza tere go kokpa de landjo, ¹⁷ kpara bili de siya he, engbo tikisi he, te otsiya mo de tere deno, mabite nano de mabite na elengu. ¹⁸ Kira sene; te kpara ngbo de makina na mbela, na bite na mahiya ono, sono angbo mabite ka okpara, deno mabite kama madhia de bukpa marazi.

Chapter 14

¹ Mago dilara etsia enga kandolo nolo fe ganga na Siyona, de o kpara ngbo dengi koto kama de feye bukpa bala de feye

bala, nongbo nani de elengi de ele wo, eyete teye fe landjo wo. ² Te madje etikpe ngali bili, bakana gili ngbengu, bakana gili ngbe mogbala, elite madje angbonani bakana moro wutu de domo kao. ³ Toya nani bitotsi kanga bhala ngama, kanga o kparabala na makowho de o diri kpara. kpara bili nombela tsino de te angbo tano koto kama de feyebukpa bala de feye bala, bi ono siya nani te wo fe to. ⁴ O nono o siti kote wo de worose de, kokorode ombela kote worose de, Ote fa ta enga kandolo go seke nde tengi neke ete, Ono siya tewo esaka o kpara, baka maziga fe Eme de fe enga kandolo. ⁵ Gomo wo o liwu nongbo ama o gbe wo tengi bilide. ⁶ Matsia gara angelu bili ngbo ulu te kpe, engi nongbo de ngali na ndalo tokana nafa fe o kpara na kito, te okote nde o yingili nde, te olinde de o kpara. ⁷ Engi ngbo fa te ndjakali bili: ikpe eme, i to fengi mazeba, dhega nangbo ngo kangi ekotoyi, ibebe no mele ekpe de to, de ngbengu, de okpungu. ⁸ Te gara angelu na bhochu eya fata eya fa: engi te ngbe Babilona no to vino te okote nde na waza. ⁹ Te gara, angelu na bata eya fa ta go ndjaka li : te kpara bebe ngo no de, kulungi, engi za tere tela ndjoye de esakaye. ¹⁰ engi mini, ndjoga vino na likabhu ka Eme no tike o bite dego kongu na likabhu, tengi mbamba nagowa tengi gala kanga angelu sipiri de enga kandolo. ¹¹ Ano nguwa na magala kawo nole o karanga na karanga, ofe te wo de kini dide biti dide, ono bebe eno de kuluye, oza tere te elengi. ¹² Angbo na iguma ka o sipiri, nolila makpama ka Eme de male ka Yezu. ¹³ Te madje etikpe eli ngbofa: yete, lidjalidja ka ono kpi tsiane go makpi ka ngama, woyi, sipiri efa ba o fe tewo te kitima kawo, so kotima kawo efatanga wo. ¹⁴ mago djalara, tsiya angbo nani busangu, nongo nani kpara bili no malateye de enga kpara ano ngote djongin ndata ngama na ore, tengi zoro lesape esakaye. ¹⁵ Te gara angelu koto go teme, eya wanga de ndjakali feno nongo nani fenguwa: sape kamo, Eme oee naye, so dhenga na Eme oee naye ekotoyi so eena mbeyi. ¹⁶ Te no nongbo nani sangu eya toro sape kaye fe to, engigoma ee nato. ¹⁷ Te gara angelu koto go teme nongo go kpe, engi ngbo, di de le sape. ¹⁸ Te gara angelu nongbo ngama fewo ekoto go artare, efa go ndjaka li fe no enongbo de lesape, nafa: whli lesape kamo, eme nguwa vino na to, kokoro de, nguwa vino nano embeyi. ¹⁹ Te angelu eya toro lesape kaye kito, te atoro nguwa go ngbe kongu na likabhu ka Eme. ²⁰ kongu neke mbi ekilidjo na gbata, ngote ya koto go kongu, mbiii te tangoro o donge, teseke na kiro metere koto kama madiya.

Chapter 15

¹ Tokana matsiya gokpe gara mashile, ngbe te aleteye: anzelu marazi enozoro ndjandjakango marazi, ono natatsu, kokorode fofo fewo ye ndjandja ka'Eme meleteye. ² Te matsiya bakana ngbengu go taratara edjere teye dewo, de no nodji eno, te kulu engi de o ele nodjo kangi, mbele fe ngbengu taratara, ongbo de domo ka'Eme. ³ Te ongbo bi etsi ka Eme ka Mosa: lleke ngo ka Eme, de otsi kanga enga kandolo, nafa: onga kitima ngbengbe te aleteye, Ngama Eme de ndjaka nde! O limo bifano de ngbilingo, Ngama na okote! ⁴ Eda ngbo de tsoro mo de, ngama, de nabebe elemo de? Kokorode mobu deno bili sele; so okote nde no ogbukuma egilano mo, kokorode o mangbo ngo nom shule teye i. ⁵ Sidi ngano manongbo tsiya, teme na kpukulu na matambis ngbilingo eho teye go kpe. ⁶ Te o anzelu marazi nozoro o ndjandjaka ngo marazi no okoto go teme, oyo o bongo na kono' gbagba, asolo, te onongbo de kudu nzenge egateye ede tomba. ⁷ Te bili esuga o sele kpara na makowho eto fe o anzelu marazi okodho marazi na nzenge, gbe de ndjandja ka Eme engbo kowho go o karanga na karanga. ⁸ Te teme esi de nguwa, fofefe mabebe ka Eme de ndjakaye nde; te kpara bili lingita de nale go teme, mbi go dhinga te o ndjandja ngo ka o anzelu marazi melega teye ete.

Chapter 16

¹ Te madje ndjaka li bili angbo nogo te kame angbo fafe o angelu marazi: ineke ne tike feto o kongu marazi na likabu kame. ² Angelu no nagilano eya neke tengi tike kongu kaye feto, te ositi kano gbi esa te azoro o kpara nongo enani bakana eno de o nongo enani bebe engo kangi. ³ Angelu na bhochu eya tike kongu kaye fe ngbengu te akote ngote, bakana ngote kovo, o ee nde nongbo te djo kpi enani nde. ⁴ Angelu na bata eya tike kongu kaye fe ngbengu de fe o mbombongu. ⁵ Adeno te madjen angelu no o teye tengi kangu efa: mobimbela, mobilado, mongbo enani, movuvuru kokorode mokolo engo kangi. ⁶ O tike ngote ka o vuvuru de o profeta, ano temo to fe wo ongo te ba ondjo, o lengeta bedi ⁷ Te maya dje go otari elibili nafa enani: woyi ngama eme na ewo nde, makolo ngbanga kamo anayebi mbele ⁸ angelu na bata eya tike kongu kaye fe ela te ato teye fengi na tsuru o kpara te ewa kaye. ⁹ o kpara tsuru te ndjaka koku te oya sama ele Eme no kpama te sitingo no, o djinawo tewo de tokana zebatangi ¹⁰ Angelu na bhuleve eya tike kongu kaye fe bhala ngama maka eno te kote ngama kangi ekoto mbilibiti, o kpara ngbo enani kpai esaka magala nami, ¹¹ Te o sama Eme na tikpe toka magala de oka nogbe esaka wo, odji nawo te wo de go ongo ote mele. ¹² Angelu madia eya tike kongu kaye fe ngbengu Efarata, tengbengu eya tse na leke kadje fe ngama nono fogo. ¹³ Matiya temo daragona, te imo eno no no fa ba ni de prifeta o siti Eme bata ndjo go bi bakana o kpara ¹⁴ ade sipiri ka gbongwa de no te dhonda o kpakala ngo aneke kanga ngama na to nde toka na bite te wo toka ego gongbe kini no ka Eme na ewonde. ¹⁵ Tsia mano bakana morozi, kondo engbo ka nongbo de ndjaka dila de no lila o bongo ka ye ba engi dhoko ngilimba de natse a tia lomo kaye ¹⁶ tengibite wo go seke te o bhuhbuka nga goli ka o ebere aramage done. ¹⁷ Angelu na marazi eya tike kongu kaye go wavi, go teme na tikpe ndjaka ngali bili eya koto, angbo enani nofe bhala nanga tengi fa : ameleyeyi. ¹⁸ Anongbo ta de golele de oli de gili mongbala de gbe yike seke na to engo ne mele teye de bigogo kpara koto feto. ¹⁹ o ye ye ngbegbata te tendula bata ano o gbata na o kote no te nde. Eme kina teye de ngbe Babilona toka na mele ngi djo kongu vino na ndjaka likabhu. ²⁰ O kosanga nde yangbe ano omaka tokana ganga bili de ²¹ wanga na dji teme lu ele, nguwa na dji tyeme bili anongbo mba kilo bukpa bukpa bala.

Chapter 17

¹ Deno bili ka o anzelu marazi ezoro vino marazi, etofele eli efa ba: nono machule femo bate okolongo ka ngbe worose gbama engbo go ngbengu. ² Tongo kangi ye p ngama na sala ele go gbama dengue, vino na gbama te o kpara na sala elego. ³ Engu bema go sipiritu gogo, te matsia worose bili engbo feno na tere, gbe de o ele sipiritu de o ndjo marazi de odi bukpa. ⁴ worose eyo bongo na tere nzenge, engingbo de nzenge esakaye esi de o sisitingo de o ndandangango kaye. ⁵ Te landjongi ele eteteye, tsenga bili, mbe Babilona hien o moro gbama de o sisitingi enyemanye. ⁶ Te matsia worose erangi de ngote ka o kpara ka Eme, de o ingbo dango ka Yezu. Natsiangi, te makoto de mambambanga. ⁷ te angelu efafe ba : mombambanga tongo ne, mafa femo ngo ka tsenga ka worose de no ebengu no, engbo de o ndjo marazi de o di bukpa. ⁸ ano te motsiangi no engingbo, engi taama, engi koto godu, tengu neke go mandjo. o kpara na sala, sono elewo ete teye de go lilita na sala go buku na makowho, mambambanga na tsia no, tongo engi nongbo de nongu tama, tengu kotoga ye. ⁹ sene de bili engbo de kera, o ndjo marazi de o ta marazi fendjondjo te worose nongbo. ¹⁰ deno enongbo, ta engi melewe ngama ma bhogina, engi de mabite marazi, te engu neke go mandjo. ¹¹ Deno engbo taama, engu melewe ngama na bhogina, engu de mabite marazi, tengi neke go mandjo ¹² Odi bukpa te motsiano ade o ngama bukpa emaka na bhala ngama de, ta oza mabebe ba ngama, gobu sa bili de no ne. ¹³ Wo nde edje te wo ba anito ndjaka de mabebe ka wo fe no ne. ¹⁴ ogoga ego de kandolo, te kandolo di wo, kokoro de engi de ngama ka o ngama de mabebe na mabebe, te o bhukangu ba, ono elolo te o de ono etoto engbo dengue djiiga wo. ¹⁵ tengi fa fele ba: ongu temotsia no fe ndjondjo di toro te engbo fefe ade o kpara, nedjo okote, de oli ¹⁶ o di bukpa te motsia no adeno ngu yala koto, mburungu ngelemba zosongu, te o tsurungu go wa. ¹⁷ Tano eme eho go gumawo namele ngbolongbo bili eto ngama ka o feno, mbi dhinga te ngali Eme elenge tate. ¹⁸ De worose te moya tsiangino, ade ngbe gbata ade ngbe kote ngama fe o ngama na to.

Chapter 18

¹ Sidi nganga, matsia go kpe gasa angelu, na koto de ngbe manyaga, te eto ekoto mbamba de mazeba, ² Tengi wanga go ndjaka li nafa ba: Ingi tee, tengi te, te Babilona, ngbe Babilona! engi koto baka seke na djaburu, de seke na mambila nde de siti eme, te seke na mambila dõlu nde mini de ositi olu, ³ Kokoro de o ngama na fetoto fande na mandjo na mele zawa, te ondjo ngbe ngama osudha teye dewo na mele zawa te owa mvula na kito okoto de ndjaka wo na kumuka. ⁴ Madje go kpe gara ngali na fa ba, ekoto esuga wo kpara kama, de mole go kilighiri mama de oni sudha teye go sitingo de, ⁵ tano o kilighiri kawo ekoto nedjo mbi gi kpe te Eme ekina de ositingo kawo. ⁶ Futi bakana tengi to de moto fengi do bhochi na tsia kitima kawo, natsia go mbura no, o ohete do bhochu ⁷ tano , ozeba tewo na koto go jongo, sidinganga engune akoto bakana dangba, kokoro engi fa go gumangi, makotogi nangbo bakana ngbe ngama worose na made kigwa mama te makoto no tsia dagba de, ⁸ Toka ngono, ela bili, magala koto de kpi dagba de gumu, tengi tsuru teye gowa, tongo engi de ndjakawo, ngbe ngama Eme engi ngbo mele. ⁹ De ongbe ngama mini na to, etoteye de zawa de o jongo oku teye na dji tewo tokango kangi dhingano engi tsia nguwa de jongo kangi ¹⁰ Tengilu ngengele na kpe magala engi fa fewo tsinga! tsinga! nangbe gbata Babilona ngbe gbata de ndjaka wo, go dhinga bili enu na ngbo engu kama. ¹¹ De o ambula nde mini na to koto de o kugba tongo kawo, kokorode kpara bili de koto nasia kumuka kawo, ¹² kumuka de oro, de kose na teme sesele, de ojo bongo, de o gbiye kawo jojo nde mini de eco jojona nde mini de o gbiye na eco nde mini de oti na teya de ogbiye nalo na kunu nde mini, de ogara gbiye. ¹³ De leluna sina mome leluna aromate de ojo emu, na kee, de fande, de emo, de selemo, de tsombo de obagara, de omu, de o dhongi, de o kpurupkuru, de kute de molimo ka o kpara ¹⁴ Lelono mongbo ekina ekotoyi ngengele de mo, de o jojo ngonde mimi ewoteye femu de momaka tokana de ¹⁵ O kpara de gbiye na kumuka omaka kose tokote wo, olu ngengele na kpe kumuka kawo, ingingbo na kugba go dengba, ¹⁶ engi ngbo fa ba : tsenga, tsenga na ngbe gbata engi yo mbe mbongo bakana na oro, de jo teme! Ekoto dhinga bili kumuka no emisa teye, ¹⁷ O kpara nde mini ongbo dhoko de enono odhoko go djilangu, de o kpara no nde mini omemele kitima go djilangu elu ngengele de engu ¹⁸ Tengi wanga, natsia nguwa gbangi ete , gboto me engbo bakana ngbe gbata ete, ¹⁹ tengi furu ndjowo de zuto, na kugba bakana go dagba, engi wanga nafa ba: tsenga, tsenga, ngbe gbata go seke oza kumuka ete de o kpara nde mini engbo edhoko go djiklengi, go dhinga bili emisa teye. ²⁰ Kokpe engbom de wo! deyi osele de o apostolu, de o profeta, engbo goda seke bili dewo! kokorode Eme ngbongo na kolongo ²¹ Tano ndjaka angelu de wo eza teme bakana ngbe teme onika tete, tengi toro go ngbengu na fa ba: ano engbo gilano de mazoro ndjandjaka bakana go Babilona ngbe gbata, te otsiangi tokana de ²² Te odjengi tokana de fengi dengali bakana kpara ome likembe, de obayango, de okpara omi nambongo, o makawo tokana wo fe ngude de obayango de o kpara bili de na mele ojongo dena dje gara gili na rika ohi ete. ²³ Zewa na tala tsi de fengu te ngali na komoko de worose baka de fengu, kokoro de omoro kumuka engbo kpara na eko, kokorode okoti nde mini ofiti teye go kadji kama. ²⁴ Omaka ngote de o sele de o profeta, de o kpara no nde mini emaka ekpi go sato.

Chapter 19

¹ Sidi ngango no, madje go kpe o kpara o te zeba engo ka Eme, alaluya, makowho de ee bata ndaka kame kani ² kokorode ngbanga no engi kolo go ngbilingo tengi worose na gbama to mabe fe ngbe worose na zama, Ewoza ngoten ka moro kitima ka ye ³ ono fa na busu: alaluya, kokoro de nguwa eya nga worose na waza ele tsikpe danga ngboba ⁴ o diri o kpara bukpa bhuchu de feye bala, de o diri kpara bala oko kito to gnbukuma fe engbe eme engi ngbo go ngbe kiti de angba ngnbo ba to wanga tokana: amen! alaluya. ⁵ Ano te li bili eyia etsikpe go bhala na ngama Eme: nito fengu sele guma, eyi o

mavangu bada noi te idje lingi elande de ombombo djadi ⁶ Ano te madje li-o pkara lilibi bakana ngbengu etike go teme panga, bakana li mogbala anga mbosola: aleluya! kokorode Eme ka a ndjandjaka ano nde esula ndjaka na ngama kangu ⁷ Nito fengu zongo, sele guma, nito na gbukuma kokorode toka ebe na kadje ka enga kandolo anga jojo, tongo worose eleke tee toka kadje ⁸ mbezo bongo enga te tsi eto tee bangi yo, ndaka bongo na ngba jojo esule ngbilingo na zo guma. ⁹ Sidinga ngo no, angelu efa fele : ba mo ete jongo fe o kpara to oliki wo go beka kadje ka kandolo, tengi fa tokana: eli ka Eme anga de ngbilingo na makowho, ¹⁰ Ano te magbukuma go le ka angelu, tengi ifafele: ba mamele bade! made ndaimo na kitima de ho ndaimo go kobo ka Yezu mokpe de mogbumu be fe Eme! ¹¹ Ano te matsia etsikpe e ote enga bu kandolo engi nongbo egilama, ele kano mbo ege ngu, anga nongbo go ngbilingo fana fano, ingi ekolo ongo nde de nago ego go ngbilingo, ¹² djira engu mbotsi matsia de wa de o libi ngo, o ete elengu go kotengu go elengu embela da seke baba. ¹³ Ingi yo ngbengele bu bongo eko go ngote elengu ba eli ka Eme. ¹⁴ Ho kpara nde go kpe ombo fangu bu kandolo, engi no yo bubongo na selengo ¹⁵ ese bili na tengu eno koto go mongu toka na o ngo de guguma engi mbo edjoko de se tokana nayo ho nguwa na lelo de ke guma ¹⁶ Tokana ngbengele na bu bongo ba o ete ngama na ngama nde go esala ¹⁷ Ano te matsia angelu bili elo eto hiyela ingi ngbo fa go ndjaka li te nga lu nde ombo e ulu de ndjakawo nono go ngbe ebe ka Eme, ¹⁸ Toka nazo so o ngama ko djingoro de o dhongi de o imomoro de o mabamu o moro tsenga, de o ngbe kpara de o mbomboyi ¹⁹ Ano te matsia eno ka o ngama go sala o moro go na noko de bu punda kangu ²⁰ ano eno no i tei de de moro wu ingi nongbo de ndanga ele na fite o kpara, engi no ete siti eleno na o ndjo kito na magbukuma no ositi ono, wuwo nde bosu na o moro wo, ongbo wuwo nde go bu ewa na baruti. ²¹ Ano, ese no koto go mongu edoko de dhongi, eno moro o kpara ono ngbo de olu onosi de n azo so o kpara.

Chapter 20

¹ Sidinganga te matsia angelu bili eyia go kpe tekwoo, engi zoro targa tolo na ngbedu na lifero de ngbe monyolo o gala koto ² Te engi taka dalagona diri kporo, engbo de Djaboro, gbongwa, ³ engbo engi go lifelo te engi eboso edhika kadje fe engi tongo engi no fite o kpara mbi te ogala koto golu, sidinganga ayo baa otse kpa te engi tongo ka mbodhinga ⁴ Sidinganga, matsia o bhala ngama, te ono embela teo woza ewo no elengeta na kolongba. Te matsia tokana molimo ka o kpara enani te o dedoro wo emoro tongo ka kpara di ngali Yezu de ngali Eme onono nde no le dhe gbongwa de enokonda de na okulungi de wozoko go kpi tewo kwo nonyiga o gara koto bili dhe Krisitu o galakoto. ⁵ O gara kpara enokpi o gara koto de egilano fe ogala koto bili anga de gina mazoko, zongo de lidjadja fe o sele kpara ezoko go ⁶ kpi, ekpi na bhochu nyigae fe wo de, sono onongbo o kpara ka Eme, te wo nyiga dhe wo mbi ogala koto bili ⁷ Te gala koto bili gulu, djaboro eyia mburu teye go te eku ⁸ Te engi koto tongoka na efite o kpara na sala; gogo dhe Madog engo ka na hulu bewo tengo ka ego, wo elibi enye seke na ngbengu ⁹ Tewo bite te edji o sele go kambe kawo dhe yo o gbata kawo sono ewa eyia go kpe etsuru wo ¹⁰ Djaboro, eno fiten wono, no gboteye go tsuwa dhe onona enongbo elongo bakana o profeta, te ongbo egala ogana ogala. ¹¹ Matsia ngbe bukiti dhe kpara enongbo fefe eto dhe ekpe engi ngengele, te omaka daseke de fewo, ¹² matsia o kpara ekpi dhe ono engbo go makowho elo ela kitima ngama, te o buku etona ote o gara buku e oto na kolo ngbanga ka o kpara bakana tere angbo emele ewo te le ¹³ Ngbengu egbe o kpara nde eno kpi eno ngbo esangu ono onokpi dhe ono onokpi ezoko o kolo ngbanga kawo bakana te wo ngbo waga teo tete. ¹⁴ Sidinganga o kpara enokpi dhe na makpi egbo te ga ewo, nono dhe makpi na bhochu. ¹⁵ Fee onono nde te elewo no makateye de go bhu baki na makowho, nongbo teo go bu tsu ewa.

Chapter 21

¹ Sidinga matsia to kpe dhe to eto. Diri ekpe dhe diri eto eyia engeta te engi ngbo mama ² Matsia te kwo sidinga Eme, go kpe gbata ka o ngbili kpara, to Yeruzalema eleketeye bakana worose emele teye fe komoko kadje ³ Madje elindjandjaka eyi ago kpe efa baa: itsia ta sene na kele ka Eme esoga o kpara! Engi ngbogae dhe ewo, engi ngbo dhe Eme kawho. ⁴ Engu furagae ngula nde go dila wo, ekpi gbogae tokana de te egba ngbo tokana de, wiwi de, kake de, tongo ongo ngbo nani egila engitayi. ⁵ Eme, ngama ngbo fe bhala na manyaga efa ba: tsia mate mele o e nde fe eto, te engi fa ba tokana baa e te ma ete tongo ngali Eme dhe ngbilingo de ngalaye. ⁶ Sidinganga te engi fa fele ba ma de Alfa de Omega, kpara na gigina de gara na sidi na gigina de na sidi no edje gomo engu mato fe engi kokoro. ⁷ no ongbo ekoto egila nofe o bhue za ngakpa ne, mangbo de Eme kang ⁸ O ongbo de kodja omoro ndjaka ndjo, omoro ligbiri, omoro sitingo, o imomoro, o na siti ndjo na gbama, o moro kuma, o nono engbo ele de siti eme de omoro dhawo ngbo tsu ewa na dhema de nodhe makpi na bhochu. ⁹ Sidinganga, sog a angelu marazi eza kopo na magala ene na to ngali efa baa: nano maasudha femo woro kandolo ¹⁰ Eya bera go meye fe ngbe te engi sudha fele sele gbata Yeruzalema enongbo eko sidinga Eme. ¹¹ Engi enyiaga go zewa ka Eme, tengi emala teye de ngbili teme nongbo sesele bakana teme na cristala ¹² engi ngbo egate ye dhenga de ngbengele zeriba engbo de langote bhukpa de feye bhochu na yingili ka o Isaraele ¹³ Anongbo te ela eyia ete lango te bala, ekati langote bala fogo de esago o langote bata. ¹⁴ Zeriba na gbata ngbo de damalu nde eza ele o apostolu ¹⁵ Kpara enongbo efa fele ngbo dhe e namapimi na oro tongo kana pimi gbata de o langote dhe ziriba ka. ¹⁶ gbata no koloteye ndjeete temamo kakangbo de mabaka bili. Angelu epimi gbata no de metere mamode mabaka ekoto nde 2.200 kilometere. ¹⁷ Tengu pimi diri ziriba te akoto metere 72 bakana mamoka kpara te angelu o. ¹⁸ Ziriba luteye de teme na ndjaka ngba sesele bakana vere. ¹⁹ leziriba no oteye de sele teme nde: gina leziriba oteye de teme na ndjaka ngba lele na bhochu te safiri, na bata de Kalesedone ²⁰ Na bhuleve de saradone, na madhia de koronalina, na marazi de koruzolita na bhogena de беру, na menewa de topaza, na

bukpa de kuroso paraza. na bukpa de feye bili angbo de dasita na bukpa de feye bhochu ngbo de amete site.²¹ O langote bukpa de feye bhochu ngbo nde de te teme na ndjaka ngba, langote bili mele teye te teme na ndjaka ngba bili da gbata no go teme na ndjakangba, bakana vere ngbadha.²² matsia de ete go bu gbata to gongama, eme moro ndjaka de te kaye de kandolo.²³ Gbata de ngala engbo de la, defe ama tokana chudha seke, sono ndjaka ka Eme, te chudha nde deo kandolo ade darapo.²⁴ O kote nde dhokogai go mba seke te o ngama na sala begai mabebe kawo²⁵ olangote kawo dhikaga teye yelazi, tongo biti ngboga de.²⁶ Ozaga mabebe na sala²⁷ Engi lega de sidinga worose no tokana djere teye, kpara bili tseteye de wo: onote elewo ngbo go buku na makowho de kandolo.

Chapter 22

¹ Sidinganga tengu shudha fele ngbe ngu na makowho sesele bakana teme na ndjakangba engbo koto esa gbiye kame de kandolo ² eto seke na gbata esoga kpa ngbengu bhochu ngbela na makowho engbo gbe nguwa bukpa de feye bochu, atongua efe nde, o kpara efo aga toka makowho na o kote nde ³ Siti nga ngbo gai tokana de, seke na mangbo ka Eme de o kandolo ngbogae go gbata, o moro kitima biti teo fe Eme. ⁴ Otsia landjongu de elengi angbe te landjo wo ⁵ biti ngbogae de ongbo gae de ngala mbaseke de tala, de ela de, kokoro de ngama Eme de mbaseke te o nyagagae gala na gala ⁶ Tengu fafele ba: ongali no nde mbele nato guma ate jojo, de ngama, eme na selengu o profeta etima angelu tokana chudha fe o moro kitima ongo ngbogae eno katakata ⁷ tsia, mateno ekaeka, lidjadjaja fe kpara elila ngali profeta gobu buku ⁸ Ema Yoani, madje te matsia o he sidingama na edje de na etsia, matetele angelu engbo no shile engbo chidha fele mabebe ⁹ deno tengu fafeleba: lila temo jojo tokana mele! Mademo toka kitima esoga o ndaimo, de o profeta de ono ngbo lila ngali buku ebebe ngo kame. ¹⁰ Deno tengu faba, go tere te lifi ka ngalime de go bukune, sono dhinga ta moli. ¹¹ nongu ngbo mele sitingo ngbo beneke de sitingo kaye, deno ngbo mele jongo ngbo bimele jongo kaye nongbo mele sengo no, ngbo be neke de selengo kaye. ¹² Tsia, mateno ekaeka mano de ongo nde mini, kpara na kpara de okitima kaye ¹³ Made alafa, de omega, kpara na gilano de kpara na sidi mato de mandja. ¹⁴ Lidjadjaja fe o kpara ozoro robe kao: ode o kpara na lelo na makowho, ole go langote na gbata! ¹⁵ Fengo o boro, o moro koma, de ono ngbo dendjaka ndjo na gbama de o imomoro de ono nde ekonda, de na mele ewu. ¹⁶ Ema Yezu, matima angelu kama toka na chudha o heno dobu o teme, made tadu kao dinga David deo kondu engu kofala na masota fiyo ¹⁷ Seleguma de worose efaba: nono no edjedje faba nono nongbo de gomo ngu nono nongbo de gomo makowho mo maka kokoro ¹⁸ Engo te matamisa fe o kpara nde ngbo dje ngali o profeta go bukune: te kpara go arango afe, Eme gogae fengi ogarango go buka, ¹⁹ si kpara eme ngo bili go ngalime go buku ka o profeta Eme eme diri kangu ngo go zukpalo na makowho. Sele ma ete go buku ²⁰ Kpara eto heno efaba: he! mateno ekaeka, amen! nono ngama Yezu! ²¹ Ba grasia ka ngama Yezu Kristitu ngbo deo sele kpara nde!